

Møteinnkalling

Utvalg: Nordreisa kommunestyre
Møtested: Kulturscene, Halti
Dato: 06.05.2021
Tidspunkt: 09:00

Agenda:

Kl. 09.00 – 11.00 Temamøte befolkningsutvikling
Kl. 11.00 – 11.30 Lunsj
Kl. 11.30 – 14.00 Ordinær kommunestyremøte
Kl. 14.00 Utdeling av IA-pris
Kl. 14.20 - Kommunestyremøtet fortsetter

Oppdateringer av sakspapirer:

Fredag 30. april – oppdateres saker nedenfor med vedtak etter møte i formannskapet 29. april:

PS 31/21 Disponering av aksjeutbytte fra Ymber AS 2020

PS 32/21 Kommunale koronamidler til rammede bedrifter

PS 33/21 Ombygging av Halti næringshage

PS 34/21 Omdisponering i investeringsbudsjettet for å finansiere utbygging av lokaler til barneverntjenesten på Storslett skole

PS 39/21 Etablering av Campus Nord-Troms

Mandag 3. mai

PS 28/21 Drift Sonjatun sykehjem – Oppdatert saksfremlegg

Onsdag 5. mai

PS 36/21 Ny barnehagestruktur – vedtak fra oppvekst- og kulturutvalgets møte 3. mai

PS 28/21 Drift av Sonjatun sykehjem – vedtak fra helse- og omsorgsutvalgets møte 5. mai

Temamøte befolkningsutvikling 6. mai 2021

Distriktsdemografiutvalget, som ble ledet av Victor D. Norman, overleverte 4. desember 2020 sin utredning til distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland. Utredningen viser at landets kommuner står ovenfor betydelige utfordringer i tiden framover, og det foreslås et bredt spekter av tiltak som vil kreve en aktiv innsats fra kommunesektoren og fra staten.

I tillegg til rapporten fra distriktsdemografiutvalget har vi det siste året fått flere andre utredninger av stor betydning for kommune-Norge.

Kommunestyret inviteres derfor til temamøte for å bli kjent med utfordringene og mulighetene som den demografiske utviklingen innebærer, og reflektere over hvordan vil dette vil påvirke Nordreisa kommunen og Nord-Troms regionen. Videre ønsker vi at kommunestyrets medlemmer gir innspill på hvilke satsinger vi må gjøre de nærmeste 20 årene for å styrke vår attraktivitet og omdømme. Innspillene vil bl.a. tas med i rulleringen av kommuneplanens samfunnsdel som vi nå har startet med.

Medlem av distriktsdemografiutvalget, [Jonas Stein](#), førsteamanuensis, UiT – Norges arktiske universitet i Tromsø, er invitert til å holde innledningen. I tillegg vil kommunedirektør Jan-Hugo Sørensen innlede om attraktivitet og omdømmebygging.

Kl. 09.00-09.45	Befolkningsutvikling i Nordreisa, Nord-Troms og andre distriktskommuner v/Jonas Stein, førsteamanuensis i statsvitenskap
Kl. 09.45-09.55	Pause
Kl. 09.55-10.15	Attraktivitet og omdømmebygging v/ kommunedirektør Jan-Hugo Sørensen
Kl. 10.15-10.55	Drøfting
Kl. 10.55-11.00	Oppsummering v/ordfører
Kl. 11.00-11.30	Lunsj
Kl. 11.30	Kommunestyremøte
Kl. 14:00	Utdeling av IA-pris
Kl. 14:20	Kommunestyremøtet fortsetter

Lenker:

[Distriktutvalgets rapport](#)

[Distriktsdemografiutvalgets rapport](#)

[Nordområdetmelding](#)

[Distriktsmeldingen – Levende lokalsamfunn i fremtiden](#)

[Kommuneplanens samfunnsdel 2012-2025 for Nordreisa kommune – kortversjon](#)

[Strategisk næringsplan 2014-2024](#)

[Nord-Troms strategier 2020-2023](#)

Saksliste

Orienteringer:

- Campus Nord-Troms v/daglig leder Berit Fjellberg Nord-Troms Studiesenter
- Sonjatun sykehjem v/lege Remigiusz Paul
- Ungdomsrådet, Eldrerådet og Råd for funksjonshemmede presenterer årsrapport 2020
- Regnskap 2020 og regnskap hittil 2021 v/kommunedirektør Jan-Hugo Sørensen

Utv.saksnr	Sakstittel	Arkivsaksnr
FO 3/21	Kritiske forhold ved Sonjatun sykehjem v/John R Karlsen (Frp)	2019/753
PS 28/21	Drift av Sonjatun sykehjem	2019/919
PS 29/21	Forvaltningsrevisjon - kvalitet i sykehjemstjenestene	2019/919
FO 4/21	Møte og talerett i kommunestyret v/Tanja Birkeland (Sp)	2020/1138
PS 30/21	Referatsak	
RS 19/21	Fordeling av prosjektskjønnsmidler 2021	2021/29
RS 20/21	Protokoll fra møte Barn- og unges kommunestyre 11. mars 2021.	2021/135
RS 21/21	Protokoll fra møte i Nord-Troms Regionråd 23.03.21	2019/1270
RS 22/21	Protokoll fra møte i Nord-Troms Regionråd 19.04.21	2019/1270
RS 23/21	Protokoll fra partnerskapsmøte 22. april 2021 Helsefellesskapet Troms og Ofoten	2020/1371
RS 24/21	Årsmelding fra Hålogaland lagmannsrett 2020	2021/193
RS 25/21	Kommunal kompensasjonsordning for lokale virksomheter- veileder for bruk av den nasjonalt notifiserte rammeordningen	2021/342
RS 26/21	Ekstra koronamidler fra staten til kommunene - for videre tildeling til næringslivet	2020/386
RS 27/21	Prosess interkommunalt plansamarbeid - notat om status pr 31.3.2021	2015/591
RS 28/21	Helsefellesskapet Troms og Ofoten er etablert – orientering til kommunene	
RS 29/21	Protokoll fra møte i representantskapet for Nord-Troms regionråd 27.04.21	
RS 30/21	Formannskapet ba i møte 29.04.2021 om sak til kommunestyret - mulighetene og kostnadene for å hold svømmehallen åpen i sommer	
PS 31/21	Disponering av aksjeutbytte fra Ymber AS 2020	2017/662
PS 32/21	Kommunale koronamidler til rammede bedrifter	2020/479
PS 33/21	Ombygging av Halti næringshage	2015/453
PS 34/21	Omdisponering i investeringsbudsjettet for å finansiere utbygging av lokaler til barneverntjenesten på Storslett skole	2018/889
PS 35/21	Status barneverntjenesten 1. kvartal 2021	2019/483
PS 36/21	Ny barnehagestruktur	2020/967
PS 37/21	Nordreisa kommunes høringsuttalelse: Regional planstrategi for Troms og Finnmark 2020 - 2024	2021/356
PS 38/21	Trafikksikkerhetsplan for Nordreisa 2021-2024 - sluttbehandling	2015/904
PS 39/21	Etablering av Campus Nord-Troms	2021/490
PS 40/21	Kontrollutvalgets årsmelding for 2020	2020/649
PS 41/21	Nye retningslinjer for flåtelån og toppfinansieringslån for landbruket, samt endring av retningslinjene for kommunalt næringsfond og kommunalt utviklingsfond	2016/1306

PS 42/21	Revidering av delegasjonsreglement for Nordreisa kommune - ny behandling	2016/548
PS 43/21	Revidering - reglement for interpellasjoner og spørsmål	2021/485

Interpellasjon, Nordreisa kommunestyremøte 6.5.21.

Kritiske forhold ved Sonjatun sykehjem.

Sykepleiere ved Sonjatun sykehjem varsler om kritiske forhold – Om min mor var innlagt her, hadde jeg tatt henne hjem tvert. Dette var å lese i Framtidinord den 15.4. Videre kom det fram at det for halvannet år siden ble sendt bekymringsmelding til blant andre ordføreren i Nordreisa kommune. Fortsatt er forholdene like kritikkverdige blir det opplyst. Det er 21 beboere ved Sonjatun sykehjem, og ofte bare en sykepleier sammen med ufaglærte på jobb. Det er mye stress, og de føler at de hele tiden er på etterskudd opplyser de tre sykepleierne som vil være anonyme.

Helse og omsorg er den viktigste oppgave Nordreisa kommune har mener vi i Nordreisa Frp. Våre eldre fortjener å ha det trygt og godt på alle våre sykehjem. Ut fra det de tre nevnte sykepleierne opplyser, kan det stilles spørsmål ved den omsorgen vi gir våre eldre. Det må være forsvarlig bemanning av sykepleiere ved alle våre sykehjem. Dette må ha første prioritet mener vi, fordi sikkerheten, tryggheten og et godt helsetilbud skal gis ved alle våre sykehjem.

Spørsmålet til ordføreren er hvorfor vi har slike kritikkverdige forhold ved Sonjatun sykehjem som de tre sykepleierne beskriver - og hva er gjort - og hva vil bli gjort for å få tilfredsstillende forhold for ansatte og beboere ved våre sykehjem?

FrP gruppe v/ John Karlsen

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
18/21	Nordreisa helse- og omsorgsutvalg	05.05.2021
28/21	Nordreisa kommunestyre	06.05.2021

Drift av Sonjatun sykehjem

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 Referat drøftingsmøte HA del B §3-1, Sonjatun sykehjem
- 2 Særutskrift Drift av Sonjatun sykehjem

Saksprotokoll i Nordreisa helse- og omsorgsutvalg - 05.05.2021

Behandling:

John Karlsen (FRP) fremmet følgende tilleggsforslag:

Som hovedregel skal alle pasienter ha fått morgenstellet innen kl. 09:00 og frokost innen kl 10:00.

Herborg Ringstad (H) fremmet følgende endringsforslag: Innstillingens første kulepunkt endres til:

- Bemanningen ved Sonjatun sykehjem økes fra 6 til 8 ansatte på dag alle hverdager.

Anne-Rose Mikkelsen (KRF) fremmet følgende tilleggsforslag:

- Forslaget på 90% koordinator stilling utgår. På bakgrunn av store utfordringer i å rekruttere fagpersonell til sykehjemmet, kan utvalget ikke gå for opprettelse av 50% økning i en koordinatorstilling.
- Det innhentes tilbud om ekstern lederstøtte
- En innhenter fagkompetanse slik at det er nok fagpersonell fram til faste stillinger er besatt
- Ledige stillinger må lyses ut umiddelbart

Sigleif Pedersen (Ap) fremmet følgende tilleggsforslag:

- Det bevilges kr 150.000 for innkjøp av ekstern lederstøtte.

Jan Harald Tørfoss (SP) og Tanja Birkeland (SP) fremmet følgende felles tilleggsforslag:

- Helse- og omsorgsutvalget holdes fortløpende oppdatert om Sonjatun sykehjem.

Herborg Ringstad (H) fremmet følgende endringsforslag til innstillingens punkt 5:

- Økte kostander på kr 950 000 finansieres med økte budsjetttrammer til helse- og omsorg.

Det ble først stemt over det første forslaget fra Herborg Ringstad (H): Enstemmig vedtatt

Det ble deretter stemt over forslaget fra John Karlsen (Frp). Enstemmig vedtatt.

Det ble deretter stemt over forslaget fra Anne-Rose Mikkelsen (Krf). Enstemmig vedtatt.

Det ble deretter stemt over forslaget fra Sigleif Pedersen (Ap). Enstemmig vedtatt.

Det ble deretter stemt over fellesforslaget fra Jan Harald Tørfoss (SP) og Tanja Birkeland (Sp). Enstemmig vedtatt.

Det ble deretter stemt over det andre endringsforslaget fra Herborg Ringstad (H). Enstemmig vedtatt.

Det ble til slutt stemt over innstillingen med endringsforslagene og tilleggsforslagene. Enstemmig vedtatt

Orienteringer:

Orientering om Fosseng – Angela Sodefjed. orienterte om Fosseng

Remigiusz Paul orienterte om situasjonen for legekantoret i forbindelse med omorganiseringen.

Vedtak:

- Som hovedregel skal alle pasienter ha fått morgenstellet innen kl. 09:00 og frokost innen kl 10:00.
- Bemanningen ved Sonjatun sykehjem økes fra 6 til 8 ansatte på dag alle hverdager.
- Sykepleierturnus på Sonjatun sykehjem endres til 2 delt, dag og kveld.
- Det etableres 1 ambulerende nattsykepleier som dekker alle tre sykehjemmene. Dette utgjør 187 % stillingsressurs.
- Forslaget på 90% koordinator stilling utgår. På bakgrunn av store utfordringer i å rekruttere fagpersonell til sykehjemmet, kan utvalget ikke gå for opprettelse av 50% økning i en koordinatorstilling.
- Økte kostander på kr 950 000 finansieres med økte budsjetttrammer til helse- og omsorg.
- Det innhentes tilbud om ekstern lederstøtte. Det bevilges kr 150.000 for innkjøp av ekstern lederstøtte.
- En innhenter fagkompetanse slik at det er nok fagpersonell fram til faste stillinger er besatt
- Ledige stillinger må lyses ut umiddelbart
- Tiltakene evalueres innen 1. november 2021.
- Helse- og omsorgsutvalget holdes fortløpende oppdatert om Sonjatun sykehjem.

Kommunedirektørens innstilling

- Bemanningen ved Sonjatun sykehjem økes fra 6 til 8 ansatte på dag alle ukedager.
- Sykepleierturnus på Sonjatun sykehjem endres til 2 delt, dag og kveld.

- Det etableres 1 ambulerende nattsykepleier som dekker alle tre sykehjemmene. Dette utgjør 187 % stillingsressurs.
- Det opprettes 90% koordinatorstilling ved å benytte eksisterende 40 % hjelpepleier 1 ressurs ved Sonjatun sykehjem, med en samtidig økning på 50% stillingsressurs.
- Økte kostnader på kr 1 155 000 finansieres med økte budsjetttrammer til helse- og omsorg.
- Tiltakene evalueres innen 1. november 2021.

Saksopplysninger

Helse- og omsorgsutvalget satte ekstraordinært møte 26.04.21 som følge av situasjonen ved Sonjatun sykehjem. Både tilsynslege og ansatte har skriftlig uttrykt bekymring for pasientene. Bekymringen ble også uttrykt gjennom lokale media.

Til møtet fremmet kommunedirektør tiltak i 5 punkter. I møtet fattet helse- og omsorgsutvalget følgende vedtak i politisk sak 17/21, sitat:

- 1. Bemanning ved Sonjatun sykehjem økes fra 6 til 8 ansatte på dagvakt alle 7 ukedager. Av de 8 ansatte skal det være minimum 2 sykepleiere. Virksomhetsleder kommer i tillegg. Som hovedregel skal alle pasienter ha fått morgenstellet innen kl 09:00 og frokost innen kl 10:00*
- 2. Sonjatun sykehjem driftes med 1 korttidsplass og 20 langtidsplasser fordelt med 10 plasser på avdeling Øst og 10 plasser på avdeling Vest.*

Pkt. 3,- pkt. 4. og pkt. 5 utsettes til neste møte i helse- og omsorgsutvalget 5. mai. Sitat slutt
Det opprinnelige forslaget til kommunedirektøren var slik:

1. Inntil videre økes standard bemanning ved Sonjatun sykehjem fra 6 til 8 ansatte på dagvakt alle 7 ukedager. Av de 8 ansatte skal det være minimum 2 sykepleiere. Virksomhetsleder kommer i tillegg.

2. Sonjatun sykehjem driftes med 20 langtidsplasser fordelt med 10 plasser på avdeling Øst og 10 plasser på avdeling Vest.

3. Det etableres 2 delt sykepleieturnus med dag og aften vakter ved Sonjatun Sykehjem. Det opprettes 1 ambulerende nattsykepleier med base på legevakten alle ukens netter, og dette tilsvarer 1,87 årsverk. Legevaktfunksjonen flyttes fra sykestua til ambulerende nattsykepleier. Vedtak i sak nr. PS 37/20 i Helse- og Omsorgsutvalgets møte 13.10.20 (Flytting nattevaktstilling 53,52 % sykepleier fra sykehjemmet til sykestua) utgår.

4. Det opprettes en vikarpool for Helse- og omsorgssektoren, med tilhørende 90 % stilling som koordinator. Eksisterende 40 % hjelpepleier 1 ressurs ved Sonjatun sykehjem legges inn i denne stillingen. Resterende 50 % stillingsressurs etableres med nye budsjettmidler. Vikarpoolen skal bidra til dekning av bemanningsbehov ved fravær og ved ekstraordinære driftssituasjoner i virksomhetene. Samtidig vil man på denne måten sørge for at flere deltidsansatte får tilbud om hele stillinger. Vikarpoolen vil bestå av både faste ansatte og engasjementsstillinger, basert på bemanningsbehovet i sektoren.

5. Merkostnader i 2021 på 1.280.000 kroner ved forslåtte tiltak søkes finansiert ved at kommunestyret tildeler økt budsjetttramme til helse- og omsorgssektoren

Med bakgrunn i at forslagene ikke var drøftet med tillitsvalgte i hht Hovedavtalen Del B §3, ble det satt ned nytt møte i utvalget. Arbeidsgiver innkalte til drøftingsmøte med tillitsvalgte

27.04.21, hvor alle punkt i saken ble drøftet. Før drøftingsmøtet ble gjennomført hadde kommunedirektør trukket forslaget om å flytte legevaktsentralen. Det var derfor ikke drøftingstema på møtet, men kun fremlagt som orienteringssak.

Til punkt 1 – Økt bemanning, var partene enig om følgende:

- *Det er ikke nødvendig med oppbemanning helg.*
- *Tiltaket bør være tidsavgrenset og evalueres sammen med partene før 1 november, og før siste budsjettbehandling i helse- og omsorgsutvalget.*
- *Det er ledelse og arbeidsmiljø som er avgjørende for situasjonen på Sonjatun sykehjem.*

Til punkt 2 – Antall plasser, var partene enig om følgende: *Ingen ytterligere innspill.*

Til punkt 3 – To delt sykepleieturnus på Sonjatun sykehjem, var partene enig om følgende:

- *Enig med organisering av 2delt sykepleieturnus på Sonjatun sykehjem*
- *Enig om oppretting av ambulerende nattsykepleier.*

Til punkt 4 – Vikarpool, var partene enig om følgende:

- *Punkt 4 må utredes nærmere.*
- *Punkt 4 gjelder ikke vikarpool men en fleksibel bemanningsløsning.*
- *Utredning av saken innen torsdag. Innspill gis innen kl 10.00 fredag 30.04.21*

Til punkt 5 – merkostnader: *Ingen merknader til punkt 5.*

Vurdering

Situasjonen ved Sonjatun sykehjem har også tidligere vært tema og gjenstand for offentlig debatt. Nordreisa kommune har gjennomført flere arbeidsmiljørettede tiltak. Disse har ikke hatt effekt, bl.a. fordi der har vært et stort lederskrifte. Siden sommeren 2019 har det vært flere ledere på sykehjemmet. Dette skaper liten kontinuitet og igangsatte tiltak har man ikke klart å gjennomføre. Det foreligger faste oppdaterte rutiner og prosedyrer for å sikre systematikk og kvalitet i tjenesten. Gjelder også for oppfølging av brukermedvirkning og medarbeidere jamfør rapport til kontrollutvalget. De faste rutineene og prosedyrene følges.

Innføring av ekstra bemanning på sykehjemmet ble i drøftingsmøtet sett på som et midlertidig tiltak som må evalueres før eventuelt videreføring som fast tiltak. Dette er kommunedirektøren enig i. Både arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonene er enig i at hovedfokus bør være på ledelse og arbeidsmiljø. Det er også kommet politiske signaler om at helse- og omsorgssektoren trenger mer lederstøtte. Kommunedirektør vil foreslå at spørsmål om økt lederstøtte for kommunalsjef og virksomhetsledere i helse- og omsorg blir nærmere vurdert ved høstens budsjettbehandling. Kommunedirektør er også enig med sykepleierforbundet om at oppbemanning helg ikke er nødvendig.

Etter innspill fra kommuneoverlege og DMS leder vil kommunedirektøren trekke forslaget om flytting av legevaktfunksjonen.

I dag er sykepleieturnusen ved Sonjatun sykehjem tre- delt. Det betyr at det er sykepleier på dag, aften og natt. På Sonjatun sykehjem på natt er det to helsepersonell, en sykepleier og en assistent eller helsefagarbeider. Forslaget innebærer at sykepleier erstattes med en assistent eller helsefagarbeider. Bemanningen på natt ved sykehjemmet vil fremdeles være to personell, der minst en av de må være helsefagarbeider. Hensikten med tiltaket er å sikre kontinuitet og stabilitet i sykepleiebemanningen ved å redusere arbeidsbelastning natt. Dette tiltaket samtidig som man oppretter en ambulerende nattsykepleierstilling for alle tre sykehjem vil kunne bidra til

å skape bedre kontinuitet og bedre oppfølging av pasienter. Både kommunedirektør og tillitsvalgte ønsker å prøve ut en slik turnus, med en ambulerende nattevaktsykepleier.

I helse- og omsorgssektoren har det over lengre tid vært utfordrende å få tak i tilstrekkelig antall vikarer. Dette gjelder for tiden spesielt for Sonjatun sykehjem. Det brukes mye tid av ledere og annet helsepersonell på anskaffelse av vikarer ved fravær, spesielt fravær varslet kort tid før arbeid. Det er derfor aktuelt med opprettelse av en form for fleksibel bemanningsløsning i Helse- og omsorgssektoren der flere sykehjem inngår. Kommunedirektøren ønsker derfor å trekke ut 90% stilling (50% fra pleie og 40% administrativ ressurs) for å opprette en type hjelp for turnus og vikarorganisering i hele sykehjemstjenesten. Denne funksjonen må også bidra til at sykehjemmene tar i bruk tilgjengelige teknologiske hjelpemidler for vikarinntak. Kommunedirektøren anbefaler derfor å benytte eksisterende 40 % hjelpepleier 1 ressurs ved Sonjatun sykehjem til dette, og foreslår samtidig å øke denne med 50% stillingsressurs.

Når det gjelder vikarpool, så har dette tidligere vært satt i sammenheng med nasjonal satsing på å redusere ufrivillig deltid. Der har vært flere prosjekter nasjonalt, med oppretting og drift av en slik type pool for å løse behovet med å redusere ufrivillig deltid og samtidig ha tilgang på kvalifisert arbeidskraft. Ideen er å opprette en vikarpool med kvalifiserte sykepleiere og helsefagarbeidere som skal kunne benyttes på tvers av virksomhetene. Saken er av større omfang, og kommunedirektør vil anbefale at denne saken settes foreløpig på vent, og utredes.

Følgende kostander er beregnet inklusiv sosiale utgifter for 2021:

Tiltak	Kostnad	Budsjettkonsekvens
Samlet bemanning ved Sonjatun sykehjem økes alle ukedager fra 6 til 8 ansatte på dag. 2 delt sykepleieturnus	13 281 000	217 000
187 % ambulerende nattsykepleier	1 408 000	1 408 000
90% koordinator turnus og vikarer (50% økning)	591 000	355 000
Sum kostnad ny bemanningsplan	15 280 000	1 980 000
Sum økt kostnad 1.6.21- 31.12.21		1 155 000

Oppsummert vil kommunedirektøren vil komme med følgende anbefalinger:

- Økt bemanning Sonjatun sykehjem fra 6 til 8 gjelder kun for ukedager.
- Antall plasser som vedtak HO PS 17/21, 1 korttidsplass og 20 langtidsplasser.
- Sykepleierturnus på Sonjatun sykehjem endres til 2 delt, dag og kveld.
- 187 % ambulerende nattsykepleier for alle tre sykehjem opprettes.
- 90% koordinatorstilling opprettes ved å benytte eksisterende 40 % hjelpepleier 1 ressurs ved Sonjatun sykehjem til dette, og foreslår samtidig at den økes med 50% stillingsressurs.
- Vikarpool utgår foreløpig.
- Flytting av legevakt utgår.
- Økt lederstøtte til helse- og omsorgssektoren vurderes ved høstens budsjettbehandling.
- Økt kostander kr 1 155 000 finansieres med økte budsjetttrammer til helse- og omsorg.

- Tiltakene evalueres innen 1. november 2021.

Referat fra drøftingsmøte etter Hovedavtalen del B §3-1

mellom
Fagforbundet, Legeforeningen, Sykepleierforbundet, FO, Delta
arbeidstakerorganisasjoner

og

Nordreisa kommune

arbeidsgiver

Sted: Kommunestyresalen
Tid: 27.04.21 kl. 14.30
Til stede: Virksomhetsleder Eileen Storaas, kommunalsjef Angela Sodefjed, service- og personalsjef Christin Andersen
Sykepleierforbundet Iris Bertheussen og Renate Karlsen, Htv fagforbundet
Rodner Nilsen, Legeforeningen v/Sanju Singh, Htv FO Silje Myrseth
Ikke møtt: Delta

Bakgrunn:

Som følge av situasjonen ved Sonjatun sykehjem innkalte arbeidsgiver i epost 26.04.21 til drøftelsesmøte på bakgrunn av strakstiltak Sonjatun Sykehjem.

Det var et arbeidsmøte fredag 23.04.21 med tilsynslege, kommunedirektør og kommunalsjef. Kommuneoverlege var innkalt til møtet, men møtte ikke. Med bakgrunn av knapphet på tid, ble det innhentet muntlig innspill fra Htv fagforbundet og DMSleder.

Etter arbeidsmøtet ble det laget saksutredning med forslag i 5 punkter til helse- og omsorgsutvalget. Saken var til behandling i ekstraordinært møte mandag 26.04.21. Helse- og omsorgsutvalget fattet følgende vedtak, sitat:

Vedtak:

1. *Bemanning ved Sonjatun sykehjem økes fra 6 til 8 ansatte på dagvakt alle 7 ukedager. Av de 8 ansatte skal det være minimum 2 sykepleiere. Virksomhetsleder kommer i tillegg. Som hovedregel skal alle pasienter ha fått morgenstellet innen kl 09:00 og frokost innen kl 10:00*
2. *Sonjatun sykehjem driftes med 1 korttidsplass og 20 langtidsplasser fordelt med 10 plasser på avdeling Øst og 10 plasser på avdeling Vest.*

Pkt. 3,- pkt. 4. og pkt. 5 utsettes til neste møte i helse- og omsorgsutvalget 5. mai. Sitat slutt

Arbeidsgiver beklager innledningsvis at der ikke ble gjennomført eget drøftingsmøte i forkant av at saksutredning ble sendt til behandling.

Til punkt 3: Forslaget om flytting av legevaktfunksjonen videreføres ikke.

I drøftingsmøte ble alle 5 punkt i forslaget drøftet.

Punkt 1 Vedtak i helse- og omsorgsutvalget.

Bemanning ved Sonjatun sykehjem økes fra 6 til 8 ansatte på dagvakt alle 7 ukedager. Av de 8 ansatte skal det være minimum 2 sykepleiere. Virksomhetsleder kommer i tillegg. Som hovedregel skal alle pasienter ha fått morgenstellet innen kl 09:00 og frokost innen kl 10:00

Sykepleieforbundet:

- Klokkeslett, pasientene må få velge selv. Kan ikke benytte tvang. Det er rutiner, men ikke alltid fulgt. Det foreligger pleieplaner men ikke tid til å følge opp pleieplaner.
- Arbeidsmiljø må prioriteres.
- Ansvarssykepleier må være på topp.
- Behøver ikke være 8 i helg.
- Viktig med kompetanse hos personalet, helsefagarbeidere må prioriteres foran assistenter i vakante stillinger.
- Det er viktig at også assistenter og helsefagarbeider også sees av ledelse.

Fagforbundet:

- Tilstrekkelig opplæring for assistenter.
- Med så store kostnader må det være tidsperspektiv på tiltakene. Øke ressursene for å få på plass en god situasjon, men bør være tidsavgrenset.
- Ikke økt bemanning i helg da dette vil frembringe enda flere små helsestillinger. Holdes nede til en helgebemanning i helg. Kontraproduktivt med så mange ansatte helg.

Legeforeningen:

- Ledelse arbeidsmiljø, tiltak i forhold til dette viktig.
- Flere ansatte i en periode, et løft i en periode. Ikke permanent.
- Presiserer at klokkeslett er hovedregel. Mange kronisk syke og pleietrengende. Viktig med stell.
- Retningslinjer og prosedyrer er viktig at alle har kjennskap og at rutiner opprettholdes.
- Viktig å lære opp assistenter og helsefagarbeidere.
- Medisinkurs. Involvere alle ansatte i aktuelle oppgaver og bruke tid sammen med pasienter.

FO:

- Tid til å arbeide med pleieplaner
- Ta ned bemanning fra 8 må være resultat av at det er blitt bedre.
- Kan man bruke flere vernepleiere i tjenesten?
- Vernepleiere kan lære seg sykepleiefaglige oppgaver.

Partene var enig om følgende:

- Det er ikke nødvendig med oppbemanning helg.
- Tiltaket bør være tidsavgrenset og evalueres sammen med partene før 1 november, og før siste budsjettbehandling i helse- og omsorgsutvalget.
- Det er ledelse og arbeidsmiljø som er avgjørende for situasjonen på Sonjatun sykehjem.

Punkt 2 - Vedtak i helse- og omsorgsutvalget.

Sonjatun sykehjem driftes med 1 korttidsplass og 20 langtidsplasser fordelt med 11 plasser på avdeling Øst og 10 plasser på avdeling Vest.

Partene var enig om følgende:

- Ingen ytterligere innspill til vedtaket.

Punkt 3 - Etablering av 2 delt sykepleieturnus med dag og aften alle dager vakter med Sonjatun Sykehjem. Det opprettes 1 ambulerende nattsykepleier på alle ukens netter, og dette tilsvarer 1,87 årsverk (til Sonjatun omsorgssenter, Sonjatun bo- og kultursenter og Sonjatun sykehjem).

Sykepleieforbundet:

- Enig med forslaget. Det blir lettere å rekruttere.

Fagforbundet:

- Enig med forslaget. Lettere med egen stilling nattsykepleier.

Legeforeningen:

- Enig med forslaget. Mer kontinuitet og tettere oppfølging av pasienter.
- Faglig styrke natt, eksempelvis kan da palliativ pleie utføres på sykehjem (trenger ikke flytte pasienter til sykestua i livets siste fase).
- Bør etableres møte ved vaktskifte til natt.
- Ambulerende sykepleier kan også være behjelpelig på legevakt for legevaktsykepleier. F.eks. i utrykninger.

Partene var enig om følgende:

- Enig med organisering av 2delt sykepleieturnus på Sonjatun sykehjem
- Enig om oppretting av ambulerende nattsykepleier.

Punkt 4 - Oppretting av vikarpool for helse- og omsorgssektoren med tilhørende 90% koordinator. Eksisterende 40 % hjelpepleier 1 ressurs ved Sonjatun sykehjem legges inn i denne stillingen. Resterende 50 % stillingsressurs etableres med nye budsjettmidler. Vikarpoolen skal bidra til dekning av bemanningsbehov ved fravær og ved ekstraordinære driftssituasjoner i virksomhetene. Samtidig vil man på denne måten sørge for at flere deltidsansatte får tilbud om hele stillinger. Vikarpoolen vil bestå av både faste ansatte og engasjementsstillinger, basert på bemanningsbehovet i sektoren.

Fagforbundet:

- Det er ikke snakk om en ren vikarpool, men en fleksibel bemanningsløsning som vil medføre større stillinger og mer kompetanse. Vikarer er bare en del av dette.
- Fagforbundet er for vikarpool, men dette er ikke ferdig utredet. Denne løsningen må være å markere enkelte vakter som ambulerende

- Ved sykefravær må kunne påberegne flytting av arbeidsted.
- Dette må gjelde kun sykehjemmene, ikke feks omsorgsboligene.
- Vikarpool er ikke riktig navn på tiltaket slik det er tenkt.

FO:

- Ift Covid19, kan dette bli praktisk vanskelig.
- Går ikke inn for vikarpool, men turnus og vaktkoordinering.

Sykepleieforbundet:

- Tilstrekkelig opplæring viktig for de som skal jobbe på flere arbeidsted.

Partene var enig om følgende:

Punkt 4 må utredes nærmere.

Punkt 4 gjelder ikke vikarpool men en fleksibel bemanningsløsning.

Utredning av saken innen torsdag. Innsjutt gis innen kl 10.00 fredag 30.04.21

Punkt 5 - Merkostnader i 2021 på 1.280.000 kroner ved forslåtte tiltak søkes finansiert ved at kommunestyret tildeler økt budsjetttramme til helse- og omsorgssektoren.

Partene var ening om følgende:

- Ingen merknad til punkt 5.

Storslett/dato 26.04.21

.....
Angela Sodefjed
arbeidsgiver

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
17/21	Nordreisa helse- og omsorgsutvalg	26.04.2021

Drift av Sonjatun sykehjem

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 Uforsvarlig drift av sykehjem - Bekymringsmelding
- 2 klage ang sykehjemmet
- 3 1Nordreisa dokument[3074] (1)
- 4 Sak til kommunestyremøte 6.5.21 forvaltningsrevisjon - kvalitet i sykehjemmet

Saksprotokoll i Nordreisa helse- og omsorgsutvalg - 26.04.2021

Behandling:

John Karlsen (Frp) fremmet følgende endringsforslag: Pkt. 1

Bemanning ved Sonjatun sykehjem økes fra 6 til 8 ansatte osv..

Siste setning: Som hovedregel skal alle pasienter ha fått morgenstellet innen kl 09:00 og frokost innen kl 10:00.

Herborg Ringstad (H) fremmet følgende tilleggsforslag: Pkt. 2 Sonjatun sykehjem driftes med 1 korttidsplass og 20 langtidsplasser fordelt osv.....

Herborg Ringstad (H) fremmet følgende utsettelsesforslag:

Pkt. 3,- pkt. 4. og pkt. 5 utsettes til neste møte i helse- og omsorgsutvalget 5. mai.

Det ble først stemt over endringsforslaget fra John Karlsen (Frp) satt opp mot pkt. 1 i innstillingen. Forslaget fra John Karlsen (Frp) enstemmig vedtatt.

Det ble deretter stemt over tilleggsforslaget fra Herborg Ringstad (H): Forslaget enstemmig vedtatt.

Tilslutt ble det stemt over utsettelsesforslaget fra Herborg Ringstad (H). Utsettelsesforslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Bemanning ved Sonjatun sykehjem økes fra 6 til 8 ansatte på dagvakt alle 7 ukedager. Av de 8 ansatte skal det være minimum 2 sykepleiere. Virksomhetsleder kommer i tillegg.

Som hovedregel skal alle pasienter ha fått morgenstellet innen kl 09:00 og frokost innen kl 10:00

2. Sonjatun sykehjem driftes med 1 korttidsplass og 20 langtidsplasser fordelt med 10 plasser på avdeling Øst og 10 plasser på avdeling Vest.

Pkt. 3,- pkt. 4. og pkt. 5 utsettes til neste møte i helse- og omsorgsutvalget 5. mai.

Kommunedirektørens innstilling

1. Inntil videre økes standard bemanning ved Sonjatun sykehjem fra 6 til 8 ansatte på dagvakt alle 7 ukedager. Av de 8 ansatte skal det være minimum 2 sykepleiere. Virksomhetsleder kommer i tillegg.
2. Sonjatun sykehjem driftes med 20 langtidsplasser fordelt med 10 plasser på avdeling Øst og 10 plasser på avdeling Vest.
3. Det etableres 2 delt sykepleieturnus med dag og aften vakter ved Sonjatun Sykehjem. Det opprettes 1 ambulerende nattsykepleier med base på legevakten alle ukens netter, og dette tilsvarer 1,87 årsverk. Legevaktfunksjonen flyttes fra sykestua til ambulerende nattsykepleier. Vedtak i sak nr. PS 37/20 i Helse- og Omsorgsutvalgets møte 13.10.20 (Flytting nattevaktstilling 53,52 % sykepleier fra sykehjemmet til sykestua) utgår.
4. Det opprettes en vikarpool for Helse- og omsorgssektoren, med tilhørende 90 % stilling som koordinator. Eksisterende 40 % hjelpepleier 1 ressurs ved Sonjatun sykehjem legges inn i denne stillingen. Resterende 50 % stillingsressurs etableres med nye budsjettmidler. Vikarpoolen skal bidra til dekning av bemanningsbehov ved fravær og ved ekstraordinære driftssituasjoner i virksomhetene. Samtidig vil man på denne måten sørge for at flere deltidsansatte får tilbud om hele stillinger. Vikarpoolen vil bestå av både faste ansatte og engasjementsstillinger, basert på bemanningsbehovet i sektoren.
5. Merknader i 2021 på 1.280.000 kroner ved forslåtte tiltak søkes finansiert ved at kommunestyret tildeler økt budsjetttramme til helse- og omsorgssektoren.

Saksopplysninger

Sammendrag

Kvaliteten ved sykehjemstjenestene i Nordreisa har vært tema over mange år.

Kommunerevisjonen gjennomførte i 2019 forvaltningsrevisjon av sykehjemmene våre, og forvaltningsrevisjonsrapporten ble behandlet i kommunestyret i desember -19. Kontrollutvalget har senere behandlet oppfølgingen av rapporten i flere møter, og utvalgets siste vedtak fra mars 2021 legges fram for kommunestyrets møte 06.05.21 i særskilt sak.

Samtidig med dette har nå tilsynslegen ved Sonjatun sykehjem i brev av 29.03.21 varslet om utilfredsstillende forhold ved Sonjatun sykehjem. Tilsynslegen varsel er basert på egne observasjoner og rapport fra sykepleier.

I tillegg har flere sykepleiere og tidligere tilsynslege i juni 2019 rapportert om behov for forbedringer ved Sonjatun sykehjem.

Kommunens administrative ledelse har 19.04.21 drøftet saken med ordfører og hovedutvalgsleder, og vi ble enig om å innkalle helse- og omsorgsutvalget til møte 26.04.21 for å drøfte saken. Videre har vi den siste uken avholdt flere møter med tilsynslegen og kommuneoverlegen hvor vi har drøftet behovet for umiddelbare forbedringstiltak.

I møte med tilsynslegen 23.04.21 har vi i fellesskap utarbeidet forslag til tiltak som skal sikre forbedring av driften ved Sonjatun sykehjem på kort og lang sikt. Forslagene samlet sett betyr at helse- og omsorgssektoren må få styrket budsjettrammen for 2021 med 1.280.000 kroner.

Sonjatun sykehjem

Organisering: 2 avdelinger, Øst og Vest.

Personell: 21,97 årsverk + Virksomhetsleder. I turnus: 21,2 årsverk. Fordelt på sykepleiere, helsefagarbeidere, fagarbeidere, vernepleier og assistenter. Avdelingen har virksomhetsleder, hjelpepleier 1, og fagansvarlig sykepleier. 12 er 100 % stillinger.

Beboere: 21 beboere, 20 langtidsplasser og 1 korttidsplass

Budsjett 2021: 13 457 763 kr.

Relevante Kostra tall: Nordreisa ligger høyt over landsgjennomsnittet i antall legetimer pr. beboer i sykehjem, antall sykepleiere, helsefagarbeidere og antall årsverk i Helse og Omsorg pr. innbygger.

Sykefravær: Totalt sykefravær for 2020 var 10,65 %. 2021 mars: 8,63 %

Avvik: Antall i KF I 2020 var 62. Fra 01.01.21-22.04.21, 94 avvik.

Antall sykehjemsplasser og bemanningsplan

Det er totalt 21 plasser, fordelt på 2 avdelinger ved Sonjatun Sykehjem, 20 av disse er faste plasser og 1 er korttids / avlastnings plass. Det er kun enkelt rom. Disponible årsverk er 21.97, nåværende turnus 21,2, med 26 personer i faste stillinger alt fra 22.22 % til 100 %. På alle dagvakter er det 6 pleiere i avdelingen, derav sykepleiere, helsefagarbeidere og assistenter. Mandag, tirsdag og onsdag er det en sykepleier som har ansvars vakt på dag, det er da 7 på jobb. Aftenvakt fredag, dag og aften lørdag og søndag er det 5 pleiere på hvorav 1 sykepleier, og resterende helsefagarbeidere og assistenter. På natt er det to pleiere, en av disse er sykepleier. Ansvarssykepleier har oversikt over pasientenes pleiebehov og tiltak, og har et særlig ansvar for å forberede visitt og gjennomføre den sammen med tilsynslege, iverksette eventuelle tiltak etter visitt, dokumentere og rapportere til annet personell og bestille medisiner og annet forbruksvarer.

Under fordelingen av sykepleiere i dagens turnus.

Overvakter	107	3	3	3	3	3	1	4	4	4	2	2	1	1	2	3	5	3	4	1	1	3	2	4	3	4	1	1	3	4	5	1	2	1	1	1	3	4	6	3	1	1	1	
Aktivevakter	63	2	2	3	2	1	1	2	2	2	2	1	1	1	3	2	2	2	1	1	1	2	3	2	2	1	3	2	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Nattvakter	42	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Den viktigste grunnen til avvik i turnus mellom planlagt og faktisk bemanning er fravær av faste ansatte, med påfølgende utfordringer med å få tak i aktuelt personell på kort varsel.

Stillinger

Sykepleiere	6stk 100%		
Vakant sykepleier	1stk 100%	Assistent	1stk 45,07%
Sykepleier natt	1stk 84,73%		1stk 37,80%
Helsefagarbeider	2stk 100%		1stk 35,10%
Hjelpepleier 1	1stk 90%		1stk 33,10%
	1stk 79,10%		1stk 22,76%
	1stk 76,06%	Natt	1stk 30,06%
	1stk 56,34%		
	1stk 53,04%		
	1stk 50,00%		
Natt	1stk 75,83%		
Natt	1stk 68,79%		
Fagarbeider	1stk 100%		
	1stk 37,44%		

Rapportering av avvik

Avvik som observeres av ansatte og ledere skal rapporteres i våre avvikssystem, henholdsvis *Profil* (pasientbasert system) og *KF Avvik* (generelt avvikssystem).

KF Avvik

Totalt 94 avvik i 2021

Innmeldte avvik fra 22.03.21 - 22.04.21 utgjør samlet 57.

Avvik gruppert på avvikstype ²

Utvikling over tid

HMS - Interne krav og rutiner som ikke blir fulgt	1
HMS - Personfall/personskade	1
Ingen	0
Sykehjem - Avvik fra behandlingsprosedyre	18
Sykehjem - Brudd på AML overtid/ekstra vakter	2
Sykehjem - Bruk av tvang (der det ikke foreligger vedtak)	1
Sykehjem - Feilernæring	1
Sykehjem - Mangelfull opplæring ansatte	17
Sykehjem - Medisinering/medikamenthåndtering	7
Sykehjem - Personalangel	20
Sykehjem - Teknisk utstyr fungerer ikke/mangel på utstyr	11
Sykehjem - Trykksår	4
Sykehjem - Voldstifeller fra pasienter ovenfor ansatte/andre pasienter	3

Profil

I Profil er det i perioden 01.01.21- 22.04.21 innmeldt 84 avvik.

Kostra (KommuneStatRapportering)-oversikt

Et utdrag av Kostra tall (tabell 1) viser at Nordreisa har gode forutsetninger med en høy andel sykepleiere og annet fagpersonell, samt høy legedekning i sykehjem.

Tabell 1.

	Nordreisa 2020	Landet uten Oslo
Kvalitet		
Helsefagarbeider Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	56,05	46,43
Hjelpepleier Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	85,26	42,24
Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)	0,91	0,60
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem (B)	0,02	0,01
Sykepleier uten spesialitet/videreutdanning Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	81,09	48,03
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	436,8	315,3

Tiltak

Det er utformet en handlingsplan (tabell 2) som innebærer kontinuerlig arbeid ved Sonjatun sykehjem og en liste med strakstiltak. Tidligere gjennomførte tiltak ved Sonjatun sykehjem er eksempelvis økt lønn til sykepleier for å beholde og rekruttere, samarbeid med IA rådgiver og arbeidslivssenter psykolog, Nedduk, IBedrift og individuelle tiltak.

I 2020 ble det også økt med antall pleiere fra 5 til 6 på dag I helg og etablert sykepleier på natt. Fra og med januar 2021 ble det som følge av omorganisering ansatt ny virksomhetsleder ved Sonjatun Sykehjem.

Tabell 2. Handlingsplan

Tiltak	Mål	Gjennomføring	Ansvarlig
Tilstedeværende leder	-Faglig støtte og veiledning. -God ivaretagelse av drift. -Oppgaveorientering. -Struktur og organisering i dagen på avdelingen.	-Leder og Hjelpepleier 1 benytter kontor i avdelingen. Fokus på støttende og relasjonell ledelse. -Oppgavene for dagen gjennomgås og fordeles. Eks. Skyllerom, kjøkken, lager. -Tilse hensiktsmessig pauseavvikling. Matpause avvikles i to puljer mellom 10:45 og 11:45. Avbrekk i dagen utover lunsj skjer i stue sammen med beboere.	Virksomhetsleder Virksomhetsleder og alle ansatte
Ivaretagelse av beboernes grunnleggende behov	-Helhetlig omsorg og pleie. -Kunnskap om den enkeltes behov og vaner rundt personlig hygiene, matsituasjon og pleiebehov.	-Gjennomgang av eksisterende hovedkontakter og ansvarskontakt for den enkelte beboer. -Oppdatere kartlegging og individuell oppfølgingsplan for den enkelte. -Belyse den enkeltes behov og vaner rundt personlig hygiene, matsituasjon og pleiebehov. -Fokus på samhandling beboer og pleier/ nettverk. -Legge til rette for god oppfølging og benyttelse av elever i avdelingen. Planlagt at de kan få anledning til å være frokostverter når de er der på mandager. 2 stk. Søkt om midler til ungdom som frokostverter i helg og ferie. -Språkelev er til stede på fredager. Får opplæring og trening ift. frokostservering. -Søkt om midler til å kjøpe komp ift. forebygging av ensomhet. -Søkt om midler til forlengelse av besøksvert.	Virksomhetsleder, sykepleier, helsefagarbeider
Bemanning	-Alle beboere skal få nødvendig hjelp til rett tid. -Sikre tilstrekkelig bemanning og kompetanse.	-Jobbanalyse -Vurdere sammensetning av personell -Opparbeide vikarliste, og gi god opplæring og oppfølging til vikarene. -Innby til innspill fra personale, for god samhandling i avdelingen.	Virksomhetsleder, hjelpepleier 1, sykepleier
Lokaliteter og omgivelser	-Økt velvære for personale, beboere og besøkende -Økt tilstedeværelse av personale i fellesareal -Gode konkrete rapporter	-Etablere en hyggeligere stue og oppholdsrom ved noe oppgradering -Egne kontor for rapportskriving -Bestilt nytt arbeidstøy. -Sikre tilfredstillende teknisk utstyr	Virksomhetsleder, verneombud, alle ansatte
Oppfølging og gjennomgang av rutiner og retningslinjer.	-God kvalitet i tjenestene. -Faglig kvalitetssikring.	-Rutinebeskrivelse Fra KF legges lett tilgjengelig i avdelingen. -Gjennomgang av nasjonale føringer og retningslinjer. -Gjennomgang av avdelingens rutiner og sikre tilfredsstillende rutiner, prosedyrer og internkontroll.	Virksomhetsleder, verneombud, øvrig personale
Opplæring/oppfriskning for vikarer og øvrig personell	-God kompetanse, trygghet i utførelse av oppgaver. -Forutsigbarhet i dagen -Assistenter/vikarer kurs i veilederen innen 15.mai. Helsefagarbeidere og sykepleiere er disponibel i avdelingen for veiledning i praksis. -Sykepleiere og helsefagarbeidere har tatt kurs innen juni.	-Assistenter gis tilgang til bruk av veilederen, NHI. Etablert kurspakke; basale smittevernrutiner, innføring i omsorgsyrket, hverdagsrehabilitering, mat og ernæring og observasjon. -Helsefagarbeidere veilederen: medikamenthåndtering, grunnkurs og/ eller oppfriskningskurs, basale smittevernrutiner og observasjon. -Sykepleiere veilederen: Smittevern, observasjon og medikamenthåndtering oppfriskningskurs. -Medisinkurs Helsefagarbeidere	Virksomhetsleder, sykepleier, helsefagarbeider og øvrig personell
Dokumentasjon/ Rapportering	-Riktig dokumentasjon og rapportering.	-Bruk av egne "skrivekontor" -Gjennomgang av rutiner for journalføring. -Sikre hensiktsmessig rapportering. -Kartlegging av behov vedrørende rapportering og informasjonsflyt.	Alle ansatte Virksomhetsleder og sykepleier Virksomhetsleder
Jobbanalyse	-Riktig personale på rett plass -Rolleavklaring -Effektiv og forsvarlig bruk av personellressurser.	-Kartlegge avdelingens behov i dialog med ansatte.	Leder, verneombud, tillitsvalgt og ansatte
Turnus /arbeidsplan	-God kvalitet i tjenestene. -Redusert arbeidsbelastning på den enkelte arbeidstaker. -Forutsigbarhet i turnus, redusere sårbarhet ved fravær.	-Gjennomgang av turnus. -Vurdere mulighet for etablering av en basisstab av faglærte og sykepleiere som arbeider dag og aften. -Vurdere flytting av ambulerende sykepleier på natt. -Utrede ulike former for organisering.	Hjelpepleier 1, Virksomhetsleder.
Arbeidsnærvær og sykefraværsoppfølging	-Økt arbeidsnærvær og trivsel i avdelingen	-Samarbeid med NAV arbeidslivssenter. -Refleksjonsgrupper v. prest med fokus på etikk, filosofi og verdier i arbeidshverdagen. -Bygge opp et godt omdømme. Positiv omtale om arbeidsplassen vil også kunne bidra til rekruttering.	Virksomhetsleder, verneombud
Kompetanseheving	-Ny læring, fagutvikling, mestring og kvalitetssikring -Tett samarbeid med tilsynslege.	-Velferdsteknologi, v. Hepro og Roomate -Bruk av hjelpemidler -Journalføring -ADL veiledning -Sår, sårstell -HMS kurs -KIB stressmestring	Virksomhetsleder, øvrig personale

Tiltak som iverksettes umiddelbart

1. Inntil videre økes standard bemanning ved Sonjatun sykehjem fra 6 til 8 ansatte på dagvakt alle 7 ukedager. Hver tredje helg arbeidshelg i stedet for annen hver helg. Av de 8 ansatte skal det være minimum 2 sykepleiere. Virksomhetsleder kommer i tillegg.

2. Sonjatun sykehjem driftes med 20 langtidsplasser fordelt med 10 plasser på avdeling Øst og 10 plasser på avdeling Vest.

3. Det etableres 2 delt sykepleieturnus med dag og aften vakter ved Sonjatun Sykehjem. Fagansvarlig sykepleier blir fordelt på tre sykepleiere.

Det opprettes 1 ambulerende nattsykepleier med base på legevakten alle ukens netter, og dette tilsvarer 1,87 årsverk. Legevaktfunksjonen flyttes fra sykestua til ambulerende nattsykepleier. Vedtak i sak nr. PS 37/20 i Helse- og Omsorgsutvalgets møte 13.10.20 (Flytting nattevaktstilling 53,52 % sykepleier fra sykehjemmet til sykestua) utgår.

4. Det opprettes en vikarpool for Helse- og omsorgssektoren, med tilhørende 90 % stilling som koordinator. Eksisterende 40 % hjelpepleier 1 ressurs ved Sonjatun sykehjem legges inn i denne stillingen. Resterende 50 % stillingsressurs etableres med nye budsjettmidler. Vikarpoolen skal bidra til dekning av bemanningsbehov ved fravær og ved ekstraordinære driftssituasjoner i virksomhetene. Samtidig vil man på denne måten sørge for at flere deltidsansatte får tilbud om hele stillinger. Vikarpoolen vil bestå av både faste ansatte og engasjementsstillinger, basert på bemanningsbehovet i sektoren.

Kostnader, inklusiv sosiale utgifter – årsbasis

Nåværende bemanningsplan	13 064 000 kr
Foreslått ny bemanningsplan, inkl. ambulerende sykepleier natt	14 915 000 kr
Økning kostnad	1 851 000 kr

Økning kostnad 1.6 - 31.12.21	1 080 000 kr
Koordinator turnusplanlegging og vikarpool	200 000 kr
Behov for økt budsjetttramme i 2021	1 280 000 kr

Vurdering

Kommunedirektørens innstilling er utarbeidet med bakgrunn i flere møter inneværende uke mellom kommunedirektør, kommunalsjef, virksomhetsleder, tilsynslege og kommuneoverlege.

Forslag til vedtak er utformet etter møte 23.04.21 mellom kommunedirektør, kommunalsjef, virksomhetsleder og tilsynslege, med gjennomgang av saken og vurdering av tiltak.

Tilsynslegen ved Sonjatun sykehjem slutter seg til de foreslåtte tiltakene og mener at dette er et godt grunnlag for å få en tilfredsstillende kvalitet på sykehjemstjenesten ved Sonjatun.

Administrasjonen har ikke nådd å drøfte saken med alle hovedtillitsvalgte og vi vil fram mot hovedutvalgets møte føre dialog med aktuelle arbeidstakerorganisasjoner.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
29/21	Nordreisa kommunestyre	06.05.2021

Forvaltningsrevisjon - kvalitet i sykehjemstjenestene

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 Nordreisa sak 05-21 Oppfølg sak 36-20
- 2 Svar fra kommunedirektøren av 24.11.2020
- 3 Melding om vedtak sak 5-21
- 4 Særutskrift kommunestyret - PS 91/19 - Forvaltningsrevisjon kvalitet i sykehjemstjenestene

Kontrollutvalgets innstilling

Kontrollutvalget rår kommunestyret å treffe slikt vedtak:

1. Kommunestyret finner at kommunedirektøren har gitt tilfredsstillende svar over planlagte – og gjennomførte tiltak som er egnet til å oppfylle kommunestyrets vedtak i sak 91/19 om å:
 - a. videreutvikle skriftlige rutiner for å ivareta sykehjemsbeboeres grunnleggende behov
 - b. videreutvikle system for bruker- og pårørendemedvirkning i sykehjemstjenestene
 - c. styrke forutsetningene for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemmene.
2. Kommunestyret forutsetter at planlagte tiltak nevnt i redegjørelse til kontrollutvalget i sak 5/21 gjennomføres uten ugrunnet opphold.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har i møte 9.3.2021 protokollert slikt vedtak:

Sak 05/21

Oppfølging sak 36/20 – Forvaltningsrevisjon – Kvalitet i sykehjemmene i Nordreisa kommune

Behandling:

Kommunedirektøren møtte i kontrollutvalget og redegjorde for oppfølging av saken. Kontrollutvalgets medlemmer stilte spørsmål.

Felles forslag til vedtak:

Kontrollutvalget rår kommunestyret å treffe slikt vedtak:

1. Kommunestyret finner at kommunedirektøren har gitt tilfredsstillende svar over planlagte – og gjennomførte tiltak som er egnet til å oppfylle kommunestyrets vedtak i sak 91/19 om å:
 - d. videreutvikle skriftlige rutiner for å ivareta sykehjemsbeboeres grunnleggende behov
 - e. videreutvikle system for bruker- og pårørendemedvirkning i sykehjemstjenestene
 - f. styrke forutsetningene for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemmene.
2. Kommunestyret forutsetter at planlagte tiltak nevnt i redegjørelse til kontrollutvalget i sak 5/21 gjennomføres uten ugrunnet opphold.

Felles forslag enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget rår kommunestyret å treffe slikt vedtak:

1. Kommunestyret finner at kommunedirektøren har gitt tilfredsstillende svar over planlagte – og gjennomførte tiltak som er egnet til å oppfylle kommunestyrets vedtak i sak 91/19 om å:
 - g. videreutvikle skriftlige rutiner for å ivareta sykehjemsbeboeres grunnleggende behov
 - h. videreutvikle system for bruker- og pårørendemedvirkning i sykehjemstjenestene
 - i. styrke forutsetningene for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemmene.
2. Kommunestyret forutsetter at planlagte tiltak nevnt i redegjørelse til kontrollutvalget i sak 5/21 gjennomføres uten ugrunnet opphold.

Utvalg: Kontrollutvalget i Nordreisa kommune	Saksnummer: 05/2021	Møtedato: 8.3.2021	Saksbehandler: Bjørn H. Wikasteen
---	-------------------------------	------------------------------	---

OPPFØLGNING SAK 36/20 - FORVALTNINGSREVISJON – KVALITET I SYKEHJEMSTJENESTENE I NORDREISA KOMMUNE

Innstilling til vedtak:

(Saken fremmes med åpen innstilling)

Saken gjelder:

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport *Kvalitet i sykehjemstjenestene*

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

1. Svar fra kommunedirektøren av 24.11.2020

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Kontrollutvalget i Nordreisa traff i sak 36/20 i møte 24.11.2020 slikt vedtak:

- 1. Kontrollutvalget tar saken til foreløpig orientering og vil innkalle kommunedirektøren til møtet i mars 2021 for å få en oppdatering om planlagte og gjennomførte tiltak som opplyst i dagens møte.*
- 2. Kontrollutvalget gir kommunestyret en foreløpig orientering i årsrapporten for 2020.*

Kommunedirektøren innkalles til møtet i tråd med vedtaket hvor kontrollutvalget mottar redegjørelse for hvilke tiltak som er gjennomført siden forrige møte, og hva som gjenstår i forhold til plan som ble redegjort for i møtet i november 2020.

Tromsø, 1.3.2021

Bjørn H. Wikasteen
Seniorrådgiver

Videreutvikling av skriftlige rutiner.
Videreutvikle system for bruker- og pårørende medvirkning. Styrke forutsetningene for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid.

Tilbake- melding til kontroll- utvalg

24.11.20

Guro Charlotte Boltås

Tilbakemelding om gjennomførte tiltak etter forvaltnings revisjonen -Kvalitet i sykehjem.

Videreutvikling av skriftlige rutiner for å ivareta sykehjemsbeboeres grunnleggende behov.

Tiltak	Mål	Tidsfrist	Ansvar	Gjennomføring
Fastsatt tid i kalender til å jobbe med kvalitets arbeid	Sikre rutinemessig gjennomgang av rutiner og prosedyrer og kvalitetsutvikling	Mars 2020	Virksomhetsleder	Er gjennomført
Gjennomgang av rutiner, grunnleggende behov	Kvalitetssikre at rutinene er oppdaterte og oppfyller god ivaretagelse av pasientene	Januar 2021	Virksomhetsleder og Avdelingsledere	10 Rutiner er gjennomgått. 5 gjenstår.
Lage nye rutiner ved behov	Sikre at alle behov til pasientene har en gjennomtenkt rutine, slik at alle ansatte skal jobbe mot samme mål og ha en felles forståelse	Januar 2021	Virksomhetsleder og Avdelingsledere	Disse rutinene er planlagt å lages nye, men er ikke ferdige: -Ivaretagelse av sosialt behov og personlige interesser. -Rutine for tilpasset informasjon. -Rutine for ivaretagelse av fysisk funksjon. -Rutine ved immobilitet

Kommentar: En del av møtene har falt bort, da covid-19 har medført til andre prioriteringer og mye hjemmekontor. Møtene er heller ikke gjennomført i ferieavviklingen (8 uker).

Vi har vurdert at det er lettere å gjennomføre tiltaket med gjennomgang av rutiner når vi fordeler arbeidet for så å gå gjennom det med kommentarer.

Videreutvikle et system for bruker- og pårørende medvirkning i sykehjemstjenestene.

Tiltak	Mål	Tidsfrist	Ansvar	Gjennomføring
Lage rutine for brukermedvirkning	Sikre systematisk bruker- og pårørende medvirkning i tjenestene.	Januar 2021	Virksomhetsleder og Avdelingsledere	Er gjennomført
Sette inn møter i brukerråd i årshjul og kalender. Minimum 2 møter i året.	Sikre systematisk bruker- og pårørende medvirkning i tjenestene.	Mars 2020	Virksomhetsleder	Er gjennomført
Innkommst samtale, pårørende og pasient	Sikre god kommunikasjon, informasjon og samarbeid med pasient og pårørende	Innen to uker etter innkommst	Virksomhetsleder, Avdelingsleder, Ansvarssykepleier, Primærkontakter	Blir gjennomført kontinuerlig
Tilbud om samtale ved årskontroll, med lege. Og ellers ved behov	Sikre god kommunikasjon, informasjon og samarbeid med pasient og pårørende	I forbindelse med årskontroll, 3 første mnd i året.	Virksomhetsleder, Avdelingsleder, Ansvarssykepleier	Blir gjennomført
Brukerråd	Sikre systematisk bruker- og pårørende medvirkning i tjenestene	Desember 2020	Virksomhetsleder, Avdelingsleder	Er gjennomført, møte planlagt
Brugerundersøkelse	Sikre systematisk bruker- og pårørende medvirkning i tjenestene	Mai 2021 og deretter hvert 2-3 år.	Sektorleder og Virksomhetsleder	Ikke gjennomført
Årlig pårørende sammenkomst med valg av brukerrepresentant	Sikre systematisk bruker- og pårørende medvirkning i tjenestene	Juni 2021	Virksomhetsleder, Avdelingsleder	Ikke gjennomført

Kommentar: De årlige sammenkomstene med pårørende, pasienter og ansatte har ikke blitt avviklet så langt i år, det vil heller ikke være aktuelt i 2020. Det har derfor ikke blitt holdt vanlig valg av representant til brukerråd. Pårørende er blitt spurt og blir sittende til det er mulighet til å gjennomføre valg. Den planlagte brukerundersøkelsen kan si noe om opplevelsen av brukermedvirkning.

Styrke forutsetning for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemmene

Tiltak	Mål	Tidsfrist	Ansvar	Gjennomføring
Medarbeider samtaler	Sikre god kjennskap til medarbeiderne og mulighet for	Desember 2020	Virksomhetsleder, avdelingsleder	Der er gjennomført 25 samtaler, det gjenstår 36
Personalmøter hver mnd.	Sikre mulighet for å ta opp saker som er viktige for de ansatte, sikre god informasjon og felles forståelse	Innen måneden er omme, hver måned, utenom juli	Virksomhetsleder, avdelingsleder	Blir gjennomført kontinuerlig
Gjennomgang av innmeldte avvik i personalgruppe	Styrke forutsetning for medvirkning i forbedringsarbeid for ansatte	Ved personal møter	Virksomhetsleder, avdelingsleder	Blir gjennomført
Opplæring i avvikssystemer	Styrke forutsetning for medvirkning i forbedringsarbeid for ansatte	Ved oppstart i jobb og ved behov	Virksomhetsleder, avdelingsleder, opplærings ansvarlig	Blir gjennomført
Involvere ansatte ved endring i rutiner/prosedyrer	Styrke forutsetning for medvirkning i forbedringsarbeid for ansatte	Ved behov	Virksomhetsleder, avdelingsleder	Blir gjennomført
Involvering av ansatte når mål og tiltak blir utformet	Styrke forutsetning for medvirkning i forbedringsarbeid for ansatte	Ved behov	Virksomhetsleder, avdelingsleder	Blir gjennomført
Felles gjennomgang av ROS-analyse	Styrke forutsetning for medvirkning i forbedringsarbeid for ansatte	Årlig, nå januar 2021	Virksomhetsleder, avdelingsleder	Ikke gjennomført dette år
Utviklings-/ samarbeidsmøter pasientrettet	Sikre mulighet til å evaluere hendelser, dele erfaringer og utforme tiltak i pleieplan.	Hver uke	Virksomhetsleder, avdelingsleder, ansvarssykepleier	Blir gjennomført på noen avdelinger, skal

				innarbeides bedre
Medarbeider undersøkelse 10-faktor	Sikre medarbeidernes mulighet for tilbakemelding	Vår 2021	Personalavdeling	Ikke gjennomført
Oppfølging medarbeider undersøkelse	Sikre at tilbakemeldinger gjennom medarbeider undersøkelser blir en del av forbedringsarbeidet.	Juni2021	Virksomhetsleder, avdelingsleder	Ikke gjennomført
Felles kompetanseplan sykehjem		Vår 2021	Virksomhetsleder, sektorleder	Ikke gjennomført

Kommentar: Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor, som skal være vår 2021, kan gi oss en tilbakemelding på om effekten av tiltakene er god. I oppfølgingen av denne undersøkelsen kan vi ha et spesielt fokus på medvirkning.

Det er vanskelig å vurdere om antall innmeldte avvik sier noe om effekten av tiltak, da vi ser at fokus på avvik og god opplæring i avviksmelding gir flere innmeldte avvik. I KF-system var det i 2019 198 avvik for sykehjem, til nå, dette år, er det meldt inn 94 avvik. I profil er det innmeldt 194 avvik i 2019, hittil i år er det innmeldt 504 for sykehjem.

Ved medarbeidersamtaler blir det spurt om hvordan de opplever medvirkning. Hittil er tilbakemeldingen at medarbeiderne opplever medvirkning på arbeidsplassen, de føler seg sett og hørt.

Nordreisa kommune
v/ ordfører og kommunedirektør

Deres ref.:
Vår ref.: 8/21-428.5.5

Saksbeh.: Bjørn Halvor Wikasteen
E-postadr.: bhw@k-sek.no

Telefon: 777 88046
Dato: 20.3.2021

NORDREISA KOMMUNE – KONTROLLUTVALGET – MELDING OM VEDTAK

Kontrollutvalget har i møte 9.3.2021 protokollert slikt vedtak:

Sak 05/21

OPPFØLGNING SAK 36/20 – FORVALTNINGSREVISJON – KVALITET I SYKEHJEMSTJENESTENE I NORDREISA KOMMUNE

Innstilling til v e d t a k:

(Saken fremmes med åpen innstilling)

Behandling:

Kommunedirektøren møtte i kontrollutvalget og redegjorde for oppfølging av saken. Kontrollutvalgets medlemmer stilte spørsmål.

Felles forslag til vedtak:

Kontrollutvalget råar kommunestyret å treffe slikt v e d t a k:

1. *Kommunestyret finner at kommunedirektøren har gitt tilfredsstillende svar over planlagte – og gjennomførte tiltak som er egnet til å oppfylle kommunestyrets vedtak i sak 91/19 om å:*
 - a. *videreutvikle skriftlige rutiner for å ivareta sykehjemsbeboeres grunnleggende behov*
 - b. *videreutvikle system for bruker- og pårørendemedvirkning i sykehjemstjenestene*
 - c. *styrke forutsetningene for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemmene*
2. *Kommunestyret forutsetter at planlagte tiltak som nevnt i redegjørelse til kontrollutvalget i sak 5/21 gjennomføres uten ugrunnet opphold.*

Postadresse: K-Sekretariatet IKS Postboks 6600 9296 TROMSØ Org nr 988 064 920 www.k-sek.no	Hovedkontor: Fylkeshuset Strandvn. 13, TROMSØ Tlf. 77 78 80 43	Avdelingskontor: Postmottak 9479 HARSTAD Tlf. 77 02 61 66	Avdelingskontor: Ringv. 1 9300 FINNSNES Tlf. 95 10 42 51	Avdelingskontor: Rådhuset 8305 SVOLVÆR Tlf. 95 10 90 02	Avdelingskontor: Fylkeshuset 8048 BODØ
--	--	---	--	---	---

Felles forslag enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget rå kommunestyret å treffe slikt v e d t a k:

1. Kommunestyret finner at kommunedirektøren har gitt tilfredsstillende svar over planlagte – og gjennomførte tiltak som er egnet til å oppfylle kommunestyrets vedtak i sak 91/19 om å:
 - a. videreutvikle skriftlige rutiner for å ivareta sykehjemsbeboeres grunnleggende behov
 - b. videreutvikle system for bruker- og pårørendemedvirkning i sykehjemstjenestene
 - c. styrke forutsetningene for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemmene.
2. Kommunestyret forutsetter at planlagte tiltak som nevnt i redegjørelse til kontrollutvalget i sak 5/21 gjennomføres uten ugrunnet opphold.

Saken bes fremmet kommunestyret.

K-Sekretariatets saksfremlegg følger saken til kommunestyret.

Tromsø, 20.3.2021

Bjørn H. Wikasteen
Seniorrådgiver

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
91/19	Nordreisa kommunestyre	19.12.2019

Forvaltningsrevisjon - Kvalitet i sykehjemstjenestene

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 Saksfremlegg 24-19
- 2 Vedtak sak 24-19
- 3 Kvalitet i sykehjemstjenestene Nordreisa

Saksprotokoll i Nordreisa kommunestyre - 19.12.2019

Behandling:

Kontrollutvalgets innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget rår kommunestyret å treffe slik vedtak:

Kontrollutvalget viser til forvaltningsrevisjonsrapport om kvalitet i sykehjemstjenestene som viser at kommunen ikke i tilstrekkelig grad har systemer og rutiner for å sikre at krav og målsetninger vedrørende kvaliteten i sykehjemstjenestene etterleves.

2. Kontrollutvalget har merket seg at enhetene fortsatt har store utfordringer knyttet til avvikshåndtering og at situasjonen ved enhetene i liten grad synes å ha forbedret seg siden kontrollutvalgets etatsbesøk i juni 2017. Kontrollutvalget ber om at rådmannen i forbindelse med behandlingen av rapporten i kommunestyret gir en redegjørelse om status i arbeidet med avvikshåndteringen.

3. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret for videre oppfølging.

4. Kontrollutvalget rår kommunestyret treffe slikt vedtak:

Kommunestyret ber rådmann avgi en skriftlig redegjørelse til kontrollutvalget over planlagte og gjennomførte tiltak for å imøtekomme revisjonens anbefalinger om å

- a. videreutvikle skriftlige rutiner for å ivareta sykehjemsbeboeres grunnleggende behov
- b. videreutvikle system for bruker- og pårørendemedvirkning i sykehjemstjenestene
- c. styrke forutsetningene for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemmene

Frist for skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget settes til 1. februar 2020

Kontrollutvalgets innstilling

Kontrollutvalget rår kommunestyret å treffe slik vedtak:

Kontrollutvalget viser til forvaltningsrevisjonsrapport om kvalitet i sykehjemstjenestene som viser at kommunen ikke i tilstrekkelig grad har systemer og rutiner for å sikre at krav og målsetninger vedrørende kvaliteten i sykehjemstjenestene etterleves.

2. Kontrollutvalget har merket seg at enhetene fortsatt har store utfordringer knyttet til avvikshåndtering og at situasjonen ved enhetene i liten grad synes å ha forbedret seg siden kontrollutvalgets etatsbesøk i juni 2017. Kontrollutvalget ber om at rådmannen i forbindelse med behandlingen av rapporten i kommunestyret gir en redegjørelse om status i arbeidet med avvikshåndteringen.

3. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret for videre oppfølging.

4. Kontrollutvalget rår kommunestyret treffe slikt vedtak:

Kommunestyret ber rådmann avgi en skriftlig redegjørelse til kontrollutvalget over planlagte og gjennomførte tiltak for å imøtekomme revisjonens anbefalinger om å

- a. videreutvikle skriftlige rutiner for å ivareta sykehjemsbeboeres grunnleggende behov
- b. videreutvikle system for bruker- og pårørendemedvirkning i sykehjemstjenestene
- c. styrke forutsetningene for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemmene

Frist for skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget settes til 1. februar 2020

Saksopplysninger

Kommunestyret vedtok i PS 74/19 i møte 24.10.19 at saken utsettes.

Grunnlaget for bestilling:

Kontrollutvalget besluttet i møte 7.9.2018, under behandlingen av sak 22/18, å bestille et forvaltningsrevisjonsprosjekt med arbeidstittel *Kvalitet i Sykehjemstjenesten* i Nordreisa kommune. Bestilling av prosjektet ble oversendt KomRev NORD den 11.09.2018

Problemstilling:

Fra rapporten hitsettes:

I denne forvaltningsrevisjonen av kvalitet i sykehjemstjenestene i Nordreisa kommune, har vi lagt til grunn følgende problemstilling:

Har Nordreisa kommune systemer og rutiner for å sikre at krav og målsettinger vedrørende kvaliteten i sykehjemstjenestene etterleves?

Rapportens funn og vurderinger:

Fra rapporten hitsettes sentrale funn og utdrag:

- På spørsmål om i hvilken grad avdelingslederne synes sykehjemmene klarer å ivareta pasientenes behov, er de samstemte om at slik bemanningssituasjonen er i dag, er det stort sett pasientenes basale behov som stell og pleie, dobesøk og måltider de klarer å dekke.

Egeninteresser, miljøtiltak, aktiviteter og tid til samtaler, klarer de i mindre grad å dekke- og de anser at dette gir redusert kvalitet i tjenesten pasientene får.

(...)

-I referat fra kontrollutvalgets etatsbesøk ved sykehjemmene 6. juni 2017, fremgår det at alle besøkte enheter mente at grunnbemanningen var for lav. De ansatte melder til avdelingslederne om høyt arbeidspress og tidvis stor slitasje ved å føle at man ikke rekker over oppgaver godt nok. I referatet fremgår det at det er ulik oppfatning hos kommunens ledelse og avdelingslederne rundt spørsmålet om hvorvidt det er tilstrekkelig bemanning.

(...)

Revisor vurderer at kommunen *til dels oppfylder* revisjonskriteriet om å ha skriftlige prosedyrer for å ivareta sykehjemsbeboernes grunnleggende behov. I kommunens kvalitetssystem og VAR-Healthcare har de ansatte tilgang til rutiner og prosedyrer som gjelder pasient og praktisk sykepleie. I tillegg skal det i Profil dokumenteres hvilke behov som er kartlagt (IPLOS-kartlegging) med hensyn til den enkelte pasient og hvilke tiltak som skal gjennomføres for å imøtekomme disse behovene. Kriteriet vurderes imidlertid som kun til dels oppfylt da revisor ikke har blitt forelagt prosedyrer/rutiner som omhandler sosiale behov, døgnrytme, skjermet privatliv, enerom (ved langtidsopphold), nødvendig tannbehandling, og variert/tilpasset aktivitet.

Følgende av målbeskrivelsene med tiltak fra virksomhetsplanen som er redegjort for i de foregående kapitlene, har også relevans for dette kapitlet:

-godt og tillitsfullt samarbeid mellom pasienter, pårørende, ansatte og mellom de tre sykehjemmene,

-god dokumentasjon av helsehjelp, at det lages tiltaksplaner for alle pasientene og at disse blir fulgt og evaluert kontinuerlig

Når det gjelder brukerundersøkelser/pårørendeundersøkelser opplyser virksomhetsleder at det ikke er gjennomført slike undersøkelser de siste årene.

Virksomhetslederen opplyser at det er etablert brukerutvalg for sykehjemmene der pasienter og pårørende deltar. Det gjennomføres inntil fire møter i året. Revisor får opplyst at utvalget er lite aktivt. Det er helse- og omsorgsleder som skal innkalle og lede møtene. Det skal være to representanter som er valgt av pårørende per sykehjem i tillegg til avdelingsleder. På bakgrunn av flere skifter i stillingen som helse- og omsorgsleder, har ikke møtene blitt fulgt opp i det siste. Siste møte i brukerutvalget var i desember 2016.

Revisor vurderer at kommunen *til dels oppfylder* revisjonskriteriet om å ha system for at beboere på sykehjem og deres pårørende får anledning til å medvirke i utformingen, evalueringen og den daglige utførelsen av den enkeltes tjenestetilbud. Sykehjemmene har vist til skriftlige rutiner og hvordan involvering av pasient og pårørende gjøres. Revisjonskriteriet vurderes som ikke fullt ut oppfylt i og med at brukerundersøkelser/pårørendeundersøkelser ikke gjennomføres som den del av evalueringen.

Kommunen har i liten grad vist til hvordan *brukerrepresentanter blir hørt ved utformingen av tilbudet til beboere på sykehjem* ut over at det er etablert brukerutvalg for sykehjemmene. Brukerutvalget er imidlertid lite aktivt, og revisor vurderer dette revisjonskriteriet som i *liten grad oppfylt*.

Sykehjemmene har vist til ulike aktiviteter som er i regi eller i samarbeid med frivillige organisasjoner, men i mindre grad i samarbeid med bruker-organisasjoner. Revisor vurderer på denne bakgrunn at revisjonskriteriet om å legge til rette for samarbeid med brukergruppens organisasjoner og frivillige organisasjoner som *til dels oppfylt*.

Revisors funn viser at sykehjemmene har faste møter med de ansatte samt at det ble gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2017. Medarbeidersamtaler synes imidlertid ikke å ha vært prioritert i 2018. Revisor vurderer på denne bakgrunn at kommunen *til dels oppfylder* revisjonskriteriet om å ha system for medvirkning fra ansatte i for-bedringsarbeid ved sykehjemstjenestene.

Revisjonskriteriet om at kommunen skal ha system for at beboere på sykehjem blir møtt av ansatte med nødvendig kunnskap og kompetanse vurderes som *til dels oppfylt*. Vurderingen er gjort på bakgrunn av funn som viser at:

- det foreligger introduksjonsprogram som følges opp av avdelingsleder/virksomhetsleder
- de ansatte har tilgang på faglige ressurser og oppslagsverk, men det settes ikke av tid for fordypning i disse i arbeidstiden
- kompetanseplan synes ikke å være utarbeidet

(...)

Fylkesmannen i Troms mottok i 2017 bekymringsmelding fra ansatte ved Bo- og kultur om at nedbemanningen medførte faglig uforsvarlig drift. Fylkesmannen konkluderte med at Nordreisa kommune hadde brutt forsvarlighetskravet i helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1, jf. forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten. Fylkesmannen ba i brev av 27.4.2018 Nordreisa kommune om tilbakemelding med beskrivelse av hvilke tiltak kommunen har iverksatt for å overholde lovgivningen samt en redegjørelse for hvordan kommunen ville vurdere om tiltakene har virket som planlagt etter at de har fått virket en stund. I brev av 3.7.2018 skriver Fylkesmannen:

«Fylkesmannen har i brev datert 25.06.18 mottatt tilbakemelding fra Nordreisa kommune. Det beskrives her at virksomhetsleder har ansvar for ukentlig å lukke avvik i pasientjournal, og for å påbegynne forbedringstiltak. Det skal også lages en rapport i KF systemet basert på siste måneds avvik, med beskrivelse av iverksatte tiltak. Videre skal meldte avvik rapporteres til sektorleder i månedlig økonomirapport.

Videre beskrives det at Nordreisa kommune skal jobbe videre med utarbeidelse av rutiner, blant annet for journalansvarlig, avviksbehandling/oppfølging av avvik, gjennomgang av alle eksisterende rutiner. Kommunen har også beskrevet hvordan ledelsen skal følge opp om iverksatte tiltak virker som planlagt, hvor sektorleder blant annet skal gjennomføre stikkprøver på dokumentasjon og oppfølging av tiltak på fagområder som ernæring og legemiddelgjennomgang.»

Fylkesmannen ba Nordreisa kommune om ny redegjørelse innen 15.11.18 for hvilke konkrete tiltak som er iverksatt i henhold til kommunens plan og hvordan disse er fulgt opp. På kommunens nettside står det at Nordreisa kommune vil innen 15.11.18 sende ny redegjørelse for hvilke konkrete tiltak som er iverksatt i henhold til kommunens plan og hvordan disse er fulgt opp. Revisor har etterspurt hvordan Nordreisa kommune har fulgt opp denne saken og eventuell avgjørelse fra fylkesmannen, men ikke fått svar på forespørselen.

(...)

På bakgrunn av revisors funn vurderer vi at kommunen *oppfylder* revisjonskriteriet om å ha system for avviksmelding og -håndtering i sykehjemstjenestene. Vi forutsetter at kommunens innsats på området den siste tiden, etter blant annet kontrollutvalgets etatsbesøk og kommunens oppfølging overfor Fylkesmannen, bidrar til at ansattes kjennskap og bruk av avvikssystemet samt ledelsens oppfølging av avvik styrkes.

Konklusjoner:

Vår konklusjon på problemstillingen er:

Kommunen har ikke tilstrekkelig grad systemer og rutiner for å sikre at krav og målsetninger vedrørende kvaliteten i sykehjemstjenestene etterleves.

Konklusjonen bygger på våre vurderinger av kommunens skriftliggjorte fellesprosedyrer og lokale prosedyrer ved sykehjemmene, samt opplysninger fra virksomhetsledere og avdelingsledere-opp imot revisjonskriterier utledet fra nasjonalt regelverk og faglige anbefalinger. (min utheving)

Oppsummert er våre vurderinger at:

- ✓ Kommunen har til dels skriftlige prosedyrer for å ivareta sykehjemsbeboernes grunnleggende behov.
- ✓ Kommunen har et system for å sikre beboerens/nærmeste pårørendes rett til informasjon.
- ✓ Kommunen har til dels et system for at beboere på sykehjem og deres pårørende får anledning til å medvirke i utformingen, evalueringen og den daglige utførelsen av den enkeltes tjenestetilbud.
- ✓ Kommunen har i liten grad system for å sikre at brukerrepresentanter blir hørt ved utformingen av tilbudet til beboere på sykehjem.
- ✓ Kommunen legger til dels til rette for samarbeid med brukergruppens organisasjoner og frivillige organisasjoner
- ✓ Kommunen har til dels et system for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemstjenestene
- ✓ Kommunen har et system for avviksmelding og -håndtering i sykehjemstjenestene.
- ✓ Kommunen har system for å ta imot og behandle eventuelle klager fra beboere/pårørende.
- ✓ Kommunen har system for å gjennomføre risiko- og sårbarhetsvurderinger som gjelder sykehjemstjenestene, samt å ha system for å planlegge risikoreduserende tiltak.

Anbefalinger:

KomRev NORD anbefaler kommunen å:

- ✓ videreutvikle sine skriftlige rutiner for å ivareta sykehjemsbeboeres grunnleggende behov
- ✓ videreutvikle sitt system for bruker- og pårørendemedvirkning i sykehjemstjenestene
- ✓ styrke forutsetningene for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemmene

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatet har gjennomgått rapporten, og mener den gir svar på de problemstillinger som kontrollutvalget ønsket å få utredet. Kontrollutvalget har også gjennom sitt etatsbesøk i 2017 ved de tre undersøkte enhetene fått kjennskap til de utfordringer som foreligger.

Arbeid med kvalitet i eldreomsorgen er en kontinuerlig prosess, og det er viktig at kontrollutvalgene med jevne mellomrom fokuserer på dette. Rapporten viser at kommunen har et forbedringspotensial, og dette gjelder særlig rundt bedre samhandling med både ansatte, beboere og pårørende.

En generell utfordring i eldreomsorgen er at eldre bor hjemme lengere, og de som får plass på institusjonene er som regel langt mer pleietrengende enn grunnbemanning mange steder tilsier. Det kan også være flere med krevende diagnoser enn tidligere. Det er således også viktig at kommunene i arbeidet med kvalitetsreformer også tar høyde for at omsorgstilbudet er tilpasset beboerne / pasientenes reelle behov.

Forslag til vedtak er basert på revisjonens anbefalinger, men kontrollutvalget kan i møte også gjøre tilføyelser eller presiseringer om ønskelig.

Rapporten ble sendt på høring til rådmannen, men det kom ikke noen svar innen fristen.

Utvalg: Kontrollutvalget i Nordreisa kommune	Saksnummer: 24/2019	Møtedato: 13.9.2019	Saksbehandler: Bjørn H. Wikasteen
---	-------------------------------	-------------------------------	---

FORVALTNINGSREVISJON – KVALITET I SYKEHJEMSTJENESTENE

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget rår kommunestyret å treffe slikt vedtak:

1. *Kommunestyret ber rådmann avgi en skriftlig redegjørelse til kontrollutvalget over planlagte og gjennomførte tiltak for å imøtekomme revisjonens anbefalinger om å
 - a. *videreutvikle skriftlige rutiner for å ivareta sykehjemsbeboeres grunnleggende behov*
 - b. *videreutvikle system for bruker- og pårørendemedvirkning i sykehjemstjenestene*
 - c. *styrke forutsetningene for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemmene**
2. *Frist for skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget settes til 1. mars 2020.*

Saken gjelder:

Forvaltningsrevisjonsrapport Kvalitet i sykehjemstjenestene.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

1. Forvaltningsrevisjonsrapport «Kvalitet i sykehjemstjenestene»

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Grunnlaget for bestilling:

Kontrollutvalget besluttet i møtet 7.9.2018, under behandlingen av sak 22/18, å bestille et forvaltningsrevisjonsprosjekt med arbeidstittel *Kvalitet i Sykehjemstjenestene* i Nordreisa kommune. Bestilling av prosjektet ble oversendt KomRev NORD den 11.09.2018.

Problemstilling:

Fra rapporten hitsettes:

I denne forvaltningsrevisjonen av kvalitet i sykehjemstjenestene i Nordreisa kommune, har vi lagt til grunn følgende problemstilling:

Har Nordreisa kommune systemer og rutiner for å sikre at krav og målsetninger vedrørende kvaliteten i sykehjemstjenestene etterleves?

Rapportens funn og vurderinger:

Fra rapporten hitsettes sentrale funn og utdrag:

- På spørsmål om i hvilken grad avdelingslederne synes sykehjemmene klarer å ivareta pasientenes behov, er de samstemte om at slik bemanningssituasjonen er i dag, er det stort sett pasientenes basale behov som stell og pleie, dobesøk og måltider de klarer å dekke. Egeninteresser, miljøtiltak, aktiviteter og tid til samtaler, klarer de i mindre grad å dekke – og de anser at dette gir redusert kvalitet i tjenesten pasientene får.

(...)

- I referat fra kontrollutvalgets etatsbesøk ved sykehjemmene 6. juni 2017, fremgår det at alle besøkte enheter mente at grunnbemanningen var for lav. De ansatte melder til avdelingslederne om høyt arbeidspress og tidvis stor slitasje ved å føle at man ikke rekker over oppgaver godt nok. I referatet fremgår det at det er ulik oppfatning hos kommunens ledelse og avdelingslederne rundt spørsmålet om hvorvidt det er tilstrekkelig bemanning.

(...)

Revisor vurderer at kommunen *til dels oppfyller* revisjonskriteriet om å ha skriftlige prosedyrer for å ivareta sykehjemsbeboernes grunnleggende behov. I kommunens kvalitetssystem og VAR-Healthcare har de ansatte tilgang til ruiner og prosedyrer som gjelder pasient og praktisk sykepleie. I tillegg skal det i Profil dokumenteres hvilke behov som er kartlagt (IPLoS-kartlegging) med hensyn til den enkelte pasient og hvilke tiltak som skal gjennomføres for å imøtekomme disse behovene. Kriteriet vurderes imidlertid som kun til dels oppfylt da revisor ikke har blitt forelagt prosedyrer/rutiner som omhandler sosiale behov, døgnrytme, skjermet privatliv, enerom (ved langtidsopphold), nødvendig tannbehandling, og variert/tilpasset aktivitet.

Følgende av målbeskrivelsene med tiltak fra virksomhetsplanen som er redegjort for i de foregående kapitlene, har også relevans for dette kapitlet:

- *godt og tillitsfullt samarbeid mellom pasienter, pårørende, ansatte og mellom de tre sykehjemmene,*

- *god dokumentasjon av helsehjelp, at det lages tiltaksplaner for alle pasientene og at disse blir fulgt og evaluert kontinuerlig*

Når det gjelder brukerundersøkelser/pårørendeundersøkelser opplyser virksomhetsleder at det ikke er gjennomført slike undersøkelser de siste årene.

Virksomhetslederen opplyser at det er etablert brukerutvalg for sykehjemmene der pasienter og pårørende deltar. Det gjennomføres inntil fire møter i året. Revisor får

opplyst at utvalget er lite aktivt. Det er helse- og omsorgsleder som skal innkalle og lede møtene. Det skal være to representanter som er valgt av pårørende per sykehjem i tillegg til avdelingsleder. På bakgrunn av flere skifter i stillingen som helse- og omsorgsleder, har ikke møtene blitt fulgt opp i det siste. Siste møte i brukerutvalget var i desember 2016.

Revisor vurderer at kommunen *til dels oppfyller* revisjonskriteriet om å ha system for at beboere på sykehjem og deres pårørende får anledning til å medvirke i utformingen, evalueringen og den daglige utførelsen av den enkeltes tjenestetilbud. Sykehjemmene har vist til skriftlige rutiner og hvordan involvering av pasient og pårørende gjøres. Revisjonskriteriet vurderes som ikke fullt ut oppfylt i og med at brukerundersøkelser/pårørendeundersøkelser ikke gjennomføres som den del av evalueringen.

Kommunen har i liten grad vist til hvordan *brukerrepresentanter blir hørt ved utformingen av tilbudet til beboere på sykehjem* ut over at det er etablert brukerutvalg for sykehjemmene. Brukerutvalget er imidlertid lite aktivt, og revisor vurderer dette revisjonskriteriet som *i liten grad oppfylt*.

Sykehjemmene har vist til ulike aktiviteter som er i regi eller i samarbeid med frivillige organisasjoner, men i mindre grad i samarbeid med brukerorganisasjoner. Revisor vurderer på denne bakgrunn at revisjonskriteriet om å legge til rette for samarbeid med brukergruppens organisasjoner og frivillige organisasjoner som *til dels oppfylt*.

Revisors funn viser at sykehjemmene har faste møter med de ansatte samt at det ble gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2017. Medarbeidersamtaler synes imidlertid ikke å ha vært prioritert i 2018. Revisor vurderer på denne bakgrunn at kommunen *til dels oppfyller* revisjonskriteriet om å ha system for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemstjenestene.

Revisjonskriteriet om at kommunen skal ha system for at beboere på sykehjem blir møtt av ansatte med nødvendig kunnskap og kompetanse vurderes som *til dels oppfylt*. Vurderingen er gjort på bakgrunn av funn som viser at:

- det foreligger introduksjonsprogram som følges opp av avdelingsleder/virksomhetsleder
- de ansatte har tilgang på faglige ressurser og oppslagsverk, men det settes ikke av tid for fordypning i disse i arbeidstiden
- kompetanseplan synes ikke å være utarbeidet

(...)

Fylkesmannen i Troms mottok i 2017 bekymringsmelding fra ansatte ved Bo- og kultur om at nedbemanningen medførte faglig uforsvarlig drift.²⁰ Fylkesmannen konkluderte med at Nordreisa kommune hadde brutt forsvarlighetskravet i helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1, jf. forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten.²¹ Fylkesmannen ba i brev av 27.4.2018 Nordreisa kommune om tilbakemelding med beskrivelse av hvilke tiltak kommunen har iverksatt for å overholde lovgivningen samt en redegjørelse for hvordan kommunen ville vurdere om tiltakene har virket som planlagt etter at de har fått virket en stund. I brev av 3.7.2018 skriver Fylkesmannen:

«Fylkesmannen har i brev datert 25.06.18 mottatt tilbakemelding fra Nordreisa kommune. Det beskrives her at virksomhetsleder har ansvar for ukentlig å lukke avvik i pasientjournal, og for å påbegynne forbedringstiltak. Det skal også lages en rapport i KF systemet basert på siste måneds avvik, med beskrivelse av iverksatte tiltak. Videre skal meldte avvik rapporteres til sektorleder i månedlig økonomirapport. Videre beskrives det at Nordreisa kommune skal jobbe videre med utarbeidelse av rutiner, blant annet for journalansvarlig, avviksbehandling/oppfølging av avvik, gjennomgang av alle eksisterende rutiner. Kommunen har også beskrevet hvordan ledelsen skal følge opp om iverksatte tiltak virker som planlagt, hvor sektorleder blant annet skal gjennomføre stikkprøver på dokumentasjon og oppfølging av tiltak på fagområder som ernæring og legemiddelgjennomgang.»

Fylkesmannen ba Nordreisa kommune om ny redegjørelse innen 15.11.18 for hvilke konkrete tiltak som er iverksatt i henhold til kommunens plan og hvordan disse er fulgt opp. På kommunens nettside står det at Nordreisa kommune vil innen 15.11.18 sende ny redegjørelse for hvilke konkrete tiltak som er iverksatt i henhold til kommunens plan og hvordan disse er fulgt opp. Revisor har etterspurt hvordan Nordreisa kommune har fulgt opp denne saken og eventuell avgjørelse fra fylkesmannen, men ikke fått svar på forespørselen.

(...)

På bakgrunn av revisors funn vurderer vi at kommunen *oppfyller* revisjonskriteriet om å ha system for avviksmelding og -håndtering i sykehjemstjenestene. Vi forutsetter at kommunens innsats på området den siste tiden, etter blant annet kontrollutvalgets etatsbesøk og kommunens oppfølging overfor Fylkesmannen, bidrar til at ansattes kjennskap og bruk av avvikssystemet samt ledelsens oppfølging av avvik styrkes.

Konklusjoner:

Vår konklusjon på problemstillingen er:

Kommunen har ikke i tilstrekkelig grad systemer og rutiner for å sikre at krav og målsetninger vedrørende kvaliteten i sykehjemstjenestene etterleves.

Konklusjonen bygger på våre vurderinger av kommunens skriftliggjorte fellesprosedyrer og lokale prosedyrer ved sykehjemmene, samt opplysninger fra virksomhetsledere og avdelingsledere – opp imot revisjonskriterier utledet fra nasjonalt regelverk og faglige anbefalinger. (min utheving)

Oppsummert er våre vurderinger at:

- ✓ Kommunen har til dels skriftlige prosedyrer for å ivareta sykehjemsbeboernes grunnleggende behov.
- ✓ Kommunen har et system for å sikre beboers/nærmeste pårørendes rett til informasjon.
- ✓ Kommunen har til dels et system for at beboere på sykehjem og deres pårørende får anledning til å medvirke i utformingen, evalueringen og den daglige utførelsen av den enkeltes tjenestetilbud.
- ✓ Kommunen har i liten grad system for å sikre at brukerrepresentanter blir hørt ved utformingen av tilbudet til beboere på sykehjem.

- ✓ Kommunen legger til dels til rette for samarbeid med brukergruppens organisasjoner og frivillige organisasjoner
- ✓ Kommunen har til dels et system for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemstjenestene
- ✓ Kommunen har et system for avviksmelding og -håndtering i sykehjemstjenestene.
- ✓ Kommunen har system for å ta imot og behandle eventuelle klager fra beboere/pårørende.
- ✓ Kommunen har system for å gjennomføre risiko- og sårbarhetsvurderinger som gjelder sykehjemstjenestene, samt å ha system for å planlegge risikoreducerende tiltak.

Anbefalinger:

KomRev NORD anbefaler kommunen å:

- ✓ videreutvikle sine skriftlige rutiner for å ivareta sykehjemsbeboeres grunnleggende behov
- ✓ videreutvikle sitt system for bruker- og pårørendemedvirkning i sykehjemstjenestene
- ✓ styrke forutsetningene for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemmene

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatet har gjennomgått rapporten, og mener den gir svar på de problemstillinger som kontrollutvalget ønsket å få utredet. Kontrollutvalget har også gjennom sitt etatsbesøk i 2017 ved de tre undersøkte enhetene fått kjennskap til de utfordringer som foreligger.

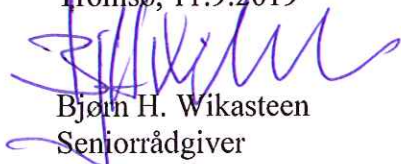
Arbeid med kvalitet i eldreomsorgen er en kontinuerlig prosess, og det er viktig at kontrollutvalgene med jevne mellomrom fokuserer på dette. Rapporten viser at kommunen har et forbedringspotensiale, og dette gjelder særlig rundt bedre samhandling med både ansatte, beboere og pårørende.

En generell utfordring i eldreomsorgen er at eldre bor hjemme lengere, og de som får plass på institusjonene er som regel langt mer pleietrengende enn grunnbemanning mange steder tilsier. Det kan også være flere med krevende diagnoser enn tidligere. Det er således også viktig at kommunene i arbeidet med kvalitetsreformer også tar høyde for at omsorgstilbudet er tilpasset beboerne / pasientenes reelle behov.

Forslag til vedtak er basert på revisjonens anbefalinger, men kontrollutvalget kan i møte også gjøre tilføyelser eller presiseringer om ønskelig.

Rapporten ble sendt på høring til rådmannen, men det kom ikke noen svar innen fristen.

Tromsø, 11.9.2019

Bjørn H. Wikasteen
Seniorrådgiver

NOTAT

Til: Kontrollutvalget Nordreisa kommune
 Fra: KomRev NORD
 Dato: 9.9.2019

SYKEFRAVÆR VED SYKEHJEMMENE 4.KV. 2016 – 1.KV. 2019

Vi viser til vedtak i sak 21/19 der kontrollutvalget ba revisor om å innhente og dokumentere utviklingen i sykefraværet ved sykehjemmene fra 4. kvartal 2016 og frem til 1. kvartal 2019.

Revisor har innhentet oversikt utviklingen i sykefraværet fra 4. kvartal 2016 og frem til 1. kvartal 2019. Oversikten revisor har mottatt fra kommunen er hentet fra Agresso som er kommunens økonomisystem. Oversikten viser fraværspersent som er regnet ut på bakgrunn av antall sykedagsverk og antall avtalte dagsverk. Fraværet er delt inn i sykedagsverk fordelt på egenmelding inntil og over åtte dager, og legemeldt sykefravær - som vist i tabellen nedenfor.

Da revisor analyserte tallmaterialet fra kommunen, fikk revisor inntrykk av at sykefraværsgener over 56 dager ikke var tatt med i statistikken. Revisor tok kontakt med kommunen v/økonomisjef som i sin tur sendte saken til brukerstøtten i Evry¹, fordi hun også ble i tvil om sykefraværstallene var riktige. Den 6. september 2019 mottok vi tilbakemelding fra kommunen om at tallene er riktige.

Tabell 1: Eksempel sykefraværsoversikt

Arbsted	Fraværspers%	Syke dgv	Avt. dgv	Egen 0-8 dgv	Egen >8 dgv	Syk 0-3 dgv	Syk 4-16 dgv	Syk 17-56 dgv	Syk >56 dgv
Sonjatun sykehjem	19,28	237,33	1 233,48	18,05	0,00	3,86	14,38	201,54	76,40
Sonjatun omsorgssenteret	9,61	97,02	1 009,37	7,26	0,00	4,07	0,00	85,70	31,10
Sonjatun bo- og kultursenter	15,45	164,57	1 065,47	7,97	0,00	3,27	19,50	133,83	60,25

Kilde: Nordreisa kommune

Det viser seg at kolonnen med sykefravær over 56 dager kun er en opplysning som viser til hvor mange av sykefraværsgener som har påløpt utover 56 sammenhengende dager. Oversikten kan, slik vi har opplevd i denne saken, feiltolkes, men tallene er altså korrekte. I

¹ Programleverandøren til Agresso

kolonnen «syk 17-56 dgv.» burde det etter revisors vurdering stått «syk>17 dgv» og siste kolonne «herav syk >56 dgv». Brukerstøtte fra Evry erkjenner i sin tilbakemelding til kommunen at oversikten er litt misvisende.

Innledningsvis vil revisor presentere sykefraværstatistikk fra årene 2016-2018. Av tabell 2 fremgår samlet sykefraværsprosenten for Nordreisa kommune, sykehjemmene i kommunen og landsgjennomsnittet for helse- og sosialtjenester.

Tabell 2: Samlet sykefravær årene 2016-2018

	2016	2017	2018
Nordreisa kommune	7,94	8,48	8,36
Sonjatun sykehjem	8,31	11,7	10,08
Sonjatun omsorgssenter	7,4	6,76	8,78
Sonjatun bo- og kultursenter	8,1	10,85	15,82
Landsgj.snitt helse- og sosialtjenester	8,2	8,3	8,3

Kilde: Nordreisa kommune, SSB

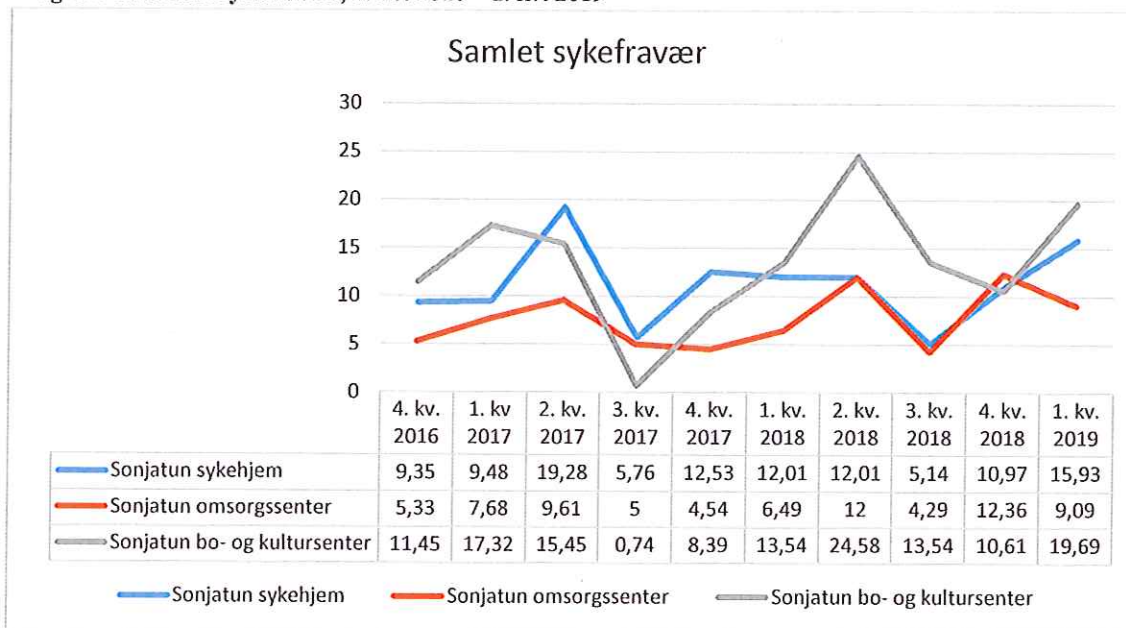
På bakgrunn av de kvartalsvise sykefraværsoversiktene har revisor utarbeidet oversikt over samlet sykefravær, samt korttids- og langtidsykefravær. *Korttidsfravær* er egenmeldt og legemeldt sykefravær til og med 16 dager (arbeidsgiverperioden)² og *langtidsfravær* er sykefravær mer enn 16 dager (fravær utover arbeidsgiverperioden og maks inntil 52 uker)³.

Som vi ser i diagram 1 på neste side, har det samlet sykefraværet variert ved sykehjemmene. Sonjatun omsorgssenter har, med unntak av 3. kvartal 2017 og 4. kvartal 2018, hatt lavest sykefravær. Den kvartalsvise statistikken viser tydelig sesongvariasjoner med topper 2. kvartal og nedgang 3. kvartal. Bo- og kultursenteret hadde høyt sykefravær i 2018 med hele 24,58 % i 2. kvartal.

² Arbeidsgiveren skal betale sykepenger i en periode på opptil 16 kalenderdager, også kalt arbeidsgiverperioden. Egenmeldinger inngår i arbeidsgiverperioden. Alle kalenderdager teller med i arbeidsgiverperioden.

³ En arbeidsgiver som betaler ut lønn/sykepenger utover arbeidsgiverperioden, kan kreve refusjon fra NAV.

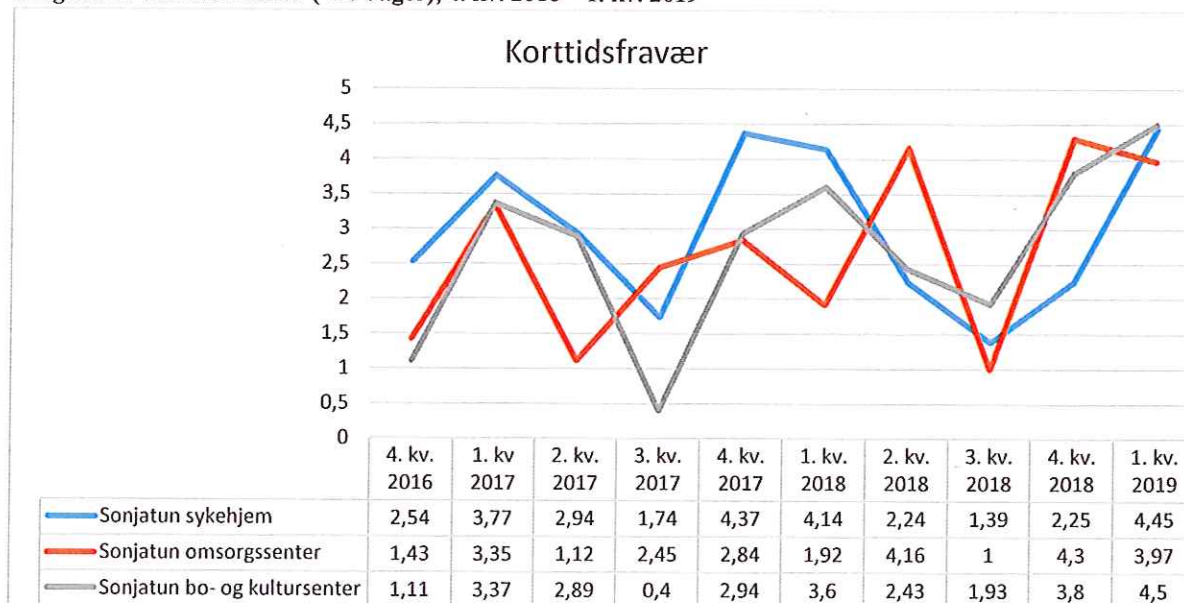
Diagram 1: Samlet sykefravær, 4. kv. 2016 – 1. kv. 2019

Kilde: Nordreisa kommune

Av diagram 2 på neste side ser vi at korttidsfraværet har variert ved alle sykehjemmene og at det har ligget under 4,5 %. Det er sesongvariasjoner i sykefraværet og spesielt er dette å se i nedgangen som er hvert 3. kvartal, noe som henger sammen med sommerferie som fører til mindre korttidsfravær. Det bør også nevnes at sesonginfluensa og luftveisinfeksjoner er noe som i større grad påvirker korttidsfraværet enn langtidsfraværet, og som regel gir utslag med økt fravær 1. kvartal og 4. kvartal.⁴

Diagram 2: Korttidsfravær (<16 dager), 4. kv. 2016 – 1. kv. 2019

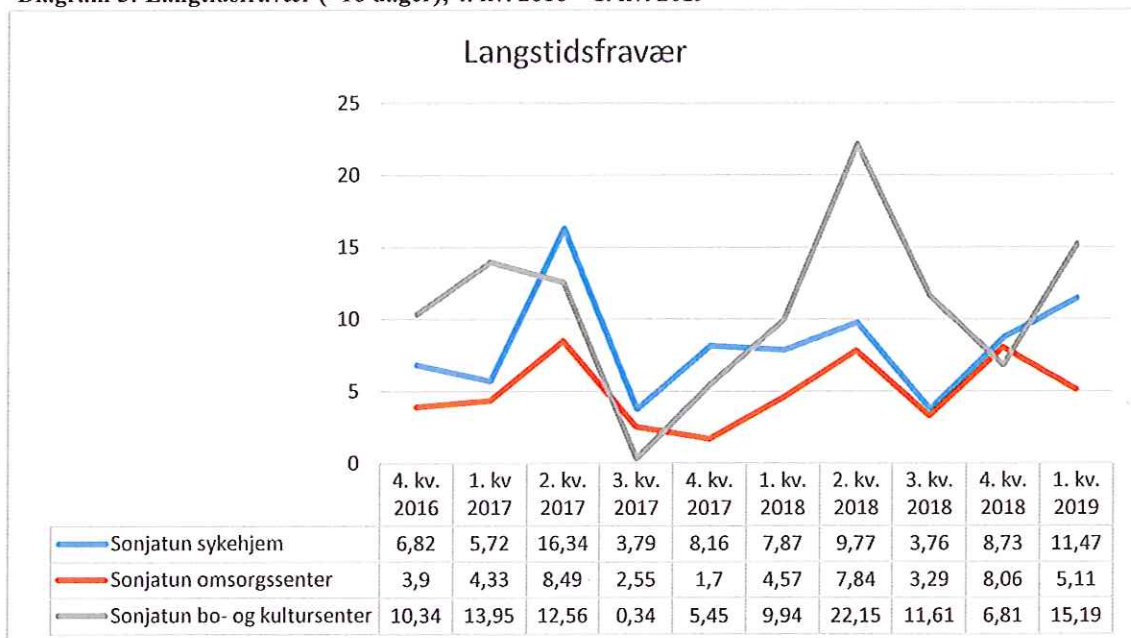

Kilde: Nordreisa kommune

⁴ <https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Statistikk/Sykefravar+-+statistikk/Sykefravar> - statistikknotat

Diagram 3 nedenfor illustrerer langtidsfraværet, og kurvene likner naturlig nok en del på dem som fremgår av diagram 1 ovenfor.

Diagram 3: Langtidsfravær (>16 dager), 4. kv. 2016 – 1. kv. 2019

Kilde: Nordreisa kommune

Virksomhetsleder ved omsorgssenteret kommenterer følgende om hvorvidt sykefravær kan påvirke tjenestekvaliteten:

Sykefraværet kan føre til at tjenestekvaliteten påvirkes. Når en sykepleier er borte fra jobb, kan det være vanskelig å erstatte den med sykepleiervikar på grunn av mangel på fagpersoner. Da må man kanskje erstatte fagfolk med assistenter. Assistentene er både flinke og kjent i avdelingene, men de mangler fagkunnskapen til sykepleiere og helsefagarbeiderne har. Sykefravær kan også føre til at det ikke bestilles inn vikar og at man dermed går med mindre bemanning enn turnusen tilsier.

Mvh

Truls Siri
Forvaltningsrevisor

Utskrift av vedtak fra møte 13.9.2019 i Kontrollutvalget i **Nordreisa kommune**

Sak 24/19

FORVALTNINGSREVISJON – KVALITET I SYKEHJEMSTJENESTENE

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget rå kommunestyret å treffe slikt vedtak:

1. *Kommunestyret ber rådmann avgi en skriftlig redegjørelse til kontrollutvalget over planlagte og gjennomførte tiltak for å imøtekomme revisjonens anbefalinger om å
 - a. videreutvikle skriftlige rutiner for å ivareta sykehjemsbeboeres grunnleggende behov
 - b. videreutvikle system for bruker- og pårørendemedvirkning i sykehjemstjenestene
 - c. styrke forutsetningene for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemmene*
2. *Frist for skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget settes til 1. mars 2020.*

Behandling:

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor redegjorde for rapporten.

Kontrollutvalget ønsket å gjøre noen tilføyelser i vedtaket og fremmet slikt felles forslag til vedtak:

1. *Kontrollutvalget viser til forvaltningsrevisjonsrapport om kvalitet i sykehjemstjenestene som viser at kommunen ikke i tilstrekkelig grad har systemer og rutiner for å sikre at krav og målsetninger vedrørende kvaliteten i sykehjemstjenestene etterleves.*
2. *Kontrollutvalget har merket seg at enhetene fortsatt har store utfordringer knyttet til avvikshåndtering og at situasjonen ved enhetene i liten grad synes å ha forbedret seg siden kontrollutvalgets etatsbesøk i juni 2017. Kontrollutvalget ber om at rådmannen i forbindelse med behandlingen av rapporten i kommunestyret gir en redegjørelse om status i arbeidet med avvikshåndteringen.*
3. *Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret for videre oppfølging.*
4. *Kontrollutvalget rå kommunestyret treffe slikt vedtak:*

Kommunestyret ber rådmann avgi en skriftlig redegjørelse til kontrollutvalget over planlagte og gjennomførte tiltak for å imøtekomme revisjonens anbefalinger om å

- a. *videreutvikle skriftlige rutiner for å ivareta sykehjemsbeboeres grunnleggende behov*

- b. videreutvikle system for bruker- og pårørendemedvirkning i sykehjemstjenestene
- c. styrke forutsetningene for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemmene

Frist for skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget settes til 1. februar 2020

Felles forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget viser til forvaltningsrevisjonsrapport om kvalitet i sykehjemstjenestene som viser at kommunen ikke i tilstrekkelig grad har systemer og rutiner for å sikre at krav og målsetninger vedrørende kvaliteten i sykehjemstjenestene etterleves.
2. Kontrollutvalget har merket seg at enhetene fortsatt har store utfordringer knyttet til avvikshåndtering og at situasjonen ved enhetene i liten grad synes å ha forbedret seg siden kontrollutvalgets etatsbesøk i juni 2017. Kontrollutvalget ber om at rådmannen i forbindelse med behandlingen av rapporten i kommunestyret gir en redegjørelse om status i arbeidet med avvikshåndteringen.
3. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret for videre oppfølging.
4. Kontrollutvalget rå kommunestyret treffe slikt vedtak:

Kommunestyret ber rådmann avgi en skriftlig redegjørelse til kontrollutvalget over planlagte og gjennomførte tiltak for å imøtekomme revisjonens anbefalinger om å

- a. videreutvikle skriftlige rutiner for å ivareta sykehjemsbeboeres grunnleggende behov
- b. videreutvikle system for bruker- og pårørendemedvirkning i sykehjemstjenestene
- c. styrke forutsetningene for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemmene

Frist for skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget settes til 1. februar 2020

Utskrift fra saksprotokoll sendt 1. oktober 2019 til:

- Nordreisa kommune v/ rådmann og ordfører

FORVALTNINGSREVISJON

Kvalitet i sykehjemstjenestene

Nordreisa kommune

Rapport 2019

Forord

På grunnlag av bestilling fra kontrollutvalget i Nordreisa kommune har KomRev NORD gjennomført forvaltningsrevisjon av kommunens sykehjemstjenester. Kontrollutvalgets plikt til å påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres, følger av lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 77 nr. 4. Ifølge forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner m.v. (revisjonsforskriften) § 7 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger.

Før igangsetting av forvaltningsrevisjonsprosjektet har revisjonen vurdert egen uavhengighet overfor Nordreisa kommune, jf, kommuneloven § 79 og revisjonsforskriften § 6. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Vi tager de involverte fra Nordreisa kommune for samarbeidet i denne forvaltningsrevisjonen.

Finnsnes, 12.9.2019

Knut Teppan Vik

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor
Ansvarlig for kvalitetssikring

Truls Siri

Prosjektleder, forvaltningsrevisor

SAMMENDRAG

I denne forvaltningsrevisjonen har KomRev Nord undersøkt om Nordreisa kommune har systemer og rutiner for å sikre at krav og målsetninger vedrørende kvaliteten i sykehjemstjenestene etterleves.

Vår konklusjon er at kommunen ikke i tilstrekkelig grad har systemer og rutiner for å sikre at krav og målsetninger vedrørende kvaliteten i sykehjemstjenestene etterleves. Konklusjonen bygger på våre vurderinger av kommunens skriftliggjorte fellesprosedyrer og lokale prosedyrer ved sykehjemmene, samt opplysninger fra virksomhetsledere og avdelingsledere – opp imot revisjonskriterier utledet fra nasjonalt regelverk og faglige anbefalinger. Oppsummert er våre vurderinger at:

- Kommunen har til dels skriftlige prosedyrer for å ivareta sykehjemsbeboernes grunnleggende behov.
- Kommunen har et system for å sikre beboerens/nærmeste pårørendes rett til informasjon.
- Kommunen har til dels et system for at beboere på sykehjem og deres pårørende får anledning til å medvirke i utformingen, evalueringen og den daglige utførelsen av den enkeltes tjenestetilbud.
- Kommunen har i liten grad system for å sikre at brukerrepresentanter blir hørt ved utformingen av tilbudet til beboere på sykehjem.
- Kommunen legger til dels til rette for samarbeid med brukergruppens organisasjoner og frivillige organisasjoner
- Kommunen har til dels et system for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemstjenestene
- Kommunen har et system for avviksmelding og -håndtering i sykehjemstjenestene.
- Kommunen har system for å ta imot og behandle eventuelle klager fra beboere/pårørende.
- Kommunen har system for å gjennomføre risiko- og sårbarhetsvurderinger som gjelder sykehjemstjenestene, samt å ha system for å planlegge risikoreduserende tiltak.

Vi anbefaler kommunen å:

- videreutvikle sine skriftlige rutiner for å ivareta sykehjemsbeboeres grunnleggende behov
- videreutvikle sitt system for bruker- og pårørendemedvirkning i sykehjemstjenestene
- styrke forutsetningene for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemmene

Innholdsfortegnelse

	SAMMENDRAG	
1	INNLEDNING	2
2	PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER	2
2.1	Problemstillinger	2
2.2	Kvalitetsbegrepet	2
2.3	Revisjonskriterier	3
3	METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING	12
3.1	Metode og datamateriale	12
3.1.1	<i>Gyldighet og pålitelighet</i>.....	13
4	SYKEHJEMSTJENESTENE I NORDREISA KOMMUNE.....	14
5	IVARETAKELSE AV BEBOERNES GRUNNLEGGENDE BEHOV	17
6	INFORMASJONSUTVEKSLING MED BEBOERE OG PÅRØRENDE	21
7	BRUKERERFARINGER OG -MEDVIRKNING	23
8	ANSATTES MEDVIRKNING, KUNNSKAP OG KOMPETANSE.....	25
9	AVDEKKE, RETTE OPP OG FOREBYGGE SVIKT.....	30
10	OPPSUMMERING OG KONKLUSJON	38
11	HØRING	38
12	ANBEFALINGER.....	40
13	REFERANSER.....	41

1 INNLEDNING

Forvaltningsrevisjonstemaet «Kvalitet i sykehjemstjenestene» var gitt nest høyeste prioritet i Nordreisa kommunes plan for forvaltningsrevisjon som ble vedtatt av kommunestyre i sak 23/17 20. april 2017. Kontrollutvalget vedtok i sak 22/18 å bestille forvaltningsrevisjon rettet mot kvalitet i kommunens sykehjemstjenester. Kontrollutvalgets formål med forvaltningsrevisjonen har vært å undersøke hvorvidt sykehjemmene har rutiner for å sikre kvalitet i tjenestene. Kontrollutvalget vedtok i sak 21/19 å be revisor innhente og dokumentere utviklingen i sykefraværet fra 4. kvartal 2016 og frem til 1. kvartal 2019.

2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER

2.1 Problemstillinger

På grunnlag av kontrollutvalgets bestilling og formål, har vi utarbeidet følgende problemstilling for denne forvaltningsrevisjonen:

Har Nordreisa kommune systemer og rutiner for å sikre at krav og målsetninger vedrørende kvaliteten i sykehjemstjenestene etterleves?

2.2 Kvalitetsbegrepet

Den internasjonale standardiseringsorganisasjonen ISO er en standardreferanse for definisjon av kvalitet i offentlige tjenester. Ifølge ISO utgjøres kvalitet av en helhet av egenskaper og kjennetegn et produkt/tjeneste har, og som vedrører dets evne til å tilfredsstille fastsatte krav eller behov som er antydnet.¹

Veilederen til kvalitetsforskriften² definerer begrepet *kvalitet* på noenlunde samme måte som ISO: Kvalitet har å gjøre med å tilfredsstille beskrevne krav, forventninger og behov knyttet opp mot en helhet av egenskaper, og kravene kan komme fra staten i form av lover og forskrifter, fra kommunene selv eller fra brukere og pårørende. Videre påpeker veilederen (2004:7) at:

- *Kvalitet vil bestå av en rekke egenskaper som kjennetegner tjenesten. Egenskaper som at tjenestene er virkningsfulle, trygge og involverer brukerne. Tjenestene skal leveres til rett tid, være tilgjengelige, samordnede og preget av kontinuitet slik at tjenestemottakeren opplever at tjenesten dekker fysiske og sosiale behov.*
- *Pleie- og omsorgstjenester handler ofte om å yte tjenester som griper inn i den enkeltes liv og hverdag. Kvalitet på tjenestene er derfor knyttet til brukernes opplevelse av livskvalitet og viktige verdier i den enkeltes liv. Tjenestene må derfor utformes slik at mottakerne opplever at de blir respektert og verdsatt.*

¹ Fra Norsk Standard (NS-EN ISO 9000:2005)

² Veileder fra Sosial- og helsedirektoratet (2004): *Veileder til forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven*. IS-1201

Det er vanlig å skille mellom ulike typer kvalitet slik som *strukturkvalitet*, *prosesskvalitet*, *produktkvalitet* og *resultatkvalitet*. I rapporten *Bedre måling av kvalitet i kommunene*³ argumenteres det for at det går et skille mellom struktur- og prosesskvalitet på den ene siden og produkt- og resultatkvalitet på den andre siden. Produkt- og resultatkvalitet har større nærhet til tjenestemottaker og dreier seg om egenskaper ved tjenesten som er viktig for tjenestemottakeren og resultatet tjenesten har for ham eller henne. Struktur- og prosesskvalitet fanger opp forhold som ressursbruk og organisering - som har en mer indirekte effekt for brukeren. Det vil si at struktur- og prosesskvalitet dreier seg om forhold som søker å legge til rette for at tjenestemottakerne mottar tjenester av god kvalitet. I tillegg til å skille mellom ulike typer kvalitet kan en skille mellom objektive og subjektive kvalitetsindikatorer. Subjektive kvalitetsindikatorer beskriver opplevd kvalitet basert på brukere/pårørende/ansattes vurderinger av hvor fornøyde de er med en kommunal tjeneste. Objektive kvalitetsindikatorer er basert på målinger i henhold til bestemte prosedyrer og kriterier.

I vår undersøkelse og vurdering av om kommunen har systemer og rutiner for å sikre at krav og målsetninger vedrørende kvaliteten i sykehjemstjenestene etterleves - har vi undersøkt struktur- og prosesskvalitet med bakgrunn i objektive kvalitetsindikatorer utledet fra regelverk. Vi kommer nærmere tilbake til dette nedenfor.

2.3 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er krav, normer og/eller standarder som kommunens praksis på det reviderte området skal vurderes i forhold til. For problemstillingen i denne forvaltningsrevisjonen har vi utledet revisjonskriterier fra følgende kilder:

- Lov av 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)
- Lov av 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten m.m. (helsetilsynsloven)
- Lov av 2. juli 1990 nr. 63 om pasient og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven)
- Forskrift 12. november 2010 nr. 1426 om en verdig alderdom (Verdighetsgarantien)
- Forskrift 28. oktober 2016 nr. 1250 om ledelse og kvalitetsforbedring i helsetjenesten
- Forskrift 27. juni 2003 nr. 792 om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting etter lov av 19.november 1982 nr 66 om helsetjenestene i kommunene og etter lov av 13.desember 1991 nr.81 om sosiale tjenester m.v.
- Veileder til forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven (IS-120, Sosial- og helsedirektoratet, 2004)
- Veileder til forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten (IS-2620)

Kommunale helse- og omsorgstjenester omfattes av *helse- og omsorgstjenesteloven*. Det følger av loven § 3-1 første til tredje ledd at kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester, at kommunen har ansvaret for alle pasient- og brukergrupper, og at kommunens ansvar for å tilby nødvendige helse- og

³ SØF-rapport nr. 02/12, Senter for økonomisk forskning AS

omsorgstjenester innebærer å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere virksomheten, slik at tjenestenes omfang og innhold er i samsvar med krav fastsatt i lov eller forskrift. *Helsetilsynsloven* § 3 pålegger alle som yter helse- og omsorgstjenester å etablere et internkontrollsystem for virksomheten og sørge for at virksomhet og tjenester planlegges, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lover og forskrifter.

Videre følger det av *helse- og omsorgstjenesteloven* § 4-1 at helse- og omsorgstjenestene som tilbys, skal være forsvarlige og at kommunen skal tilrettelegge tjenestene slik at: a) den enkelte pasient/bruker gis et helhetlig og koordinert helse- og omsorgstjenestetilbud, b) den enkelte pasient/bruker gis et verdig tjenestetilbud, c) helse- og omsorgstjenesten og personell som utfører tjenestene blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter og d) tilstrekkelig fagkompetanse sikres i tjenestene. I § 4-2 stilles det krav om systematisk arbeid for kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet.

Pasient- og brukerrettighetsloven har som formål å bidra til å sikre befolkningen lik tilgang på tjenester av god kvalitet ved å gi pasienter og brukere rettigheter overfor helse- og omsorgstjenesten. Lovens bestemmelser skal bidra til å fremme tillitsforholdet mellom pasient/bruker og helse- og omsorgstjenesten, fremme sosial trygghet og ivareta respekten for den enkelte pasients/brukers liv, integritet og menneskeverd, jf. § 1-1. Ifølge § 2-1 a annet og tredje ledd har pasient/bruker rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester fra kommunen og til et verdig tjenestetilbud i samsvar med helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1 første ledd, bokstav b.

Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helsetjenesten har som formål å bidra til faglig forsvarlige helse- og omsorgstjenester, kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet, og at øvrige krav i helse- og omsorgslovgivningen etterleves, jf. forskriftens § 1. Forskriften trådte i kraft 1.1.17 og erstatter tidligere forskrift om internkontroll i helse- og omsorgstjenesten⁴, men den viderefører de fleste kravene i den tidligere forskriften. Den nye forskriften tydeliggjør hvilke oppgaver plikten til å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere omfatter, den utdyper kravet om systematisk arbeid med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet, og den gjør det lettere å fastslå hvem som har det overordnede ansvaret i kommunene og på sykehusene. Helsedirektoratet har utarbeidet veileder IS-2620⁵ som supplerer og utdyper bestemmelser i den nye forskriften. Veilederen påpeker at helse- og omsorgstjenester som tilbys og ytes skal være *forsvarlige*, og at det i dette ligger at standarden på tjenestene skal ligge på et visst nivå. Ifølge veilederen omfatter kravet til forsvarlighet en plikt til å tilrettelegge tjenestene slik at personell som utfører tjenestene, blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter, og slik at den enkelte pasient eller bruker gis et helhetlig og koordinert tjenestetilbud.

Ifølge *forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helsetjenesten* § 5 skal styringssystemet, jf. pliktene som følger av denne forskriften, tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha det omfang som er nødvendig. Hvordan pliktene etterleves, skal dokumenteres

⁴ Forskrift 20. desember 2002 nr. 1731 om internkontroll i sosial- og helsetjenesten

⁵ Veileder til forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten, s. 2, 3, 5. Helsedirektoratet

i den form og det omfang som er nødvendig ut ifra virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse, og dokumentasjonen skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig.

Ivaretakelse av grunnleggende behov

Kvalitetsforskriften skal bidra til å sikre at personer som mottar pleie- og omsorgstjenester, får ivaretatt sine grunnleggende behov med respekt for det enkelte menneskets selvbestemmelsesrett, egenverd og livsførsel, jf. forskriften § 1. Forskriften § 3 pålegger kommunen å etablere et system av prosedyrer som blant annet søker å sikre at den enkelte bruker får de tjenester vedkommende har behov for til rett tid, at kontinuiteten i tjenesten ivaretas, at den enkelte bruker gis medbestemmelse i forbindelse med den daglige utførelse av tjenestene, og at brukere eventuelt pårørende/ (hjelpe)verge medvirker ved utforming eller endring av tjenestetilbudet. For å løse disse oppgavene må kommunen – ifølge forskriften § 3 annet ledd - utarbeide skriftlige prosedyrer som søker å sikre at brukere av pleie- og omsorgstjenester får tilfredsstilt grunnleggende behov. Bestemmelsen angir hva som blant annet menes med *grunnleggende behov*:

- *oppleve respekt, forutsigbarhet og trygghet i forhold til tjenestetilbudet*
- *selvstendighet og styring av eget liv*
- *fysiologiske behov som tilstrekkelig næring (mat og drikke), variert og helsefremmende kosthold og rimelig valgfrihet i forhold til mat*
- *sosiale behov som mulighet for samvær, sosial kontakt, fellesskap og aktivitet*
- *følge en normal livs- og døgnrytme, og unngå uønsket og unødige sengeopphold*
- *mulighet for ro og skjermet privatliv*
- *få ivaretatt personlig hygiene og naturlige funksjoner (toalett)*
- *mulighet til selv å ivareta egenomsorg*
- *en verdig livsavslutning i trygge og rolige omgivelser*
- *nødvendig medisinsk undersøkelse og behandling, rehabilitering, pleie og omsorg tilpasset den enkeltes tilstand*
- *nødvendig tannbehandling og ivaretatt munnhygiene*
- *tilbud tilrettelagt for personer med demens og andre som selv har vanskelig for å formulere sine behov*
- *tilpasset hjelp ved måltider og nok tid og ro til å spise*
- *tilpasset hjelp ved av- og påkledning*
- *tilbud om eget rom ved langtidsopphold*
- *tilbud om varierte og tilpassede aktiviteter*

De fleste forholdene i punktlista over kan gjenfinnes i *verdighetsgarantien* som har som formål å sikre at eldreomsorgen tilrettelegges på en slik måte at dette bidrar til en verdig, trygg og meningsfull alderdom, jf. forskriften § 1. I forskriften legges det vekt på å sikre den enkelte tjenestemottaker et verdig og så langt som mulig meningsfylt liv i samsvar med individuelle behov (§ 2), respekt for den enkeltes selvbestemmelsesrett, egenverd og livsførsel, samt sikre at medisinske behov blir ivaretatt (§ 3). For å oppnå disse målsettingene skal tjenestetilbudet, ifølge forskriften, legge til rette for at følgende hensyn ivaretas:

- *En riktig og forsvarlig boform ut fra den enkeltes behov og tilstand*

- *Et variert og tilstrekkelig kosthold og tilpasset hjelp ved måltider*
- *Et mest mulig normalt liv, med normal døgnrytme og adgang til å komme ut, samt nødvendig hjelp til personlig hygiene*
- *Tilby samtaler om eksistensielle spørsmål*
- *Lindrende behandling og en verdig død*
- *Å bevare eller øke sin mulighet til å fungere i hverdagen. Omsorgen skal bidra til habilitering og rehabilitering*
- *Faglig forsvarlig oppfølging av lege og annet relevant personell, som sikrer kontinuitet i behandlingen*
- *Tilby eldre som bor på helseinstitusjon enerom*

På denne bakgrunn har vi utledet revisjonskriteriet at kommunen skal ha skriftlige prosedyrer for å ivareta sykehjemsbeboernes grunnleggende behov.

Ved gjennomgang av kommunens skriftlige prosedyrer har vi sett hen til elementene som listes opp i strekpunktene over i henholdsvis kvalitetsforskriften og verdighetsgarantien. Flere av elementene går inn i og/eller påvirker hverandre. Veilederen til kvalitetsforskriften problematiserer om det i det hele tatt er mulig å møte individuelle følelser og behov med en skriftlig prosedyre. Ifølge veilederen finnes det ikke entydige svar på disse spørsmålene, men den viser til at en rekke kjente forhold kan legge grunnlaget for skriftlige prosedyrer slik at brukerne opplever respekt, forutsigbarhet og trygghet. Veilederen viser blant annet til følgende eksempler på slike forhold:

- *At det er systemer for å spørre brukere og pårørende om hva som skal til for at de opplever respekt, forutsigbarhet og trygghet og hvor fornøyde de er.*
- *At det er klare systemer for hvordan brukermedvirkning på individ- og systemnivå gjennomføres.*
- *At brukerne blir møtt av fagpersoner som har den nødvendige faglige og menneskelige kompetansen.*
- *At virksomheten har et program for opplæring og utvikling av personalets kunnskap og kompetanse.*
- *At de ansatte har en arena for refleksjon og får mulighet til å analysere feil som er begått.*

Som det fremgår av punktlista over, er blant annet brukermedvirkning og ansattes kompetanse forhold som anses å ha betydning for om brukerne f.eks. opplever å bli behandlet med respekt. Brukermedvirkning og ansattes kompetanse er forhold som behandles som egne tema i denne rapporten. Vi presiserer at flere av temaene går inn i og/eller påvirker hverandre.

Informasjon til brukere og pårørende

Det følger av helse- og omsorgstjenesteloven § 4-2a første ledd at kommunen skal sørge for at det gis slik informasjon som pasient/bruker har rett til å motta etter pasient- og brukerrettighetsloven § 3-2, og at tilsvarende gjelder for informasjon til pasientens/brukerens nærmeste pårørende etter pasient- og brukerrettighetsloven § 3-3 tredje ledd.

Ifølge pasient- og brukerrettighetsloven § 3-2 åttende ledd skal brukere ha den informasjon som er nødvendig for å få tilstrekkelig innsikt i tjenestetilbudet og for å kunne ivareta sine rettigheter. Pasient- og brukerrettighetsloven § 3-3 regulerer pasient eller brukers nærmeste pårørendes rett til informasjon.

På denne bakgrunn har vi utledet revisjonskriteriet at kommunen skal ha system for å sikre beboerens/nærmeste pårørendes rett til informasjon.

Brukererfaringer/-medvirkning og informasjon

Det følger av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-10, første til tredje ledd at

- kommunen skal sørge for at representanter for pasienter og brukere blir hørt ved utformingen av kommunens helse- og omsorgstjeneste
- kommunen skal sørge for at virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester omfattet av loven her, etablerer systemer for innhenting av pasienters og brukeres erfaringer og synspunkter
- helse- og omsorgstjenesten skal legge til rette for samarbeid med brukergruppenes organisasjoner og med frivillige organisasjoner som arbeider med samme oppgaver som helse- og omsorgstjenesten

Kvalitetsforskriften § 3 første ledd (utdrag) pålegger kommunen å etablere et system av prosedyrer som søker å sikre at *brukere av pleie- og omsorgstjenester, og eventuelt pårørende/verge/hjelpeverge, medvirker ved utforming eller endring av tjenestetilbudet*. Forskriften angir videre at den enkelte bruker skal gis medbestemmelse i forbindelse med den daglige utførelse av tjenestene. Veilederen til kvalitetsforskriften poengterer at brukermidvirkning er sentralt i kvalitetsforskriften både for å ivareta respekten for det enkelte mennesket og for å bedre innholdet i pleie- og omsorgstjenestene. Veilederen gir eksempler på at brukermidvirkning kan skje på flere plan og påpeker at på individ- og systemnivå er det grader av brukermidvirkning. På individnivå innebærer det at den enkelte bruker og pårørende bidrar i utformingen av tjenestene de selv får. Å ha talerett er en lav form for brukermidvirkning, mens ordningen med brukerstyrt personlig assistanse er et eksempel på høy grad av individuell brukermidvirkning eller brukerstyring. Utarbeiding og oppfølging av individuell plan er også eksempel på brukermidvirkning på individnivå.⁶ Ifølge veilederen innebærer brukermidvirkning på systemnivå at en gruppe brukere eller representanter for brukere er med i planleggingen av nye tiltak eller ved drift av tjenester, for eksempel når beboere eller pårørende deltar i et styre for et sykehjem, eller at et kommunalt råd for funksjonshemmede kommer med forslag til endringer i pleie- og omsorgstjenestene i kommunen. Også verdighetsgarantien vektlegger respekten for den enkeltes selvbestemmelsesrett.

Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten angir at plikten til å

- gjennomføre virksomhetens aktiviteter innebærer å sørge for å gjøre bruk av erfaringer fra pasienter, brukere og pårørende (§ 7 e)

⁶ Jf. FOR-2011-12-16 nr. 1256 om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator. Personer med behov for langvarige og sammensatte helse- og sosialtjenester har rett til å få utarbeidet en individuell plan.

- evaluere virksomhetens aktiviteter innebærer å vurdere virksomheten på bakgrunn av pasienter, brukere og pårørendes erfaringer (§ 8 d)

Veilederen til sistnevnte forskrift påpeker at den som har det overordnede ansvaret for virksomheten skal sørge for at erfaringer fra pasienter, brukere og pårørende blir innhentet og tas i bruk. I kravet ligger at det må skaffes informasjon om hvordan pasienter, brukere og pårørende opplever tilbudet og de tjenestene de mottar, og hva de mener bør forbedres. Videre påpeker veilederen at helse- og omsorgstjenestene er til for pasientene, brukerne og pårørende, og at det derfor er viktig å ta utgangspunkt i deres behov og vurderinger når tjenester skal evalueres og utvikles. Hvordan virksomheten vurderes av pasienter, brukere og pårørende gir viktig informasjon om utfordringer og hvilke områder som det eventuelt må jobbes med for å bedre kvaliteten og pasient- og brukersikkerheten.

På denne bakgrunn har vi utledet følgende revisjonskriterier:

Kommunen skal

- ha system for at beboere på sykehjem og deres pårørende får anledning til å medvirke i utformingen, evalueringen og den daglige utførelsen av den enkeltes tjenestetilbud
- ha system for at brukerrepresentanter blir hørt ved utformingen av tjenestetilbudet til beboere på sykehjem
- legge til rette for samarbeid med brukergruppens organisasjoner og frivillige organisasjoner

Ansattes medvirkning, kunnskap og kompetanse

Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring påpeker at plikten til å gjennomføre virksomhetens aktiviteter innebærer å sørge for at virksomhetens medarbeidere medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes (§ 7 d). For å lykkes i å styre og forbedre virksomheten er det ifølge forskriftens veileder avgjørende at medarbeiderne involveres aktivt; det er de som vet hvor problemer og utfordringer oppstår i den daglige driften, og de har også ofte de beste forslagene til tiltak som vil føre til forbedring. Veilederen påpeker videre at det er viktig at det legges til rette for og oppmuntres til at medarbeidere skal gi tilbakemeldinger om svikt og mulige forbedringsområder. Og for å medvirke på en god måte i forbedringsarbeidet er det en forutsetning at medarbeidere har tilstrekkelig kunnskap i forbedringsarbeid og pasient- og brukersikkerhet. Medvirkning kan ifølge veilederen for eksempel tilrettelegges ved etablering av forbedringsgrupper, medarbeidersamtaler, tavlemøter, forslagskasser, samt gjennom melde- og avviksbehandling og forbedringsarbeid.

På denne bakgrunn har vi utledet revisjonskriteriet om at kommunen skal ha system for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemstjenestene.

Det følger videre av forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helsetjenesten at plikten til å

- planlegge virksomhetens aktiviteter innebærer å ha oversikt over medarbeideres kompetanse og behov for opplæring (§ 6 f)

- gjennomføre virksomhetens aktiviteter innebærer å sørge for at virksomhetens oppgaver, organisering og planer er kjent i virksomheten og gjennomføres (§ 7a)
- gjennomføre virksomhetens aktiviteter innebærer å sørge for at medarbeidere i virksomheten har nødvendig kunnskap om og kompetanse i det aktuelle fagfeltet, relevant regelverk, retningslinjer, veiledere og styringssystemet (§ 7 b)

Veilederen til forskriften påpeker at medarbeidere i virksomheten skal ha tilstrekkelig kunnskap og kompetanse til å utføre jobben sin på en faglig forsvarlig og god måte, og at det i dette kravet ligger en forutsetning om at kompetansebehovet kartlegges, at det rekrutteres personell med nødvendig kompetanse og at alle medarbeidere får tilstrekkelig opplæring og etterutdanning. Ifølge veilederen er oversikt over medarbeideres kompetanse og behov for opplæring en forutsetning for å kunne oppfylle forpliktelsen til å gi helsepersonell rammebetingelser som gjør det mulig å opptre i samsvar med helsepersonellovens krav. Ifølge veilederen, er det også nødvendig at medarbeiderne har kompetanse i forbedringsarbeid, for å lykkes med endring og forbedring. Tilgang til og kunnskap om nasjonale faglige retningslinjer, andre relevante retningslinjer, veiledere og styringssystem er ifølge veilederen nødvendig for at virksomhetene kan oppfylle kravet til forsvarlighet og kravet om å arbeide systematisk med kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet. Veilederen viser for øvrig til spesialisthelsetjenesteloven § 3-10 og helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 8 som slår fast at virksomhet som yter helsetjenester skal sørge for at ansatte gis opplæring, etterutdanning og videreutdanning som er påkrevet for at den enkelte skal kunne utføre sitt arbeid forsvarlig. Veilederen påpeker også at øverste leder må legge til rette for at virksomhetens ledere og ansatte enkelt kan finne frem til de oppgaver, organisering og planer som gjelder dem.

På denne bakgrunn har vi utledet revisjonskriteriet om at kommunen skal ha system for at beboere på sykehjem blir møtt av ansatte med nødvendig kunnskap og kompetanse.

Avdekke, rette opp og forebygge svikt

Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helsetjenesten angir at plikten til å planlegge virksomhetens aktiviteter innebærer å

- ha oversikt over områder i virksomheten hvor det er risiko for svikt eller mangel på etterlevelse av myndighetskrav og områder hvor det er behov for vesentlig forbedring av kvaliteten på tjenesten og pasient- og brukersikkerheten (§ 6 d)
- planlegge hvordan risiko som beskrevet i § 6 d kan minimaliseres og særlig legge vekt på risikofaktorer forbundet med samhandling internt og eksternt (§ 6 e)
- ha oversikt over avvik, herunder uønskede hendelser, evalueringer, klager, brukererfaringer, statistikk, informasjon og annet som sier noe om virksomheten overholder helse- og omsorgslovgivningen, inkludert om tjenestene er faglig forsvarlige og om virksomheten arbeider systematisk for kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet (§ 6 g)

Forskriften angir videre at plikten til å

- gjennomføre virksomhetens aktiviteter innebærer å utvikle og iverksette nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge

overtredelse av helse- og omsorgslovgivningen, inkl. brudd på krav til faglig forsvarlighet og systematisk arbeid for kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet (§ 7 c)

- evaluere virksomhetens aktiviteter innebærer å gjennomgå avvik, herunder uønskede hendelser, slik at lignende forhold kan forebygges (§ 8 e)
- korrigere virksomhetens aktiviteter innebærer å sørge for korrigerende tiltak som bidrar til at helse- og omsorgslovgivningen etterlevs, inkludert faglig forsvarlige tjenester, og at systematisk arbeid for kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet gjennomføres (§ 9b)

Ifølge veilederen til forskriften står virksomhetene langt på vei fritt til å bestemme hvilke prosedyrer og andre administrative tiltak som er nødvendige for å avdekke, rette opp og forebygge svikt. Noen deler av lovverket har imidlertid krav om konkrete prosedyrer og rutinebeskrivelser, slik som forskrift for kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten. Veilederen påpeker at faglige rutiner generelt er nødvendig når det er behov for å sikre lik utførelse av oppgaver for å hindre uønsket variasjon. Og videre at rutiner og inngåelse av avtaler om oppgavefordeling er viktig for å sikre samarbeid mellom flere aktører; fastsatte rutiner og avtaler som plasserer ansvar og oppgaver og som eventuelt beskriver hvordan oppgavene skal utføres, letter kommunikasjon og trykker samhandling. Veilederen påpeker at det er viktig å ha fastsatte rutiner dersom det er lite kontinuitet og lav kompetanse blant de ansatte i virksomheten, eller hvis det er oppgaver som gjennomføres sjelden. Og at fastsatte rutiner er et viktig styringsvirkemiddel i situasjoner der feil, forglemmelse og utelatelser kan få alvorlige konsekvenser for pasient og bruker.

Veilederen påpeker at § 6 d og § 6 g handler om å avdekke og ha oversikt over risiko, svikt, uønskede hendelser og forbedringsområder. Ifølge veilederen bør ledelsen og medarbeiderne gjennomgå de ulike funksjonene og arbeidsprosessene og vurdere dem i et risiko- og sårbarhetsperspektiv; på den måten kan det defineres hvilke tiltak som må iverksettes og hvilke rutiner og prosedyrer som er nødvendige. Ifølge veilederen er gode planer og systematisk og kontinuerlig forbedringsarbeid nøkkelen til å lukke avvik, forebygge uønskede hendelser, utvikle tjenestene og bedre pasient- og brukersikkerheten. Veilederen påpeker at pasienter, brukere, pårørende og medarbeidere vil kunne bidra med verdifull innsikt om risiko, og at deres erfaringer og innspill bør systematisk etterspørres og brukes. En godt innarbeidet kultur og et system for at medarbeidere melder fra om uønskede hendelser, er ifølge veilederen en forutsetning for å avdekke og forebygge avvik. Veilederen påpeker videre at øverste leder har ansvaret for at virksomheten jevnlig gjennomgår avvik og uønskede hendelser, og at denne informasjonen skal brukes til å avdekke årsakene til hendelser, fremme læring og for å forebygge at tilsvarende skjer igjen. For å lykkes med dette må det ifølge veilederen være en kultur for åpenhet og læring av feil.

Kartleggingen og oversikten over risiko for svikt eller mangel på etterlevelse av myndighetskrav, vil ifølge veilederen også avdekke noen forbedringsområder. Veilederen påpeker at forbedringsområdene bør prioriteres; det må lages en plan for hvilke tiltak som skal iverksettes for å minimere risiko i fremtiden, og det skal legges særlig vekt på risikofaktorer forbundet med samhandling internt og eksternt.

Ifølge veilederen skal det i tilfeller hvor det er avdekket svikt eller uønskede hendelser, igangsettes korrigerende tiltak. Veilederen poengterer at det ikke tilstrekkelig å iverksette tiltak uten å sikre at tiltakene faktisk virker, og at plikten til å sørge for korrigerende tiltak i § 9 b må ses i sammenheng med plikten til å evaluere iverksatte tiltak i § 8 c.

På denne bakgrunn har vi utledet følgende revisjonskriterier:

Kommunen skal for sykehjemstjenestene ha system for

- avviksmelding og -håndtering
- å ta imot og behandle eventuelle klager fra tjenestemottaker/pårørende
- å gjennomføre risiko- og sårbarhetsvurderinger som gjelder
- å planlegge risikoreducerende tiltak

3 METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING

3.1 Metode og datamateriale

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til gjeldende standard for forvaltningsrevisjon⁷. Revisor gjennomførte oppstartsmøte 19. november 2018 med virksomhetsleder for Sonjatun sykehjem (som også var kontaktperson i denne forvaltningsrevisjonen), og virksomhetslederen for Sonjatun omsorgssenter og Sonjatun Bo- og kultursenter. Fra 1. januar 2019 ble det innført ny organisasjonsstruktur der virksomhetsleder for Sonjatun sykehjem ble virksomhetsleder for alle tre sykehjemmene.

Revisors beskrivelser av kommunens systemer for kvalitet i sykehjemstjenestene baserer seg på vår gjennomgang av kommunens kvalitetssystem og lokale prosedyrer som ble gjort tilgjengelig for revisor. Vi har også innhentet supplerende informasjon fra sykehjemmenes avdelingsledere som har faglig ansvar.

Kommunens kvalitetssystem består av Kommuneforlagets «*KF Kvalitetsstyring*»⁸, og beskrives på kommuneforlagets nettsider som følger:

- *KF Kvalitetshåndbok - Verktøy for dokumenthåndtering inkludert oppdaterte lover, forskrifter og veiledere i tillegg til en rekke kvalitetsindikatorer, prosedyremaler og prosessveiledere).*
- *KF Avviksbehandling - Effektiv avviksbehandling med gode rapporter og statistikker. App for innmelding av avvik er tilgjengelig.*
- *KF Risikostyring - Verktøy for risikovurdering av alle kommunale områder. Denne brukervennlige modulen inneholder en rekke maler for risikovurderinger.*
- *KF HMS-håndbok - Elektronisk håndbok for HMS arbeidet i kommunen. Kommuneforlaget tilbyr også app for gjennomføring av vernerunde.*
- *KF Årshjul - Oversikt over kommunens sentrale aktiviteter i interaktive årshjul knyttet til tjenesteområdene og dimensjonene som omfattes av kommunens internkontroll.*

Som en del av det samlede kvalitetssystemet inngår også elektroniske fagprosedyrer «*VAR*»⁹, «*Profil*»¹⁰

Revisor har ikke lyktes i å innhente og dokumentere utviklingen i sykefraværet ved kommunens sykehjem fra 4. kvartal 2016 og frem til 1. kvartal 2019. Årsaken er at kommunens sykefraværsregistreringer for denne perioden fremstår ufullstendige. Revisor har videreformidlet dette til kommuneadministrasjonen – som synes å være av samme oppfatning. Pr. 14.8.2019 er forholdet fra kommunens side tatt opp med den aktuelle programvareleverandøren, og revisor

⁷ RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon fastsatt av Norges kommunerevisorforbunds styre 1. februar 2011

⁸ «*KF Kvalitetsstyring*» er en komplett løsning for kvalitetsstyring og internkontroll. Alle relevante lover og forskrifter er tilgjengelig - i tillegg til maler for blant annet prosedyrer, tilsynsberedskap og vurdering av risiko.

⁹ VAR Healthcare er en database med rundt 400 oppdaterte prosedyrer og nyttige funksjoner for bruk i praksis. Prosedyrene er pedagogisk presentert, supplert med illustrasjoner og videoer, og underbygget med kunnskapsoppsummeringer.

¹⁰ Pleie- og omsorgstjenesten bruker fagsystemet Profil. Systemet er sentralt for å kartlegge tjenestemottakernes behov, planlegge oppgaver/tiltak og dokumentere hvilken helsehjelp som er gitt.

erfarer at kommuneadministrasjonen dermed jobber med å få avklart årsaken til den ufullstendige registreringen.

3.1.1 Gyldighet og pålitelighet

Med datamaterialets gyldighet og pålitelighet menes henholdsvis om dataene vi har samlet inn i undersøkelsen, utgjør et relevant og tilstrekkelig grunnlag for å vurdere den reviderte virksomheten opp mot revisjonskriteriene og konkludere på problemstillingen, og om datamaterialet er beheftet med feil.

Våre faktabeskrivelser av kommunens systemer og rutiner i sykehjemstjenestene, baserer seg på dokumentasjon i form av kommunens fellesprosedyrer, sykehjemmenes skriftlige rutiner samt relevante muntlige og skriftlige tilleggsopplysninger fra virksomhets- og avdelingsledere. Det skriftlige datamaterialet fra kommunen gjelder de oppgaver som inngår i sykehjemstjenestene daglige drift. Vi vurderer derfor dataene vi har innhentet fra den skriftlige dokumentasjonen, som relevant og tilstrekkelig for å kunne gi en overordnet vurdering om Nordreisa kommunes har systemer og rutiner for å sikre at krav og målsetninger vedrørende kvaliteten i sykehjemstjenestene blir etterlevd.

Vi har vurdert eventuelle feilkilder i det innsamlede datamaterialet og sammenlignet de ulike typer data med hverandre for å avdekke eventuelle motsetninger i opplysninger som fremkommer i dem. I tillegg har vi lagt frem for administrasjonen for gjennomgang av fakta. Etter dette forutsetter vi at det ikke er vesentlige feil i datamaterialet som presenteres i rapporten.

Med henvisning til ovenstående redegjørelse og drøfting vurderer revisor det samlede datamaterialet som et pålitelig og gyldig grunnlag for revisors vurderinger og konklusjon.

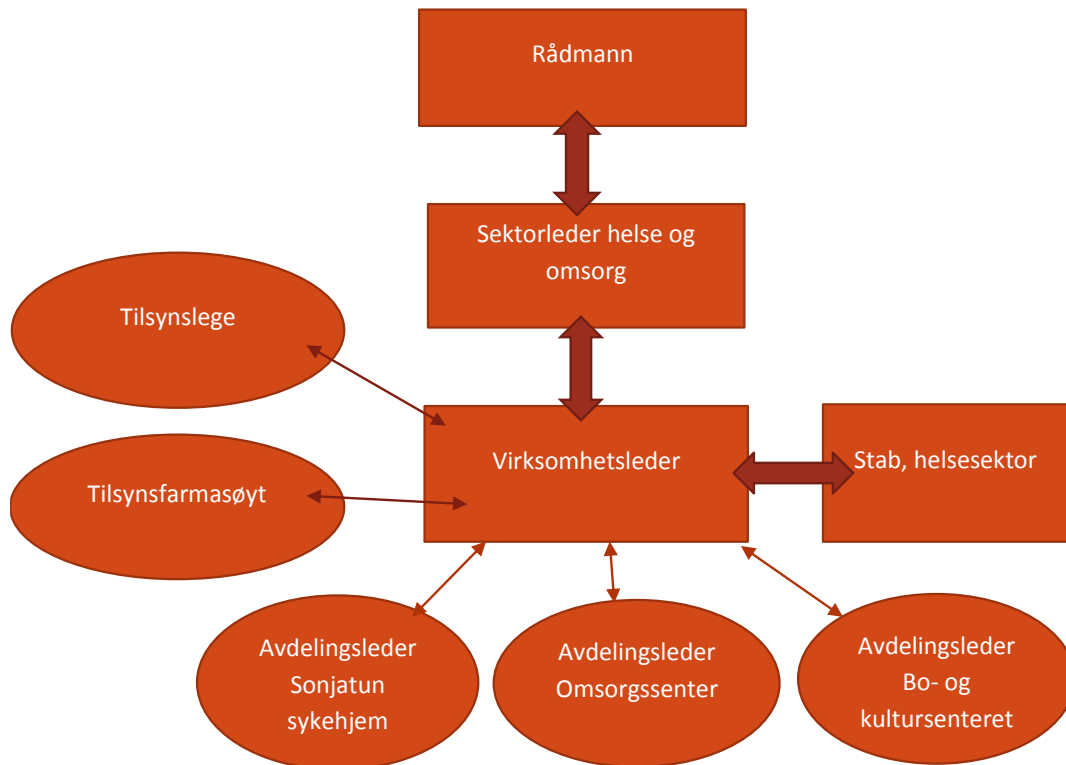
Påliteligheten og gyldigheten i det presenterte datamaterialet er også søkt sikret gjennom revisjonens interne kvalitetssystem.

Vi viser for øvrig til ovenstående forbehold angående sykefraværstatistikken som kontrollutvalget har etterspurt.

4 SYKEHJEMSTJENESTENE I NORDREISA KOMMUNE

Nordreisa kommune er organisert etter «sektormodellen» der rådmann er øverste administrative leder. I tillegg til sektor for helse og omsorg har kommunen sektorer for «oppvekst og kultur» og «drift og utvikling» - som alle ledes av en sektorleder.

Figur 1. Administrativ organisering, sykehjemstjenestene - Nordreisa kommune

Kilde: Virksomhetsplan sykehjem 2019, Nordreisa kommune

Sykehjemstjenestene omfatter tre sykehjem med totalt 58 plasser og gir tilbud om behandling og pleie, avlastning og korttidsplass, rehabilitering og utredning av demenssykdom.

Sonjatun sykehjem har 21 sengeplasser hvorav én plass er forbeholdt korttids- eller avlastningsopphold. Sykehjemmet er delt i avdelingene *øst* og *vest* og har 21,48 årsverk..

Foto: Nordreisa kommune

Sonjatun omsorgssenter har 16 sengeplasser hvorav én plass er forbeholdt korttids-utredningsopphold. Omsorgssenteret har to avdelinger og er tilrettelagt for pasienter med demens. I årsmelding for 2018 fremgår det at omsorgssenteret har 16,8 årsverk fordelt på 27 ansatte.

Foto: Nordreisa kommune

Sonjatun bo- og kultursenter har 21 sengeplasser. Bo- og Kultursenteret har to avdelinger med åtte langtidsplasser (hvorav én avdeling er for personer med demens), og én avdeling med fem plasser til korttid/avlastning. Bo- og Kultursenteret har 20,3 årsverk.

Foto: Nordreisa kommune

Det fremgår av virksomhetsplan for sykehjemmene at kommunen har vedtatt egne «Kriterier for helse og omsorgstjenester» der *beste effektive omsorgsnivå* (BEON) brukes som prinsipp ved tildeling av tjenester. Tjenester på lavere nivå skal som hovedregel være forsøkt før tildeling av langtidsplass i sykehjem. Vurdering av behovet for helsehjelp skjer via kartleggingsverktøyet IPLOS som er et lovpålagt helseregister med data som beskriver bistandsbehov og ressurser hos dem som søker eller mottar kommunale helse- og omsorgstjenester.

5 IVARETAKELSE AV BEBOERNES GRUNNLEGGENDE BEHOV

Revisjonskriterium

Kommunen skal ha skriftlige prosedyrer for å ivareta sykehjemsbeboernes grunnleggende behov.

Kilder: Helse- og omsorgstjenesteloven, kvalitetsforskriften inkl. veileder

Revisors funn

Kvalitetssystem

Revisor har gjennomgått kommunens kvalitetssystem *KF Kvalitetsstyring* som inneholder ruiner og prosedyrer for sykehjemmene. Revisor finner at kvalitetssystemet inneholder en rekke med prosedyrer under kategorier som; *personal, pasient og medikamenthåndtering*, og flere av disse gjelder beboernes grunnleggende behov:

- *Dokumentasjonsplikt og pasientjournaler.* Prosedyren har som formål å sikre at den som yter helsehjelp, registrerer opplysninger i journal for den enkelte pasient. Journalen skal vise til hva som er gjort av observasjoner, vurderinger, beslutninger, og hvilke tiltak som er iverksatt. Pasientjournalen skal tjene som et arbeidsverktøy og skal være med på å sikre at pasienten for forsvarlig helsehjelp.
- *Innskrivingsrutiner.* Formålet med rutinene er å sikre at innskrivingsarbeid ved avdelingen blir korrekt utført. Pasienten skal tildeles primærpleier før ankomst og skal skrives inn i Profil. Det skal gjennomføres inkomstsamtale med pasient/pårørende og personale (avdelingsleder, primærpleier og sykehjemslege). Blodprøver, evt. urinstix tas etter legens forordning. Blodtrykk, puls og vekt skal alltid tas ved innkomst. IPLOS opplysninger skal fylles ut. Videre skal det kartlegges pasientopplysninger som; familie/sosialt, egne ressurser, allergi, vurdere tiltaksplan, kartlegge ernæringsstatus, legemiddelgjennomgang og melde inn for tannhelsetjenesten.
- *Mottak av pasient i avdelingen.* Formålet med rutinen er at pasienten skal mottas på en slik måte at han/hun skal føle trygghet og trivsel. Inkomstsamtalen skal kartlegge pasientens ressurser, hjelpebehov og andre relevante opplysninger, og skal dokumenteres i Profil og IPLOS.
- *Primærpleiers oppgaver.* Formålet med rutinen er å sikre helhetlig individuell pleie til den enkelte pasient. Primærpleier skal gjennomføre inkomstsamtale, ha kontakt med pårørende og sørge for at tiltaksplanene er oppdaterte i Profil. Videre skal primærpleier sørge for at pasienten har klær og toalettsaker samt oppfordre til deltakelse i aktiviteter. Primærpleier skal også påse at frisør og fotpleie blir bestilt der det er ønskelig.
- *Prosedyre for ernæringscreening.* Alle pasienter skal ved innleggelse vurderes for ernæringsmessig risiko, og deretter skal det gjøres månedlige vurderinger. Ved sykdom og vektendring skal det gjøres hyppigere kartlegging. Ernæringskartlegging gjøres etter fastsatte skjema.

- *Prosedyre for oppfølging ved underernæring.* Pasienter i ernæringsmessig risiko eller underernærte, skal få i seg tilstrekkelig med mat og drikke for å unngå vekttap.
- *Ulike vaktrutiner.* De ulike vaktrutinene redegjør for arbeidsfordeling og planlegging av dag, aften og natt. Her fremgår også klokkeslett for når de ulike måltider skal serveres.

Når det gjelder medikamenthåndtering, inneholder *KF Kvalitetsstyring* en rekke rutinebeskrivelser for sykehjemmene. Her foreligger også rutinebeskrivelser for eksempelvis bruk av smertepumpe og infusjonspumpe og for rapportering av avvik i legemiddelhåndtering. «*Sjekkliste for medisinnrom*» inneholder rutiner for identifisering av riktig pasient. Rutinene angir at nytt personale skal ha opplæringsvakter der sykdomsbilde og medikamenter skal gjennomgås. Medisinkort skal oppdateres jevnlig og kontrolleres av to fagpersoner, og det skal gjøres dobbel kontroll av navn på dosettene.

I virksomhetsplan for sykehjemmene er det opplistet en rekke mål for sykehjemmene som sier noe om brukernes behov og tilrettelegging av tjenestetilbudet. For hvert mål er det listet opp ulike tiltak:

- *Delmål 2: Målet er at alle pasienter skal få en verdig, trygg og meningsfull alderdom, der det blir tatt hensyn til den enkeltes unike bakgrunn, personlighet og ressurser. At pasientene får riktig og forsvarlig helsehjelp og boform utfra den enkeltes behov og tilstand.*
 - Tilstrekkelig fagbemanning
 - Tilgang til nødvendige hjelpemidler
 - Prøve ut tilgjengelig velferdsteknologi hvor man ser at brukere / tjenesten kan nyttiggjøre seg av dette
 - Årskontroll
 - Deltagelse i legemiddelnettverk
- *Delmål 5: Mål å sørge for god dokumentasjon av helsehjelp, at det lages tiltaksplaner for alle pasientene og at disse blir fulgt og evaluert kontinuerlig.*
 - Tiltaksbeskrivelser skal kontinuerlig oppdateres i Profil (elektronisk dokumentasjon)
 - Fokusområder: Ernæringscreening, legemiddelgjennomgang, Fallforebygging

VAR Healthcare

Revisor har også gjennomgått VAR-databasen som inneholder rundt 400 oppdaterte prosedyrer for utøvelse av praktiske oppgaver i sykepleie. Prosedyrene i VAR har fokus på utførelse av praktiske oppgaver som bidrar til fysisk velvære, god hygiene, trygg behandling og diagnostikk. Det fremgår blant annet i beskrivelsene om VAR's vitenskapelige og faglige perspektiv at: «*Rammeverket i VAR speiler en tenking om sykepleie som ivaretagelse av grunnleggende behov*».

VAR inneholder ulike prosedyrer innenfor en rekke områder; *aktivitet/hvile, eliminasjon, ernæring, hud og vev, kunnskap/utvikling, respirasjon, sirkulasjon, smerte/sansetilstand, stell av døde, førstehjelp, og hygiene.* Under hvert fagområde er det en rekke undermapper med prosedyrer. Revisor viser til oversikten nedenfor, som er et utdrag av hva som er tilgjengelig i VAR:

- *Ernæring: kartlegging av ernæringsstatus, servering og spisehjelp, administrering av enteral ernæring og parenteral ernæring, ernæringssonder*

- *Legemiddelhåndtering; blodprodukter, ikke-invasive legemiddelformer, injeksjoner og infusjoner, legemiddelregning (beregning/utregning)*
- *Smerte/sansetilstand; smertelindring*
- *Førstehjelp; livreddende førstehjelp*
- *Respirasjon; inkluderer en rekke undermapper som gjelder respirasjon*
- *Sirkulasjon; inkluderer en rekke undermapper som gjelder sirkulasjon*
- *Hud og vev; kirurgiske sår, kroniske sår, prøver og undersøkelser*
- *Aktivitet/hvile; forebygging av fall, forflytning, leiring (liggestilling) i seng og operasjonsbord, søvn*
- *Hud og vev; munnstell; ved borer og implantater, spesielt munnstell, stell av tannproteser, tannpuss*
- *Hud og vev; vask og stell¹¹; personlig hygiene; barbering, dusjing, fotstell, hårvask i seng, kroppsvask i badekar, nedentilvask kvinne/mann, reskylning, sengebud, stell av høreapparat, stell av øreprotese*
- *Eliminasjon; Avføringsprøve, kateterisering, stomi, tømming, urinprøver*
- *Hygiene; Infeksjonsforebygging*
- *Kunnskap/utvikling; Demens: Kommunikasjon (Praktiske gjøremål. Skape relasjon)*
- *Stell av døde; stell av døde i institusjon*

På spørsmål om i hvilken grad avdelingslederne synes sykehjemmene klarer å ivareta pasientenes behov, er de samstemte om at slik bemanningssituasjonen er i dag, er det stort sett pasientenes basale behov som stell og pleie, dobesøk og måltider de klarer å dekke. Egeninteresser, miljøtiltak, aktiviteter og tid til samtaler, klarer de i mindre grad å dekke – og de anser at dette gir redusert kvalitet i tjenesten pasientene får.

I referat fra kontrollutvalgets etatsbesøk ved sykehjemmene 6. juni 2017, fremgår det at alle besøkte enheter mente at grunnbemanningen var for lav. De ansatte melder til avdelingslederne om høyt arbeidspress og tidvis stor slitasje ved å føle at man ikke rekker over oppgaver godt nok. I referatet fremgår det at det er ulik oppfatning hos kommunens ledelse og avdelingslederne rundt spørsmålet om hvorvidt det er tilstrekkelig bemanning.

Avdelingslederne opplyser at det gjennomføres IPLOS-kartlegging for å kartlegge pasientens behov og ressurser. Dokumentering og journalføring skjer i Profil, hvor pasientens pleieplan fortløpende oppdateres.

Virksomhetsleder opplyser revisor at det ved institusjonene er ulike aktiviteter og sosiale tilbud. Aktivitetstilbudene som virksomhetslederen viser til, er også redegjort for i virksomhetsplan for sykehjemmene. Revisor ba om nærmere redegjørelse om aktivitetene og dette fremgår i parentes:

- *Andakt en gang pr. måned.*
- *Trim for pasientene en gang i uka. (Opplyses at sykehjemmene ikke har ukentlig besøk av fysioterapeut, men de kommer på tilkalling ved spesielle problemstillinger)*
- *Røde-Kors besøkstjeneste en gang pr. måned.*

¹¹ Eksempelvis også rutiner for av- og påkledning av skjorte, sengeredning med pasient

- *Aktivitetsvenner*, (fungerer delvis, i utgangspunktet 4 timer pr sykehjem per mnd. men det er kun omsorgssenteret som har det akkurat nå)
- «*Livsglede for eldre*» 6 dager i måneden. *Elever fra Nordreisa videregående skole*. (2-3 timer per gang, gjelder alle sykehjem, videregående elever som følger skoleruta, 12-14 ganger per år).
- «*Innsats for andre*» (elever fra ungdomsskolen som har det som valgfag på ungdomsskolen, de spiller spill, samtale, ute turer m.m.)
- «*Turid og gutta*» en gang pr måned (sang sammen med pasientene)
- *Konserter gjennom spaserstokken*, (det holdes ulike musikkonserter på sykehjemmene, dette betales via kulturmidler. Ett par ganger per år)
- *Hyggekvelder*, (i regi av sykehjemmene selv, inkluderer pårørende. I utgangspunktet 1-2 ganger per år, men dette har nok «sklidd ut», opplyses det).
- *Sangstunder*, (hvis personalet har tid)
- *Besøk av frisør og foterapeut*, (noe pasient/pårørende står for selv)

Samtlige ansatte har tilgang til prosedyrer og rutiner på internett og kommunens intranett via avdelingenes pc-er. Når det gjelder tilgangen til pc-utstyr, opplyses det ved Bo og kultur er to stasjonære pc-er, to bærbare pc-er og fire nettbrett. Ved sykehjemmet er det tre stasjonære pc-er og to nettbrett, og ved omsorgssenteret er det en stasjonær pc, to bærbare pc-er og fire nettbrett.

Uanmeldt tilsyn ved Sonjatun sykehjem, 2017

Fylkesmannen i Troms gjennomførte uanmeldt tilsyn ved Sonjatun sykehjem 9.1.2017 der det ble undersøkt om kommunen sikrer identifisering av ernæringsmessig risiko og underernæring hos pasienter i sykehjem samt om kommunen sikrer oppfølging av pasienter i sykehjem for å forebygge og behandle underernæring. Fylkesmannen fant at Nordreisa kommune ikke sikrer kartlegging av pasientenes ernæringsstatus ved innkomst og oppfølging av tiltak for å forebygge og behandle underernæring hos pasienter ved Sonjatun sykehjem. I tilsynsrapporten fremgår det at avviket i etterkant er lukket da tilsynsmyndigheten har vurdert de tiltakene som ble satt i verk som tilstrekkelige.

Revisors vurdering

Revisor vurderer at kommunen *til dels oppfyller* revisjonskriteriet om å ha skriftlige prosedyrer for å ivareta sykehjemsbeboernes grunnleggende behov. I kommunens kvalitetssystem og VAR-Healthcare har de ansatte tilgang til ruiner og prosedyrer som gjelder pasient og praktisk sykepleie. I tillegg skal det i Profil dokumenteres hvilke behov som er kartlagt (IPLOS-kartlegging) med hensyn til den enkelte pasient og hvilke tiltak som skal gjennomføres for å imøtekomme disse behovene. Kriteriet vurderes imidlertid som kun til dels oppfylt da revisor ikke har blitt forelagt prosedyrer/rutiner som omhandler sosiale behov, døgnrytme, skjernet privatliv, enerom (ved langtidsopphold), nødvendig tannbehandling, og variert/tilpasset aktivitet.

6 INFORMASJONSUTVEKSLING MED BEBOERE OG PÅRØRENDE

Revisjonskriterium

Kommunen skal ha system for å sikre beboerens/nærmeste pårørendes rett til informasjon.

Kilder: Helse- og omsorgstjenesteloven, pasient- og brukerrettighetsloven

Revisors funn

På kommunens internettsider er det informasjon om tjenestetilbudene kommunen har, herunder nærmere redegjørelse om institusjonstjenestene.¹² På denne siden er det også en lenke til søknad om helse- og omsorgstjenester og informasjon om saksbehandlingsprosessen.

Nordreisa kommune har flere skriftlige rutiner/prosedyrer som gjelder informasjon til brukere/pårørende ved sykehjemmene:

- *Innskrivingsrutiner.* Rutinen har blant annet som mål å skape godt samarbeid og gi trygghet og trivsel for pasient/parerende. Det skal gis god og tilpasset informasjon om dagsrytmen i avdelingen og andre aktuelle ting.
- *Primærpleiers oppgaver.* Primærpleier skal gjennomføre innkomstsamtale og ha kontakt med pårørende.
- *Mottak av pasient i avdelingen.* Det skal blant annet gjennomføres omvisning med pasient og pårørende på avdelingen.

Virksomhetsplanen for sykehjemmene inneholder målbeskrivelse med tiltak som omhandler samarbeid og kontakt med pårørende:

- *Delmål 3: Målet er et godt og tillitsfullt samarbeid mellom pasienter, pårørende, ansatte og mellom de tre sykehjemmene.*
 - o Innkomstsamtale med pasient/pårørende, lege og personal
 - o Årlige pårørende samtaler
 - o Samarbeidsmøter mellom avdelingsledere og virksomhetsleder
 - o God, riktig og tilpasset informasjon

Når det er gjort vedtak om plass ved et av sykehjemmene, sendes det ut «*Melding om vedtak*» samt et informasjonsskriv, «*Orientering om plass ved*». I sistnevnte orienteres det om sykehjemmet og blant annet at pasienten vil få primærkontakt som har ekstra ansvar for å følge opp pasienten, og som skal være hjelpelig i saker som gjelder vedkommende. Det fremgår også av orienteringsskrivet at pasient må sende flyttemelding til folkeregisteret samt informasjon om betaling for opphold. I tillegg er det et avsnitt som forklarer at det skal opprettes «*konto for disponering av kontantytelsen*», som er en honnørkonto i pasientens navn i de tilfeller der pasienten ikke har samtykkekompetanse (mentalt ikke i stand til å håndtere sine økonomiske forhold). Revisor har blitt forelagt et eksempel på melding om vedtak.

¹² <http://www.nordreisa.kommune.no/institusjonstjenester.136710.no.html>

Avdelingslederne opplyser at de gir informasjon til pasient og pårørende første gang ved innkomst. Deretter er det fortløpende kontakt med pasientene i det daglige arbeid og kontakt med pårørende når de er innom på besøk eller per telefon. Revisor får videre opplyst at det gjennomføres en fast samtale med pårørende i forbindelse med pasientens årskontroll. På pasientenes hovedkort i Profil står det hvem som er nærmeste pårørende og hvem som kan kontaktes. Det er først og fremst primærkontakt som informerer, men andre som er på jobb må gjøre det ved behov. Når det gjelder pårørendes innsyn i journal, er det virksomhetsleder som bistår.

I forbindelse med gjennomgang av Profil foretok revisor stikkprøver for å se om det forelå journalnotat som viste til pårørendesamtaler. Funnene viste for de utvalgte journalene at det var gjennomført pårørendesamtaler.

Revisors vurdering

Revisors vurdering er at kommunen *oppfyller* revisjonskriteriet om å ha system for å sikre beboerens/nærmeste pårørendes rett til informasjon.

7 BRUKERERFARINGER OG -MEDVIRKNING

Revisjonskriterier

Kommunen skal

- ha system for at beboere på sykehjem og deres pårørende får anledning til å medvirke i utformingen, evalueringen og den daglige utførelsen av den enkeltes tjenestetilbud
- ha system for at brukerrepresentanter blir hørt ved utformingen av tilbudet til beboere på sykehjem
- legge til rette for samarbeid med brukergruppens organisasjoner og frivillige organisasjoner

Kilder: Helse- og omsorgstjenesteloven, kvalitetsforskriften inkl. veileder, forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring inkl. veileder, pasient- og brukerrettighetsloven

Revisors funn

Revisor viser til tidligere omtale av de skriftlige rutinene *primærpleiers oppgaver, innskrivingsrutiner og mottak av pasient i avdelingen*. Disse rutinene har også relevans for brukermidvirkning og utforming av den enkeltes tjenestetilbud.

Følgende av målbeskrivelsene med tiltak fra virksomhetsplanen som er redegjort for i de foregående kapitlene, har også relevans for dette kapitlet:

- *godt og tillitsfullt samarbeid mellom pasienter, pårørende, ansatte og mellom de tre sykehjemmene,*
- *god dokumentasjon av helsehjelp, at det lages tiltaksplaner for alle pasientene og at disse blir fulgt og evaluert kontinuerlig*

Når det gjelder brukerundersøkelser/pårørendeundersøkelser opplyser virksomhetsleder at det ikke er gjennomført slike undersøkelser de siste årene.

Avdelingslederne redegjør for flere måter pasient/pårørende involveres:

- *Samtaler i forbindelse med innkomst nye pasienter, og samtaler ved årskontroll og ellers ved behov. I samtalen involveres både pasient og pårørende for å komme med informasjon og innspill til utførelse.*
- *Enkelte av avdelingene er tilrettelagt for personer med demens, og rommene møbleres med pasientens egne møbler, som for eksempel sofa, gardiner og bilder*
- *Gjennom samtaler med nærmeste pårørende evalueres den enkeltes tjenestetilbud*
- *Personalgruppe har daglige rapporter der det diskuteres ulike problemstillinger. Pårørende involveres og kontaktes ved endringer i helsetilstand.*
- *Gjennom den daglige kontakten med pasientene innhentes informasjon som ønsker, tilbakemeldinger, synspunkter og behov.*
- *Må kunne lytte aktivt og være imøtekommende ovenfor det pårørende har å fortelle, og samtidig gi god og tilstrekkelig informasjon. Med summen av dette kan vi fortløpende evaluere og tilpasse tjenestetilbudet innenfor gitte rammer. Om ønskelig ordner vi med et fellesmøte for alle parter.*
- *Jevnlige kontakt med de fleste pårørende, enten når de er innom eller per telefon.*

Virksomhetslederen opplyser at det er etablert brukerutvalg for sykehjemmene der pasienter og pårørende deltar. Det gjennomføres inntil fire møter i året. Revisor får opplyst at utvalget er lite aktivt. Det er helse- og omsorgsleder som skal innkalle og lede møtene. Det skal være to representanter som er valgt av pårørende per sykehjem i tillegg til avdelingsleder. På bakgrunn av flere skifter i stillingen som helse- og omsorgsleder, har ikke møtene blitt fulgt opp i det siste. Siste møte i brukerutvalget var i desember 2016.

I virksomhetsplanen fremgår det at det gjennomføres ulike aktiviteter ved sykehjemmene, der flere er i regi av og i samarbeid med bruker- og/eller frivillige organisasjoner. Disse er nærmere redegjort for i kapittel 5.

- Røde-Kors gjennomfører besøkstjeneste en gang pr. måned.
- Nordreisa demensforening, holder kurs for å bli «Aktivitetsvenner»¹³
- «Livsglede for eldre» 6 dager i måneden. Elever fra Nordreisa videregående skole.
- «Innsats for andre», elever fra ungdomsskolen.
- «Turid og gutta» en gang pr måned.
- Konserter gjennom kulturelle spaserstokken¹⁴.

I februar 2019 arrangerte Nordreisa Røde Kors og Nordreisa demensforening solfest for pasienter ved sykehjemmene og de pårørende.

Revisors vurdering

Revisor vurderer at kommunen *til dels oppfylder* revisjonskriteriet om å ha system for at beboere på sykehjem og deres pårørende får anledning til å medvirke i utformingen, evalueringen og den daglige utførelsen av den enkeltes tjenestetilbud. Sykehjemmene har vist til skriftlige rutiner og hvordan involvering av pasient og pårørende gjøres. Revisjonskriteriet vurderes som ikke fullt ut oppfylt i og med at brukerundersøkelser/pårørendeundersøkelser ikke gjennomføres som den del av evalueringen.

Kommunen har i liten grad vist til hvordan *brukerrepresentanter blir hørt ved utformingen av tilbudet til beboere på sykehjem* ut over at det er etablert brukerutvalg for sykehjemmene. Brukerutvalget er imidlertid lite aktivt, og revisor vurderer dette revisjonskriteriet som *i liten grad oppfylt*.

Sykehjemmene har vist til ulike aktiviteter som er i regi eller i samarbeid med frivillige organisasjoner, men i mindre grad i samarbeid med brukerorganisasjoner. Revisor vurderer på denne bakgrunn at revisjonskriteriet om å legge til rette for samarbeid med brukergruppens organisasjoner og frivillige organisasjoner som *til dels oppfylt*.

¹³ Gjennom tilbudet Aktivitetsvenn får mennesker med demens flere aktiviteter og gode opplevelser i hverdagen.

¹⁴ Den kulturelle spaserstokken er innført for å gi et bedre og mer omfattende tilbud av kunst og kultur for eldre. Troms fylkeskommune bidrar med økonomiske midler til Den kulturelle spaserstokken (DKSS).

8 ANSATTES MEDVIRKNING, KUNNSKAP OG KOMPETANSE

Revisjonskriterium

Kommunen skal ha system for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemstjenestene

Kommunen skal ha system for at beboere på sykehjem blir møtt av ansatte med nødvendig kunnskap og kompetanse.

Kilder: Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring, veileder IS-2620

Revisors funn

Medvirkning

Av virksomhetsplanen fremgår møteoversikt der ansatte deltar. Blant disse møtene kan følgende nevnes:

- Inntaksmøte hver tirsdag.
- Personalmøter en gang pr måned.
- Fagmøter ukentlig.
- Møte i utviklingsteam hver måned.
- Møter med tillitsvalgte og verneombud ved behov.

I virksomhetsplanen fremgår det også at det skal gjennomføres *medarbeidersamtaler*. Nordreisa kommune har fast mal for medarbeidersamtaler som er tilgjengelig i kvalitetssystemet. Det fremgår av årsmeldingen 2018 for helse- og omsorgssektoren at gjennomføringsgraden har variert. Revisor får opplyst av virksomhetslederen at nyansattsamtaler og samtaler med sykemeldte har vært prioritert foran medarbeidersamtaler. I årsmeldingen for 2018 fra Sonjatun Omsorgssenter står det følgende: *Det har ikke vært mulig å gjennomføre medarbeidersamtaler i 2018 på grunn av stor arbeidsmengde for virksomhetslederen. Målsetningen for neste år vil være å gjennomføre medarbeidersamtale for alle ansatte.* Det fremgår ikke nærmere av årsmeldingene fra de øvrige sykehjemmene om gjennomføringsgraden av medarbeidersamtaler.

I 2017 ble det gjennomført «10-faktor»,¹⁵ som er KS' medarbeiderundersøkelse. I årsmeldingen for helse- og omsorgssektoren fremgår det at resultatene fra undersøkelsen på forskjellig vis blitt fulgt opp i virksomhetene. Hver virksomhet har jobbet med sin utvalgte faktor. Revisor har mottatt resultatene fra sykehjemmene og disse er presentert i tabellen under. Revisor har bedt om nærmere redegjørelse for hvilke faktorer sykehjemmene har jobbet med. Omsorgssenteret har jobbet med faktor 9; mestringsklima, hvor de har snakket om/drøftet dette på personalmøter. Ved de øvrige to sykehjemmene kjenner ikke avdelingslederne til hvilke faktorer det har vært jobbet med.

¹⁵ Medarbeidere og ledere svarer ved å ta stilling til i alt 35 påstander, dvs tre-fem påstander per faktor. Svarskalaen er femdel, fra «svært uenig» til «svært enig». <https://www.10faktor.no/hva-er-10-faktor>

Tabell 1: Resultater fra 10-faktor medarbeiderundersøkelsen 2017

Faktor	Sonjatun sykehjem (36,4 % svar)	Sonjatun omsorgssenter (75 % svar)	Sonjatun Bo- og kultur (60 % svar)	Landssnitt PLO-institusjon	Beskrivelse
1. Indre motivasjon	3,7	4,2	4,2	4,2	Motivasjonen for oppgavene i seg selv, det vil si om oppgavene oppleves som en drivkraft og som spennende og stimulerende. (Også kalt indre jobbmotivasjon)
2. Mestringstro	3,9	4,3	4,3	4,3	Mestringstroen gjenspeiler hver enkelt medarbeiders tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer i jobbsammenheng.
3. Autonomi	3,8	4,1	4,4	4,1	Medarbeidernes opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger i jobben sin, basert på egen kompetanse, og innen en definert jobbrolle.
4. Bruk av kompetanse	3,6	4,4	4,4	4,2	Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb.
5. Mestringsorientert ledelse	3,9	4,4	4,6	3,9	Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.
6. Rolleklarhet	3,8	4,4	4,7	4,4	Høy rolleklarhet innebærer at forventningene til den jobben medarbeideren skal gjøre er tydelig definert og kommunisert.
7. Relevant kompetanseutvikling	3,2	4,0	4,1	3,6	Relevant kompetanseutvikling er avgjørende for at medarbeiderne til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjenester som leveres, uansett hvilken type tjeneste vi snakker om.
8. Fleksibilitetsvilje	4,1	4,5	4,6	4,5	Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.
9. Mestringsklima	3,7	4,0	4,5	4,0	I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.
10. Prososial motivasjon	4,5	4,9	4,9	4,7	Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre, også kalt prososial motivasjon, er en viktig drivkraft for mange og har en rekke godt dokumenterte, positive effekter.

Kilde: Nordreisa kommune

Kunnskap og kompetanse

Virksomhetsplanen inneholder mål- og tiltaksbeskrivelser som omhandler de ansattes kunnskap og kompetanse:

- Delmål 1: *Målet er å arbeide etter prinsippene i personsentrert omsorg, der menneskets absolutte verdi, en individuell tilnærming, personens perspektiv og et støttende sosialt miljø er hovedelementene.*
 - o Basiskurs VPM (Vips Praksis Modell)
 - o Grunnkurs I VIPS
 - o Implementering

VIPS praksismodell (VPM) er en modell for å implementere personsentrert omsorg både i institusjoner og hjemmetjenester. VPM involverer hele personalgruppen slik at personsentrert omsorg blir innarbeidet i de daglige rutinene. VPM løfter fram perspektivet til personen med demens og gir pleierne mulighet til å lære hva personsentrert omsorg betyr i praksis og få kontinuerlig faglig utvikling.¹⁶

- Delmål 7: *Mål å drive kontinuerlig kompetanseheving, faglig utvikling og god opplæring av de ansatte.*
 - o Alle ansatte skal bruke sin e-post i Nordreisa kommune
 - o Alle ansatte skal ha tilgang til og bruke KF kvalitetssystem
 - o Alle ansatte skal ha tilgang til og bruke veilederen.no som oppslagsverk og ved opplæring
 - o Alle ansatte skal gjennomføre opplæring / kurs i veilederen.no etter oppsatt plan
 - o God opplæring av nytilsatte/vikarer

Avdelingslederne kjenner ikke til om det foreligger kompetanseplan. De opplyser at alle som skal ha medisindelegasjon, som vernepleiere, sykepleiere, hjelpepleiere og helsefagarbeidere, skal gjennomføre medikamentkurs og deretter oppfriskningskurs årlig via nhi.no.

Revisor har spurt avdelingslederne om ansattes tilgang til pc og bruk av opplæringsprogrammer. Her svarer én avdelingsleder at de ansatte må bruke arbeidstiden, men at det ikke settes av tid til å fordype seg i ulike veiledere og oppslagsverk. De øvrige to avdelingslederne opplyser at det ikke settes av tid til fordypning i kvalitetssystemet eller til bruk av e-læringsprogrammer. Dette er noe personalet må gjøre hjemme eller på fritiden.

Nordreisa kommune og sykehjemmene har følgende rutiner/prosedyrer som gjelder opplæring:

- *Introduksjonsprogram for nyansatte.* Introduksjonsprogrammet for nytilsatte gjelder ved ansettelse ut over 6 måneder.
- *Opplæring av nyansatte/vikarer/helgestillinger.* Skal sikre at alle nyansatte, vikarer og helgestillinger får tilstrekkelig opplæring i rutiner og arbeidsoppgaver.
- *Opplæring sykepleier.* Skal sikre at alle sykepleiere får tilstrekkelig opplæring i rutiner og arbeidsoppgaver i avdelingen

Avdelingslederne opplyser at introduksjonsprogrammet fylles ut av ansatt og leder og oppbevares på avdelingen. Dette skal følges opp av avdelingsleder eller virksomhetsleder.

Rutiner for *dagvakt, aftenvakt og nattevakt* skal sikre at pasientene får riktig oppfølging. Disse er tilgjengelig i kvalitetssystemet.

¹⁶ <https://www.aldringoghelse.no/demens/personsentrert-omsorg/vips-praksismodell/>

De ansatte har også tilgang til å bruke følgende nettressurser for kompetanseheving og oppslagsverk:

- *Veilederen.no*¹⁷
 - Oppslagsverk - Kompliserte regler samlet og forklart på en enklere og mer oversiktlig måte - om Personal og Tjenestemottaker.
 - Spørsmål og svar - En enkel oversikt over de mest vanlige spørsmålene i din sektor.
 - E-læring - Kompetanseheving når det passer deg, der det passer deg. Dokumentert opplæring av alle de ansatte i aktuelle og viktige temaer.
 - Faglig svartjeneste - Våre jurister og fagpersoner er tilgjengelig for deg, og gir deg raske og gode svar.
 - Nyhetsmeldinger - Det kommer stadig nye regler som du er pålagt å følge. Veilederen holder ansatte i din kommune oppdatert.

- *Nhi.no (Norsk helseinformatikk)*¹⁸
 - Skandinavias fremste leverandør av helseinformasjon til profesjonelle. NHI utvikler og leverer e-læringskurs for leger og annet helsepersonell, og driver Norges mest besøkte og største helseportal.
 - Tilbyr en rekke kurs for sykepleiere/vernepleiere, helsefagarbeidere og pleieassistenter i pleie og omsorgstjenesten.

Utfordringer omtalt i årsmelding

Sonjatun Bo- og kultursenter

Det opplyses i årsmeldingen at det er sykepleier på dag- og aftenvakter. Ved sykdom og ferie beskrives det som nesten umulig å få sykepleiervikarer på grunn av sykepleiermangel. Det er generelt lite tilgang på helsefagpersonell som vikarer. Opplæring av assistenter pågår fortløpende. Tilgang på kvalifiserte ferievikarer er liten, men sist sommer var det ikke nødvendig med vikarbyrå. Situasjonen kan endre seg slik tilgangen på fagutdannede vikarer er blitt.

Sonjatun Omsorgssenter

Det opplyses i årsmeldingen at det er generelt liten tilgang på faglærte vikarer. Det medfører at det ved fravær som oftest er umulig å erstatte arbeidstakeren med kvalifisert personale. Fravær fører til økt bruk av assistenter som igjen fører til økt arbeidsbelastning på det faste personalet. Opplæring av nye vikarer pågår gjennom hele året. Det har ikke vært brukt vikarbyrå i ferien, men omsorgssenteret har samarbeid om sykepleierdekningen med Bo- og kultursenteret.

Sonjatun sykehjem

Det beskrives som utfordrende å dekke fagpersonell med vikarer med samme kompetanse, og ofte må det tas inn assistenter for å erstatte personell som er fraværende. Opplæring av assistenter pågår fortløpende. Sist sommer var det nødvendig å bruke vikarbyrå, for å dekke behovet for sykepleiere. På grunn av behov for kvalifisert personell og liten tilgang på kvalifiserte vikarer har det også vært en utfordring å holde budsjett for vikarer, overtid og forskyvning.

¹⁷ Informasjonen er hentet fra nettsiden til veilederen.no

¹⁸ Informasjonen er hentet fra nettsiden til norsk helseinformatikk

Alvorlig hendelse i 2016

April 2016 døde en pasient ved Sonjatun sykehjem som følge av feilmedisinering der det ble gitt for stor dose morfin. I etterfølgende tilsyn ga Helsetilsynet kommunen kritikk for manglende opplæring og rutiner. Tilsynet konkluderte med at kommunen ikke hadde gode nok rutiner for opplæring av nyansatte sykepleiere. Tilsynet viste til at kommunen må ha et system for opplæring og dokumentasjon av opplæringen, slik at ledelsen til enhver tid har oversikt og kan følge med på om opplæringen er tilstrekkelig.

Revisors vurdering

Revisors funn viser at sykehjemmene har faste møter med de ansatte samt at det ble gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2017. Medarbeidersamtaler synes imidlertid ikke å ha vært prioritert i 2018. Revisor vurderer på denne bakgrunn at kommunen *til dels oppfyller* revisjonskriteriet om å ha system for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemstjenestene.

Revisjonskriteriet om at kommunen skal ha system for at beboere på sykehjem blir møtt av ansatte med nødvendig kunnskap og kompetanse vurderes som *til dels oppfylt*. Vurderingen er gjort på bakgrunn av funn som viser at:

- det foreligger introduksjonsprogram som følges opp av avdelingsleder/virksomhetsleder
- de ansatte har tilgang på faglige ressurser og oppslagsverk, men det settes ikke av tid for fordypning i disse i arbeidstiden
- kompetanseplan synes ikke å være utarbeidet

9 AVDEKKE, RETTE OPP OG FOREBYGGE SVIKT

Revisjonskriterier

Kommunen skal ha for sykehjemstjenestene ha system for

- avviksmelding og -håndtering
- å ta imot og behandle eventuelle klager fra beboer/pårørende
- å gjennomføre risiko- og sårbarhetsvurderinger
- å planlegge risikoreducerende tiltak

Kilder: Veileder IS-1201, forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring

Revisors funn

Avvik

Virksomhetsplanen inneholder mål- og tiltaksbeskrivelse som gjelder avvik:

- Delmål 6: *Mål å forebygge og følge opp avvik slik at det kan bli en kvalitetsforbedring for tjenesten.*
 - Avviksregistrering og forslag til tiltak
 - Gjennomgang av avvik og forslag til tiltak, evaluering.
 - Internundervisning: Hva er avvik. Hvorfor registrere avvik

Rutinebeskrivelsen «*avviksregistrering*» som ligger i *KF Kvalitetsstyring*, redegjør for avviksregistrering og hvor avvik skal registreres. Formålet med rutinen er å avdekke avvik og bidra til at den som mottar helse- og omsorgstjenester, får ivaretatt tjenester etter vedtak. Det er også et formål at rutinen skal bidra til å avdekke eventuelle uheldige hendelser i arbeidet. Av rutinebeskrivelsen fremgår det at den som oppdager avvik, skal registrere avvik eller be om hjelp til å registrere avviket. Avvik som gjelder brukere/pasienter, skal føres elektronisk i Profil, og prosedyren som ligger i Profil skal da følges. Øvrige avvik skal registreres elektronisk i *KF Kvalitetsstyring* under fanen «*avvik*». Revisor har hatt tilgang til Profil og *KF Kvalitetsstyring* for nærmere gjennomgang av disse rutinene. Det foreligger i tillegg egne rutinebeskrivelser for rapportering av avvik i forbindelse med legemiddelhåndtering.

Avviksregistrering i kvalitetssystemet skjer gjennom ulike trinn der det skal angis grunnleggende informasjon om avviket, type avvik, alvorlighetsgrad og om eventuelle strakstiltak iverksettes. Ved innsendelse går avviket automatisk til melderens leder som får det i sin e-postinnboks.¹⁹ Det fremgår videre av rutinebeskrivelsen at virksomhetsleder rapporterer avvik til helse- og omsorgsleder gjennom månedlige driftsrapporter.

I referatet fra kontrollutvalgets etatsbesøk fremgår det at omsorgslederen bekreftet at antall avviksmeldinger økte etter nedbemanningen høsten 2016. Revisor får opplyst fra virksomhetslederen ved sykehjemmet at det har vært økt fokus på avvik med mer opplæring, og økende antall avvik kan skyldes dette. Hun opplyser at det jobbes konstant med avvik der det i noen

¹⁹ <https://www.kf.no/kvalitet-og-internkontroll/kvalitetsstyring/avviksbehandling/>

tilfeller er det strakstiltak som skal til, og noen ganger må en se på hvilke tiltak en må jobbe med over tid.

I forbindelse med oppfølging av kontrollutvalgets etatsbesøk juni 2017, vedtok kommunestyret i sak 73/17 den 18. desember 2017 følgende: «*Kommunestyret ber rådmannen følge opp avviksbehandling og utviklingen i sykefraværet og rapportere tilbake til kontrollutvalget innen 30.6.2018*». I svarbrev av 8.6.2018 fra daværende sektorleder i helse og omsorg fremkommer det at sektorleder sammen med virksomhetslederne har hatt økt fokus på avviksbehandling i Profil. Det vises til positiv utvikling til å skrive avvik samt til å følge opp avvik. Videre fremgår det i svarbrevet at det er ytterligere behov for opplæring i å skrive og følge opp avvik. Målet er fremme en kultur som kontinuerlig forbedrer praksisen ved å bruke avvikssystemet.

I kommunens årsmelding for 2018 fremkommer følgende om innmeldte avvik:

- Ved Bo og kultur var det ti innmeldte avvik i KF-systemet og 20 avvik i pasientjournal (PROFIL).
- Ved omsorgssenteret var det seks avviksmeldinger om «*voldstilfeller fra pasienter ovenfor ansatte/andre pasienter*» som har alvorlighetsgrad *meget alvorlig*. Det var syv meldinger om avvik med alvorlighetsgrad *alvorlig* innenfor samme kategori. Det var meldt 14 avvik i pasientjournal, hvor to av avvikene var fallulykke (en med skade og en uten skade).

Det er ikke omtalt avvik ved sykehjemmet i årsmeldingen.

Revisor ba om en mer detaljert oversikt over avvik ved sykehjemmene for de siste to årene. Oversikten som revisor mottok, og som er vist til nedenfor, viser variasjoner i antallet avvik mellom sykehjemmene. Det er flere typer avvik som går igjen som; prosedyreavvik, feilmedisinering og fallulykke.

Revisor får opplyst at avdelingsleder og virksomhetsleder behandler avvik og skriver tilbakemelding i Profil eller i KF-systemet. Eventuelt videresendes saken til neste leder. Videre oppfølging skjer ved at de snakker med/drøfter med personalet om avvikene.

Bo og kultur, perioden 1.1.17-7.5.19:

- 171 registrerte avvik fordelt på,
 - annet: 83
 - feilmedisinering: 10
 - tvangstiltak: 1
 - fallulykke uten skade: 32
 - medikamenthåndtering: 18
 - feil i dosett: 10
 - prosedyreavvik: 9
 - fallulykke med skade: 8

Sonjatun sykehjem, perioden 1.1.17-7.5.19:

- 325 registrerte avvik fordelt på,

- 131 av disse under "annet" (mangler hjelpemidler, mangel av personell, motsetter seg hjelp, manglende sikring, mangelfulle rutiner, mangelfull opplæring)
- 19 under "feilmedisinering"
- 10 under "tvangstiltak"
- 57 under "fallulykke uten skade" (mangler hjelpemidler, annet, mangel av personell, manglende sikring, mangelfulle rutiner)
- 10 under "medikamenthåndtering"(annet, mangel av personell, mangelfulle rutiner, mangelfull opplæring)
- 7 under "feil i dosett" (annet, mangelfulle rutiner)
- 69 under "prosedyreavvik" (annet, mangel av personell, motsetter seg hjelp, manglende sikring, mangelfulle rutiner, mangelfull opplæring)
- 22 under "fallulykke med skade" (annet, manglende sikring, mangelfull opplæring)

Sonjatun omsorgssenter, perioden 1.1.17-7.5.19:

- 88 registrerte avvik fordelt på områdene; annet, feilmedisinering, medikamenthåndtering, feil i dosett, prosedyreavvik og fallulykke med skade.
 - 49 med liten alvorlighetsgrad,
 - 28 med middels alvorlighetsgrad
 - 11 med stor alvorlighetsgrad
 - 18 av 88 avvik var registrert som mangelfulle rutiner

Klage

I *KF Kvalitetsstyring* foreligger det «*Rutiner for behandling av klager på pasientbehandling*» som gjelder hvis pasient eller pårørende klager på behandling, hvordan tjenestene utøves, manglende/feil utstyr, feilmedisinering, eiendeler som er tapt med mere. I rutinebeskrivelsen skilles det mellom muntlig og skriftlig klage:

- *Muntlig klage* – vedkommende helsepersonell tar imot klagen, eller viser til nærmeste leder eller rette vedkommende. Det skal skrives rapport om henvendelsen i Profil under aktuelt tiltak. Rapporten merkes som avvik. Videre behandling henvises til rutine om avviksbehandling
- *Skriftlig klage* - klagen scannes inn i Profil der videre oppfølging skjer. Dersom klagen medfører politisk behandling eller sak til helsetilsynet, skal saken registreres i post og arkivsystemet Ephorte. Slike saker kan være helseskade eller dødsfall som følge av svikt i helsetjenestene.

Hvis klagen er av slik karakter at det er aktuelt med pasientskadeerstatning, skal pasient og pårørende få informasjon om denne muligheten og det henvises til «*prosedyre for å ivareta brukere og nærmeste pårørende sin rett til informasjon ved skade eller alvorlige komplikasjoner*».

Ved klage på vedtak er fremgangsmåten redegjort for i selve vedtaksbrevet. Revisor har mottatt maler for vedtaksbrev for korttidsplass, langtidsplass og avlastning. Alle vedtaksmalene inneholder nærmere opplysninger om fremgangsmåte ved klage. Det fremgår blant annet av malene at avdelingen kan være behjelpelig med å sette opp klage.

Når det gjelder omfanget av klager de siste årene opplyses det fra *Bo og kultur og omsorgssenteret* at de ikke har mottatt skriftlige klager siste to årene. Ved sykehjemmet mottok de én skriftlig klage høsten 2018 og én våren 2019. Klagene har gått ut på at pårørende ikke har vært helt fornøyd med oppfølging av pasient. Revisor får videre opplyst at det har ikke vært noen klager som har gått til Fylkesmannen i 2018/19.

Fylkesmannen i Troms mottok i 2017 bekymringsmelding fra ansatte ved Bo- og kultur om at nedbemanningen medførte faglig uforsvarlig drift.²⁰ Fylkesmannen konkluderte med at Nordreisa kommune hadde brutt forsvarlighetskravet i helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1, jf. forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten.²¹ Fylkesmannen ba i brev av 27.4.2018 Nordreisa kommune om tilbakemelding med beskrivelse av hvilke tiltak kommunen har iverksatt for å overholde lovgivningen samt en redegjørelse for hvordan kommunen ville vurdere om tiltakene har virket som planlagt etter at de har fått virket en stund. I brev av 3.7.2018 skriver Fylkesmannen:

«Fylkesmannen har i brev datert 25.06.18 mottatt tilbakemelding fra Nordreisa kommune. Det beskrives her at virksomhetsleder har ansvar for ukentlig å lukke avvik i pasientjournal, og for å påbegynne forbedringstiltak. Det skal også lages en rapport i KF systemet basert på siste måneds avvik, med beskrivelse av iverksatte tiltak. Videre skal meldte avvik rapporteres til sektorleder i månedlig økonomirapport. Videre beskrives det at Nordreisa kommune skal jobbe videre med utarbeidelse av rutiner, blant annet for journalansvarlig, avviksbehandling/oppfølging av avvik, gjennomgang av alle eksisterende rutiner. Kommunen har også beskrevet hvordan ledelsen skal følge opp om iverksatte tiltak virker som planlagt, hvor sektorleder blant annet skal gjennomføre stikkprøver på dokumentasjon og oppfølging av tiltak på fagområder som ernæring og legemiddelgjennomgang.»

Fylkesmannen ba Nordreisa kommune om ny redegjørelse innen 15.11.18 for hvilke konkrete tiltak som er iverksatt i henhold til kommunens plan og hvordan disse er fulgt opp. På kommunens nettside står det at Nordreisa kommune vil innen 15.11.18 sende ny redegjørelse for hvilke konkrete tiltak som er iverksatt i henhold til kommunens plan og hvordan disse er fulgt opp. Revisor har etterspurt hvordan Nordreisa kommune har fulgt opp denne saken og eventuell avgjørelse fra fylkesmannen, men ikke fått svar på forespørselen.

Risiko- og sårbarhetsvurderinger og planlegging av risikoreduserende tiltak

Som en del av *KF Kvalitetsstyring* inngår «*KF Risikostyring*» analyseverktøy for risikostyring, og dette verktøyet bygger på eksisterende standarder og KS' anbefalinger i veileder for internkontroll - «Orden i eget hus».

I *KF Risikostyring* legges risikovurderinger inn med tiltak, ansvar og frister. Sannsynlighet og konsekvens for alle hendelser innen de ulike tjenesteområdene presenteres grafisk i risikomatriser.²² Sykehjemmene gjennomførte ROS-analyse høsten 2018. Revisor har mottatt resultatene, og på de neste sidene presenteres de grafiske risikomatrisene for hvert enkelt sykehjem. Til hver tabell har

²⁰ Saken er omtalt på kommunens nettsider, <http://www.nordreisa.kommune.no/fylkesmannen-i-troms-har-hatt-tilsyn-av-sykehjemmet-bo-og-kultur-i-nordreisa-kommune.6134670-362942.html>

²¹ Saken har vært behandlet i helse- og omsorgsutvalget 29.5.2018

²² <https://www.kf.no/kvalitet-og-internkontroll/kvalitetsstyring/risikostyring1/>

revisor presentert én av risikoene med tilhørende tiltak for å vise hvordan risiko- og tiltaksbeskrivelsene er bygd opp.

Tabell 2: ROS-analyse, Sonjatun sykehjem

		Konsekvens				
		Veldig lav	Lav	Middels	Høy	Veldig høy
Sannsynlighet	Veldig høy				Pasienter uten tilsyn i fellesareal	
	Høy					
	Middels		Alenearbeid	Mangel på teknisk utstyr Utbrudd smittsom sykdom Voldstiltfeller fra pasienter mot andre pasienter/ansatte.		
	Lav		Bruk av tvang	Feil i medisinerings/medikamenthåndtering Kompetansemangel Muskel/skjelett/belastningsskader Personalmangel Språkproblemer Trusler/vold/mobbning	Pasient som forlater institusjon uten tilsyn	Brann
	Veldig lav		Lovstridig bruk av turnusvakter	Forgiftning/skade av kjemikalier Innbrudd Matforgiftning i institusjon Trykksår	Avvik fra behandlingsprosedyre/feilbehandling Fall/uhell med alvorlig skade Feilemnering	

8	Hendelse: Pasient som forlater institusjon uten tilsyn
Sannsynlighet: Lav	Konsekvens: Høy
Beskrivelse:	Pasienten forlater institusjon alene og klarer ikke å finne tilbake.
Tiltak: Rutiner	
Beskrivelse:	Sikre at rutiner blir fulgt, og at rutiner for pasienttilsyn blir fulgt. Sikre at pasienten får den rette boform. Sikre at dører og vinduer er sikret det det er nødvendig.
Kontaktperson: Virksomhetsleder	Dato: 25.10.2019

Kilde: Nordreisa kommune

Tabell 3: ROS-analyse, Sonjatun bo- og kultursenter

		Konsekvens				
		Veldig lav	Lav	Middels	Høy	Veldig høy
Sannsynlighet	Veldig høy				Pasienter uten tilsyn i fellesareal	
	Høy				Voldstilfeller fra pasienter mot andre pasienter/ansatte.	
	Middels			Alenearbeid Kompetansemangel Mangel på teknisk utstyr Personalmangel	Pasienter forlater institusjonen alene Utbrudd smittsom sykdom	
	Lav			Forgiftning/skade av kjemikalier på pasienter Trykksår	Avvik fra behandlingsprosedyre/feilbehandling Bruk av tvang Fall/uhell med alvorlig skade Feil i medisinerings/medikamenthåndtering	Brann
	Veldig lav	Lovstridig bruk av turnusvakter		Innbrudd Matforgiftning Muskel/skjelett/belastningsskader Trusler/vold/mobbning	Feilemerging	

16

Hendelse: Voldstilfeller fra pasienter mot andre pasienter/ansatte.

Sannsynlighet: Høy Konsekvens: Høy

Beskrivelse:

Pasienter eller ansatte blir utsatt for vold fra en pasient ved sykehjemmet

Tiltak: Pasient blir utsatt for vold

Beskrivelse: Kartlegging av pasient, miljøtiltak, skjerming, forhindre at utagerende pasient er uten tilsyn, vurdere å øke bemanning, søke hjelp hos annen kvalifisert instans, for eksempel lege.

Kontaktperson: Avdelingsleder

Dato: 25.10.2019

Tiltak: Ansatte utsettes for vold

Beskrivelse: Undervisning om vold/trusler om vold, alltid være 2 i pleiesituasjoner, god kommunikasjon rettet mot pasient, kompetanse hos ansatte slik at en kan bruke teknikker som avverger vold, kollegatid/samtaler, evaluering, bruk alarmsystemet aktivt.

Kontaktperson: Avdelingsleder

Dato: 25.10.2019

Kilde: Nordreisa kommune

Tabell 4: ROS-analyse, Sonjatun omsorgssenter

	Konsekvens					
		Veldig lav	Lav	Middels	Høy	Veldig høy
Sannsynlighet	Veldig høy				Pasienter uten tilsyn i fellesareal	
	Høy				Voldstifeller fra pasienter mot andre pasienter/ansatte.	
	Middels		Bruk av tvang	Mangel på teknisk utstyr Utbrudd smittsom sykdom	Pasienten forlater institusjon uten tilsyn.	
	Lav			Alenearbeid Kompetansemangel Muskel/skjelett/belastningsskader Personalmangel Trusler/vold/mobbing Trykksår	Avvik fra behandlingsprosedyre/feilbehandling Fall/uhell med alvorlig skade Feil i medisinerings/medikamenthåndtering	Brann
	Veldig lav	Lovstridig bruk av turnusvakter		Forgiftning/skade av kjemikalier Innbrudd Matforgiftning i institusjon	Feilemnering	

20	Hendelse:	Pasienter uten tilsyn i fellesareal			
	Sannsynlighet:	Veldig høy	Konsekvens:	Høy	
	Beskrivelse:	Pasienter kan bli alene uten tilsyn i fellesareal fordi personal er opptatt på andre pasientrom.			
	Tiltak:	Planlegging			
	Beskrivelse:	God planlegging og arbeidsfordeling slik at tiden pasienten er alene i fellesareal blir minst mulig.			
	Kontaktperson:	Virksomhetsleder		Dato: 25.10.2019	

Kilde: Nordreisa kommune

Flere av rutinene/prosedyrene som finnes i *KF Kvalitetsstyring* og i *VAR*, er for å avverge farlige situasjoner og for å forebygge svikt i tjenesteutøvelsen. Revisor vil nevne noen eksempler, der noen også er redegjort for tidligere i rapporten:

- *Prosedyre for ernæringscreening.* Alle pasienter skal ved innleggelse vurderes for ernæringsmessig risiko, og deretter gjøres månedlige vurderinger. Ved sykdom og vektendring skal det gjøres hyppigere kartlegging. Ernæringskartlegging gjøres etter fastsatte skjema.
- *Prosedyre for oppfølging ved underernæring.* Pasienter i ernæringsmessig risiko eller underernærte skal få i seg tilstrekkelig med mat og drikke for å unngå vekttap.

- *Prosedyre når en pasient har forlatt institusjonen.* Formålet er å ivareta den enkeltes sikkerhet og helse samt avverge alvorlige faresituasjoner.
- *Kartlegging av fallrisiko i institusjon (VAR).* Prosedyren beskriver innledende vurdering av fallrisiko hos alle pasienter og vurdere kartlegging hos pasienter som vurderes å ha økt risiko. Prosedyren utføres snarest mulig etter innkomst og gjentas etter behov.

Revisors vurdering

På bakgrunn av revisors funn vurderer vi at kommunen *oppfyller* revisjonskriteriet om å ha system for avviksmelding og -håndtering i sykehjemstjenestene. Vi forutsetter at kommunens innsats på området den siste tiden, etter blant annet kontrollutvalgets etatsbesøk og kommunens oppfølging overfor Fylkesmannen, bidrar til at ansattes kjennskap og bruk av avvikssystemet samt ledelsens oppfølging av avvik styrkes.

Revisor vurderer at revisjonskriteriet om at kommunen skal ha system for å ta imot og behandle eventuelle klager fra beboere/pårørende som *oppfylt*.

Revisor vurderer videre at kommunen *oppfyller* revisjonskriteriene om å ha system for å gjennomføre risiko- og sårbarhetsvurderinger som gjelder sykehjemstjenestene, samt å ha system for å planlegge risikoreduserende tiltak.

10 OPPSUMMERING OG KONKLUSJON

I denne forvaltningsrevisjonen av kvalitet i sykehjemstjenestene i Nordreisa kommune, har vi lagt til grunn følgende problemstilling:

Har Nordreisa kommune systemer og rutiner for å sikre at krav og målsetninger vedrørende kvaliteten i sykehjemstjenestene etterleves?

Vår konklusjon på problemstillingen er:

Kommunen har ikke i tilstrekkelig grad systemer og rutiner for å sikre at krav og målsetninger vedrørende kvaliteten i sykehjemstjenestene etterleves.

Konklusjonen bygger på våre vurderinger av kommunens skriftliggjorte fellesprosedyrer og lokale prosedyrer ved sykehjemmene samt opplysninger fra virksomhetsledere og avdelingsledere – opp imot revisjonskriterier utledet fra nasjonalt regelverk og faglige anbefalinger. Oppsummert er våre vurderinger at:

- Kommunen har til dels skriftlige prosedyrer for å ivareta sykehjemsbeboernes grunnleggende behov.
- Kommunen har et system for å sikre beboerens/nærmeste pårørendes rett til informasjon.
- Kommunen har til dels et system for at beboere på sykehjem og deres pårørende får anledning til å medvirke i utformingen, evalueringen og den daglige utførelsen av den enkeltes tjenestetilbud.
- Kommunen har i liten grad system for å sikre at brukerrepresentanter blir hørt ved utformingen av tilbudet til beboere på sykehjem.
- Kommunen legger til dels til rette for samarbeid med brukergruppens organisasjoner og frivillige organisasjoner
- Kommunen har til dels et system for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemstjenestene
- Kommunen har et system for avviksmelding og -håndtering i sykehjemstjenestene.
- Kommunen har system for å ta imot og behandle eventuelle klager fra beboere/pårørende.
- Kommunen har system for å gjennomføre risiko- og sårbarhetsvurderinger som gjelder sykehjemstjenestene, samt å ha system for å planlegge risikoreducerende tiltak.

11 HØRING

Revisor sendte den 14. august 2019 et rapportutkast til kommunen v/rådmann for eventuell høringsuttalelse. På bakgrunn av ferieavvikling og sykefravær ba kommunen om utsatt høringsfrist med to uker til den 11. september 2019. Vi har ikke mottatt svar innen fristen.²³

²³ Revisor har via e-post den 10. september og telefon den 11. september, forsøkt å få tilbakemelding fra kommunen om høringsuttalelsen, men fikk ikke svar.

12 ANBEFALINGER

På bakgrunn av revisors funn, vurderinger og konklusjon anbefaler kommunen å:

- videreutvikle sine skriftlige rutiner for å ivareta sykehjemsbeboeres grunnleggende behov
- videreutvikle sitt system for bruker- og pårørendemedvirkning i sykehjemstjenestene
- styrke forutsetningene for medvirkning fra ansatte i forbedringsarbeid ved sykehjemmene

13 REFERANSER

Lover, forskrifter, sentrale veiledere

- Lov av 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)
- Lov av 2. juli 1990 nr. 63 om pasient og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven)
- Forskrift 12. november 2010 nr. 1426 om en verdig alderdom (Verdighetsgarantien)
- Forskrift 28. oktober 2016 nr. 1250 om ledelse og kvalitetsforbedring i helsetjenesten
- Forskrift 27. juni 2003 nr. 792 om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting etter lov av 19. november 1982 nr 66 om helsetjenestene i kommunene og etter lov av 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v.
- Veileder til forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven (IS-120, Sosial- og helsedirektoratet, 2004)
- Veileder til forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten (IS-2620)

Nordreisa kommune

- KF Kvalitetsstyring
- Medarbeiderundersøkelse, 10-Faktor
- Prosedyrer/retningslinjer/rutiner i VAR og Profil.
- ROS-analyser
- Sykehjemmenes årsmeldinger for 2018
- Virksomhetsplan for helse og omsorg, sykehjemmene, 2019
- www.nordreisa.kommune.no

Internettressurser

<https://www.aldringoghelse.no/demens/personsentrert-omsorg/vips-praksismodell>

<https://www.helsetilsynet.no/tilsyn/tilsynsrapporter/>

<https://nhi.no/>

<https://www.kf.no/kvalitet-og-internkontroll/kvalitetsstyring/>

<https://kurs.nhi.no/>

<https://www.visma.no/smartskill/veilederen-pleie-og-omsorg/>

<https://www.varhealthcare.no/>

Om selskapet og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater. Selskapets eiere og oppdragsgivere er Troms fylkeskommune og 37 kommuner i Nordland, Troms og Finnmark.

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontorer i Tromsø og Narvik, og på Sortland, Finnsnes og Sjøvegan.

Vi har 36 medarbeidere som samlet innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av ni medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Juss
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Økonomi

KomRev NORD har tidligere gjennomført følgende forvaltningsrevisjonsprosjekter i Nordreisa kommune:

<i>Økonomistyring og økonomisk internkontroll,</i>	2018
<i>Barneverntjenesten,</i>	2017
<i>Ressursbruk og kvalitet i grunnskolen,</i>	2014
<i>Pleie- og omsorg – ressursbruk og kvalitet,</i>	2012
<i>Ansattes oppfatninger av arbeidsmiljø og bemanning i pleie- og omsorg,</i>	2010
<i>Oppfølging av kommunens inntektsskapende virksomhet,</i>	2009
<i>Iverksetting av politiske vedtak,</i>	2008
<i>Forebyggende barnevern,</i>	2007
<i>Økonomistyring,</i>	2006
<i>Offentlige anskaffelser,</i>	2005
<i>Halti-prosjektet,</i>	2004

Interpellasjon

Ordfører

Møte og talerett i kommunestyret

Senterpartiet foreslo og fikk vedtatt følgende i kommunestyret 29.10 sak 35/20:

Vi ber om at vi får en sak til kommunestyret som beskriver hvordan kommunikasjon og medvirkning fra eldre, funksjonshemmede og barn- og unge kan bli ivaretatt på en bedre måte i Nordreisa.

Under dette gjennomgås reglementene fra rådene.

Det er nå gått et halvt år, og saken er ikke lagt fram. I mellomtiden har vi fått flere alvorlige eksempler på at kommunikasjonen mellom sårbare grupper og kommunen er for dårlig, jfr Guleng og eldreomsorg. Det synes som om folk må gå til avisa for å bli tatt på alvor, og slik bør det ikke være.

Senterpartiet forventer at saken blir lagt fram på neste møte i kommunestyret, etter hbehandling i Helse- og omsorgsutvalget før det.

Mvh
Tanja Birkeland
Nordreisa SP

PS 30/21 Referatsak

Til kommuner i Troms og Finnmark

Saksbehandler, innvalgstelefon

Gøril Toresen, 77642088

Fordeling av prosjektskjønnsmidler 2021

Statsforvalteren i Troms og Finnmark utlyste den 11.01.2021 prosjektskjønnsmidler med særlig fokus på:

- Digital infrastruktur og digitalisering av tjenester
- Kommunal planlegging
- Barn og unge – Fyrtårnsatsinger
- Barnevern

Kommunene ble oppfordret til å gå sammen om å utvikle større prosjekter innen satsingsområdene.

Statsforvalteren har mottatt i alt 36 søknader med en samlet søknadsramme på ca. 34 mill. kr. Av disse gjaldt 10 prosjekter videreføring av pågående prosjekter. Fylkesmannen har måttet foreta en streng prioritering av søknadene da rammen til fordeling kun var ca. 15 mill. kr.

Totalt 16 prosjekter har fått tildelt midler, der 14 av disse er samarbeidsprosjekter mellom flere kommuner.

Brev om tilbakemelding vil bli sendt ut til alle kommuner i løpet av april måned.

Tildelte midler vil bli utbetalt over rammetilskuddet for mai 2021.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark har besluttet følgende fordeling:

Tittel	Søker	Søknadsbeløp	Tildelt beløp
Utvikling av digitale tjenester og arbeidsmetoder innenfor plan- og byggesaks og utbyggingsprosjekter	Alta Kommune	2 500 000	1 000 000
Videreføring av Smarthuset som kompetanseutviklings- og kompetansedelingsarena	Alta Kommune	1 000 000	1 000 000

Interkommunalt samarbeid og fornying innenfor hjelpetjenestene i Vest-Finnmark	Alta Kommune	1 250 000	750 000
Interkommunalt samarbeid i Vestre Varanger	Berlevåg Kommune	2 000 000	2 000 000
Friskliv - ungdom og unge voksne	Dielddanuori Suohkan - Tjeldsund Kommune	745 000	745 000
Kommunesamarbeid i Midt-Finnmark	Gamvik Kommune	1 400 000	1 400 000
Regionale motorer for IKT-drift og digitalisering	Harstad Kommune / Hársttáid Suohkan	3 450 000	2 500 000
Fra skolefravær til skolenærvær	Harstad Kommune / Hársttáid Suohkan	600 000	500 000
IKT-samarbeid Målselv og Sørreisa kommune	Målselv Kommune	1 200 000	250 000
Forprosjekt: Samarbeid til kystbarnas beste	Måsøy Kommune	1 600 000	600 000
Fleksibel lærerutdanning tilrettelagt for distriktskommuner	Senja Kommune	733 000	733 000
NorIKT- strategier for IT og digitalisering	Skjervøy Kommune	900 000	450 000
ALIS-Nord	Sør-Varanger Kommune	500 000	500 000
Digitalisering av forarbeid til muntlig eksamen grunnskolen	Tromsø Kommune	1 021 000	1 021 000
Utvikling av VR-læringsapplikasjon for kompetanseheving – KlinObsKommune	Tromsø Kommune	300 000	300 000
Tett på i øst	Vadsø Kommune	1 450 000	1 450 000
Digitalisering - IKT sikkerhet	Balsfjord Kommune	606 000	0
Fyrvokter barn og unge	Balsfjord Kommune	840 000	0
Ung i Hammerfest	Hammerfest Kommune	672 590	0
1310.no	Hammerfest Kommune	300 000	0
Implementering foreldrestøtte i Barn og Unge tjenesten	Hammerfest Kommune	350 000	0
Implementering av pedagogisk analyse	Hammerfest Kommune	775 000	0
Grid 3	Hammerfest Kommune	300 000	0
Mykid	Hammerfest Kommune	200 000	0
Friluftslivkartlegging Ishavskysten (Tromsø, Balsfjord, Storfjord, Lyngen og Karlsøy)	Karlsøy Kommune	150 000	0
Vertskommunesamarbeid om brann- og redningstjenesten	Loppa Kommune	1 300 000	0
Interkommunalt samarbeid	Lyngen Kommune	675 000	0

Etter- og videreutdanning i Midt-Troms	Målselv Kommune	760 000	0
Helhetlig støttefunksjoner til barn og unge i Nordreisa kommune	Nordreisa Kommune	637 000	0
Tidlig innsats i barnehager	Porsanger Kommune	633 333	0
Plansamarbeid mellom kommunene Gratangen, Lavangen og Salangen	Salangen Kommune	850 000	0
Digitale tjenester på solid infrastruktur	Senja Kommune	500 000	0
Skalering og implementering velferdsteknologi	Senja Kommune	600 000	0
Inkludering av barn og unge i fritidsaktiviteter. Fritidserklæring og Frivillighetserklæring	Sør-Varanger Kommune	730 000	0
Arctic Industrial Parks	Tromsø Kommune	1 200 000	0
Unge talenter nord - regionmodell	Tromsø Kommune	1 421 000	0

Med hilsen

Per Elvestad
assisterende justis- og kommunaldirektør

Gøril Toresen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Mottakerliste:

Alta kommune	Postboks 1403	9506	ALTA
Loppa kommune	Parkv. 1/3	9550	ØKSFJORD
Storfjord kommune	Oldersletta 1	9046	OTEREN
Tromsø kommune	Postboks 6900	9299	TROMSØ
Deanu gjelda / Tana kommune	Rådhusveien 24	9845	TANA
Dyrøy kommune	Dyrøytunet 1	9311	BRØSTADBOTN
Gáivuotna suohkan / Kåfjord kommune	Postboks 74	9148	OLDERDALEN
Harstad kommune	Postboks 1000	9479	HARSTAD
Sør-Varanger kommune	Postboks 406	9915	KIRKENES
Sørreisa kommune	Sykehjemsveien 41	9310	SØRREISA
Unjárgga gjelda / Nesseby kommune	Rådhus	9840	VARANGERBOTN
Balsfjord kommune	Rådhusgata 11	9050	STORSTEINNES
Hammerfest kommune	Postboks 1224	9616	HAMMERFEST
Måsøy kommune	Torget 1	9690	HAVØYSUND

Gratangen kommune	Nergårdveien 2	9470	GRATANGEN
Hasvik kommune	Postboks 43, Fjellveien 6	9593	BREIVIKBOTN
LOABÁGA SUOHKAN / Lavangen kommune	Nesveien 7	9357	TENNEVOLL
Kvæfjord kommune	Bygdeveien 26	9475	BORKENES
Nordkapp kommune	Postboks 403	9751	HONNINGSVÅG
Berlevåg kommune	Torget 4	9980	BERLEVÅG
Nordreisa kommune	Postboks 174	9156	STORSLETT
Vadsø kommune	Postboks 614	9811	VADSØ
Båtsfjord kommune	Hildberggt. 18	9990	BÅTSFJORD
Lyngen kommune	Strandveien 24	9060	LYNGSEIDET
Målselv kommune	Mellombygdveien 216	9321	MOEN
Porsanger kommune	Rådhuset	9712	LAKSELV
Salangen kommune	Postboks 77	9355	SJØVEGAN
Gamvik kommune	Vevikv. 6	9770	MEHAMN
Karlsøy kommune	Rådhusveien 41	9130	HANSNES
Bardu kommune	Postboks 401	9360	BARDU
Tjeldsund kommune	Skånlandveien 72/76	9440	EVENSJER
Senja kommune	Postboks 602	9306	FINNSNES
Skjervøy kommune	Postboks 145	9189	SKJERVØY
Guovdageaidnu suohkan / Kautokeino kommune	Bredbuktnesvn. 6	9520	KAUTOKEINO
Lebesby kommune	Strandveien 152 - Postboks 28	9790	KJØLLEFJORD
Kvænangen kommune	Rådhuset, Gárgu 8	9161	BURFJORD

Fra: Maylill Synøve Henriksen (Maylill.Henriksen@nordreisa.kommune.no)

Sendt: 18.03.2021 14:22:49

Til: Gunn Helen Olsen; Åse Marie Hauan; Lars Ytterstad; Annie Blomli; Bernt-Ivar Kristiansen; Magnhild Reiersen; Berit Flatvoll; Tove Mette Kristiansen; Linda Winge; Sølvi Wang; Jorunn Severinsen; Vemund Haukelidsæter; Torbjørn Isaksen; Pål Langseth; Ida Malene Pedersen; Lise Frogum; Mats Båtnes; Tone Lise Karlsen; Lillian Remmen; rektor@straumfjordnesskole.no; 'torarne69@hotmail.com'; Ottar Remmen; Olaug Bergset; Merete Rasmussen; Vårin Hovrud; Cesilie Jørgensen; Ann-Hilde Nikolaisen; Reisa Montessoriskole; Chris Robin Skogvold
Kopi: Ranveig Jensen; Hilde Anita Nyvoll; Siri Ytterstad; ramona.thomassen; Vegard Pedersen; Edel Gulbrandsen; Jan Hugo Sørensen; siv-elin.hansen@tffk.no; Birgitta Davidsen; Ellinor Anja Evensen; 'alfsindrefotball@gmail.com'; Birger Storaas; Gro Vibeke Kristiansen

Emne: Protokoll fra møte Barn- og unges kommunestyre 11. mars 2021.

Vedlegg: Vedtak fra møte i BUK 11.03.21.pdf

Hei.

Vedlagt følger protokoll fra møte i BUK.

Protokollen finner dere også på Nordreisa kommune sin hjemmeside - <https://www.nordreisa.kommune.no/barn-og-unges-kommunestyre-2021.6372135-178296.html>

Skolene har ansvaret for å viderefremme protokollen til elevrådet.

Innspill til sentrumsplanen:

Deltakerne fra BUK kom med flere innspill til sentrumsplanen.

Gangfelt: Med banken et gangfelt, flere gangfelt mellom vgs og Haiti f.eks med Rema og mellom Statens vegvesen og Circle K.

Hvor lang tid tar den nye brua?

Hytte bolig med hoppbakken.

Ombygger Gammen til et to etasjes kjøpesenter.

Inneplass i sentrum åpent 24/7.

Lys på brua, flere gang- og sykkelvei gangfelt fra Videregående og opp til brua. Bytt fartsgrensa i sentrum til 40. Ha gjerde med parkeringa i parken. Flere lyktestolper i sentrum og med Gammen.

Oppfølging av vedtak:

1/21 Søknad om BUK- midler – påfyll av skiutstyr til Rotsundelv skole – oppvekst- og kultur ved kommunalsjef

2/21 Nett rundt fotballbanen ved Storslett skole – klasse 6 A ved Storslett skole

3/21 Fikse taket på Nordreisa ridesenter – klasse 6 B ved Storslett skole

4/21 Felles garasje for ungdommer fra 1TPA – ungdomskontakt Vegard T. Pedersen / virksomhetsleder v/ Storslett skole Merete Rasmussen

5/21 Nye dusjer ved garderobe ved svømmehallen – virksomhetsleder bygg Gro V. Kristiansen

6/21 Flere dusjer i jentegarderoben svømmehallen – virksomhetsleder bygg Gro V. Kristiansen

7/21 Ny garderobe med dusjmuligheter gymsalen - virksomhetsleder bygg Gro V. Kristiansen

8/21 Forslag og ønsker fra 7 A Storslett skole - kommunalsjef Dag Funderud, kommunalsjef Siri Ytterstad, ungdomskontakt Vegard T. Pedersen/virksomhetsleder Merete Rasmussen,

9/21 Turn i Nordreisa – oppvekst- og kultur ved kommunalsjef

13/21 Ballbinge på mellomtrinnet – oppvekst og kultur ved kommunalsjef

15/21 Reparere taket ved idrettshallen – virksomhetsleder bygg Gro V. Kristiansen

Neste møte i BUK er 12. oktober 2021.

Vennlig hilsen

Maylill Henriksen

Konsulent

Nordreisa kommune
77588012

Møteprotokoll

Utvalg: Nordreisa barn og unges kommunestyre
Møtested: Halti
Dato: 11.03.2021
Tidspunkt: 09:00 – 13:50

Navn

Reisa Montessoriskole:

Johannes Bakkevoll 8.kl

Lydia Istre 8.kl

Rotsundelv skole:

Veronica Røsnes Johansen 6.kl

Marit Susanne Kalseth 7.kl

Storslett skole:

Sophi S-Elvira 5a

Klaus K. Rognmo 5b

Margot B.Hansen 6a

Emilian s. Larsen 6b

Lilly Emilie Heggelund 7a

Ole Einar Henriksen 7b

Jonas K. Østgård 7b

Aksel Vang Vara 8a

Elisabeth Johnsen 8b

Sigve Benonisen 9a

Aslaug Henriksen 9b

Esrom Haile 10a

Oskar Johansen 10b

Ungdomsrådet:

Ramona Soleng Thomassen

Alf Sindre Einevoll

Voksne fra skolene:

Linda Hauge Elveskog

Trine Kiil

Anette Rasmussen

Maiken Somby

Merknader

Ingen møte fra Nord-Troms VGS og Straumfjordnes skole

Fra administrasjonen møte:

Navn	Stilling
Hilde Nyvoll	Ordfører
Edel Gulbrandsen	Oppvekst og kultur

Underskrift:

Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Ramona Thomassen
Leder

Edel Gulbrandsen
Møtesekretær

Margot B. Hansen, Storslett skole

Emilian Larsen, Storslett skole

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
RS 1/21	Referatsak		
RS 2/21	Referat fra Ungdomsrådet 23.09.20		2020/83
RS 3/21	Referat fra møte i Nordreisa Ungdomsråd 27.10.20		2020/83
RS 4/21	Referat fra møte i Ungdomsrådet 02.12.20		2020/83
RS 5/21	Protokoll fra RUST-møte 13.10.20		2016/1153
RS 6/21	Protokoll fra RUST-møte 24.11.2020		2016/1153
RS 7/21	Protokoll fra møte i RUST 18.1.2021		2016/1153
RS 8/21	Referat fra møte i BUKA 10.11.2020		2020/1208
PS 1/21	Søknad om BUK-midler - påfyll av skiutstyr til Rotsundelv skole		2020/1144
PS 2/21	Nett rundt fotballbanen ved Storslett skole - fra 6A ved Storslett skole		2021/135
PS 3/21	Fikse taket på Nordreisa ridesenter - fra 6B Storslett skole		2021/135
PS 4/21	Felles garasje for ungdommer - fra 1TPA ved Haakon Giæver		2021/135
PS 5/21	Nye dusjer ved garderobene ved svømmehallen - 6A ved Storslett skole		2021/135
PS 6/21	Flere dusjer i jentegarderoben svømmehallen - fra 6B ved Storslett skole		2021/135
PS 7/21	Ny garderobe med dusjmuligheter for jentene tilhørende gymsalen.		2021/135
PS 8/21	Forslag og ønsker - 7A Storslett skole		2021/135
PS 9/21	Turn i Nordreisa - fra 6B Storslett skole		2021/135
PS 10/21	Revidering - Reglement/retningslinjer for barn-		2020/1017

	og unges kommunestyre i Nordreisa	
PS 11/21	Egen ungdomsklubb for yngre i kommunen - fra 6A ved Storslett skole	2021/135
PS 12/21	Nye stoler ved mellomtrinnet ved Storslett skole - fra 6A ved Storslett skole	2021/135
PS 13/21	Ballbinge på mellomtrinnet - fra 6B Storslett skole	2021/135
PS 14/21	Kunstgress innehall - fra 6B Storslett skole	2021/135
PS 15/21	Reparere taket ved idrettshallen - fra 6A ved Storslett skole	2021/135

Orienteringer

BUK-møtet inviterte Birger Storås som er planlegger i Nordreisa kommune til å komme å orientere om sentrumsplanen. Buk hadde også invitert Øyvind Evanger til å komme og orientere om planleggingen av fotballhall i Nordreisa.

Innspill fra BUK deltakerne på sentrumsplanen:

Deltakerne fra BUK kom med flere innspill til sentrumsplanen.

Gangfelt: Med banken et gangfelt, flere gangfelt mellom vgs og Haiti f.eks med Rema og mellom Statens vegvesen og Circle K.

Hvor lang tid tar den nye brua?

Hytte bolig med hoppbakken.

Ombygger Gammen til et to etasjes kjøpesenter.

Inneplass i sentrum åpent 24/7.

Lys på brua, flere gang- og sykkelvei gangfelt fra Videregående og opp til brua. Bytt fartsgrensa i sentrum til 40. Ha gjerde med parkeringa i parken. Flere lyktestolper i sentrum og med Gammen.

Tidspunkt for neste BUK møte er tirsdag 12.oktober 2021.

RS 1/21 Referatsak

RS 2/21 Referat fra Ungdomsrådet 23.09.20

RS 3/21 Referat fra møte i Nordreisa Ungdomsråd 27.10.20

RS 4/21 Referat fra møte i Ungdomsrådet 02.12.20

RS 5/21 Protokoll fra RUST-møte 13.10.20

RS 6/21 Protokoll fra RUST-møte 24.11.2020

RS 7/21 Protokoll fra møte i RUST 18.1.2021

RS 8/21 Referat fra møte i BUKA 10.11.2020

PS 1/21 Søknad om BUK-midler - påfyll av skiutstyr til Rotsundelv skole

Saksprotokoll i Nordreisa barn og unges kommunestyre - 11.03.2021

Behandling:

Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: Rotsundelv skole innvilges kr 5000,- til innkjøp av skiutstyr.

Klaus Rognmo (Storslett skole) fremmet følgende forslag: De kan ta med egne ski.

De to forslagene ble satt opp mot hverandre. 11 stemte for forslaget til Thomassen og 6 stemte mot. Forslaget fra Thomassen ble dermed vedtatt

Vedtak:

Rotsundelv skole innvilges kr 5000,- til innkjøp av skiutstyr.

PS 2/21 Nett rundt fotballbanen ved Storslett skole - fra 6A ved Storslett skole

Saksprotokoll i Nordreisa barn og unges kommunestyre - 11.03.2021

Behandling:

Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: 6A fyller ut en søknad om BUK-midler. Kan behandles i BUKA.

Forslaget fra Thomassen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

6A fyller ut en søknad om BUK-midler. Kan behandles i BUKA.

PS 3/21 Fikse taket på Nordreisa ridesenter - fra 6B Storslett skole**Saksprotokoll i Nordreisa barn og unges kommunestyre - 11.03.2021****Behandling:**

Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: Det er eiers ansvar å ta vare på bygget, i dette tilfellet er det Ridesenteret. Det foreslås at 6B kontakter Ridesenteret for å høre hva de tenker.

Forslaget fra Thomassen ble vedtatt med en stemme mot.

Vedtak:

Det er eiers ansvar å ta vare på bygget, i dette tilfellet er det Ridesenteret. Det foreslås at 6B kontakter Ridesenteret for å høre hva de tenker.

PS 4/21 Felles garasje for ungdommer - fra 1TPA ved Haakon Giæver**Saksprotokoll i Nordreisa barn og unges kommunestyre - 11.03.2021**

Behandling: Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: Ungdomskontakten kontakter Lyngen kommune for å høre hvordan kommunen der hjelper ungdom med mekke-garasje.

Forslaget fra Thomassen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Ungdomskontakten kontakter Lyngen kommune for å høre hvordan kommunen der hjelper ungdom med mekke-garasje.

PS 5/21 Nye dusjer ved garderobene ved svømmehallen - 6A ved Storslett skole**Saksprotokoll i Nordreisa barn og unges kommunestyre - 11.03.2021**

Behandling: Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: Foreslår å slå sammen PS 5, PS 6 og PS 7. Sakene sendes over til drift i kommunen for utredning.

Forslaget fra Thomassen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Foreslår å slå sammen PS 5, PS 6 og PS 7. Sakene sendes over til drift i kommunen for utredning.

PS 6/21 Flere dusjer i jentegarderoben svømmehallen - fra 6B ved Storslett skole

Saksprotokoll i Nordreisa barn og unges kommunestyre - 11.03.2021

Behandling: Se vedtak i PS 5/21

Vedtak:**PS 7/21 Ny garderobe med dusjmuligheter for jentene tilhørende gymsalen.**

Saksprotokoll i Nordreisa barn og unges kommunestyre - 11.03.2021

Behandling: Se vedtak i PS 5/21.

Vedtak:**PS 8/21 Forslag og ønsker - 7A Storslett skole**

Saksprotokoll i Nordreisa barn og unges kommunestyre - 11.03.2021

Behandling:

1. Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: Foreslås å sende til driftsutvalget.

Enstemmig vedtatt

2. Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: Foreslås å sende til driftsutvalget.

Enstemmig vedtatt.

3. Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: Foreslås å sende til oppvekst for utredning.

Enstemmig vedtatt.

4. Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: Foreslås at saken sendes til rektor ved Storslett skole for utredning.

Emilian S.Larsen (Storslett skole) fremmet følgende tilleggsforslag: Brøyting med Storslett skole en gang i uka.

Enstemmig vedtatt.

5. Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: Foreslås å sende til driftsutvalget.

Enstemmig vedtatt.

6. Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: Saken sendes til ungdomskontakten.

Vedtatt med en stemme imot.

7. Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: Foreslås å sette ned en arbeidsgruppe fra BUK. Margot, Sophi, Lilly, Jonas, Klaus og Emilian meldte seg til arbeidsgruppen.

Vedtatt med en stemme imot.

Emilian ønsker å trekke seg fra arbeidsgruppen.

11 stemte mot, 6 stemte for. Dermed falt forslaget.

8. Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: Foreslås å sende til driftsutvalget.

Vedtatt med 7 stemmer imot.

9. Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: Foreslås at arbeidsgruppen i punkt 7. utreder også denne saken.

Tilleggsforslag fra Margot Hansen (Storslett skole): Arbeidsgruppa kan også se på klatrepark, og bestemme seg for en av delene.

Vedtatt med 1 stemme imot.

Vedtak:

1. Foreslås å sende til driftsutvalget.

2. Foreslås å sende til driftsutvalget.

3. Foreslås å sende til oppvekst for utredning.
4. Foreslås at saken sendes til rektor ved Storslett skole for utredning. Brøyting med Storslett skole en gang i uka.
5. Foreslås å sende til driftsutvalget.
6. Saken sendes til ungdomskontakten.
7. Foreslås å sette ned en arbeidsgruppe fra BUK. Margot, Sophi, Lilly, Jonas, Klaus og Emilian meldte seg til arbeidsgruppen.
8. Foreslås å sende til driftsutvalget.
9. Foreslås at arbeidsgruppen i punkt 7. utreder også denne saken. Arbeidsgruppa kan også se på klatrepark, og bestemme seg for en av delene.

PS 9/21 Turn i Nordreisa - fra 6B Storslett skole

Saksprotokoll i Nordreisa barn og unges kommunestyre - 11.03.2021

Behandling:

Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: Foreslår at det lages en arbeidsgruppe av de som driver på med turn.

Ingen av deltakerne ønsket å delta på i en arbeidsgruppe.

Forslag fra Margot Hansen (Storslett skole): Kommunen etterlyser turninstruktør.

Forslaget fra Hansen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kommunen etterlyser turninstruktør.

PS 10/21 Revidering - Reglement/retningslinjer for barn- og unges kommunestyre i Nordreisa

Saksprotokoll i Nordreisa barn og unges kommunestyre - 11.03.2021

Behandling:

Kommunedirektøren fremmet følgende forslag: Kommunedirektøren anbefaler endringer som er foreslått.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kommunedirektøren anbefaler endringer som er foreslått.

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler endringer som er foreslått.

PS 11/21 Egen ungdomsklubb for yngre i kommunen - fra 6A ved Storslett skole

Saksprotokoll i Nordreisa barn og unges kommunestyre - 11.03.2021

Behandling:

Saken ble avvist. Ordfører i BUK svarte på saken i **oppfølgingen av vedtak**.

Vedtak:**PS 12/21 Nye stoler ved mellomtrinnet ved Storslett skole - fra 6A ved Storslett skole**

Saksprotokoll i Nordreisa barn og unges kommunestyre - 11.03.2021

Behandling:

Saken ble avvist. Ordfører i BUK svarte på saken i **oppfølgingen av vedtak**.

Vedtak:**PS 13/21 Ballbinge på mellomtrinnet - fra 6B Storslett skole**

Saksprotokoll i Nordreisa barn og unges kommunestyre - 11.03.2021

Behandling:

Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: Saken sendes til oppvekstutvalg for uttalelse til neste møte.

Forslaget ble vedtatt med 4 stemmer mot.

Vedtak:

Saken sendes til oppvekstutvalg for uttalelse til neste møte.

PS 14/21 Kunstgress innehall - fra 6B Storslett skole

Saksprotokoll i Nordreisa barn og unges kommunestyre - 11.03.2021

Behandling:

Saken er avvist. Øyvind Evanger informerte om kunstgress innehall i sin orientering.

Vedtak:**PS 15/21 Reparere taket ved idrettshallen - fra 6A ved Storslett skole**

Saksprotokoll i Nordreisa barn og unges kommunestyre - 11.03.2021

Behandling: Ramona Solen Thomassen (ungdomsrådet) fremmet følgende forslag: Sende saken til drift.

Forslaget ble vedtatt med en stemme imot.

Vedtak:

Sende saken til drift.

Nord-Troms Regionråd DA

PROTOKOLL FRA MØTE I NORD-TROMS REGIONRÅD DA

EMNE:	Møte nr 4-2021
STED:	Teams
TIDSPUNKT:	23. mars 2021 kl 0900

DELTAKERE:	
Ordførere:	Ørjan Albrigtsen, Skjervøy Dan Håvard Johnsen, Lyngen Hilde Nyvoll, Nordreisa Geir Varvik, Storfjord Bernt Lyngstad, Kåfjord (<i>fratrådte kl 1000</i>) Eirik Losnegaard Mevik, Kvæangen
Sekretariat/adm:	Berit Fjellberg, daglig leder

Merknad til innkalling: ingen

Merknad til sakliste:

Nytt navn sak 18/21 Forslag til samarbeidsavtale interkommunalt politisk råd

VEDTAKSSAKER:

Sak 13/21 Godkjenning av protokoll fra møte 02.03.21

Sak 14/21 Regnskap og styrets årsberetning 2020

Sak 15/21 Årsrapport 2020

Sak 16/21 Etablering av Campus Nord-Troms AS

Sak 17/21 Havnesamarbeid i Nord-Troms

Sak 18/21 ~~Prosessplan etablering av~~ Forslag til samarbeidsavtale interkommunalt politisk råd

OPPFØLGINGS- OG ORIENTERINGSSAKER:

- Orientering kunnskapsgrunnlag Ullsfjordforbindelsen
- Status oppdatering kunnskapsgrunnlag transportinfrastruktur
- Status prosjekt Drivkraft Nord-Troms
- Status prosjekt Kompetanspilot Nord-Troms

DRØFTING:

- Henvendelse fra Statsforvalteren vedrørende samarbeid om arrangering av statsborgerseremonier i Troms og Finnmark
- Høring av vannforvaltningsplan med tilhørende dokumenter for Troms og Finnmark vannregion for planperiode 2022–2027
- Sak fra Kåfjord kommune: Vedrørende felles forliksråd
- Åpen post

VEDTAKSSAKER:

Sak 13/21 Godkjenning av protokoll fra møte 02.03.21

Saksdokumenter:

- Møteprotokoll

Forslag til vedtak:

Nord–Troms Regionråd godkjenner protokollen fra regionrådsmøte 02.03.21.

Vedtak: forslag til vedtak enst vedtatt.

Sak 14/21 Regnskap og styrets årsberetning 2020

Saksdokumenter:

- Totalregnskap 2020
- Delregnskaper 2020
- Styrets årsberetning for 2020

Saksbehandler: Berit Fjellberg

Forslag til vedtak:

1. Styret i Nord–Troms Regionråd DA godkjenner selskapets regnskap for 2020, med et overskudd på kr 294.507.
2. Styret foreslår overfor representantskapet at overskuddet overføres til frie fond.
3. Forslaget til styrets årsberetning for 2020 godkjennes.

Vedtak: forslag til vedtak enst vedtatt.

Regnskap:

Totalregnskapet i Nord–Troms Regionråd består av 3 avdelings–regnskap; drift inkludert ungdomssatsinga RUST og kommunedirektørutvalget, Nord–Troms

Studiesenter og prosjektet Drivkraft Nord-Troms.

Totalregnskapet er summen av de omtalte delregnskapene, og er selskapets offisielle regnskap. Totalregnskapet er gjort opp med et overskudd for regnskapsåret 2020 på kr 294.507.

Driftstilskuddet fra kommunene: fordeles 40 % «flatt» og 60 % etter folketall i den enkelte kommune.

Delregnskap Drift:

Delregnskapet for drifta, som også inkluderer ungdomssatsingen RUST og sekretariat for kommunedirektørutvalget, er gjort opp med et overskudd på kr 272.021 for 2020.

Kommentarer til avvik;

- «Driftstøtte kommuner» – vi har valgt å inntektsføre deler av driftstilskudd til studiesenteret på avdeling drift, da mange arbeidsoppgaver for studiesenteret har vært gjennomført i et tett samarbeid med drift grunnet leders fratredelse
- «Lønn og feriepenger»/»andre personalkostnader» – lønn er redusert med administrativ kostnadsfordeling og refusjon av sykepenger
- «Reisekostnader» og «møtekostnader» – mindre forbruk skyldes koronasituasjonen
- «Arbeidslivsdag» og «samarbeidsavtale TIL» – ikke gjennomført grunnet korona
- «Tiltak ungdom» – dette omfatter kostnader til tur ungdom og ordførere, RUST-konferansen, regionale ungdomstreff
- «Ikke budsjetterte kostnader/kjøp av tjenester» – henfører seg til kjøp av prosjektledere i ulike prosjekt og tilskudd til prosjekt Drivkraft

Delregnskap Nord-Troms Studiesenter:

Delregnskapet for Studiesenteret er gjort opp med et overskudd på kr 22.485 for 2020. Eierkommunene har bidratt med 500.000 i tilskudd i 2020, det samme beløpet som Troms fylkeskommune har bevilget. For første gang fikk studiesenteret bevilgning over Statsbudsjettet med kr 1.000.000. Øvrige inntekter er deltakeravgifter på ulike kurs, avvikling av eksamen o.l.

Prosjektregnskap Drivkraft Nord-Troms:

Prosjektregnskapet for «Drivkraft Nord-Troms» er gjort opp i balanse for 2020. Prosjektstart var 1.7.2019.

Styrets årsberetning:

Styrets årsberetning tilfredsstillende formkrav i Regnskapsloven og sendes sammen med revidert offentlig regnskap (totalregnskapet) til regnskapsregisteret i Brønnøysund.

Sak 15/21 Årsrapport 2020

Saksdokumenter:

- Årsrapport for 2020 (vedlagt)

Saksbehandler: Berit Fjellberg

Forslag til vedtak:

Årsrapport for Nord-Troms Regionråd tas til etterretning. Rapporten legges frem for representantskapet og sendes kommunestyrene til orientering.

Vedtak: forslag til vedtak enst vedtatt.

Saksopplysninger:

Til forskjell fra årsberetningen som utarbeides etter krav i Regnskapsloven, viser årsrapporten regionrådets virksomhet gjennom hele året.

Årsrapporten for 2020 er satt sammen av delrapporter fra selskapets drift, Nord-Troms ungdomsråd/RUST, kommunedirektørutvalget og Nord-Troms Studiesenter, samt prosjekter.

Oversikt over møtene som fant sted og beslutningene som ble fattet innenfor rammen av regionrådssamarbeidet i løpet av 2020 er tatt med i årsrapporten.

Det er i tillegg utarbeidet egne delrapporter fra de ulike prosjektene/satsingene.

Sak 16/21 Etablering av Campus Nord-Troms AS

Saksdokumenter:

- Nord-Troms Strategier 2020–2023
- Vedtak i sak 52/20 Etablering av Campus Nord-Troms

Forslag til vedtak:

Nord-Troms Regionråd godkjenner følgende dokumenter som grunnlag for etableringen av Campus Nord-Troms AS:

1. Stiftelsesdokument for Campus Nord-Troms AS
2. Vedtekter for Campus Nord-Troms AS
3. Forslag til prinsipper for deling og forslag til fordeling pr 31.12.2020

Forslag til tilleggspunkt 4.:

4. Paragraf om valgkomitè skrives inn i vedtektene.

Vedtak: forslag til vedtak med tilleggspunkt 4. fremmet i møte ble enst vedtatt.

Saksopplysninger:

Nord-Troms Regionråd gjorde følgende vedtak i møte november 2020:

Vedtak i sak 52/20:

Nord-Troms Regionråd vedtar etablering av Campus Nord-Troms ihht følgende:

1. *Nord-Troms Studiesenter omorganiseres i et aksjeselskap til Campus Nord-Troms, med 3 avdelinger Campus:*
 - a. *Kompetanse (dagens NTSS)*
 - b. *FoU (Forskning og utvikling)*
 - c. *Ung (karriereveiledning, rekrutteringsordninger, trainee o.l)*
2. *Det gjøres en vurdering på om ungdomssatsingen RUST skal overføres til Campus Ung i den nye organisasjonen CNT AS*
3. *De 6 Nord-Troms kommunene inngår som eiere med like stor aksjepost*
4. *Rådsordfører Ørjan Albrigtsen, saksordfører Hilde Nyvoll, prosjektleder for Drivkraft Nord-Troms og daglig leder for NTRR, får i oppdrag å utarbeide en plan for gjennomføring og etablering av Campus Nord-Troms AS.*
5. *Det søkes om midler til et eget utviklingsprosjekt for å utvikle innhold og endelig modell med kompetansesenter/ressurs i hver kommune, prosjektplan og budsjett utarbeides av Drivkraft Nord-Troms.*

Halti næringshage er engasjert til å utarbeide et beslutningsgrunnlag i saken. Det er utarbeidet 3 dokumenter i saken;

- Stiftelsesdokument for Campus Nord-Troms AS
- Vedtekter for Campus Nord-Troms AS
- Notat om prinsipper for deling og forslag til fordeling pr 31.12.2020

STIFTELSESDOKUMENT FOR CAMPUS NORD-TROMS AS

Selskapets foretaksnavn skal være: Campus Nord-Troms AS

STIFTERE OG AKSJETEGNING

Følgende stiftere beslutter å stifte et aksjeselskap:

Navn på stifter: Lyngen kommune ved ordfører Dan-Håvard Johnsen
Adresse: Strandveien 24, 9060 LYGSEIDET
Organisasjonsnummer: 840 014 932

Navn på stifter: Storfjord kommune ved ordfører Geir Varvik
Adresse: Oldersletta 1, 9046 OTEREN
Organisasjonsnummer: 964 994 129

Navn på stifter: Kåfjord kommune ved ordfører Bernt Eirik Isaksen Lyngstad
Adresse: Øverveien 2, 9148 OLDERDALEN
Organisasjonsnummer: 940 363 586

Navn på stifter: Skjervøy kommune ved ordfører Ørjan Albrigtsen
Adresse: Skoleveien 6, 9189 SKJERVØY
Organisasjonsnummer: 941 812 716

Navn på stifter: Nordreisa kommune ved ordfører Hilde Anita Nyvoll
Adresse: Sentrum 17, 9151 STORSLETT
Organisasjonsnummer: 943 350 833

Navn på stifter: Kvænanen kommune ved ordfører Eirik Losnegaard Mevik
Adresse: Rådhuset, Gargu 8, 9161 BURFJORD
Organisasjonsnummer: 940 331 102

Aksjeeier betaler kroner 1.000,00 for hver aksje. Aksjene skal betales innen 15.05.2021.

Stifterne skal ikke ha provisjon eller andre fordeler av stiftelsen.

Selskapet skal dekke omkostningene ved stiftelsen av selskapet som følger:

Gebyr Foretaksregisteret, Havnegata 48, 8900 Brønnøysund **kr: 6.797,00**

Sum stiftelsesomkostninger: **kr: 6.797,00**

Stifterne tegnet seg for aksjer som følger:

Navn	Antall aksjer a kroner	Sum
Lyngen kommune	100 a kr. 1.000	100.000
Storfjord kommune	100 a kr. 1.000	100.000
Kåfjord kommune	100 a kr. 1.000	100.000
Skjervøy kommune	100 a kr. 1.000	100.000
Nordreisa kommune	100 a kr. 1.000	100.000
Kvænanen kommune	100 a kr. 1.000	100.000
Sum	600 a kr. 1.000	600.000

Sum aksjekapital kr. 600.000. Aksjetegningen skjer ved undertegning av dette dokumentet.

VEDTEKTER

Stifterne har fastsatt vedtekter for selskapet. Vedlagte vedtekter er å anse som en del av stiftelsesdokumentet.

VALG AV STYRE OG REVISOR

Som styre i selskapet velges:

Styreleder: _____
Styremedlem: _____
Styremedlem: _____
Styremedlem: _____
Styremedlem: _____

Som varamedlemmer til styret velges:

Varamedlem: _____
Varamedlem: _____

Som revisor velges: _____

Stifterne bekrefter med sin signatur at selskapet er stiftet.

Signaturer:

Sted, dato og signatur fra stifter: _____	_____
	For Lyngen kommune
Sted, dato og signatur fra stifter: _____	_____
	For Storfjord kommune
Sted, dato og signatur fra stifter: _____	_____
	For Kåfjord kommune
Sted, dato og signatur fra stifter: _____	_____
	For Skjervøy kommune
Sted, dato og signatur fra stifter: _____	_____
	For Nordreisa kommune
Sted, dato og signatur fra stifter: _____	_____
	For Kvænangen kommune

Vedlegg til stiftelsesdokumentene: Selskapets vedtekter

VEDTEKTER FOR CAMPUS NORD-TROMS AS

§1

Selskapets navn er Campus Nord-Troms AS.

§2

Selskapets forretningskontor er i Nordreisa kommune.

§3

Campus Nord-Troms AS sitt formål er å være motor, megler og møteplass for kompetanseutvikling i region Nord-Troms.

Formålet kan utøves av selskapet selv, gjennom deltakelse i andre selskap med tilsvarende formål eller gjennom et samarbeid med andre virksomheter.

§4

Selskapet skal ha et styre på 5 – 7 medlemmer. Styret søkes å ha representanter både fra offentlig sektor, fra private virksomheter og fra utdannings- eller forskningsinstitusjoner. Sammensettingen av styret skal oppfylle krav i kommunelovens §21-1 om kjønnsbalanse.

§5

Selskapet tegnes av styrets leder eller av to styremedlemmer i fellesskap. Styret kan meddele prokura.

§6

Selskapets aksjekapital er kr. 600.000, fordelt på 600 aksjer hver pålydende kr. 1.000.

§7

Selskapet har et ikke-økonomisk formål og skal ikke utdele utbytte eller tilsvarende til sine aksjonærer. Det er et mål at selskapet driver med overskudd. Disse brukes til utvikling av selskapets formål og videre drift av selskapet. Ved oppløsning av selskapet tilfaller selskapets verdier aksjonærene.

§8

Selskapets aksjonærer forplikter seg til å bidra med årlige tilskudd til selskapets drift. Beløpene de enkelte skal innbetales reguleres gjennom en egen avtale mellom selskapet og aksjonærene.

§9

Selskapets generalforsamling skal behandle og godkjenne selskapets årsregnskap og styrets årsberetning. Også andre saker som etter lov eller vedtekter hører under generalforsamlingen, skal behandles av denne – herunder oppløsning av selskapet.

NOTAT OM PRINSIPPER FOR DELING OG FORSLAG TIL FORDELING PR. 31.12.2020

Pga. lovendringer må Nord-Troms Regionråd DA oppløses i nåværende form. Nord-Troms Regionråd DA omfatter også avdelingene Nord-Troms Studiesenter og RUST. Drivkraft er et eget prosjekt i Regionrådet.

Innholdet i Regionrådet skal videreføres gjennom to nye, separate selskap. Det etableres et nytt IPR (Interkommunalt Politisk Råd) som er regulert av kommunelovens kapittel 18. I tillegg opprettes et aksjeselskap som skal videreføre arbeidet med kompetanseheving – det som tidligere ble gjort gjennom Studiesenteret. Det er valgt å organisere gjennom et aksjeselskap som følger aksjelovens regler. Alle seks deltakerne i Nord-Troms Regionråd blir aksjonærer med like store andeler.

Endringen medfører at nåværende innhold i Nord-Troms Regionråd DA må deles mellom de to nye enhetene. Konkret består innholdet i Nord-Troms Regionråd DA av eiendeler i form av aksjer/andeler, kundefordringer, utestående krav på tilskudd og innestående på bankkonti. Selskapet har også gjeld i form av skyldig feriepenger, skyldig skattetrekk, skyld til leverandører og forskuddsbetalte tilskudd. Eiendelene er større enn gjelda og Nord-Troms Regionråd DA har en positiv egenkapital.

Nord-Troms Regionråd DA ble etablert i 1997. Det gjør at egenkapitalen i regnskapet for 2020 – som er utgangspunkt for fordeling – er summen av 24 års historie. Også innestående på bankkonti er akkumulerte tall gjennom 24 år. For å gjøre en 100% riktig og rettferdig deling måtte en gå i detalj helt ned på bilagsnivå tilbake til etableringa. Dette vurderes ikke som hensiktsmessig ut fra to forhold.

Det ene forholdet er at de samme kommunene som er deltakere i Nord-Troms Regionråd DA skal også være eiere i begge de nye enhetene. I et IPR kan det rett nok bli både flere og færre deltakere. Deltakerne må bli enige om prinsippene i et IPR, herunder økonomi. Dette er en prosess som er startet, men ikke gjennomført.

Et annet forhold er at omfanget, tidsbruken og kostnadene ved et slikt arbeid må måles mot hvilke presisjonskrav en behøver å stille. Det er ikke spesielle ting som tilsier at dette er nødvendig.

Disse vurderingene gjør at en i forslaget til deling bruker følgende prinsipper for fordeling av eiendeler og gjeld 31.12.2020:

- 1. Poster i balansen som kan henføres direkte til Studiesenteret, Regionrådet eller RUST, fordeles på disse.**
- 2. Poster som ikke kan henføres direkte til noen av disse, men likevel er mest naturlig at en viderefører, foreslås overført til denne enheten.**
- 3. For de postene i balansen som ikke kan henføres etter metode 1 eller 2 over, lages en fordelingsnøkkel mellom Campus, Regionråd og RUST. Nevner i brøken er summen av postene 1 og 2 over. Fordeling omfatter både eiendeler og gjeld. Revidert regnskap for 2020 er benyttet som grunnlag for fordeling.**

TABELL I

Eiendeler, fordelt etter punkt 1 over:

Tekst	Studiesenter	RUST	Regionråd	Ikke fordelt	Sum
Debitorer	7.952	0	3.500	0	11.452
Krav på tilskudd	500.000	0	331.901	0	831.901
Bankkonti – drift	40.461	62.881	228.667	0	332.009
Bankkonto – kapital	1.602.500	200.000	0	1.204.520	3.007.020
Bankkonto – skatt	23.083	0	65.363	92.058	180.504
Bankkonto – mastergrad	157.528	0	0	0	157.528
Aksjer og andeler	0	0	0	33.200	33.200
Sum eiendeler	2.331.524	262.881	629.431	1.329.778	4.553.614

Gjeld, fordelt etter punkt 1 over:

Tekst	Studiesenter	RUST	Regionråd	Ikke fordelt	Sum
Leverandører	2.451	0	60.492	0	62.943
Skyldig skattetrekk	23.083	0	65.363	0	88.446
Skyldig feriepenge	122.263	0	221.393	0	343.656
Annen kortsiktig gjeld	10.000	0	15.000	0	25.000
Forskudd samarbeidspart.	1.759.500	262.370	299.797	0	2.321.667
Sum	1.917.297	262.370	662.045	0	2.841.712

TABELL II

Eiendeler, fordelt etter punkt 1 og 2 over:

Tekst	Studiesenter	RUST	Regionråd	Ikke fordelt	Sum
Debitorer	7.952	0	3.500	0	11.452
Krav på tilskudd	500.000	0	331.901	0	831.901
Bankkonti – drift	40.461	62.881	228.667	0	332.009
Bankkonto – kapital	2.202.500	200.000	0	604.520	3.007.020
Bankkonto – skatt	23.083	0	65.363	92.058	180.504
Bankkonto – mastergrad	157.528	0	0	0	157.528
Aksjer og andeler	33.200	0	0		33.200
Sum eiendeler	2.964.724	262.881	629.431	696.578	4.553.614

I tabellen over er aksjer og andeler flyttet fra ufordelt til Studiesenteret. Alternativet; å dele posten mellom alle tre vurderes ikke hensiktsmessig. Et fremtidig IPR vil kunne være sammensatt med flere deltakere enn dagens regionråd. I et fremtidig studiesenter (Campus Nord-Troms) vil eierne være de samme som dagens deltakere i regionrådet. Derfor vurderes det mest hensiktsmessig å flytte denne posten dit.

Av ufordelte midler er flyttet kr. 600.000 til studiesenteret. Dette er tenkt som aksjekapital i det nye Campus Nord-Troms. Kapitalen fordeles med kr. 100.000 på hver av deltakerkommunene.

TABELL III

Eiendeler; fordelt etter punkt 1, 2 og 3 over:

Tekst	Studiesenter	RUST	Regionråd	Ikke fordelt	Sum
Debitorer	7.952	0	3.500	0	11.452
Krav på tilskudd	500.000	0	331.901	0	831.901
Bankkonti – drift	40.461	62.881	228.667	0	332.009
Bankkonto – kapital	2.596.085	234.899	176.036	0	3.007.020
Bankkonto – skatt	47.108	0	133.396	0	180.504
Bankkonto – mastergrad	157.528	0	0	0	157.528
Aksjer og andeler	33.200	0	0		33.200
Sum eiendeler	3.382.334	297.780	873.500	0	4.553.614

Bankkonto – skattetrekk er fordelt kun mellom de som har hatt ansatte; studiesenter og regionråd. Ved deling er laget en brøk i forhold til samlet skyldig skattetrekk; kr. 88.446 og hvor studiesenteret andel er beregnet slik: $23.083/88.446 * 92.058$. Tilsvarende beregning er gjort for regionrådet.

Ufordelt beløp på kapitalkonto kr. 604.520 er fordelt med andeler tilsvarende de enkeltes eiendeler i tabell II. Studiesenteret andel blir da $2.964.724/4.553.614 * 604.520$. For RUST blir beregninga $262.881/4.553.614 * 604.520$ og for regionrådet $629.431/4.553.614 * 604.520$.

Tabell III over er dermed forslaget til fordeling av eiendelene. Gjeld er henført direkte på de enkelte i tabell I. Ved splitting og påfølgende fordeling pr. 31.12.2020 foreslås at gjeld fordeles etter tabell I og eiendeler fordeles etter tabell III.

Det har også vært aktivitet i Nord-Troms Regionråd i 2021. For dette året kan hver enkelt inn- og utbetaling henføres til en av de tre områdene i tabellene. Dette kan ikke gjøres eller gjennomføres før det er besluttet hos hver enkelt deltakerkommune prinsipper for splitting av balanse pr. 31.12.2020 og hvilke prinsipper som skal brukes for fordeling av inntekter/utgifter og eiendeler/gjeld som er oppstått i 2021.

Det foreslås at fordelt gjeld i tabell I og fordelte eiendeler i tabell III legges til grunn for deling av Nord-Troms Regionråd pr. 31.12.2020.

Det foreslås videre at for aktivitet i Nord-Troms Regionråd i 2021 legges til grunn at inntekter og utgifter fordeles mellom Studiesenter, RUST og Regionrådet så langt de kan henføres til en av disse. Det samme gjelder for tilhørende poster i form av eiendeler og gjeld.

Ordfører i Kåfjord Bernt Lyngstad fratradte møtet.

Sak 17/21 Havnesamarbeid i Nord-Troms

Saksdokumenter:

- Rapport Havnesamarbeidet i Nord-Troms år 3: «Beslutningsgrunnlag havneorganisering i Nord-Troms»
- Vedlegg 1–4 utredninger fra prosjektgruppa

Saksbehandler: Silja Karlsen, Skjervøy kommune

Forslag til vedtak:

1. Prosjektgruppa for havnesamarbeidet utformer forslag til saksframlegg og samarbeidsavtale mht. havnesamarbeid. Dette behandles i det enkelte kommunestyret for tilslutning.
2. Det etableres en felles stilling uten å etablere et IKS.
3. Kontorstedet blir der vedkommende som får stillinga bor/ bosetter seg.
4. Stillingen finansieres etter vanlig 40/60-fordeling basert på folketall.
5. Samarbeidsavtalen må være tydelig på ansvar og oppgaver tillagt stillinga. Ansvarfordeling mellom kommune og fellesressurs må komme tydelig fram av samarbeidsavtalen.

Forslag til vedtak fremmet i møte:

Saken sendes tilbake til KDU. Regionrådet ber KDU særlig vurdere alternative finansieringsmodeller for etablering av en felles havnestilling. Regionrådet ber også KDU vurdere mulighetene for å redusere kostnadene som er lagt inn i budsjettet.

Vedtak: forslag til vedtak fremmet i møte ble enstemmig vedtatt.

Bakgrunn

Havnesamarbeidet i Nord-Troms har avsluttet det tredje året med økonomisk bidrag fra Kystverket og egeninnsats fra kommunene, etter at det i sin tid ble initiert av Nord-Troms Regionråd. Skjervøy kommune har hatt prosjekteierskapet i prosjektet.

I slutten av fase 2 gjorde regionrådet følgende vedtak (05.11. 2019):

«Nord-Troms regionråd er positiv til at det etableres et felles IKS for Nord-Troms havn. Saken legges fram til kommunene for tilslutning. Det søkes om midler til prosessen. Det må i løpet av 2020 gjøres likelydende vedtak i alle kommunene som skal være med i IKS'et.»

Dette la også grunnlaget for aktivitetene i søknaden til Kystverket for år 3. Hovedmålet med prosjektets fase 3 er å konkretisere/implementere erfaringene/resultatene fra tidligere prosjektarbeid ved videre faglig arbeid, utvikling og forberede etablering av et havne-IKS i Nord-Troms.

Dette skal bidra til et funksjonelt og bærekraftig havnesamarbeid mellom kommunene, som bidrar til å overføre mer gods til sjø ved å styrke sjøtransportens konkurransevne gjennom bl.a. forbedret transportkvalitet og lavere kostnader for brukerne.

Den nye Havne- og farvannsloven medfører nye utfordringer for kystkommunene, gir nye inntektsmuligheter, men også andre ansvarsforhold enn tidligere. Det er derfor viktig at kommunene skaffer seg nødvendig kompetanse på dette området, slik at kommunenes arbeid med havnespørsmål skjer i henhold til det nye lovverket. Dette krever også at det finnes ressurser som kan håndtere saksbehandlingen og utviklingen tilknyttet et lovverk som stadig blir mer innfløkt.

Det har vært en egen prosjektgruppe for prosjektet Havnesamarbeid i Nord-Troms i de ulike fasene. I fase 3 har dette vært prosjektgruppa:

Jan Inge Karlsen (Kvænangen), Jan Fjære (Nordreisa), Karin Karlsen (Kåfjord), Svein Eriksen (Lyngen), Kim Norrie (Storfjord) og Silja Karlsen (Skjervøy).

Transportutvikling AS har vært leid inn som prosessledelse og faglig bistand.

Saken har vært drøftet i kommunedirektørutvalget (KDU) 16.02.2021 og beslutninger tatt derfra i forhold til organisering og finansiering ligger til grunn for forslaget til vedtak i dette saksfremlegget.

Organisering

Nå er prosjektet kommet dit at det er aktuelt å utrede eventuelle organisatoriske forbedringer for havnevirksomheten i regionen. Det er stilt spørsmål om regionen ønsker en fellesfunksjon for havnespørsmål og drift, eller om det er aktuelt å vurdere en eller annen form for et felles havneselskap. Særlig i forhold til bestemmelser som følger av ny Havne og farvannslov, kan det være en fordelaktig løsning at hele regionen samler slik kompetanse hos en felles ressurs på havnespørsmål. Denne ressursen kan dermed også utføre ønskede oppgaver og utviklingsprosjekter knyttet til havneområdet for kommunene.

Vurderingene som er gjort i forhold til organisasjonsmodeller ligger i vedlegg 2.

KDU foreslår at det etableres en felles funksjon uten at det etableres et IKS:

1. En fellesfunksjon uten at det etableres et IKS

En fellesfunksjon er normalt en felles stilling (eller flere) hvor kommunene har lagt ut oppgaver som med fordel kan løses i fellesskap, –og hvor de ønsker mer aktivitet. Dette kan være markedsføring, synliggjøring, inneha kunnskap om den nye havne- og farvannsloven, forberede saksbehandling, vedlikeholde/oppdatere regulativer, nettsider osv. Man kan normalt ikke legge havne- og farvannslovens forvaltningsoppgaver inn i en fellesfunksjon. Disse lovpålagte oppgavene må håndteres av kommunene selv, eller et IKS.

Fellesfunksjonen kan imidlertid forberede kommunal saksbehandling, men ikke fatte selve vedtaket.

Økonomi og finansiering

Det vil ikke nødvendigvis være store kostnadmessige forskjeller om man etablerer en fellesfunksjon (uten selskapsdannelse) eller et IKS uten aktiva. Velger man en løsning med IKS vil det i første omgang være både praktiske/ økonomiske hensyn som tilsier at man etablerer et IKS som fokuserer på selve driften og oppgaver som kommunene ser fordeler av å legge ut til et IKS, f.eks. forbedrede saksbehandling, markedsføring, rapportering mv. En slik forenklet IKS løsning vil kunne ligne på en fellesfunksjon. I prinsippet vil det kunne være snakk om å opprette en stilling felles for kommunene.

1. Kostnader

Det er satt opp følgende estimat for kostnader ved en fellesfunksjon eller en enklere form for IKS:

Utgifter*	Kr.
Lønn og feriepenger	700.000
Avgifter, forsikring og sosiale kostnader	175.000
Reisekostnader og møter	75.000
Kontor, data, drift og abonnementer	75.000
Markedsføring	250.000
Annet/ uforutsatt	200.000
Sum fellesfunksjon/ enklere form IKS	1.475.000

* Kostnadsanslaget er et estimat, som må vurderes nærmere ut fra hvilke arbeidsoppgaver som legges inn i funksjonen/ IKS'et, –og ønsket aktivitetsnivå.

2. Finansiering

Finansiering vil normalt måtte skje ved en kostnadsdeling mellom kommunene. Dette kan gjøres ved at man benytter et likt beløp pr kommune, eller en form for fordeling etter f.eks. innbyggertall e.l.

KDU foreslår at fordelingsnøkkelen 40/60 basert på folketall benyttes.

Vurderingene som er gjort i forhold til finansieringsmodeller ligger i vedlegg 3.

Andel basert på folketall:

	Fast sats (40 %)	Andel basert på folketall*	Total sum	Total andel %
Kvæningen	98 333	67 252	165 585	11
Nordreisa	98 333	274 484	372 817	25
Skjervøy	98 333	165 278	263 611	18
Kåfjord	98 333	116 942	215 276	15
Lyngen	98 333	157 767	256 101	17
Storfjord	98 333	103 277	201 611	14
Nord-Troms	590 000	590 000	1 475 000	100

*andel basert på folketall (60 % andel x %-vis antall innbyggere)

Må alle kommunene være med?

Kommunene kan vurdere beslutningsgrunnlaget forskjellig, med den konsekvens at ikke alle blir med. Det er ingen formell begrensning knyttet til dette, men kanskje en politisk, fordi man ønsker at alle skal være med. Helgeland regionråd etablerte et havne-IKS i 2018. En av kommunene i regionen valgte å ikke delta, men IKS'et ble stiftet og er i drift.

Det er også slik at enkelte kommuner kan velge en annen organisasjonsform enn i dag, og likevel delta i en fellesfunksjon. Hvis f.eks. en av kommune ønsker å skille ut havneaktiviteten i et eget KF (kommunalt foretak), kan dette KF'et delta i et IKS eller en fellesfunksjon med avgrensede oppgaver.

Deltakelsen avklares i det enkelte kommunestyret.

Kontorsted

Der vedkommende som får stillinga bor/bosetter seg.

Effekter av havnesamarbeid og arbeidsoppgaver er satt opp i vedlegg 4.

Prosjektgruppa foreslår følgende fremdriftsplan:

Januar 2021: Saken drøftes i kommunedirektørutvalget. Her bestemmes organisering, fordelingsnøkkel for finansiering og evt. plassering av stilling.

Første kvartal 2021: Saken legges fram til regionrådet for tilslutning.

Andre kvartal 2021: Prosjektgruppa utarbeider samarbeidsavtale som behandles i KDU.

Andre – tredje kvartal 2021: Saken legges fram til de enkelte kommunestyrene for tilslutning.

Tredje – fjerde kvartal 2021: planlegging av drift (avhengig av behandling i kommunestyrene)

Første kvartal 2022: Tilsetting og oppstart av fellesfunksjon.

Sak 18/21 Forslag til samarbeidsavtale etablering av interkommunalt politisk råd

Innspill til forslag til samarbeidsavtale gitt i møte:

- Navn bør være Nord-Troms interkommunale politiske råd
- Kontorsted: ikke nødvendigvis gitt. Ansatte bør påregne reisevirksomhet. Fokus på kompetanse og rett person er viktig
- Vertskommune bør avklares
- Ulike modeller med hensyn til administrativt råd/kommunedirektørutvalget kan vurderes

Fremdrift:

- Det kjøpes bistand for å sikre framdrift
- Neste møte i arbeidsgruppa er 15. april. Det avholdes eget møte i regionrådet etter arbeidsgruppemøte, før møtet i representantskapet 27. april 2021

Vedtak: innspill gitt i møte tas med i det videre arbeidet.

Forslag til samarbeidsavtale fra arbeidsgruppa:

Samarbeidsavtale

1. Referanser

Tromsømrådets interkommunale politiske råd er oppnevnt med hjemmel i LOV-2018-06-22-83 – Kommunelovens kapittel 18.

Tromsømrådets interkommunale politiske råd er et eget rettssubjekt og med eget organisasjonsnummer. Rådet har medlemskommuner fra de tidligere regionrådene Tromsømrådet og Nord-Troms.

2. Formål

Formålet er samarbeid om samfunns- og næringsutvikling i regionen samt felles politisk påvirkning i og utenfor regionen, som tjener regionens utvikling. Dette skal skje gjennom å fremme regionen og enkeltkommuner som én regional utviklingsenhet. Rådet skal søke utvikling og samarbeid om store og små prosjekter som involverer medlemskommunene og aktører utenfor regionen. Samarbeidet skal bygge på konsensus, åpenhet og gjensidig tillit. Tromsømrådets interkommunale politiske råd består av følgende kommuner (alfabetisk):

- Balsfjord
- Karlsøy
- Kvænangen
- Kåffjord
- Lyngen
- Nordreisa

- Skjervøy
- Storfjord
- Tromsø

Visjon og overordnet mål

Tromsøområdetets interkommunale politiske råd skal være en organisasjon som arbeider for at kommunene i nettverket utvikler en samlet evne til å tilpasse seg skiftende utfordringer gjennom samarbeid, allianser, attraktivitet, kunnskap, miljøfokus og innbyggernes tillit.

3. Økonomisk deltakeransvar

Den enkelte deltaker i Tromsøområdetets interkommunale politiske råd har ubegrenset økonomisk ansvar for sin andel av rådets forpliktelser, fordelt etter innbyggertall ved siste årsskifte. Grunntilskuddet holdes utenom. Til sammen skal andelene utgjøre rådets samlede økonomiske forpliktelse.

4. Administrativ organisering

Tromsøområdetets interkommunale politiske råd skal ha et sekretariat til å utføre de oppgaver som rådet bestemmer gjennom budsjett og planer. Sekretariatet ledes av en daglig leder, som dessuten har møte-, tale og forslagsrett i alle organisasjonsenheter i rådet.

Sekretariatet kan, foruten å ta hånd om ordinære sekretariatsoppgaver for rådet og et arbeidsutvalg, foreta utredninger samt administrere prosjekter i tråd med rådets intensjoner og beslutninger.

Sekretariat kan i den utstrekning rådet finner det tjenlig, også fungere som sekretariat for permanente og midlertidige interkommunale organer samt utvalg som defineres inn under rådets virkefelt.

Ansatte

Administrasjonen i Tromsøområdetets interkommunale politiske råd består av:

- Daglig leder
- Inntil x prosjektmedarbeidere
- Administrasjonen kan utvides med flere ansatte, avhengig av saksområder og finansiering.

Vertskommuneansvar

Vertskommune for rådet er x kommune. x kommune forplikter seg til å støtte administrasjonen med følgende tjenester:

- Fakturering
- Regnskapsføring
- Revisjon
- Arkivtjenester
- IKT- støtte

Arbeidsgiveransvar

x kommune forvalter arbeidsgiveransvaret for rådets ansatte. Dette innebærer at x kommune er delegert myndighet til å ivareta rådets ansatte ift. lønn, tariff- og pensjonsrettigheter.

Ansatte i regionrådet omfattes og ivaretas av hovedavtale, hovedtariffavtale og særavtaler.

Tilsetting, lønn, avskjedigelse og permisjon

Arbeidsutvalget er delegert myndighet fra rådet i tilsettings-, lønns-, avskjedigelses- og permisjonssaker for daglig leder.

Daglig leder, sammen med arbeidsutvalget, er delegert myndighet fra rådet i tilsettings-, lønns-, avskjedigelses- og permisjonssaker for administrativt ansatte.

x kommune yter støtte til rådet administrativt i tilsettings-, lønns-, avskjedigelses- og permisjonssaker.

Rådet skal konsulteres og holdes fortløpende orientert om alle tilsettings- og avskjedigelses-saker.

5. Politisk organisering av rådet

Tromsøområdets interkommunale politiske råd består av ordførerne fra hver av deltagerkommunene. Varaordførerne fra medlemskommunene er vara for sine respektive ordførere i rådet. Kommunedirektører fra hver medlemskommune har møte- og talerett.

Daglig leder har møte- og talerett.

Rådet skal ha et arbeidsutvalg bestående av leder og nestleder i rådet. Rådet velger selv leder og nestleder. Daglig leder har møte, tale- og forslagsrett. Arbeidsutvalget skal sammen med daglig leder fastsette møteplan for rådsmøtene. Arbeidsutvalget skal behandle og godkjenne utkast til årsberetning og årsregnskap forut for årsmøtet.

Det føres protokoll over alle saker og vedtak som behandles av regionrådet. Gyldig vedtak kan fattes når minst halvparten av medlemmer med tale-, forslags- og stemmerett er til stede.

Representasjonen følger valgperioden, det vil si at den til enhver tid sittende ordfører representerer sin kommune i regionrådet. Leder og nestleder velges for to år av gangen på rådsmøtet i november måned.

Dersom leder eller nestleder søker permisjon eller fritak i valgperioden, foretas suppleringsvalg så snart som mulig på ordinært rådsmøte.

Rådets oppgaver defineres av rådet selv, men rådet har ansvar for følgende faste oppgavefelt:

- Valg av leder og nestleder hvert andre år*
- Vedta årsplan med tilhørende budsjett*
- Godkjenne årsberetning med tilhørende årsregnskap for rådet*
- Rullering av strategiplan hvert fjerde år*

Rådet skal også bidra til at aktuelle politiske temaer settes på dagsordenen i regionen, gjennom jevnlig møter og arrangementer.

Stortingspolitikere fra Nord-Norgebenken inviteres til rådets møter og gis anledning til å informere om viktige saker.

Organisasjonsskisse:

Tromsøområdets interkommunale politiske råd /representantskapet Ordførere fra medlemskommunene	Møte- og talerett: Daglig leder Kommunedirektører/ rådmenn
Arbeidsutvalget Leder og nestleder	Møte- og talerett: Daglig leder

6. Saksområder

Intensjonen med Tromsøområdets interkommunale politiske råd (IPR) er å søke enighet omkring saker som vil skape vekst og utvikling i regionen (samfunnsutviklerrollen). Valg og prioritering av saksområder følger som en konsekvens av valg og prioriteringer i den til enhver tid gjeldende regionale næringsutviklingsplan. Saksområdene er imidlertid, på lik linje med næringsutviklingsplanen, dynamiske, og vil kunne endres.

Rådet velger i tillegg ytterligere saksområder som faller naturlig inn under oppgavefeltet samfunnsutvikling. Saksområdene deles opp og organiseres på mest mulig praktisk måte. Rådet velger hovedansvarlige for de ulike saksområder blant rådets medlemmer, som ikke har leder- eller nestlederrolle i gjeldende virkeperiode. Hovedansvarlige har et spesielt ansvar for saksutredning innen valgt saksområde.

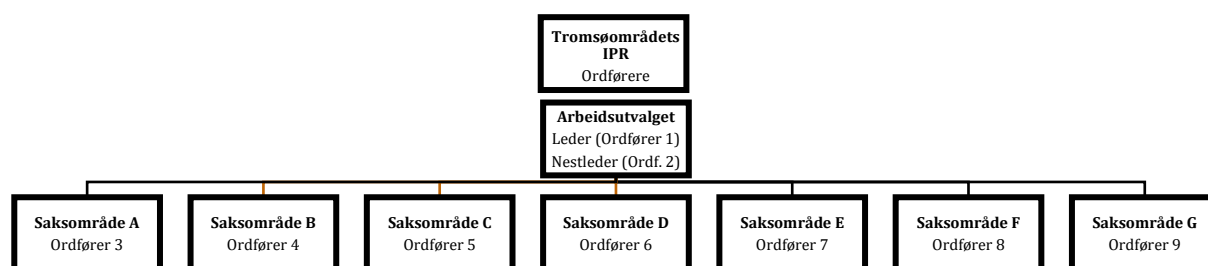

Fig. 1 Fordeling av saksområder

Eksempler på saksområder:

- Kompetanseutvikling og utdanning
- Nærings- og samfunnsutvikling
- Samferdsel og infrastruktur
- Innovasjon og entreprenørskap
- Ungdom
- Helse
- Forsvar

7. Saksbehandling

Tromsøområdets interkommunale politiske råd fører protokoll. Vedtak som forplikter den enkelte kommune økonomisk, utover rådets budsjett, er ikke gyldig før saken er behandlet i de berørte kommuner.

8. Årsmøte

Tromsøområdets interkommunale politiske råd holder årsmøte hvert år innen utgangen av juni. Årsmøtet behandler følgende saker:

- Årsmelding foregående år.
- Regnskap foregående år.
- Budsjett påfølgende år.

Det kan innkalles til ekstraordinært årsmøte når rådets leder, eller mer enn halvparten av de deltagende kommuner, forlanger det.

9. Budsjett, økonomi, revisjon, myndighet

Budsjett for påfølgende år godkjennes av Tromsømrådets interkommunale politiske råd i årsmøtet.

Årlige utgifter til drift av rådet dekkes av medlemskommunene etter en fastsatt fordeling basert på innbyggertall samt et fast årlig beløp i henhold til vedlagte økonomimodell. Det årlige beløpet justeres for lønns- og prisstigning. Økonomimodellen må vedtas av medlemskommunene.

Regnskapsunderskudd innarbeides til dekning over neste års budsjett, eller dekkes inn av disposisjonsfond. Regnskapsoverskudd føres til disposisjonsfond.

Attestasjon- og anvisningsmyndighet er delegert til daglig leder i administrasjonen.

10. Endringer av samarbeidsavtalen

Endringer i avtalen kan bare foretas på ordinært eller ekstraordinært årsmøte, og krever enstemmighet.

Endringer som innebærer økonomiske forpliktelser utover vedtatte budsjett, må godkjennes av kommunestyrene hos hver deltakerkommune.

11. Oppsigelse av avtale

Den enkelte kommune kan med minimum ett års skriftlig varsel si opp sitt deltagerforhold i Tromsømrådets interkommunale politiske råd, og kreve seg utløst fra dette. Uttreden skjer fra og med årsskiftet etter at det er gått minimum ett år fra skriftlig varsel er mottatt.

12. rådsoppløsning

Oppløsning av Tromsømrådets interkommunale politiske råd kan bare skje dersom to tredjedeler av medlemskommunenes kommunestyre har fattet vedtak om dette. Hver av de deltakende kommuner skal ved oppløsningen av rådet være ansvarlig for sin del av forpliktelsene, i forhold til folketallet ved siste årsskifte.

13. Ikrafttredelse

Denne avtale trer i kraft fra det tidspunkt den er vedtatt av samtlige medlemskommuner.

Vedlegg: Økonomimodellen ref. pkt. 9 i Samarbeidsavtalen.

OPPFØLGINGS- OG ORIENTERINGSSAKER:

Orientering kunnskapsgrunnlag Ullsfjordforbindelsen ved ordfører i Lyngen

- Rapporten er ferdigstilt for ca 14 dager siden
- Tallmateriale –statistikk, intervju SVV
- Modell som dokumenterer trafikkøkning
- Rapporten sendes ut til kommunene i regionen

Status oppdatering kunnskapsgrunnlag transportinfrastruktur ved ordfører i Skjervøy

- Regionrådet har gjort vedtak
- Skjervøy kommune ved ordfører er ansvarlig for oppfølging
- Det er gjort en muntlig avtale med Arena Nord-Troms. Så snart det er landet en skriftlig avtale starter arbeidet opp

Status prosjekt Drivkraft Nord-Troms ved daglig leder

- Prosjektet er delt opp i arbeidspakker for hvert satsingsområde
- Det er inngått skriftlige avtaler for prosjektgjennomføring for kvenkultur, ungdomsmedvirkning og grensetjenesten
- Med hensyn til Campus Nord-Troms utføres arbeidet av administrasjonen, med kjøp av bistand for enkeltoppdrag (grunnlag for stiftelse (vedtekter og økonomi), gjennomføring av kompetanse-webinar 20. april, og prosjektplan utviklingsprosjekt)
- Prosjektslutt er 31.05.21
- Sluttrapportering/overlevering er planlagt til regionrådsmøte 25. mai

Status prosjekt Kompetanspilot Nord-Troms

- Fylkeskommunen er prosjekteier. 2 piloter i fylket; Syd-Varanger og Nord-Troms
- Prosjekt i 3 år
- Samhandler med Lyngen kommune for å lyse ut en 100 % stilling (to 50 % prosjektstillinger)
- Tips til gode rådgivere; kommunedirektøren i Kvænangen (er fra Oulo), grensetjenesten. Saken kan også løftes inn i Tornedalsrådet

DRØFTING:

Henvendelse fra Statsforvalteren vedrørende samarbeid om arrangering av statsborgerseremonier i Troms og Finnmark. Tilbakemeldinger fra møtet:

- Positivt med regionalisering av statsborgerseremonier
- Statsforvalteren bør fortsatt ha ansvaret for gjennomføringen av seremoniene, men gjerne arrangere dette ute i regionen

Høring av vannforvaltningsplan med tilhørende dokumenter for Troms og Finnmark vannregion for planperiode 2022–2027

- Regionrådet har ikke kapasitet til å følge opp denne saken

- Naturlig at saken følges opp av vannområdeutvalgene

Sak fra Kåfjord kommune: Vedrørende felles forliksråd;

- *Ønsker at det tas opp i forhold til hvor mange møtefullmektiger hver kommune skal ha, når det gjelder det felles forliksrådet i Nord-Troms.*
- *Så vidt jeg veit, er det kun Nordreisa kommune som har valgt 3 møtefullmektiger, men det må tas en avgjørelse på hvor mange møtefullmektig skal hver kommune ha.*
- *I dag har jeg 1 person som ønsker å fortsette, mens de andre 2 som var i forrige periode, ikke ønsker gjenvalg.*

Orientering ved Bernt om saken. Enighet i regionrådet om at saken må sjekkes opp til neste møte. Aktuelt med felles møtefullmektiger? Dette kan sjekkes med lensmannen. Bernt følger opp saken til neste møte.

ÅPEN POST

Prosess ansettelse daglig leder i regionrådet

- Første møte er avholdt i ansettelsesutvalget
- Det må kjøpes bistand til rekruttering
- Kontorsted bør være i en av kommunene i Nord-Troms

Etablering av folkehøgskole i Lyngen

- Ønske om uttalelse/støtteerklæring fra regionrådet
- Ordfører i Lyngen utarbeider forslag til neste møte

REFERATSAKER:

Fra Midt-Troms Rådet: Uttalelse Helsefelleskap
Med tilsvaer fra UNN, samhandlingsavdelingen

Forslag til vedtak:

Nord-Troms Regionråd tar referatsakene til etterretning.

Møtet hevet kl 1147

Rett protokollutskrift bevitnes

Berit Fjellberg

referent

PROTOKOLL FRA MØTE I NORD-TROMS REGIONRÅD DA

EMNE:	Møte nr 5-2021
STED:	Teams
TIDSPUNKT:	19. april 2021 kl 0900

DELTAKERE:	
Ordførere:	Ørjan Albrigtsen, Skjervøy Dan Håvard Johnsen, Lyngen Hilde Nyvoll, Nordreisa (<i>tiltrådte møtet kl 1000</i>) Geir Varvik, Storfjord Bernt Lyngstad, Kåfjord Eirik Losnegaard Mevik, Kvænangen
Sekretariat/adm:	Berit Fjellberg, daglig leder

Merknad til innkalling: ingen

Merknad til sakliste: ingen

Møtet starter kl 0900 med en kort ORIENTERING vedrørende:

«KLP TRYKKTANK NORD-NORGE»

Fra KLP deltar Vilde Kvarberg og Even Bladt Jarlseth

SAKSLISTE:

VEDTAKSSAKER:

Sak 19/21 Godkjenning av protokoll fra møte 23.03.21

Sak 20/21 Forslag til samarbeidsavtale – prosess IPR

Sak 21/21 Folkehøgskole i Lyngen – støtteerklæring

OPPFØLGINGS- OG ORIENTERINGSSAKER:

- Orientering vedrørende KLP Trykktank Nord-Norge
- Status rekruttering daglig leder
- Møtefullmektiger – forliksråd Nord-Troms
- Orientering fra møte med Statsforvalteren – statsborgerseremonier
- Status i arbeidet med Campus Nord-Troms
- Utviklingsprosjekt Campus Nord-Troms
- Trainee Campus Ung

DRØFTING:

- Åpen post

VEDTAKSSAKER:

Sak 19/21 Godkjenning av protokoll fra møte 23.03.21

Saksdokumenter:

- Møteprotokoll

Forslag til vedtak:

Nord-Troms Regionråd godkjenner protokollen fra regionrådsmøte 23.03.21.

Vedtak: forslag til vedtak enst vedtatt.

Sak 20/21 Forslag til samarbeidsavtale – prosess IPR

Utkast til samarbeidsavtale ble sendt ut kort tid før møtestart. Utkastet ble gjennomgått i møtet.

Forslag til vedtak fremmet i møte:

1. Det gis frist for innspill fra ordførerne til «Utkast til samarbeidsavtale» av 26.03.21 tirsdag 20.04. kl 0800.
2. Innspillene innarbeides i «Utkast til samarbeidsavtale» som sendes til representantskapet i regionrådet for behandling 27.04.21.

Vedtak: forslag til vedtak fremmet i møte ble enst vedtatt.

Sak 21/21 Folkehøgskole i Lyngen – støtteerklæring

Saken utsettes.

OPPFØLGINGS- OG ORIENTERINGSSAKER:

Orientering vedrørende KLP Trykktank Nord-Norge (PP fra møte er vedlagt)

Møtet starter kl 0900 med en kort ORIENTERING vedrørende:

«KLP TRYKKTANK NORD-NORGE»

Fra KLP deltar Vilde Kvarberg og Even Bladt Jarlseth

Bakgrunn for orienteringen:

«Som kommune- og helsesektorens pensjonsselskap investerer KLP stadig mer av pensjonspengene i Norge for å bidra best mulig til å utvikle lokalsamfunn og norsk næringsliv.

Vi har sett at det er lite kapital, og spesielt lite risikovennlig kapital til tidligfase-prosjekter i næringslivet i Nord- Norge. Et av såkorn-selskapene KLP investerer pensjonskapital i, CoFounder har ønske om å satse i Nord-Norge. Vi har derfor inngått et samarbeid med dem om å gjennomføre 4 KLP Trykktank-prosesser (akselerator-prosesser) i landsdelen.

Vi er nå i en fase der vi ser etter næringsutviklings-case som er aktuelle for å delta i prosessene. Den første i Bodø, lanseres allerede 17. mars. Vi tar nå kontakt med de regionale næringsrådene med tilbud om en nærmere presentasjon av dette som sikrer at regionale rådene er godt informert om prosessene, og at vi fanger opp alle aktuelle lokale kandidater til prosessene.

Vi stiller gjerne opp sammen med CoFounder på et møte, i disse tider er det vel gjerne digitalt så snart dere har mulighet. Hører fra dere.

Her er litt info om KLP Trykktank:

KLP Trykktank er en intensiv utviklingsprosess for å kvalifisere og utvikle forretningsideer og investeringsmuligheter i tidlig fase. Ved hjelp av et tverrfaglig team som utvikler ideen mot en forretningsplan. CoFounder leder programmet, og samarbeider med SINTEF og regionale kunnskaps- og innovasjonsmiljøer, klynger og universiteter. KLP er med som finansiell partner.

De fire trykktankene i Nord-Norge er:

- *DIGITALISERING: Bodø NB! Lanseres allerede 17.03.*
- *MARINE RÅSTOFF: Tromsø lanseres i mai*
- *INDUSTRI: Mo i Rana i september*
- *HAVROM : Vesterålen oktober»*

Status rekruttering daglig leder – orientering ved rådsordfører

- Regionrådet gjorde i møte 2.3.21 vedtak om å lyse ut stillingen som daglig leder. Ansettelsesutvalg ble oppnevnt
- Rekrutteringsoppdraget er lagt ut for innhenting av tilbud

Ordfører i Lyngen fratrådte møtet.

Møtefullmektiger – forliksråd Nord-Troms orientering ved ordfører i Kåfjord

- Sak fra møte 23.03.21
- Saken følges opp av Kommunedirektørutvalget;
 - Reglement mm er ikke oppdatert i forhold til etablering av felles forliksråd
 - KDU har kontakt Statsforvalteren for avklaringen i saken

Ordfører i Skjervøy fratrådte møtet.

Orientering fra møte med Statsforvalteren – statsborgerseremonier orientering ved rådsordfører

- Møte med Statsforvalteren og regionråd/IPR i Troms og Finnmark ble gjennomført 9. april på teams (Ørjan deltok fra Nord-Troms)
- Daglig leder sender ut oppsummering og oversikt over nye statsborgere

Status i arbeidet med Campus Nord-Troms orientering ved daglig leder

- I regionrådsmøte 23.03.21 ble vedtekter, stiftelsesdokument og prinsipper for deling vedtatt
- I gang med forberedelser til behandling i representantskap 27.04.21
- Etter vedtak i representantskap sendes saken til kommunestyrene i eierkommunene til behandling

Utviklingsprosjekt Campus Nord-Troms orientering ved daglig leder

- Prosjektet skal utvikle innhold og samarbeidsmodeller i Campus Nord-Troms, med særlig fokus på økt FoU-aktivitet og rekruttering/mobilisering av aldersgruppa 19–35 år'
- Prosjektet er et delprosjekt i Drivkraft Nord-Troms
- Selskapet Visjona AS er engasjert til å gjennomføre arbeidet med utarbeidelse av prosjektplanen (reduert kapasitet i administrasjonen grunnet sykemelding). Forslag til prosjektplan skal presenteres første gang i regionrådsmøte 25.05. – endelig vedtak i møte 22.06.21

Trainee Campus Ung orientering ved daglig leder

- Trainee-ordningen er initiert av Arena Nord-Troms. Ordningen er tidligere orientert om i regionrådsmøte. Trainee Nord-Troms startet i fjor med en pilotperiode på 2 år. 3 traineer deltar i programmets første år- avsluttes våren 2021

- Traineestillingen Campus UNG er lyst ut med tilknytning til utviklingsprosjektet i Campus Nord–Troms. Tiltredelse/oppstart er satt til 1. september 2021. Det ble lyst ut 7 stillinger i ulike virksomheter i regionen. Ved søknadsfristens utløp var det mottatt 81 søknader
- Trainee Campus UNG har mottatt 15 søknader. Rådsordfører, saksordfører og daglig leder er ansvarlig for ansettelsen. Det gjøres vurdering vedrørende finansiering av stillingen

DRØFTING:

ÅPEN POST

Autopass:

- Ok at det innføres ordninger med Autopass
- Utfordringen er det store beløpet man må forhåndsbetale for å få fordelene av rabatterte priser
- Saken er vedtatt nasjonalt
- Saken er meldt inn i sentralt

Oppfølging: Eirik L. Mevik utarbeider forslag til uttalelse i saken.

Møtet hevet kl 1040

Rett protokollutskrift bevitnes

Berit Fjellberg

referent

Fra: Hilde Anita Nyvoll (Hilde.Nyvoll@nordreisa.kommune.no)

Sendt: 27.04.2021 16:00:26

Til: Ellinor Anja Evensen

Kopi:

Emne: FW: HFS Troms og Ofoten - Møteprotokoll Partnerskapsmøtet 22. april

Vedlegg: Møteprotokoll Partnerskapsmøtet 22.04.2021.pdf; Elisabeth V. Aspaker_Partnerskapsmøtet 22.04.2021.pdf; Solveig R. Bakken_Partnerskapsmøtet 22.04.2021.pdf; Nils K. Klev_Partnerskapsmøtet 22.04.2021.pdf; Anita Schumacher_Partnerskapsmøtet 22.04.2021.pdf; Hogne Edissen_Partnerskapsmøtet 22.04.2021.pdf; Vedtekter Helsefelleskapet Troms og Ofoten.pdf; Ishavserklæringen 2021-2023.pdf

Til registrerte deltakere i Partnerskapsmøtet for Helsefelleskapet Troms og Ofoten 22. april 2021

Kopi: Samhandlingsavdelingen UNN, KS Nord-Norge, Nord-Tromsrådet, Tromsø-områdets regionråd, Midt-Tromsrådet og Hålogalandsrådet

Vedlagt er møteprotokoll fra Partnerskapsmøtet, samt innledende presentasjoner, godkjente vedtekter og Ishavserklæringen.

Møtearrangør er kjent med at det var flere tilhørere til stede enn de som var registrert via påmeldingssystemet (flere personer i samme møterom). Vi har ikke oversikt over alle disse. Ber derfor om at dokumentene videresendes andre aktuelle mottakere i din organisasjon.

Med vennlig hilsen

Guri Moen Lajord

Konst. avdelingsleder

Tlf: +47 91384527

Universitetssykehuset Nord-Norge HF

Samhandlingsavdelingen/sekretariat HFS

www.unn.no/samhandling

Det er resultatene for pasienten som teller!
Vi gir den beste behandling.

Møteprotokoll

Partnerskapsmøtet 2021

Møtetid: 22. april 2021 kl. 09.00 - 14.05

Sted: Digitalt møte (Teams)

Del 1: Åpning og innledende foredrag

Se vedlagte presentasjoner fra

- Elisabeth Vik Aspaker, Statsforvalter i Troms og Finnmark
- Solveig Rostøl Bakken, pensjonist/bruker
- Nils Kristian Klev, Leder Allmennlegeforeningen
- Anita Schumacher, adm. direktør i UNN HF/leder av OSO
- Hogne Eidissen, rådmann i Senja kommune/nestleder OSO

(Merknad: Filmene fra Ungdomsrådet, HOD og KS vil bli tilgjengelig fra helsefelleskapets nettside når denne er opprettet.)

Del 2: Saksframlegg, drøfting og beslutning

Sak: 01/2021
Tittel: Konstituering Partnerskapsmøtet 2021
Til: Partnerskapsmøtet
Fra: Overordnet samarbeidsorgan (OSO)
Møtedato: 22. april 2021

Forslag på møteleder ble fremmet ved møtestart av Mona Pedersen, ordfører Karlsøy kommune.

Stemmeberettigete tilstede (bekreftet ved opprop):

- 24 kommuner (av 24 mulige) v/ordfører eller representant med fullmakt fra ordfører
- 11 styremedlemmer i UNN (av 12 mulige)
- Adm. direktør i UNN

Partnerskapsmøtet er med det beslutningsdyktig.

Møteleder fremmet forslag om et vedtakspunkt 5: Helsefelleskapet Troms og Ofoten vedtas etablert.

Forslag til vedtak:

1. Som møteleder velges Hogne Eidissen, kommunedirektør Senja kommune
2. Som møtets nestleder velges Anita Schumacher, adm. direktør UNN HF
3. Som møtesekretariat velges Alf Lorentsen, helse- og omsorgssjef Karlsøy kommune, og Guri Moen Lajord, konstituert samhandlingsleder, UNN HF
4. Partnerskapsmøtet godkjenner forslag til avstemningsmåte.

Vedtak:

1. Som møteleder velges Hogne Eidissen, kommunedirektør Senja kommune
2. Som møtets nestleder velges Anita Schumacher, adm. direktør UNN HF
3. Som møtesekretariat velges Alf Lorentsen, helse- og omsorgssjef Karlsøy kommune, og Guri Moen Lajord, konstituert samhandlingsleder, UNN HF
4. Partnerskapsmøtet godkjenner forslag til avstemningsmåte.
5. Helsefelleskapet Troms og Ofoten vedtas etablert.

Stemmegivning: Enstemmig alle punkt.

Sak: 02/2021
Tittel: Godkjenning av innkalling og saksliste
Til: Partnerskapsmøtet
Fra: Overordnet samarbeidsorgan (OSO)
Møtedato: 22. april 2021

Det var ingen kommentarer til innkallingen eller foreslått saksliste.

Forslag til vedtak:

1. Innkalling godkjennes.
2. Saksliste godkjennes.

Vedtak:

1. Innkalling godkjennes.
2. Saksliste godkjennes.

Stemmegivning: Enstemmig begge punkt.

Sak: 03/2021
Tittel: Vedtekter for Helsefellesskapet Troms og Ofoten
Til: Partnerskapsmøtet
Fra: Overordnet samarbeidsorgan (OSO)
Møtedato: 22. april 2021

Representant fra arbeidsgruppa for etablering av helsefellesskap, Magne Nicolaisen, gikk gjennom arbeidsprosessen og redegjorde for endringsforslag, etter innspill fra kommunene sammenliknet med forslag sendt som vedlegg til kommunestyre-sak og UNN-styresak januar 2021.

Forslag til vedtak:

1. Partnerskapsmøtet godkjenner forslaget til vedtekter for Helsefellesskapet Troms og Ofoten.
2. Partnerskapsmøtet ber om at Strategisk samarbeidsutvalg følger opp eventuelle behov for justeringer, jfr. § 7 Endring i vedtektene

Vedtak:

1. Partnerskapsmøtet godkjenner forslaget til vedtekter for Helsefellesskapet Troms og Ofoten.
2. Partnerskapsmøtet ber om at Strategisk samarbeidsutvalg følger opp eventuelle behov for justeringer, jfr. § 7 Endring i vedtektene

Stemmegivning: Enstemmig begge punkt.

Vedlegg: Vedtekter for Helsefellesskapet Troms og Ofoten (som godkjent i møtet)

Sak: 04/2021
Tittel: Oppnevning til Strategisk samarbeidsutvalg, med valg av leder og nestleder
Til: Partnerskapsmøtet
Fra: Overordnet samarbeidsorgan (OSO)
Møtedato: 22. april 2021

Partnerskapsmøtet skal i henhold til vedtektene velge leder og nestleder av Strategisk samarbeidsutvalg (SSU). For å sikre en god start for helsefelleskapet og komme i gang med arbeidsprosessene, var det viktig at leder og nestleder ble valgt i dagens møte selv om medlemmer til SSU formelt ennå ikke er oppnevnt.

Forslag på leder ble framsatt i møtet av Jan Erik Nordahl, ordfører Sørreisa kommune. Forslag på nestleder ble framsatt i møtet av Roald Linaker, styreleder UNN HF.

Forslag til vedtak:

1. Som leder av Strategisk samarbeidsutvalg 2021-2022 velges Hogne Eidissen, rådmann Senja kommune.
2. Som nestleder av Strategisk samarbeidsutvalg 2021-2022 velges Anita Schumacher, adm. direktør UNN HF.
3. Partnerskapsmøtet ber om at øvrige representanter oppnevnes i henhold til helsefelleskapets vedtekter § 3, punkt 2).

Vedtak:

1. Som leder av Strategisk samarbeidsutvalg 2021-2022 velges Hogne Eidissen, rådmann Senja kommune.
2. Som nestleder av Strategisk samarbeidsutvalg 2021-2022 velges Anita Schumacher, adm. direktør UNN HF.
3. Partnerskapsmøtet ber om at øvrige representanter oppnevnes i henhold til helsefelleskapets vedtekter § 3, punkt 2).

Stemmegivning: Enstemmig alle punkt.

Sak: 05/2021
Tittel: Ishavserklæringen – partnerskapsklæring 2021-2023 for Helsefelleskapet Troms og Ofoten
Til: Partnerskapsmøtet
Fra: Overordnet samarbeidsorgan (OSO)
Møtedato: 22. april 2021

Ordfører i Harstad og styreleder i KS Troms og Finnmark, Kari-Anne Opsal, presenterte Ishavserklæringen og bakgrunnen for denne.

Forslag til vedtak:

1. Partnerskapsmøtet godkjenner Ishavserklæringen 2021-2023.
2. Partnerskapsmøtet ber Strategisk samarbeidsutvalg innrette videre arbeid i helsefelleskapet utfra intensjonene i Ishavserklæringen.

Vedtak:

1. Partnerskapsmøtet godkjenner Ishavserklæringen 2021-2023.
2. Partnerskapsmøtet ber Strategisk samarbeidsutvalg innrette videre arbeid i helsefelleskapet utfra intensjonene i Ishavserklæringen.

Stemmegivning: Enstemmig begge punkt.

Vedlegg: Ishavserklæringen (som godkjent i møtet)

Sak: 06/2021

Tittel: Helsefelleskapets sekretariatsfunksjon

Til: Partnerskapsmøtet

Fra: Arbeidsgruppa for etablering av helsefelleskap (nedsatt av Overordnet samarbeidsorgan)

Møtedato: 22. april 2021

I møtet ble viktigheten av å få på plass en interkommunal samhandlingsfunksjon framhevet. Det ble bemerket at forslag til vedtak pkt. 2 ikke tydeliggjør enkeltkommunens rett til behandling av nye løsningsforslag og endelig beslutning mht. finansiering og plassering av sekretariat på kommunal side, i like stor grad som beskrevet i selve saksframlegget. Det ble derfor forslått en tilføyelse i vedtakspunkt nr. 2.

Forslag til vedtak:

1. Partnerskapsmøtet tar informasjon om status for etablering av interkommunalt samhandlingssekretariat til orientering.
2. Partnerskapsmøtet gir Strategisk samarbeidsutvalg fullmakt til å videreføre prosessen med å få etablert et interkommunalt samhandlingssekretariat.
3. Partnerskapsmøtet godkjenner at Samhandlingsavdelingen i UNN fungerer som helsefelleskapets sekretariat på vegne av partnerne inntil interkommunalt samhandlingssekretariat er etablert. Så snart kommunenes sekretariat er i funksjon skal sekretariatsoppgavene ivaretas i fellesskap.

Vedtak:

1. Partnerskapsmøtet tar informasjon om status for etablering av interkommunalt samhandlingssekretariat til orientering.
2. Partnerskapsmøtet gir Strategisk samarbeidsutvalg fullmakt til å videreføre prosessen med å få etablert et interkommunalt samhandlingssekretariat. Strategisk samarbeidsutvalg skal etter fullført prosess sende sak om interkommunalt samarbeidssekretariat til behandling i den enkelte kommune.
3. Partnerskapsmøtet godkjenner at Samhandlingsavdelingen i UNN fungerer som helsefelleskapets sekretariat på vegne av partnerne inntil interkommunalt samhandlingssekretariat er etablert. Så snart kommunenes sekretariat er i funksjon skal sekretariatsoppgavene ivaretas i fellesskap.

Stemmegivning: Enstemmig alle punkter.

Velkommen til Partnerskapsmøtet i Tromsø

22. April 2021

Statsforvalter Elisabeth Vik Aspaker

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

26.04.2021

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

– to overordnede målsetninger:

Samle regionen for barn og unge

**Gode oppvekstvilkår og gode
framtidssutsikter**

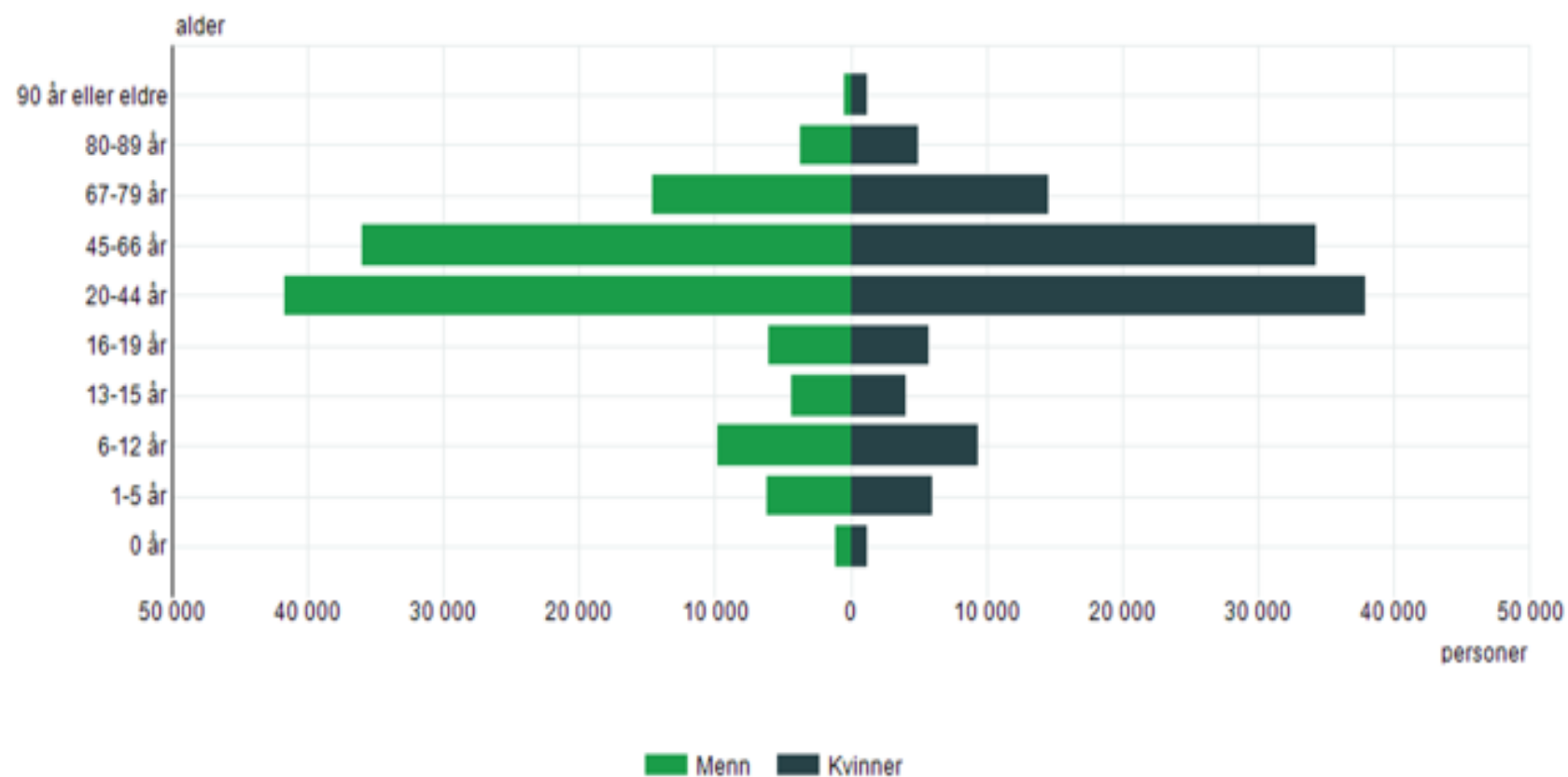
Styrke kommunedialogen

**Sterkere, tryggere og mer bærekraftige
kommuner**

07459: Befolkning, etter kjønn og alder. Troms og Finnmark, Personer, 2020.

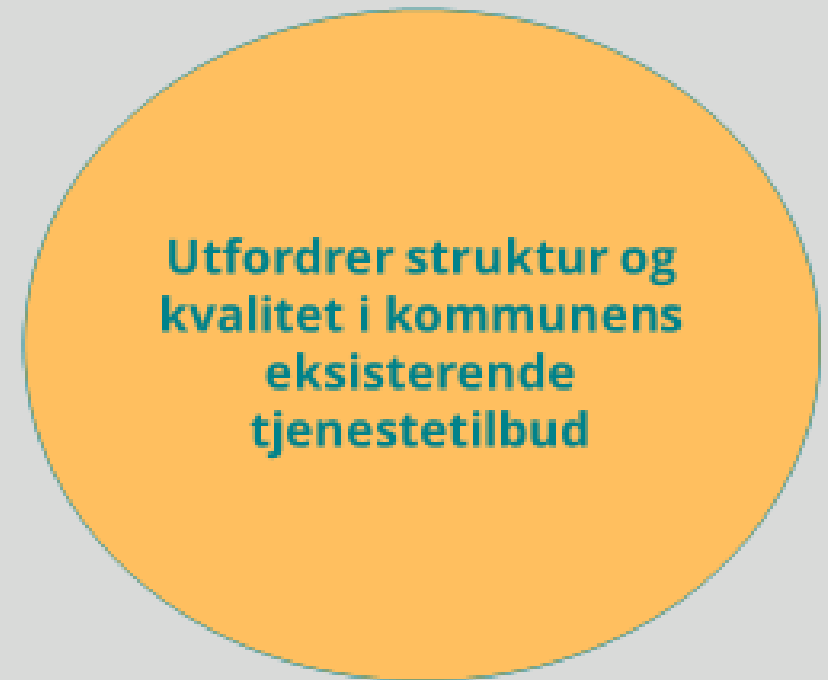

Endring i
folketall

Endring i frie inntekter

- skatt
- innbyggertilskudd
- utgiftsutjevning
- regionalpolitiske virkemidler

Hva er viktig for meg – en brukerfortelling

Solveig Rostøl Bakken
Brukerrepresentant, pasient og pårørende
22. April 2021

T id

T ro

T ydelig

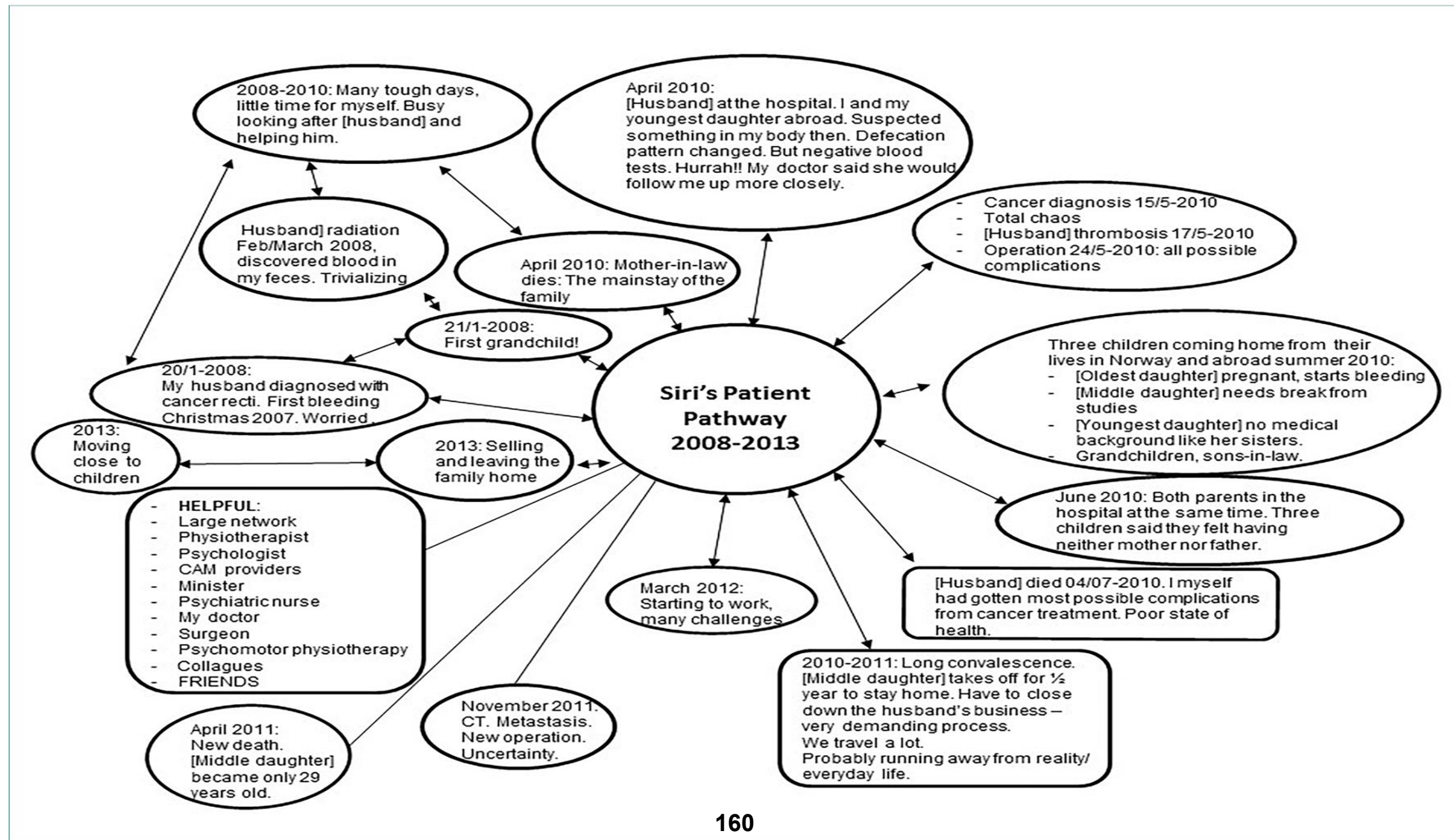
T illit

T rygghet

“Ein sjuk mann veit mangt som den sunne ikkje anar”.

Arne Garborg

FIGUR 2¹²: Salamonsen A et al. «My cancer is not my deepest concern»: Life course disruption influencing patient pathways and health care needs among persons living with colorectal cancer. Patient Preference and Adherence 2016; 1591 – 1600.

«Jeg forstår»

Pårørende

Pasientlos
Navigatør

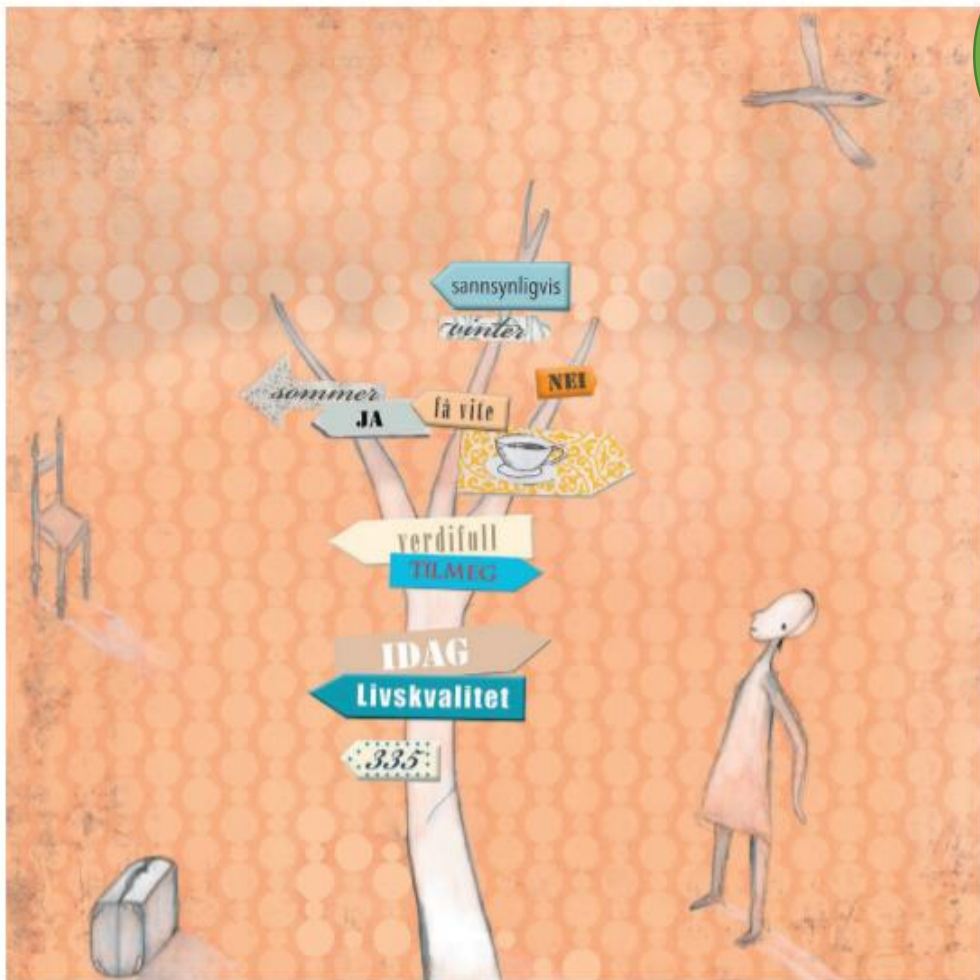
Fastlegen

Betydningsfulle
bagateller

«Jeg er bare opptatt av
hvordan sjelen din har det»

Samvalg

Ingen beslutning om meg, uten meg!

Helselogistikk
Helsekompetanse

Digital
utenforskap

Hva er
viktig
for *deg*?

Kompetente hender
Varme hender

Taushetsplikt

Ikkje dytt,
eg må få gå trappa sjøl.
Vil du gå fortare med andre pauser,
så er det greit det.

Ikkje dytt!
Eg må få stå her ei stund,
– kvila, kava, gråta, le.
– Ryggja og setje eine foten ned att
på forrige trinn – kjenna ekstra etter
om eg er ferdig til å gå vidare.

Ikkje dytt!
Det er så vondt å snubla.
Eg gjer det likevel, men då er det på
min måte – den er tryggast for meg.

Ikkje tru at trappa er lettare å gå
fordi du veit kva neste trinn heiter.
Men det er fint at du vinkar.

Det er trygt å ha deg saman med meg,
for eg leitar etter nokon å halde i.
Fint å ha nokon stødig bak ryggen,
nokon som kjenner trappa.

Det er tungt å gå åleine,
fint å ha deg der, men ikkje dytt! –
Eg kjem i mitt eige ganglag eg.
Det er fint å sjå at andre har kome seg opp.

Eg er i seget,
men ha tolmod med meg!

Forfattar: Gudrun Lie Sæther

Coming together
is a beginning

Keeping together
is progress.

Working together
is success

Partnerskapsmøtet 2021
Helsefellesskapet Troms og Ofoten

Hva vil fastlegenes deltakelse bety for helsefellesskapet?

Nils Kristian Klev, leder Allmennlegeforeningen

Allmennlegeforeningen

DEN NORSKE LEGEFORENING

Fastlegen

- Den høyeste medisinskfaglige kompetanse i kommunen
- En viktig koordinator og portvokter.
- Nær pasienten
- God kjennskap til de øvrige helsetjenestene
- Vet hvor skoen trykker både for pasienten og legen

Utfordringer

- Samhandlingsreformen gitt fastlegene nye oppgaver uten tilstrekkelige ressurser
- Krise i fastlegeordningen. Akutt behov for flere fastleger.
- Dagens ordning betydelig underfinansiert.
- Nye oppgaver må sikres finansiering.

Samhandling

- Allmennleger vært opptatt av godt samarbeid og god arbeidsflyt
- Samhandlingsdokumentet til Norsk forening for allmenntilleggsmedisin
- Tydeliggjøring av ansvar og forventninger.

Anbefalinger om samarbeid mellom fastleger og sykehus

2.3.34. Vanskelig tilgjengelige medikamenter gis med ved utskrivning for de første dagene.

2.3.35. Ved utskrivning av multidose(MD)- pasienter må sykehuset sikre at pasienten får trygg legemiddelbehandling inntil ny MD er levert hjemme hos pasienten. Lokale avtaler mellom sykehus, fastleger og hjemmetjeneste må beskrive hvordan dette skal skje.

2.4. Blodprøver og andre prøver

2.4.1. Legen som stiller indikasjonen for prøven skal skrive rekvisisjon, vurdere svaret og som hovedregel sørge for at prøven blir tatt på eget laboratorium.

2.4.2. Legen som stiller indikasjon og rekvirerer prøven har ansvaret for oppfølging og informasjon til pasienten når svaret foreligger.

2.4.3. Prøver som er rekvirert av sykehuslege kan tas på fastlegekontoret dersom dette åpenbart er best for pasienten, for eksempel ved lang reisevei til sykehus.

2.4.3.1. Pasienten kontakter i så fall fastlegekontoret for å avtale slik prøvetaking.

2.4.3.2. Pasienten må ha ferdig utfylt rekvisisjon med seg.

2.4.4. Prøver som er rekvirert av fastlege tas som regel på fastlegekontoret, med mindre prøven krever spesiell ivaretagelse (f. eks frysing). Fastlege avklarer med pasienten hvor prøven i så fall skal tas.

2.5. Sykmelding

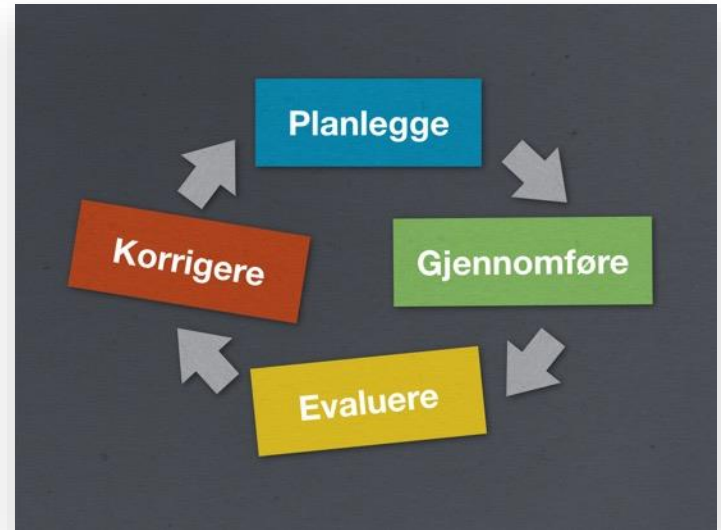
2.5.1. Legen som stiller indikasjon for sykmelding, skriver første sykmelding.

2.5.2. Etter sykehusbehandling, eksempelvis operasjon er det viktig at sykehuslegen beskriver det medisinske begrunnede behovet for avlastning i epikrisen, uavhengig av sykmelding. Eksempelvis Pasienten skal ikke løfte tyngre enn 10 kg i en uke.

2.5.2.1. Sykehuslegen bør sykmelde hele den perioden hvor det uavhengig av pasientens arbeidsoppgaver er et absolutt medisinsk behov for avlastning. Eksempelvis: Alle pasienter med netthinneblødning skal avlastes i 14 dager uavhengig av arbeidsoppgaver.

De som er nærmest problemet sitter ofte med løsningen.

- Klinikere må snakke med klinikere
- Komme tidligst mulig inn i prosessen.
- Avklare ressursbehovet før innføring
- Gjerne piloter
- Enkle systemer for tilbakemelding (ris/ros)

Fordeler

- Fastlegene erfarer daglig hvordan samhandlingen fungerer.
- Fastlegen kan bedre forutsi hvilke konsekvensene endringer vil få for tjenesten
- Fastlegen vet om planlagte endringer vil kreve opplæring og økte ressurser.
- God kjennskap til målgruppen:
 - barn og unge
 - personer med alvorlige psykiske lidelser og rusproblemer
 - skrøpelige eldre
 - personer med flere kroniske lidelser

ARBEIDSDELING I HELSEFELLESSKAP

Brukere og fastleger deltar på alle nivå

PARTNERSKAPSMØTET

Politisk og administrativ toppledelse i kommuner og helseforetak

Arlig møte for å forankre retning

STRATEGISK SAMARBEIDSUTVALG

Administrativ og faglig ledelse i kommuner og helseforetak

Utvikle strategier og handlingsplaner

Håndtering av saker og løpende beslutninger

FAGLIGE SAMARBEIDSUTVALG

Utvikle prosedyrer og tjenestemodeller

Rekruttering av fastleger

Er ikke tillitsvalgte, men faglige representanter

Ta utgangspunkt i eksisterende rammeverk:

- Allmennlegeutvalgene i kommunene foreslår kandidater
- LSUene i kommunene nedsetter en felles valgkomité med beslutningsmyndighet.
- Representanter utnevnes for en tidsbegrenset periode, men kan gjenvelges.

Noen forutsetninger for å lykkes

- Ryddighet i utvelgelse av fastlegerepresentanter. De må ha legitimitet
- Næringsdrivende fastlegene har løpende kostnader og må frikjøpes ved fravær. Det må være avklart på forhånd.
- Fastlegen må involveres i kommunenes arbeid før og etter møtene og ikke bare delta på møtene.
- Viktig å sikre at alle de involverte delene av tjenestene har et eierskap til avtalene/planene.

Hvordan kan helsefelleskapene bidra til å skape innbyggerens helsetjeneste?

*Partnerskapsmøtet 22. april 2021
Adm. direktør UNN, Anita Schumacher*

Kvalitet

Trygghet

Respekt

Omsorg

173

Helsefelleskap – keiserens nye klær eller nyttig nyskapning?

«Helsefelleskap kan være et skritt i riktig retning, men det er også fare for at det blir en ressurskrevende konstruksjon der potensialet forsvinner i byråkratiske øvelser»

*Anette Fosse,
Doktor i nord, 11.01.21*

– Det daglige samarbeidet foregår mellom fagfolk rundt pasienten. Det er først og fremst på dette nivået at samhandling skapes og utvikles.

Helsefelleskap – keiserens nye klær eller nyttig nyskapning?

Hvem er innbyggerne i UNN sitt primærområde?

- Ca. 193000 personer registrert med bosted i Lødingen, Ofoten og Troms
- Alle disse vil en eller flere ganger i livet trenge helsetjenester
- De fleste har pårørende som også blir berørt
- Mange vil en eller flere ganger i livet trenge helsetjenester samtidig fra både sykehuset, fastlegen og kommunen
- Noen vil trenge samtidige tjenester over lengre tid

Den enkeltes livskvalitet og evne til hverdagsmestring, er av største betydning

Innbyggerens helsetjeneste – hva er det?

- Endrer fokuset fra sykdom til helse
- Ser mennesket som person og ikke bare som pasient eller bruker
- Øker forståelsen for helhet og sammenheng i personens liv
- Være i forkant for å hindre sykdom og skade
- Samhandling på systemnivå og individnivå

En dynamisk helsetjeneste som kan tilpasse seg både de med mindre behov, de med store behov og de med forventet behov

Hva er målet med helsefellesskapet?

- Likeverdighet i samhandlingen mellom spesialist- og primærhelsetjeneste
- Inkludere fastlegene
- Styrke brukernes innflytelse
- Sammen ruste oss bedre for å møte store **framtidige utfordringer**:
 - Vi blir flere og vi blir eldre
 - Flere trenger behandling over lengre tid
 - Teknologi – økte muligheter og økte kostnader
 - Økte forventninger fra innbyggerne

Helsefellesskapet skal bidra til en sammenhengende og bærekraftig helsetjeneste gjennom partnerskap og ikke partssamarbeid

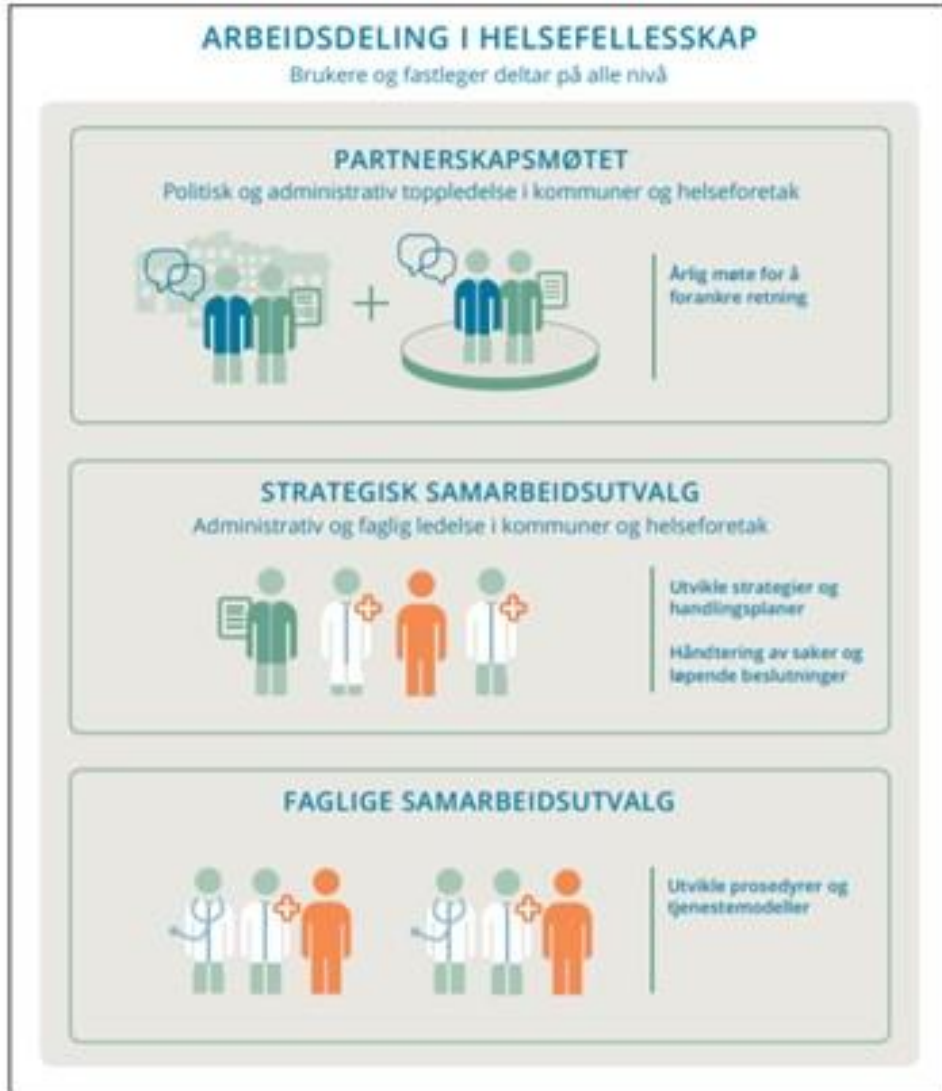

Hvordan skal vi lykkes i helsefellesskapet?

- Et samhandlingssekretariat på kommunal side er svært viktig for likeverdighet
- Ressursallokering og gode systemer
- Det må sikres at fastlegene og brukerne er godt representert og har et system for forankring av saker som skal fremmes, drøftes og vedtas
- Partnerne må enes om og prioritere de viktige prosjektene og satsningsområdene - en felles erklæring (Ishavserklæringen)
- Stå sammen i spørsmål om felles saker som må løses av andre, f.eks. utdanningskapasitet, teknologi-leveranser og finansieringsordninger
- Etablere et gjennomtenkt, målrettet og effektivt nivå 3 i helsefellesskapet

Hvordan skal vi lykkes i helsefellesskapet?

Figur 4.1 Arbeidsdeling i helsefellesskap

Viktigst av alt:

Etablere en god struktur på nivå 3 – faglige og lokale samarbeidsutvalg

De faglige og lokale tilpasningene og lokalt hverdagsliv må gis stor oppmerksomhet for å sikre at helsefellesskapene blir noe annet og noe mer enn det vi har hatt tidligere.

Faglig samarbeidsutvalg på nivå 3

- Faste og midlertidige samarbeidsutvalg
- F.eks. dagens fastlegeråd, fagråd for akuttmedisinsk kjede, arbeidsgrupper, prosjektgrupper, arbeidsutvalg som vurderer søknader om oppgaveoverføring, samarbeidsforum somatikk og samarbeidsforum psykisk helse og rus osv.
- Skal utføre oppdrag etter mandat fra Strategisk samarbeidsutvalg
- Fastleger og brukere skal være representert

Hvordan kan UNN bidra til innbyggerens helsetjeneste?

- Være et godt og trygt sykehus når man trenger et sykehus
- Være en god samarbeidspartner for innbyggerne, fastlegene og kommunene
- Ressurser på alle nivå i helsefellesskapet
- Satse videre på pasientsentrerte helsetjenesteteteam (PSHT) og fleksible oppsøkende behandlingsteam (FACT)
- Stormottakersatsingen
- ALIS-stillinger i sykehuset
- Samhandlingsbarometeret
- Tilby flere tjenester utenfor sykehusveggene gjennom digitalisering og teknologi

Et utadvendt sykehus hvor resultatene for pasientene teller mest!

Slik skal innbyggerens helsetjeneste skapes gjennom helsefellesskapet Troms og Ofoten

- Kommunene, UNN, fastlegene og brukerne anser hverandre som likeverdige partnere
- Vi erkjenner felles utfordringer
- Fastleger og brukere, deriblant ungdomsrepresentanter, får sterkere innflytelse gjennom stemmerett i Strategisk samarbeidsutvalg
- Vi anser forebygging av sykdom og skader som like viktig som behandling
- Vi har en partnerskapserklæring – ***Ishavserklæringen*** - som prioriterer satsningsområder
- Vi planlegger og utvikler tjenester sammen
- Vi tar i bruk verktøy som gjør det mulig å samhandle med hverandre på avstand
- Vi satser mer på å jobbe som team enn som enkeltaktører

Vi ser frem til et tettere fellesskap – pasientene trenger vårt samarbeid

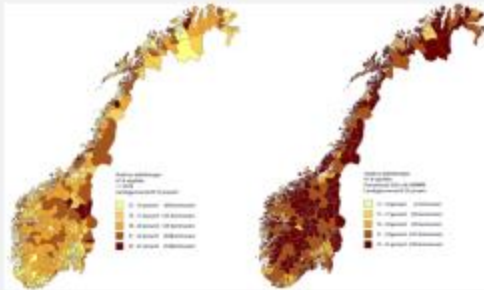
Hvordan kan vi skape innbyggernes
helsetjeneste?

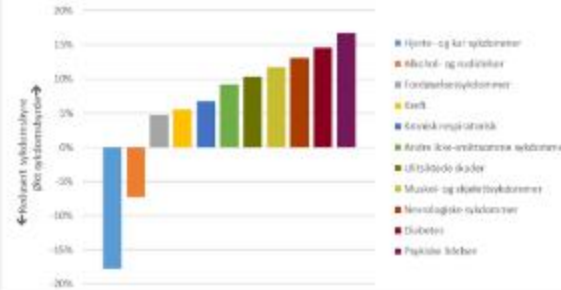
Behov for endring – fremtidens helse- og omsorgstjenester

Vi står overfor store utfordringer

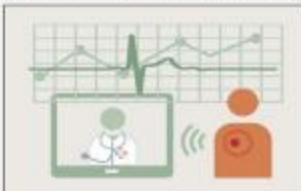
Vi blir flere og eldre

Flere trenger behandling lengre*

Teknologi – økte muligheter og økte kostnader

Pasienten forventer mer

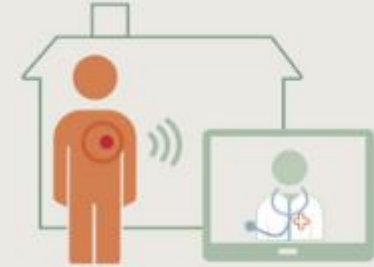
SENJA
KOMMUNE

Sårbare pasienter
møtes med team

Helhetlige og sammen-
hengende tjenester

Spesialisthelsetjenester i hjemmet

Hvor skal vi?

En sammenhengende
akuttmedisinsk kjede

Pasienten er aktiv deltager

Bruk av helsedata
til det beste for fellesskapet

Helsefellesskapet - Bedre samhandling for pasientens beste

§ 1 Formål

Helsefellesskapets formål er å skape sammenhengende og bærekraftige helse- og omsorgstjenester til pasienter som trenger tjenester fra både spesialisthelse-tjenesten og primærhelsetjenesten. Gjennom å utvikle et velfungerende partnersamarbeid mellom kommuner, UNN, fastleger og brukere skal helsefellesskapet legge til rette for gode og sammenhengende pasientforløp.

§ 2 Oppgaver

Helsefellesskapet skal ha særlig fokus på å utvikle gode tjenester for:

- Barn og unge
- Personer med alvorlige psykiske lidelser og rusproblemer
- Skrøpelige eldre
- Personer med flere kroniske lidelser

Kjente tidligere utfordringer

- Vanskelig å oppnå likeverdig partnerskap
- Dårlige rammevilkår for kommunene å samkjøre
- Manglende sekretariat/koordinator for kommunene
- Behov for kommunal samhandlingsleder
- En større del av helsetjenestene skal ytes i pasientenes hjemmeområde. Økt krav til kommuner gir behov for tydeligere partnerskap med sykehusene

Helsefelleskapets nye muligheter

- Skape tydeligere samhandlingsstruktur og avklart oppgavedeling
- Sikre mer felles planlegging og samordning
- Bedre og raskere beslutningsprosesser, med deltagelse av fastleger og brukerrepresentanter
- Likeverdighet mellom partnerne, bl.a ved å etablere et kommunalt sekretariat.

Hva er nytt/ virkemidler for å lykkes med samhandling

- Langt mer forpliktende samarbeid mellom partnerne
- Felles strategi beslutta på politisk nivå.
- 3 prinsipper:
 - En tydeligere samarbeidsstruktur
 - Bedre felles planlegging
 - Bedre beslutningsprosesser

Ishavserklæringen – utvikling basert på innbyggernes behov

Helsefellesskapet Troms og Ofoten vil

- *Satse på felles innsats for helsetjenester til personer med sammensatte behov*
 - ✓ Arbeide for at helsetjenesten er basert på prinsippene personsentrert, helhetlig og proaktiv
 - ✓ Sørge for et tett og forpliktende samarbeid mellom brukere, fastleger, kommuner og UNN
 - ✓ Ta i bruk teknologi og digitale løsninger som understøtter tjenesten og muliggjør samhandling
- *Satse på forebygging og egenmestring som en viktig del av innbyggerens helsetjeneste*
 - ✓ Styrke forebyggings- og folkehelseperspektivet i utøvende tjeneste
 - ✓ Sørge for gode tilbud om læring og mestring
 - ✓ Dele kunnskap om og konkrete erfaringer med forebyggende tiltak med god effekt på egenmestring og folkehelse
- *Satse på felles innsats for å sikre nok helsepersonell med riktig kompetanse i alle ledd av helsetjenesten*
 - ✓ Sørge for utdanning av og kompetanseutvikling for helsepersonell
 - ✓ Sørge for kompetansedeling på tvers av og innad i tjenestenivåene
 - ✓ Arbeide for rekruttering og stabilisering av helsepersonell

Utfordring – Pasient først

Hvordan blir vi konkret?

«Samhandling og brukermedvirkning fremst i pannebrasken»

Vedtekter for Helsefelleskapet Troms og Ofoten

(Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) HF, kommunene, brukerrepresentanter og fastlegerepresentanter i lokalsykehusområdet)

§ 1 Formål

Helsefelleskapets formål er å skape sammenhengende og bærekraftige helse- og omsorgstjenester til pasienter som trenger tjenester fra både spesialisthelse-tjenesten og primærhelsetjenesten. Gjennom å utvikle et velfungerende partnersamarbeid mellom kommuner, UNN, fastleger og brukere skal helsefelleskapet legge til rette for gode og sammenhengende pasientforløp.

§ 2 Oppgaver

Helsefelleskapet skal ha særlig fokus på å utvikle gode tjenester for:

- Barn og unge
- Personer med alvorlige psykiske lidelser og rusproblemer
- Skrøpelige eldre
- Personer med flere kroniske lidelser

I tråd med formålet skal helsefelleskapet bygge på følgende prinsipper;

En tydeligere samarbeidsstruktur:

Helsefelleskapet består av en tredelt struktur; et partnerskapsmøte, et strategisk samarbeidsutvalg og faglige samarbeidsutvalg. Brukere og fastleger skal involveres på alle nivå, både i det strategiske arbeidet og i utvikling av konkrete prosedyrer.

Bedre felles planlegging:

Samarbeidspartnerne i helsefelleskapet skal sammen planlegge og utvikle tjenester for pasienter som trenger tjenester fra begge nivå, gjennom å etablere konkrete avtaler om hvordan man skal drive utvikling og planlegging av tjenestene.

Bedre beslutningsprosesser:

Den formelle beslutningsmyndigheten ligger i UNN og kommunene. Helsefelleskapet skal bidra til at beslutningsprosessen i partnerskapet blir bedre og mer forpliktende. Helsefelleskapet tilstreber konsensusbeslutninger som forplikter partnerne i det videre arbeidet.

§ 3 Representasjon

1) Partnerskapsmøtet

I partnerskapsmøtet skal øverste politiske og administrative ledelse i kommunene, styret for UNN, direktørens ledergruppe i UNN, brukerrepresentanter og fastlegerepresentanter møtes årlig for å forankre overordnet retning og ta opp prinsipielle saker. I partnerskapsmøtet skal samarbeidspartnerne drøfte og beslutte mål og rammer for arbeidet i helsefelleskapet.

- **Medlemmer med stemmerett**

- Ordfører eller den ordfører delegerer stemmerett til fra hver av kommunene som inngår i helsefelleskapet
- Styret for UNN samt adm. direktør UNN

Vedtak krever tilslutning fra begge partnere. Tilslutning defineres som flertall av stemmene hos hver av partnerne.

- **Medlemmer med møte- og talerett**

- To brukerrepresentanter, derav en ungdomsrepresentant
- To fastlegerepresentanter

2) Strategisk samarbeidsutvalg

Så snart partnerskapsmøtet har konstituert seg og oppnevnt representanter til Strategisk samarbeidsutvalg, oppløses dagens OSO (Overordnet samarbeidsorgan) og Strategisk samarbeidsutvalg viderefører OSO's arbeid.

Strategisk samarbeidsutvalg skal innenfor de rammene som partnerskapsmøtet beslutter, drive felles strategisk planlegging og fatte beslutninger i konkrete samarbeidssaker. Her skal faglige og administrative ledere i kommuner og helseforetak, samt bruker- og fastlegerepresentanter møtes.

Medlemmer og varamedlemmer oppnevnes for 4 år av gangen.

- **Medlemmer med stemmerett**

Strategisk samarbeidsutvalg har 16 medlemmer. UNN HF har 6 representanter, kommunene har 6 representanter, fastleger har 2 representanter og brukere har 2 representanter, derav en ungdomsrepresentant.

Kommunenes representanter oppnevnes av de interkommunale politiske rådene i Troms og Ofoten. Tromsøområdet interkommunale politiske råd oppnevner to representanter hvorav en skal være fra Tromsø kommune, Hålogalandsrådet oppnevner to representanter, Nord-Troms interkommunale politisk råd og Midt-Troms interkommunale politisk råd oppnevner en representant hver.

UNN HF sine representanter oppnevnes av direktøren.

Brukerrepresentanter oppnevnes av Brukerutvalget i UNN og Ungdomsrådet i UNN på vegne av brukerorganisasjonene.

Fastlegerepresentanter oppnevnes av Den norske legeförening.

Personlig vara

Det oppnevnes personlig vara for alle faste representanter. Vararepresentantene får tilsendt alle saksdokumenter, men har stemmerett bare når fast representant er forhindret fra å møte.

Ved forfall gir den faste representanten beskjed til sekretariatet og personlig vara.

▪ **Medlemmer med møte- og talerett**

- Statsforvalteren i Troms og Finnmark, og Statsforvalteren i Nordland.
- Kommunesektorens organisasjon (KS) Nord-Norge.
- Det helsevitenskapelige fakultet, UiT Norges arktiske universitet.
- Ansattes organisasjoner, med en representant fra UNN HF og en fra kommune.

3) Faglige samarbeidsutvalg

Strategisk samarbeidsutvalg oppnevner faglige samarbeidsutvalg for spesifikke tema og arbeidsområder hvor ansatte i helse- og omsorgstjenesten i kommuner og i UNN, samt fastlege- og brukerrepresentanter deltar. I faglige samarbeidsutvalg skal man utarbeide konkrete prosedyrer og tjenestemodeller basert på føringer fra nivåene ovenfor. De faglige samarbeidsutvalgene rapporterer til strategisk samarbeidsutvalg.

§ 4 Myndighet

Helsefellesskapet tar beslutninger på vegne av alle kommunene og UNN HF, med de begrensninger som følger av lovverk og Overordnet samarbeidsavtale. Konkrete samarbeidstiltak som krever beslutningsmyndighet ut over det de utøvende ledd har, skal forelegges helsefellesskapet.

Tiltak som har vesentlige økonomiske eller andre konsekvenser og som går ut over den fullmakt partnerne har, må behandles på ordinær måte i kommunene og helseforetaket, samt i brukerutvalg, ungdomsråd og fastlegegruppen, før behandling i helsefellesskapet.

§ 5 Budsjett

Helsefellesskapet har ikke eget budsjett. UNN og kommunene bærer selv sine egne kostnader. UNN dekker kostnader for brukerrepresentasjon mens kommunene dekker fastlegerepresentasjon.

Kommunene og UNN oppretter egne driftsbudsjetter for sine respektive samhandlingssekretariat.

§ 6 Arbeidsform

Det årlige partnerskapsmøtet konstituerer seg med valg av møteledelse og referent.

Partnerskapsmøtet velger leder og nestleder av Strategisk samarbeidsutvalg (SSU). SSU-ledelsens funksjonstid er ett år, men ledelsen fungerer inntil ny ledelse er valgt. SSU's

ledelse bør alternere mellom samarbeidspartnerne. Leder og nestleder i SSU bør komme fra to ulike partnere.

Saker som ønskes tatt opp i helsefelleskapet meldes partnernes sekretariater.

Om møtevirksomheten i helsefelleskapet

Partnerskapsmøtet

1. Partnerskapsmøtet arrangeres minimum én gang pr. år
2. Møtene er i prinsippet åpne
3. Møter kan avholdes som fysiske møter, videokonferanse eller telefonmøte
4. Dato for neste års partnerskapsmøte fastsettes på møtet året før
5. Innkalling, dagsorden og sakspapirer sendes deltakerne 2-3 uker før møtet
6. Innkalling, dagsorden og sakspapirer sendes kun på e-post
7. Vedtak og beslutninger er basert på konsensus
8. Ved avstemming hvor det ikke oppnås enstemmighet, skal det protokolleres hvordan den enkelte har stemt. Ved eventuelle tvister, se Overordnet samarbeidsavtale.
9. Protokoll fra partnerskapsmøtet ferdigstilles og sendes deltakerne senest en uke etter møtet

Strategisk samarbeidsutvalg

1. Strategisk samarbeidsutvalg møtes minst åtte ganger pr. år
2. Møtene er i prinsippet åpne
3. Møter kan avholdes som fysiske møter, videokonferanse eller telefonmøte
4. Det utarbeides og vedtas møteplan for hvert kalenderår før året starter
5. Saker kan fremsettes av enhver interessent, i samråd med leder/nestleder/ sekretariat
6. Saker til Strategisk samarbeidsutvalg må meldes senest tre uker før møtet
7. Innkalling, dagsorden og sakspapirer sendes medlemmer og varamedlemmer 10-14 dager før møtet
8. Innkalling, dagsorden og sakspapirer sendes kun på e-post
9. Strategisk samarbeidsutvalg kan ikke gjøre beslutninger i saker som ikke er meldt og utsendt på forhånd
10. Strategisk samarbeidsutvalg er beslutningsdyktig når minst halvparten av de stemmeberettigede medlemmene fra hver av partnerne er representert
11. Der ikke annet er bestemt gjøres forpliktende vedtak ved konsensus
12. Ved avstemming hvor det ikke oppnås enstemmighet, skal det protokolleres hvordan den enkelte har stemt. Ved eventuelle tvister, se Overordnet samarbeidsavtale.
13. Referater anses godkjent dersom møtedeltakerne etter en frist på fire arbeidsdager ikke har gitt tilbakemelding om ønskede endringer
14. Referat fra møter skal være tilgjengelig for alle interesserte senest én uke etter møtet
15. Referater sendes medlemmene og legges ut på www.unn.no/samhandling
16. Det kan i helt spesielle tilfeller innkalles til ekstraordinære møter med minimum en ukes varsel
17. Leder, nestleder og sekretariat danner et arbeidsutvalg for prioritering av saker til møter i Strategisk samarbeidsutvalg

Faglige samarbeidsutvalg

Møtehyppighet, antall møter og møte- og arbeidsform m.v. besluttes utfra mandat og eventuelle fastsatte tidsfrister.

§ 7 Endringer i vedtektene

Strategisk samarbeidsutvalg kan vedta endringer i vedtektene med 2/3 flertall av de fremmøtte medlemmer med stemmerett. Vedtektsendringene drøftes først på et møte, og vedtas i et påfølgende møte. Der vedtektene sammenfaller med Overordnet samarbeidsavtale mellom UNN HF og kommunene, kan det ikke gjøres endringer uten at alle avtalepartnere er involvert.

Vedtektene er vedtatt i Partnerskapsmøtet torsdag 22. april 2021.

ISHAVSERKLÆRINGEN 2021-2023

Felles erklæring for partnerne i Helsefelleskapet Troms og Ofoten

Partnerne i helsefelleskapet er Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN), kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Evenes, Gratangen, Harstad, Ibestad, Karlsøy, Kvæfjord, Kvæningen, Kåfjord, Lavangen, Lyngen, Lødingen, Målselv, Narvik, Nordreisa, Salangen, Senja, Skjervøy, Storfjord, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø, samt fastlegerepresentanter og brukerrepresentanter.

Ishavserklæringen bygger på partnernes erkjennelse av felles utfordringer. Overordnet mål er «innbyggerens helsetjeneste» - en god og trygg helsetjeneste basert på innbyggernes behov og premisser.

Helsefelleskapet Troms og Ofoten vil

➤ *Satse på felles innsats for helsetjenester til personer med sammensatte behov*

- ✓ Arbeide for at helsetjenesten er basert på prinsippene personsentrert, helhetlig og proaktiv
- ✓ Sørge for et tett og forpliktende samarbeid mellom brukere, fastleger, kommuner og UNN
- ✓ Ta i bruk teknologi og digitale løsninger som understøtter tjenesten og muliggjør samhandling

➤ *Satse på forebygging og egenmestring som en viktig del av innbyggerens helsetjeneste*

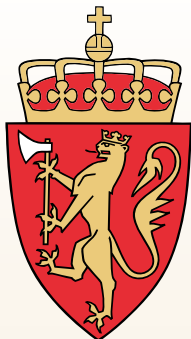
- ✓ Styrke forebyggings- og folkehelseperspektivet i utøvende tjeneste
- ✓ Sørge for gode tilbud om læring og mestring
- ✓ Dele kunnskap om og konkrete erfaringer med forebyggende tiltak med god effekt på egenmestring og folkehelse

➤ *Satse på felles innsats for å sikre nok helsepersonell med riktig kompetanse i alle ledd av helsetjenesten*

- ✓ Sørge for utdanning av og kompetanseutvikling for helsepersonell
- ✓ Sørge for kompetansedeling på tvers av og innad i tjenestenivåene
- ✓ Arbeide for rekruttering og stabilisering av helsepersonell

Partnerskapsmøtet 22. april 2021

HÅLOGALAND LAGMANNSRETT

Å
R
S
M
E
L
D
I
N
G

Mosjøen med Helgelandstrappa

Foto: Bjørnar Eirik Stokkan

Hålogaland lagmannsrett er Nord-Norges ankedomstol og en av seks lagmannsretter i Norge. Lagdømmet omfatter fylkene Nordland og Troms og Finnmark – fra Bindal kommune i sør til Svalbard i nord og fra Sør-Varanger kommune i øst til Jan Mayen i vest. Samlet utgjør vårt geografiske område mer enn en tredjedel av fastlands Norge.

Vårt mål er å treffe riktige avgjørelser innen rimelig tid, som møtes med respekt og tillit hos partene i sakene, aktørene som opptrer for lagmannsretten og allmennheten. Domstolens ide- og verdigrunnlag – uavhengighet, rettssikkerhet og tillit – er styrende for virksomheten. At avgjørelser holder høy kvalitet, treffes innen rimelig tid og etter betryggende saksbehandling, er viktige elementer for å opprettholde den høye tilliten domstolene har i befolkningen. At vi viser åpenhet, er tilgjengelig og har evne til omstilling i takt med samfunnsutviklingen, skaper også tillit.

Lagmannsretten ledes av en førstelagmann, som sammen med lagmann og administrasjonssjef forestår den daglige drift. Domstolen har i tillegg 15 lagdommere, en jordskiftelagdommer, en utreder, en IKT-medarbeider og sju saksbehandlere. Alle har kontorsted i Tinghuset i Tromsø. Lagmannsretten har knyttet til seg noen ekstraordinære lagdommere, som er dommere som har gått av med pensjon, og som tilkalles til den enkelte sak.

Hålogaland lagmannsrett er ankeinstans for tingrettene i lagdømmet, og vi behandler både sivile saker og straffesaker, overskjønn, anke over avgjørelser fra jordskifterettene i lagdømmet og saker som er behandlet i Trygderetten, som er et forvaltningsorgan.

Lagmannsretten har sitt hovedsete i Tinghuset i Tromsø, men også faste rettssteder med egne lokaler i Mosjøen og i Bodø. De fleste saker fra Nordland behandles der, med mindre det av hensyn til befarung eller andre særlige grunner er behov for å sette rett andre steder i fylket. Saker fra Troms og Finnmark behandles i hovedsak i Tromsø. Utenom Tromsø er det særlig i Harstad, Alta og Vadsø det settes rett. Vi ser frem til å få etablert et fast rettssted for lagmannsretten i tidligere Finnmark fylke i løpet av 2021. Lokal tilstedeværelse er viktig for lekfolks deltakelse som meddommere og for tilliten til domstolen.

I 2020 ble 71 % av rettssakene avviklet i Tinghuset i Tromsø, 29 % i resten av landsdelen. Dette er en sterkere sentralisering enn tidligere år, og skyldes i noen utstrekning redusert reisevirksomhet som følge av pandemien. Sakene berammes med grunnlag i samfunnsøkonomiske betraktninger som blant annet tar hensyn til hvor mange personer som må reise som følge av valg av rettssted. Reduserte bevilgninger, økte reisekostnader og behov for digitale verktøy under ankeforhandlingen har også betydning. Alle dommerne og flere av saksbehandlerne deltar i reisevirksomheten.

2020 – Et år med omstilling, digitalisering og pandemi

For lagmannsretten ble 2020 et år preget av omstilling på flere områder. Omstilling er krevende arbeid, men felles innsats og godt samarbeid fører oss fremover mot en mer moderne domstol for brukerne og allmennheten.

Prosjektet Digitale Domstoler, som gjennomføres av Domstoladministrasjonen sammen med domstolene, skal forenkle og forbedre rettsprosessen gjennom nye digitale arbeidsmåter, og lede frem til en papirløs prosess. Endringene krever ny kompetanse i domstolene, nye verktøy og evne og vilje til å endre våre arbeidsmåter, men innebærer også økt kvalitet og effektivitet, og er ressursbesparende. Lagmannsretten er langt fremme i dette arbeidet, og vi tar fortløpende i bruk nye digitale verktøy i vår interne saksbehandling, i rettsmøter og i kommunikasjon med aktørene i sakene.

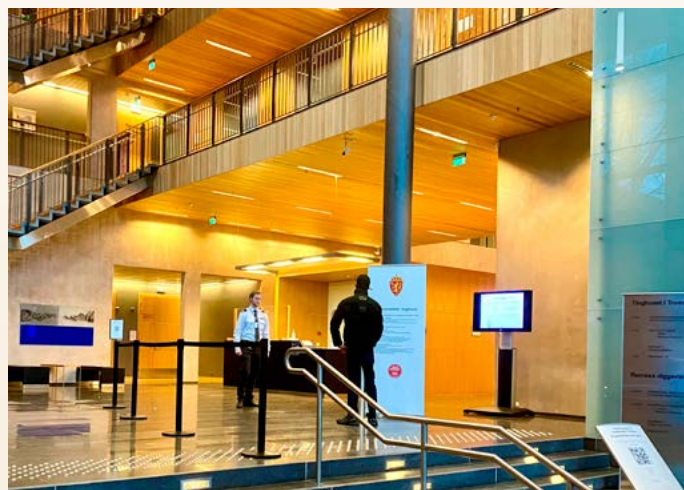
Pandemien har hatt stor innvirkning på saksavviklingen i 2020. Da smitteverntiltakene ble iverksatt 12. mars var vi inne i en periode med høy aktivitet, og mange ankeforhandlinger måtte utsettes på grunn av den usikre smittesituasjonen og lokale karanteneregler. Dette rammet dessverre flere barnevernssaker og alvorlige straffesaker. Hålogaland lagmannsrett måtte fra mars til mai utsette behandlingen av til sammen ni sivile saker og 15 straffesaker. Alle disse sakene ble imidlertid behandlet og ferdigstilt i løpet av sommeren og høsten 2020.

Pandemien medførte at bruken av digitale verktøy i domstolene virkelig skjøt fart, og innebar at vi – som samfunnskritisk virksomhet – kunne opprettholde driften tross strenge smitteverntiltak. I slutten av mars ble det vedtatt midlertidige regler om blant annet utvidet adgang til skriftlig behandling av enkelte sakstyper, gjennomføring av ankeforhandlinger ved fjernmøter og regler om alternative signaturløsninger. Vi anskaffet ytterligere digitalt utstyr, gjennomførte opplæring i bruken av dette og involverte aktører og meddommere i digital samhandling. I april ble en nasjonal veileder i smittevern ved fysiske rettsmøter i domstolene ferdigstilt i et samarbeid mellom Domstoladministrasjonen og Folkehelseinstituttet, og vi kunne møte aktører og parter til ankeforhandlinger i henhold til faglig funderte retningslinjer. Reiserestriksjoner medførte imidlertid at noen saker – som ikke fullt ut kunne behandles ved fjernmøte – fortsatt måtte utsettes. Siden juni 2020 har vi imidlertid gjennomført saker som berammet, ved bruk av midlertidige prosessregler og under gjeldende smitteverntiltak.

Lagmannsretten og Nord-Troms tingrett deltar fortsatt i prøveprosjektet «Opptak i retten» i regi av Domstoladministrasjonen. Det foretas lyd- og bildeopptak av forklaringer som gis for tingretten. Disse gjenbrukes ved avspilling under ankeforhandlingen for lagmannsretten i stedet for eller i tillegg til at vedkommende part eller vitne innkalles på nytt. Formålet med prosjektet er å skaffe til veie kvalifisert beslutningsgrunnlag for en fremtidig ordning med opptak og gjenbruk av forklaringer i domstolene. I 2020 erfarte vi at denne ordningen lettet gjennomføringen av ankeforhandlinger under ekstraordinære omstendigheter.

Alle ansatte i lagmannsretten har vist en formidabel evne og vilje til omstilling og innsats i hele 2020. Da pandemien rammet og vi brått måtte sette inn tiltak og etablere alternativer til tradisjonell saksavvikling, stilte alle opp og påtok seg nye og krevende arbeidsoppgaver. Tilfeldighetene gjorde at vi samtidig skulle gjennomføre endringer i lagmannsrettens ledergruppe, og at domstolens økono-

mioppgaver skulle overføres til en sentral enhet underlagt Domstoladministrasjonen. Vi er stolte over å ha manøvrert oss gjennom mange utfordrende oppgaver i året som gikk, og høstet gode erfaringer som vi kan bygge videre på.

Tinghuset i Tromsø

Foto: Bjørnar Eirik Stokkan

Sivile saker

Domstolene er samfunnets problemløsere i siste linje, men har også plikt til å forsøke å løse tvistene i minnelighet. Tvisteloven legger stor vekt på at tvister skal forsøkes forlikt, og partene er ofte best tjent med løsninger som de selv har herredømme over. I 2020 mottok lagmannsretten 161 anker over sivile dommer. Det ble avsagt dom i 87 saker, 23 saker ble forlikt og 54 saker ble nektet fremmet, trukket eller bortfalt av andre årsaker. Omfanget av den enkelte sak synes å være økende de siste årene.

Lagmannsretten arbeider med å få flere sivile saker til rettsmekling. Det ble i 2020 meklet i åtte saker, og inngått forlik i fem av disse. Økt fokus på rettsmekling før eller i planmøter, flere kurs og seminarer for dommere som mekler, og mekling som tema i dommermøter og i møter med advokater, er tiltak som ventes å ville gi effekt.

Hvis verdien av tvistegjenstanden er mindre enn 250 000 kroner, må partene søke lagmannsretten om samtykke til ankebehandling. For anker inngitt før 1. juli 2020 var beløpet 125 000 kroner. I 2020 mottok lagmannsretten 15 søknader om samtykke. Av disse ble det gitt samtykke til behandling av fire saker, ni ble nektet fremmet og en ble trukket. I saker med høyere verdi og i saker som gjelder ideelle interesser, kan anker nektes fremmet til ny realitetsbehandling dersom lagmannsretten enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre fram. Lagmannsretten nektet i 2020 å fremme 14 saker helt eller delvis på dette grunnlag.

For å få behandlet en barnevernssak for lagmannsretten må partene ha lagmannsrettens samtykke. Utgangspunktet er at disse sakene er endelig avgjort etter behandling både i fylkesnemnda og tingretten, og ny sak kan startes i nemnda etter ett år. Lagmannsretten mottok 24 anker i 2020. Samtykke til overprøving ble gitt i elleve saker. I tolv saker ble samtykke nektet.

Lagmannsretten har i 2020, som i 2019, hatt stort fokus på saker etter barnevernloven og henvist flere saker til ankebehandling enn tidligere år. Det har sammenheng med at rettstilstanden dels var uklar etter at Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) høsten 2018 dømte Norge for brudd på EMK artikkel 8 og senere har konstatert brudd i flere andre barnevernssaker mot Norge. I februar

2020 behandlet Høyesterett i storkammer fire ankesaker om barnevern med sikte på avklaring av rettstilstanden. Etter at avgjørelsene fra Høyesterett i storkammer kom, med avklaringer knyttet til blant annet samværsomfang, ble anken trukket i flere av sakene lagmannsretten skulle behandle, fordi partene kom til enighet.

I underkant av 30 % av det totale antallet anker vedrørte barn og foreldre. I tillegg til de 24 barnevernssakene gjaldt 21 av ankene tvist mellom foreldre om hvem av foreldrene barna skal bo fast hos, om samvær mv.

Lagmannsretten behandler mange saker vedrørende fast eiendom, kontraktsforhold/entrepriser/offentlig anskaffelse og erstatning. I tillegg behandles flere tvister i arbeidsforhold (oppsigelse/avskjed), arv og skifte, skatt, reindrift mv.

Tingrettene avholder skjønn for å fastsette erstatninger etter ekspropriasjon, odelstakster mv. Partene kan begjære overskjønn for lagmannsretten. Lagmannsretten fikk i 2020 inn seks begjæringer om overskjønn.

Lagmannsretten er ankeinstans for alle avgjørelser truffet etter jordskifteloven. Jordskiftelagdommeren deltar som en av tre lagdommere i saker som ankes fra jordskifterettene og i noen saker fra tingrettene som gjelder bruks- eller eiendomsrett til fast eiendom.

Lagmannsretten fikk i 2020 inn åtte stevninger i sak til overprøving av Trygderettens avgjørelser. Behandlingsformen er som for sivile ankesaker.

Hålogaland lagmannsrett hadde i 2020 en gjennomsnittlig saksbehandlingstid for sivile anker over dom på 141 dager, som er noe høyere enn tidligere år. Økningen er beskjedent tatt i betraktning pandemien, og særlig dens betydning for saksavviklingen våren 2020.

Anke over tingrettens kjennelser og beslutninger avgjøres vanligvis på grunnlag av skriftlig behandling av tre lagdommere. Det kom inn 170 slike anker i 2020. Saksbehandlingstiden var i gjennomsnitt 31 dager.

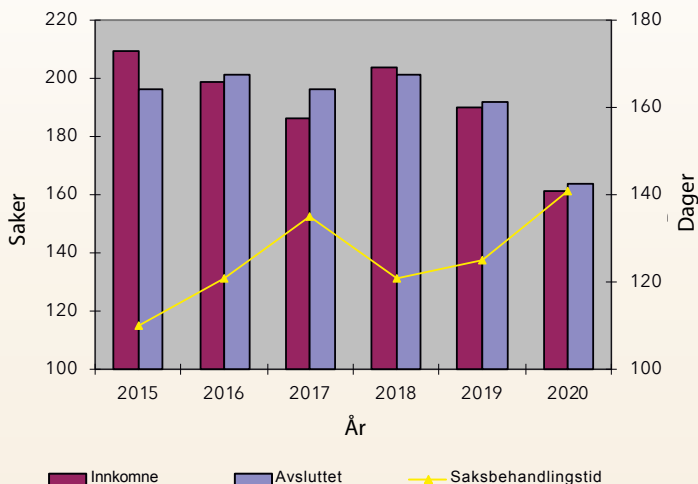
Lagmannsretten har i 2020 behandlet flere sivile saker som har reist særlige problemstillinger.

Jordskiftesak i Kvænangen

Foto: Liv Nergaard

Sivile ankesaker

Børgfjell-hytta

Dom 14. desember 2020 (LH-2020-055580)

Saken gjaldt gyldigheten av Reindrifstyreets vedtak om tvangsmulkt og pålegg om riving av hytte i Børgfjell i Hattfjelldal kommune. Hytta var oppført rundt 1970, og eier av hytta som vedtaket var rettet mot var barnebarn av han som fikk hytta oppført. Lagmannsretten problematiserte, men konkluderte ikke på spørsmålet om lovhjemmelen var tilstrekkelig klar, da den uansett enstemmig konkluderte med at vedtaket var ugyldig. Hva gjaldt begrunnelsen, delte lagmannsretten seg. Flertallet kom til at han som i sin tid førte opp hytta riktignok var same og reineier av reindriftssameslekt, men fant det ikke sannsynliggjort at han drev med reindrift som hovednæring på tidspunktet hvor hytta ble ført opp, eller at han hadde reindriftsnæringmessige behov for hytte på det aktuelle sted. Ettersom hytta ikke var ført opp med hjemmel i reindrifstloven, ga heller ikke reindrifstloven hjemmel for pålegg om riving eller ileggelse av tvangsmulkt. Mindretallet fant det sannsynliggjort at hytta var oppført med hjemmel i reindrifstretten, men kom til at Reindrifstyreets vedtak likevel var ugyldig da riving av hytta ville representere et uforholdsmessig inngrep i hytteeiers eiendom.

Sak om svensk sameby

Dom 25. august 2020 (LH-2019-68920)

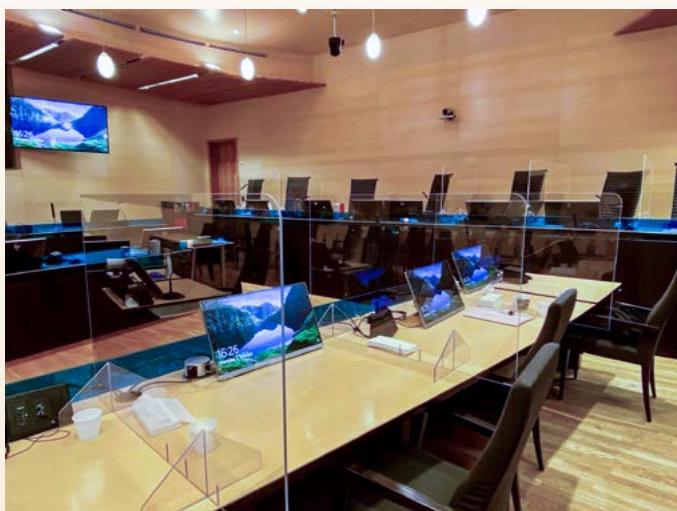
Hålogaland lagmannsrett behandlet i 2020 tvist mellom en svensk sameby og staten om gyldigheten av gjeldende regulering i medhold av grensereinbeite-loven av reinbeiter i et nærmere avgrenset område i indre Troms. Samebyen, som anser at den fastsatte regulering strider mot beiterettigheter, ervervet ved alders tids bruk, krevde dom for enerett til reindrift i det aktuelle området og erstatning. Staten ble frifunnet i lagmannsretten. Dommen er påanket, og anken er henvist til behandling i Høyesterett. De problemstillinger saken reiser, er aktuelle også utenfor det tvisteområdet denne saken gjelder. Saken har derfor stor prinsipiell og praktisk betydning.

Sak om tilsidesettelse av tomtefesteavtale

Dom 11. november 2020 (LH-2020-78543)

Saken gjaldt tilsidesettelse av en tomtefesteavtale inngått i 1953 mellom to mindreårige søstre og et andelslag (Samfunnshuset AL). Det ble oppført et samfunnshus på festetomten, og Fauske kommune ervervet på 70-tallet festeretten og samfunnshuset på tvangsauksjon. Lagmannsretten la til grunn at søstrene ikke fikk kunnskap om festeforholdet da de ble myndige. De fikk først kunnskap om festeavtalen rundt 2014-15. Verken andelslaget eller senere kommunen betalte festeavgift til søstrene. Lagmannsretten kom til at festeavtalen skulle settes til side i medhold av avtaleloven § 36.

Dette innebærer at kommunen har plikt til å rydde festetomten – dvs. fjerne samfunnshuset – og stille tomten til grunneiernes disposisjon. Kommunen ble frifunnet for krav om erstatning. Avgjørelsen er anket til Høyesterett.

Digital rettssal i Tromsø

Foto: Bjørnar Eirik Stokkan

Straffesaker

Både de domfelte og påtalemyndigheten kan anke til lagmannsretten over straffedommer avsagt av tingretten. Anken kan rette seg mot bevisbedømmelsen (skyldspørsmålet), lovanvendelsen, saksbehandlingen og/eller straffutmålingen. Den som er fornærmet ved en straffbar handling kan ikke selv anke straffesaken dersom han eller hun er misfornøyd med tingrettens dom. Fornærmede kan imidlertid anke særskilt over erstatningskrav som er behandlet i tingretten.

I 2020 fikk lagmannsretten inn 299 anker over dommer i straffesaker. Saker om alvorlige straffbare forhold, f.eks. drap, sedelighetsforbrytelse, grov narkotikaforbrytelse med flere tiltalte og forbrytelser med internasjonal forankring, har vært arbeidskrevende.

Anker i straffesaker kan nektes fremmet til ankeforhandling dersom retten enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem. Noen av de alvorligste straffesakene reiser retts- og bevisspørsmål av en slik karakter at det ikke vil være forsvarlig å nekte en anke fremmet på grunnlag av en skriftlig og forenklet behandling, men som utgangspunkt kan også de alvorligste sakene nektes fremmet dersom prøvingen er forsvarlig.

Dersom tingrettens dom gjelder en eller flere handlinger hvor påtalemyndigheten ikke har påstått og tingretten heller ikke har idømt annen reaksjon enn bot, inndragning og/eller tap av førerrett, kan anke bare fremmes for lagmannsretten dersom det foreligger særlige grunner til det. En beslutning om å nekte å fremme en anke, eventuelt å gi samtykke til ankeforhandling, behandles skriftlig av tre dommere.

I 2020 ble til sammen 32 % av ankene i straffesaker henvist til ankeforhandling. Av straffesakene med mer enn seks års straffeframme ble 66 % av ankene henvist til behandling, mens 24 % av øvrige saker ble henvist. I tillegg kommer at lagmannsretten etter den skriftlige behandlingen av tre dommere i visse tilfeller kan avgjøre saken direkte i stedet for å henvise anken til ankeforhandling. I 2020 ble 10 % av ankene avgjort på slik måte i stedet for å bli henvist til ankeforhandling. Totalt – av alle straffesaksankene som kom inn til lagmannsretten i 2020 – ble altså 42 % enten henvist

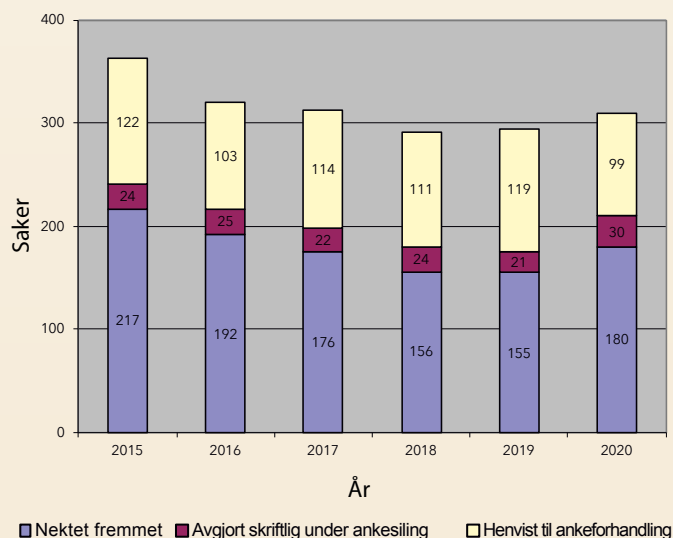
eller avgjort på annen måte enn ved nektelse.

I 2020 behandlet lagmannsretten til sammen 99 straffesaker i ankeforhandling. Av disse gjaldt 45 saker med strafferamme over seks år. I 34 av sakene behandlet lagmannsretten bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet.

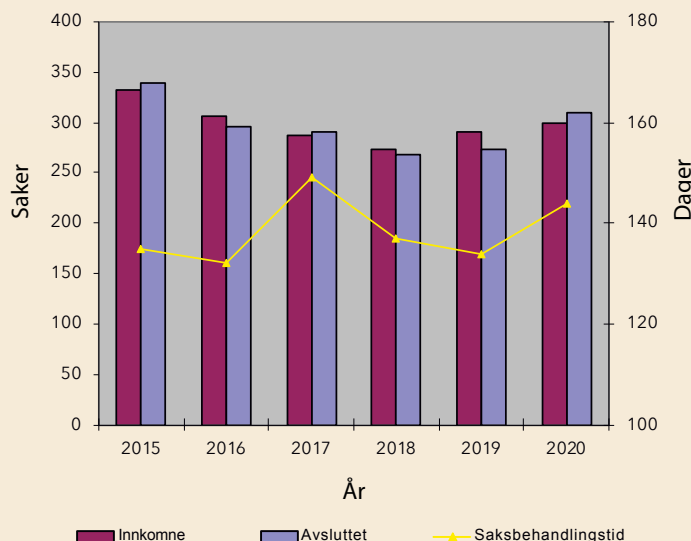
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for straffesaker behandlet i ankeforhandling var 144 dager i 2020.

Lagmannsretten behandler også partenes anker over kjennelser og beslutninger fra tingretten, blant annet avgjørelser om førerkortbeslag, varetektsfengslinger og besøksforbud. I 2020 behandlet lagmannsretten 185 slike saker, hvorav 95 gjaldt varetektsfengsling.

Straffesaker behandlet – og andel henvist til ankeforhandling

Straffesaker

Lagmannsretten har i 2020 behandlet flere straffesaker som har reist særlige strafferettslige problemstillinger.

Sak om grov narkotikaovertrødelse med meget betydelig mengde

Dom 16. oktober 2020 (LH-2020-2995)

Saken gjaldt tiltale mot seks menn for – som ledd i aktivitetene til en organisert gruppe – ulovlig å ha innført, oppbevart, ervervet eller overdratt en betydelig mengde amfetamin, eller å ha medvirket til det. Saken hadde sitt utspring i beslag av 65,27 kg amfetamin på et hotellrom i Tromsø i oktober 2017. Ankeforhandlingen ble påbegynt i mars 2020, men måtte utsettes etter en uke pga. utbruddet av covid-19 pandemien. Ny, fullstendig ankeforhandling ble deretter gjennomført over fem uker i august/september 2020. Lagmannsretten fant det bevist at det var innført til sammen 87 kg amfetamin fra Tyskland til Tromsø ved to anledninger i 2017, og at de tiltalte i varierende grad hadde hatt befatning med narkotikapartiene, eller medvirket til dette. Fem av de tiltalte ble dømt for grov narkotikaforbrytelse med betydelig kvantum, mens den siste ble dømt for grov narkotikaforbrytelse. Alle ble dømt for organisert kriminell virksomhet. Straffene varierte fra fengsel i 2 år til fengsel i 10 år og 6 måneder. Saken reiste blant annet spørsmål om hvilken betydning amfetaminets styrkegrad og tilståelse og bidrag til oppklaring skulle ha for straffutmålingen. Det ble også idømt inndragning med opptil 1,8 millioner kroner. Samtlige tiltalte har anket til Høyesterett.

Sak om uaktsomt drap og promillekjøring med snøskuter

Dom 19. juni 2020 (LH-2019-164379)

En mann var i tingretten domfelt for uaktsomt drap, uaktsom kjøring, promillekjøring, å ha drukket alkohol etter en dødsulykke, og for voldslovbrudd og ordensforstyrrelse. Han anket dommen hva gjaldt uaktsomt drap og uaktsom kjøring. Under kjøring med snøskuter om natten og med dårlig sikt hadde han kjørt på to personer som befant seg ved skuterløypa. De to personene var bekjente av tiltalte, og han og en kamerat var på veg for å hente dem til sin hytte. Den ene personen døde på stedet av skadene. Lagmannsretten domfelte tiltalte for uaktsomt drap og uaktsom kjøring. Lagmannsretten fant det bevist at mannen i tillegg til ruspåvirkning hadde kjørt for fort etter forholdene slik at han ikke greide å stoppe da han oppdaget personene ved løypa. Straffen ble satt til fengsel i ti måneder, som en fellesstraff med de forholdene som var endelig avgjort i tingretten. Tiltalte ble frifunnet for oppreisningskravene fordi lagmannsretten fant at han ikke hadde opptrådt grovt uaktsomt. Tiltaltes anke over straffutmålingen ble ikke tillatt fremmet i Høyesterett (HR-2020-1656-U). Etterlatte og vitnet anket over frifinnelsen for oppreisningserstatning. Heller ikke denne anken ble tillatt fremmet av Høyesterett (HR-2020-1973-U).

Sak om drap med kniv

Dom 21. desember 2020 (LH-2020-124331)

En mann var i tingretten domfelt for drap og overtrødelse av legemiddelloven (narkotika) til fengsel i ni år og sju måneder. Lagmannsretten behandlet hans anke over domfellelsen for drap. Det var enighet om at fornærmede døde etter å ha blitt stukket under armhulen med en kniv tiltalte hadde i hånden, men tiltalte mente at fornærmede hadde påført seg selv skaden ved å løfte tiltalte opp og mot seg under en krangel dem imellom hjemme hos tiltalte. Da fornærmede falt sammen hadde tiltalte ringt AMK og satt i gang med førstehjelp. Lagmannsrettens flertall fant det bevist at knivstikkingen var en villet aktiv handling. Flertallet fant det imidlertid ikke bevist at tiltalte i gjerningsøyeblikket hadde hatt forsett om at fornærmede ville dø av knivstikket. Han kunne da ikke domfelles for drap, men ble domfelt for forsettlig kroppsskade med dødsfølge. Straffen ble fastsatt til fengsel i sju år, og han ble videre dømt til

å betale oppreisningserstatning til avdødes to barn og foreldre. En meddommer stemte for frifinnelse, en annen meddommer stemte for å domfelle for drap. Domfelte har anket til Høyesterett over straffutmålingen.

Kompetansearbeid

Kvaliteten på lagmannsrettens arbeid er avhengig av felles innsats fra dyktige ansatte. Dommere fra lagmannsretten har i 2020 deltatt i internasjonalt dommerarbeid, lovutvalg, Domstolkommisjonen, Domstoladministrasjonens og Dommerforeningens styre, Innstillingsrådet for dommere, Tilsynsutvalget for dommere og på kurs og seminarer, som deltakere eller forelesere. Særlig kan nevnes at lagdommer Nils Asbjørn Engstad er mangeårig medlem og tidligere president for Europarådets rådgivende dommerkomité, leder av Utmarkdomstolen for Finnmark og medlem av Domstolkommisjonen. Lagdommer Vidar Stensland er ved siden av sitt arbeid i lagmannsretten dommer i konstitusjonsdomstolen knyttet til krigsforbryterdomstolen for Kosovo i Haag.

Hvert fjerde år har dommerne en måned studiepermisjon. I 2020 avviklet tre av våre dommere studiepermisjon. Studiepermisjonen benyttes dels til personlig oppdatering og dels til produksjon av artikler mv. som kommer alle domstolene til nytte. Saksbehandlere og utreder deltar på ulike fagkurs og samlinger. Lagmannsretten har egen IKT-medarbeider som har ansvaret for de digitale verktøy, for oppløring og bistand til saksbehandlere og dommere og for veiledning og tilrettelegging for aktører og publikum.

Lagmannsretten på Kjerringøy

Foto: Henriette Nazarian

Høsten 2020 gjennomførte lagmannsretten internseminar på Kjerringøy i Nordland. For uten interne spørsmål som var til drøftelse, fikk lagmannsretten en presentasjon fra Kriminalomsorgen i Nordland, særlig om bruk av narkotikaprogram med domstolskontroll. Vi hadde et meget godt faglig og sosialt utbytte av reisen.

Lagmannsrettens internutvikling skjer først og fremst gjennom arbeidet med sakene. For å kunne dra nytte av de gevinster som ligger i den digitale utviklingen er praktisering ved bruk av digitale verktøy særlig viktig. Lagmannsrettens rettssaler er i dag blant Norges mest moderne. Som hovedregel foregår kommunikasjon med profesjonelle aktører og presentasjon av beviser i saker digitalt. Fjernmøteteknologi brukes i stor utstrekning for særlig vitner og tolker der det er lang reisevei eller hvis antall møtende må reduseres. Erfaringer fra koronapandemien danner grunnlag for fremtidige, nasjonale endringer i bruk av digitale løsninger.

Samarbeid med andre aktører

Lagmannsretten er avhengig av samarbeid med mange aktører.

Meddommere som påtar seg det krevende samfunnsoppdraget det er å delta i avgjørelse av rettsaker, er helt sentrale i norsk rettspleie. 506 meddommere er fra januar 2021 valgt for å delta i ankeforhandlinger i straffesaker i Hålogaland lagmannsrett. Meddommere og fagkyndige meddommere deltar også i enkelte ankeforhandlinger i sivile ankesaker, blant annet i saker etter barnevernloven.

I flere rettsaker er det behov for at godt kvalifiserte sakkyndige medvirker til sakens opplysning. I 2020 ble det brukt til sammen 49 rettsoppnevnte sakkyndige, hovedsakelig i straffesaker, barnevernssaker og foreldretvistsaker. Det ble brukt 22 fagkyndige meddommere, de fleste i barnevernssaker og saker om tvunget psykisk helsevern, og seks arbeidslivskyndige meddommere i arbeidsrettsaker.

I mange rettsaker er det behov for tolk. Høy kvalitet på tolkingen styrker rettsikkerheten til de involverte som ikke forstår eller kan gjøre seg forstått på norsk. Tolken må være godt kvalifisert og tolkeutstyret i rettsalene må være funksjonelt og ha god kapasitet. Lagmannsretten har i flere år hatt fokus på gode arbeidsforhold for tolking. I 2020 har vi prioritert å oppgradere lydanlegget i rettsalene våre i Tinghuset i Tromsø, og etablert et ekstra tolkerom med moderne teknisk utstyr. I 2020 ble det brukt 52 tolker i 32 ankeforhandlinger. Det ble tolket på 16 språk. Engelsk, polsk og thai var språkene som ble brukt i flest saker.

Lagmannsretten er en del av forvaltningsområdet for samisk språk. I forvaltningsområdet er samisk og norsk likestilte språk og enhver har utvidet rett til bruk av samisk i rettsvesenet. Det er tre samiske språk i Norge (nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk). Det er generelt få samisktalende tolker registrert på tolkeportalen, og foreløpig er det kun tolker med kompetanse i nordsamisk. I 2020 ble det, i to saker for lagmannsretten, brukt tre tolker som tolket nordsamisk.

Lagmannsretten har et godt samarbeid med advokatforeningene og statsadvokatembetene i lagdømmet. Lagmannsretten og påtalemyndigheten møtes jevnlig for å gjennomgå rutinene for gjennomføring av berammelser, saksforberedelse og ankeforhandling. Noen ganger deltar også faste forsvarere på møtene.

Lagmannsretten har jevnlig møter med sorenskriverne i lagdømmet om kvalitet i saksforberedelsen før oversendelse av ankesaker.

I forbindelse med sammenslåing av tingretter er det aktuelt å gjennomføre møter også i 2021. I desember 2020 ga Stortinget sin tilslutning til regjeringens forslag om å redusere antallet tingretter fra dagens 60 til 23 og antall jordskifteretter fra dagens 34 til 19. I vårt lagdømme innebærer endringen at 14 tingretter, fra mai 2021, reduseres til seks. Alle dagens rettssteder skal imidlertid bestå og være fast bemannet. Hensikten med endringene er å styrke fagmiljøene i domstolene og gi bedre ressursutnytting. Lagmannsretten er enig i at strukturendringer i første instans er et godt tiltak for å styrke rettsikkerheten og sikre en større likhet mellom tingrettene, særlig i Nord-Norge der vi har mange små domstoler.

Åpenhet og tilgjengelighet

Service og samhandling er satsingsområder i domstolene. Lagmannsretten tar flere ganger i året imot skoleklasser og studenter som ønsker å besøke domstolene og følge ankeforhandlinger. Vi tar også imot andre besøksgrupper og kolleger fra andre land som ønsker å besøke domstolen og Tinghuset i Tromsø. I 2020 hadde vi i liten grad anledning til å tilby slike besøk, men vi tilrettela for at de som av ulike grunner var interessert i å følge ankeforhandlinger kunne gjøre det via videokonferanse.

Pressen spiller en viktig rolle ved kontroll med og formidling av domstolenes gjennomføring av sakene som behandles. Lagmannsretten forsøker å legge til rette for gjennomføring av pressens oppdrag, og praktiserer meroffentlighet i den grad det lar seg gjøre ut fra de kryssende hensyn i den enkelte sak. I 2020 ble flere ankeforhandlinger direkteoverført til eget presserom, hvor det var mulig å holde god avstand mellom journalistene, og mange fulgte også forhandlinger via videokonferanse.

Lagmannsretten har egen hjemmeside på internett og egen facebook-profil, hvor det legges ut nyheter fra lagmannsretten og artikler og annet som berører domstolene.

Lagmannsretten og juridisk fakultet ved Universitetet i Tromsø samarbeider ved at noen dommere underviser, veileder og har sensur. Høsten 2020 var en professor fra UIT konstituert som dommer i lagmannsretten. Hver høst tar vi også imot to juss-studenter, som hospiterer hos oss i fire uker. Vi er glade for at vi fikk gjennomført dette i november 2020.

Kjerringøy Handelssted

Foto: Bjørnar Eirik Stokkan

Fra: Prestkvern Iver Grøtting (Iver-Grotting.Prestkvern@kmd.dep.no)

Sendt: 26.04.2021 23:30:40

Til: Nordreisa kommune

Kopi:

Emne: 21/1215-38 Kommunal kompensasjonsordning for lokale virksomheter- veileder for bruk av den nasjonalt notifikerte rammeordningen

Vedlegg: Kommunal kompensasjonsordning for lokale virksomheter- veileder for bruk av den nasjonal .pdf;Veiledning til kommunene - 23. april 2021 .pdf

[EPOST UTENFRA] Vær forsiktig!

Se vedlagte saksdokumenter.

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1215-38

26. april 2021

Kommunal kompensasjonsordning for lokale virksomheter- veileder for bruk av den nasjonalt notifiserte rammeordningen

Vi viser til tilskuddsbrevene fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet av 25. februar og 15. april 2021. Tilskuddsbrevene omtaler en nasjonal notifisert ordning under Covid-19-rammeverket. EFTAs overvåkingsorgan, ESA, har nå godkjent Norges notifisering av en slik ordning (Dec. No 031/21/COL). Vi anbefaler kommunene å benytte ordningen i forvaltningen av den lokale kompensasjonsordningen. Fordelene med ordningen er at den gir kommunene stort handlingsrom til å fastsette innretning på ordningen, tilskuddsbeløpet går ut over nivået for bagatellmessig støtte og støtten tildeles på en trygg måte.

Departementet har laget en veileder for den notifiserte ordningen. Veilederen er vedlagt, og vil også være tilgjengelig på regjeringen.no under informasjon om den kommunale kompensasjonsordningen. Veilederen vil oppdateres fortløpende etter hvert som vi høster erfaring med bruken av den notifiserte ordningen.

Veilederen vil hjelpe kommunene med å bruke den notifiserte ordningen og forvalte de lokale kompensasjonsmidlene i tråd med reglene for offentlig støtte. Departementet vil vurdere behovet for eventuelle andre tiltak som kan hjelpe kommunene i å bruke den notifiserte ordningen.

Kravene som stilles til den notifiserte ordningen gjør at den ikke kan benyttes for ordninger som er kunngjort før 16. april 2021, som er dagen for godkjenning av ordningen.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Regionalpolitisk
avdeling

Saksbehandler
Vidar Martin Hasle
Jensen
22 24 70 15

Regionalforvaltning.no tilpasses og får et eget søknadsskjema for midler som tildeles under den nasjonalt notifisert ordningen. Dette er foreløpig ikke klart. Vi informerer fortløpende på regjeringen.no om endringer.

Med hilsen

Gerd Slinning (e.f.)
avdelingsdirektør

Vidar Martin Hasle Jensen
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Agder fylkeskommune
Innlandet fylkeskommune
Kommunesektorens organisasjon
Møre og Romsdal fylkeskommune
Nordland fylkeskommune
Oslo kommune
Rogaland fylkeskommune
Troms og Finnmark fylkeskommune
Trøndelag fylkeskommune
Vestfold og Telemark fylkeskommune
Vestland fylkeskommune
Viken fylkeskommune

Adresseliste

Alstahaug kommune	Postboks 1006	8805	SANDNESSJØEN
Alta kommune	Postboks 1403	9506	ALTA
Alvdal kommune	Gjelen 3	2560	ALVDAL
Alver kommune	Kvernhusmyrane 20	5914	ISDALSTØ
Andøy kommune	Postboks 187	8483	ANDENES
Aremark kommune	Rådhuset, Aremarksveien 2276	1798	AREMARK
Arendal kommune	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
Asker kommune	Postboks 353	1372	ASKER
Askvoll kommune	Postboks 174	6988	ASKVOLL
Askøy kommune	Klampavikvegen 1	5300	KLEPPESTØ
Aukra kommune	Nyjordvegen 12	6480	AUKRA
Aure kommune	Postboks 33	6689	AURE
Aurland kommune	Vangen 1	5745	AURLAND
Aurskog-Høland kommune	Rådhusveien 3	1940	BJØRKELANGEN
Austevoll kommune	Storebørportalen	5392	STOREBØ
Austrheim kommune	Sætremarka 2	5943	AUSTRHEIM
Averøy kommune	Postboks 152 Bruhagen	6538	AVERØY
Balsfjord kommune	Rådhusgata 11	9050	STORSTEINNES
Bamble kommune	Postboks 80	3993	LANGESUND
Bardu kommune	Postboks 401	9365	BARDU
Beiarn kommune	Moldjord	8110	MOLDJORD
Bergen kommune	Postboks 7700	5020	BERGEN
Berlevåg kommune	Rådhusgata 2	9980	BERLEVÅG
Bindal kommune	Rådhuset	7980	TERRÅK
Birkenes kommune	Postboks 115	4795	BIRKELAND
Bjerkreim kommune	Postboks 17	4389	VIKESÅ
Bjørnafjorden kommune	Postboks 24	5649	EIKELANDSOSEN
Bodø kommune	Postboks 319	8001	BODØ
Bokn kommune	Boknatunvegen 37	5561	BOKN
Bremanger kommune	Postboks 104	6721	SVELGEN
Brønnøy kommune	Rådhuset	8905	BRØNNØYSUND
Bygland kommune	Sentrum 18	4745	BYGLAND
Bykle kommune	Rådhuset	4754	BYKLE
Bærum kommune	Rådhuset	1304	SANDVIKA
Bø kommune	Rådhuset, Veaveien 50	8475	STRAUMSJØEN
Bømlo kommune	Kommunehuset	5430	BREMNES

Båtsfjord kommune	Postboks 610	9991	BÅTSFJORD
Deatnu - Tana kommune	Rådhusveien 24	9845	TANA
Dovre kommune	Kongsvegen 4	2662	DOVRE
Drammen kommune	Postboks 7500	3008	DRAMMEN
Drangedal kommune	Kommunehuset	3750	DRANGEDAL
Dyrøy kommune	Dyrøytunet 1	9311	BRØSTADBOTN
Dønna kommune	Solfjellsjøen	8820	DØNNA
Eidfjord kommune	Simadalsvegen 1	5783	EIDFJORD
Eidskog kommune	Postboks 94	2231	SKOTTERUD
Eidsvoll kommune	Postboks 90	2081	EIDSVOLL
Eigersund kommune	Postboks 580	4379	EGERSUND
Elverum kommune	Postboks 403	2418	ELVERUM
Enebakk kommune	Prestegårdsveien 4	1912	ENEBAKK
Engerdal kommune	Engerdalsveien 1794	2440	ENGERDAL
Etne kommune	Sjoarvegen 2	5590	ETNE
Etnedal kommune	Kommunehuset	2890	ETNEDAL
Evenes kommune	Postboks 43	8539	BOGEN I OFOTEN
Evje og Hornnes kommune	Kasernevegen 19	4735	EVJE
Farsund kommune	Postboks 100	4552	FARSUND
Fauske - Fuosko kommune	Postboks 93	8201	FAUSKE
Fedje kommune	Stormarkvegen 49	5947	FEDJE
Fitjar kommune	Postboks 83	5418	FITJAR
Fjaler kommune	Dalstunet 20	6963	DALE I SUNNFJORD
Fjord kommune	Postboks 144	6211	VALLDAL
Flakstad kommune	Flakstadveien 371	8380	RAMBERG
Flatanger kommune	Miljøbygget	7770	FLATANGER
Flekkefjord kommune	Kirkegaten 50	4400	FLEKKEFJORD
Flesberg kommune	Lampelandhagan 7	3623	LAMPELAND
Flå kommune	Sentrumsvegen 24	3539	FLÅ
Folldal kommune	Gruvvegen 7	2580	FOLLDAL
Fredrikstad kommune	Postboks 1405	1602	FREDRIKSTAD
Frogn kommune	Postboks 10	1441	DRØBAK
Froland kommune	Frolandsveien 995	4820	FROLAND
Frosta kommune	Alstad	7633	FROSTA
Frøya kommune	Postboks 152	7261	SISTRANDA
Fyresdal kommune	Klokkarhamaren 6	3870	FYRESDAL

Færder kommune	Postboks 250 Borgheim	3163	Nøtterøy
Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono kommune	Postboks 74	9148	OLDERDALEN
Gamvik kommune	Postboks 174	9770	MEHAMN
Gausdal kommune	Vestringsvegen 8	2651	ØSTRE GAUSDAL
Gildeskål kommune	Postboks 54	8138	INNDYR
Giske kommune	Rådhuset	6050	VALDERØYA
Gjemnes kommune	Kommunehuset	6631	BATNFJORDSØRA
Gjerdrum kommune	Postboks 10	2022	GJERDRUM
Gjerstad kommune	Gjerstadveien 1335	4980	GJERSTAD
Gjesdal kommune	Rettedalen 1	4330	ÅLGÅRD
Gjøvik kommune	Postboks 630	2810	GJØVIK
Gloppen kommune	Grandavegen 9	6823	SANDANE
Gol kommune	Gamlevegen 4	3550	GOL
Gran kommune	Rådhusvegen 39	2770	JAREN
Grane kommune	Industriveien 2	8680	TROFORS
Gratangen kommune	Postboks 23	9471	GRATANGEN
Grimstad kommune	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
Grong kommune	Postboks 162	7871	GRONG
Grue kommune	Grue rådhus	2260	KIRKENÆR
Gulen kommune	Eivindvikvegen 1119	5966	EIVINDVIK
Guovdageaidnu - Kautokeino kommune	Bredbuktnesvn. 6	9520	KAUTOKEINO
Hadsel kommune	Rådhusgata 5	8450	STOKMARKNES
Halden kommune	Postboks 150	1751	HALDEN
Hamar kommune	Postboks 4063	2306	HAMAR
Hamarøy kommune	Kommunehuset	8294	HAMARØY
Hammerfest kommune	Postboks 1224	9616	HAMMERFEST
Hareid kommune	Rådhusplassen 5	6060	HAREID
Harstad - Hársttåk kommune	Postmottak	9479	HARSTAD
Hasvik kommune	Postboks 43	9593	BREIVIKBOTN
Hattfjelldal kommune	O.T.Olsens vei 3 A	8690	HATTFJELLDAL
Haugesund kommune	Postboks 2160	5504	HAUGESUND
Heim kommune	Trondheimsveien 1	7200	KYRKSÆTERØRA
Hemnes kommune	Sentrumsveien 1	8646	KORGEN

Hemsedal kommune	Hemsedalsvegen 2889	3560	HEMSEDAL
Herøy kommune	Postboks 274	6099	FOSNAVÅG
Herøy kommune	Herøy Rådhus	8850	HERØY
Hitra kommune	Rådhusveien 1	7240	HITRA
Hjartdal kommune	Saulandsvegen 414	3692	SAULAND
Hjelmeland kommune	Vågen	4130	HJELMELAND
Hol kommune	Ålmannvegen 8	3576	HOL
Hole kommune	Viksveien 30	3530	RØYSE
Holmestrand kommune	Pb 312	3081	HOLMESTRAND
Holtålen kommune	Hovsletta	7380	ÅLEN
Horten kommune	Postboks 10	3191	HORTEN
Hurdal kommune	Minneåsvegen 3	2090	HURDAL
Hustadvika kommune	Tingplassen 1	6440	ELNESVÅGEN
Hvaler kommune	Storveien 32	1680	SKJÆRHALDEN
Hyllestad kommune	Hyllestad kommunehus	6957	HYLLESTAD
Hægebostad kommune	Laurkrokveien 4	4595	TINGVATN
Høyanger kommune	Postboks 159	6991	HØYANGER
Høylandet kommune	Vargeia 1	7977	HØYLANDET
Hå kommune	Rådhusgata 8	4360	VARHAUG
Ibestad kommune	Rådhuset, Kopparvika 7	9450	HAMNVIK
Inderøy kommune	Vennalivegen 7	7670	INDERØY
Indre Fosen kommune	Rådhusveien 13	7100	RISSA
Indre Østfold kommune	Postboks 3	1802	ASKIM
Iveland kommune	Frikstadveien 20	4724	IVELAND
Jevnaker kommune	Kirkegata 6	3520	JEVNAKER
Kárásjohka - Karasjok kommune	Postboks 84	9735	KARASJOK
Karlsøy kommune	Rådhuset	9130	HANSNES
Karmøy kommune	Rådhuset, Postboks 167	4291	KOPERVIK
Kinn kommune	Postboks 294	6701	MÅLØY
Klepp kommune	Postboks 25	4358	KLEPPE
Kongsberg kommune	Postboks 115	3602	KONGSBERG

Kongsvinger kommune	Postmottak	2226	KONGSVINGER
Kragerø kommune	Postboks 128	3791	KRAGERØ
Kristiansand kommune	Postboks 4	4685	NODELAND
Kristiansund kommune	Postboks 178	6501	KRISTIANSUND N
Krødsherad kommune	Kommunehuset	3536	NORESUND
Kvam herad	Grovagjelet 16	5600	NORHEIMSUND
Kvinesdal kommune	Nesgata 11	4480	KVINESDAL
Kvinnherad kommune	Rådhuset	5470	ROSENDAL
Kviteseid kommune	Kviteseidgata 13	3850	KVITeseID
Kvitsøy kommune	Kommunehusveien 6	4180	KVITSØY
Kvæfjord kommune	Bygdeveien 26	9475	BORKENES
Kvænangen kommune	Burfjord	9161	BURFJORD
Larvik kommune	Postboks 2020	3255	LARVIK
Lebesby kommune	Postboks 38	9790	KJØLLEFJORD
Leirfjord kommune	Kommunehuset	8890	LEIRFJORD
Leka kommune	Lekatun	7994	LEKA
Lesja kommune	Postboks 53	2665	LESJA
Levanger kommune	Postboks 130	7601	LEVANGER
Lier kommune	Postboks 205	3401	LIER
Lierne kommune	Heggvollveien 6	7882	NORDLI
Lillehammer kommune	Postboks 986	2626	LILLEHAMMER
Lillesand kommune	Postboks 23	4791	LILLESAND
Lillestrøm kommune	Postboks 313	2001	LILLESTRØM
Lindesnes kommune	Nordre Heddeland 26	4534	MARNARDAL
Loabák - Lavangen kommune	Nesveien 7	9357	TENNEVOLL
Lom kommune	Sognefjellsveien 6	2686	LOM
Loppa kommune	Parkveien 1-3	9550	ØKSFJORD
Lund kommune	Moiveien 9	4460	MOI
Lunner kommune	Sandsvegen 1	2740	ROA
Lurøy kommune	Onøyveien 14	8766	LURØY
Luster kommune	Rådhuset	6868	GAUPNE
Lyngdal kommune	Postboks 353	4577	LYNGDAL
Lyngen kommune	Strandveien 24	9060	LYNGSEIDET

Lærdal kommune	Postboks 83	6886	LÆRDAL
Lødingen kommune	Postboks 83	8411	LØDINGEN
Lørenskog kommune	Postboks 304	1471	LØRENSKOG
Løten kommune	Postboks 113	2341	LØTEN
Malvik kommune	Postboks 140	7551	HOMMELVIK
Marker kommune	Postboks 114	1871	ØRJE
Masfjorden kommune	Austfjordvegen 2724	5981	MASFJORDNES
Melhus kommune	Rådhuset	7224	MELHUS
Meløy kommune	Gammelveien 5	8150	ØRNES
Meråker kommune	Rådhuset	7530	MERÅKER
Midtre Gauldal kommune	Rådhuset	7290	STØREN
Midt-Telemark kommune	Postboks 83	3833	BØ I TELEMARK
Modalen kommune	Postboks 44	5732	MODALEN
Modum kommune	Postboks 38	3371	VIKERSUND
Molde kommune	Rådhusplassen 1	6413	MOLDE
Moskenes kommune	Rådhuset	8390	REINE
Moss kommune	Postboks 175	1501	MOSS
Målselv kommune	Kommunehuset	9321	MOEN
Måsøy kommune	Torget 1	9690	HAVØYSUND
Namsos kommune	Stavarvegen 2	7856	JØA
Namsskogan kommune	R. C. Hansens vei 2	7890	NAMSSKOGAN
Nannestad kommune	Teiealleen 31	2030	NANNESTAD
Narvik kommune	Postboks 64	8512	NARVIK
Nes kommune	Postboks 114	2151	ÅRNES
Nesbyen kommune	Rukkedalsvegen 46	3540	NESBYEN
Nesna kommune	Movegen 24	8700	NESNA
Nesodden kommune	Postboks 123	1451	NESODDTANGEN
Nissedal kommune	Kommunehuset, Treungvegen 398	3855	TREUNGEN
Nittedal kommune	Postboks 63	1483	HAGAN
Nome kommune	Ringsevja 30	3830	ULEFOSS
Nord-Aurdal kommune	Postboks 143	2901	FAGERNES
Nord-Fron kommune	Nedregate 50	2640	VINSTRÅ
Nordkapp kommune	Postboks 403	9751	HONNINGSVÅG
Nord-Odal kommune	Herredsveien 2	2120	SAGSTUA

Nordre Follo kommune	Postboks 3010	1402	SKI
Nordre Land kommune	Postboks 173	2882	DOKKA
Nordreisa kommune	Postboks 174	9156	STORSLETT
Nore og Uvdal kommune	Sentrum 16	3630	RØDBERG
Notodden kommune	Postboks 193	3672	NOTODDEN
Nærøysund kommune	Postboks 133, Sentrum	7901	RØRVIK
Oppdal kommune	Inge Krokanns vei 2	7340	OPPDAL
Orkland kommune	Postboks 83	7301	ORKANGER
Os kommune	Rytrøa 14	2550	OS I ØSTERDALEN
Osen kommune	Kommunehuset	7740	STEINSDALEN
Oslo kommune	Rådhuset	0037	OSLO
Osterøy kommune	Geitaryggen 8	5282	LONEVÅG
Overhalla kommune	Svalivn. 2	7863	OVERHALLA
Porsanger - Porsáŋgu - Porsanki kommune	Rådhuset, Postboks 400	9712	LAKSELV
Porsgrunn kommune	Postboks 128	3901	PORSGRUNN
Rakkestad kommune	Postboks 264	1891	RAKKESTAD
Rana kommune	Postboks 173	8601	MO I RANA
Randaberg kommune	Postboks 40	4096	RANDABERG
Rauma kommune	Vollan 8 A	6300	ÅNDALSNES
Rendalen kommune	Hanestadveien 1	2485	RENDALEN
Rennebu kommune	Kommunehuset	7391	RENNEBU
Rindal kommune	Rindalsvegen 17	6657	RINDAL
Ringebu kommune	Hanstadgata 4	2630	RINGEBU
Ringerike kommune	Pb 123 Sentrum	3502	HØNEFOSS
Ringsaker kommune	Postboks 13	2381	BRUMUNDDAL
Risør kommune	Postboks 158	4952	RISØR
Rollag kommune	Vrågåvegen 10	3626	ROLLAG
Rælingen kommune	Postboks 100	2025	FJERDINGBY
Rødøy kommune	Rødøy rådhus	8185	VÅGAHOLMEN
Røros kommune	Bergmannsgata 23	7374	RØROS
Røst kommune	Rådhuset	8064	RØST
Råde kommune	Skråtorpveien 2 A	1640	RÅDE
Raarvihke - Røyrvik kommune	Kommunehuset	7898	LIMINGEN
Salangen kommune	Postboks 77	9355	SJØVEGAN

Saltdal kommune	Kirkegata 23	8250	ROGNAN
Samnanger kommune	Tyssevegen 217	5650	TYSSE
Sande kommune	Rønnebergplassen 17	6084	LARSNES
Sandefjord kommune	Postboks 2025	3202	SANDEFJORD
Sandnes kommune	Postboks 583	4302	SANDNES
Sarpsborg kommune	Postboks 237	1702	SARPSBORG
Sauda kommune	Postboks 44	4201	SAUDA
Sel kommune	Botten Hansens gt 9	2670	OTTA
Selbu kommune	Gjelbakken 15	7580	SELBU
Seljord kommune	Brøløsvegen 13 A	3840	SELJORD
Senja kommune	Pb. 602	9306	FINNSNES
Sigdal kommune	Borgestubakken 2	3350	PRESTFOSS
Siljan kommune	Postboks 16	3749	SILJAN
Sirdal kommune	Tonstadvegen 28, Rådhuset	4440	TONSTAD
Skaun kommune	Postboks 74	7358	BØRSA
Skien kommune	Postboks 158	3701	SKIEN
Skiptvet kommune	Postboks 115	1806	SKIPTVET
Skjervøy kommune	Postboks 145	9189	SKJERVØY
Skjåk kommune	Moavegen 30	2690	SKJÅK
Smøla kommune	Postboks 34	6571	SMØLA
Snåase - Snåsa kommune	Sørsivegen 6	7760	SNÅSA
Sogndal kommune	Postboks 153	6851	SOGNDAL
Sokndal kommune	Gamleveien 20	4380	HAUGE I DALANE
Sola kommune	Postboks 99	4097	SOLA
Solund kommune	Hardbakke 26	6924	HARDBAKKE
Sortland kommune	Postboks 117	8401	SORTLAND
Stad kommune	Rådhusvegen 11	6770	NORDFJORDEID
Stange kommune	Postboks 214	2336	STANGE
Stavanger kommune	Postboks 8001	4068	STAVANGER
Steigen kommune	Leinesfjord	8283	LEINESFJORD
Steinkjer kommune	Postboks 2530	7729	STEINKJER
Stjørdal kommune	Postboks 133	7501	STJØRDAL
Stord kommune	Postboks 304	5402	STORD
Stor-Elvdal kommune	Postboks 85	2481	KOPPANG
Storfjord - Omasvuotna -	Oldersletta 1	9046	OTEREN

Omasvuono			
kommune			
Strand kommune	Postboks 115	4126	JØRPELAND
Stranda kommune	Øyna 13	6200	STRANDA
Stryn kommune	Tønningsgata 4	6783	STRYN
Sula kommune	Postboks 280	6039	LANGEVÅG
Suldal kommune	Eidsvegen 7	4230	SAND
Sunndal kommune	Postboks 94	6601	SUNNDALSØRA
Sunnfjord kommune	Postboks 338	6802	FØRDE
Surnadal kommune	Bårdshaugvegen 1	6650	SURNADAL
Sveio kommune	Postboks 40	5559	SVEIO
Sykkylven kommune	Kyrkjevegen 62	6230	SYKKYLVEN
Sømna kommune	Kystveien 84 A	8920	SØMNA
Søndre Land	Hovsbakken 1	2860	HOV
kommune			
Sør-Aurdal	Tingvollbakkin 15	2930	BAGN
kommune			
Sørfold kommune	Rådhuset	8226	STRAUMEN
Sør-Fron kommune	Kommunevegen 1	2647	SØR-FRON
Sør-Odal kommune	Øgardsvegen 2	2100	SKARNES
Sørreisa kommune	Storveien 20	9310	SØRREISA
Sør-Varanger	Postboks 406	9915	KIRKENES
kommune			
Time kommune	Postboks 38	4349	BRYNE
Tingvoll kommune	Kommunehuset	6630	TINGVOLL
Tinn kommune	Postboks 14	3661	RJUKAN
Tjeldsund kommune	Postboks 240	9439	EVENSKJER
Tokke kommune	Storvegen 60	3880	DALEN
Tolga kommune	Brugata 38	2540	TOLGA
Tromsø kommune	Postboks 6900	9299	TROMSØ
Trondheim	Postboks 2300	7004	TRONDHEIM
kommune	Torgarden		
Trysil kommune	Postboks 200	2421	TRYSIL
Træna kommune	Postboks 86	8770	TRÆNA
Tvedestrand	Postboks 38	4901	TVEDESTRAND
kommune			
Tydal kommune	Tydalsvegen 125	7590	TYDAL
Tynset kommune	Torvgata 1	2500	TYNSET
Tysnes kommune	Uggdalsvegen 301	5685	UGGDAL
Tysvær kommune	Postboks 94	5575	AKSDAL
Tønsberg kommune	Postboks 2410	3104	TØNSBERG
Ullensaker	Postboks 470	2051	JESSHEIM
kommune			

Ullensvang kommune	Opheimsgata 31	5750	ODDA
Ulstein kommune	Postboks 143	6067	ULSTEINVIK
Ulvik herad	Skeiesvegen 3	5730	ULVIK
Unjárga - Nesseby kommune	Rådhuset	9840	VARANGERBOTN
Utsira kommune	Postboks 63	5547	UTSIRA
Vadsø kommune	Postboks 614	9811	VADSØ
Vaksdal kommune	Konsul Jepsens gate 16	5722	DALEKVAM
Valle kommune	Postboks 4	4747	VALLE
Vang kommune	Tyinvegen 5161	2975	VANG I VALDRES
Vanylven kommune	Rådhuset	6143	FISKÅ
Vardø kommune	Postboks 292	9951	WARDØ
Vefsn kommune	Postboks 560	8651	MOSJØEN
Vega kommune	Rørøyveien 10	8980	VEGA
Vegårshei kommune	Molandsveien 11	4985	VEGÅRSHEI
Vennesla kommune	Postboks 25	4701	VENNESLA
Verdal kommune	Postboks 24	7651	VERDAL
Vestby kommune	Postboks 144	1541	VESTBY
Vestnes kommune	Rådhuset, Brugata 10	6390	VESTNES
Vestre Slidre kommune	Slidrevegen 16	2966	SLIDRE
Vestre Toten kommune	Postboks 84	2831	RAUFOSS
Vestvågøy kommune	Postboks 203	8376	LEKNES
Vevelstad kommune	Kommunehuset	8976	VEVELSTAD
Vik kommune	Postboks 134	6891	VIK I SOGN
Vindafjord kommune	Rådhusplassen 1	5580	ØLEN
Vinje kommune	Vinjevegen 192	3890	VINJE
Volda kommune	Stormyra 2	6100	VOLDA
Voss herad	Postboks 145	5701	VOSS
Værøy kommune	Sørland 33	8063	VÆRØY
Vågan kommune	Rådhuset	8305	SVOLVÆR
Vågå kommune	Edvard Storms veg 2	2680	VÅGÅ
Våler kommune	Kjosveien 1	1592	VÅLER I ØSTFOLD
Våler kommune	Vålgutua 251	2436	VÅLER I SOLØR
Øksnes kommune	Storgata 27	8430	MYRE
Ørland kommune	Alf Nebbs gate 2	7160	BJUGN
Ørsta kommune	Dalevegen 6	6153	ØRSTA

Østre Toten kommune	Postboks 24	2851	LENA
Øvre Eiker kommune	Postboks 76	3301	HOKKSUND
Øyer kommune	Kongsvegen 325	2636	ØYER
Øygarden kommune	Ternholmvegen 2	5337	RONG
Øystre Slidre kommune	Bygdinvegen 1989	2940	HEGGENES
Åfjord kommune	Øvre Årnes 7	7170	ÅFJORD
Ål kommune	Torget 1	3570	ÅL
Ålesund kommune	Postboks 1521	6025	ÅLESUND
Åmli kommune	Gata 5	4865	ÅMLI
Åmot kommune	Rådhuset, Torget 1	2450	RENA
Årdal kommune	Statsråd Evensens veg 4	6885	ÅRDALSTANGEN
Ås kommune	Postboks 195	1431	ÅS
Åseral kommune	Gardsvegen 68	4540	ÅSERAL
Åsnes kommune	Rådhusgata 1	2270	FLISA

DET KONGELIGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Veileder – H-2496

Kommunal kompensasjonsordning til lokale virksomheter – Veileder for den nasjonalt notifikerte ordningen under Covid19-rammeverket (Kap 553 post 68)

Innledning

Hensikten med veilederen er å legge til rette for en god forvaltning i kommunene av den nasjonalt notifikerte ordningen¹. Kommunene kan hjemle tildeling av støtte til lokale virksomheter med utgangspunkt i denne ordningen. Veilederen gjelder ikke kommunenes tildeling av støtte i form av bagatellmessig støtte, støtte innenfor gruppeunntaksforordningen eller eventuelt egne notifikerte ordninger.

Veilederen omfatter forhold som sikrer at reglene for offentlig støtte med utgangspunkt i den nasjonalt notifikerte ordningen blir ivaretatt. Veilederen omfatter videre de deler av Bestemmelser om økonomistyring i staten, som gjelder for den nasjonalt notifikerte ordningen². Kommunene må videre påse at kommuneloven og forvaltningsloven blir overholdt.

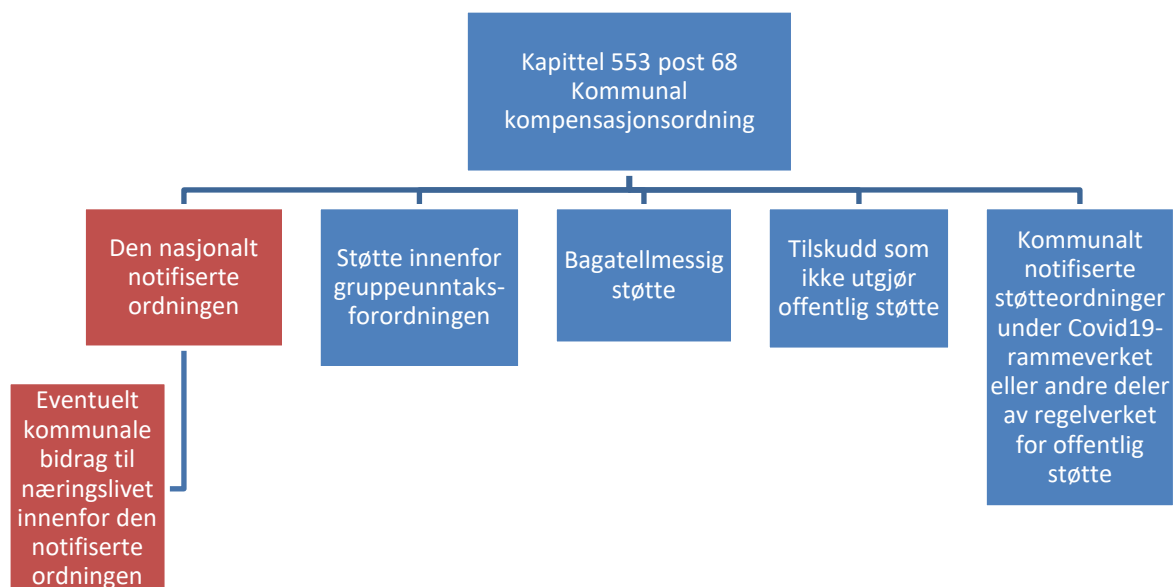
Kommuner som velger å bruke denne ordningen, må lage lokale ordninger, inkludert regelverk for ordningen, ut fra lokale prioriteringer, innenfor dette rammeverket. Ordningen skal være søknadsbasert.

Den nasjonalt notifikerte ordningens plass i forvaltningen av 68-posten

Hensikten med 68-posten er å sette kommunene bedre i stand til å avhjelpe situasjonen for lokale virksomheter som er rammet av lokale eller nasjonale smitteverntiltak. Innenfor dette målet, har kommunene stor anledning til å støtte ulike deler av næringslivet innenfor sin kommune. Figuren under plasserer den nasjonalt notifikerte ordningen sin plass i forvaltningen av 68-posten, og hvordan støtte fra posten kan tildeles.

¹ Se ESAs vedtak [her](#).

² [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#). De deler som gjelder denne ordningen er kap. 6.2.1 (a-d), 6.2.3, 6.2.4.2, 6.3.1-6.3.3 og 6.4.1

Kommunen kan kombinere ulike måter å gi støtte på. Den veilederen gjelder for den rødfargede delen av figuren, det vil si den støtten som gis innenfor den nasjonalt notifiserte ordningen. Dersom kommunene velger å opprette lokale ordninger i tråd med denne ordningen, må vilkårene i denne veilederen være tilfredsstillende.

Forholdet til forvaltningsloven og lov om offentlig støtte

Forvaltningsloven gjelder i forvaltningen av hele 68-posten. En søknad om tilskudd behandles normal som en sak om enkeltvedtak. Hovedregelen er at støtteordninger skal forskriftsfestes.

Ordningen er også underlagt lov om offentlig støtte.

Mål for ordningen

Ordningen skal sikre tilgang til likviditet i virksomheter og dempe de økonomiske konsekvensene av Covid-19-pandemien, ved hjelp av direkte tilskudd. Ordningen skal rettes mot lokale virksomheter.

Kriterier for måloppnåelse

På nasjonalt nivå vurderer departementet målet som oppnådd dersom likviditeten (i form av dekning av ekstrakostnader og tap) bedres for det lokale næringslivet. I den grad virksomhetene får dekket dokumenterte kostnader og tap, anser departementet målet som innfridd.

Bruk av regionalforvaltning.no

Oppretting av støtteordning i regionalforvaltning.no

Kommunen må opprette en ny tilskuddsordning når den bruker den nasjonalt notifiserte ordningen. I regionalforvaltning.no må kommunen velge søknadsskjema som har tittel "Nasjonalt notifisert ordning".

Oppretting av rammer og budsjettområde

Kommunen må etablere en ny ramme i regionalforvaltning.no som sikrer at riktig søknadsskjema mv. blir aktivisert. Rammen opprettes ved å velge "Kapittel 553 post 68 – nasjonalt notifisert ordning".

Når rammen er opprettet, må kommunen legge inn bevilgningen fra departementet på budsjettområdet for 2021. Bevilgningen må legges inn som posteringstype "bevilgning".

Hvis kommunen setter av egne/frie inntekter til den nasjonale ordningen, så må kommunen legge inn disse midlene som posteringstype "overføring".

Grunnen til dette er at departementet må rapportere til ESA. På denne måten kan departementet rapportere både på midlene på 68 posten og på midler kommunene selv setter av til denne ordningen.

Brukerstøtte

Lenke til brukerstøtte når den er klar i regionalforvaltning.no.

Kunngjøring

Kommunen må kunngjøre/sin lokale ordning slik at den gjøres kjent for målgruppene. Kommunen har stor frihet til å utforme ordningene etter egne prioriteringer, men alle relevante elementer som kommunen skal vurdere i søknadsbehandlingen må omtales i kunngjøringen/utlysningen. For å sikre likebehandling av virksomheter, og like konkurransevilkår kan ikke kommunen legge til grunn kriterier som ikke er oppgitt i kunngjøringen. Når midlene først er lyst ut under den nasjonalt notifiserte ordningen, må kommunene dele ut midlene i henhold til de kunngjorte opplysningene.

Innholdet i kunngjøringen

Målgruppe. Kunngjøringen må tydelig beskrive hvilke virksomheter som kan motta støtte.

- a. Kun virksomheter innenfor kommunens grenser og med adresse i kommunen kan motta støtte. Virksomheten kan bare motta støtte for den økonomiske aktiviteten som finner sted innenfor kommunen. Det betyr at det må føres separate regnskaper for filialer/bedrifter i den aktuelle kommunene eller på andre måter være mulig å separere virksomheten i den aktuelle kommunen fra virksomheter i andre deler av konsernet/foretaket. Unntaket er destinasjonsselskaper eller turistkontorer som fremmer turisme i deres respektive områder, og som eies av virksomheter innenfor kommunen, eller som har medlemmer innenfor kommunen.
- b. En virksomhet som er eid av et foretak (f.eks. som del av et konsern, for eksempel kjedehotell eller treningssenter) utenfor egen kommune kan ikke nektes støtte dersom den ellers tilfredsstillende kriteriene.
- c. Næringsavgrensninger må være tydelig beskrevet. For eksempel er reiselivsnæringen ikke entydig definert og avgrenset. En mulig løsning kan være å bruke NACE-koder, slik de er omtalt på ssb.no. En annen mulighet kan være å ta

utgangspunkt i noen enkeltbedrifter og se hvilken næringskode (NACE-kode) virksomheten tilhører, og vurdere om den samme næringskoden kan brukes til å avgrense ordningen. Informasjon om næringskode for enkeltbedrifter er tilgjengelig på [Brønnøysundregistrene](#) eller [proff.no](#). Innenfor dette kriteriet, kan kommunen avgrense ordningen til bestemte næringer, for eksempel hotellnæringen eller andre næringer som er viktige for kommunen å støtte.

- d. Størrelsesbegrensninger. Kommunen kan sette krav til minstestørrelse eller maksimal størrelse på bedrifter, for eksempel når det gjelder antall ansatte eller omsetning.

Tildelingskriterier. Alle relevante tildelingskriterier må beskrives i kunngjøringen. I denne ordningen vil det være naturlig med tildelingskriterier knyttet til næringsavgrensninger, hvilke tap eller kostnader som kan støttes, hvordan støtten beregnes, m.m.

Kommunen kan bare utbetale støtte i form av direkte tilskudd. Lån og garantier er ikke tillatt. Tilskudd kan gis virksomheter som kan dokumentere tap av inntekter eller økte kostnader. Kommunen må selv sette krav til dokumentasjon, men vi ønsker fra departementets side at krav til dokumentasjon skal være enkle for virksomheten å innfri.

Tilskudd kan dekke

- Sektorer eller virksomheter med tap av omsetning/inntekt som følge av covid-19-pandemien eller den påfølgende økonomiske nedgangen.
- Sektorer eller virksomheter med økte kostnader som følge av et tiltak for å unngå spredning av covid-19, og kostnader direkte knyttet til covid-19-lavkonjunktur.
- Sektorer eller virksomheter som er gjenstand for tap av varer pga covid-19-pandemien.

En virksomhet kan ha tap selv om den går med overskudd. Et tap kan måles i form av redusert inntjening i en periode sammenliknet med tilsvarende perioder i normalår. En vanlig måte å beregne tap på, er å sammenlikne omsetningstall fra en måned eller kvartal i 2019 med tilsvarende måned eller kvartal i 2020 (etter at pandemien brøt ut) eller 2021.

Nasjonale frister for tildeling av tilskudd:

Den nasjonalt notifiserte ordningen gjelder fra 16.4.2021. Det er bare tilskuddsmidler som er kunngjort den 16. april eller senere som kan hjemles i den nasjonalt notifiserte ordningen.

- a. Tilskudd fra bevilgning gitt 25.2.2021 må gis innen 1.9.2021.
- b. Tilskudd fra bevilgning gitt 15.4.2021 må gis innen 1.11.2021.
- c. Øvrige tilskudd under ordningen må ikke gis senere enn 31.12.2021, med mindre andre frister før denne datoen fastsetter noe annet.

Kommunen kan innenfor fristene over

- **sette en søknadsfrist.** Dersom budsjettet ikke er tilstrekkelig til å innfri alle søknadene, må det i kunngjøringen fremgå hvordan kommunen vil beregne støtten til den enkelte virksomhet. Det kan være en forholdsmessig reduksjon

ift. kostnader eller tap, eller et maksimalt beløp/tak for støtte per virksomhet. Grunnen til dette kravet er likebehandling og forutsigbarhet for søker.

- **behandle søknader fortløpende.** Det innebærer en risiko for at virksomheter som tilfredsstillter kriteriene for støtte, likevel ikke kan motta støtte, fordi det ikke vil være midler tilgjengelig når budsjettet er brukt opp. En slik førstemann til mølla-situasjon må gå frem av kunngjøringen av ordningen.

Støttebeløp, -intensitet og beregningsregler:

- a) Støtten kan ikke overstige 1 800 000 euro per virksomhet.
- b) Inntil 100 pst. av de støtteberettigede kostnadene eller tapene kan dekkes.
- c) Øvrige beregningsregler skal fremgå av kunngjøringen.
- d) Kursen som brukes er den kursen som publiseres av [den europeiske sentralbanken](#) den dagen tilskudds brevet sendes.

Noen eksempler på beregningsregler (det er mulig å kombinere ulike avgrensninger):

- a. Kan støtte virksomheter som har et minstepå på 30.000 kr og samtidig sette et maksimalt tap på 500.000 kr.
- b. Kan definere maksimal støtteintensitet på 50 % (maksimal støtteintensitet er 100 %).
- c. Kan vurdere å avkorte støtten i den lokale ordningen opp mot tilskudd virksomheten har fått fra andre støttegivere, for eksempel nasjonale støtteordninger.
- d. Det er mulig å definere støttestrappene. For tap inntil 30.000 kan man for eksempel ha 70 % og for tap mellom 30.000 og 500.000 kan man ha 50 %. Det er viktig å tydeliggjøre når det kan deles ut 70 % og når det kan deles ut 50 %.

Felles for disse eksemplene er at de må beskrives som klare kriterier i kunngjøringen. Når kunngjøringen er gjort, kan ikke kommunen omgjøre kriteriene. Det er viktig å unngå formuleringer som "støtten overstiger normalt ikke...". Dette gir åpning for skjønn som ikke er forenlig med ordningen.

Virksomheter som ikke kan støttes:

- a. Virksomheter innenfor kommunens egen regi (dvs. del av kommunen), eller eksterne rettssubjekter som er fullfinansiert eller som får inntekter fastsatt av offentlig sektor. Dette gjelder for eksempel barnehager som ikke er offentlig drevet, der inntekter kommer fra kommune og foreldrebidrag, eller renovasjonsvirksomhet.
- b. Finanssektoren.
- c. Virksomheter som var i vanskeligheter per 31. desember 2019³. I [regionalforvaltning.no](#), må søker gi en egenerklæring, og da vil søker også få en forklaring på hva det innebærer å være i økonomiske vanskeligheter. Dette gjelder ikke små foretak og mikroforetak⁴. Lenke kommer i oppdatert versjon på [regjeringen.no](#). (kun for kommuner som ikke bruker [regionalforvaltning.no](#))

³ Begrepet er forklart i [gruppeunntaksforordningens artikkel 2, paragraf 18](#)

⁴ Mikroforetak er foretak som har færre enn 10 ansatte og som har en årlig omsetning eller balanseregnskap på mindre enn 2 millioner Euro. Små foretak har færre enn 50 ansatte og som har en årlig omsetning eller balanseregnskap på mindre enn 10 millioner Euro.

Krav til søknader

Kommunene skal bruke regionalforvaltning.no i forvaltningen av ordningen, med mindre de har egne systemer med tilsvarende standard. Hvis kommunen bruker egne systemer, må disse sikre at all informasjon beskrevet her også kan håndteres i disse, spesielt når det gjelder egenerklæringen fra virksomheter om økonomiske vanskeligheter.

KMD har etablert et forenklet søknadsskjema i regionalforvaltning.no som virksomhetene kan benytte for å søke om støtte. Søknader må som et minimum inneholde

1. Foretakets navn og organisasjonsnummer
2. Søknadsbeløp
3. Egenerklæring på om virksomheten er i økonomiske vanskeligheter. Denne er innarbeidet i regionalforvaltning.no og skal fylles ut av søker.
4. Oversikt over annen offentlig støtte foretaket har mottatt.
5. Krav til dokumentasjon av kostnader og tap. Det er ikke krav til revisorattestert dokumentasjon.
6. Kommunen kan kreve dokumentasjon utover minstekravene. Men gitt at kommunen stiller krav, kan ikke søknaden godkjennes hvis dokumentasjonen ikke foreligger eller ikke tilfredsstillende de kravene kommunen har satt til den.

Krav til vurdering av søknader

Generelt må saksbehandler vurdere alle kriterier ved søknadsbehandlingen som er beskrevet i kunngjøringen. Saksbehandler kan ikke legge vekt på opplysninger eller forhold som ikke er beskrevet i kunngjøringen, med unntak av forhold som følger av lov.

Departementet ønsker likevel å peke på noen viktige vurderinger saksbehandler må gjøre:

1. Er virksomheten innenfor den næringen kommunen ønsker å støtte? Hvis den lokale ordningen er næringsavgrenset, må saksbehandler ta stilling til dette. Fordi organisasjonsnummer må legges ved, er det enkelt å finne hvilken næring virksomheten tilhører.
2. Er støtten kumulert med annen støtte? I så fall må saksbehandler, i tråd med utlysningen, vurdere om det skal føre til helt eller delvis avkortning.

Krav til tilskuddsbrev

Tilskuddsbrevet skal inneholde;

1. Hva mottakeren får tilskudd til (i motsetning til støtte som gis som bagatellmessig støtte, der departementet anbefaler at kommunen ikke spesifiserer hvilke kostnader tilskuddet dekker)
2. Tilskuddsbeløp
3. Informasjon om at tildelingen er offentlig støtte i henhold til reglene som åpner for offentlig støtte i forbindelse med koronakrisen⁵, hjemlet i den notifiserte kommunale kompensasjonsordningen til lokale virksomheter under [Temporary Framework](#), avsnitt 3.1 *Limited amounts of aid*.

⁵ [Temporary Framework](#).

4. Eventuelle krav til rapportering.
5. Det skal opplyses at kommunen, Kommunal- og moderniseringsdepartementet eller EFTAs overvåkingsorgan ESA kan gjennomføre kontrolltiltak.
6. Dersom søker oppgir feilaktige opplysninger, kan tilskuddet kreves tilbakebetalt, helt eller delvis. Hovedregelen er at ulovlig støtte må tilbakebetales med renter og rentes rente.

Tidspunktet for støtten skal settes til den dagen tilskuddsbrevet sendes.

Krav til rapportering fra virksomhetene til kommunene

Kommunen kan stille krav til rapportering fra virksomheter som mottar støtte.

Regler for kumulasjon

I en del tilfeller må ulike tildelinger av offentlig støtte regnes sammen (kumuleres) for å vurdere om støttetildelingen er innenfor beløpsgrensene og tillat støtteintensitet. Hvis virksomheten har fått offentlig støtte tidligere, eller får flere tildelinger fra ulike aktører samtidig, må kommunen vurdere om tildelingene må regnes sammen.

For å sikre at støtten ikke fører til overkompensasjon, må søker oppgi om virksomheten tidligere har mottatt offentlig støtte, støttebeløp, under hvilket regelverk/hvilken ordning støtten er mottatt og hvilke kostnader som er dekket. Opplysningene er basert på tillit. Dersom søker oppgir uriktig informasjon, risikerer søker å få trukket støtten helt eller delvis.

Dersom en virksomhet får støtte i to eller flere tildelingsrunder, men til ulike støtteberettigede kostnader, er det ikke nødvendig å legge de sammen.

Støtte, til de samme støtteberettigede kostnadene eller tapene, under den nasjonalt notifiserte ordningen, kan kumuleres med annen offentlig støtte, opptil 100 pst. Støttetaket på 1 800 000 Euro, per foretak, kan imidlertid ikke overskrides.

Eksempel på reglene for kumulasjon 1

En virksomhet søker og får støtte til å dekke tapte varelager fra staten (kompensasjonsordningen for næringslivet) og kommunen (denne ordningen). Siden bedriften får støtte til de samme støtteberettigede kostnadene fra to forskjellige kilder, må støtten regnes sammen når man skal kontrollere om beløps- og støtteintensitetsgrensene er overholdt.

Eksempel 2:

En virksomhet fikk bagatellstøtte som skulle dekke tap under C19. Av et tap på 5 mill. kr, fikk de 1 mill. kr av kommunen, der kommunen skrev at de skulle dekke akkurat dette tapet. Så søker virksomheten under denne ordningen, om ytterligere 4 mill. kr. Virksomheten kan da motta inntil 4 mill. kr under den nasjonalt notifiserte ordningen, fordi innenfor denne ordningen er tersklene høyere og støtteintensiteten kan være inntil 100 pst..

Hva er ett foretak?

Støttebegrensningene gjelder per foretak. Definisjonen av hva som er ett foretak er derfor avgjørende for om støttetaket er overholdt. To selskap anses som ett foretak hvis det ene selskapet holder majoriteten av stemmene i det andre selskapet, eller dersom ett av selskapene, med hjemmel i kontrakt eller vedtekter, har rett til å utøve dominerende kontroll over det andre selskapet⁶.

For store foretak er det en reell mulighet for at kommuner, som er sent ute med å tildele midler, kan oppleve at foretaket har nådd begrensningen med maksimal støtte på 1,8 mill. euro. Dette er aktuelt for de store kjedeselskapene, for eksempel treningssentra eller hotellkjeder. Dette problemet er like aktuelt for støtte som hjemles i *De-minimis*-forordningen (bagatellmessig støtte) eller andre deler av regelverket for offentlig støtte.

Registrering av støtte over 100 000 euro

Kommunen må melde enkelttildelinger på 100 000 euro eller mer til Registeret for offentlig støtte⁷ fortløpende.

Kommunene kan øke avsatte midler innenfor den nasjonalt notifikerte ordningen for å støtte sitt lokale næringsliv

Kommunene kan utvide rammene for støtte til sitt lokale næringsliv innenfor den nasjonalt notifikerte ordningen utover det de setter av over kapittel 553 post 68, såfremt kravene i denne veilederen er innfridd. Om kommunene velger å gjøre dette, må midlene registreres i Regionalforvaltning.no, som overføring. Departementet vil da stå for rapportering til ESA.

Krav til rapportering til Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Kommunal- og moderniseringsdepartementet skal ha løpende informasjon om tilskuddordninger som blir iverksatt under denne ordningen. Derfor er det viktig, som påpekt innledningsvis at kommunene registrerer *bevilgning* eller *overføring* i systemet.

Støtte til virksomheter skal legges fortløpende inn i regionalforvaltning.no. Departementet kan hente ut rapportering underveis i året. Sluttrapportering sendes til departementet innen 31.12.2021 gjennom regionalforvaltning.no.

I sluttrapportene til departementet skal det ligge ved en revisorattestasjon på at kommunen har benyttet midlene i tråd med innholdet i dette brevet. For kommuner der tilskuddet utgjør mindre enn 500 000 kroner, er det likevel ikke krav om revisorattestasjon. Revisjonen skal også bekrefte hvilket beløp som eventuelt skal tilbakebetales til departementet.

Kontroll og oppbevaring av opplysninger

Departementet kan føre kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene som er fastsatt ved Stortingets behandling og spesifisert i dette brevet, jf. Bevilgningsreglementet § 10. Riksrevisjonen har tilsvarende kontrolladgang, jf. lov om Riksrevisjonen av 7. mai 2004 §

⁶ En nærmere definisjon finner du i [De-minimis-forordningen artikkel 2 nr. 2](#).

⁷ Informasjon om [registrering av enkelttildelinger](#) på Nærings- og fiskeridepartementets nettsider

12. Kommunal- og moderniseringsdepartementet kan be om ytterligere redegjørelse og dokumentasjon dersom departementet anser det som nødvendig for å fastslå at midlene har gått til å oppfylle formålet med tilskuddet.

Opplysninger om tildelt støtte må oppbevares i 10 år.

Støtte til kommuner i sone 1a for ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift

Kommuner i sone 1a i ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift får lavere arbeidsgiveravgift (10,6 %) inntil et maksimalt beløp på 500.000 per år tildelt under reglene for bagatellmessig støtte. For foretak som har mange ansatte og store lønnskostnader, kan det bety at bagatellstøttetaket er nært uttømt.

31 nåværende og sammenslåtte kommuner er i sone 1a i ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Disse er Gausdal, Sigdal, Vegårshei, Iveland, Åseral, tidligere Audnedal (nå del av Lyngdal), Hægebostad, Sirdal, tidligere Finnøy (nå del av Stavanger), Vindafjord, Etne, Bømlo, Kvam, Modalen, tidligere Flora (nå del av Kinn), tidligere Sogndal (nå del av nye Sogndal), tidligere Førde (nå del av Sunnfjord), Herøy, tidligere Haram (nå del av Ålesund), tidligere Midsund (nå del av Molde), Aukra, tidligere Eide (nå del av Hustadvika), Gjemnes, Midtre Gauldal, Selbu, Frosta og Indre Fosen.

For disse er det viktig at saksbehandler er oppmerksom på at arbeidskostnader er subsidiert (støttet) gjennom ordningen med bagatellmessig støtte inntil 500.000 per foretak per år i form av lavere arbeidsgiveravgift. Dersom tilskudd dekker samme kostnader, må det inngå i kumulasjonsvurderingen.

Med hilsen

Gerd Slinning (e.f.)
avdelingsdirektør

Vidar Martin Hasle Jensen
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Fra: Jan Hugo Sørensen (Jan-Hugo.Sorensen@nordreisa.kommune.no)

Sendt: 21.04.2021 15:57:11

Til: Dag Funderud

Kopi: Jan Frode Fjære; May Rita Halonen; Hilde Anita Nyvoll; Karl-Gunnar Skjønsvjell; Rita Toresen; Nordreisa kommune; Ellinor Anja Evensen

Emne: Ekstra koronamidler fra staten til kommunene - for videre tildeling til næringslivet

Vedlegg:

Viser til brev datert 15.04.21 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Regjeringen har tidligere tildelt kommunene 1 milliard kroner som tilskudd til kommunene, for å kompensere for virkningene av pandemien.

Vi har nå i brev datert 15.04.21 fått ytterligere tildeling med 479.000 kroner. Hensikten med ordningen er å sette kommunene bedre i stand til å avhjelpe situasjonen for lokale virksomheter som er særlig hardt rammet av lokale eller nasjonale smitteverntiltak.

KRD forutsetter at tildeling av midlene er gjort seinest 01.11.2021.

Jeg ber om at dere følger opp tilskuddsordningen med utlysning og framlegg av søknadene til næringsutvalget.

Med hilsen
Nordreisa kommune

Jan-Hugo Sørensen
kommunedirektør

Mobiltelefon +47 91300046
Kontortelefon +47 77588003

Nordreisa kommune
Ráissa suohkan
Raisin komuuni

Postadresse: Postboks 174, 9156 Storslett
Besøksadresse: Sentrum 17, Storslett

Notat - status pr 31.3.2021 prosessplan interkommunalt plansamarbeid

1: Kort om tidligere samarbeid

I perioden 2012 – 2015 var kommunen i Nord-Troms, med unntak av Lyngen, i et samarbeid om et plankontor. Samarbeidet var organisert som et 3-årig prosjekt med økonomisk støtte fra Troms fylkeskommune. På dette tidspunktet hadde kommunene i Nord-Troms en klart svakere planstatus enn det meste av landet for øvrig. Iverksettelsen av ny plandel i plan- og bygningsloven i 2009 medførte skjerpet krav og økte forventninger til kommunal planlegging. For å møte disse utfordringene, (svak planstatus / skjerpet krav), tok man sikte på å etablere en samarbeidsenhet for å:

- skape en enhet som var mindre sårbar for turnover, sykdom, ferier osv.
- legge til rette for mer spesialisering av bemanningen med mål om økt kompetanse, gode arbeidsformer og høy kvalitet i saksbehandlingen.
- forbedre muligheter til ajourhold av kartverk og planarkiv. Dette kan igjen øke kvaliteten på saksbehandlingen og planleggingen
- skape et attraktivt fagmiljø som bedrer muligheten for rekruttering

Hovedmålet for samarbeidet var at innen 3 år, (prosjektperioden), skulle kommunene ha en ny gjeldende arealplan. Disse forventningene ble ikke innfridd fullt ut, noen av kommunene rakk ikke å få fram plan til politisk behandling. Dette var en vesentlig årsak til at samarbeidet ikke ble videreført fra og med 2016.

2: Beslutning om ny prosess

Etter at samarbeidet ble avsluttet har kommunene i Nord-Troms utført sitt planarbeid gjennom egne ansatte og ved innkjøp av konsulent tjenester. Flere kommuner har i ettertid slitt med å få tak i kompetanse på planarbeid, noe som bla har medført ustrakt bruk av konsulent tjenester. Andre har delvis egen kompetanse, men flere må allikevel ty til konsulent hjelp for å kunne utføre de lovpålagte oppgavene. Man ser at kommunene i dag er sårbar for sykefravær, permisjoner etc. Beskrivelsen er i hovedtrekk nokså lik begrunnelsen for etableringen av det tidligere plansamarbeidet.

Med bakgrunn i disse utfordringene ble spørsmålet om interkommunalt plansamarbeid i en aller annen form på nytt tatt opp i regionen. Det resulterte i at kommunene høsten 2018 og våren 2019 gjorde kommunene likelydende politiske vedtak med følgende innhold:

1. Formannskapet stiller seg positive til å vurdere gjenopptaking av et forpliktende plansamarbeid i Nord-Troms.

2. Det nedsettes ei arbeidsgruppe bestående av fagfolk fra alle Nord-Troms-kommunene, som utreder innhold og organisering av et framtidig plansamarbeid/plankontor. Det tas utgangspunkt i evaluering av Nord-Troms Plankontor, erfaringer, rapporter ang organisering av plansamarbeid m fl.

3: Oppfølging av vedtaket.

Oppfølging av vedtaket har vært behandlet i KDU. Kåfjord kommune fikk i oppdrag å utforme søknad til Fylkesmannen om skjønnsmidler for utredning om reetablering av et interkommunalt plansamarbeid. Søknaden ble våren 2020 innvilget med kr. 850.000. Etter beslutning i KDU er Kåfjord kommune gitt rollen som vertskommune for utredningsprosessen.

I denne utredningen er det også besluttet å se på mulighetene for samarbeid innen fradeling, byggesak, kart og oppmåling.

4: Gjennomføring av prosessen – status pr 31.3.2021

Prosessplan

Prosessleder fikk av KDU i oppdrag å utforme forslag til prosessplan. Planen ble behandlet og vedtatt av KDU i november 2020.

Organisering av prosessen

Arbeidet organiseres som en prosess myndighet og ansvar er tydelig fordelt, jfr punktene nedenfor:

- Prosesseier: Oppdragsgiver er kommunedirektørutvalgte i Nord Troms
- Prosessansvarlig: Kommunedirektøren i Kåfjord, (Trond A. Hoe).
- Prosessleder: Konsulent Einar Pedersen, Kåfjord kommune
- Arbeidsgruppen: Det er etablert en arbeidsgruppe bestående av representanter fra hver kommune.

Fra arbeidstakersiden er det valgt en hovedtillitsvalgt med vara som følger prosessen.

I arbeidsgruppens fellesmøter drøftes ulike problemstillinger med relevans til mandatet. Her gjøres også beslutninger om konkrete oppgaver som skal løses innen neste møte.

Prosessplanen forutsetter at den enkelte medlem i arbeidsgruppen skal sørge for involvering av ressurser i egen kommune. Enkeltvis har arbeidsgruppens medlemmer i oppgave å sørge for at egen kommune på ulike nivåer er informert om prosessen.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark har bevilget skjønnsmidler til utredningsprosessen. Statsforvalteren skal underveis holdes orientert og gis anledning til å delta i KDU`s møter når prosessen er på dagsorden.

Proessen er gitt egen gruppe i SharePoint. Arbeidsgruppens medlemmer og tillitsvalgte er gitt tilgang. Her legges alle dokumenter som er relevant for prosessen.

Fremdrift

Pr 31.3.2021 er det gjennomført 5 møter i arbeidsgruppen. Møtene har så langt vært gjennomført digitalt ved hjelp av teams.

Arbeidsgruppen har så langt arbeidet med mandatets beskrivende del og vurderingsdel. Arbeidet med problemstillinger knyttet til disse sidene ved mandatet regnes å være avsluttet innen utgangen av april. Erfaringene og resultatene fra behandlingen av disse to punktene i mandatet er av vesentlig betydning for arbeidet for mandatets løsningsdel. Mandatets løsningsdel handler om arbeidsgruppens anbefalinger med hensyn til organisering av eventuelle samarbeidsløsninger.

Det er forhåndsberammet ytterlig 5 møter i arbeidsgruppen i april og mai. Arbeidsgruppen har besluttet at møtene gjøres digitalt, - muligens, hvis situasjonen tillater det, vil et av disse 5 møtene gjennomføres fysisk.

I prosessplanen legges det opp til at sluttrapport skal behandles av de enkelte kommunestyrene i møter berammet til juni. Arbeidsgruppen har kommet frem til at dette er for ambisiøs tidsplan for å sikre en grundig og god prosess. Prosessleder fremla problemstillingen for KDU som prosesseier i møte den 25.3. Etter å ha behandlet dette besluttet KDU at det legges opp til endelig sluttrapport foreligger innen juni. Sluttrapport med anbefalinger legges frem for kommunestyrene i septembermøtene.

Erfaringer, samarbeid

Prosessleder har i henhold til mandatet undersøkt i kommune-Norge om forekomst av interkommunalt plansamarbeid. De foreløpige funnene indikerer at det i liten grad er etablert formalisert og varig plansamarbeid kommuner imellom. NIVI Analyse har nylig kartlagt 118 kommuner i Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark og funnet 4 eksempler på bredere planfaglig samarbeid.

Imidlertid finnes det flere eksempler på interkommunale samarbeidstiltak i landet etter plan- og bygningslovens kap 9. Slike planer er i hovedsak på tvers av kommunegrenser, eks kystzoneplaner. Dette har vi to eksempler av i Nord Troms, en plan for de tre sørligste kommunene og en plan utredet i et samarbeid mellom Skjervøy og Nordreisa.

Ytterlig er det forekomst av samarbeidsløsninger mellom kommuner knyttet til byggesak og delingssaker, oppmåling, kart og geodata.

Kommuner i Midt-Finnmark, - Porsanger, Nordkapp, Lebesby og Gamvik, er i prosess om utvikling av interkommunalt samarbeid, herunder kommuneplanlegging, bygg og deling, kart og geodata. Prosessleder har etablert god kommunikasjon med Geir Vinsand, Nivi Analyse, som bistår kommunene i dette utviklingsarbeidet.

Økonomi

Nedenfor følger budsjett-tabell hentet fra søknaden om skjønnsmidler. Statsforvalteren innvilget støtte til prosjektet med kr. 850.000. Pr i dag er det kun lønn til prosessleder som er belastet de tildelte skjønnsmidler. All møtevirksomhet har så langt vært gjennomført digitalt slik at det derfor ikke har påløpt reiseutgifter.

Om prosessen ender med vedtak om samarbeid vil det være muligheter for at ubrukte skjønnsmidler kan inngå i en finansieringsplan for prosess iverksettelse.

KOSTNADSBEREGNING						
Storfjord	Kåfjord	Skjervøy	Nordreisa	Kvæningen	Lyngen	Totalt
Arbeidsinnsats fra kommune	kr 120 000	kr 120 000	kr 120 000	kr 120 000	kr 120 000	kr 720 000
Reiseutgifter	kr 15 000	kr 15 000	kr 15 000	kr 15 000	kr 15 000	kr 90 000
Administrasjon	kr 6 667	kr 6 667	kr 6 667	kr 6 667	kr 6 667	kr 40 000
Prosjektleder 12 mnd	kr 141 667	kr 141 667	kr 141 667	kr 141 667	kr 141 667	kr 850 000
Totalt						kr 1 700 000

Einar Pedersen

prosessleder

Møteprotokoll

Partnerskapsmøtet 2021

Møtetid: 22. april 2021 kl. 09.00 - 14.05

Sted: Digitalt møte (Teams)

Del 1: Åpning og innledende foredrag

Se vedlagte presentasjoner fra

- Elisabeth Vik Aspaker, Statsforvalter i Troms og Finnmark
- Solveig Rostøl Bakken, pensjonist/bruker
- Nils Kristian Klev, Leder Allmennlegeforeningen
- Anita Schumacher, adm. direktør i UNN HF/leder av OSO
- Hogne Eidissen, rådmann i Senja kommune/nestleder OSO

(Merknad: Filmene fra Ungdomsrådet, HOD og KS vil bli tilgjengelig fra helsefelleskapets nettside når denne er opprettet.)

Del 2: Saksframlegg, drøfting og beslutning

Sak: 01/2021
Tittel: Konstituering Partnerskapsmøtet 2021
Til: Partnerskapsmøtet
Fra: Overordnet samarbeidsorgan (OSO)
Møtedato: 22. april 2021

Forslag på møteleder ble fremmet ved møtestart av Mona Pedersen, ordfører Karlsøy kommune.

Stemmeberettigete tilstede (bekreftet ved opprop):

- 24 kommuner (av 24 mulige) v/ordfører eller representant med fullmakt fra ordfører
- 11 styremedlemmer i UNN (av 12 mulige)
- Adm. direktør i UNN

Partnerskapsmøtet er med det beslutningsdyktig.

Møteleder fremmet forslag om et vedtakspunkt 5: Helsefelleskapet Troms og Ofoten vedtas etablert.

Forslag til vedtak:

1. Som møteleder velges Hogne Eidissen, kommunedirektør Senja kommune
2. Som møtets nestleder velges Anita Schumacher, adm. direktør UNN HF
3. Som møtesekretariat velges Alf Lorentsen, helse- og omsorgssjef Karlsøy kommune, og Guri Moen Lajord, konstituert samhandlingsleder, UNN HF
4. Partnerskapsmøtet godkjenner forslag til avstemningsmåte.

Vedtak:

1. Som møteleder velges Hogne Eidissen, kommunedirektør Senja kommune
2. Som møtets nestleder velges Anita Schumacher, adm. direktør UNN HF
3. Som møtesekretariat velges Alf Lorentsen, helse- og omsorgssjef Karlsøy kommune, og Guri Moen Lajord, konstituert samhandlingsleder, UNN HF
4. Partnerskapsmøtet godkjenner forslag til avstemningsmåte.
5. Helsefelleskapet Troms og Ofoten vedtas etablert.

Stemmegivning: Enstemmig alle punkt.

Sak: 02/2021
Tittel: Godkjenning av innkalling og saksliste
Til: Partnerskapsmøtet
Fra: Overordnet samarbeidsorgan (OSO)
Møtedato: 22. april 2021

Det var ingen kommentarer til innkallingen eller foreslått saksliste.

Forslag til vedtak:

1. Innkalling godkjennes.
2. Saksliste godkjennes.

Vedtak:

1. Innkalling godkjennes.
2. Saksliste godkjennes.

Stemmegivning: Enstemmig begge punkt.

Sak: 03/2021
Tittel: Vedtekter for Helsefellesskapet Troms og Ofoten
Til: Partnerskapsmøtet
Fra: Overordnet samarbeidsorgan (OSO)
Møtedato: 22. april 2021

Representant fra arbeidsgruppa for etablering av helsefellesskap, Magne Nicolaisen, gikk gjennom arbeidsprosessen og redegjorde for endringsforslag, etter innspill fra kommunene sammenliknet med forslag sendt som vedlegg til kommunestyre-sak og UNN-styresak januar 2021.

Forslag til vedtak:

1. Partnerskapsmøtet godkjenner forslaget til vedtekter for Helsefellesskapet Troms og Ofoten.
2. Partnerskapsmøtet ber om at Strategisk samarbeidsutvalg følger opp eventuelle behov for justeringer, jfr. § 7 Endring i vedtektene

Vedtak:

1. Partnerskapsmøtet godkjenner forslaget til vedtekter for Helsefellesskapet Troms og Ofoten.
2. Partnerskapsmøtet ber om at Strategisk samarbeidsutvalg følger opp eventuelle behov for justeringer, jfr. § 7 Endring i vedtektene

Stemmegivning: Enstemmig begge punkt.

Vedlegg: Vedtekter for Helsefellesskapet Troms og Ofoten (som godkjent i møtet)

Sak: 04/2021
Tittel: Oppnevning til Strategisk samarbeidsutvalg, med valg av leder og nestleder
Til: Partnerskapsmøtet
Fra: Overordnet samarbeidsorgan (OSO)
Møtedato: 22. april 2021

Partnerskapsmøtet skal i henhold til vedtektene velge leder og nestleder av Strategisk samarbeidsutvalg (SSU). For å sikre en god start for helsefelleskapet og komme i gang med arbeidsprosessene, var det viktig at leder og nestleder ble valgt i dagens møte selv om medlemmer til SSU formelt ennå ikke er oppnevnt.

Forslag på leder ble framsatt i møtet av Jan Erik Nordahl, ordfører Sørreisa kommune. Forslag på nestleder ble framsatt i møtet av Roald Linaker, styreleder UNN HF.

Forslag til vedtak:

1. Som leder av Strategisk samarbeidsutvalg 2021-2022 velges Hogne Eidissen, rådmann Senja kommune.
2. Som nestleder av Strategisk samarbeidsutvalg 2021-2022 velges Anita Schumacher, adm. direktør UNN HF.
3. Partnerskapsmøtet ber om at øvrige representanter oppnevnes i henhold til helsefelleskapets vedtekter § 3, punkt 2).

Vedtak:

1. Som leder av Strategisk samarbeidsutvalg 2021-2022 velges Hogne Eidissen, rådmann Senja kommune.
2. Som nestleder av Strategisk samarbeidsutvalg 2021-2022 velges Anita Schumacher, adm. direktør UNN HF.
3. Partnerskapsmøtet ber om at øvrige representanter oppnevnes i henhold til helsefelleskapets vedtekter § 3, punkt 2).

Stemmegivning: Enstemmig alle punkt.

Sak: 05/2021
Tittel: Ishavserklæringen – partnerskapsklæring 2021-2023 for Helsefelleskapet Troms og Ofoten
Til: Partnerskapsmøtet
Fra: Overordnet samarbeidsorgan (OSO)
Møtedato: 22. april 2021

Ordfører i Harstad og styreleder i KS Troms og Finnmark, Kari-Anne Opsal, presenterte Ishavserklæringen og bakgrunnen for denne.

Forslag til vedtak:

1. Partnerskapsmøtet godkjenner Ishavserklæringen 2021-2023.
2. Partnerskapsmøtet ber Strategisk samarbeidsutvalg innrette videre arbeid i helsefelleskapet utfra intensjonene i Ishavserklæringen.

Vedtak:

1. Partnerskapsmøtet godkjenner Ishavserklæringen 2021-2023.
2. Partnerskapsmøtet ber Strategisk samarbeidsutvalg innrette videre arbeid i helsefelleskapet utfra intensjonene i Ishavserklæringen.

Stemmegivning: Enstemmig begge punkt.

Vedlegg: Ishavserklæringen (som godkjent i møtet)

Sak: 06/2021

Tittel: Helsefelleskapets sekretariatsfunksjon

Til: Partnerskapsmøtet

Fra: Arbeidsgruppa for etablering av helsefelleskap (nedsatt av Overordnet samarbeidsorgan)

Møtedato: 22. april 2021

I møtet ble viktigheten av å få på plass en interkommunal samhandlingsfunksjon framhevet. Det ble bemerket at forslag til vedtak pkt. 2 ikke tydeliggjør enkeltkommunens rett til behandling av nye løsningsforslag og endelig beslutning mht. finansiering og plassering av sekretariat på kommunal side, i like stor grad som beskrevet i selve saksframlegget. Det ble derfor forslått en tilføyelse i vedtakspunkt nr. 2.

Forslag til vedtak:

1. Partnerskapsmøtet tar informasjon om status for etablering av interkommunalt samhandlingssekretariat til orientering.
2. Partnerskapsmøtet gir Strategisk samarbeidsutvalg fullmakt til å videreføre prosessen med å få etablert et interkommunalt samhandlingssekretariat.
3. Partnerskapsmøtet godkjenner at Samhandlingsavdelingen i UNN fungerer som helsefelleskapets sekretariat på vegne av partnerne inntil interkommunalt samhandlingssekretariat er etablert. Så snart kommunenes sekretariat er i funksjon skal sekretariatsoppgavene ivaretas i fellesskap.

Vedtak:

1. Partnerskapsmøtet tar informasjon om status for etablering av interkommunalt samhandlingssekretariat til orientering.
2. Partnerskapsmøtet gir Strategisk samarbeidsutvalg fullmakt til å videreføre prosessen med å få etablert et interkommunalt samhandlingssekretariat. Strategisk samarbeidsutvalg skal etter fullført prosess sende sak om interkommunalt samarbeidssekretariat til behandling i den enkelte kommune.
3. Partnerskapsmøtet godkjenner at Samhandlingsavdelingen i UNN fungerer som helsefelleskapets sekretariat på vegne av partnerne inntil interkommunalt samhandlingssekretariat er etablert. Så snart kommunenes sekretariat er i funksjon skal sekretariatsoppgavene ivaretas i fellesskap.

Stemmegivning: Enstemmig alle punkter.

Vedtekter for Helsefelleskapet Troms og Ofoten

(Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) HF, kommunene, brukerrepresentanter og fastlegerepresentanter i lokalsykehusområdet)

§ 1 Formål

Helsefelleskapets formål er å skape sammenhengende og bærekraftige helse- og omsorgstjenester til pasienter som trenger tjenester fra både spesialisthelse-tjenesten og primærhelsetjenesten. Gjennom å utvikle et velfungerende partnersamarbeid mellom kommuner, UNN, fastleger og brukere skal helsefelleskapet legge til rette for gode og sammenhengende pasientforløp.

§ 2 Oppgaver

Helsefelleskapet skal ha særlig fokus på å utvikle gode tjenester for:

- Barn og unge
- Personer med alvorlige psykiske lidelser og rusproblemer
- Skrøpelige eldre
- Personer med flere kroniske lidelser

I tråd med formålet skal helsefelleskapet bygge på følgende prinsipper;

En tydeligere samarbeidsstruktur:

Helsefelleskapet består av en tredelt struktur; et partnerskapsmøte, et strategisk samarbeidsutvalg og faglige samarbeidsutvalg. Brukere og fastleger skal involveres på alle nivå, både i det strategiske arbeidet og i utvikling av konkrete prosedyrer.

Bedre felles planlegging:

Samarbeidspartnerne i helsefelleskapet skal sammen planlegge og utvikle tjenester for pasienter som trenger tjenester fra begge nivå, gjennom å etablere konkrete avtaler om hvordan man skal drive utvikling og planlegging av tjenestene.

Bedre beslutningsprosesser:

Den formelle beslutningsmyndigheten ligger i UNN og kommunene. Helsefelleskapet skal bidra til at beslutningsprosessen i partnerskapet blir bedre og mer forpliktende. Helsefelleskapet tilstreber konsensusbeslutninger som forplikter partnerne i det videre arbeidet.

§ 3 Representasjon

1) Partnerskapsmøtet

I partnerskapsmøtet skal øverste politiske og administrative ledelse i kommunene, styret for UNN, direktørens ledergruppe i UNN, brukerrepresentanter og fastlegerepresentanter møtes årlig for å forankre overordnet retning og ta opp prinsipielle saker. I partnerskapsmøtet skal samarbeidspartnerne drøfte og beslutte mål og rammer for arbeidet i helsefelleskapet.

- **Medlemmer med stemmerett**

- Ordfører eller den ordfører delegerer stemmerett til fra hver av kommunene som inngår i helsefelleskapet
- Styret for UNN samt adm. direktør UNN

Vedtak krever tilslutning fra begge partnere. Tilslutning defineres som flertall av stemmene hos hver av partnerne.

- **Medlemmer med møte- og talerett**

- To brukerrepresentanter, derav en ungdomsrepresentant
- To fastlegerepresentanter

2) Strategisk samarbeidsutvalg

Så snart partnerskapsmøtet har konstituert seg og oppnevnt representanter til Strategisk samarbeidsutvalg, oppløses dagens OSO (Overordnet samarbeidsorgan) og Strategisk samarbeidsutvalg viderefører OSO's arbeid.

Strategisk samarbeidsutvalg skal innenfor de rammene som partnerskapsmøtet beslutter, drive felles strategisk planlegging og fatte beslutninger i konkrete samarbeidssaker. Her skal faglige og administrative ledere i kommuner og helseforetak, samt bruker- og fastlegerepresentanter møtes.

Medlemmer og varamedlemmer oppnevnes for 4 år av gangen.

- **Medlemmer med stemmerett**

Strategisk samarbeidsutvalg har 16 medlemmer. UNN HF har 6 representanter, kommunene har 6 representanter, fastleger har 2 representanter og brukere har 2 representanter, derav en ungdomsrepresentant.

Kommunenes representanter oppnevnes av de interkommunale politiske rådene i Troms og Ofoten. Tromsøområdet interkommunale politiske råd oppnevner to representanter hvorav en skal være fra Tromsø kommune, Hålogalandsrådet oppnevner to representanter, Nord-Troms interkommunale politisk råd og Midt-Troms interkommunale politisk råd oppnevner en representant hver.

UNN HF sine representanter oppnevnes av direktøren.

Brukerrepresentanter oppnevnes av Brukerutvalget i UNN og Ungdomsrådet i UNN på vegne av brukerorganisasjonene.

Fastlegerepresentanter oppnevnes av Den norske legeforening.

Personlig vara

Det oppnevnes personlig vara for alle faste representanter. Vararepresentantene får tilsendt alle saksdokumenter, men har stemmerett bare når fast representant er forhindret fra å møte.

Ved forfall gir den faste representanten beskjed til sekretariatet og personlig vara.

▪ **Medlemmer med møte- og talerett**

- Statsforvalteren i Troms og Finnmark, og Statsforvalteren i Nordland.
- Kommunesektorens organisasjon (KS) Nord-Norge.
- Det helsevitenskapelige fakultet, UiT Norges arktiske universitet.
- Ansattes organisasjoner, med en representant fra UNN HF og en fra kommune.

3) Faglige samarbeidsutvalg

Strategisk samarbeidsutvalg oppnevner faglige samarbeidsutvalg for spesifikke tema og arbeidsområder hvor ansatte i helse- og omsorgstjenesten i kommuner og i UNN, samt fastlege- og brukerrepresentanter deltar. I faglige samarbeidsutvalg skal man utarbeide konkrete prosedyrer og tjenestemodeller basert på føringer fra nivåene ovenfor. De faglige samarbeidsutvalgene rapporterer til strategisk samarbeidsutvalg.

§ 4 Myndighet

Helsefelleskapet tar beslutninger på vegne av alle kommunene og UNN HF, med de begrensninger som følger av lovverk og Overordnet samarbeidsavtale. Konkrete samarbeidstiltak som krever beslutningsmyndighet ut over det de utøvende ledd har, skal forelegges helsefelleskapet.

Tiltak som har vesentlige økonomiske eller andre konsekvenser og som går ut over den fullmakt partnerne har, må behandles på ordinær måte i kommunene og helseforetaket, samt i brukerutvalg, ungdomsråd og fastlegegruppen, før behandling i helsefelleskapet.

§ 5 Budsjett

Helsefelleskapet har ikke eget budsjett. UNN og kommunene bærer selv sine egne kostnader. UNN dekker kostnader for brukerrepresentasjon mens kommunene dekker fastlegerepresentasjon.

Kommunene og UNN oppretter egne driftsbudsjetter for sine respektive samhandlingssekretariat.

§ 6 Arbeidsform

Det årlige partnerskapsmøtet konstituerer seg med valg av møteledelse og referent.

Partnerskapsmøtet velger leder og nestleder av Strategisk samarbeidsutvalg (SSU). SSU-ledelsens funksjonstid er ett år, men ledelsen fungerer inntil ny ledelse er valgt. SSU's

ledelse bør alternere mellom samarbeidspartnerne. Leder og nestleder i SSU bør komme fra to ulike partnere.

Saker som ønskes tatt opp i helsefelleskapet meldes partnernes sekretariater.

Om møtevirksomheten i helsefelleskapet

Partnerskapsmøtet

1. Partnerskapsmøtet arrangeres minimum én gang pr. år
2. Møtene er i prinsippet åpne
3. Møter kan avholdes som fysiske møter, videokonferanse eller telefonmøte
4. Dato for neste års partnerskapsmøte fastsettes på møtet året før
5. Innkalling, dagsorden og sakspapirer sendes deltakerne 2-3 uker før møtet
6. Innkalling, dagsorden og sakspapirer sendes kun på e-post
7. Vedtak og beslutninger er basert på konsensus
8. Ved avstemming hvor det ikke oppnås enstemmighet, skal det protokolleres hvordan den enkelte har stemt. Ved eventuelle tvister, se Overordnet samarbeidsavtale.
9. Protokoll fra partnerskapsmøtet ferdigstilles og sendes deltakerne senest en uke etter møtet

Strategisk samarbeidsutvalg

1. Strategisk samarbeidsutvalg møtes minst åtte ganger pr. år
2. Møtene er i prinsippet åpne
3. Møter kan avholdes som fysiske møter, videokonferanse eller telefonmøte
4. Det utarbeides og vedtas møteplan for hvert kalenderår før året starter
5. Saker kan fremsettes av enhver interessent, i samråd med leder/nestleder/ sekretariat
6. Saker til Strategisk samarbeidsutvalg må meldes senest tre uker før møtet
7. Innkalling, dagsorden og sakspapirer sendes medlemmer og varamedlemmer 10-14 dager før møtet
8. Innkalling, dagsorden og sakspapirer sendes kun på e-post
9. Strategisk samarbeidsutvalg kan ikke gjøre beslutninger i saker som ikke er meldt og utsendt på forhånd
10. Strategisk samarbeidsutvalg er beslutningsdyktig når minst halvparten av de stemmeberettigede medlemmene fra hver av partnerne er representert
11. Der ikke annet er bestemt gjøres forpliktende vedtak ved konsensus
12. Ved avstemming hvor det ikke oppnås enstemmighet, skal det protokolleres hvordan den enkelte har stemt. Ved eventuelle tvister, se Overordnet samarbeidsavtale.
13. Referater anses godkjent dersom møtedeltakerne etter en frist på fire arbeidsdager ikke har gitt tilbakemelding om ønskede endringer
14. Referat fra møter skal være tilgjengelig for alle interesserte senest én uke etter møtet
15. Referater sendes medlemmene og legges ut på www.unn.no/samhandling
16. Det kan i helt spesielle tilfeller innkalles til ekstraordinære møter med minimum en ukes varsel
17. Leder, nestleder og sekretariat danner et arbeidsutvalg for prioritering av saker til møter i Strategisk samarbeidsutvalg

Faglige samarbeidsutvalg

Møtehyppighet, antall møter og møte- og arbeidsform m.v. besluttes utfra mandat og eventuelle fastsatte tidsfrister.

§ 7 Endringer i vedtektene

Strategisk samarbeidsutvalg kan vedta endringer i vedtektene med 2/3 flertall av de fremmøtte medlemmer med stemmerett. Vedtektsendringene drøftes først på et møte, og vedtas i et påfølgende møte. Der vedtektene sammenfaller med Overordnet samarbeidsavtale mellom UNN HF og kommunene, kan det ikke gjøres endringer uten at alle avtalepartnere er involvert.

Vedtektene er vedtatt i Partnerskapsmøtet torsdag 22. april 2021.

ISHAVSERKLÆRINGEN 2021-2023

Felles erklæring for partnerne i Helsefelleskapet Troms og Ofoten

Partnerne i helsefelleskapet er Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN), kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Evenes, Gratangen, Harstad, Ibestad, Karlsøy, Kvæfjord, Kvæningen, Kåfjord, Lavangen, Lyngen, Lødingen, Målselv, Narvik, Nordreisa, Salangen, Senja, Skjervøy, Storfjord, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø, samt fastlegerepresentanter og brukerrepresentanter.

Ishavserklæringen bygger på partnernes erkjennelse av felles utfordringer. Overordnet mål er «innbyggerens helsetjeneste» - en god og trygg helsetjeneste basert på innbyggernes behov og premisser.

Helsefelleskapet Troms og Ofoten vil

➤ *Satse på felles innsats for helsetjenester til personer med sammensatte behov*

- ✓ Arbeide for at helsetjenesten er basert på prinsippene personsentrert, helhetlig og proaktiv
- ✓ Sørge for et tett og forpliktende samarbeid mellom brukere, fastleger, kommuner og UNN
- ✓ Ta i bruk teknologi og digitale løsninger som understøtter tjenesten og muliggjør samhandling

➤ *Satse på forebygging og egenmestring som en viktig del av innbyggerens helsetjeneste*

- ✓ Styrke forebyggings- og folkehelseperspektivet i utøvende tjeneste
- ✓ Sørge for gode tilbud om læring og mestring
- ✓ Dele kunnskap om og konkrete erfaringer med forebyggende tiltak med god effekt på egenmestring og folkehelse

➤ *Satse på felles innsats for å sikre nok helsepersonell med riktig kompetanse i alle ledd av helsetjenesten*

- ✓ Sørge for utdanning av og kompetanseutvikling for helsepersonell
- ✓ Sørge for kompetansedeling på tvers av og innad i tjenestenivåene
- ✓ Arbeide for rekruttering og stabilisering av helsepersonell

Partnerskapsmøtet 22. april 2021

NORDREISA KOMMUNE
Postboks 174
9156 STORSLETT

Deres ref:

Vår ref:
2020/7691-70

Saksbehandler:
Guri Moen Lajord

Dato:
02.05.2021

Helsefelleskapet Troms og Ofoten er etablert – orientering til kommunene

Alle 24 kommunene i UNN sitt primære opptaksområde har sammen med UNN HF tilsluttet seg Helsefelleskapet Troms og Ofoten. 22. april 2021 ble det avholdt konstituerende partnerskapsmøte. Møtet var avholdt digitalt. Det var 24 av 24 stemmeberettigete fra kommunene tilstede, og 12 av 13 stemmeberettigete fra UNN HF til stede, se vedlagte oppmøtere registrering.

Det ble i møtet bl.a. gjort vedtak om

- etablering av helsefelleskapet
- partnerskaps erklæring
- leder- og nestlederverv i Strategisk samarbeidsutvalg
- videre prosess for etablering av interkommunalt samhandlingssekretariat.

Se vedlagte møteprotokoll for fullstendige vedtak. Vedlagt er også vedtekter og Ishavserklæringen (partnerskaps erklæring for helsefelleskapet).

Kommunene skal ha til sammen seks stemmeberettigete medlemmer i Strategisk samarbeidsutvalg, samt personlig vara for hver av disse. Medlemmene og deres vara oppnevnes av de interkommunale politiske rådene. Det er sendt ut brev om dette til rådene.

Strategisk samarbeidsutvalg har ansvar for at arbeidet i helsefelleskapet igangsettes og følges opp i henhold til vedtakene i partnerskapsmøtet, og føringene i Ishavserklæringen. Utvalget har sitt første møte 3. juni 2021.

Inntil videre er Samhandlingsavdelingen i UNN fungerende sekretariat på vegne av alle partnerne i helsefelleskapet. Henvendelser kan sendes til u.t. på e-post guri.moen.lajord@unn.no eller tlf. 91384527. Det vil i løpet av mai bli opprettet en egen nettside for Helsefelleskapet Troms og Ofoten. Her vil alle styringsdokumenter, møtereferat, kontaktinformasjon og nyheter med mer bli publisert.

Vennlig hilsen

Sekretariat Helsefellesskapet Troms og Ofoten
v/Guri Moen Lajord
Konst. avdelingsleder
Samhandlingsavdelingen
Universitetssykehuset Nord-Norge

Dokumentet er elektronisk godkjent og kan derfor være uten signatur.

Vedlegg

- 1 Oppmøtereregistrering stemmeberettiget deltakere Partnerskapsmøtet 2021
- 2 Møteprotokoll Partnerskapsmøtet 22.04.2021
- 3 Vedtekter Helsefellesskapet Troms og Ofoten
- 4 Ishavserklæringen 2021-2023

Kommunerepresentanter - Stemmeberettigede Partnerskapsmøte 22. april 2021

Kommunenr:	Møter:	Etternavn	Fornavn	Stilling	Mobiltelefon	E-post	Representerer:
1806	✓	Edvardsen	Rune	Ordfører	90892666	rune.edvardsen@narvik.kommune.no	Narvik kommune (1806)
1851	✓	Jacobsen	Hugo	Ordfører	90791832	hugo.jacobsen@lodingen.kommune.no	Lødingen kommune (1851)
1853	✓	Bartholsen	Terje	Ordfører	92435520	terje.bartholsen@evenes.kommune.no	Evenes kommune (1853)
5401	✓	Johansen	Gunhild Glosemeyer	Politiker, leder Helse og velferdsutvalget	90043166	gunhild.johansen@tromso.kommune.no	Tromsø kommune (5401)
5402	✓	Opsal	Kari-Anne	Ordfører/leder KS Troms og Finnmark	91898732	kari-anne.opsal@harstad.kommune.no	Harstad kommune (5402)
5411	✓	Hessen	Merete	Kommunedirektør	95837181	Merete.hessen@kvafjord.kommune.no	Kvæfjord kommune (5411)
5412	✓	Nilsen	Helene Berg	Ordfører	91245515	Helene.nilsen@tjeldsund.kommune.no	Tjeldsund kommune (5412)
5413	✓	Brustind	Dag Sigurd	Ordfører	95332500	dag.sigurd.brustind@ibestad.kommune.no	Ibestad kommune (5413)
5414	✓	Karlsen	Anita	Ordfører	41552698	anita.karlsen@gratangen.kommune.no	Gratangen kommune (5414)
5415	✓	Rollmoen	Hege Myrseth	Ordfører	41238876	hege.rollmoen@lavangen.kommune.no	Lavangen kommune (5415)
5416	✓	Heimdal	Toralf	Ordfører	95081111	toralf.heimdal@bardu.kommune.no	Bardu kommune (5416)
5417	✓	Wiggen Prestbakmo	Sigrun	Ordfører	48180945	sigrun.wiggen.prestbakmo@salangen.kommune.no	Salangen kommune (5417)
5418	✓	Luneng	Bengt-Magne	Ordfører	40496970	bengt.luneng@malselv.kommune.no	Målselv kommune (5418)
5419	✓	Nordahl	Jan-Eirik	Ordfører	97517103	jan-eirik.nordahl@sorreisa.kommune.no	Sørreisa kommune (5419)
5420	✓	Olsen	Karl Johan	Kommunalsjef Helse og omsorg	91535349	Karl.olsen@dyroy.kommune.no	Dyrøy kommune (5420)
5421	✓	Eliseussen	Tom-Rune	Ordfører	90932187	tom.rune.eliseussen@senja.kommune.no	Senja kommune (5421)
5422	✓	Johansen	Gunda	Ordfører	91120051	gunda.johansen@balsfjord.kommune.no	Balsfjord kommune (5422)
5423	✓	Pedersen	Mona	Ordfører	98801824	mona.pedersen@karlsoy.kommune.no	Karlsøy kommune (5423)
5424	✓	Sørensen	Liv-Merethe	Kommunalsjef i helse og omsorg	40028523	Liv-Merethe.Sorensen@Lyngen.kommune.no	Lyngen kommune (5424)
5425	✓	Ørnebakk	Willy	Rådmann	91174752	willy.ornebakk@storfjord.kommune.no	Storfjord kommune (5425)
5426	✓	Skotvold	Trond	Helse- og omsorgssjef	91884035	trond.skotvold@kafjord.kommune.no	Kåfjord kommune (5426)
5427	✓	Albrigtsen	Ørjan	Ordfører	47013662	ordforer@skjervoy.kommune.no	Skjervøy kommune (5427)
5428	✓	Nyvoll	Hilde	Ordfører	91807130	Hilde.nyvoll@nordreisa.kommune.no	Nordreisa kommune (5428)
5429	✓	Mevik	Eirik Losnegaard	Ordfører	41687796	eirik.mevik@kvanangen.kommune.no	Kvænangen kommune (5429)

MERKNADER:

Etter fullmakt: Gunhild Johansen (Tromsø), Merete Hessen (Kvæfjord), Karl Johan Olsen (Dyrøy)
Liv-Merethe Sørensen (Lyngen), Trond Skotvold (Kåfjord)

UNN HF - Stemmeberettigede Partnerskapsmøte 22. april 2021

Kommunenr:	Møter:	Etternavn	Fornavn	Stilling	Mobiltelefon	E-post	Representerer:
UNN HF	✓	Bjerke	Helga Marie	nestleder UNN-styret	90765715	helga.marie.bjerke@gmail.com	UNN Styret
UNN HF	✓	Evju	Sverre Håkon	Styremedlem UNN	90949663	sverre.haakon.evju@narvik.kommune.no	UNN Styret
UNN HF	✓	Faugstad	Anne Sissel	Styremedlem UNN	95890430	anne.faugstad@helse-bergen.no	UNN Styret
UNN HF	✓	Hansen	Erik Arne	Styremedlem UNN	48006069	Eah@helse-nord.no	UNN Styret
UNN HF	✓	Johnsen	Marianne	Styremedlem UNN, Ansatterrepresentant	91588803	Marianne.johnsen@unn.no	UNN Styret
UNN HF	✓	Kalstad	Johan Ailo	Styremedlem	95245568	johanamk@samas.no	UNN Styret
UNN HF	✓	Kristoffersen	Grete	fylkesdirektør NAV Troms og Finnmark	41548541	grete.kristoffersen@nav.no	UNN Styret
UNN HF	✓	Linaker	Roald	Styreleder UNN HF	95791455	Roald.linaker@ombudsmann.no	UNN Styret
UNN HF	✓	Loennechen	Thrina	UNN styret, dekan Helsefak UiT	90868581	thrina.loennechen@uit.no	UNN Styret
UNN HF	✓	Martinsen	Mai-Britt	Foretakstillitsvalgt NSF på UNN	91624719	mai-britt.martinsen@unn.no	UNN Styret
UNN HF	✓	Pettersen	Jan	Styremedlem UNN	41638015	jan.pettersen@unn.no	UNN Styret
UNN HF	✓	Schumacher	Anita Elisabeth	Administrerende direktør	46822805	anita.elisabeth.schumacher@unn.no	Direktøren

MERKNADER:

Styremedlem Kay Müller fra Den Norske Legeforening er ikke påmeldt

PROTOKOLL FRA MØTE I REPRESENTANTSKAPET

Tid: tirsdag 27. april 2021 kl 0900

Sted: Teams

Agenda:

DEL 1: ÅRSMØTESAKER

Sak 01/21 Valg av møteleder

Sak 02/21 Godkjenning av innkalling og saksliste, eventuelle fullmakter

Sak 03/21 Valg av 2 personer til å underskrive protokollen

Sak 04/21 Regnskap, årsberetning og revisjonsberetning 2020

Sak 05/21 Årsrapport 2020

Sak 06/21 Valg av revisor

DEL 2: NY ORGANISERING NORD-TROMS SAMARBEIDET

- Campus Nord-Troms - etablering av AS og utviklingsprosjekt
- Interkommunalt politisk råd - forslag til samarbeidsavtale
- Innspill og drøfting

Sak 07/21 Etablering av Campus Nord-Troms AS

Sak 08/21 Samarbeidsavtale interkommunalt politisk råd

Åpning og orientering om dagens møte v/ rådsordfører Ørjan Albrigtsen

Sak 01/21 Valg av møteleder

Forslag fremmet i møte:

Leder av representantskapet Britt-Margrethe Pedersen velges som møteleder.

Vedtak: forslag fremmet i møtet ble enstemmig bifalt.

Nord-Troms Regionråd DA

Nord-Troms Regionråd DA

representantskapsmøte 27.04.21

Sak 02/21 Godkjenning av innkalling og saksliste, eventuelle fullmakter

Opprop:

Antall stemmeberettiget representanter tilstede: 22/23 sak 7 og 8.

Tilstede fra representantskapet:

KOMMUNE:	REPRESENTANTER:
Kvænangen:	Eirik L. Mevik
	Hanne Wiesener
	Vera Eilertsen-Wassnes
	Jan Helge Jensen (<i>fra kl 1000</i>)
Nordreisa:	Hilde Nyvoll
	Karl-Gunnar Skjønsfjell
	Tor-Arne Isaksen (<i>ikke stemmerett</i>)
	Sigrun Hestdal
	Olaug Bergset (<i>permisjon fra kl 1200</i>)
	Harald Evanger (<i>ikke stemmerett - overført stemmerett fra Olaug Bergset</i>)
Skjervøy:	Anne Kirsten Korsfur
	Ørjan Albrigtsen
	Victoria F. Mathiassen
	Pål Schreiner Mathiesen
Kåfjord:	Vidar Langeland
	Bernt Lyngstad
	Britt-Margrethe Pedersen
	Jens A. Butter Simonsen
	Einar Eriksen
Storfjord:	Svein O. Leiros
	Geir Varvik
	Inger Heiskel
Lyngen:	Jan A. Rydningen
	Lene Granli
	Laila Anita Westby

Fra kommunedirektørutvalget:

Jan-Hugo Sørensen, Nordreisa

Willy Ørnebakk, Storfjord

Frode Karlsen, Lyngen

Fra administrasjonen:

Berit Fjellberg, daglig leder

Milena Paul, sekretær kommunedirektørutvalget

Merknader:

Ingen merknad til innkalling og saksliste.

Vedtak: Representantskapet er beslutningsdyktig med 22 representanter. Det er ingen merknad til innkalling og saksliste.

Sak 03/21 Valg av 2 personer til å underskrive protokollen

Forslag fremmet i møte:

Som protokollunderskrivere velges:

Karl-Gunnar Skjønsvell, Nordreisa

Inger Heiskel, Storfjord

Vedtak: forslag fremmet i møtet ble enstemmig bifalt.

Sak 04/21 Regnskap, årsberetning og revisjonsberetning 2020

Saksdokumenter:

- Totalregnskap 2020
- Delregnskaper 2020
- Styrets årsberetning 2020
- Revisjonsberetning 2020

Saksbehandler: Berit Fjellberg

Styrets forslag til vedtak:

1. Representantskapet i Nord-Troms Regionråd DA godkjenner selskapets regnskap for 2020, med et overskudd på kr 294.507.
2. Overskuddet overføres til frie fond.
3. Styrets årsberetning for 2020 tas til orientering.
4. Revisjonsberetningen for 2020 tas til orientering.

Vedtak: forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Regnskap:

Totalregnskapet i Nord-Troms Regionråd består av 3 avdelings-regnskap; drift inkludert ungdomssatsinga RUST og kommunedirektørutvalget, Nord-Troms Studiesenter og prosjektet Drivkraft Nord-Troms.

Totalregnskapet er summen av de omtalte delregnskapene, og er selskapets offisielle regnskap. Totalregnskapet er gjort opp med et overskudd for regnskapsåret 2020 på kr 294.507.

Driftstilskuddet fra kommunene: fordeles 40 % «flatt» og 60 % etter folketall i den enkelte kommune.

Delregnskap Drift:

Delregnskapet for drifta, som også inkluderer ungdomssatsingen RUST og sekretariat for kommunedirektørutvalget, er gjort opp med et overskudd på kr 272.021 for 2020.

Kommentarer til avvik;

- «Driftstøtte kommuner» – vi har valgt å inntektsføre deler av driftstilskudd til studiesenteret på avdeling drift, da mange arbeidsoppgaver for studiesenteret har vært gjennomført i et tett samarbeid med drift grunnet leders fratredelse
- «Lønn og feriepenger»/»andre personalkostnader» – lønn er redusert med administrativ kostnadsfordeling og refusjon av sykepenger
- «Reisekostnader» og «møtekostnader» – mindre forbruk skyldes koronasituasjonen
- «Arbeidslivsdag» og «samarbeidsavtale TIL» – ikke gjennomført grunnet korona
- «Tiltak ungdom» – dette omfatter kostnader til tur ungdom og ordførere, RUST-konferansen, regionale ungdomstreff
- «Ikke budsjetterte kostnader/kjøp av tjenester» – henfører seg til kjøp av prosjektledere i ulike prosjekt og tilskudd til prosjekt Drivkraft

Delregnskap Nord-Troms Studiesenter:

Delregnskapet for Studiesenteret er gjort opp med et overskudd på kr 22.485 for 2020. Eierkommunene har bidratt med 500.000 i tilskudd i 2020, det samme beløpet som Troms fylkeskommune har bevilget. For første gang fikk studiesenteret

Nord-Troms Regionråd DA

Nord-Troms Regionråd DA

representantskapsmøte 27.04.21

bevilgning over Statsbudsjettet med kr 1.000.000. Øvrige inntekter er deltakeravgifter på ulike kurs, avvikling av eksamen o.l.

Prosjektregnskap Drivkraft Nord-Troms:

Prosjektregnskapet for «Drivkraft Nord-Troms» er gjort opp i balanse for 2020. Prosjektstart var 1.7.2019.

Styrets årsberetning

Styrets årsberetning tilfredsstiller formkrav i Regnskapsloven og sendes sammen med revidert offentlig regnskap (totalregnskapet) til regnskapsregisteret i Brønnøysund.

Revisjonsberetning

Ingen merknader fra revisjonen til regnskapet.

Sak 05/21 Årsrapport 2020

Saksdokumenter:

- Årsrapport for 2020

Saksbehandler: Berit Fjellberg

Forslag til vedtak:

Årsrapporten for 2020 tas til orientering. Årsrapporten sendes kommunestyrene til orientering.

Vedtak: forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Saksopplysninger:

Til forskjell fra årsberetningen som utarbeides etter krav i Regnskapsloven, viser årsrapporten regionrådets virksomhet gjennom hele året.

Årsrapporten for 2020 er satt sammen av delrapporter fra selskapets drift, Nord-Troms ungdomsråd/RUST, kommunedirektørutvalget og Nord-Troms Studiesenter, samt prosjekter.

Oversikt over møtene som fant sted og beslutningene som ble fattet innenfor rammen av regionrådssamarbeidet i løpet av 2020 er tatt med i årsrapporten.

Det er i tillegg utarbeidet egne delrapporter fra de ulike prosjektene/satsingene.

Sak 06/21 Valg av revisor

Nord-Troms Regionråd har det siste året benyttet KPMG AS som sin revisor.

Forslag til vedtak:

Selskapet benytter KPMG AS, som revisor for regnskapsåret 2021.

Vedtak: forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Jan Helge Jensen, Kvænangen, tiltrådte møtet.

Sak 07/20 Etablering av Campus Nord-Troms

Saksdokumenter:

- Nord-Troms Strategier 2020–2023
- Vedtak i sak 52/20 og 16/21 Etablering av Campus Nord-Troms
- Stiftelsesdokument
- Vedtekter
- Notat om prinsipper for deling og forslag til fordeling pr. 31.12.2020

Saksutredning: Berit Fjellberg/Halti næringshage

Forslag til vedtak:

1. Representantskapet godkjenner styrets forslag til økonomisk fordeling av eiendeler/rettigheter og gjeld/forpliktelser mellom et nytt fremtidig Campus Nord-Troms og et nytt IPR basert på selskapets balanse pr. 31.12.2020.
2. For å etablere Campus Nord-Troms AS i løpet av 1. halvår 2021 vedtar representantskapet at det utbetales kr. 100.000 til hver enkelt deltakerkommune, til sammen kr. 600.000. Beløpene merkes med aksjekapital Campus Nord-Troms AS. Hver enkelt deltaker tegner seg for og innbetaler kr. 100.000 som aksjekapital når forslag til vedtekter og stiftelsesprotokoll er godkjent hos alle aksjonærer og konto for innbetaling opprettet.
3. Representantskapet vedtar samtidig at når Campus Nord-Troms AS er registrert i Brønnøysundregisteret overføres den resterende del av eiendelene pr. 31.12.20, kr. 2.782.334. Denne overføringen gjøres under forutsetning av at andel av gjeld pr. 31.12.20 kr. 1.917.297, samtidig flyttes til Campus

Nord-Troms Regionråd DA

Nord-Troms Regionråd DA

representantskapsmøte 27.04.21

Nord-Troms AS. Midlene overføres på vegne av deltakerkommunene og nettobeløpet (overført beløp – gjeld/forpliktelse) kr. 865.037 fordeles med like stor andel fra hver kommune.

4. Representantskapets forslag til vedtak i hver enkelt kommune:

- a. XX kommune tegner seg for 100 aksjer pålydende kr. 1.000 i selskap under stiftelse Campus Nord-Troms AS. Til sammen kr. 100.000.
- b. Nord-Troms Regionråd DA innbetaler til XX kommune kr. 100.000 som er øremerket aksjekapital i Campus Nord-Troms AS. Beløpet innbetales til Campus Nord-Troms AS når selskapet anmoder om det. Som vedlegg til dette vedtaket har NN kommune fått forelagt notatet om prinsipper for deling og forslaget til fordeling av verdier og gjeld/forpliktelser fra Nord-Troms Regionråd DA.
- c. Den resterende del av oppgjøres mellom Nord-Troms Regionråd DA og selskap under stiftelse Campus Nord-Troms AS, gjøres direkte mellom Nord-Troms Regionråd DA og Campus Nord-Troms AS. Dette oppgjøres gjennomføres også med en like stor andel for hver kommune.

Forslag til tilleggspunkt 5. fremmet i møte:

5. Som valgkomité for 2021 velges:
 - Leder Ørjan Albrigtsen, rådsordfører
 - Geir Varvik, nestleder regionrådet
 - Hilde Nyvoll, saksordfører

Vedtak: forslag til vedtak med tilleggspunkt 5. ble enstemmig vedtatt.

Saksopplysninger:

6 kommuner i Nord-Troms samarbeidet i dag formelt gjennom en felles virksomhet kalt Nord-Troms Regionråd DA. Samarbeidet har pågått siden 1997.

Regionrådet er organisert som et DA og deltakere er Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen kommuner. De har hver skutt inn en 1/6 av startkapitalen på kr. 75.000. I tillegg bidrar deltakerne årlig med midler til drift av virksomheten.

Formålet med Nord-Troms Regionråd DA er å være et politisk og administrativt samarbeidsorgan som arbeider med saker av felles interesse i kommunene og fremmer regionens interesser i fylkes- og rikssammenheng. Lov om kommuner og fylkeskommuner ble endret med virkning fra 30.12.20. Som en del av loven er tatt inn forhold rundt samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner. Loven angir

Nord-Troms Regionråd DA

Nord-Troms Regionråd DA

representantskapsmøte 27.04.21

hvordan samarbeidet skal formaliseres. Dagens organisering av Nord-Troms Regionråd gjennom et DA tilfredsstillende ikke de nye kravene.

Deltakerne har evaluert samarbeidet og det som er skapt gjennom Nord-Troms Regionråd DA. De enkelte oppfatter innholdet som verdifullt og at det har bidratt positivt til utvikling både i hver enkelt deltakerkommune og hos deltakerne samlet. Det gjør at deltakerne ønsker å videreføre innholdet i dagens Regionråd.

Regionrådet har utredet særskilt hvordan studievirksomhet og desentralisert utdanning i Nord-Troms skal ivaretas, organiseres og videreføres fremover. Flere mulige organisasjonsformer som aksjeselskap, stiftelse mv. er vurdert, men rådet konkluderte med at et aksjeselskap hvor alle 6 kommunene er likeverdige eiere gir den beste løsningen. Det øvrige innholdet i dagens regionråd foreslås videreført gjennom å stifte et nytt IPR.

Avvikling av Nord-Troms Regionråd DA innebærer at eiendeler og gjeld må fordeles og flyttes til to nye virksomhetene; aksjeselskapet og IPR-et. Det innebærer også at ansatte må flyttes til nye virksomheter.

Det er enighet i Nord-Troms Regionråd DA om at de 6 eierkommunene stifter et aksjeselskap hvor de enkelte eier like mange aksjer. Det er videre enighet om at eiendeler som tilhører Nord-Troms Regionråd DA brukes til å etablere både et aksjeselskap og et IPR.

Som forberedelse til avvikling er det gjort en beregning av hvordan regionrådets eiendeler pr. 31.12.20 bør fordeles mellom et nytt studiesenter og et nytt IPR.

Når det gjelder etablering av IPR er det fortsatt noen sentrale punkter det ikke er enighet om og også hvor nødvendige avklaringer mangler. Kort oppsummert består disse i at dagens regionråd omfatter 6 kommuner. Det er tatt initiativ til å utvide dette til å omfatte 9 kommuner hvor Tromsø, Karlsøy og Balsfjord er nye medlemmer. Dette forholdes må utredes nærmere og må være avklart før en stifter et IPR. Det forventes ikke at nødvendige avklaringer gjøres før i 2. halvår 2021 og selskapet kan dermed ikke etableres før da.

I forhold til studiesenteret vurderes situasjonen å være avklart, og det er ønskelig å stifte og etablere det nye aksjeselskapet 1. halvår 2021.

Generelt skal det formelle rundt en avvikling gjøres i to trinn. Først må beslutning om oppløsning av virksomheten gjøres av selskapsmøtet (representantskapet) som

Nord-Troms Regionråd DA

Nord-Troms Regionråd DA

representantskapsmøte 27.04.21

er øverste organ i Nord-Troms Regionråd DA. Beslutning om oppløsning må være enstemmig. De enkelte punkt i arbeidet består av:

- Beslutningen om oppløsning, og eventuelt valg av avviklingsstyre meldes via skjemaet Samordnet registermelding til Brønnøysundregistrene
- Protokoll fra selskapsmøtet, som viser beslutningen, må vedlegges skjemaet. Hvis det velges nye styremedlemmer til avviklingsstyre, må disse bekrefte at de påtar seg oppdraget. Dette gjør de ved å signere skjemaet.
- Beslutningen blir da publisert på Brønnøysundregistrenes kunngjøringsider.
- Eventuelle kreditorer kan melde kravet til virksomheten. Kreditorfristen på seks uker løper fra den datoen kunngjøringen er publisert.

Det neste trinnet er selve avviklingsperioden som omfatter følgende:

- Det skal utarbeides en fortegnelse over virksomhetens eiendeler, rettigheter og forpliktelser, og deretter gjøre opp en balanse i forbindelse med avviklingen.
- Virksomhetens eiendeler må omgjøres i penger, med mindre deltakerne er enige om at det kan foretas en deling av eiendelene uten at disse gjøres om i penger. Alle forpliktelser må gjøres opp. Alternativt at det avsettes midler til dekning av forpliktelsen(e).
- Et eventuelt overskudd etter dekning av forpliktelsene skal utdeles til deltakerne. Utdeling til deltakerne reguleres nærmere i selskapsloven.
- Det utarbeides et sluttoppgjør som legges frem for selskapsmøtet til godkjenning.

Når sluttoppgjøret er gjennomført sendes ny melding til Brønnøysund sammen med nødvendig dokumentasjon. Selskapet blir deretter slettet.

Sak 08/21 Samarbeidsavtale interkommunalt politisk råd

Saksdokumenter:

- Utkast til samarbeidsavtale

Utkast til samarbeidsavtale legges fram til drøfting i representantskapet.

Det ble fremmet to forslag til vedtak i møtet:

Forslag til vedtak fra rådsordfører:

1. Representantskapet tar utkastet til samarbeidsavtale til orientering.
2. Innspill gitt i representantskapsmøte oversendes arbeidsgruppen for avklaringer og prioriteringer.
3. Regionrådet innstiller til kommunestyrene på endelig avtale og struktur for et framtidig interkommunalt politisk råd.

Forslag til vedtak fra Nordreisa ved Hilde Nyvoll:

- Utkast til samarbeidsavtale av 20.04 tas til orientering. Innspill fra dagens møte tas med i det videre arbeidet.
- Forhandlingene med Tromsø-området regionråd stanses.
- Kommunestyrene behandler forslag til samarbeidsavtale første halvår 2021.
- Kvænangen, Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord, Storfjord og Lyngen etablerer nytt interkommunalt politisk råd 01.01.2022.

Vedtak: forslag til vedtak fra rådsordfører ble vedtatt mot 7 stemmer.

Innspill i møtet/stikkord fra debatten:

- Vært en lang prosess. Arbeidsgruppa legger ikke fram et forslag til vedtak
- Det mangler en utredning
- Det er gjennomført swot-analyse i januar i Nord-Troms Regionråd. Denne kan sendes ut til kommunene
- Hva er merverdien med å gå i kompaniskap med Tromsø?
- Demografiutfordringen framover: satsingen/utvikling av sterke senter i distriktene er viktig - hvem er våre alliansepartnere?
- Nord-Troms og Karlsøy er i Tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark - er det vurdert i arbeidet?
- Ulike oppfatninger internt i Lyngen om hva som er den beste løsningen
- Det er et engasjement for Nord-Troms. Regionen trenger særskilte tiltak for å opprettholde gode samfunn her. Hvordan forholder Tromsø seg til dette?
- Vi trenger ulike allianser i ulike saker
- Vanskelig å opprettholde alle samarbeidene i regionen uten politisk forankring
- Nord-Troms identiteten er viktig for utviklingen
- Antall innbyggere («kjøttvekta») er viktig
- Det er mulig å bruke utkast til samarbeidsavtale, også om man går videre med IPR6
- Viktig med politisk engasjement - lettere å få til engasjement for Nord-Troms enn i et samarbeid med Tromsø

Nord-Troms Regionråd DA

Nord-Troms Regionråd DA

representantskapsmøte 27.04.21

- Mye negativt kommer fram i innspillsrunden – synes det er tidlig i prosessen – man burde ha et tydelig forslag å forholde seg til
- Det pågår også en utredning i Kvænangen mot Vest-Finnmark. Bør gjennomføre det arbeidet vi har startet på
- Spennende å se/vurdere hvordan kjøttvekta kan være en fordel for Nord-Troms
- Ønske om å fullføre jobben man har starta på
- Viktig for oss i Nord-Troms å løfte blikket litt. Tror det vil gi oss mere enn det vi taper. Hvis vi samarbeider og viser oss fram på den gode måten kan vi trekke til oss folk
- Årsrapporten fra regionrådet viser at man har løfta blikket og tenker nytt i forhold til framtida. Det handler om å avgjøre om man vil være i det ekteskapet man er eller ikke
- En faktor er å samarbeide med Tromsø innen reiseliv og matproduksjon (sjø og landbruk). Vi må behandle dette i det enkelte kommunestyre
- Burde hatt et bedre grunnlag og forslag til vedtak i forkant av dagens møte
- Saken bør høres i et politisk organ i den enkelte kommune
- Nordreisa har hatt saken opp til drøfting flere ganger – både i formannskap og kommunestyre
- Kåfjord: ikke forberedt på å ta avgjørelse i dag. Forespeila politikerne at saken kommer tilbake til behandling. Prosessen er også lærerik. Ønsker at prosessen blir fullført
- Man velger i dag å legge fram et utkast til samarbeidsavtale – to ulike forslag til vedtak – hva vil regionrådet egentlig? Hva er fordelene med å utvide samarbeidet? Mangler utredning. Vi får til veldig mye i dag – hva vil vi få til i et IPR9?
- Ønske om fokus på mer faktaopplysninger i utredningen. Om saken «bare» sendes til k-styrene til behandling – kan vi risikere å få 6 ulike vedtak. Vi er avhengig av hverandre. Vi har fått ting til i lag – for eksempel Visit Lyngenfjord
- Om vi skal gjøre vedtak hvor vi stopper prosessen burde forslaget vært sendt ut i forkant
- Må gjøre en utsjekk i det enkelte kommunestyre på hvor man egentlig står (hvem vil man samarbeide med)
- Mangel på utredning er beklagelig. Debatten synliggjør behovet for en utredning. Tror vi har konkrete felles interesser i Nord-Troms
- Overraskede forslag fra Nordreisa – enighet om utredning. Ikke ønske om å stoppe prosessen. Regionrådet bør innstille overfor kommunestyrene
- Bedre grunnlag for kommunestyrene til å si noe – arbeidsgruppa må jobbe videre med saken. Feil at vi på vegne av kommunestyrene stopper arbeidet.

Nord-Troms Regionråd DA

Nord-Troms Regionråd DA

representantskapsmøte 27.04.21

Viktig å ikke stoppe opp. Regionrådet burde fått innspill fra k-styrene før man innstiller – da hadde man fått en god prosess

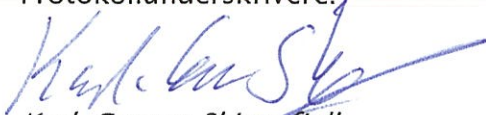
- Vi må sjøl ivareta vår egenart og våre egne ressurser – ta tilbake primærnæringene
- Det er kommet lite fram i debatten som omhandler utkastet til samarbeidsavtale – i hovedsak fokus på størrelse/hvem vi skal samarbeide med
- Utfordring med forslag fra Nordreisa – kan påvirke behandlingen i de andre kommunene
- En annen måte å se dette på – man er ærlig og redelig og sier hva man mener – at man har tatt en avgjørelse
- Direkte innspill til samarbeidsavtale – noen ønsker å stryke samarbeidsalternativet med Tromsø, Karlsøy og Balsfjord
- Aktuelt å utrede samarbeid sørover – ikke nordover? Hvordan blir det med campus og RUST ved et samarbeid med Tromsø-området? Vi må være flinke å se muligheter i egen region? Hvordan går det med DMS? Hva med de andre kommunene? (Tromsø, Karlsøy og Balsfjord)
- Kan forslag til vedtak fra Nordreisa være et innspill i den videre prosessen?
- Må være åpen for andre meninger
- Ingen har vetorett i denne saken. Regionrådet bør følge opp denne saken og komme med forslag til vedtak i denne saken
- Bør man stoppe saken her? Det blir ikke IPR9 når Nordreisa har gjort vedtak i saken. Bør man utrede andre alternativer? Bør man etablere IPR6 og deretter utrede ulike alternativer?

Møte hevet kl 1210

Berit Fjellberg

referent

Protokollunderskrivere:

Karl-Gunnar Skjønsvoll

Nordreisa

Inger Heiskel
Storfjord

Til: Kommunestyret

Fra: Dag Funderud

Referanse
2021/525-1

Dato
05.05.2021

Formannskapet ba i møte 29.04.2021 om sak til kommunestyret - mulighetene og kostnadene for å hold svømmehallen åpen i sommer

Formannskapet ba i møte 29.04.2021 administrasjonen utrede mulighetene og kostnadene for å hold svømmehallen åpen i sommer (eller deler av sommeren). Vurderingen legges fram for kommunestyrets møte 06.05.2021.

Vurdering

Kommunalsjef har drøftet denne saken med virksomhetsleder for bygningsdrift. Det er flere forhold som påvirker at svømmehallen er stengt om sommeren. Det er ikke bare økonomi.

Svømmehallen har de siste åra vært åpen i 7 måneder, fra 1.oktober til 30.april. Erfaringene fra tidligere år, som også sammenfaller med årets erfaring, er at interessen avtar etter påske og det er kun noen få personer i bassenget de siste ukene. Badevaktene opplyser at de siste mandagene har det vært en person i bassenget.

Planlagt normalt vedlikehold:

Bygningsdrift gjennomfører hvert år planlagt vedlikehold i perioden bassenget er stengt. Det som er viktig å huske på er at det tar 3-4 uker å tømme bassenget for vann og like lang tid å fylle det opp. Grunnen til denne forsiktige tømning/fylling er å ta vare på flisene. Tømmes det for fort suger en av flisene. I tillegg gjør kapasiteten på avløpet at det må tappes forsiktig. Gjør en ikke det får vi tilbakeslag og oversvømmelse. Normalt skiftes et ti-talls fliser ut hver sommer for å holde bassenget i god stand.

Planlagt ekstra vedlikehold:

Vi har en tilstandsrapport fra 2018 som peker på at himlingen bør sjekkes nærmere. Dette fordrer at bassenget er tømt. Vi planlegger dette arbeidet nå i vår når bassenget etter planen er tømt. Tas det ikke nå kan det oppstå akutt situasjon seinere som gjør at bassenget må stenge midt i sesongen.

Vi vil med dette som bakgrunn sterkt anbefale at vi kjører oppsatt plan og stenger bassenget og gjennomfører vedlikeholdsarbeider i sommer.

Kostnader ved å holde det åpent er til badevakter, renhold og vaktmestertjeneste med bla å ta daglige vannprøver. Samlet tidsforbruk/kostnad ved en kveld for disse tre gruppene vil utgjøre ca et dagsverk.

Med vennlig hilsen

Dag Funderud
Kommunalsjef drift og utvikling

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
30/21	Nordreisa formannskap	29.04.2021
31/21	Nordreisa kommunestyre	06.05.2021

Disponering av aksjeutbytte fra Ymber AS 2020

Henvisning til lovverk:

- Kommuneloven

Saksprotokoll i Nordreisa formannskap - 29.04.2021

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Aksjeutbytte fra Ymber AS for 2020, 2 millioner kroner, disponeres slik at 90 % av midlene overføres fra ordinært disposisjonsfond til utviklingsfondet og 10 % av midlene overføres fra ordinært disposisjonsfond til miljøfondet.

Kommunedirektørens innstilling

- Aksjeutbytte fra Ymber AS for 2020, 2 millioner kroner, disponeres slik at 90 % av midlene overføres fra ordinært disposisjonsfond til utviklingsfondet og 10 % av midlene overføres fra ordinært disposisjonsfond til miljøfondet.

Saksopplysninger

I forbindelse med kommunestyresak 146/20 «Regulering av budsjett 2020 nr 2» den 15. desember 2020 ble aksjeutbytte fra Ymber AS satt på ordinært disposisjonsfond. Regnskapet er nå revisjonsgodkjent og mindreforbruket (overskuddet) ble overført disposisjonsfond i henhold til ny kommunelov.

I kommunestyrevedtak 45/17 den 22.06.2017 ble det gjort ett prinsippvedtak som slår fast at framtidige utbetalinger av aksjeutbytte skal disponeres slik at 90 % av utbyttet overføres til utviklingsfondet (tidligere næringsfond) og 10 % overføres til miljøfondet.

Det anbefales at aksjeutbytte fra Ymber AS for 2020 overføres med samme nøkkel.

Nordreisa kommune mottar stort sett årlig aksjeutbytte fra selskaper som kommunen eier. Utbytte regnes som enhver utdeling som innebærer en vederlagsfri overføring av verdier fra selskap til aksjonærer. Det er generalforsamlingen i et selskap som kan vedta utbytte.

Et aksjeutbytte anses som en fri innbetaling, det vil si at den kan brukes fritt av kommunestyret. Når en slik innbetaling avsettes til fond, vil den inngå i strykingsreglene; Dersom driftsregnskapet ved regnskapsavslutningen viser seg å gi et regnskapsmessig merforbruk skal dette reduseres ved å:

- Stryke eventuelle budsjetterte overføringer fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet vedtatt av kommunestyret.
- Stryke eventuelle avsetninger til fond når disse har vært finansiert av årets eller tidligere års løpende inntekter eller innbetalinger.
- Stryke budsjettert inndekning av tidligere års regnskapsmessig merforbruk når dette har vært forutsatt finansiert av årets eller tidligere års løpende inntekter eller innbetalinger.

Vurdering

Aksjeutbytte er utdeling fra selskaper som driver næringsvirksomhet. Midlene som deles ut kan benyttes tilnærmet fritt av kommunestyret. På generelt grunnlag anbefales det at midlene ikke benyttes i løpende drift da inntekten anses som usikker. Kommunen kan ikke vedta et utbytte uten at styret og generalforsamlingen er enig, og et utbytte fordrer at selskapet går med overskudd eller har opparbeid midler fra tidligere år.

Kommunedirektøren foreslår at aksjeutbytte fra Ymber AS for 2020 avsettes med fordelingsnøkkel 90 % til utviklingsfondet og 10 % til miljøfondet.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
28/21	Nordreisa formannskap	29.04.2021
32/21	Nordreisa kommunestyre	06.05.2021

Kommunale koronamidler til rammede bedrifter

Saksprotokoll i Nordreisa formannskap - 29.04.2021

Behandling:

Olaug Bergset (Sp) og Harald Evanger (Sp) fremmet følgende endringsforslag til pkt 1: tiltakene skal være avhjelpende for bedriften der kontantstøtte fra staten ikke er tilstrekkelig.

Innstillingen med endringsforslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Nordreisa kommune bevilger kr. 400.000 som kommunale koronamidler til rammede bedrifter. Pengene bevilges fra disposisjonsfondet.

Tildeling av midler gjøres av næringsutvalget i henhold til følgende kriterier:

1. Tiltakene skal være avhjelpende for bedriften der kontantstøtte ikke er tilstrekkelig.
2. Ordningen gjelder små og mellomstore bedrifter med forretningsadresse i Nordreisa kommune, som ikke har fått betydelig koronastøtte tidligere.
3. Bedriften må ha fast ansatte eller innleide ressurser tilsvarende minimum 1 årsverk i ordinær drift.
4. Søknadsberettigede bedrifter som er tatt under konkursbehandling før koronasituasjonen inntraff, eller som er under konkursbehandling grunnet andre årsaker, som manglende skatt eller momsinnbetaling, vil ikke være søknadsberettiget.
5. Bedriften må dokumentere sviktende omsetning pga. koronasituasjonen.

Søknadsfrist: 20. mai

Næringsutvalget behandler søknadene samlet.

Søknaden fremmes på eget søknadsskjema via søknadsportalen www.regionalforvaltning.no.

Kommunedirektørens innstilling

Nordreisa kommune bevilger kr. 400.000 som kommunale koronamidler til rammede bedrifter. Pengene bevilges fra disposisjonsfondet.

Tildeling av midler gjøres av næringsutvalget i henhold til følgende kriterier:

1. Tiltakene skal være avhjelpende for bedrifter der kontantstøtte fra staten, utsatte lån og avdrag, og andre forhold ikke gir tilstrekkelig likviditet til å opprettholde ordinær drift.
2. Ordningen gjelder små og mellomstore bedrifter med forretningsadresse i Nordreisa kommune, som ikke har fått betydelig koronastøtte tidligere.
3. Bedriften må ha fast ansatte eller innleide ressurser tilsvarende minimum 1 årsverk i ordinær drift.
4. Søknadsberettigede bedrifter som er tatt under konkursbehandling før koronasituasjonen inntraff, eller som er under konkursbehandling grunnet andre årsaker, som manglende skatt eller momsinnbetaling, vil ikke være søknadsberettiget.
5. Bedriften må dokumentere sviktende omsetning pga. koronasituasjonen.

Søknadsfrist: 20. mai

Næringsutvalget behandler søknadene samlet.

Søknaden fremmes på eget søknadsskjema via søknadsportalen www.regionalforvaltning.no.

Saksopplysninger

Næringsutvalget i møte 21.04.2021 fremmer som ny sak 32/21 følgende sak for kommunestyret:

Næringsutvalget ønsker en sak for kommunestyret i mai der en setter av 400.000 kroner til koronastøtte. Midlene blir søkbare for bedrifter i Nordreisa som har fått betydelig svekket økonomi pga. svekka omsetning som følge av koronasituasjonen. Pengene bevilges fra disposisjonsfondet.

Tildelingen baseres på følgende kriterier:

1. Tiltakene skal være avhjelpende for bedrifter der kontantstøtte fra staten, utsatte lån og avdrag, og andre forhold ikke gir tilstrekkelig likviditet til å opprettholde ordinær drift.
2. Ordningen gjelder små og mellomstore bedrifter med forretningsadresse i Nordreisa kommune, som ikke har fått betydelig koronastøtte tidligere.
3. Bedriften må ha fast ansatte eller innleide ressurser tilsvarende minimum 1 årsverk i ordinær drift.
4. Søknadsberettigede bedrifter som er tatt under konkursbehandling før koronasituasjonen inntraff, eller som er under konkursbehandling grunnet andre årsaker, som manglende skatt eller momsinnbetaling, vil ikke være søknadsberettiget.
5. Bedriften må dokumentere sviktende omsetning pga. koronasituasjonen.

Søknadsfrist: 20. mai

Næringsutvalget behandler søknadene samlet.

Søknaden fremmes på eget søknadsskjema via søknadsportalen www.regionalforvaltning.no.

Vurdering

Næringsutvalget fremmer denne saken fordi det fortsatt er bedrifter som er hardt rammet av koronasituasjonen, og som fortsatt faller utenfor kompensasjonsordninger. Derfor er det nødvendig med en kommunal ordning som kan avhjelpe situasjonen for disse.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
27/21	Nordreisa formannskap	29.04.2021
33/21	Nordreisa kommunestyre	06.05.2021

Ombygging av Halti næringshage

Henvisning til lovverk:

Vedlegg

- 1 Halti næringshage forprosjekt
- 2 Leieavtaler og regnskap 2020 for Halti

Saksprotokoll i Nordreisa formannskap - 29.04.2021

Behandling:

Jfr fvl §6 fratrer medlem av styret i Halti Næringshage Olaug Bergset (Sp) formannskapet under behandling av saken.

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

- Nordreisa kommune viser til henvendelse fra Halti næringshage om en større ombygging av arealene til Halti næringshage. Kommunen er positiv til at det kan settes i gang et prosjekt med ombygging.
- Utbyggingskostnader på inntil 5 millioner skal dekkes med økt husleie fra næringshagen over en periode på 25 år. Før oppstart av prosjektet må det utarbeides ny husleieavtale.
- Kommunestyret godkjenner at prosjektet gjennomføres i 2021 og finansieres med låneopptak på 5 millioner kroner.

Nordreisa kommune viser til henvendelse fra Halti næringshage om en større ombygging av arealene til Halti næringshage.

Kommunen er positiv til at det kan settes i gang et prosjekt med ombygging.

Utbyggingskostnader på inntil 5 millioner skal dekkes med økt husleie fra næringshagen over en periode på 25 år. Før oppstart av prosjektet må det utarbeides ny husleieavtale.

Kommunedirektørens innstilling

- Nordreisa kommune viser til henvendelse fra Halti næringshage om en større ombygging av arealene til Halti næringshage.
Kommunen er positiv til at det kan settes i gang et prosjekt med ombygging.
- Utbyggingskostnader på inntil 5 millioner skal dekkes med økt husleie fra næringshagen over en periode på 25 år. Før oppstart av prosjektet må det utarbeides ny husleieavtale.
- Kommunestyret godkjenner at prosjektet gjennomføres i 2021 og finansieres med låneopptak på 5 millioner kroner

Nordreisa kommune viser til henvendelse fra Halti næringshage om en større ombygging av arealene til Halti næringshage.

Kommunen er positiv til at det kan settes i gang et prosjekt med ombygging.

Utbyggingskostnader på inntil 5 millioner skal dekkes med økt husleie fra næringshagen over en periode på 25 år. Før oppstart av prosjektet må det utarbeides ny husleieavtale.

Saksopplysninger

Halti næringshage tok i høst kontakt med ønske om en større ombygging/oppgradering av arealene som de leier i Haltibyget.

Halti næringshage holder til i andre etasje i den gamle delen av Halti. Hovedtrekkene er slik de var da bygget var nytt i 2001, men det er gjort mindre endringer i perioden for å tilrettelegge for midlertidige kontorplasser.

Næringshagen engasjerte interiørarkitekt høsten 2020 for å se på muligheten for en fornyelse og en utvidelse ved å ta i bruk det gamle trapperommet som møterom. Skisseforslaget, se vedlegg gir et moderne uttrykk for næringshagen og bedre tilrettelegging for midlertidige arbeidsplasser.

I drøftelse med næringshagen er det tenkt en løsning der kommunen står for utbyggingen, men det skal betales med at husleien til næringshagen økes.

Saken ble behandlet i driftsutvalget 28.01.2021 i sak 3/21. De gjorde følgende vedtak:

Driftsutvalget viser til henvendelse fra Halti næringshage om en større ombygging av arealene til Halti næringshage.

Utvalget er positiv til at det kan settes i gang et prosjekt med ombygging.

Utbyggingskostnader må dekkes med økt husleie fra næringshagen. Før oppstart av prosjektet må det utarbeides ny husleieavtale.

Næringshagen har etter det kjørt et forprosjekt og utarbeidet et entreprisegrunnlag med et kostnadsoverslag. Kostnadsoverslaget viser en ombygging på ca 5 millioner.

Det er gjennomført drøftinger med Næringshagen og de mener at utbygging kan finansieres med økt husleie over 25 år. De har undersøkt muligheten for å hente inn tilskudd til ombyggingen, men anser mulighetene for små. De mener derfor å dekke hele investeringen med økt husleie.

Næringshagen har også påtatt seg prosjektledelsen for arbeidet og vil stå utlysning av anbud på vegne av kommunen og oppfølging av prosjektet.

En ombygging på 5 millioner vil med dagen rentenivå vil etter beregninger gjort av økonomisjefen bety en økt husleie for næringshagen med 272.000 pr år i 25 år. Kommunen må derved mellomfinansiere dette ved opptak et lån.

Haltibygget har 20-års jubileum i oktober i år. Målet for næringshagen er at ombyggingen skal være gjennomført innen den tid.

Ombyggingen vil medføre store ulemper for leietagerne i byggeperioden. Det forutsettes at næringshagen finner en løsning for dette.

Vurdering

Haltibyggets første byggetrinn ble ferdig i oktober 2001. Halti næringshage ble spesialdesignet for å bli en moderne næringshage. I ettertid er det gjort noen ombygginger for å tilrettelegge for midlertidige arbeidsplasser. Da byggetrinn II sto ferdig mai 2015 fikk næringshagen en ny inngang gjennom ny trapp og oppgang gjennom den nye delen. Den gamle trappa blir nå kun brukt i driften av bygningen, ikke som kundemottak.

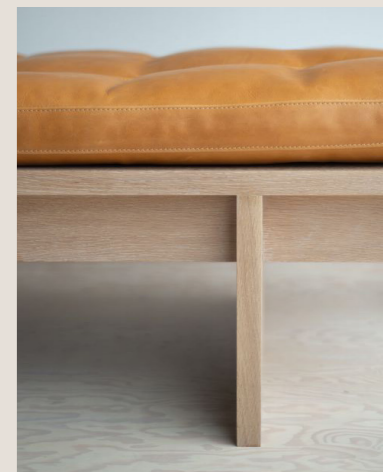
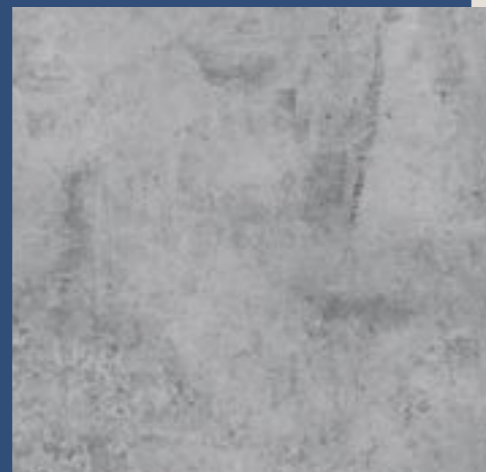
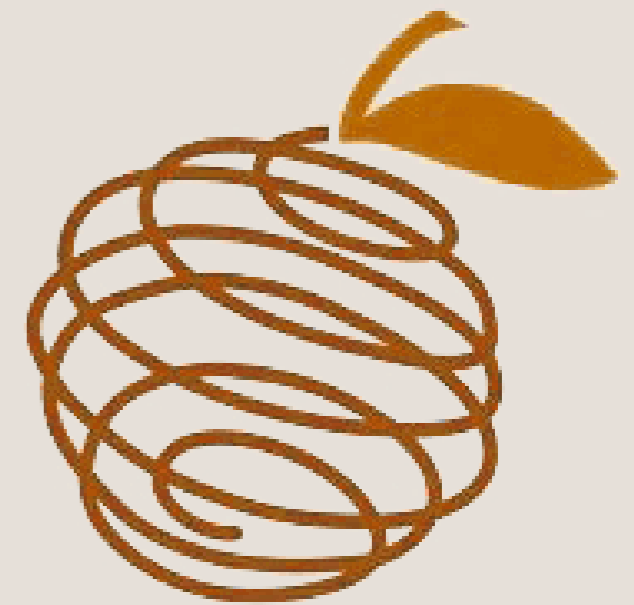
Halti næringshage ønsker nå en større oppgradering/fornyelse for å gi et bedre uttrykk for publikum og samtidig gjøre noen endringer for å få et ekstra møterom og flere midlertidige arbeidsplasser.

Det nye uttrykket, Raus, Rå og Robust skal vise deres nye identitet. Det er et moderne design som vil gi en stor modernisering av dette arealet i bygget. Det vil også stå bedre i stil med den nye delen av Halti i andre byggetrinn fra 2015, og de endringene som er gjort i første etasje. Økonomisk skal prosjektet løses ved at den økte verdien og ekstra arealer dekkes av økt husleie.

Administrasjonen ser positivt på dette initiativet og anbefaler at prosjektet kan startes.

DESIGN KONSEPT

HALTI NÆRINGSHAGE

Dato: 23.11.2020
Sted : Tromsø
Rev: Forprosjekt
Utarbeidet av:
Interiør arkitekt Julie Johnsen i samarbeid med
Halti Næringshage

INNHold

Introduksjon

Plantegninger

Material og fargevalg

Konsept

Prinsipper Interiør

Møblering

Detaljer

3D konsept skisser

Loftet

INTRODUKSJON

Nord Troms på sitt beste

Satellitter ut i verden

Ut og fram

3 stammers møte

Teknologi digital

Flaksibel form

Seriøst

Kreativt

Kvalitet

Identitet

Lokal fagkompetanse

Nasjonalt nivå

Raus
Rå
Robust

Kvalitetsbevisst

Skreddersøm/ tilpasset

Flaksibelt

Helhet/rød tråd

Særegent

Merverdi

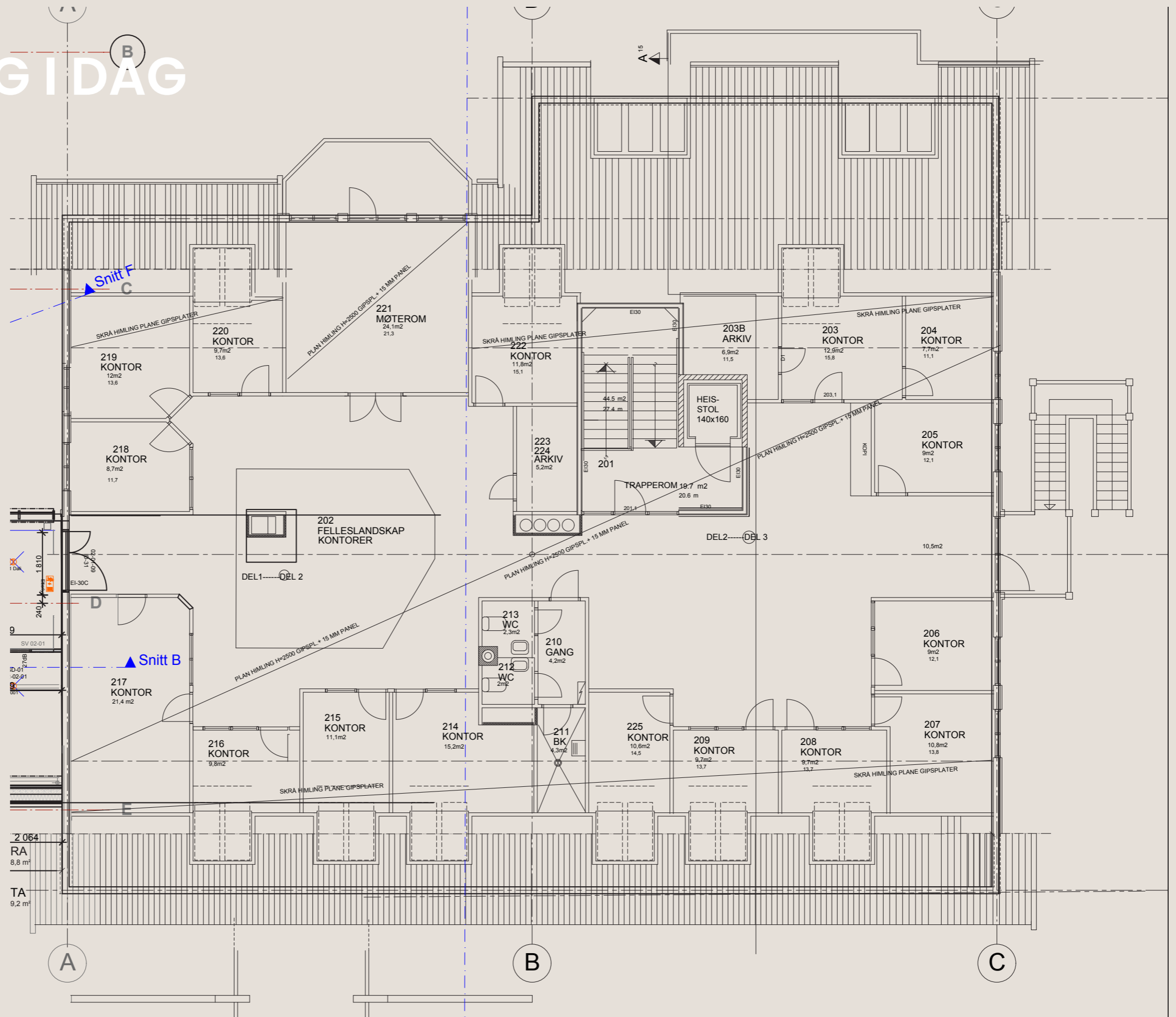
Høyt nivå

Mer enn forventet

Innovasjon

Tidløs

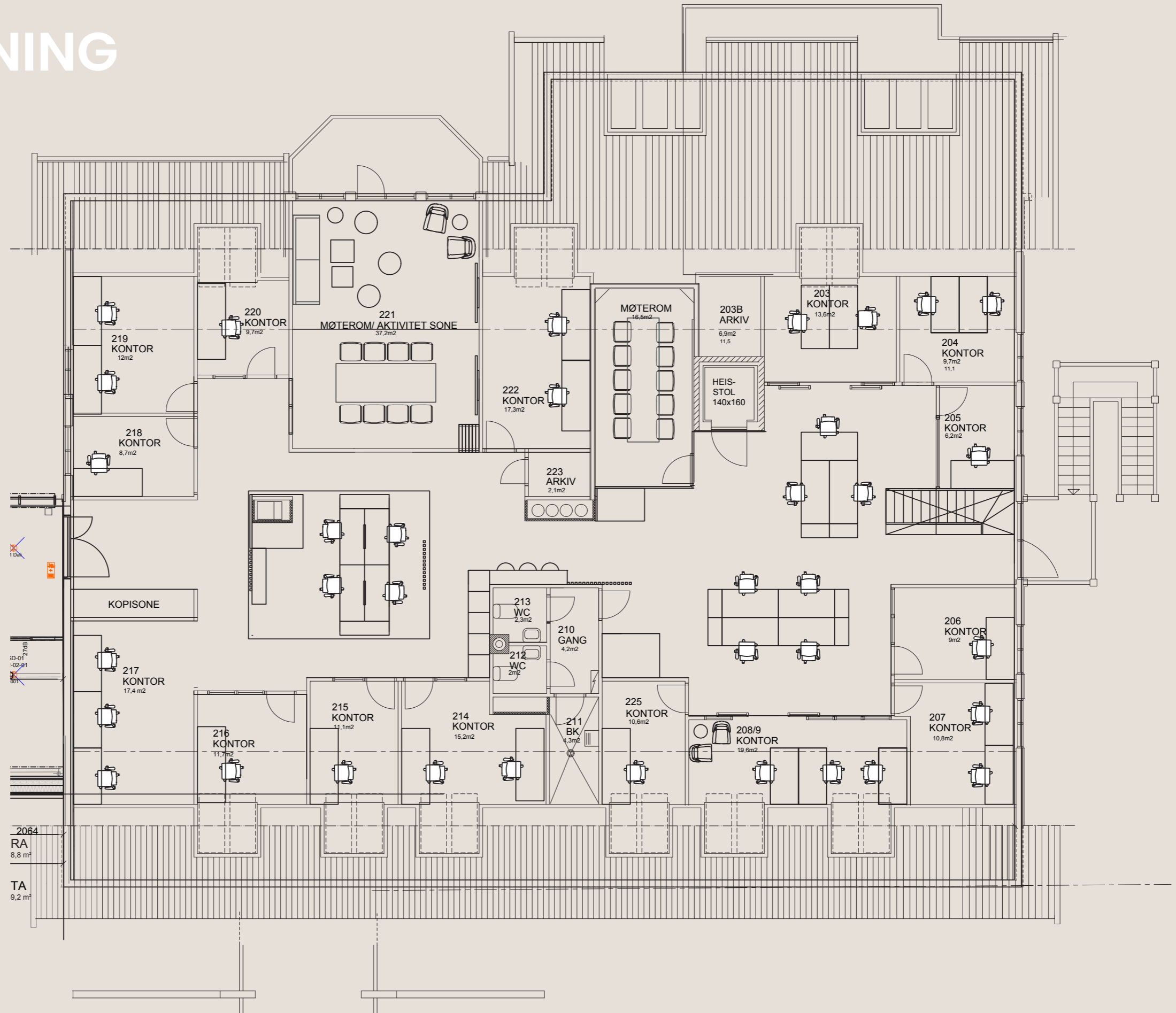
PLANLØSNING I DAG

- Stikkord
- Lite innbydende inngang
- Tilfeldig landskap
- Lite tydelig gang sone
- Mye dø areal
- Celle kontor langs fasade
- Ønskelig med med lys inn i åpent lanskap
- Mye lager plass
- Dø areal trapperom
- Lite fleksibilitet

NY PLANLØSNING

- Stikkord
- Tydlig inngang
- Tilgjengelig kopisone
- Retter opp vegger
- Større cellekontor
- Fleksibelt aktivitets areal
- Minimal ombygging
- Tydliggjøring av soner
- Utnytter trapperom
- Hangout kjøkken
- Stille rom/ telefon sone

SONE PLAN

- Celle kontor
- WC, Arkiv, kopi
- Åpent landskap
- Fellesareal/ sosial sone
- Kjøkken, stillespot, kopisone
- Gangsone

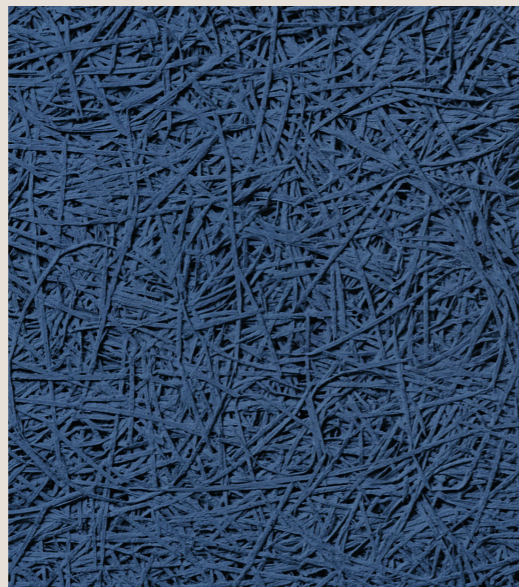

MATERIALER INTERIØR MOOD

Kvalitet
Spesialtilpasset
Ekte materialer
Kontraster
Fleksibel
Smarte løsninger
Stramme linjer

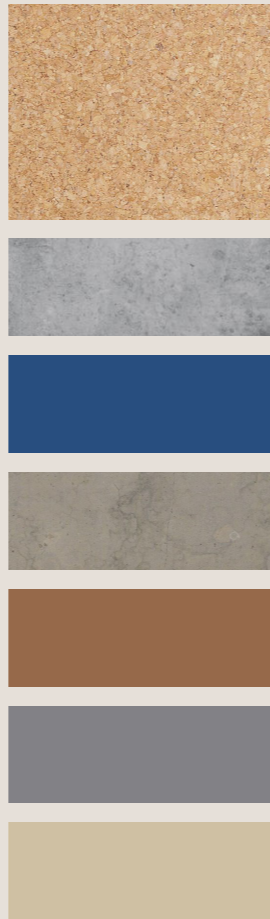
Grønne soner
Gjennomtenkt
Klassisk geometri
Integrert og indirekte
belysning
Ekte og ærlig
Helhet

MATERIAL COLLAGE

- Kontraster
- Kork
- Baux lydabsorbenter
- Sorte detaljer
- Grønneplanter
- Hud og lær
- En blå tråd
- Lune tekstiler
- Tekstur

KONSEPT INTERIØR MOOD

Kvalitet
Spesialtilpasset
Ekte materialer
Kontraster
Fleksibel
Smarte løsninger
Stramme linjer

Grønne soner
Gjennomtenkt
Klassisk geometri
Integrert og indirekte
belysning
Ekte og ærlig
Helhet

PRINSIPPER INTERIØR

Grafiske detaljer
Renelinjer
Moderne materialer
Kontraster
Helhet
Stramme linjer

MØBLERING INTERIØR

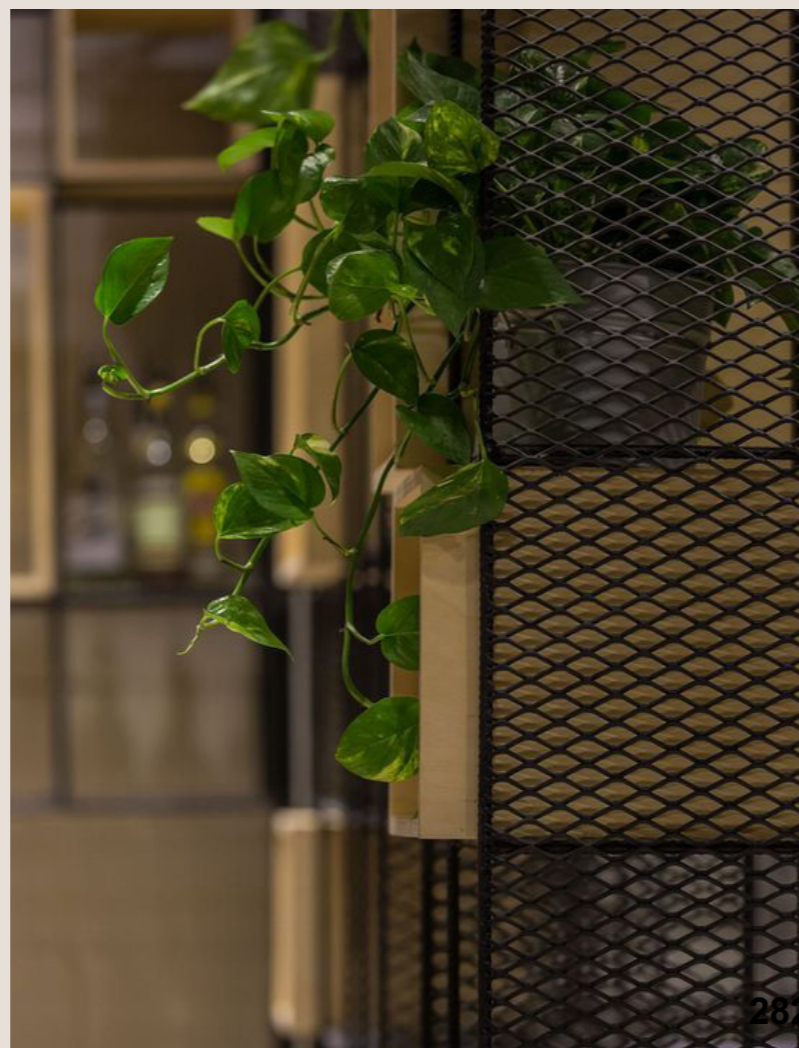
Flerbruk
Renelinjer
Moderne materialer
Fleksibel
Nedtonet
Stramme linjer

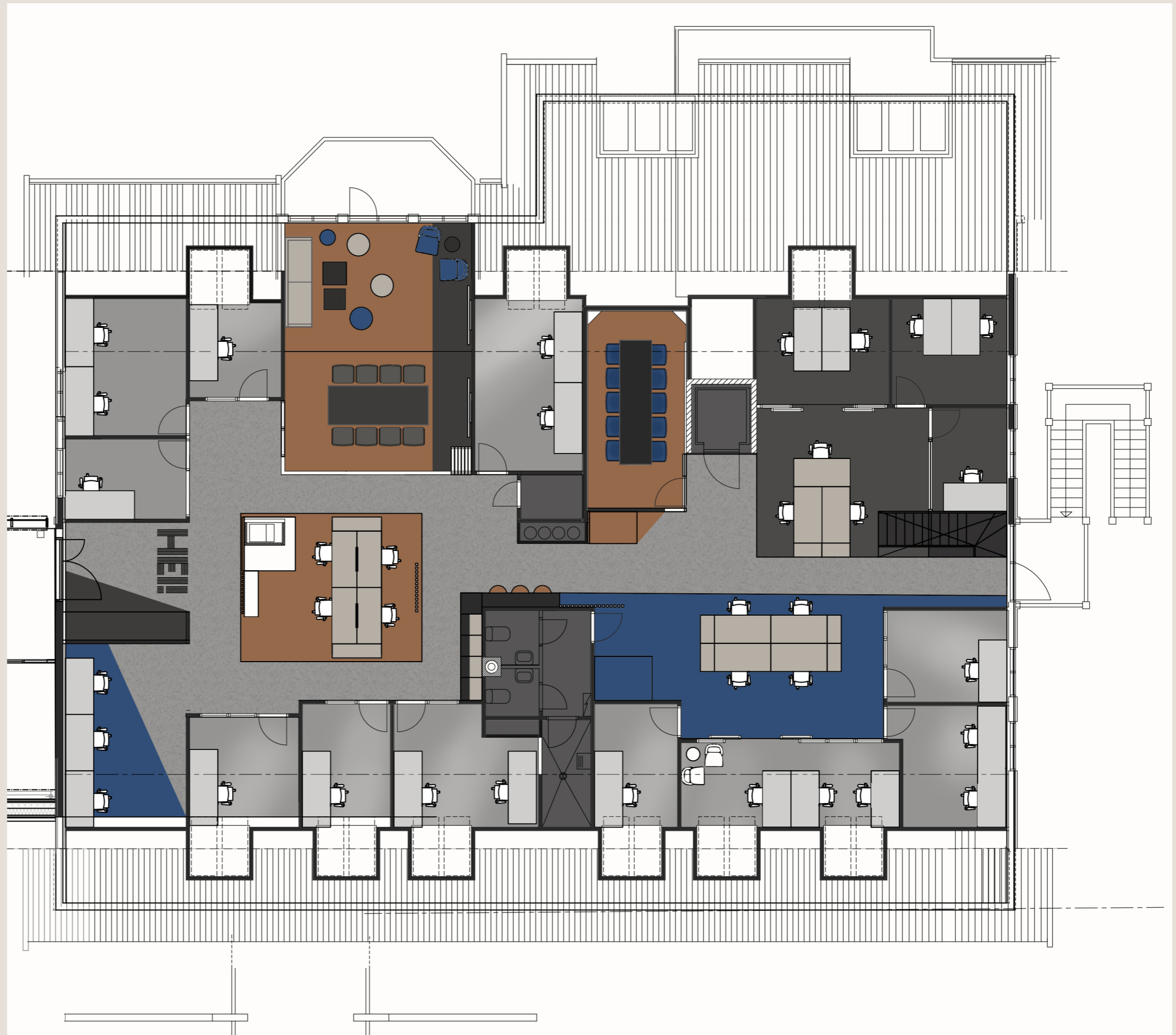

DETALJER INTERIØR

Grafiske detaljer
Renelinjer
Moderne materialer
Kontraster
Helhet
Stramme linjer

GULV & MØBLERINGSPLAN

KONSEPT SKISSE

HVA SKAL MØTE DEG?

KONSEPT SKISSE

ARBEIDSPASS I ÅPENT LANDSKAP

KONSEPT SKISSE

FLERBRUK I FELLES AREALER

KONSEPT SKISSE

ÅPENT LANSKAPS/ FLERE SONER

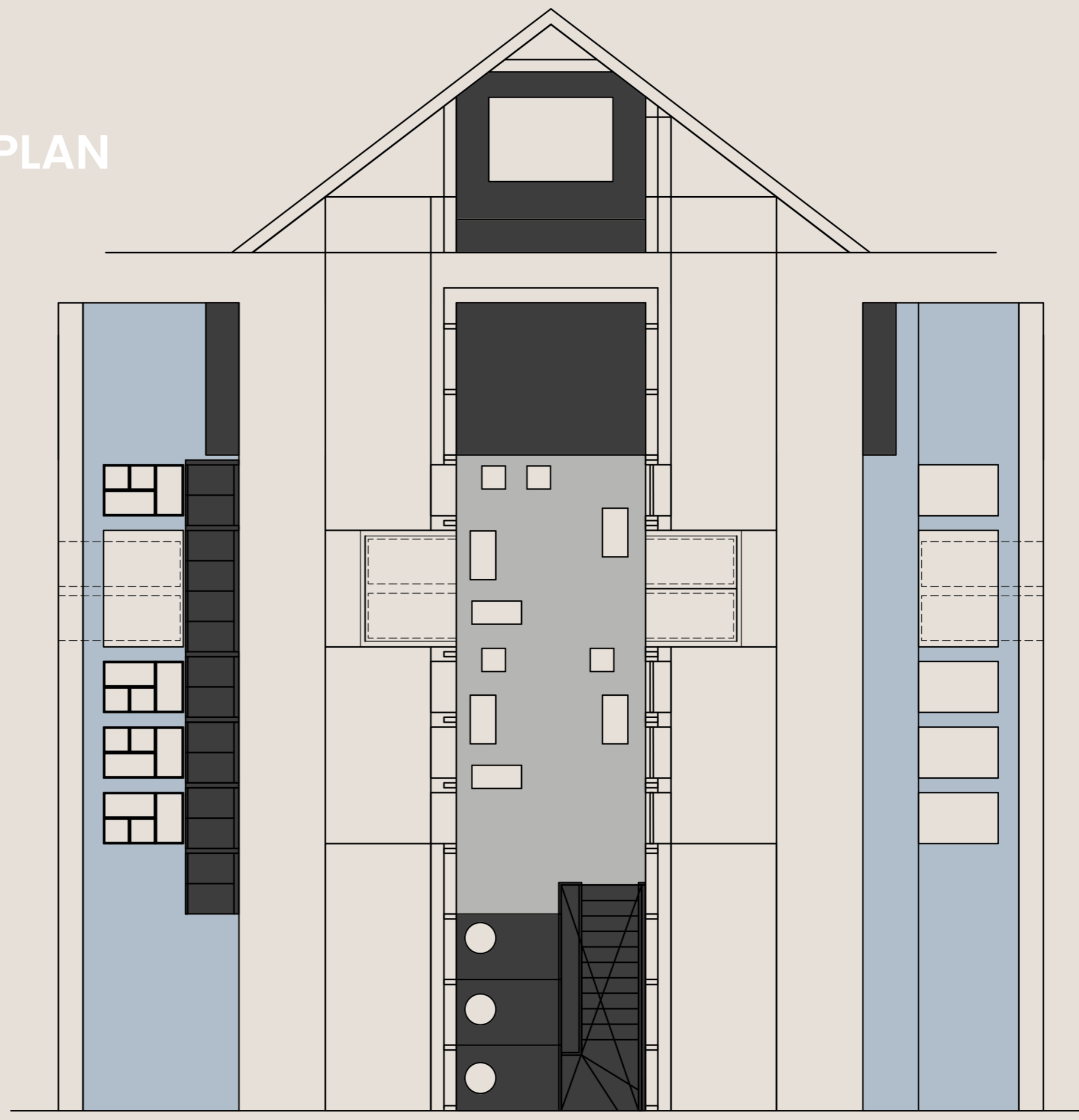
KONSEPT SKISSE

ÅPENT LANSKAP OG BRANDING

LOFTET

SKISSERT MØBLERINGSPLAN

KONSEPT SKISSE

HVORDAN KAN DET OPPLEVES

KONSEPT SKISSE

HVORDAN KAN DET OPPLEVES

TAKK !

JULIE@JULIEJOHNSEN.COM

AVTALE OM LEIE AV LOKALER

mellom

Halti kvenkultursenter

og **Nordreisa kommune**

(heretter benevnt Leietaker)

(heretter benevnt Utleier)

Sted: Storslett Dato: 20/11/2013

For Leietaker:

For Utleier:

Sig. Hestad

Edvard Fjellheim

Kontaktperson:

Kontaktperson:

Isa Vargen

John A. Fjærn
Byråd
Nordreisa kommune

Avtalen er undertegnet i 2 eksemplarer, hvorav hver part beholder 1 eksemplar.

Henvendelser vedrørende avtalen skal være skriftlige og adresseres slik:

Til Leietaker:
Halti kvenkultursenter
Hovedvegen 2
9151 Storslett

Til Utleier:
Nordreisa kommune
Postboks 174
9156 Storslett

Dersom en av partene krever det skal den annen part senest ved kontraktssignering, fremlegge gyldig firmaattest samt personlig legitimasjon som bekrefter partenes signatur.

AVTALE OM LEIE AV LOKALER

mellom

Halti kvenkultursenter

og **Nordreisa kommune**

(heretter benevnt Leietaker)

(heretter benevnt Utleier)

Sted: Storslett Dato: 20/11/2013

For Leietaker:

For Utleier:

Sig Hestad

John A. Farn

Kontaktperson:

Kontaktperson:

Isa Varga

John A. Farn
Byggesjef
Nordreisa kommune

Avtalen er undertegnet i 2 eksemplarer, hvorav hver part beholder 1 eksemplar.

Henvendelser vedrørende avtalen skal være skriftlige og adresseres slik:

Til Leietaker:

Halti kvenkultursenter

Hovedvegen 2

9151 Storslett

Til Utleier:

Nordreisa kommune

Postboks 174

9156 Storslett

Dersom en av partene krever det skal den annen part senest ved kontraktssignering, fremlegge gyldig firmaattest samt personlig legitimasjon som bekrefter partenes signatur.

LEIEAVTALE

AV LOKALER I HALTI 2

06.11.2013

MELLOM NORDREISA KOMMUNE OG HALTI
KVENKULTURSENTER

Innhold

1. AVTALENS PARTER	3
2. LEIEOBJEKTET	3
3. LEIEOBJEKTETS AREAL	4
3.1 Avtalt areal	4
3.2 Arealavvik	4
4. BYGNINGSMESSIGE KVALITETER, INNREDNING MV	5
4.1 Generelle krav	5
4.2 Spesielle krav	5
5. OVERTAKELSE	5
5.1 Avtalt overtakelsestidspunkt	5
5.2 Forsinket overtakelse	5
6. LEIEN	6
6.1 Leien	6
6.2 Betaling	6
7. GARANTI OG DEPOSITUM	6
8. LEIEREGULERING I PERIODEN	6
9. DRIFTSUTGIFTER	6
10. VEDLIKEHOLD, REPARASJON OG UTSKIFTING	7
10.1 Vedlikeholdsplan	7
10.2 Ansvarsfordeling	7
11. ADGANG TIL DET LEIDE OBJEKTET	8
11.1 Leietakers adgang	8
11.2 Utleiers adgang	8
12. BENYTTELSE AV LEIEOBJEKTET	8

13.	BYGNINGSMESSIGE ARBEIDER I LEIEOBJEKTET	9
13.1	Leietakers rettigheter	9
13.2	Utleiers rettigheter	9
14.	SKILTING	9
15.	FORSIKRING	9
16.	MISLIGHOLD	9
16.1	Leietakers mislighold	9
16.2	Utleiers mislighold	9
17.	FREMLEIE, ENDRINGER PA EIERSIDEN	10
17.1	Fremleie	10
17.2	Endringer på eiersiden	10
18.	LEIEFORHOLDETS VARIGHET- OPPHØR	10
19.	TILBAKELEVERING AV LOKALENE VED LEIETIDENS UTLØP	10
20.	PROSESSUELLE BESTEMMELSER	11
21.	SPESIELLE BESTEMMELSER	11
22.	FORHOLDET TIL HUSLEIELOVEN	11
23.	TAUSHETSPLIKT	11
24.	TINGLYSING	11

1. AVTALENS PARTER

Utleier	Nordreisa kommune		
Adresse:	Postboks 174, 9156 Storslett		
Telefon:	77 77 07 00		
Email:	postmottak@nordreisa.kommune.no		
Faksnr:	77 77 07 01		
Org.nr:	943 350 833		
Leietaker:	Halti kvenkultursenter		
Adresse:	Hovedveien 2, 9151 Storslett		
Telefon:	77 77 05 88		
Email:	kvenkultursenter@halti.no		
Faksnr:			
Org.nr	994649094		

2. LEIEOBJEKTET

Adresse:	Hovedveien 2 9151 Storslett		
Kommune:	Nordreisa	Gårdsnummer:	43
Kommunenummer:	1942	Bruksnummer:	37
Fylke:	Troms	Seksjonsnummer:	

3. LEIEOBJEKTETS AREAL

3.1 Avtalt areal

Totalareal 209,5 m² fordelt på type areal:

Kontorareal:	33,2 m ²
Fellesareal:	23 m ²
Spesialrom 1/3 utstilling møterom	17,6

Leietaker forbeholder seg retten til å kontrollmåle arealet.

Tegninger som skal være kontraktsdokumenter og tegninger som bekrefter leieobjektets størrelse og lignende fremskaffes og bekostes av utleier, og vedlegges avtalen.

3.2 Arealavvik

Dersom det areal Leietaker faktisk disponerer er større enn det areal som er avtalt her, er dette Utleiers ansvar, og leie skal betales som avtalt.

Dersom det areal som faktisk disponeres er mindre enn det som er avtalt her, skal leien reduseres forholdsmessig med virkning fra det tidspunkt leieforholdet ble tiltrådt.

4. BYGNINGSMESSIGE KVALITETER, INNREDNING MV.

4.1 Generelle krav

Utleier har ansvaret for at lokalene er i samsvar med de krav som følger av gjeldende lover og forskrifter (herunder arbeidsmiljø- og bygningslovgivningen) for den virksomhet leietaker skal utføre i lokalene. Ansvarer gjelder selv om de tegninger og beskrivelser etc. som er lagt til grunn for avtalen viser at kravene ikke er oppfylt.

Lokalene leveres ryddet, rengjort, ferdig innredet og klare for innflytting i vanlig god stand i henhold til normal bygningsmessig standard.

4.2 Spesielle krav

Lokalene leveres i hht. byggebeskrivelse. Leieobjektet skal også leveres med forsvarlige låsesystemer/låseanordninger på alle dører, inklusive nødvendige nøkler/kort.

Lokalene skal tilrettelegges for funksjonshemmede i henhold til arbeidsmiljøloven, plan og bygningsloven, veileder for universell utforming og gjeldende bygningsforskrifter.

Utleier skal sørge for at det elektriske anlegget er i forskriftsmessig stand og for øvrig etter Leietakers beskrivelse.

Utleier skal legge til rette for fremføring av spredenett for EDB, intern kommunikasjon, m.v. (kanaler).

Bygget skal ha tilfredsstillende solavskjerming. Det kan være utvendige persienner eller markiser som skal være montert på alle vindusflater som er eksponert for sollys, unntatt på de vindusflater partene er enige om ikke er nødvendig å solavskjerme.

Utleier skal sørge for at Leietaker kan holde en tilfredsstillende temperatur i lokalene, minimum 21° C og maksimum 26° C. Sistnevnte temperatur kan overskrides med inntil 50 timer pr. driftsår.

5. OVERTAKELSE

5.1 Avtalt overtakelsestidspunkt

Lokalene er antatt klare for overtakelse i avtalt stand den 01.05.2015.

Før lokalene anses overtatt, skal det være gjennomført en protokollert befarings av lokalene. Protokollen skal undertegnes på stedet av begge parter. Utleier skal utbedre mangler uten ugrunnet opphold.

5.2 Forsinket overtakelse

Lokalene ble faktisk tatt i bruk den: Spesifikk dato kan gis når bygget nærmer seg ferdigstillelse.

For øvrig gjelder avtalens punkt 16.2.

6. LEIEN

6.1 Leien

Leie pr. år.

Kapitalkostnad kr. 27.638

Driftskostnad kr.44.561 eks.mva kr. 55.701 inkl.mva

Samlet leie pr. år kr. 83.339 inkl mva

Leien beregnes fra overtakelsestidspunktet jfr. punkt 5.

Leien skal være brutto husleie, inkludert alle offentlige avgifter. Se punkt 9, driftsutgifter inkludert.

6.2 Betaling

Leien betales forskuddsvis hver mnd, henholdsvis pr. 15. i mnd. Ved forsinket betaling av leie eller andel av fellesutgifter, skal det betales forsinkelsesrenter, jfr. lov om forsinkelsesrente av 17. desember 1976 nr. 100.

7. GARANTI OG DEPOSITUM

8. LEIEREGULERING I PERIODEN

I leieperioden kan leien reguleres hvert år med 80% av endringen i Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks, første gang 1 år etter overtakelsestidspunktet, jf. pkt. 5. Indeks fra mai måned, år 2015, legges til grunn ved første gangs regulering.

9. DRIFTSUTGIFTER

I husleien er leietakers andel av de totale driftsutgiftene medberegnet.

10. VEDLIKEHOLD, REPARASJON OG UTSKIFTING

10.1 Vedlikeholdsplan

10.1.1 Alternativer

(Kryss av i rubrikken for det alternativet partene avtaler)

Det er inngått en omforent vedlikeholdsplan som fullt ut regulerer partenes vedlikeholdsplikt, datert

Det vil bli inngått en omforent vedlikeholdsplan etter signering av denne avtalen, basert på ansvarsfordelingen som fremgår av punkt 10.2.1 og 10.2.2 i denne avtalen. Vedlikeholdsplanen skal vedlegges denne avtalen. Utleier er ansvarlig for utarbeidelsen av vedlikeholdsplanen.

Partene inngår ingen vedlikeholdsplan. Partenes vedlikeholdsplikt og ansvar for reparasjoner og utskifting reguleres fullt ut av punkt 10.2.1 og 10.2.2.

10.1.2 Minstekrav til vedlikeholdsplanen

Følgende minstekrav gjelder der partene skal inngå eller har inngått en omforent vedlikeholdsplan:

Vedlikeholdsplanen skal inneholde krav til årlige befaringer med representanter fra Utleier og Leietaker. Befaringen skal protokolleres, og protokollen skal signeres av begge partene. Mangelfullt vedlikehold fra Leietakers side skal protokolleres for å kunne gjøres gjeldende. Utleier plikter å innkalle til slik befaring senest 1 - en - måned før befaring planlegges skjedd, og senest 13 -trenten - måneder etter forrige befaring. Unnlatt befaring medfører at Utleier ikke kan påberope seg mangelfullt vedlikehold fra Leietakers side i perioden. Protokollerte mangler skal utbedres snarest. Leietaker skal innkalle til ny befaring når manglene er utbedret. Befaringen skal protokolleres, og protokollen skal signeres av begge partene.

10.2 Ansvarsfordeling

Med ansvar menes ansvar for utføring og bekostning av vedlikehold, reparasjoner og utskifting.

10.2.1 Leietakers ansvar

Leietaker plikter aktsom bruk av lokalene jf. pkt. 16.1

10.2.2 Utleiers ansvar

Utleier plikter å sørge for at bygningen med fellesareal og tekniske innretninger holder den standard som kreves i henhold til offentlige lover og regler. Utleier plikter i leieperioden å holde det utleide lokalet og eiendommen for øvrig, i den stand leietakeren har krav på etter avtalen.

Utleier har det fulle vedlikeholdsansvaret for fellesarealet og bygningens tekniske anlegg, slikt som heiser, ventilasjonsanlegg, fyringsanlegg etc. Utleier har også ansvaret for å skifte ut byggets tekniske innretninger når disse ikke lenger lar seg vedlikeholde på regningsssvarende måte.

Utleier har videre ansvar for vedlikehold av eiendommen og utenomhusanlegg, vinduer, karmen og dører. Dette gjelder også oppretting som følge av påført skade.

Utleier skal foreta og bekoste fornying/utskifting av maling og gulvbelegg i de leide lokaler når dette er nødvendig, jf. pkt. 10.2.1.

11. ADGANG TIL DET LEIDE OBJEKTET

11.1 Leietakers adgang

Leietaker skal ha full adgang til leieobjektet i hele leieperioden.

11.2 Utleiers adgang

Utleier har adgang til leieobjektet i kontortiden for ettersyn, reparasjoner, vedlikehold, inspeksjon, taksering etc. Leietaker skal varsles med rimelig frist. I tilfeller der det anses nødvendig for å forebygge eller begrense skader på eiendommen, har utleier rett til å skaffe seg adgang til leieobjektet.

6 - seks - måneder før Leietakers fraflytting har Utleier rett til å ta med leiesøkende til leieobjektet. Leietaker skal varsles innen rimelig tid, og visningen skal ikke være til unødig bry for den virksomheten som Leietakeren driver.

12. BENYTTELSE AV LEIEOBJEKTET

Leietaker plikter å behandle så vel de leide lokalene som eiendommen for øvrig med tilbørlig aktsomhet.

Leietaker plikter å følge de ordensregler, brann- og rømningsinstruks og instruksjoner for heiser og øvrige tekniske anlegg som til enhver tid gjelder for eiendommen, og som er blitt formidlet av Utleier.

Leietaker plikter straks å melde til utleier enhver skade på de leide lokaler som må utbedres uten opphold. Annen skade eller mangel skal Leietaker melde innen rimelig tid.

13. BYGNINGSMESSIGE ARBEIDER I LEIEOBJEKTET

13.1 Leietakers rettigheter

Leietaker har rett til å montere normal fast innredning som følger av driften av Leietakers virksomhet. Andre forandringer i husrom eller på eiendommen for øvrig, kan ikke foretas uten Utleiers samtykke. Slikt samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

13.2 Utleiers rettigheter

Utleier har rett til å foreta de arbeider som Utleier finner påkrevd for bygningens forsvarlige vedlikehold eller forandringer både i og utenfor de leide lokaler. Ved slikt arbeid skal Leietaker varsles senest 3 -tre - måneder før arbeidet planlegges påbegynt, og plan for gjennomføring av arbeidet skal settes opp i samråd med Leietaker.

14. SKILTING

Leietaker har rett til å foreta utvendig skilting for egne lokaler.

15. FORSIKRING

Utleier plikter å holde bygget forsikret. Leietaker kan kreve at den annen part legger frem forsikringsbevis med vilkår og kvittering for betalt forsikring. Partenes rettslige posisjon skal ikke påvirkes av om forsikringsbevis/kvittering er fremlagt eller ikke.

16. MISLIGHOLD

16.1 Leietakers mislighold

Leietaker er erstatningsansvarlig for all skade eller mangler som skyldes ham selv, eller folk i hans tjeneste, eller andre personer som han har gitt adgang til lokalene eller Eiendommen for øvrig.

Erstatningsansvaret gjelder også ved forsømmelse av å gi slik melding som han er pliktig til etter punkt 12.

Leietaker svarer også for frostskafer som skyldes ham selv eller folk i hans tjeneste.

16.2 Utleiers mislighold

I tillegg til krav på dagbot og forholdsmessig reduksjon i leien etter punkt 5, kan Leietaker kreve prisavslag, erstatning og/eller heving etter husleielovens kapittel 2.

Påløpt dagbot skal komme i fradrag for eventuell erstatning dersom det kreves erstatning for det samme forholdet som utløste dagboten.

Leietaker kan holde tilbake betaling ved mislighold, men ikke åpenbart mer enn det som synes påkrevd for å avhjelpe virkningene av mislighold, og bare inntil forholdet er brakt i overensstemmelse med avtalen.

17. FREMLEIE, ENDRINGER PÅ EIERSIDEN

17.1 Fremleie

Leietaker har med Utleiers skriftlige samtykke, rett til å fremleie lokalene. Utleier kan ikke nekte samtykke uten saklig grunn. Dersom Utleier ikke har gitt skriftlig svar på forespørsel om samtykke innen en måned etter at forespørselen ble sendt Utleier, anses samtykke som gitt.

17.2 Endringer på eiersiden

Utleier plikter å informere Leietaker skriftlig om endringer på eiersiden.

18. LEIEFORHOLDETS VARIGHET- OPPHØR

I forhold til lokalene for Halti kvenkultursenter løper avtalen fast i 20 år fra det tidspunkt lokalene er overtatt, jf. pkt. 5.

Leietaker har rett til reforhandling av husleieavtale etter 20 år, i henhold til reduserte kapitalkostnader.

Deretter forlenges leieavtalen automatisk med 1 år av gangen, med mindre en av partene skriftlig har sagt opp avtalen, med 6-seks mnd varsel forut utløpet av den enkelte leieperiode.

19. TILBAKELEVERING AV LOKALENE VED LEIETIDENS UTLØP

Ved leietidens utløp tilbakeleveres lokalene ryddet og i rengjort stand. Leietaker har ikke ansvar for forringelse som følge av elde og alminnelig slitasje. Dersom det er fastsatt en omforent vedlikeholdsplan, og vedlikeholdsplikten er utført i tråd med denne, skal forringelse ansesvære et resultat av elde og alminnelig slitasje.

Leietaker plikter ikke fjerne eller sette opp skillevegger, fast inventar, ledninger og lignende som han har montert eller fjernet. Velger Leietaker å ta med slikt inventar, skal lokalet bringes tilbake til opprinnelig stand.

Leietaker plikter heller ikke pusse opp eller vedlikeholde umoderne installasjoner, innredninger, ledninger og lignende som allikevel skal fjernes.

20. PROSESSUELLE BESTEMMELSER

Partene vedtar eiendommens verneting i alle tvister som gjelder leieforholdet.

Blir leien eller avtalte tilleggssytelser ikke betalt innen 14 dager etter at skriftlig påkrav har funnet sted på eller etter forfallsdag, kan Leietaker kastes ut uten søksmål etter tvangsfullbyrdelsesloven § 13-2 tredje ledd bokstav a. Leietaker vedtar utkastelse etter tvangsfullbyrdelsesloven § 13-2 tredje ledd bokstav b, dersom han ikke flytter når leietiden er ute, såfremt ikke annet blir avtalt mellom partene ved dette tidspunktet.

Partene kan avtale at uenighet og tilbakelevering av leieobjektet og øvrige tvister knyttet til uenighet vedrørende denne avtalen kan løses ved voldgift. Voldgiftsretten settes med en uavhengig representant oppnevnt av hver part, som sammen velger voldgiftsrettens leder. For øvrig gjelder lov om voldgift av 14. mai 2004 nr. 25.

21. SPESIELLE BESTEMMELSER

Ved omorganisering av Halti kvenkultursenter eller ved kommunesammenslåing der dette har betydning for leieavtalen skal den reforhandles.

22. FORHOLDET TIL HUSLEIELOVEN

Dersom ikke annet er bestemt i kontrakten, gjelder husleielovens regler med unntak av §§ 3-5, 3-6, 4-3, 8-4 og 8-5.

23. TAUSHETSPLIKT

Utleier, og enhver som opptrer på vegne av utleier, har taushetsplikt for eventuelle opplysninger som man får kjennskap til i forbindelse med denne avtalen eller tilgang til leieobjektet. Taushetsplikten gjelder uten tidsbegrensning, også etter opphør av kontraktsforholdet.

24. TINGLYSING

Kontrakten kan tinglyses. Utgifter forbundet med tinglysing bæres av Leietaker.

Vedlegg:

- Kravspesifikasjon
- Tegninger

AVTALE OM LEIE AV LOKALER

mellom

Nord-Troms Museum

og **Nordreisa kommune**

(heretter benevnt Leietaker)

(heretter benevnt Utleier)

Sted: Storslett Dato: 3 / 12 2013

For Leietaker:

For Utleier:

Elin Hauken
- Styreleder

Didrik Jalden

Kontaktperson:

Kontaktperson:

NINA EINEVOLL STRØM

John A. Jensen

Avtalen er undertegnet i 2 eksemplarer, hvorav hver part beholder 1 eksemplar.

Henvendelser vedrørende avtalen skal være skriftlige og adresseres slik:

Til Leietaker:
Nord-Troms Museum
Bjorklysvingen 13
9152 Sorkjosen

Til Utleier:
Nordreisa kommune
Postboks 174
9156 Storslett

Dersom en av partene krever det skal den annen part senest ved kontraktssignering, fremlegge gyldig firmaattest samt personlig legitimasjon som bekrefter partenes signatur.

LEIEAVTALE
AV LOKALER I HALTI 2

29.11.2013

MELLOM NORDREISA KOMMUNE OG NORD-TROMS MUSEUM

Innhold

1. AVTALENS PARTER	3
2. LEIEOBJEKTET	3
3. LEIEOBJEKTETS AREAL.....	4
3.1 Avtalt areal.....	4
3.2 Arealavvik	4
4. BYGNINGSMESSIGE KVALITETER, INNREDNING MV.....	5
4.1 Generelle krav	5
4.2 Spesielle krav	5
5. OVERTAKELSE.....	5
5.1 Avtalt overtakelsestidspunkt	5
5.2 Forsinket overtakelse	5
6. LEIEN	6
6.1 Leien	6
6.2 Betaling.....	6
7. GARANTI OG DEPOSITUM.....	6
8. LEIEREGULERING I PERIODEN	6
9. DRIFTSUTGIFTER	6
10. VEDLIKEHOLD, REPARASJON OG UTSKIFTING.....	7
10.1 Vedlikeholdsplan.....	7
10.2 Ansvarsfordeling	7
11. ADGANG TIL DET LEIDE OBJEKTET	8
11.1 Leietakers adgang.....	8
11.2 Utleiers adgang.....	8
12. BENYTTELSE AV LEIEOBJEKTET.....	8

13.	BYGNINGSMESSIGE ARBEIDER I LEIEOBJEKTET	9
13.1	Leietakers rettigheter	9
13.2	Utleiers rettigheter	9
14.	SKILTING	9
15.	FORSIKRING	9
16.	MISLIGHOLD	9
16.1	Leietakers mislighold	9
16.2	Utleiers mislighold	9
17.	FREMLEIE, ENDRINGER PA EIERSIDEN	10
17.1	Fremleie	10
17.2	Endringer på eiersiden	10
18.	LEIEFORHOLDETS VARIGHET- OPPHØR	10
19.	TILBAKELEVERING AV LOKALENE VED LEIETIDENS UTLØP	10
20.	PROSESSUELLE BESTEMMELSER	11
21.	SPESIELLE BESTEMMELSER	11
22.	FORHOLDET TIL HUSLEIELOVEN	11
23.	TAUSHETSPLIKT	11
24.	TINGLYSING	11

1. AVTALENS PARTER

Utleier	Nordreisa commune		
Adresse:	Postboks 174, 9156 Storslett		
Telefon:	77 77 07 00		
Email:	postmottak@nordreisa.kommune.no		
Faksnr:	77 77 07 01		
Org.nr:	943 350 833		
Leietaker:	Nord-Troms Museum AS		
Adresse:	Bjorklysvingen 13, 9152 Sørkjosen		
Telefon:	97 55 83 30		
Email:	ntrm@ntrm.no		
Faksnr:	77 76 41 36		
Org.nr	912 074 161		

2. LEIEOBJEKTET

Adresse:	Hovedveien 2 9151 Storslett		
Kommune:	Nordreisa	Gårdsnummer:	43
Kommunenummer:	1942	Bruksnummer:	37
Fylke:	Troms	Seksjonsnummer:	

3. LEIEOBJEKTETS AREAL

3.1 Avtalt areal

Totalareal 829 m² fordelt på:

Type	
Kontorareal:	59 m ²
Spesialrom utstilling:	281 m ²
Magasin:	30,7 m ²
Fellesareal (møterom):	258,3 m ²
Spesialrom 1/3 Utstilling	17,6 m ²
Verksted	182 m ²

Leietaker forbeholder seg retten til å kontrollmåle arealet.

Tegninger som skal være kontraktsdokumenter og tegninger som bekrefter leieobjektets størrelse og lignende fremskaffes og bekostes av utleier, og vedlegges avtalen.

3.2 Arealavvik

Dersom det areal Leietaker faktisk disponerer er større enn det areal som er avtalt her, er dette Utleiers ansvar, og leie skal betales som avtalt.

Dersom det areal som faktisk disponeres er mindre enn det som er avtalt her, skal leien reduseres forholdsmessig med virkning fra det tidspunkt leieforholdet ble tiltrådt.

4. BYGNINGSMESSIGE KVALITETER, INNREDNING MV.

4.1 Generelle krav

Utleier har ansvaret for at lokalene er i samsvar med de krav som følger av gjeldende lover og forskrifter (herunder arbeidsmiljø- og bygningslovgivningen) for den virksomhet leietaker skal utføre i lokalene. Ansvarer gjelder selv om de tegninger og beskrivelser etc. som er lagt til grunn for avtalen viser at kravene ikke er oppfylt.

Lokalene leveres ryddet, rengjort, ferdig innredet og klare for innflytting i vanlig god stand i henhold til normal bygningsmessig standard.

4.2 Spesielle krav

Lokalene leveres i hht. byggebeskrivelse. Leieobjektet skal også leveres med forsvarlige låsesystemer/låseanordninger på alle dører, inklusive nødvendige nøkler/kort.

Lokalene skal tilrettelegges for funksjonshemmede i henhold til arbeidsmiljøloven, plan og bygningsloven, veileder for universell utforming og gjeldende bygningsforskrifter.

Utleier skal sørge for at det elektriske anlegget er i forskriftsmessig stand og for øvrig etter Leietakers beskrivelse.

Utleier skal legge til rette for fremføring av sprednett for EDB, intern kommunikasjon, m.v. (kanaler).

Bygget skal ha tilfredsstillende solavskjerming. Det kan være utvendige persienner eller markiser som skal være montert på alle vindusflater som er eksponert for sollys, unntatt på de vindusflater partene er enige om ikke er nødvendig å solavskjerme.

Utleier skal sørge for at Leietaker kan holde en tilfredsstillende temperatur i lokalene, minimum 21° C og maksimum 26° C. Sistnevnte temperatur kan overskrides med inntil 50 timer pr. driftsår.

5. OVERTAKELSE

5.1 Avtalt overtakelsestidspunkt

Lokalene er antatt klare for overtakelse i avtalt stand den 01.05.2015.

Før lokalene anses overtatt, skal det være gjennomført en protokollert befarings av lokalene. Protokollen skal undertegnes på stedet av begge parter. Utleier skal utbedre mangler uten ugrunnet opphold.

5.2 Forsinket overtakelse

Lokalene ble faktisk tatt i bruk den: Spesifik dato kan gis når bygget nærmer seg ferdigstillelse.

For øvrig gjelder avtalens punkt 16.2.

6. LEIEN

6.1 Leien

Leie pr. år.

Kapitalkostnad	kr. 969.990
Driftskostnad	kr. 499.010 eks.mva
Samlet leie pr. år	kr. 1.469.000 eks mva

Leien beregnes fra overtakelsestidspunktet jfr. punkt 5.

Leien skal være brutto husleie, inkludert alle offentlige avgifter. Se punkt 9, driftsutgifter inkludert. Kapitalkostnadsandelen skal avregnes og hensyntas etter faktiske kostnader, og reduseres i forhold til renteelementet hvert år.

6.2 Betaling

Leien betales forskuddsvis hver mnd, henholdsvis pr. 15. i mnd. Ved forsinket betaling av leie eller andel av fellesutgifter, skal det betales forsinkelsesrenter, jfr. lov om forsinkelsesrente av 17. desember 1976 nr. 100.

7. GARANTI OG DEPOSITUM

Utleier aksepterer at Leietager ikke stiller garanti eller betaler depositum.

8. LEIEREGULERING I PERIODEN

I leieperioden kan driftskostnadens andel av leien reguleres hvert år med endringen i Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks, første gang 1 år etter overtakelsestidspunktet, jf. pkt. 5. Indeks fra mai måned, år 2015, legges til grunn ved første gangs regulering.

Kapitalkostnadsandelen av leien reguleres hvert år, første gang 1 år etter overtagelsestidspunktet, jfr pkt.5, i forhold til redusert andel av rentekostnaden.

9. DRIFTSUTGIFTER

I husleien er leietakers andel av de totale driftsutgiftene medberegnet.

10. VEDLIKEHOLD, REPARASJON OG UTSKIFTING

10.1 Vedlikeholdsplan

10.1.1 Alternativer

(Kryss av i rubrikken for det alternativet partene avtaler)

Det er inngått en omforent vedlikeholdsplan som fullt ut regulerer partenes vedlikeholdsplikt, datert

Det vil bli inngått en omforent vedlikeholdsplan etter signering av denne avtalen, basert på ansvarsfordelingen som fremgår av punkt 10.2.1 og 10.2.2 i denne avtalen. Vedlikeholdsplanen skal vedlegges denne avtalen. Utleier er ansvarlig for utarbeidelsen av vedlikeholdsplanen.

Partene inngår ingen vedlikeholdsplan. Partenes vedlikeholdsplikt og ansvar for reparasjoner og utskifting reguleres fullt ut av punkt 10.2.1 og 10.2.2.

10.1.2 Minstekrav til vedlikeholdsplanen

Følgende minstekrav gjelder der partene skal inngå eller har inngått en omforent vedlikeholdsplan:

Vedlikeholdsplanen skal inneholde krav til årlige befaringer med representanter fra Utleier og Leietaker. Befaringen skal protokolleres, og protokollen skal signeres av begge partene. Mangelfullt vedlikehold fra Leietakers side skal protokolleres for å kunne gjøres gjeldende. Utleier plikter å innkalle til slik befaring senest 1 - en - måned før befaring planlegges skjedd, og senest 13 -tretten - måneder etter forrige befaring. Unnlatt befaring medfører at Utleier ikke kan påberope seg mangelfullt vedlikehold fra Leietakers side i perioden. Protokollerte mangler skal utbedres snarest. Leietaker skal innkalle til ny befaring når manglene er utbedret. Befaringen skal protokolleres, og protokollen skal signeres av begge partene.

10.2 Ansvarsfordeling

Med ansvar menes ansvar for utføring og bekostning av vedlikehold, reparasjoner og utskifting.

10.2.1 Leietakers ansvar

Leietaker plikter aktsom bruk av lokalene jf. pkt. 16.1

10.2.2 Utleiers ansvar

Utleier plikter å sørge for at bygningen med fellesareal og tekniske innretninger holder den standard som kreves i henhold til offentlige lover og regler. Utleier plikter i leieperioden å holde det utleide lokalet og eiendommen for øvrig, i den stand leietakeren har krav på etter avtalen.

Utleier har det fulle vedlikeholdsansvaret for fellesarealet og bygningens tekniske anlegg, slikt som heiser, ventilasjonsanlegg, fyringsanlegg etc. Utleier har også ansvaret for å skifte ut byggets tekniske innretninger når disse ikke lenger lar seg vedlikeholde på regningsssvarende måte.

Utleier har videre ansvar for vedlikehold av eiendommen og utenomhusanlegg, vinduer, karner og dører. Dette gjelder også oppretting som følge av påført skade.

Utleier skal foreta og bekoste fornying/utskifting av maling og gulvbelegg i de leide lokaler når dette er nødvendig, jf. pkt. 10.2.1.

11. ADGANG TIL DET LEIDE OBJEKTET

11.1 Leietakers adgang

Leietaker skal ha full adgang til leieobjektet i hele leieperioden.

11.2 Utleiers adgang

Utleier har adgang til leieobjektet i kontortiden for ettersyn, reparasjoner, vedlikehold, inspeksjon, taksering etc. Leietaker skal varsles med rimelig frist. I tilfeller der det anses nødvendig for å forebygge eller begrense skader på eiendommen, har utleier rett til å skaffe seg adgang til leieobjektet.

6 - seks - måneder før Leietakers fraflytting har Utleier rett til å ta med leiesøkende til leieobjektet. Leietaker skal varsles innen rimelig tid, og visningen skal ikke være til unødige bry for den virksomheten som Leietakeren driver.

12. BENYTTELSE AV LEIEOBJEKTET

Leietaker plikter å behandle så vel de leide lokalene som eiendommen for øvrig med tilbørlig aktsomhet.

Leietaker plikter å følge de ordensregler, brann- og rømningsinstruks og instruksjoner for heiser og øvrige tekniske anlegg som til enhver tid gjelder for eiendommen, og som er blitt formidlet av Utleier.

Leietaker plikter straks å melde til utleier enhver skade på de leide lokaler som må utbedres uten opphold. Annen skade eller mangel skal Leietaker melde innen rimelig tid.

13. BYGNINGSMESSIGE ARBEIDER I LEIEOBJEKTET

13.1 Leietakers rettigheter

Leietaker har rett til å montere normal fast innredning som følger av driften av Leietakers virksomhet. Andre forandringer i husrom eller på eiendommen for øvrig, kan ikke foretas uten Utleiers samtykke. Slikt samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

13.2 Utleiers rettigheter

Utleier har rett til å foreta de arbeider som Utleier finner påkrevd for bygningens forsvarlige vedlikehold eller forandringer både i og utenfor de leide lokaler. Ved slikt arbeid skal Leietaker varsles senest 3 -tre – måneder før arbeidet planlegges påbegynt, og plan for gjennomføring av arbeidet skal settes opp i samråd med Leietaker.

14. SKILTING

Leietaker har rett til å foreta utvendig skilting for egne lokaler.

15. FORSIKRING

Utleier plikter å holde bygget forsikret. Leietaker kan kreve at den annen part legger frem forsikringsbevis med vilkår og kvittering for betalt forsikring. Partenes rettslige posisjon skal ikke påvirkes av om forsikringsbevis/kvittering er fremlagt eller ikke.

16. MISLIGHOLD

16.1 Leietakers mislighold

Leietaker er erstatningsansvarlig for all skade eller mangler som skyldes ham selv, eller folk i hans tjeneste, eller andre personer som han har gitt adgang til lokalene eller Eiendommen for øvrig.

Erstatningsansvaret gjelder også ved forsømmelse av å gi slik melding som han er pliktig til etter punkt 12.

Leietaker svarer også for frostskafer som skyldes ham selv eller folk i hans tjeneste.

16.2 Utleiers mislighold

I tillegg til krav på dagbot på kr 1000 pr dag og forholdsmessig reduksjon i leien etter punkt 5, kan Leietaker kreve prisavslag, erstatning og/eller heving etter husleielovens kapittel 2. Påløpt dagbot skal komme i fradrag for eventuell erstatning dersom det kreves erstatning for det samme forholdet som utløste dagboten.

Leietaker kan holde tilbake betaling ved mislighold, men ikke åpenbart mer enn det som synes påkrevd for å avhjelpe virkningene av mislighold, og bare inntil forholdet er brakt i overensstemmelse med avtalen.

17. FREMLEIE, ENDRINGER PÅ EIERSIDEN

17.1 Fremleie

Leietaker har med Utleiers skriftlige samtykke, rett til å fremleie lokalene. Utleier kan ikke nekte samtykke uten saklig grunn. Dersom Utleier ikke har gitt skriftlig svar på forespørsel om samtykke innen en måned etter at forespørselen ble sendt Utleier, anses samtykke som gitt.

17.2 Endringer på eiersiden

Utleier plikter å informere Leietaker skriftlig om endringer på eiersiden.

18. LEIEFORHOLDETS VARIGHET- OPPHØR

I forhold til lokalene for Nord-Troms Museum løper avtalen fast i 20 år fra det tidspunkt lokalene er overtatt, jf. pkt. 5.

Etter 30 år skal lånet være nedbetalt og kapitalkostnadsdelen av husleien bortfaller. Kapitalkostnaden består av avdrag og renter. Husleien skal fra 01.05.2045 beregnes av løpende driftskostnad jfr pkt 6.

Husleieavtalen forlenges automatisk med 5 år av gangen, med mindre en av partene skriftlig har sagt opp avtalen, med 2 års varsel forut utløpet av den enkelte leieperiode.

19. TILBAKELEVERING AV LOKALENE VED LEIETIDENS UTLØP

Ved leietidens utløp tilbakeleveres lokalene ryddet og i rengjort stand. Leietaker har ikke ansvar for forringelse som følge av elde og alminnelig slitasje. Dersom det er fastsatt en omforent vedlikeholdsplan, og vedlikeholdsplikten er utført i tråd med denne, skal forringelse ansesvære et resultat av elde og alminnelig slitasje.

Leietaker plikter ikke fjerne eller sette opp skillevegger, fast inventar, ledninger og lignende som han har montert eller fjernet. Velger Leietaker å ta med slikt inventar, skal lokalet bringes tilbake til opprinnelig stand.

Leietaker plikter heller ikke pusse opp eller vedlikeholde umoderne installasjoner, innredninger, ledninger og lignende som allikevel skal fjernes.

20. PROSESSUELLE BESTEMMELSER

Partene vedtar eiendommens verneting i alle tvister som gjelder leieforholdet.

Blir leien eller avtalte tilleggsytelser ikke betalt innen 14 dager etter at skriftlig påkrav har funnet sted på eller etter forfallsdag, kan Leietaker kastes ut uten søksmål etter tvangsfullbyrdelsesloven § 13-2 tredje ledd bokstav a. Leietaker vedtar utkastelse etter tvangsfullbyrdelsesloven § 13-2 tredje ledd bokstav b, dersom han ikke flytter når leietiden er ute, såfremt ikke annet blir avtalt mellom partene ved dette tidspunktet.

Partene kan avtale at uenighet og tilbakelevering av leieobjektet og øvrige tvister knyttet til uenighet vedrørende denne avtalen kan løses ved voldgift. Voldgiftsretten settes med en uavhengig representant oppnevnt av hver part, som sammen velger voldgiftsrettens leder. For øvrig gjelder lov om voldgift av 14. mai 2004 nr. 25.

21. SPESIELLE BESTEMMELSER

Ved omorganisering av Nord-Troms Museum eller ved kommunesammenslåing der dette har betydning for leieavtalen, skal leieavtalen reforhandles.

22. FORHOLDET TIL HUSLEIELOVEN

Dersom ikke annet er bestemt i kontrakten, gjelder husleielovens regler med unntak av §§ 3-5, 3-6, 4-3, 8-4 og 8-5.

23. TAUSHETSPLIKT

Utleier, og enhver som opptrer på vegne av utleier, har taushetsplikt for eventuelle opplysninger som man får kjennskap til i forbindelse med denne avtalen eller tilgang til leieobjektet. Taushetsplikten gjelder uten tidsbegrensning, også etter opphør av kontraktsforholdet.

24. TINGLYSING

Kontrakten kan tinglyses. Utgifter forbundet med tinglysing bæres av Leietaker.

Vedlegg:

Kravspesifikasjon
Tegninger

Kravspesifikasjoner NTRM i Haldi

Utstillingslokalet

Informasjonen bygger på notater utarbeidet av Marit Reiersen NTRM

1. Det må ikke gå vann-og avløpsrør i/gjennom utstillingslokalene.
2. Utstillingslokalet må sikres mot brann og tyveri.. Det vil da være mulig å ta imot utstillinger med spesielle sikringsbehov; spesielt arkeologisk gjenstandsmateriale, verdifulle kulturhistoriske gjenstander og kunstverk.
3. I utstillingslokalet er det behov for belysning som kan tilpasses faste og temporære utstillinger . Disse bør være styrt av bevegelsessensorer slik at lysene slås av når det ikke er folk i utstillingen. Det må også være et «vaskelys» i utstillingslokalet. Det må være skinner i tak til lysene slik at lyssettingen i utstillingen er flyttbar og lett og endre.
4. Det bør ikke være vinduer i lokalet. Vinduer virker ofte forstyrrende på utstillingens visuelle uttrykk og kan vanskeliggjøre god utstillingsdesign. Objekter i utstillinga kan også være lysømfintlige. Vinduer fører også til en del problemer med å bygge opp utstillingen. Lokaler uten vindu gjør det også enklere å ta imot vandretstillinger som kan ha spesifikke krav til lysskjerming. Hvis det er vinduer i lokalet bør det være enkelt å skjerme for lys/sette opp lettvegger el. Rommene må også kunne deles opp.
5. Utstillingslokalene må være klimaregulert og luftfuktigheten må være stabil. anbefalt temperatur i utstillingslokaler er 18-20 grader og anbefalt RH 50-60%.. Spesifikke utstillinger vil kunne ha strenge klimakrav. Luftfuktigheten må kunne justeres etter hvilke gjenstander som utstilles.
6. Veggene må være malt i lyse nøytrale vegger, samt enkle å sparkle og male ved behov. Det må være taklister for oppheng av foto/maleri.

NØRD-TROMS MUSEUM

7. Det må være en dør mellom utstillingslokalet (den lille kroken) og mediarom/ black box, slik at man lett kan ta med publikum til en del av utstillingslokalet uten å gå gjennom den delen der man evt. holder på å sette opp utstilling.
8. Det må være en god/behagelig lyd i lokalet, det bør ikke være gjenklang/ekko i rommet når man prater og går. Gulvet i lokalet skal være av polert betong.
9. Det er viktig med tilstrekkelig uttak for strøm og at disse er mest mulig skjult.
10. Det 8 kvm store rommet i tilknytning til utstillingslokalet skal først og fremst være en lagringsplass for det som tilhører til utstillingene.
11. Det må legges til rette for digitale løsninger for bilder og film. Eventuelt flyttbare skjermer som kan brukes i temporære utstillinger.

Fotomagasin og foto lab

Informasjonen bygger på notater utarbeidet av Marthe Fjellestad og Solveig Braastad, NTRM

Fotografiske materialer har svært spesifikke klimatiske krav.

1. Fotomagaset må holde en konstant temperatur og luftfuktighet. De må være på 5 grader og 35 % luftfuktighet med luftutskiftning minimum 12 ganger per døgn.
2. Magaset må ha en klimasluse hvor fotomateriale akklimatiseres i minimum et døgn mellom hvilende magasin og arbeidsmagasin/foto lab. Klimaslusen bør holde ca. 13 grader og 35 % luftfuktighet. Ideelt sett vil ikke fotolaben holde mer enn 18 grader.
3. Fotomagaset vil trenge eget teknisk oppsett, det må ikke være tilknyttet kontorlandskapets ventilasjons/klimaanlegg.
4. Hvilende fotomagasin må ligge vegg i vegg med fotolaben. På tidlig planskisse er det et kontor på 12 kvadratmeter som bør benyttes til foto lab. Det samlet arealet for fotomagasin inkl. teknisk løsning, klimasluse og foto lab blir 25 kvadratmeter.

NØRD-TROMS MUSEUM

5. Fotomagasinet er veldig lite noe som gjør at teknisk løsning for klimakontroll, bruker tilsvarende lite areal. I følge VVS Norplan i Trondheim viser at teknisk løsning kan rommes innen ca. 1mx0.5mx0,5. og henges på vegg, min 0,5m over gulvet. Man har ikke foretatt beregninger på areal som går bort til å gjøre veggene klimaisolerte. Det er i mange museer valgt å bygge magasiner som «rom i rom», eventuelt med sluse som har for eksempel plastforheng mot hvilende magasin og klimaisolert dør mot foto lab.
6. Det må være arbeidsplass for digitalt arbeid(scanning og bildebehandling)- her må lys fra vindu kunne blendes. Det er svært viktig med et stort arbeidsbord, på grunn av at museet har flere samlinger med bilder som ikke er katalogisert, registrert eller digitalisert. Man trenger da en stor arbeidsflate for å få tilfredsstillende arbeidsforhold i denne sorteringen. Det vil være naturlig og ha en stasjon for avfotografering av materiale med ferdig oppsett og blendingsmuligheter. Det trengs også en arbeidsplass for konservator. Hvis foto lab er klimaregulert til 18 grader er det viktig å ta i betraktning at fotokurator trenger kontorplass utenfor foto lab for annet forefallende arbeid, et poeng som er viktig også mht. støvforurensing etc. hvis rommet holder vanlig kontortemperatur.

Samlingsforvaltning/konservering og utstillingsproduksjon

Informasjonen bygger på notater fra Solveig Braastad NTRM

1. Fleksibel vegg løsning(ev. foldevegg) mellom rommene for samlingsforvaltning og utstillingsproduksjon.. Hvis ikke fleksibel vegg er mulig, må det være en to fløyet dør i mellom rommene.
2. Mulighet for elektrisk uttak både i gulv og tak.
3. Vann og avløp.

Konservering

1. Rommet må inneholde et mottaksrom/utpakkings rom på minst 9 kvadratmeter(i inngangspartiet) med to fløyet dør ut og inn mot konserveringsverkstedet.

NORD-TROMS MUSEUM

Mottaksrommet må også inneholde en innfrysningssone for innfrysning av tekstiler og andre gjenstander ved mottak.

2. Arbeidsplass med avsug/kjemikalieskap(mobilt avtrekk) med mulighet for punktavsug. Ventilasjonanlegget må ha kapasitet for kjemikalieskap og punktavsug.
3. Sluk i gulvet må være plassert slik at ett stort vaskebord/arbeidsbord kan plasseres over. Bordet må kunne flyttes og området må kunne spyles.
4. Det må være skinner i tak.
5. Rommet må ha vinduer/dagslys, med mulighet for blending av dagslys.

6 Dataarbeidsplass

Skisse av romløsning levert prosjektgruppe ved Kjetil på møte på Bjørklygården 11.09.12.

Verkstedet

Informasjon bygger på notater av Bjørn-Tore Josefsen, NTRM

1. En leddport (i stedet for dobbeldør som på tegning) settes inn midt på veggen slik at den kommer midt mellom søylene på fasaden
2. Nødvendig med ventilasjon med filter for fin støv/svevestøv fra maskinene. Det må også være et punktavsug fra plassen for sveisearbeid.
3. Der er behov for minimum 4 stk. takmonterte 16 amp 3 fas til maskinene, og ellers behøver vi flere doble stikkontakter plassert rundt i lokalet samt en utekontakt.
4. Verkstedet må også ha et skyllekar og helst en utekran.

Tilleggsavtale til Leieavtale av lokaler i Halti 2, mellom
Nordreisa kommune og Nord Troms museum

datert 3. desember 2013

Bakgrunn:

Gjennom samhandlingsprosjektet har det kommet fram ønsker om noen arealendringer for Halti. Endringene gjelder indre møterom og tre innvendige kontorer i 2. etasje. Alle disse rommene var utleid til Halti næringshage, men de ønsker å avhende alt. Gjennom drøftinger i samhandlingsprosjektet er det enighet om at Nordreisa kommune overtar to kontor, mens Halti nasjonalparksenter overtar ett kontor. Videre er det enighet om at møterommet gjøres om til ett fellesareal. Det betyr at dette møterommet blir gratis tilgjengelig for alle leietagerne i bygget.

Økonomiske konsekvenser

Med bakgrunn i denne arealendringen vil Nord Troms Museum få en økning av leieprisen på kr 34 932.

Leie pr. år.

Kapitalkostnad	kr. 996.894
Driftskostnad	kr. 507.037 eks.mva
Samlet leie pr. år	kr. 1.503.932 eks mva

For leietager

Dato og underskrift

For utleier

Dato og underskrift

AVTALE OM LEIE AV LOKALER

mellom

Halti Næringshage

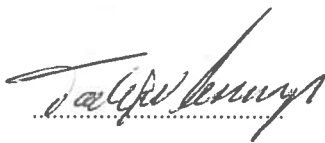
og **Nordreisa kommune**

(heretter benevnt Leietaker)

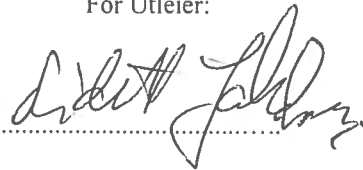
(heretter benevnt Utleier)

Sted: Storslett Dato: 10/12 2013

For Leietaker:

For Utleier:

Kontaktperson:

TORBJØRN E. VAUGER

Kontaktperson:

John A. Jensen

Avtalen er undertegnet i 2 eksemplarer, hvorav hver part beholder 1 eksemplar.

Henvendelser vedrørende avtalen skal være skriftlige og adresseres slik:

Til Leietaker:
Halti næringshage
Hovedvegen 2
9151 Storslett

Til Utleier:
Nordreisa kommune
Postboks 174
9156 Storslett

Dersom en av partene krever det skal den annen part senest ved kontraktssignering, fremlegge gyldig firmaattest samt personlig legitimasjon som bekrefter partenes signatur.

LEIEAVTALE

AV LOKALER I HALTI 2

10.12.2013

MELLOM NORDREISA KOMMUNE OG HALTI NÆRINGSHAGE

Innhold

1. AVTALENS PARTER	3
2. LEIEOBJEKTET	3
3. LEIEOBJEKTETS AREAL.....	4
3.1 Avtalt areal.....	4
3.2 Arealavvik	4
4. BYGNINGSMESSIGE KVALITETER, INNREDNING MV.....	5
4.1 Generelle krav	5
4.2 Spesielle krav	5
5. OVERTAKELSE.....	5
5.1 Avtalt overtakelsestidspunkt	5
5.2 Forsinket overtakelse	5
6. LEIEN	6
6.1 Leien	6
6.2 Betaling.....	6
7. GARANTI OG DEPOSITUM.....	6
8. LEIEREGULERING I PERIODEN	6
9. DRIFTSUTGIFTER	6
10. VEDLIKEHOLD, REPARASJON OG UTSKIFTING.....	7
10.1 Vedlikeholdsplan.....	7
10.2 Ansvarsfordeling	7
11. ADGANG TIL DET LEIDE OBJEKTET	8
11.1 Leietakers adgang.....	8
11.2 Utleiers adgang.....	8
12. BENYTTELSE AV LEIEOBJEKTET.....	8

13.	BYGNINGSMESSIGE ARBEIDER I LEIEOBJEKTET	9
13.1	Leietakers rettigheter	9
13.2	Utleiers rettigheter.....	9
14.	SKILTING	9
15.	FORSIKRING	9
16.	MISLIGHOLD.....	9
16.1	Leietakers mislighold	9
16.2	Utleiers mislighold.....	9
17.	FREMLEIE, ENDRINGER PA EIERSIDEN	10
17.1	Fremleie	10
17.2	Endringer på eiersiden	10
18.	LEIEFORHOLDETS VARIGHET- OPPHØR.....	10
19.	TILBAKELEVERING AV LOKALENE VED LEIETIDENS UTLØP.....	10
20.	PROSESSUELLE BESTEMMELSER	11
21.	SPESIELLE BESTEMMELSER	11
22.	FORHOLDET TIL HUSLEIELOVEN	11
23.	TAUSHETSPLIKT	11
24.	TINGLYSING.....	11

1. AVTALENS PARTER

Utleier	Nordreisa kommune
Adresse:	Postboks 174, 9156 Storslett
Telefon:	77 77 07 00
Email:	postmottak@nordreisa.kommune.no
Faksnr:	77 77 07 01
Org.nr:	943 350 833
Leietaker:	Halti Næringshage
Adresse:	Hovedveien 2, 9151 Storslett
Telefon:	77 77 05 75
Email:	neringshage@halti.no
Faksnr:	77 44 05 71
Org.nr	983 839 517

2. LEIEOBJEKTET

Adresse:	Hovedveien 2 9151 Storslett		
Kommune:	Nordreisa	Gårdsnummer:	43
Kommunennummer:	1942	Bruksnummer:	37
Fylke:	Troms	Seksjonsnummer:	

3. LEIEOBJEKTETS AREAL

3.1 Avtalt areal

Totalareal 209,5 m² fordelt på type areal:

Kontor og møterom:	99,6 m ²
Fellesareal:	65,3 m ²
Verksted:	44,6 m ²

Leietaker forbeholder seg retten til å kontrollmåle arealet.

Tegninger som skal være kontraktsdokumenter og tegninger som bekrefter leieobjektets størrelse og lignende fremskaffes og bekostes av utleier, og vedlegges avtalen.

3.2 Arealavvik

Dersom det areal Leietaker faktisk disponerer er større enn det areal som er avtalt her, er dette Utleiers ansvar, og leie skal betales som avtalt.

Dersom det areal som faktisk disponeres er mindre enn det som er avtalt her, skal leien reduseres forholdsmessig med virkning fra det tidspunkt leieforholdet ble tiltrådt.

4. BYGNINGSMESSIGE KVALITETER, INNREDNING MV.

4.1 Generelle krav

Utleier har ansvaret for at lokalene er i samsvar med de krav som følger av gjeldende lover og forskrifter (herunder arbeidsmiljø- og bygningslovgivningen) for den virksomhet leietaker skal utføre i lokalene. Ansvaret gjelder selv om de tegninger og beskrivelser etc. som er lagt til grunn for avtalen viser at kravene ikke er oppfylt.

Lokalene leveres ryddet, rengjort, ferdig innredet og klare for innflytting i vanlig god stand i henhold til normal bygningsmessig standard.

4.2 Spesielle krav

Lokalene leveres i hht. byggebeskrivelse. Leieobjektet skal også leveres med forsvarlige låsesystemer/låseanordninger på alle dører, inklusive nødvendige nøkler/kort.

Lokalene skal tilrettelegges for funksjonshemmede i henhold til arbeidsmiljøloven, plan og bygningsloven, veileder for universell utforming og gjeldende bygningsforskrifter.

Utleier skal sørge for at det elektriske anlegget er i forskriftsmessig stand og for øvrig etter Leietakers beskrivelse.

Utleier skal legge til rette for fremføring av sprednett for EDB, intern kommunikasjon, m.v. (kanaler).

Bygget skal ha tilfredsstillende solavskjerming. Det kan være utvendige persienner eller markiser som skal være montert på alle vindusflater som er eksponert for sollys, unntatt på de vindusflater partene er enige om ikke er nødvendig å solavskjerme.

Utleier skal sørge for at Leietaker kan holde en tilfredsstillende temperatur i lokalene, minimum 21o C og maksimum 26° C. Sistnevnte temperatur kan overskrides med inntil 50 timer pr. driftsår.

5. OVERTAKELSE

5.1 Avtalt overtakelsestidspunkt

Lokalene er antatt klare for overtakelse i avtalt stand den 01.05.2015.

Før lokalene anses overtatt, skal det være gjennomført en protokollert befaring av lokalene. Protokollen skal undertegnes på stedet av begge parter. Utleier skal utbedre mangler uten ugrunnet opphold.

5.2 Forsinket overtakelse

Lokalene ble faktisk tatt i bruk den: Spesifikk dato kan gis når bygget nærmer seg ferdigstilling.

For øvrig gjelder avtalens punkt 16.2.

6. LEIEN

6.1 Leien

Leie pr. år.

Kapitalkostnad	kr. 219.662	
Driftskostnad	kr. 126.458 eks.mva	kr. 158.073 inkl.mva
Samlet leie pr. år		kr. 377.735 inkl mva

Leien beregnes fra overtakelsestidspunktet jfr. punkt 5.

Leien skal være brutto husleie, inkludert alle offentlige avgifter. Se punkt 9, driftsutgifter inkludert.

6.2 Betaling

Leien betales forskuddsvis hver mnd, henholdsvis pr. 15. i mnd. Ved forsinket betaling av leie eller andel av fellesutgifter, skal det betales forsinkelsesrenter, jfr. lov om forsinkelsesrente av 17. desember 1976 nr. 100.

7. GARANTI OG DEPOSITUM

Utleier aksepterer at Leietager ikke stiller garanti eller betaler depositum.

8. LEIEREGULERING I PERIODEN

I leieperioden kan leien reguleres hvert år med 80% av endringen i Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks, første gang 1 år etter overtakelsestidspunktet, jf. pkt. 5. Indeks fra mai måned, år 2015, legges til grunn ved første gangs regulering.

9. DRIFTSUTGIFTER

I husleien er leietakers andel av de totale driftsutgiftene medberegnet.

10. VEDLIKEHOLD, REPARASJON OG UTSKIFTING

10.1 Vedlikeholdsplan

10.1.1 Alternativer

(Kryss av i rubrikken for det alternativet partene avtaler)

Det er inngått en omforent vedlikeholdsplan som fullt ut regulerer partenes vedlikeholdsplikt, datert

Det vil bli inngått en omforent vedlikeholdsplan etter signering av denne avtalen, basert på ansvarsfordelingen som fremgår av punkt 10.2.1 og 10.2.2 i denne avtalen. Vedlikeholdsplanen skal vedlegges denne avtalen. Utleier er ansvarlig for utarbeidelsen av vedlikeholdsplanen.

Partene inngår ingen vedlikeholdsplan. Partenes vedlikeholdsplikt og ansvar for reparasjoner og utskifting reguleres fullt ut av punkt 10.2.1 og 10.2.2.

10.1.2 Minstekrav til vedlikeholdsplanen

Følgende minstekrav gjelder der partene skal inngå eller har inngått en omforent vedlikeholdsplan:

Vedlikeholdsplanen skal inneholde krav til årlige befaringer med representanter fra Utleier og Leietaker. Befaringen skal protokolleres, og protokollen skal signeres av begge partene. Mangelfullt vedlikehold fra Leietakers side skal protokolleres for å kunne gjøres gjeldende. Utleier plikter å innkalle til slik befaring senest 1 - en - måned før befaring planlegges skjedd, og senest 13 - tretten - måneder etter forrige befaring. Unnlatt befaring medfører at Utleier ikke kan påberope seg mangelfullt vedlikehold fra Leietakers side i perioden. Protokollerte mangler skal utbedres snarest. Leietaker skal innkalle til ny befaring når manglene er utbedret. Befaringen skal protokolleres, og protokollen skal signeres av begge partene.

10.2 Ansvarsfordeling

Med ansvar menes ansvar for utføring og bekostning av vedlikehold, reparasjoner og utskifting.

10.2.1 Leietakers ansvar

Leietaker plikter aktsom bruk av lokalene jf. pkt. 16.1

10.2.2 Utleiers ansvar

Utleier plikter å sørge for at bygningen med fellesareal og tekniske innretninger holder den standard som kreves i henhold til offentlige lover og regler. Utleier plikter i leieperioden å holde det utleide lokalet og eiendommen for øvrig, i den stand leietakeren har krav på etter avtalen.

Utleier har det fulle vedlikeholdsansvaret for fellesarealet og bygningens tekniske anlegg, slikt som heiser, ventilasjonsanlegg, fyringsanlegg etc. Utleier har også ansvaret for å skifte ut byggets tekniske innretninger når disse ikke lenger lar seg vedlikeholde på regningssvarende måte.

Utleier har videre ansvar for vedlikehold av eiendommen og utenomhusanlegg, vinduer, karmen og dører. Dette gjelder også oppretting som følge av påført skade.

Utleier skal foreta og bekoste fornying/utskifting av maling og gulvbelegg i de leide lokaler når dette er nødvendig, jf. pkt. 10.2.1.

11. ADGANG TIL DET LEIDE OBJEKTET

11.1 Leietakers adgang

Leietaker skal ha full adgang til leieobjektet i hele leieperioden.

11.2 Utleiers adgang

Utleier har adgang til leieobjektet i kontortiden for ettersyn, reparasjoner, vedlikehold, inspeksjon, taksering etc. Leietaker skal varsles med rimelig frist. I tilfeller der det anses nødvendig for å forebygge eller begrense skader på eiendommen, har utleier rett til å skaffe seg adgang til leieobjektet.

6 - seks - måneder før Leietakers fraflytting har Utleier rett til å ta med leiesøkende til leieobjektet. Leietaker skal varsles innen rimelig tid, og visningen skal ikke være til unødig bry for den virksomheten som Leietakeren driver.

12. BENYTTELSE AV LEIEOBJEKTET

Leietaker plikter å behandle så vel de leide lokalene som eiendommen for øvrig med tilbørlig aktsomhet.

Leietaker plikter å følge de ordensregler, brann- og rømningsinstruks og instruksjoner for heiser og øvrige tekniske anlegg som til enhver tid gjelder for eiendommen, og som er blitt formidlet av Utleier.

Leietaker plikter straks å melde til utleier enhver skade på de leide lokaler som må utbedres uten opphold. Annen skade eller mangel skal Leietaker melde innen rimelig tid.

13. BYGNINGSMESSIGE ARBEIDER I LEIEOBJEKTET

13.1 Leietakers rettigheter

Leietaker har rett til å montere normal fast innredning som følger av driften av Leietakers virksomhet. Andre forandringer i husrom eller på eiendommen for øvrig, kan ikke foretas uten Utleiers samtykke. Slikt samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

13.2 Utleiers rettigheter

Utleier har rett til å foreta de arbeider som Utleier finner påkrevd for bygningens forsvarlige vedlikehold eller forandringer både i og utenfor de leide lokaler. Ved slikt arbeid skal Leietaker varsles senest 3 -tre – måneder før arbeidet planlegges påbegynt, og plan for gjennomføring av arbeidet skal settes opp i samråd med Leietaker.

14. SKILTING

Leietaker har rett til å foreta utvendig skilting for egne lokaler.

15. FORSIKRING

Utleier plikter å holde bygget forsikret. Leietaker kan kreve at den annen part legger frem forsikringsbevis med vilkår og kvittering for betalt forsikring. Partenes rettslige posisjon skal ikke påvirkes av om forsikringsbevis/kvittering er fremlagt eller ikke.

16. MISLIGHOLD

16.1 Leietakers mislighold

Leietaker er erstatningsansvarlig for all skade eller mangler som skyldes ham selv, eller folk i hans tjeneste, eller andre personer som han har gitt adgang til lokalene eller Eiendommen for øvrig.

Erstatningsansvaret gjelder også ved forsømmelse av å gi slik melding som han er pliktig til etter punkt 12.

Leietaker svarer også for frostskafer som skyldes ham selv eller folk i hans tjeneste.

16.2 Utleiers mislighold

I tillegg til krav på dagbot og forholdsmessig reduksjon i leien etter punkt 5, kan Leietaker kreve prisavslag, erstatning og/eller heving etter husleielovens kapittel 2. Påløpt dagbot skal komme i fradrag for eventuell erstatning dersom det kreves erstatning for det samme forholdet som utløste dagboten.

Leietaker kan holde tilbake betaling ved mislighold, men ikke åpenbart mer enn det som synes påkrevd for å avhjelpe virkningene av mislighold, og bare inntil forholdet er brakt i overensstemmelse med avtalen.

17. FREMLEIE, ENDRINGER PÅ EIERSIDEN

17.1 Fremleie

Leietaker har med Utleiers skriftlige samtykke, rett til å fremleie lokalene. Utleier kan ikke nekte samtykke uten saklig grunn. Dersom Utleier ikke har gitt skriftlig svar på forespørsel om samtykke innen en måned etter at forespørselen ble sendt Utleier, anses samtykke som gitt.

17.2 Endringer på eiersiden

Utleier plikter å informere Leietaker skriftlig om endringer på eiersiden.

18. LEIEFORHOLDETS VARIGHET- OPPHØR

I forhold til lokalene for Halti næringshage løper avtalen fast i 20 år fra det tidspunkt lokalene er overtatt, jf. pkt. 5.

Leietaker har rett til reforhandling av husleieavtale etter 20 år, i henhold til reduserte kapitalkostnader.

Deretter forlenges leieavtalen automatisk med 1 år av gangen, med mindre en av partene skriftlig har sagt opp avtalen, med 6-seks mnd varsel forut utløpet av den enkelte leieperiode.

19. TILBAKELEVERING AV LOKALENE VED LEIETIDENS UTLØP

Ved leietidens utløp tilbakeleveres lokalene ryddet og i rengjort stand. Leietaker har ikke ansvar for forringelse som følge av elde og alminnelig slitasje. Dersom det er fastsatt en omforent vedlikeholdsplan, og vedlikeholdsplikten er utført i tråd med denne, skal forringelse ansesvære et resultat av elde og alminnelig slitasje.

Leietaker plikter ikke fjerne eller sette opp skillevegger, fast inventar, ledninger og lignende som han har montert eller fjernet. Velger Leietaker å ta med slikt inventar, skal lokalet bringes tilbake til opprinnelig stand.

Leietaker plikter heller ikke pusse opp eller vedlikeholde umoderne installasjoner, innredninger, ledninger og lignende som allikevel skal fjernes.

20. PROSESSUELLE BESTEMMELSER

Partene vedtar eiendommens verneing i alle tvister som gjelder leieforholdet.

Blir leien eller avtalte tilleggsytelser ikke betalt innen 14 dager etter at skriftlig påkrav har funnet sted på eller etter forfallsdag, kan Leietaker kastes ut uten søksmål etter tvangsfullbyrdelsesloven § 13-2 tredje ledd bokstav a. Leietaker vedtar utkastelse etter tvangsfullbyrdelsesloven § 13-2 tredje ledd bokstav b, dersom han ikke flytter når leietiden er ute, såfremt ikke annet blir avtalt mellom partene ved dette tidspunktet.

Partene kan avtale at uenighet og tilbakelevering av leieobjektet og øvrige tvister knyttet til uenighet vedrørende denne avtalen kan løses ved voldgift. Voldgiftsretten settes med en uavhengig representant oppnevnt av hver part, som sammen velger voldgiftsrettens leder. For øvrig gjelder lov om voldgift av 14. mai 2004 nr. 25.

21. SPESIELLE BESTEMMELSER

Ved omorganisering av Haldi næringshage eller ved kommunesammenslåing der dette har betydning for leieavtalen skal den reforhandles.

22. FORHOLDET TIL HUSLEIELOVEN

Dersom ikke annet er bestemt i kontrakten, gjelder husleielovens regler med unntak av §§ 3-5, 3-6, 4-3, 8-4 og 8-5.

23. TAUSHETSPLIKT

Utleier, og enhver som opptrer på vegne av utleier, har taushetsplikt for eventuelle opplysninger som man får kjennskap til i forbindelse med denne avtalen eller tilgang til leieobjektet. Taushetsplikten gjelder uten tidsbegrensning, også etter opphør av kontraktsforholdet.

24. TINGLYSING

Kontrakten kan tinglyses. Utgifter forbundet med tinglysing bæres av Leietaker.

Vedlegg:

Kravspesifikasjon
Tegninger

LEIEAVTALE

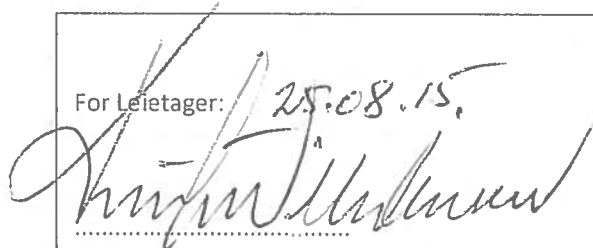
AV LOKALER I HALTI

20.04.2015

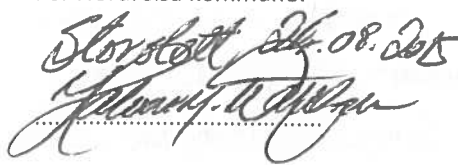
MELLOM NORDREISA KOMMUNE OG
HALTI NASJONALPARKSENTER

For Leietager:

25.08.15.

For Nordreisa kommune:

Kontaktperson:

Odd H. Rudberg

Kontaktperson:

JOHN ARNE JENSEN

Avtalen undertegnes i 2 eksemplarer, hvorav hver part beholder 1 eksemplar.

Henvendelser vedrørende avtalen skal være skriftlige og adresseres slik:

Til leietager:
Halti Nasjonalparksenter
Hovedvegen 2
9151 Storslett

Til utleier:
Nordreisa kommune
Postboks 174
9156 Storslett

Dersom en av partene krever det skal den annen part senest ved kontraktsignering, framlegge gyldig firmaattest samt personlig legitimasjon som bekrefter partens signatur.

Innhold

1. AVTALENS PARTER	3
2. LEIEOBJEKTET	3
3. LEIEOBJEKTETS AREAL	4
3.1 Avtalt areal	4
3.2 Arealavvik	4
4. BYGNINGSMESSIGE KVALITETER, INNREDNING MV	5
4.1 Generelle krav	5
4.2 Spesielle krav	5
5. OVERTAKELSE	5
5.1 Avtalt overtakelsestidspunkt	5
5.2 Forsinket overtakelse	5
6. LEIEN	6
6.1 Leien	6
6.2 Betaling	6
7. GARANTI OG DEPOSITUM	6
8. LEIEREGULERING I PERIODEN	6
9. DRIFTSUTGIFTER	6
10. VEDLIKEHOLD, REPARASJON OG UTSKIFTING	7
10.1 Vedlikeholdsplan	7
10.2 Ansvarsfordeling	7
11. ADGANG TIL DET LEIDE OBJEKTET	8
11.1 Leietakers adgang	8
11.2 Utleiers adgang	8
12. BENYTTELSE AV LEIEOBJEKTET	8

13.	BYGNINGSMESSIGE ARBEIDER I LEIEOBJEKTET.....	9
13.1	Leietakers rettigheter.....	9
13.2	Utleiers rettigheter.....	9
14.	SKILTING.....	9
15.	FORSIKRING.....	9
16.	MISLIGHOLD.....	9
16.1	Leietakers mislighold.....	9
16.2	Utleiers mislighold.....	9
17.	FREMLEIE, ENDRINGER PA EIERSIDEN.....	10
17.1	Fremleie.....	10
17.2	Endringer på eiersiden.....	10
18.	LEIEFORHOLDETS VARIGHET- OPPHØR.....	10
19.	TILBAKELEVERING AV LOKALENE VED LEIETIDENS UTLØP.....	10
20.	PROSESSUELLE BESTEMMELSER.....	11
21.	SPESIELLE BESTEMMELSER.....	11
22.	FORHOLDET TIL HUSLEIELOVEN.....	11
23.	TAUSHETSPLIKT.....	11
24.	TINGLYSING.....	11

1. AVTALENS PARTER

Utleier	Nordreisa kommune
Adresse:	Postboks 174, 9156 Storslett
Telefon:	77 77 07 00
Email:	postmottak@nordreisa.kommune.no
Faksnr:	77 77 07 01
Org.nr:	943 350 833
Leietaker:	Halti Nasjonalparksenter
Adresse:	Hovedveien 2, 9151 Storslett
Telefon:	77 77 05 56
Email:	Nasjonalparksenter@halti.no
Faksnr:	
Org.nr	990 948 526

2. LEIEOBJEKTET

Adresse:	Hovedveien 2, 9151 Storslett		
Kommune:	Nordreisa	Gårdsnummer:	43
Kommunennummer:	1942	Bruksnummer:	37
Fylke:	Troms	Seksjonsnummer:	

3. LEIEOBJEKTETS AREAL

3.1 Avtalt areal

Totalareal 143 m² fordelt på type areal:

Kontorareal:	79,3 m ²
Fellesareal:	46,1 m ²
Spesialrom 1/3 Utstilling	17,6 m ²

Leietaker forbeholder seg retten til å kontrollmåle arealet.

Tegninger som skal være kontraktsdokumenter og tegninger som bekrefter leieobjektets størrelse og lignende fremskaffes og bekostes av utleier, og vedlegges avtalen.

3.2 Arealavvik

Dersom det areal Leietaker faktisk disponerer er større enn det areal som er avtalt her, er dette Utleiers ansvar, og leie skal betales som avtalt.

Dersom det areal som faktisk disponeres er mindre enn det som er avtalt her, skal leien reduseres forholdsmessig med virkning fra det tidspunkt leieforholdet ble tiltrådt.

4. BYGNINGSMESSIGE KVALITETER, INNREDNING MV.

4.1 Generelle krav

Utleier har ansvaret for at lokalene er i samsvar med de krav som følger av gjeldende lover og forskrifter (herunder arbeidsmiljø- og bygningslovgivningen) for den virksomhet leietaker skal utføre i lokalene. Ansvarer gjelder selv om de tegninger og beskrivelser etc. som er lagt til grunn for avtalen viser at kravene ikke er oppfylt.

Lokalene leveres ryddet, rengjort, ferdig innredet og klare for innflytting i vanlig god stand i henhold til normal bygningsmessig standard.

4.2 Spesielle krav

Lokalene leveres i hht. byggebeskrivelse. Leieobjektet skal også leveres med forsvarlige låsesystemer/låseanordninger på alle dører, inklusive nødvendige nøkler/kort.

Lokalene skal tilrettelegges for funksjonshemmede i henhold til arbeidsmiljøloven, plan og bygningsloven, veileder for universell utforming og gjeldende bygningsforskrifter.

Utleier skal sørge for at det elektriske anlegget er i forskriftsmessig stand og for øvrig etter Leietakers beskrivelse.

Utleier skal legge til rette for fremføring av sprednett for EDB, intern kommunikasjon, m.v. (kanaler).

Bygget skal ha tilfredsstillende solavskjerming. Det kan være utvendige persienner eller markiser som skal være montert på alle vindusflater som er eksponert for sollys, unntatt på de vindusflater partene er enige om ikke er nødvendig å solavskjerme.

Utleier skal sørge for at Leietaker kan holde en tilfredsstillende temperatur i lokalene, minimum 21° C og maksimum 26° C. Sistnevnte temperatur kan overskrides med inntil 50 timer pr. driftsår.

5. OVERTAKELSE

5.1 Avtalt overtakelsestidspunkt

Lokalene er antatt klare for overtakelse i avtalt stand den 01.05.2015.

Før lokalene anses overtatt, skal det være gjennomført en protokollert befarings av lokalene. Protokollen skal undertegnes på stedet av begge parter. Utleier skal utbedre mangler uten ugrunnet opphold.

5.2 Forsinket overtakelse

Lokalene ble faktisk tatt i bruk den: Spesifik dato kan gis når bygget nærmer seg ferdigstilling.

For øvrig gjelder avtalens punkt 16.2.

6. LEIEN

6.1 Leien

Leie pr. år.

Kapitalkostnad kr. 32 536

Driftskostnad kr. 86 112 eks.mva kr. 107 640 inkl. mva

Samlet leie pr. år kr. 140 176 inkl mva

Leien beregnes fra overtakelsestidspunktet jfr. punkt 5.

Leien skal være brutto husleie, inkludert alle offentlige avgifter. Se punkt 9, driftsutgifter inkludert.

6.2 Betaling

Leien betales forskuddsvis hver mnd, henholdsvis pr. 15. i mnd. Ved forsinket betaling av leie eller andel av fellesutgifter, skal det betales forsinkelsesrenter, jfr. lov om forsinkelsesrente av 17. desember 1976 nr. 100.

7. GARANTI OG DEPOSITUM

8. LEIEREGULERING I PERIODEN

I leieperioden kan leien reguleres hvert år med 80% av endringen i Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks, første gang 1 år etter overtakelsestidspunktet, jf. pkt. 5. Indeks fra mai måned, år 2015, legges til grunn ved første gangs regulering.

9. DRIFTSUTGIFTER

I husleien er leietakers andel av de totale driftsutgiftene medberegnet.

10. VEDLIKEHOLD, REPARASJON OG UTSKIFTING

10.1 Vedlikeholdsplan

10.1.1 Alternativer

(Kryss av i rubrikken for det alternativet partene avtaler)

Det er inngått en omforent vedlikeholdsplan som fullt ut regulerer partenes vedlikeholdsplikt, datert

Det vil bli inngått en omforent vedlikeholdsplan etter signering av denne avtalen, basert på ansvarsfordelingen som fremgår av punkt 10.2.1 og 10.2.2 i denne avtalen. Vedlikeholdsplanen skal vedlegges denne avtalen. Utleier er ansvarlig for utarbeidelsen av vedlikeholdsplanen.

Partene inngår ingen vedlikeholdsplan. Partenes vedlikeholdsplikt og ansvar for reparasjoner og utskifting reguleres fullt ut av punkt 10.2.1 og 10.2.2.

10.1.2 Minstekrav til vedlikeholdsplanen

Følgende minstekrav gjelder der partene skal inngå eller har inngått en omforent vedlikeholdsplan:

Vedlikeholdsplanen skal inneholde krav til årlige befaringer med representanter fra Utleier og Leietaker. Befaringen skal protokolleres, og protokollen skal signeres av begge partene. Mangelfullt vedlikehold fra Leietakers side skal protokolleres for å kunne gjøres gjeldende. Utleier plikter å innkalle til slik befaring senest 1 - en - måned før befaring planlegges skjedd, og senest 13 -trenten - måneder etter forrige befaring. Unnlatt befaring medfører at Utleier ikke kan påberope seg mangelfullt vedlikehold fra Leietakers side i perioden. Protokollerte mangler skal utbedres snarest. Leietaker skal innkalle til ny befaring når manglene er utbedret. Befaringen skal protokolleres, og protokollen skal signeres av begge partene.

10.2 Ansvarsfordeling

Med ansvar menes ansvar for utføring og bekostning av vedlikehold, reparasjoner og utskifting.

10.2.1 Leietakers ansvar

Leietaker plikter aktsom bruk av lokalene jf. pkt. 16.1

10.2.2 Utleiers ansvar

Utleier plikter å sørge for at bygningen med fellesareal og tekniske innretninger holder den standard som kreves i henhold til offentlige lover og regler. Utleier plikter i leieperioden å holde det utleide lokalet og eiendommen for øvrig, i den stand leietakeren har krav på etter avtalen.

Utleier har det fulle vedlikeholdsansvaret for fellesarealet og bygningens tekniske anlegg, slikt som heiser, ventilasjonsanlegg, fyringsanlegg etc. Utleier har også ansvaret for å skifte ut byggets tekniske innretninger når disse ikke lenger lar seg vedlikeholde på regningssvarende måte.

Utleier har videre ansvar for vedlikehold av eiendommen og utenomhusanlegg, vinduer, karnar og dører. Dette gjelder også oppretting som følge av påført skade.

Utleier skal foreta og bekoste fornying/utskifting av maling og gulvbelegg i de leide lokaler når dette er nødvendig, jf. pkt. 10.2.1.

11. ADGANG TIL DET LEIDE OBJEKTET

11.1 Leietakers adgang

Leietaker skal ha full adgang til leieobjektet i hele leieperioden.

11.2 Utleiers adgang

Utleier har adgang til leieobjektet i kontortiden for ettersyn, reparasjoner, vedlikehold, inspeksjon, taksering etc. Leietaker skal varsles med rimelig frist. I tilfeller der det anses nødvendig for å forebygge eller begrense skader på eiendommen, har utleier rett til å skaffe seg adgang til leieobjektet.

6 - seks - måneder før Leietakers fraflytting har Utleier rett til å ta med leiesøkende til leieobjektet. Leietaker skal varsles innen rimelig tid, og visningen skal ikke være til unødig bry for den virksomheten som Leietakeren driver.

12. BENYTTELSE AV LEIEOBJEKTET

Leietaker plikter å behandle så vel de leide lokalene som eiendommen for øvrig med tilbørlig aktsomhet.

Leietaker plikter å følge de ordensregler, brann- og rømningsinstruks og instruksjoner for heiser og øvrige tekniske anlegg som til enhver tid gjelder for eiendommen, og som er blitt formidlet av Utleier.

Leietaker plikter straks å melde til utleier enhver skade på de leide lokaler som må utbedres uten opphold. Annen skade eller mangel skal Leietaker melde innen rimelig tid.

13. BYGNINGSMESSIGE ARBEIDER I LEIEOBJEKTET

13.1 Leietakers rettigheter

Leietaker har rett til å montere normal fast innredning som følger av driften av Leietakers virksomhet. Andre forandringer i husrom eller på eiendommen for øvrig, kan ikke foretas uten Utleiers samtykke. Slikt samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

13.2 Utleiers rettigheter

Utleier har rett til å foreta de arbeider som Utleier finner påkrevd for bygningens forsvarlige vedlikehold eller forandringer både i og utenfor de leide lokaler. Ved slikt arbeid skal Leietaker varsles senest 3 –tre – måneder før arbeidet planlegges påbegynt, og plan for gjennomføring av arbeidet skal settes opp i samråd med Leietaker.

14. SKILTING

Leietaker har rett til å foreta utvendig skilting for egne lokaler.

15. FORSIKRING

Utleier plikter å holde bygget forsikret. Leietaker kan kreve at den annen part legger frem forsikringsbevis med vilkår og kvittering for betalt forsikring. Partenes rettslige posisjon skal ikke påvirkes av om forsikringsbevis/kvittering er fremlagt eller ikke.

16. MISLIGHOLD

16.1 Leietakers mislighold

Leietaker er erstatningsansvarlig for all skade eller mangler som skyldes ham selv, eller folk i hans tjeneste, eller andre personer som han har gitt adgang til lokalene eller Eiendommen for øvrig.

Erstatningsansvaret gjelder også ved forsømmelse av å gi slik melding som han er pliktig til etter punkt 12.

Leietaker svarer også for frostskaider som skyldes ham selv eller folk i hans tjeneste.

16.2 Utleiers mislighold

I tillegg til krav på dagbot og forholdsmessig reduksjon i leien etter punkt 5, kan Leietaker kreve prisavslag, erstatning og/eller heving etter husleielovens kapittel 2. Påløpt dagbot skal komme i fradrag for eventuell erstatning dersom det kreves erstatning for det samme forholdet som utløste dagboten.

Leietaker kan holde tilbake betaling ved mislighold, men ikke åpenbart mer enn det som synes påkrevd for å avhjelpe virkningene av mislighold, og bare inntil forholdet er brakt i overensstemmelse med avtalen.

17. FREMLEIE, ENDRINGER PÅ EIERSIDEN

17.1 Fremleie

Leietaker har med Utleiers skriftlige samtykke, rett til å fremleie lokalene. Utleier kan ikke nekte samtykke uten saklig grunn. Dersom Utleier ikke har gitt skriftlig svar på forespørsel om samtykke innen en måned etter at forespørselen ble sendt Utleier, anses samtykke som gitt.

17.2 Endringer på eiersiden

Utleier plikter å informere Leietaker skriftlig om endringer på eiersiden.

18. LEIEFORHOLDETS VARIGHET- OPPHØR

I forhold til lokalene for Haldi nasjonalparksenter løper avtalen fast i 20 år fra det tidspunkt lokalene er overtatt, jf. pkt. 5.

Leietaker har rett til reforhandling av husleieavtale etter 20 år, i henhold til reduserte kapitalkostnader.

Deretter forlenges leieavtalen automatisk med 1 år av gangen, med mindre en av partene skriftlig har sagt opp avtalen, med 6-seks mnd varsel forut utløpet av den enkelte leieperiode.

19. TILBAKELEVERING AV LOKALENE VED LEIETIDENS UTLØP

Ved leietidens utløp tilbakeleveres lokalene ryddet og i rengjort stand. Leietaker har ikke ansvar for forringelse som følge av elde og alminnelig slitasje. Dersom det er fastsatt en omforent vedlikeholdsplan, og vedlikeholdsplikten er utført i tråd med denne, skal forringelse ansesvære et resultat av elde og alminnelig slitasje.

Leietaker plikter ikke fjerne eller sette opp skillevegger, fast inventar, ledninger og lignende som han har montert eller fjernet. Velger Leietaker å ta med slikt inventar, skal lokalet bringes tilbake til opprinnelig stand.

Leietaker plikter heller ikke pusse opp eller vedlikeholde umoderne installasjoner, innredninger, ledninger og lignende som allikevel skal fjernes.

20. PROSESSUELLE BESTEMMELSER

Partene vedtar eiendommens verneting i alle tvister som gjelder leieforholdet.

Blir leien eller avtalte tilleggsytelser ikke betalt innen 14 dager etter at skriftlig påkrav har funnet sted på eller etter forfallsdag, kan Leietaker kastes ut uten søksmål etter tvangsfullbyrdelsesloven § 13-2 tredje ledd bokstav a. Leietaker vedtar utkastelse etter tvangsfullbyrdelsesloven § 13-2 tredje ledd bokstav b, dersom han ikke flytter når leietiden er ute, såfremt ikke annet blir avtalt mellom partene ved dette tidspunktet.

Partene kan avtale at uenighet og tilbakelevering av leieobjektet og øvrige tvister knyttet til uenighet vedrørende denne avtalen kan løses ved voldgift. Voldgiftsretten settes med en uavhengig representant oppnevnt av hver part, som sammen velger voldgiftsrettens leder. For øvrig gjelder lov om voldgift av 14. mai 2004 nr. 25.

21. SPESIELLE BESTEMMELSER

Ved omorganisering av Halti nasjonalparksenter eller ved kommunesammenslåing der dette har betydning for leieavtalen skal den reforhandles.

22. FORHOLDET TIL HUSLEIELOVEN

Dersom ikke annet er bestemt i kontrakten, gjelder husleielovens regler med unntak av §§ 3-5, 3-6, 4-3, 8-4 og 8-5.

23. TAUSHETSPLIKT

Utleier, og enhver som opptrer på vegne av utleier, har taushetsplikt for eventuelle opplysninger som man får kjennskap til i forbindelse med denne avtalen eller tilgang til leieobjektet. Taushetsplikten gjelder uten tidsbegrensning, også etter opphør av kontraktsforholdet.

24. TINGLYSING

Kontrakten kan tinglyses. Utgifter forbundet med tinglysing bæres av Leietaker.

Vedlegg:

Kravspesifikasjon
Tegninger

LEIEKONTRAKT

1. AVTALENS PARTER

Utleier: Nordreisa kommune, 9156 Storslett
Tlf 77 77 07 00
Org nr 943 350 833

Leietager: Halti Næringshage A/S, 9151 Storslett
Tlf 77 77 05 70
Org nr 983 839 517

2. LEIEOBJEKT

Leieobjektets adresse: Halti, Hovedveien 2, 9151 Storslett G.nr 43 b.nr 37

Leieobjektets areal:

Hele andre etasje 430 m²

Fellesarealer i første etasje: hallen, kantine, røykerom og Ishavsstudio*. For Ishavsstudio og kantina lages det en tilleggsavtale som regulerer utleie og drift av disse rommene.

Fjernlager og arbeidsrom i kjelleren 74 m²

Parkering: Parkering skjer på opparbeidet parkeringsplass sør for bygget.

* Inkludert i leien er bruk av Ishavsstudio og kantina til møter og lignende med varighet inntil 1 dag. Ut over 1 dag betales leiepris i hht driftsavtale.

3. LEIEPRIS

Leien er avtalt til kr 325.000 pr år.

Leien betales uoppfordret forskuddsvis den 1. hver måned.

Husleie gjelder fra 01.10.2001, med forfall er den 15. i hver måned.

Ved forsinket betaling belastes 12 % rente pro anno for påbegynt måned etter forfall.

Tilleggsytelser

-oppvarming/strøm, renhold, vaktmester og brøyting er inkl. i leiesummen

4. LEIETID/OPPSIGELSE

Leieforholdet gjelder for 1 –ett- år fra 01.10.2001.

Deretter forlenges leieavtalen automatisk med 1 år av gangen med mindre en av partene skriftlig har sagt opp avtalen med 6 –seks- måneders varsel forut utløpet av den enkelte leieperiode.

5. REGULERING AV LEIEN

Leien reguleres hvert år med 70 % av den prosentvise endringen i SSBs konsumprisindeks. Første husleieregulering skal skje med virkning fra 01.01.2003 og med bakgrunn i endringen i indeksen for perioden fra 01.01.2002 til 01.01.2003.

6. BRUK OG VEDLIKEHOLD AV LOKALENE

Lokalene skal nyttes til næringslokaler og øvrige aktiviteter som naturlig hører under Halti næringsshages virksomhet.

Endret bruk krever samtykke fra utleier.
Leietager har rett til framleie av lokalene i andre etasje.

Lokalenes stand ved overtakelse er i samsvar med de krav som følger av gjeldende lover og forskrifter, og overleveres leietaker i besiktiget stand.

Bygningsmessige endringer kan ikke foretas uten samtykke fra utleier. Dersom leietaker gis anledning til bygningsmessige endringer i lokalene er det leietakers ansvar at gjeldende lover og forskrifter følges. I tillegg må leietaker forsikre de bygningsmessige endringene.

Pålegg og krav fra det offentlige som følge av leietakers virksomhet i lokalene er leietakers ansvar. Øvrige bygningsmessige, tekniske og miljømessige krav fra offentlig myndighet er utleiers ansvar.

Utleiers ansvar for drift og vedlikehold omfatter offentlige avgifter som er knyttet til eierforholdet, tekniske anlegg, forsikring av bygningen samt vedlikehold, herunder vinduer utvendig.

7. FORSIKRING

Leietaker tegner selv forsikring på egne installasjoner, glass i leide lokaler i 2.etasje, innbo, løsøre, avbrudd og ansvar. Med glass i andre etasje menes innvendig glass mellom kontorer og fellesareal/ møterom.

8. TILBAKELEVERING AV LOKALENE VED LEIETIDS UTLØP

Ved fraflytting leveres lokalene tilbake i ren- og ryddiggort stand. Leietaker har ikke ansvar for forringelse som følger av elde og alminnelig slitasje.
Fast inventar, ledninger og lignende som leietaker uten forhåndsamttykke har installert, kan av utleier kreves fjernet og lokalene brakt i samme stand som ved overtakelse.

9. MISLIGHOLD

Ved eventuelt mislighold av denne kontrakt, oppnevner partene Nord-Troms herredsrett som rett verneeting.

10. HUSLEIELOVEN

I forhold hvor ikke annet er bestemt i denne kontrakt, skal husleielovens bestemmelser gjelde.

11. UNDERSKRIFT

Denne avtalen er utferdiget og undertegnet i 2 -to- eksemplarer hvorav utleier og leietaker får hver sitt eksemplar.

12. TINGLYSNING

Leietaker har rett til å tinglyse denne kontrakten.

Storslett, den.....

Storslett, den.....

Nordreisa kommune
-utleier-

Halti næringshage
-leietaker-

Konto	Regnskap/budsjett Helti 2020	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Oppr budsj (1)	Budsjettreg. (1)	Rest	Forbruk i %
11201	ANDRE DRIFTSUTGIFTER	0,00	1500	1500	0	1 500,00	0,00
11300	TELEFON,LINJE,SAMBAND	36 129,24	36000	0	36000	-129,24	100,36
11401	TRYKKING, KOPIERING	0,00	4000	4000	0	4 000,00	0,00
11800	STRØM	389 806,92	552080	552080	0	162 273,08	70,61
11850	FORSIKRING	63 252,00	67877	67877	0	4 625,00	93,19
11851	ALARMSYSTEMER	0,00	20743	20743	0	20 743,00	0,00
11951	PROGRAMVARE	8 469,13	8200	8200	0	-269,13	103,28
11953	KOMMUNALE EIENDOMSGEBYRER	22 208,35	49440	49440	0	27 231,65	44,92
11959	FASTE AVGIFTER,GEBYRER OG LISET	31 455,00	54000	54000	0	22 545,00	58,25
11960	KOMMUNAL RENOVASJON	55 331,20	53560	53560	0	-1 771,20	103,31
12000	INVENTAR OG UTSTYR	0,00	15000	15000	0	15 000,00	0,00
12002	EDB-UTSTYR	1 279,20	0	0	0	-1 279,20	0,00
12312	VEDLIKEHOLD INVENTAR/UTSTYR	383,20	0	0	0	-383,20	0,00
12317	VVS	14 445,60	52610	52610	0	38 164,40	27,46
12318	ELEKTRISK	61 764,13	0	0	0	-61 764,13	0,00
12400	DRIFT/SERVICE/REP. AVTALE	126 547,48	43000	43000	0	-83 547,48	294,30
12410	DRIFT/SERVICE NØDMELD./DIR.VARS	48 328,00	21000	21000	0	-27 328,00	230,13
12500	VEDLIKEHOLDSMATERIELL BYGG	34 432,90	163376	163376	0	128 943,10	21,08
12501	MATERIELL INVENTAR/UTSTYR	0,00	13000	13000	0	13 000,00	0,00
12705	KONSULENTTJENESTER	21 788,51	0	0	0	-21 788,51	0,00
11-59	Øvrige utgifter	915 620,86	1155386	1119386	36000	239 765,14	1 146,87
16300	LEIEINNTEKTER HUS/LOKALER/MATE	-1 170 360,00	-1259000	-1259000	0	-88 640,00	92,96
16303	HUSLEIEINNTEKTER MMVA	-1 036 956,00	-1122000	-1122000	0	-85 044,00	92,42
17300	REFUSJON FRA FYLKET	-1 024 000,00	-1024000	-1024000	0	0,00	100,00
60-99	Inntekter	-3 231 316,00	-3405000	-3405000	0	-173 684,00	285,38
669	Drift Helti	-2 315 695,14	-2249614	-2285614	36000	66 081,14	1 432,25
		-2 315 695,14	-2249614	-2285614	36000	66 081,14	1 432,25

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
31/21	Nordreisa formannskap	29.04.2021
34/21	Nordreisa kommunestyre	06.05.2021

Omdisponering i investeringsbudsjettet for å finansiere utbygging av lokaler til barneverntjenesten på Storslett skole

Vedlegg

- 1 Skisse inngang-møterom-venteareal og resepsjon
- 2 Skisse kontor

Saksprotokoll i Nordreisa formannskap - 29.04.2021

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

- Investeringstiltaket «Ombygging Storslett skole» økes med kr 500 000 for å tilpasse barneverntjenestens behov for lokaler.
- Beløpet dekkes inn ved omdisponering av 500 000 fra gravlund Rovdas, da dette prosjektet er noe forsinket i forbindelse med grunnerverv. Sluttarbeidet på Rovdas kirkegård ferdigstilles i 2022 med sluttbevilgning.

Kommunedirektørens innstilling

- Investeringstiltaket «Ombygging Storslett skole» økes med kr 500 000 for å tilpasse barneverntjenestens behov for lokaler.
- Beløpet dekkes inn ved omdisponering av 500 000 fra gravlund Rovdas, da dette prosjektet er noe forsinket i forbindelse med grunnerverv. Sluttarbeidet på Rovdas kirkegård ferdigstilles i 2022 med sluttbevilgning.

Saksopplysninger

Barneverntjenesten i Nordreisa har vært lokalisert i leide lokaler i bankbygget siden september 2019. Tjenesten ble flyttet ut fra lokaler på Flomstad på grunn av mangel på plass. På Flomstad var tjenesten samlokalisert med helsestasjon, ungdomskontakt og åpen barnehage. Kommunen betaler en årlig husleie på kr 500 000 for lokaler til tjenesten. I budsjettbehandlingen ble det lagt inn et tiltak i budsjettet til oppvekst og kultur og investeringsbudsjettet for å flytte tjenesten til Storslett skole.

Drift og utvikling har nå gjort nye kostnadsberegninger i forhold til de skisserte planer. Summen som er satt av i investeringsbudsjettet for 2021 er ikke tilstrekkelig for å få på plass gode nok lokaliteter til tjenesten.

Kommunedirektørens investeringsbudsjett vedtatt i kommunestyret desember 2020 sier følgende:

Jf. driftsutvalgets vedtak 59/20. Oppvekst og kultur anbefaler å flytte barnevernet over til Storslett skole. Dette vil spare dem for leieutgifter, men vil medføre en investering på kr 1 000 000. det utgjør ca. 2 års leieutgifter. Dette vil medføre små ekstrautgifter for drift og utvikling og vil dermed være en lønnsom investering.

*Tiltak i økonomiplanen 2021-2024, oppvekst og kultur:
Vedtatt i kommunestyret desember 2020.*

Barnevernstjenesten leier privat i bankbygget og har en årlig husleie på kr 500 000. Avtalen kan sies opp 1.10.2021 og da vil det kunne være mulig for barnevernstjenesten å flytte inn i den gamle tannlegefløya på Storslett skole. Fløya må pusses opp og det har en investeringskostnad på kr 1 000 000

Effekten av tiltaket i 2021 vil være 3/12 virkning og full virkning i 2022.

Behovsskisse fra tjenesten

Barneverntjenesten v/verneombudet har levert en oversikt over hvilke behov tjenesten har. Basert på samtaler med ansatte i barneverntjenesten om lokaler og det fysiske arbeidsmiljøet framkommer det følgende om krav til utforming av lokaler:

1. Det må være tilstrekkelig antall cellekontor. Tjenesten har behov for 10 cellekontor ihht til norm om cellekontor (størrelse, utsyn/ dagslys/ støy/luft). Herav ett kontor til merkantilt ansatte og ett til leder av tjenesten.
2. Pauserom med kjøkkenmulighet/ kjøkkenkrok", arkiv/ IKT/ kopirom, garderobe, toalett.
3. Det er behov for to møte/ samtalerom, herav ett barne- og familietilpasset samhandlingsrom.
4. Det er behov for venteplass tilknyttet møte/samtalerom. Lyddemping/isolasjon etter gjeldende krav til arbeid.
5. Behov for tilrettelegging for en "sikker sone som er fysisk atskilt fra de ansattes arbeidslokaler.
6. Mulighet for skjermet inngang/ utgang for brukere av barneverntjenesten.

Det har vært avholdt 3 møter mellom oppvekstadministrasjonen, barneverntjenesten og driftsavdelingen i Nordreisa kommune i perioden fra mars til april. I første møte ble tegninger presentert og barneverntjenesten kunne komme med ønsker om tilrettelegging og tilpasninger. I siste møte 20.4.2021 deltok også veiledningstjenesten som barnevernfaglig bistand og med mange års erfaring fra ulike barnevernstjenester i landsdelen og landet forøvrig. Veilederne har

sett mange ulike løsninger på lokaler og har bidratt med sin kompetanse for å få på plass gode løsninger.

Det er et handlingsrom mellom det som er optimalt og godt nok. Dette handlingsrommet ble utgangspunktet for samtalen. Et annet viktig moment som ble trukket frem er å la tjenesten bli mere tilgjengelig for samarbeidspartnere og klienter.

Ved en gjennomgang av tjenesten sine behov er det nå lagt opp til følgende:

1. Tjenesten får 8 cellekontorer (tannlegefløya), hvor det er satt av ekstra størrelse til leder. Merkantilt personale får eget kontor i forbindelse med en resepsjon med serviceluke som bygges der hvor auditoriet er i dag. E – 111. Til sammen 9 kontor.
2. Pauserom med kjøkkenrom deles med lærere på skolen. Det legges opp til at tjenesten får eget arkivrom med kopiering og det legges til rette for egen kaffekrok hvor det kan ordnes med møtekaffe. Garderober og toalettfasiliteter er i direkte tilknytning til kontorene.
3. Stort møterom bygges om ved å bruke resterende plass i auditoriet E-111. Lite møterom/samtalerom trenger noe ombygging(lydisolering) E-108.
4. Venterom vil være i E-112 B i gangarealet utenfor resepsjonen og møterommene.
5. Sikker sone vil være innenfor «tannlegefløya» der alle saksbehandlere og leder har kontor. Det kreves chip og kode for å kunne komme inn og det legges inn en egen utgangsdør som går direkte ut til parkeringsområdet. For øvrig er inngang til tjenesten åpen for gjester, samarbeidspartnere og klienter/brukere som kan henvende seg i resepsjonen.
6. Det vil ikke legges opp til en skjermet inngang. Gjester, samarbeidspartnere og klienter/brukere benytter seg av samme inngang som de som skal til PPT, logoped og evt. skolehelsetjenesten.

Vurdering

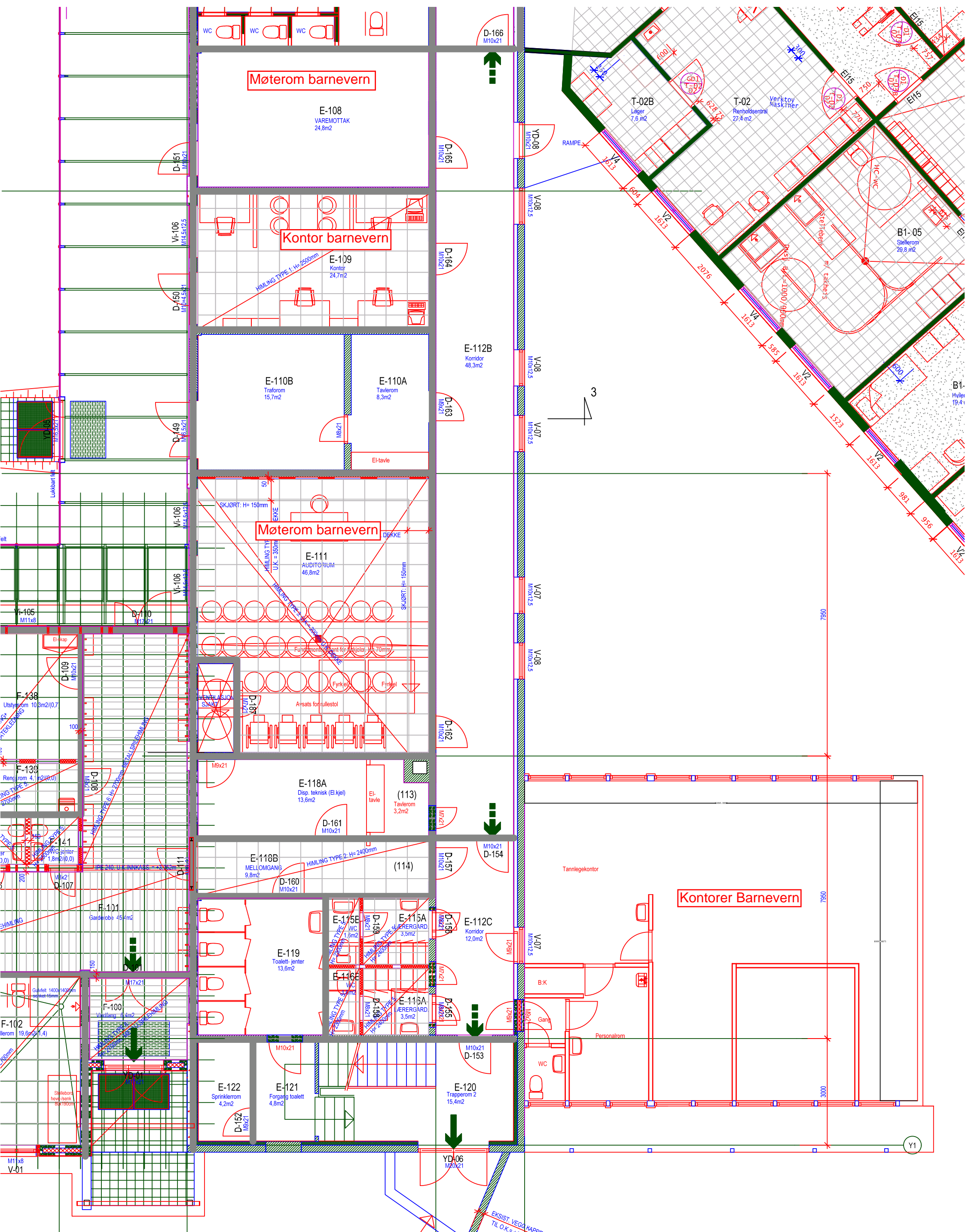
Etter første møte har det vært avholdt 2 justeringsmøter for å se om man kunne finne løsninger innenfor rammen av investeringsbudsjettet på kr 1 000 000. Det er til sammen 9,4 stillinger i barnevernet, og man ble i siste møtet enig om at beste løsning er å flytte merkantile ressurser ut av «tannlegefløya» og innrede auditoriet som kontor/resepsjon og et større møterom. (E-111). Dette krever ombygging som medfører en økning i kostnader på kr. 500 000.

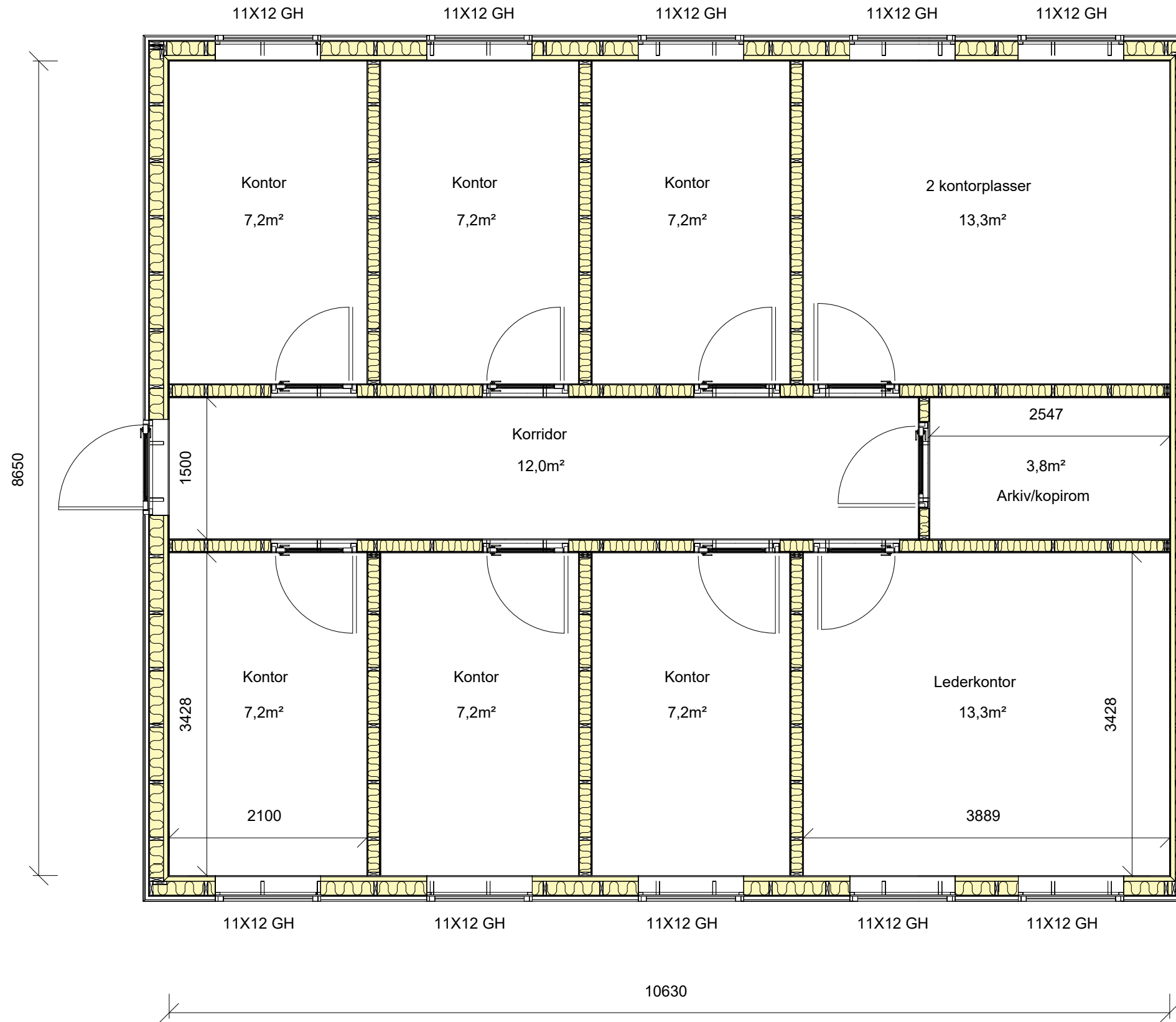
Å få på plass gode og permanente lokaler i kommunalt bygg er viktig for kommunen og tjenesten. Det er viktig for kommunen å få på plass gode lokaler til tjenesten som fremmer godt arbeidsmiljø og en god kultur for deling, åpenhet og samarbeid med andre faginstanser. Veiledningstjenesten har vært tydelig på at det er viktig med åpenhet og synlighet når man skal bygge et godt omdømme i lokalmiljøet.

Det er politisk vedtatt å reetablere et Familiesenter i Nordreisa kommune og dette er tenkt lokalisert på Storslett skole, sammen med PPT og andre samarbeidspartnere. Veilederne har påpekt viktigheten av å få barnevernet inn i samme hus som de andre enhetene som skal utgjøre dette huset og begrunner dette med mulighetene og forutsetningene for et godt samarbeid til det beste for barn, unge og familier i Nordreisa kommune.

Anbefaling

Kommunedirektøren anbefaler kommunestyret å gi tilleggsbevilgning på dette prosjektet slik at dette kan realiseres med ferdigstillelse høsten 2021.

Dato	Konstr./Tegnet	Godkjent	Målestokk	A3	
23.02.2021	Ketil Jensen		1:50		
Ombygging tanlegefløy til kontorfløy - Storslett skole				Erstatning for:	Erstattet av:
Henvising:				Beregning:	

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
35/21	Nordreisa kommunestyre	06.05.2021

Status barneverntjenesten 1. kvartal 2021

Kommunedirektørens innstilling

Statusrapporten for barnevernstjenesten tas til orientering.

Saksopplysninger

Del 1: Kommunens rapportering til Statsforvalter pr. 1. kvartal 2021

Del 2: Kommunens oppdaterte status på lukking av avvik etter tilsynet høsten 2020.

Del 3: Vurderinger og nytt pålegg fra Statsforvalter om rapportering av tiltak og oppfølging av fosterhjem som skal rapporteres innen 12.5.2021

Del 1: Kommunens rapportering til Statsforvalter om barneverntjenesten pr 1. kvartal

Her følger vår rapport som er sendt til Statsforvalteren i Troms og Finnmark:

«Det vises til deres brev av 23.05.19 med ref 2019/200.

Det bes i brevet om rapportering fra kommuneledelsen på situasjonen i tjenesten - herunder sykemeldingsprosent, vakante stillinger, utlysninger, ledelse, arbeidsmiljø og hvordan situasjonen håndteres fra kommuneledelsens side.

Sykefravær:

Pr. 1. kvartal: 19%.

Herav 1 langtidssykemelding på 60 % i mars. I januar og deler av februar var det 3 langtidssykemeldte.

Fraværet har gått noe ned på slutten av kvartalet, det er en positiv utvikling. Det rapporteres om mindre egenmeldt fravær og korttidsfravær i tjenesten. Leder for barneverntjenesten kunne melde om at det er 6 uker siden sist egenmelding i tjenesten.

Vakante stillinger og stillingsutlysninger:

150 % saksbehandlerstillinger er utlyst. Det er pr. 31.3.21 full bemanning da det er 2 innleide konsulenter som arbeider i tjenesten. En av de faste ansatte har sagt opp sin stilling med virkning fra 31.4.21.

Det ble gitt en ekstra fast stilling til tjenesten for å dekke opp sykefravær. Fra 8,4 til 9,4 stillinger. (fra og med 1.4.2020).

Som en ekstra forsikring dersom det skulle komme ytterligere fravær har kommunen vært i kontakt med Kåfjord kommune for å høre om de kan bistå ved behov. Kåfjord kommune har vært positive og gitt tilbakemelding om at de kan bistå med undersøkelser og fosterhjemsoppfølging ved behov.

Ledelse og kommunesamarbeid:

Virksomhetsleder barnevern følges opp av kommunalsjef for oppvekst og kultur. Kommunedirektør følger opp kommunalsjef og bistår kommunalsjef i forhold til oppfølgingen av barnevernet.

Kommuneledelse, politisk ledelse og barnevernsleder startet opp samarbeidet med veiledningsoppfølging fra BUFDIR høsten 2020. Veilederne fra BUFDIR er innforstått med dagens situasjon i kommunen og i tjenesten og veileder utfra lokale behov. Veilederne har ukentlig dialog med barnevernleder og jevnlig dialog med kommunalsjefen og øvrig kommunal ledelse.

I løpet av februar tok kommunedirektøren kontakt med Tromsø kommune for å undersøke mulighetene for et samarbeid om barneverntjenesten mellom Nordreisa og Tromsø kommune.

22.2.21 Uformelt møte med Tromsø kommune og et mulig samarbeid om barneverntjenester.

2.3.21 Saken drøftes med Statsforvalteren v/ leder Hilde Bremnes.

3.3.21 Nordreisa kommune sender en formell forespørsel til Tromsø kommune om et mulig samarbeid.

16.3.21 Kommunalsjefen deltok på barnevernstjenesten sitt morgenmøte. Orienterer om notatet til kommunestyret og om mulighetene for et evt. samarbeid med Tromsø kommune.

18.3.21 Orienterer kommunedirektøren kommunestyret om et mulig samarbeid med barneverntjenesten i Tromsø kommune. Bakgrunnen for orienteringen var høyt sykefravær over lengere tid, avvik i tjenesten og tilsyn fra Stasforvalteren som har påpekt flere lovbrudd i tjenesteområdet.

Konklusjon: Nordreisa og Tromsø er interessert i å gå videre i forhold til et mulig samarbeid. Tromsø vil sjekke ut mot politisk nivå at dem kan gå videre i prosessen. Nordreisa har allerede orientert politisk ledelse (ordfører, administrasjonsutvalget og utvalgsleder).

29.3.21 Arbeidsgruppemøte om et evt. samarbeid med Tromsø kommune. I arbeidsgruppa deltar leder for tjenesten, kommunalsjef for oppvekst og kultur, hovedtillitsvalgt fra Fagforbundet, plassstillitsvalgt i tjenesten og verneombud i tjenesten.

Foreløpig konklusjon fra arbeidsgruppa: Et mulig samarbeid med Tromsø kommune er ikke ønsket. Begrunnelsen fra arbeidsgruppa er: Avstanden er for stor, det vil bli mer utfordrende å rekruttere lokalt, fordelene med et større fagmiljø og kompetanse kan ikke veie opp for lokal kunnskap og kort responstid med en lokal tjeneste. Ansatte i tjenesten har stor tro på at utfordringene som hittil har preget tjenesten kan løses lokalt, med bistand fra veiledningstjenesten, kommunen og konsulenter når det er behov for det. Det presiseres fra tjenesten at de er avhengig av eksterne konsulenter for å unngå fristbrudd i saker per nå og at det vil være behov for konsulenter i framtiden da det fortsatt er utfordrende å rekruttere til tjenesten.

7.4.21 Utvalgsmøte i oppvekst og kultur. Ta stilling til veien videre.

23.4.21 Avtale om et formelt møte mellom Tromsø og Nordreisa kommune utgikk.

Konklusjon fra politisk utvalgsmøte er å avvente et samarbeid med Tromsø kommune.

Akuttvakt:

Tjenesten fungerer godt. Det er Kåfjord kommune som er vertskommune for samarbeidet fra og med 1.1.2021. Evalueringssmøte er avtalt 28.4.2021. Akuttsamarbeidet fungerer meget godt. Tjenesten har kjøpt og fått opplæring i nytt tlf system for akuttvakta som skal gjøre mottak og organisering av akuttberedskapen smidigere.

Arbeidsmiljø:

Tjenesten arbeider fremdeles systematisk med det psykososiale arbeidsmiljøet. Virksomhetsleder for barnevernstjenesten rapporterer at arbeidsmiljøet er godt. De har fremdeles hyppige personalmøter (hver

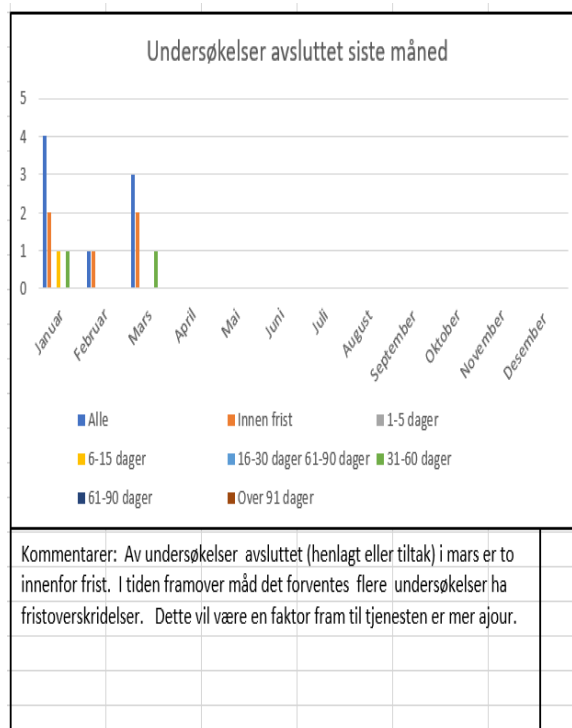
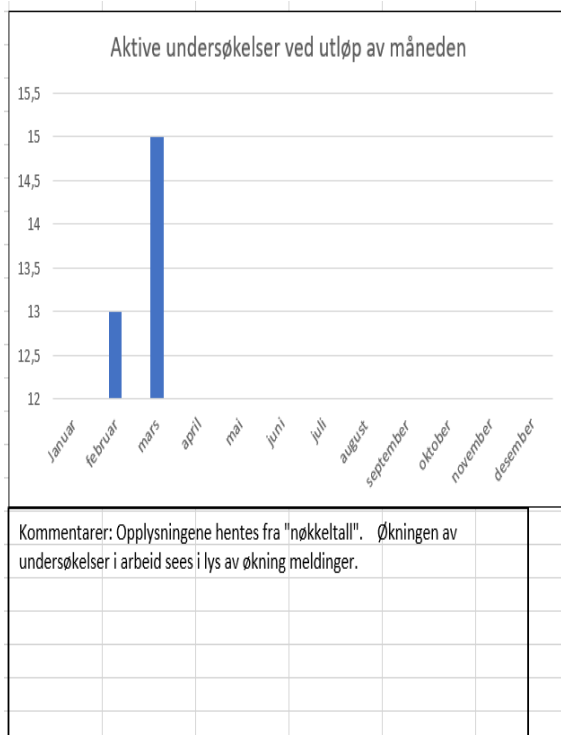
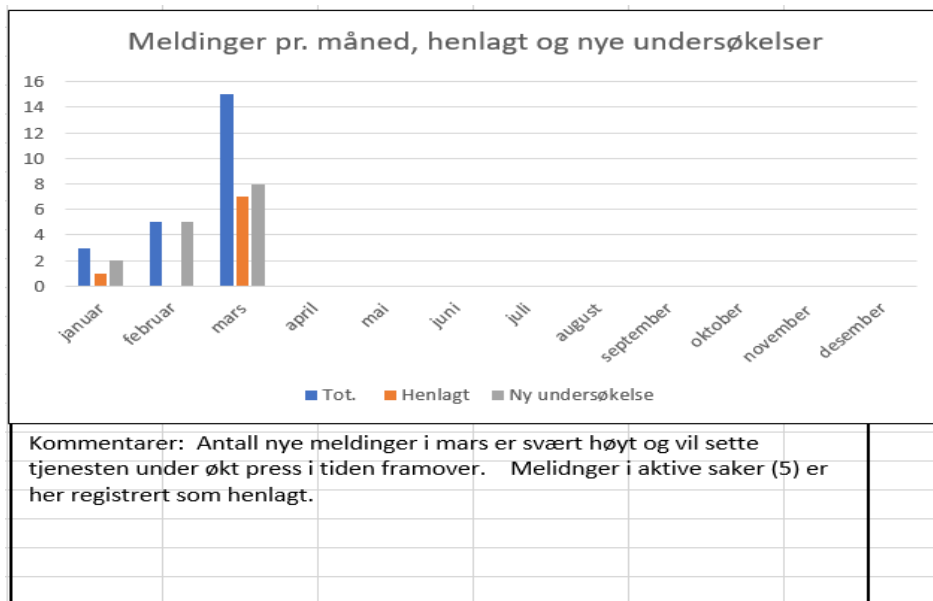
14. dag), der de går igjennom kommunikasjonsregler og de psykososiale miljøet på en systematisk måte. Det er fokus på inkludering og samarbeid. I juni 2021 skal hele kommunen gjennomføre en medarbeiderundersøkelse fra KS, 10-faktorundersøkelse.

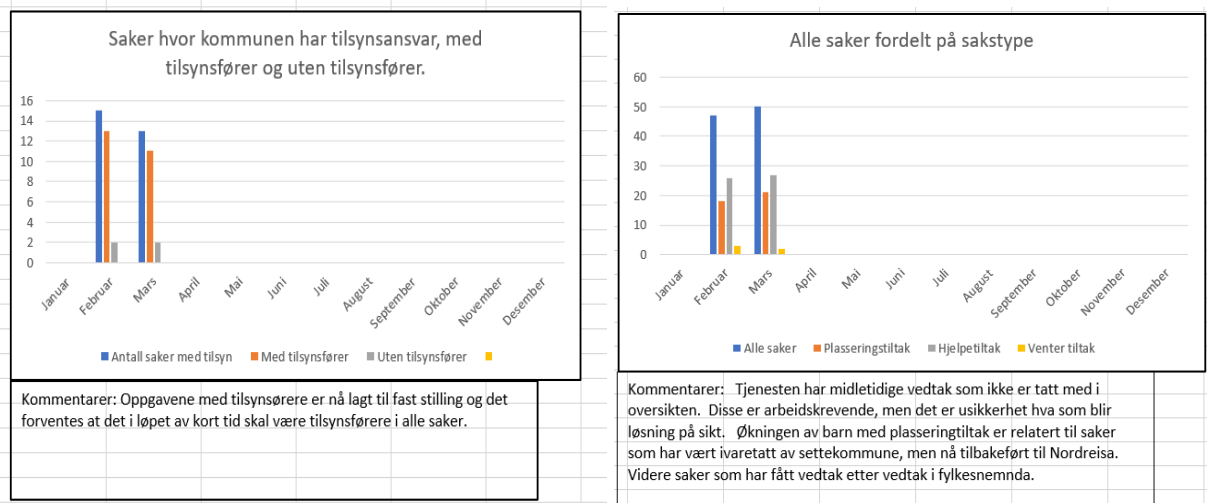
Arbeidsmiljø faglig:

På bakgrunn av det nasjonale tilsynet som ble gjennomført høsten 2020 er det gjennomgang av retningslinjer og prosedyrer på undersøkelser i tjenesten. Veiledningstjenesten bistår i arbeidet med å forenkle og presisere retningslinjer og prosedyrer. Det sees også på maler og oppsett i Familia.

Barnevernleder har gjennomgang med alle saksbehandlere for å påse at lovkrav etterfølges og har særlig vekt på de områdene hvor Statsforvalteren påpekte lovbrudd og mangler.

Status i tjenesten:

Barnevernledelse:

Leder følger opp den enkelte saksbehandler og skal gjennomgå lovkrav i rutinemøter.

Det er laget en instruks til ansatte på at all saksbehandling skal dokumenteres fortløpende og senest innen en uke. Det er månedlig individuell gjennomgang av klientliste. Sakene fargekodes og leder avgjør om enkelte saker kan avsluttes, vente, ha et øye på og hvilke saker som må prioriteres. Gjennomgangen vil gi stedfortreder status på nåsituasjon og vil også være til hjelp i fordeling av nye saker som kommer inn.

Det er laget en foreløpig plan for videre veiledning og tema for neste møte er rett vurdering i rett tid. Deretter skal tjenesten sammen med veilederne bygge en struktur for hvordan tjenesten håndterer arbeidet sitt fra melding til undersøkelse, vurdering og vedtak. Tiltak og evaluering av tiltak og oppfølging av fosterhjem og tilsyn vil få tettere oppfølging etter at avvikene innen undersøkelser er lukket.

Kommuneledelsens håndtering:

Kommunedirektør har ukentlig dialog med kommunalsjefen som igjen følger opp virksomhetsleder for barnevern i samarbeid med veiledningstjenesten fra BUFDIR. I samarbeid med veiledningstjenesten har kommunen tatt i bruk et nytt enkelt internkontrollsystem for å følge opp tjenesten.

Det er fortsatt store utfordringer knyttet til tjenesten i Nordreisa kommune får å kunne få på plass en tjeneste som leverer stabilt over tid og en kommune som legger til rette for et godt forebyggende arbeid som en del av tidlig innsats på tvers av helse og oppvekst.

I samarbeid med det politiske er det planlagt å reetablere et familiesenter i Nordreisa hvor det å samarbeide om å styrke tidlig innsats og forebygge at barn, unge og familier kommer i sårbare situasjoner, eller ikke får tidlig hjelp på et lavest mulig nivå. Det planlegges utlysning i slutten av april for å få på plass en virksomhetsleder for et familiesenter.»

Del 2: Status plan for tiltak Nordreisa barneverntjeneste og kommuneledelsen – oppfølging etter Statsforvalterens tilsyn

Utført - 4.1.2021

Mål: Sikre et godt samarbeid mellom politisk ledelse, kommuneledelse og barnevernsleder. Det er etablert en arbeidsgruppe bestående av politisk ledelse, kommunal ledelse, barnevernleder og veiledningstjeneste fra BUFDIR.

4.1.2021 ble det avholdt et arbeidsmøte med veiledningstjenesten og ledelsen i barneverntjenesten, kommuneledelse og politisk ledelse. Gjennomgang av tjenesten etter GROW-modell, sett opp mot tilsynet og hva som er dagens realitet i tjenesten/kommunen.

Innen – 1.4.2021

Utarbeide nye rutinebeskrivelser oppdatert etter nye lover og forskrifter for håndtering av undersøkelser i kommunen sammen med veiledningstjenesten og personale i barneverntjenesten rutinehåndbok. Det planlegges en samling i februar hvor de nye rutinene skal utarbeides og en samling i mars hvor nye rutiner skal implementeres i tjenesten.

Utarbeide nye rutiner i rutinehåndboka som sikrer at alle i tjenesten har kjennskap til rutinene, også opplæring av nyansatte og evt. innleide konsulenter i tjenesten. (Arbeidet pågår og forventes ferdigstilt innen 01.06.2021).

Alle undersøkelser gjennomføres etter en mal for undersøkelsesplan. Barnevernleder sikrer at alle i tjenesten har kjennskap til og kan bruke mal for undersøkelser for å sikre framdrift og at situasjonen til barnet blir belyst tilstrekkelig.

Alle saksbehandlere følges opp og alle undersøkelsessaker kontrolleres av barnevernsleder ved oppstart, underveis og til slutt. Samtaler med barnet, barnets rett til medvirkning, barnets bestevurdering og saksbehandlers barnevernfaglige og juridiske vurdering, følges opp særskilt.

(Arbeidet pågår og forventes ferdigstilt innen 01.06.2021).

Kommuneledelsen ved sektorleder for oppvekst og kultur utarbeider nye internkontrollrutiner som sikrer at oppgavene som utføres er i samsvar med lov og forskrift. Internkontrollrutinene utarbeides sammen med barneverntjenesten og veiledningstjenesten.

(Utført pr. 1.4.2021)

Kommuneledelsen sikrer sammen med barnevernleder at alle i tjenesten har kjennskap til og opplæring i kommunens avvikssystem og vet hvordan de kan melde avvik når det gjelder arbeid med undersøkelser.

(Opplæring pågår og forventes ferdigstilt 15.05.2021).

Kommuneledelsen sikrer sammen med barnevernleder at alle ansatte i tjenesten får tilstrekkelig opplæring i arbeid med undersøkelser.

(Arbeidet pågår og forventes ferdigstilt innen 01.06.2021).

Innen 1.5.2021

Kartlegging av barneverntjenestens kompetanse og behov for ny kompetanse. Det gjennomføres årlig en kartlegging av hvilken kompetanse som tjenesten har og hvilket behov det er for interne kurs, eksterne kurs, eller annen form for videreutdanning. Beskrivelse av hvordan ledelsen skal følge med på, og kontrollere at tiltakene fører til forventet endring.

(Kartleggingsverktøyet er ferdigstilt og oversendt ansatte. Kartleggingen forventes ferdigstilt innen 01.05.2021).

Innen 1.4.2021

Det utarbeides nye og mer omfattende internkontrollrutiner som gjennomføres hver måned i samarbeid med leder for barneverntjenesten. Sektorleder og leder for barneverntjenesten har faste møter hver mnd. for å gå gjennom internkontrollen, avviksmeldinger og for å planlegge erfaringsdeling og kompetansehevingstiltak i tjenesten.

(Internkontrollen er utført innen 1.5.2021, kompetansekartlegging er delvis utført, planlagt ferdigstilt 01.05.2021)

En gang i måneden deltar kommuneledelsen på fagmøter i tjenesten hvor gjennomgang av tjenesten sine rutiner etter rutinehåndboka brukes, øvrig internkontroll, melding av avvik, ivaretagelse av nyansatte og kompetansehevingstiltak er tema.

(Ikke utført, oppstart av tiltak er utsatt til 1.6.2021)

Nordreisa kommune sitt samfunnsoppdrag er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse eller utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse.

Del 3: Vurdering og nytt pålegg fra Statsforvalter om rapportering av tiltak og oppfølging av fosterhjem som skal rapporteres innen 12.5.2021

Tilsynet som ble gjennomført 31.9.-1.10.2020 ble levert som endelig rapport til kommunen 25. november og Nordreisa kommune svarte på denne rapporten innen fristen 1.11.2021, med en plan for tiltak for å rette opp lovbrudd. Statsforvalteren får en ny statusoppdatering innen 2.5.2021.

23.4.2021 har kommunen fått nytt pålegg om å rapportere status på tiltaksplaner og oppfølging av fosterhjem innen 12.5.2021. Pålegget kommer i forbindelse med Statsforvalters gjennomgang av halvårsrapport 2. halvår 2020 som viser at kommunen har avvik innen barn med tiltak og oppfølging av fosterhjem.

- *Rapporteringen viser at 14 av 29 (48 %) barn med tiltak ikke har tiltaksplan, og at 9 av 15 (60 %) barn med tiltaksplan over tre måneder ikke har fått sin plan evaluert siste halvår. Dette utgjør brudd på barnevernloven § 4-5.
Oppfølgings- og kontrollbesøk*
- *Barneverntjenesten i omsorgskommunen skal føre kontroll med hvert enkelt barns situasjon i fosterhjemmet, gjennom besøk i fosterhjemmet minimum 4 ganger pr. år, eller 2 ganger pr. år dersom antall besøk er besluttet redusert, jf. fosterhjemsforskriften § 7. I halvårsrapporteringen fremgår det at 6 av 16 (38 %) fosterbarn ikke har fått oppfylt kravet til oppfølgings- og kontrollbesøk av barneverntjenesten i Nordreisa. Dette er et brudd på fosterhjemsforskriften § 7.
Tilsynsbesøk*
- *Ifølge fosterhjemsforskriften § 8 har kommunen der fosterhjemmet ligger ansvar for at det føres tilsyn med hvert enkelt barn i fosterhjem. Barneverntjenesten har rapportert at 10 av 12 (83 %) av fosterbarna ikke har fått lovpålagte tilsynsbesøk. Dette er et brudd på fosterhjemsforskriften § 8.*

Det er kommuneledelsens vurdering at de utfordringer vi har i tjenesten er krevende å få rettet opp i og kommunen vil måtte bruke betydelige ressurser og egeninnsats for å få på plass en bærekraftig tjeneste som leverer tjenester for våre innbyggere til rett tid og med god kvalitet. Planen med konkrete tiltak for å rette opp lovbrudd må følges opp av kommunens ledelse og gjennomføres sammen med veiledningstjenesten og barneverntjenesten.

Etter at utbedring av pålagte tiltak innen undersøkelser og internkontroll er på plass vil kommunen sammen med tjenesten og veilederne ta tak i å utbedre rutiner for oppfølging av tiltak og fosterhjem.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
14/21	Nordreisa oppvekst- og kulturutvalg	03.05.2021
36/21	Nordreisa kommunestyre	06.05.2021

Endringer i barnehagestrukturen i Nordreisa kommune

Vedlegg

1 Nedleggelse Sørkjosen barnehage 0421.

Saksprotokoll i Nordreisa oppvekst- og kulturutvalg - 03.05.2021

Behandling:

Tove Mette Kristiansen (SP) fremmet følgende forslag:

For barnehageåret 21/22 opprettholdes dagens struktur. Sørkjosen- og Leirbukt barnehage slås sammen til en barnehage med lokalitet i Sørkjosen.

Det ble først stemt over Kristiansen (SP) sitt forslag. 3 stemte for og 3 stemte imot forslaget. Ved stemmelikhet avgjøres utfallet av møteleders dobbeltstemme. Møteleder stemte imot forslaget. Forslaget falt dermed.

Det ble deretter stemt over kommunedirektørens forslag. 3 stemte for og 3 stemte imot forslaget. Ved stemmelikhet avgjøres utfallet av møteleders dobbeltstemme. Møteleder stemte for forslaget. Forslaget ble vedtatt

Vedtak:

Barnehagestrukturen i Nordreisa endres slik (jfr. alternativ 1 i saksutredningen):

- Nye Høgegga barnehage tar inn full barnehagegruppe fra 1. august 2021. De yngste barna med deres søsken fra Sørkjosen barnehage tas inn i Høgegga barnehage. Personalet fra avdelingen i Sørkjosen barnehage følger med.
- Leirbukt barnehage opprettholder tre avdelinger og tar inn de den eldste barnegruppa fra Sørkjosen barnehage. Også her følger personalet med.
- Sørkjosen barnehage legges ned. Det starter nye prosesser med omplassering av berørte ansatte.
- Nordreisa kommune som arbeidsgiver gir garantier for at ingen ansatte mister sin stilling eller får redusert sin stilling i denne prosessen. Eventuell overkapasitet vil inngå i vikarpool.

Henvising til lovverk: Barnehageloven

Kommunedirektørens innstilling

Barnehagestrukturen i Nordreisa endres slik (jfr. alternativ 1 i saksutredningen):

- Nye Høgegga barnehage tar inn full barnehagegruppe fra 1. august 2021. De yngste barna med deres søsken fra Sørkjosen barnehage tas inn i Høgegga barnehage. Personalet fra avdelingen i Sørkjosen barnehage følger med.
- Leirbukt barnehage opprettholder tre avdelinger og tar inn de den eldste barnegruppa fra Sørkjosen barnehage. Også her følger personalet med.
- Sørkjosen barnehage legges ned. Det starter nye prosesser med omplassering av berørte ansatte.
- Nordreisa kommune som arbeidsgiver gir garantier for at ingen ansatte mister sin stilling eller får redusert sin stilling i denne prosessen. Eventuell overkapasitet vil inngå i vikarpool.

Saksopplysninger

Innledning

Nye Høgegga barnehage vil stå ferdig 1. august 2021. Da flytter barn og ansatte inn i en flott og moderne barnehage. Høgegga barnehage var i utgangspunktet planlagt godkjent for inntil 72 barn og skulle romme barn fra gamle Høgegga og Storslett barnehage. I prosessen med godkjenning av de nye avdelingene gir det samlede leke- og oppholdsarealet gir muligheten for å øke barnehageplassene med til sammen 24 plasser. Med bakgrunn i dette godkjennes barnehagen for inntil 96 barnehageplasser.

Etter den nye godkjenningen vil Høgegga barnehage kunne gi plass til flere barn enn det som var tenkt i utgangspunktet og det er nødvendig å gjøre nye vurderinger knyttet til kommunens barnehagestruktur. Når Høgegga barnehage vil ha inntil 96 barnehageplasser vil det ikke lengere være behov for en fireavdelings barnehage i tillegg. Med dagens barnetall vil det holde med fire avdelinger i Høgegga barnehage og tre avdelinger i Leirbukt barnehage. I vurderingen av å opprettholde Leirbukt barnehage og ikke Sørkjosen ble det blant annet vektlagt hvilke behov for vedlikehold byggene krever framover og at Leirbukt har tre avdelinger. Oksfjord oppvekstsenter, avdeling barnehage og de fire private barnehagene vil komme i tillegg. I oktober 2020 la oppvekst- og kulturutvalget inn en bestilling der ny barnehagestruktur skulle utredes.

14.10.2020 Revidert strategisk barnehageplan vedtas med følgende tillegg. Leirbukt og Sørkjosen barnehage slås sammen til en 4-avdelingsbarnehage, og ny lokalisering utredes. Sørkjosen skole, Sørkjosen barnehage eller Leirbukt barnehage.

Det skulle utredes om Leirbukt og Sørkjosen barnehage skulle slås sammen til en fireavdelings barnehage, lokalisert enten i ved Leirbukt barnehage, Sørkjosen barnehage eller ved Sørkjosen skole. Det skulle videre utredes hvilken lokasjon som ville være best egnet og kostnader i forbindelse med en eventuell utbygging og utbedring. Synkende barnetall har ført til at Nordreisa kommune har hatt overkapasitet på barnehageplasser de siste årene.

I desember 2020 ble det i budsjett og økonomiplan gjort et vedtak om å legge ned en avdeling med virkning fra 1.8.2021 for å tilpasse det reelle kapasitetsbehovet i barnehagene. Prosessen med å velge hvilken avdeling som skulle legges ned og omplassering av ansatte ble gjennomført i perioden fra januar til mars. Det ble besluttet å legge ned en avdeling i Leirbukt barnehage. Slik kunne det opprettholdes to avdelinger i Leirbukt- og to avdelinger Sørkjosen barnehage.

Med bakgrunn i nye opplysninger utredes tre alternativer

- **Alternativ 1:** Nye Høgegga barnehage tar inn full barnehagegruppe fra 1. august 2021. De yngste barna med deres søsken fra Sørkjosen barnehage tas inn i Høgegga. Personalet fra avdelingen i Sørkjosen følger med. Leirbukt barnehage opprettholder tre avdelinger og tar inn den eldste barnegruppen fra Sørkjosen barnehage. Også her følger personalet med. Sørkjosen barnehage legges ned. Det startes nye prosesser med omplassering av berørte ansatte. Nordreisa kommune som arbeidsgiver gir garantier for at ingen ansatte mister sin stilling eller får redusert sin stilling i denne prosessen. Eventuell overkapasitet vil inngå i vikarpool i barnehagene.
- **Alternativ 2:** Nye Høgegga barnehage tar inn full barnehagegruppe (96 plasser) fra 1. januar 2022. De yngste barna fra Sørkjosen barnehage tas inn i Høgegga. Personalet fra avdelingen i Sørkjosen følger med. Leirbukt barnehage opprettholder tre avdelinger og tar inn den eldste barnegruppen fra Sørkjosen barnehage. Også her følger personalet med. Sørkjosen barnehage legges ned. Prosesser med omplassering av ansatte iverksettes høst 2021. Nordreisa kommune som arbeidsgiver gir garantier for at ingen ansatte mister sin stilling eller får redusert sin stilling i denne prosessen. Eventuell overkapasitet vil inngå i vikarpool i barnehagene.
- **Alternativ 3:** Nye Høgegga barnehage tar inn full barnehagegruppe (96 plasser) fra 1. august 2022. De yngste barna fra Sørkjosen barnehage tas inn i Høgegga. Personalet fra avdelingen i Sørkjosen følger med. Leirbukt barnehage opprettholder tre avdelinger og tar inn den eldste barnegruppen fra Sørkjosen barnehage. Også her følger personalet med. Øvrig fordeling av barnehageplasser skjer gjennom samordnet barnehage opptak 1. mars 2022. Sørkjosen barnehage legges ned. Det starter prosesser med omplassering av ansatte våren 2022. Nordreisa kommune som arbeidsgiver gir garantier for at ingen ansatte mister sin stilling eller får redusert sin stilling i denne prosessen. Eventuell overkapasitet vil inngå i vikarpool i barnehagene.

Det er avklart med Statsforvalteren at det ikke ligger juridiske hinder for at en barnehage kan legges ned allerede fra 1. august 2021, så lenge alle barn får innfridd sin rett til barnehageplass i kommunen. Ved en flytting er det viktig å gjøre gode vurderinger knyttet til barnets beste, for eksempel ved å legge til rette for at barnegrupper kan opprettholdes og at barnet har kjente voksne med i den nye barnehagen.

Det har vært gjennomført møter med styrere i barnehagene, som også aktivt har bidratt til å finne gode løsninger for barn, foresatte og ansatte. Det er gjennomført drøfting med fagorganisasjoner og hovedverneombud 26.04.21. Ansatte og foresatte er informert om at saken reds ut og skal behandles i kommunestyre 06.05.21.

I denne utredningen vurderes tre forhold; hensynet til *barn og foresatte, ansatte og økonomi* i alle de tre alternativene.

Alternativ 1: Iverksetting 1. august 2021		
Barn/foresatte	Ansatte	Økonomi
<p>PLUSS: Barna slipper å bytte barnehage etter ett halvt/ett år. Barna kommer inn i ny barnehagen fra start, noe som er en fordel i forhold til etablering av rutiner og vennerelasjoner.</p> <p>PLUSS: Lander barnehagestruktur for som vil gjelde lenge.</p> <p>MINUS: Det vil bli mindre tid til å forberede seg på flytting - både for barn og foresatte.</p> <p>PLUSS: Vil slippe endringer neste barnehageår.</p> <p>PLUSS: Det kan planlegges slik at barn som er etablert i Sørkjosen får med seg kjent personale, enten til Høgegga eller Leirbukt.</p> <p>MINUS: Førskolebarna i Sørkjosen vil måtte bytte barnehage det siste barnehageåret.</p> <p>PLUSS: Moderne og fin barnehage til så mange som mulig, så tidlig som mulig.</p> <p>PLUSS: Flere barn vil få innfridd sine ønsker om barnehageplass. I hovedopptak for 2021 var det kun ett barn søkt til Sørkjosen barnehage.</p>	<p>PLUSS: Man slipper å gjennomføre endringene som var planlagt i forbindelse med nedleggelse av en avdeling i Leirbukt barnehage.</p> <p>PLUSS: Lander barnehagestruktur for som vil gjelde lenge.</p> <p>PLUSS: Ansatte får være med i Høgegga og Leirbukt fra oppstart. Det legges opp til prosesser for å sveise sammen bemanningen i barnehagen.</p> <p>MINUS: Mindre tid til å gjennomføre prosesser knyttet til omplassering av ansatte fra Sørkjosen barnehage. Kan oppleves som uforutsigbart for ansatte.</p> <p>PLUSS: Slipper å gjenåpne avdeling i Leirbukt barnehage midt i barnehageåret eller neste år.</p>	<p>PLUSS: Reduserte driftsutgifter høst 2021 Vedlikehold, renhold mm.</p> <p>PLUSS: Lavere driftsutgifter i kommunale barnehager påvirker kommunens utbetaling av tilskudd til private barnehager fra 2023.</p> <p>PLUSS: Fleksibilitet i vaktlister, samarbeid på tvers av avdelinger og vikarbruk.</p> <p>PLUSS: Salg av to eldre barnehagebygg og en gammel skole</p> <p>PLUSS: Det vil være behov for til sammen 0,9 årsverk mindre enn i alternativ 2 og 3.</p>
Alternativ 2: Iverksetting 1. januar 2022		
Barn/foresatte	Ansatte	Økonomi
<p>MINUS: Barna må bytte barnehage midt i barnehageåret. De får ikke vært med fra barnehageårets start, noe som kan ha betydning for etablering av rutiner og vennerelasjoner.</p>	<p>PLUSS: Bedre tid til å gjennomføre prosesser knyttet til omplassering av ansatte.</p> <p>MINUS: De ansatte får ikke vært med fra barnehageårets start i</p>	<p>PLUSS: Reduserte driftsutgifter høst 2021 Vedlikehold, renhold mm. Helårseffekt.</p> <p>PLUSS: Lavere driftsutgifter i</p>

<p>PLUS: Bedre tid til å forberede barn og foresatte på flytting.</p> <p>MINUS: Førskolebarna i Sørkjosen vil måtte bytte barnehage midt i det siste barnehageåret.</p>	<p>Leirbukt og Høgegga barnehage.</p> <p>MINUS: Må gjenåpne avdeling i Leirbukt barnehage midt i barnehageåret noe som kan være uforutsigbart for ansatte.</p>	<p>kommunale barnehager påvirker kommunens utbetaling av tilskudd til private barnehager fra 2024.</p> <p>PLUS: Større og færre enheter gir fleksibilitet i vaktlister, samarbeid på tvers av avdelinger og vikarbruk. Reduserte vikarutgifter.</p> <p>PLUS: Salg av to eldre barnehagebygg og en gammel skole</p> <p>MINUS: Det vil være behov for til sammen 0,9 årsverk mer enn i alternativ 1.</p>
<p>Alternativ 3: Iverksetting 1. august 2022</p>		
<p>Barn/foresatte</p>	<p>Ansatte</p>	<p>Økonomi</p>
<p>PLUS: Endringer i barnegrupper styres gjennom hovedopptak for barnehagene, noe som kan gi foreldre større valgmuligheter i alternative barnehager.</p> <p>MINUS: Barna må bytte barnehage neste barnehageår.</p> <p>PLUS: Bedre tid til å forberede barn og foresatte på flytting.</p>	<p>MINUS: Må gjenåpne avdeling i Leirbukt barnehage etter ett år med stenging, noe som kan være uforutsigbart for ansatte.</p> <p>PLUS: Bedre tid til å gjennomføre prosesser knyttet til omplassering av ansatte.</p>	<p>Reduserte driftsutgifter høst 2022. Vedlikehold, renhold mm. Halvårseffekt.</p> <p>Lavere driftsutgifter i kommunale barnehager påvirker kommunens utbetaling av tilskudd til private barnehager fra 2024</p> <p>MINUS: Stor overkapasitet i kommunale barnehager</p> <p>PLUS: Fleksibilitet i vaktlister, samarbeid på tvers av avdelinger og vikarbruk. Reduserte vikarutgifter</p>

		Salg av to eldre barnehagebygg og en gammel skole MINUS: Det vil være behov for til sammen 0,9 årsverk mer enn i alternativ 1.

Om godkjenning av barnehage

Det er kommunen som sitter med hovedansvaret for at det etableres barnehager som oppfyller kravene i regelverket og som sikrer barna et likeverdig pedagogisk tilbud.

Barnehager skal godkjennes av kommunen før virksomheten kan settes i gang jf. § 14 i Lov om barnehager. Kommunen skal vurdere om barnehagen er egnet ut fra kravene i barnehageloven. Det innebærer blant annet at barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal gi barna gode utviklings- og aktivitetsmuligheter. Det medfører krav til utforming, innhold og bemanning, herunder fastsette barnehagens leke- og oppholdsareal og det antall barn barnehagen vil være godkjent for.

Veiledende arealnorm for barns lekeareal inne er 4 kvadratmeter netto per barn over tre år og om lag 1/3 mer (ca. 5,3 kvadratmeter) per barn under tre år. I Nordreisa kommune er det vedtatt at areal for barn under 3 år skal være 5,5 kvadratmeter. Utearealet i barnehagen bør være om lag seks ganger så stort som leke- og oppholdsarealet inne.

Arealnormen har Kunnskapsdepartementet gitt i rundskriv F-08-06.

Denne normen tar utgangspunkt i hvor mange barn som er til stede i barnehagen samtidig, selv om barn deler en plass eller de har deltidsplasser. Arealnormen er veiledende. Det betyr at kommunen kan godkjenne en barnehage med et annet areal enn normen, etter en konkret vurdering.

Med leke- og oppholdsareal menes for eksempel lekerom, grupperom og sove- og hvilerom, samt garderobe og/eller kjøkken dersom de egner seg og reelt sett vil kunne brukes til barnas aktiviteter. Kontorarealer, personalrom, toaletter, lager, garderobe for personalet, grovgarderobe for barn mm. regnes ikke i leke- og oppholdsarealet.

Med samlet leke- og oppholdsareal i nye Høgegga godkjennes barnehagen med inntil 96 barnehageplasser. Da er kapasitet i garderober og hvilerom hensyntatt. Areal pr. barn i Høgegga er da 7,1m²/barn.

I praksis kan gruppestørrelsen på småbarnsavdelingen for eksempel være 12 og gruppestørrelsen for store barn være 24. Ifølge Utdanningsdirektoratets *Fakta om barnehager*, er det er stor variasjon i gruppestørrelse i barnehagene i Norge. Selv om 9 er vanligste gruppestørrelse for små barn, har litt over 900 barnehager 14 barn eller flere i småbarns-gruppene. For barnehager med over 75 barn er 14 vanligste gruppestørrelse for små barn. For barnehager med over 100 barn er vanligste gruppestørrelse 24 for store barn.

Bemanning

Stortinget har vedtatt et minimumskrav til grunnbemanning (bemanningsnorm) for ordinære barnehager. Normen stiller krav om at barnehagene har en bemanning som tilsvarer minimum én voksen per tre barn under tre år og én voksen per seks barn over tre år. Det skal det være minst én pedagogisk leder per 7 barn under tre år, og minst én pedagogisk leder per 14 barn over

tre år. Styrers tid til administrasjon og ledelse kommer i tillegg til normen for pedagogisk bemanning. Personer som har praksis eller arbeidstiltak i barnehagen, lærlinger, spesialpedagoger og annet ekstra personale skal holdes utenfor beregningen. Bemanningsnormen gjelder for hele barnehagen samlet, ikke avdelingsvis.

Barnehagene i Nordreisa har noe tettere bemanning enn sammenlignbare kommuner i KOSTRA-gruppe 05.

Nøkkeltall SSB KOSTRA 2020	Enhet	Nordreisa	Kostragruppe 05	Landet uten Os
		2020	2020	2020
Antall barn korrigert per årsverk til grunnbemanning, alle barnehager (antall)	antall	5,1	5,3	5,7
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent) ¹	prosent	51,4	44	42,4

Barnehagene bemannes etter antall barn over og under 3 år. Barn under to år regnes som to barnehageplasser. Endringen i barnehagestrukturen vil altså ikke nødvendigvis påvirke antall ansatte, men større barnehager vil gi mer fleksibilitet med tanke på vaktlistene, samarbeid på tvers av avdelinger og vikarbruk.

I 2020 gikk det 93 barn i en kommunal sentrums-barnehage i Nordreisa kommune, fordelt på fire barnehager. I 2021 planlegges det å gi plass til 99 barn fordelt på 2 eller 3 barnehager. Barn under tre år regnes som to barnehageplasser. Ved alternativ 1 vil det være behov for 12 årsverk pedagogiske ledere, 12,4 årsverk i annen grunnbemanning og 2,5 årsverk brukt til styre/ass.styrer. Dette blir til sammen 26,8 årsverk. Ved alternativ 2 og 3 vil det være behov for 12,3 årsverk pedagogiske ledere, 13,2 årsverk i annen grunnbemanning og 2,4 årsverk til styre/ass.styrer. Dette blir til sammen 27,9 årsverk.

Vurdering av barnets beste i saker

Barnehagelovens §3 -fjerde ledd omhandler at i alle handlinger og avgjørelser som gjelder barn i barnehagen skal hva som er best for barnet, være et grunnleggende hensyn. Bestemmelsen skal forstås i tråd med det som følger av Grunnlovens §104 og Barnekonvensjonens artikkel 3. I saksbehandling skal det vurderes hva som er best for barnet ut fra situasjonen det er i, og hvilket behov barnet har, uavhengig av økonomi. Vi skal alltid gjennomføre en konkret og skjønnsmessig vurdering av hva som er best for barnet i saken.

Barnetall

Barnehagestatistikk hentet fra BASIL viser at antall barn i barnehage i Nordreisa har gått ned med 72 barn siden 2013. Antall barn i barnehagen pr 15.12 2020 var 192. Nedgangen siden 2013 utgjør en hel 4-avdelingsbarnehage.

Regionale framskrivningstall fra SSB per 18.08.20 ved prognosetype lav nasjonal vekst viser at barnetallet flater ut fram mot 2031.

1-5 år – barnehage

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1 år	46	37	37	37	37	37	37	37	37	35	35
2 år	41	43	37	37	39	39	39	39	38	37	37
3-5 år	117	125	124	121	119	116	117	119	119	119	117
Total	204	205	198	195	195	192	193	195	194	191	189

Nøkkeltall i KOSTRA 2020 viser at andel barn i alderen 1-5 år som går i barnehage i Nordreisa, sett ift innbyggere 1-5 år, er 93,1%.

Driftsutgifter og tilskudd til private barnehager

Ifølge KOSTRA-tall for 2020 har Nordreisa kommune høyere driftsutgifter i kommunale barnehager enn sammenlignbare kommuner (KOSTRA-gruppe 05)

Nøkkeltall SSB KOSTRA 2020	Enhet	Nordreisa	Kostragruppe 05	Landet uten Os
		2020	2020	2020
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager (f201, f211, f221) per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager	kr	87	79	77
Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	prosent	10,4	10,3	14,2
Netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	kr	181828	169333	167862
Korrigerte brutto driftsutgifter f201 per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	kr	73,2	66,3	60,8

Beregningen av tilskudd til private barnehager påvirkes at driftsutgiftene i de kommunale barnehagene. Høye driftsutgifter i kommunale barnehager vil utløse høye tilskudd til private barnehager. Kommunen skal fatte vedtak om tilskudd til private barnehager én gang i året, i samsvar med forskriften. I Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager heter det: «Kommunen skal gi driftstilskudd til private ordinære barnehager per heltidsplass. Driftstilskuddet skal beregnes ut fra gjennomsnittlige ordinære driftsutgifter per heltidsplass i tilsvarende kommunale ordinære barnehager, fratrukket administrasjonsutgifter, pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift på pensjonsutgifter»

Vurdering og anbefaling

Ut fra en samlet vurdering anbefales alternativ 1.

- *Nye Høgegga barnehage tar inn full barnehagegruppe fra 1. august 2021. De yngste barna med deres søsken fra Sørkjosen barnehage tas inn i Høgegga. Personalet fra avdelingen i Sørkjosen følger med. Leirbukt barnehage opprettholder tre avdelinger og tar inn den eldste barnegruppen fra Sørkjosen barnehage. Også her følger personalet med. Sørkjosen barnehage legges ned. Det starter nye prosesser med omplassering av berørte ansatte. Nordreisa kommune som arbeidsgiver gir garantier for at ingen ansatte mister sin stilling eller får redusert sin stilling i denne prosessen. Eventuell overkapasitet vil inngå i vikarpool.*

I dette alternativet vil kommunens nye barnehagestruktur settes raskere og man slipper midlertidige løsninger. Barn, ansatte og foresatte får være med i å etablere den nye barnehagen fra barnehageårets start. Det vurderes som bra for barna å få være med i etablering av nye rutiner og nye vennerelasjoner i barnehagen. Med denne løsningen er tidsperspektivet, der barn, foresatte og ansatte får mindre tid til endring iverksettes. Det vil kreve gode prosesser med involvering og informasjon fram mot barnehagestart. Det legges opp til at barn som er etablert i Sørkjosen barnehage får med seg kjent personale til Høgegga og Leirbukt.

Det har vært lave søkertall til Sørkjosen barnehage de siste årene. Ved alternativ 1 vil flere barn få ønsket barnehageplass fra oppstart av barnehageåret og de slipper å stå på venteliste.

Det vil være uheldig å først legge ned en avdeling i Leirbukt barnehage høsten 2021 for så å åpne avdelingen i løpet av 2022.

Reduserte driftsutgifter vil slå raskere inn ved alternativ 1, noe som igjen vil påvirke kommunes driftstilskudd til private barnehager. Ved alternativ 1 vil den kommunale barnehagestrukturen

bestå av tre barnehager, Oksfjord barnehage med en avdeling, Leirbukt barnehage med tre avdelinger og Høgegga barnehage med fire avdelinger. De kommunale barnehagene vil samlet kunne tilby 164 barnehageplasser. Per 01.08.21 vil de kommunale barnehagene ha en ledig kapasitet på 5 plasser i Leirbukt og 10 av 18 plasser ved Oksfjord barnehage. Arealet tilsier at det er mulig å søke om utvidet godkjenning av antall plasser i Leirbukt. Det vurderes at kapasiteten ved de kommunale barnehagene er tilfredsstillende ved å gjennomføre alternativ 1. det vurderes på bakgrunn av erfaringer fra tidligere år at en slik overkapasitet er tilstrekkelig for å kunne gi tilbud om barnehageplass til alle.

Referanser

- Lov om barnehager §14 som omhandler godkjenning [Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#) Kunnskapsdepartementets forskrift som omhandler arealnorm -gitt i [rundskriv F-08-06](#).
- Forskrift om bemanning i barnehager: [Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager - Lovdata](#)
- Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager [Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager - Lovdata](#)
- SSB KOSTRA-nøkkeltall om barnehage: [KOSTRA Barnehager Nordreisa - Ráisa - Raisi - SSB](#)
- Telemarksforskning [Fasiten for befolkningsprognosene 2020 er klar | Telemarksforskning](#)
- BASIL/Barnehagefakta [Barnehager i Nordreisa - Ráisa - Raisi kommune - Barnehagefakta.no](#)
- Udir.no [Fakta om barnehager \(udir.no\)](#)

Nordreisa Kommune
v/Nordreisa oppvekst- og kulturutvalg
v/Nordreisa kommunestyre

Vedrørende nedleggelse av Sørkjosen Barnehage.

Sørkjosen Grende- og Turlag er blitt kjent med at kommunen vurderer å legge ned barnehagen i Sørkjosen. Vi ønsker å komme med noen kommentarer til dette og håper på at det er mulig å opprettholde barnehagen.

Sørkjosen barnehage er etter vår mening viktig for:

- Det bor mange barnefamilier i Sørkjosen som er fornøyd med kort avstand til barnehagen. Mange av disse har også sin arbeidsplass i Sørkjosen.
- Sørkjosen har mange bedrifter, hvor ansatte har valgt å bosette seg i Sørkjosen av flere årsaker, bl.a. at det er barnehage her.
- Grende- og Turlaget har de siste årene bidratt til å skape gode forhold for uteaktiviteter i Goppa. Akebakker, Goppastua og oppkjørte skiløyper.
Det er opprettet sti tilrettelagt for rullestolbrukere sommeren 2020. I 2021 skal det bygges frisbeegolf i Sørkjosen. Det skal i 2021 tillegg bygges gapahuk i Goppa i det området barnehagen jevnlig er på tur. Vi registrerer at Sørkjosen Barnehage veldig ofte bruker de fasiliteter som Sørkjosen Grende- og Turlag har tilrettelagt.
- Miljømessig vil det også være en gevinst å opprettholde barnehagen. Spesielt dersom Leirbukt barnehage opprettholdes, da må alle bruke bil til og fra.
- Det er vil være trist at en liten gruppe barn og foreldre til disse skal belastes med nedleggelse av Sørkjosen Barnehage grunnet feilbygging de ikke har hatt mulighet til å påvirke.

Beklager at vi er seint ute, men håper kommunen klarer å få med våre synspunkter.

Med hilsen

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
37/21	Nordreisa kommunestyre	06.05.2021

Nordreisa kommunes høringsuttalelse: Regional planstrategi for Troms og Finnmark 2020 - 2024

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 Høringsbrev
- 2 Høringsutkast regional planstrategi
- 3 Det store bildet - kunnskapsgrunnlag

Kommunedirektørens innstilling

Nordreisa kommune har ingen merknader til foreslått regional planstrategi for Troms og Finnmark 2020 – 2024.

Saksopplysninger

Etter vedtak i fylkesrådet har fylkeskommunen i brev av 26. mars oversendt for høring forslag til ny regional planstrategi for Troms og Finnmark 2020 – 2024. Høringsfristen er satt til 7. mai 2021.

Fylkeskommunen tar følgende forbehold:

Regional planstrategi for Troms og Finnmark for perioden 2020-2024 utarbeides med noen forbehold. Samtidig som planstrategien utarbeides, pågår det også et arbeid med å utrede en mulig deling av det sammenslåtte fylket. Planstrategien utarbeides med bakgrunn i at de langsiktige målene og satsingsområdene, og vil uansett være like aktuell hva utfallet av en oppdeling av fylket blir. Dersom det ikke blir oppheving av sammenslåingen, legges det opp til at de nye regionale planene og strategiene som skal utarbeides vil gjelde for hele Troms og Finnmark, med mindre planene er avgrenset til å gjelde et konkret geografisk område. Dersom det blir oppdeling vil de nye fylkestingene fatte vedtak om hvilke regionale planer og strategier som skal utarbeides for henholdsvis Troms og Finnmark, samt kunne ta stilling til om det skal utarbeides interfylkeskommunale planer og strategier.

Til grunn for høringsforslaget ligger kunnskapsgrunnlaget. Det er listet opp fem hovedfunn på grunnlag av kunnskapsgrunnlaget:

1. Demografiutfordringene, med en skjev befolkningssammensetning i forhold til kjønns og alder
2. Mismatch mellom kompetanse og kompetansebehov i nærings- og arbeidsliv
3. Sårbar infrastruktur
4. Sosial ulikhet
5. Behovet for klimaomstilling

Langsiktige utviklingsmål

Med bakgrunn i funnene i kunnskapsgrunnlaget anbefaler fylkesrådet følgende forslag til valg av langsiktige utviklingsmål for Troms og Finnmark fram mot 2030:

1. Vår regions muligheter skal sees og utvikles fra nord, med basis i regionens fortrinn, mangfold, innovasjon og bærekraft
2. Troms og Finnmark skal være regionen for samarbeid, kunnskap og kompetanse. Dette skal gi grunnlag for utvikling og vekst
3. Troms og Finnmark skal være sentrum for nordområdeutviklinga og i forholdet til Russland. Herunder fokus på utvikling av samisk og kvensk språk, kultur og samfunnsliv.

Valg av satsingsområder

Fylkesrådet anbefaler videre følgende forslag til valg av satsingsområder med tilhørende mål:

1. Klimaomstilling
2. Utjevning av sosiale ulikheter og redusert utenforskap
3. Mobilitet
4. Stedsutvikling
5. En vekstkraftig region

Planstrategien inneholder følgende forslag til nye regionale planer

- Regional plan for klimaomstilling
- Regional transportplan
- Regional plan for like levekår og god livskvalitet
- Regional plan for kultur
- Regional forvaltningsplan 2022-2027 for Troms og Finnmark vannregion og Norsk-finsk vannregion
- Regional bibliotekplan for Troms og Finnmark

Planstrategien inneholder følgende forslag til nye regionale strategier

- Strategi for næringsutvikling
- Strategi for videregående opplæring
- Strategi for voksnes læring – Karriereveiledning, integrering og næringsrettet opplæring
- Skolebruksplan
- Strategi for fagskole

Troms og Finnmark fylkeskommune ønsker konkrete og tydelige tilbakemeldinger til denne planstrategien. Regional utvikling krever prioritering og derfor blir tilbakemeldingene viktige. Det er særlig tilbakemelding på følgende forhold som ønskes:

- Forslag til langsiktige utviklingsmål
- Forslag til satsingsområder med tilhørende mål
- Forslag til nye regionale planer og strategier
- Behovet for revisjon av eksisterende regionale planer

Vurdering

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Deres ref.	Vår ref. 20/07588-110	Saksbehandler Stian Sørensen	Dato 26.03.2021
------------	--------------------------	---------------------------------	--------------------

Høring: Regional planstrategi for Troms og Finnmark 2020-2024 - Se nord – Geahča davás - Katto pohjaisheen

Troms og Finnmark fylkeskommune ønsker tilbakemelding på forslag til ny regional planstrategi for Troms og Finnmark 2020-2024, *Se nord - Geahča davás - Katto pohjaisheen*.

Fylkesrådet i Troms og Finnmark har den 26.03.2021 vedtatt å sende den regionale planstrategien ut på høring med høringsfrist på seks uker, med høringsfrist dato 7. mai 2021.

Forslag til regional planstrategi følger som eget vedlegg. Det samme gjør kunnskapsgrunnlaget som planstrategien bygger på.

Bakgrunn

Regional planstrategi er det eneste lovpålagte elementet i plansystemet på regionalt nivå. I henhold til plan- og bygningsloven § 7-1 skal fylkestinget som regional planmyndighet utarbeide regional planstrategi minst en gang hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering. Dette skal fylkeskommunen gjøre i samarbeid med kommuner, statlige organer, organisasjoner og institusjoner som blir berørt av planarbeidet. Arbeidet med regional planstrategi skal lede fram til en beslutning om hvilke planer som skal utarbeides og hva som skal være fylkets langsiktige utviklingsmål og satsingsområder. Dette vurderes på bakgrunn av regionale utviklingstrekk og hva som er de viktigste regionale utfordringene og langsiktige utviklingsmulighetene, med utgangspunkt i nasjonale mål og rammer. Til orientering fylkestinget er kjent med og sluttet seg til at planen er noe forsinket grunnet sammenslåing og Covid-19 situasjonen, og er blitt orientert om prosessen underveis.

Regional planstrategi følger plan- og bygningslovens bestemmelser om krav til prosess, og skal inneholde:

- en redegjørelse for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer
- en vurdering av langsiktige utviklingsmuligheter
- en prioritering av langsiktige utviklingsmål
- en prioritering av spørsmål for videre regional planlegging
- en oversikt over oppfølging av prioriterte planoppgaver
- et opplegg for medvirkning i planarbeidet

Postadresse

Fylkeshuset, pb 701, 9800 Vadsø

E-post

postmottak@tffk.no

Besøksadresse

Besøksadresse

Tffk.no

Telefon

77 75 50 00

Org.nr

922420866

Forbehold

Regional planstrategi for Troms og Finnmark for perioden 2020-2024 utarbeides med noen forbehold. Samtidig som planstrategien utarbeides, pågår det også et arbeid med å utrede en mulig deling av det sammenslåtte fylket. Planstrategien utarbeides med bakgrunn i at de langsiktige målene og satsingsområdene, og vil uansett være like aktuell hva utfallet av en oppdeling av fylket blir. Dersom det ikke blir oppheving av sammenslåingen, legges det opp til at de nye regionale planene og strategiene som skal utarbeides vil gjelde for hele Troms og Finnmark, med mindre planene er avgrenset til å gjelde et konkret geografisk område. Dersom det blir oppdeling vil de nye fylkestingene fatte vedtak om hvilke regionale planer og strategier som skal utarbeides for henholdsvis Troms og Finnmark, samt kunne ta stilling til om det skal utarbeides Inter fylkeskommunale planer og strategier.

Kunnskapsgrunnlag

Høringsforslaget til regional planstrategi bygger på kunnskapsgrunnlaget til den regionale planstrategien: *Det store bildet- Oppalašgovva –Konhaiskuva*. Kunnskapsgrunnlaget som er vedlagt den regionale planstrategien, søker å ivareta tverrfaglighet, der kunnskapen er forankret i FNs bærekraftsmål og legges til rette for fremtidig utvikling i Troms og Finnmark.

Hovedfunnene fra kunnskapsgrunnlaget til den regionale planstrategien kan oppsummeres med fem sentrale utviklingstrekk som preger fylket i dag og som vil kunne prege samfunnet i årene framover.

Følgende fem hovedfunn framkommer av kunnskapsgrunnlaget:

1. Demografiutfordringene, med en skjev befolkningssammensetning i forhold til kjønns og alder
2. Mismatch mellom kompetanse og kompetansebehov i nærings- og arbeidsliv
3. Sårbar infrastruktur
4. Sosial ulikhet
5. Behovet for klimaomstilling

Regional planstrategi for Troms og Finnmark

Langsiktige utviklingsmål:

Med bakgrunn i funnene i kunnskapsgrunnlaget anbefaler fylkesrådet følgende forslag til valg av langsiktige utviklingsmål for Troms og Finnmark fram mot 2030:

1. Vår regions muligheter skal sees og utvikles fra nord, med basis i regionens fortrinn, mangfold, innovasjon og bærekraft
2. Troms og Finnmark skal være regionen for samarbeid, kunnskap og kompetanse. Dette skal gi grunnlag for utvikling og vekst
3. Troms og Finnmark skal være sentrum for nordområdeutviklinga og i forholdet til Russland. Herunder fokus på utvikling av samisk og kvensk språk, kultur og samfunnsliv.

Valg av satsingsområder:

Fylkesrådet anbefaler videre følgende forslag til valg av satsingsområder med tilhørende mål:

1. Klimaomstilling
2. Utjevning av sosiale ulikheter og redusert utenforskap
3. Mobilitet
4. Stedsutvikling
5. En vekstkraftig region

Planstrategien inneholder følgende forslag til nye regionale planer:

- Regional plan for klimaomstilling
- Regional transportplan
- Regional plan for like levekår og god livskvalitet
- Regional plan for kultur
- Regional forvaltningsplan 2022-2027 for Troms og Finnmark vannregion og Norsk-finsk vannregion
- Regional bibliotekplan for Troms og Finnmark

Planstrategien inneholder følgende forslag til nye regionale strategier:

- Strategi for næringsutvikling
- Strategi for videregående opplæring
- Strategi for voksnes læring – Karriereveiledning, integrering og næringsrettet opplæring
- Skolebruksplan
- Strategi for fagskole

Eksisterende planer og strategier:

Regionale planer i henhold til plan- og bygningsloven som tidligere er utarbeidet for henholdsvis Troms og Finnmark fylke, og som er overført til det nye sammenslåtte fylket, videreføres som opprinnelig vedtatt. De beholder derfor også samme tematiske og geografiske inndeling som opprinnelig vedtatt.

Planstrategidokumentet inneholder en fullstendig oversikt over foreslåtte regionale planer og strategier.

Prosess

Arbeidet med kunnskapsgrunnlag og regional planstrategi er forsinket som følge av blant annet situasjonen med pandemi. For å ivareta samfunnsdialogen og medvirkning fra eksterne regionale aktører ble det i månedsskifte september/oktober 2020, avholdt en kombinasjon av fysisk møte, webinar og digitale løsninger. Møtet ble streamet fra The Edge i Tromsø, og hadde god oppslutning digitalt. Det ble i perioden 8-12. februar 2021 også avholdt til sammen fire dialogmøter med kommuner og regionale aktører digitalt på Teams. Det er i løpet av prosessen kommet inn mange gode og relevante innspill til både kunnskapsgrunnlaget og regional planstrategi. Det er lagt opp til endelig behandling av planstrategien i fylkestinget i juni 2021.

Høring

Forslag til regional planstrategi skal i henhold til plan- og bygningsloven § 7-2 legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring med en frist for å komme med uttalelse på minst seks uker. Fylkestinget behandler innkomne uttalelser og vedtar endelig regional planstrategi.

Troms og Finnmark fylkeskommune ønsker konkrete og tydelige tilbakemeldinger til denne planstrategien. Regional utvikling krever prioritering og derfor blir tilbakemeldingene viktige. Det er særlig tilbakemelding på følgende forhold som ønskes:

- Forslag til langsiktige utviklingsmål
- Forslag til satsingsområder med tilhørende mål
- Forslag til nye regionale planer og strategier
- Behovet for revisjon av eksisterende regionale planer

Troms og Finnmark fylkeskommune oppfordrer høringsinstansene til bred involvering av sine virksomheter og enheter.

Høringsuttalelser merkes «Regional planstrategi» og sendes som e-post til postmottak@tffk.no

Ved eventuelle spørsmål ta kontakt med:

Synnøve Lode, tlf. 77 78 81 67, e-post: synnove.lode@tffk.no

Stian Sørensen, tlf. 78 96 32 20, e-post: stian.sorensen@tffk.no

Høringsdokumentet følger vedlagt. Forslaget er også tilgjengelig på fylkeskommunens nettsider, www.tffk.no.

25.03.2021

Anne Toril Eriksen Balto

Fylkesråd for plan, økonomi og kultur
Fylkkaráđđi ovddasvásttádussurggiin plána, ekonomijja ja kultuvra

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Vedlegg:

Hoveddokument: Regional planstrategi: *Se nord – Geahča davás - Katto pohjaisheen*
Vedlegg til hoveddokument: Kunnskapsgrunnlaget: *Det store bildet – Oppalašgovva – Konhaiskuva*
Saksprotokoll med vedtak

Vedlegg:

Hoveddokumentet

Vedtak

Det store bildet-kunnskapsgrunnlag RPS

Mottakere:

ØST-FINNMARK REGIONRÅD

VEST-FINNMARK RÅDET

ÁVJOVÁRRI URFOLKSREGION (KAUTOKEINO KOMMUNE)

ÁVJOVÁRRI URFOLKSREGION (KARASJOK KOMMUNE)

KARASJOGA GIELDA / KARASJOK KOMMUNE

GAMVIK KOMMUNE

ALTA KOMMUNE

PORSANGER KOMMUNE

MÅSØY KOMMUNE

SØR-VARANGER KOMMUNE

HAMMERFEST KOMMUNE

BÅTSFJORD KOMMUNE

NORDKAPP KOMMUNE

LEBESBY KOMMUNE

DEANU GIELDA / TANA KOMMUNE

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN / KAUTOKEINO KOMMUNE

HASVIK KOMMUNE

UNJARGGA GIELDA / NESSEBY KOMMUNE

LOPPA KOMMUNE

BERLEVÅG KOMMUNE

VADSØ KOMMUNE

VARDØ KOMMUNE

ORDKALOTTEN -TROMSØ INTERNASJONALE LITTERATURFESTIVAL STIFTELSEN

HARSTAD KOMMUNE / HÁRSTTÁID SUOHKAN

KALOTTSPEL

MILJØDIREKTORATET (Datterselskap)

STIFTELSEN TROMSØ INTERNASJONALE FILMFESTIVAL

NORDLYSFESTIVALEN TROMSØ

BUKTA TROMSØ OPEN AIR FESTIVAL

MÁRKOMEANNU SEARVI

INSOMNIA FESTIVAL

NY MUSIKK HARSTAD-ILIOS FESTIVALEN

STIFTELSEN MIDNIGHT SUN MARATHON

NAV TROMS OG FINNMARK (Datterselskap)

KUNNSKAPSPARKEN ORIGO AS

NORGES HUSFLIDSLAG (Underenhet)

NORDREISA KOMMUNE

NORGES JEGER OG FISKERFORBUND TROMS

KÅFJORD KOMMUNE GAIVUONA SUOHKAN

STORFJORD KOMMUNE

RIKSANTIKVAREN (Datterselskap)

PRO BARENTS AS

HERMETIKKEN KULTURNÆRINGSHAGE AS

FILMFOND NORD AS

HELSE NORD RHF

SENJA KOMMUNE

FINNMARKSEIENDOMMEN

UTDANNINGSDIREKTORATET (Datterselskap)

KVÆNANGEN KOMMUNE

Ibestad kommune

SKJERVØY KOMMUNE
KARLSØY KOMMUNE
KIRKENES NÆRINGSHAGE AS
MÅLSELV KOMMUNE
FYLKESMANNEN I TROMS OG FINNMARK (Datterselskap)
NIBIO - NORSK INSTITUTT FOR BIOØKONOMI (Datterselskap)
UNIVERSITETSSYKEHUSET NORD-NORGE HF
TROMSØ KOMMUNE
NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE) (Datterselskap)
KS-KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON
SAMEDIGGI / SAMETINGET
Norges Bondelag
ISHAVSKYSTEN FRILUFTSRÅD
STIFTELSEN MIDT-TROMS MUSEUM
KVÆFJORD KOMMUNE
SØRREISA KOMMUNE
NORDNORSK REISELIV AS
ITU KVENSK TEATER TRUPP
DYRØY KOMMUNE
LAVANGEN KOMMUNE LOABÁGA SUOHKAN
HELSEDIREKTORATET (Datterselskap)
FISKERIDIREKTORATET REGION NORD (Datterselskap)
UNIVERSITETET I TROMSØ - NORGES ARKTISKE UNIVERSITET (Datterselskap)
HÅLOGALAND TEATER AS
NORDLAND FYLKESKOMMUNE (1)
MATTILSYNET (Datterselskap)
DIREKTORATET FOR MINERALFORVALTNING MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD (Datterselskap)
INTEGRERINGS- OG MANGFOLDSDIREKTORATET (Datterselskap)
NORD-TROMS REGIONRÅD DA
HALTI NÆRINGSHAGE AS
LANDBRUKSDIREKTORATET (Datterselskap)
NORDNORSK FILMSENTER AS
MIDTRE HÅLOGALAND FRILUFTSRÅD
FESTSPILLENE I NORD-NORGE
TROMS OG FINNMARK IDRETTSKRETS
TRYGG TRAFIKK
FILMCAMP SAMPRODUKSJON AS
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV TROMS
MUSEENE FOR KYSTKULTUR OG GJENREISING I FINNMARK IKS
SALANGEN KOMMUNE
VERDENSARVSENTER FOR BERGKUNST- ALTA MUSEUM IKS
RIDDU RIDDU FESTIVÁLA AS (Underenhet)
BALSFJORD KOMMUNE
KYSTVERKET TROMS OG FINNMARK (Datterselskap)
NORGES JEGER OG FISKEFORBUND FINNMARK NJFF
RIDDODUOTTARMUSEAT
BARDU KOMMUNE
KOMPETANSE NORGE (Datterselskap)
NATURVERNFORBUNDET I TROMS
FISKARLAGET NORD
GRATANGEN KOMMUNE
STATENS KARTVERK (Datterselskap)

STATSBYGG (Datterselskap)
 KUPA AS
 LYNGEN KOMMUNE
 NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
 LANDSORGANISASJONEN I NORGE
 STIFTELSEN FERSKE SCENER
 DIELDANUORI SUOHKAN - TJELDSUND KOMMUNE
 NATUR OG UNGDOM
 FINNMARKSSYKEHUSET HF
 STIFTELSEN DEANU JA VÅRJAT MUSEASIIDA/ TANA OG VARANGER MUSEUMSSIIDA
 NORDNORSK KUNSTMUSEUM
 Troms Bonde- og Småbrukarlag
 MASKINENTREPRENØRENES FORBUND
 SAMFERDSELSFORUM NORD
 FORSVARSBYGG
 Barentssekretariatet
 BARNE-, UNGDOMS- OG FAMILIEDIREKTORATET (Datterselskap)
 Nordnorsk Landbruksråd
 HÅLOGALAND AMATØRTEATERSELSKAP (HATS)
 NORD-TROMS FRILUFTSRÅD (Underenhet)
 FINNMARK FRILUFTSRÅD (Underenhet)
 FORSVARET (Datterselskap)
 FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV I FINNMARK
 Midt-Troms friluftsråd
 BEAIVVAS SAMI NASUNALATEAHTER AS
 STIFTELSEN SAMISK MUSIKKFESTIVAL I KAUTOKEINO
 VARANGER MUSEUM IKS
 HAVFORSKNINGSINSTITUTTET AVD TROMSØ (Underenhet)
 SINTEF NORD AS
 TROMS POLITIDISTRIKT (Datterselskap)
 NORCE NORWEGIAN RESEARCH CENTRE AS
 STATSKOG SF
 VADSØ JAZZKLUBB/ VARANGERFESTIVALEN
 ARCTIC RACE OF NORWAY AS
 NÆRINGSHAGEN MIDT-TROMS AS
 NORINNOVA AS
 NORSK FORFATTERSENTRUM (1)
 NORSK KULTURRÅD (Datterselskap)
 FINNMARK BONDE OG SMÅBRUKARLAG
 SIVA - SELSKAPET FOR INDUSTRIVEKST SF
 DAVVI ÁLBMOGIID GUOVDDÁS OS / SENTER FOR NORDLIGE FOLK AS
 Perspektivet museum
 STATENS VEGVESEN
 Nord-Norsk fartøyvernssenter og båtmuseum
 TROMS BARNE- OG UNGDOMSRÅD (TROBUR)
 UTLENDINGSDIREKTORATET (Datterselskap)
 ARKTISK FILHARMONI AS
 SYKLISTENES LANDSFORENING
 NORGES RÅFISKLAG SA
 TIDE BUSS AS
 SÁMI ALLASKUVLA SAMISK HØGSKOLE (Datterselskap)
 BOREAL NORGE AS

AVINOR AS
FINNMARK POLITIDISTRIKT (Datterselskap)
NASJONALBIBLIOTEKET (Datterselskap)
DÁIDDADÁLLU/ KAUTOKEINO KUNSTNERKOLLEKTIV
STIFTELSEN KAINUN INSTITUTTI - KVENSJ INSTITUTT
FINNMARKSLØPET AS
SAMENES IDRETTSFORBUND - NORGE
DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP (DSB) (Datterselskap)
HÅLOGALANDSRÅDET (Datterselskap)
KVENLANDSFORBUNDET
DANSEARENA NORD
HURTIGRUTEN SJØ AS
SÁPMI NÆRINGSHAGE AS
VOKSENOPPLÆRINGSFORBUNDET I FINNMARK
RADART
NORSKE KVENER FORBUND/ RUIJAN KVEENILITTO
TORGHATTEN NORD AS
TROMSØ-OMRÅDETS REGIONRÅD (Datterselskap)
MARITIMT FORUM NORD SA
INNOVASJON NORGE
MIDT-TROMS REGIONRÅD (Datterselskap)
HUSBANKEN
KOMPETANSESENTER FOR DISTRIKTSUTVIKLING (Datterselskap)
STIFTELSEN KVINNEUNIVERSITETET NORD
LINKEN NÆRINGSHAGE AS
NORDKAPPREGIONEN NÆRINGSHAGE AS
OLJEDIREKTORATET (Datterselskap)
NORGES MILJØVERNFORBUND
FOLKEHELSEINSTITUTTET (Datterselskap)
NORGES NATURVERNFORBUND
NORGES FORSKNINGSRÅD (Datterselskap)
STIFTELSEN SÀMI DÀIDDAGUOVDDÀS SAMISK SENTER FOR SAMTIDSKUNST
NORDNORSK KUNSTNERSENTER
FUNKSJONHEMMEDES FELLESORGANISASJON (FFO) TROMS
FUNKSJONHEMMEDES FELLESORGANISASJON I FINNMARK
TROMS MUSIKKRÅD
FINNMARK MUSIKKRÅD
NORGES KYSTFISKARLAG
PIKENE PÅ BROEN AS
SAMOVARTEATERET AS
NORD-NORSKE BILDENDE KUNSTNERE
NORDNORSK FILMKOMMISJON AS
JERNBANEDIREKTORATET (Datterselskap)
NORGES HANDIKAPFORBUND NORD-NORGE
FORUM FOR NORDNORSKE DANSEKUNSTNERE
NORSKE REINDRIFTSAMERS LANDSFORBUND
FORTIDSMINNEFORENINGEN FINNMARK
GASKA TROMSSA DUODJI JA KULTURSEARVI
SÁMI STUDEANTTASEARVI DAVVI-NORGGAS / SAMISK STUDENTFORENING I NORD-NORGE
FRAMSENTERET AS
NORSK BIBLIOTEKFORENING NORD NORGE
Nofima

NORSK POLARINSTITUTT (Datterselskap)
Nordnorsk forfatterlag
NORSKE KUNSTHÅNDVERKERE NORD-NORGE
STIFTELSEN NORDNORSK JAZZSENTER
STIFTELSEN SØR-TROMS MUSEUM
ARONNESROCKEN
YRKESTRAFIKKFORBUNDET
Nord-Troms Museum
VOKSENOPPLÆRINGSGFORBUNDET I TROMS
MONDO BOOKS
NORDKAPP FILMFESTIVAL AS
DANSEFESTIVAL BARENTS AS
SJØMAT NORGE
FORTIDSMINNEFORENINGEN TROMS FYLKESAVDELING
NORDNORSK KOMPETANSESENTER - RUS
NORSK KULTURSKOLERÅD
MIDNATTSROCKEN
NORGES SJØMATRÅD AS
NORSKE FESTIVALER SA
NORSKE KONSERTARRANGØRER
NORSK - FINSK FORBUND/NORJALAI - SUOMALAINEN LIITTO
SAFO NORD
UNGE FUNKSJONHEMMEDE
NORSKE KVINNERS SANITETSFORENING

Kopi til:

Fylkesråd for personer med nedsatt funksjonsevne Troms og Finnmark
Fylkeseldrerådet Troms og Finnmark
Yrkesopplæringsnemda Troms og Finnmark
Ungdommens fylkesråd Troms og Finnmark

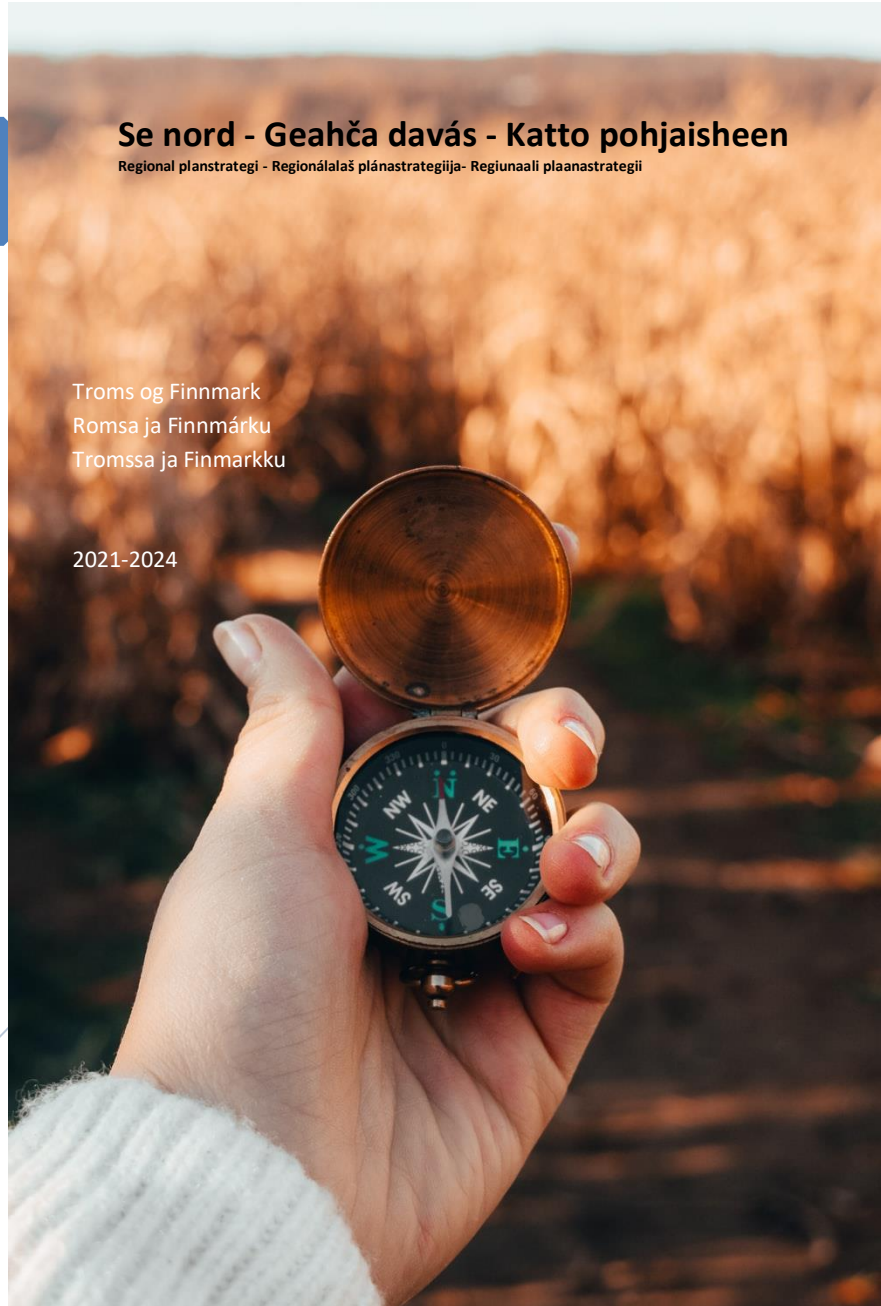
Troms og Finnmark fylkeskommune
Romssa ja Finnmarkku fylkkagiella
Tromssan ja Finmarkun fylkinkomuuni

Se nord - Geahča davás - Katto pohjaisheen

Regional planstrategi - Regionálalaš plánastrategiija - Regiunaali plaaanstrategii

Troms og Finnmark
Romsa ja Finnmarkku
Tromssa ja Finmarkku

2021-2024

Innhold

1. Innledning	2
2. Plansystem	5
3. Kunnskapsgrunnlaget «Det store bildet – Oppalagovva - Konhaiskuva»	8
4. FNs bærekraftmål og nasjonale forventninger	10
5. Langsiktige utviklingsmål og satsingsområder	11
6. Regionale planer med prosesskrav etter plan- og bygningsloven	22
7. Interkommunalt plansamarbeid etter plan- og bygningslovens §9-1.....	30
8. Regionale strategier uten prosesskrav etter plan- og bygningsloven.....	32
9. Planoversikt	35

1. Innledning

Regional planstrategi for Troms og Finnmark fylke for perioden 2020-2023 utarbeides med noen forbehold. Samtidig som planstrategien utarbeides, pågår det også et arbeid med å utrede en mulig deling av det sammenslåtte fylket.

Planstrategien utarbeides for fylket som helhet, men med bakgrunn i at de langsiktige målene og satsingsområdene vil være like aktuell uavhengig av fylkeskommunens sammensetting. Planstrategien skal brukes som styringsverktøy i en oppstartsfasen også for to nye fylker. Ved en oppheving av sammenslåingen av Troms og Finnmark, kan de nye fylkestingene fatte nytt vedtak om hvilke regionale planer og strategier som skal utarbeides for henholdsvis Troms og Finnmark.

Hva er regional planstrategi?

Regional planstrategi ble innført som et nytt verktøy i den regionale planleggingen gjennom plan og bygningsloven av 2008 (§ 7-1), og er det eneste lovpålagte elementet i plansystemet på regionalt nivå. Troms og Finnmark fylkeskommune utarbeider nå 3. generasjons planstrategi, men det er samtidig den første for det sammenslåtte fylket.

Det regionale plansystemet omfatter regional planstrategi, regional plan og regional planbestemmelse. Alle disse vedtas av fylkestinget som er regional planmyndighet. Regional planlegging skal ligge til grunn for fylkeskommunal virksomhet, og skal være retningsgivende for kommunal planlegging samt statlig virksomhet i fylket. I de tilfeller hvor mål og retningslinjer i en regional plan fravikes av en kommune, gir det grunnlag for å fremme innsigelse til kommunal plan.

Regional planmyndighet skal, minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide regional planstrategi. Regional planstrategi er et verktøy for å ta stilling til hvilke regionale spørsmål som det er viktig for fylkestinget å arbeide med i valgperioden. Gjennom utarbeidelse av planstrategien defineres utfordringer som regionen står overfor, og det stimuleres til politisk debatt om utviklingsmuligheter og hva som er viktig å prioritere for å fremme ønsket utvikling. I 2014 ble det lagt en tilføyelse til § 7-1 i pbl som klargjør at regional planstrategi skal angi langsiktige utviklingsmål. Bakgrunnen for tilføyelsen er at det er behov for å ta en overordnet måldiskusjon for fylkets utvikling under arbeidet med regional planstrategi. Arbeidet med regional planstrategi skal skje i samarbeid med kommuner, statlige og regionale aktører, samt andre berørte parter.

Videre tas det beslutninger om hvilke planer som skal utarbeides for å svare på de viktigste regionale utfordringene. På denne måten blir arbeidet med regional planstrategi også en arena for dialog og samhandling, ved at ulike aktører og samarbeidsparter møtes for å diskutere utfordringer og mulige løsninger. Ikke minst skal regional planstrategi ha en oversikt over oppfølging av og medvirkning i det videre planarbeidet i perioden.

Tidligere planstrategier

Det har tidligere vært utarbeidet regionale planstrategier i to perioder både Troms fylkeskommune og Finnmark fylkeskommune. Det er utarbeidet flere regionale planer etter pbl § 8-2 i begge fylkeskommunene.

Følgende regionale planer er utarbeidet fra de tidligere planstrategiene:

Fylkesplan for Troms 2014-2025

Regional plan fv. 91 Ullsfjordforbindelsen (Troms)

Regional transportplan for Troms 2017-2028

Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfiske 2016-2027 (Troms)
Regional plan for handel og service 2016-2025 (Troms)
Regional forvaltningsplan for vannregion Troms 2016-2021
Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025
Regional bibliotekplan for Troms 2017-2028
Regional transportplan for Finnmark 2018-2029
Regional plan for kompetanse i Finnmark 2016-2028
Regional plan for kulturminner og kulturmiljø i Finnmark 2017-2027
Regional vindkraftplan for Finnmark 2013-2025
Regional plan for Finnmark vannregion 2016-2021
Regional plan for norsk-finsk vannregion 2016-2021

Ifølge Forskrift om sammenslåing av Finnmark fylkeskommune og Troms fylkeskommune § 5 gjelder regionale planer etter plan- og bygningslovens kapittel 8 inntil fylkestinget i den nye fylkeskommunen har vedtatt nye planer. Når det kommer til fylkesplan for Troms, er denne utarbeidet med en overordnet funksjon, og det vil derfor være behov for en avklaring på om fylkesplanen fortsatt skal være gjeldende, eller om den skal erstattes av Regional planstrategi som nå er under utarbeidelse, og som har langsiktige utviklingsmål og satsingsområder for Troms og Finnmark.

Fylkesplan for Troms 2014 - 2025

Fylkesplanen er utarbeidet som en overordnet regional plan for Troms, og har til hensikt å være førende for nye regionale planer i det geografiske Troms. Formålet med fylkesplanen er å «*etablere et felles og omforent grunnlag for den strategiske utviklingen av Troms fylke*». Fylkesplanen har mål og strategier for langsiktig utvikling, og som legger føringer for prioritering av innsats.

Følgende gjennomgående tema er vektlagt i planen:

Nordområdene
Næring og kompetanse
Senterstrategi
Folkehelse

I tillegg er det et eget kapittel med regionalpolitiske retningslinjer. Fylkesplanen med retningslinjer vil kunne gi grunnlag for innsigelse etter plan- og bygningslovens § 5-4.

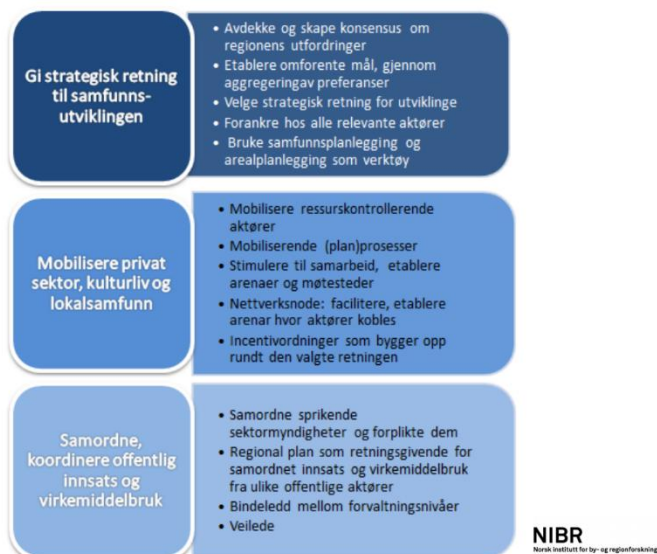
Samfunnsutvikling

Regional planlegging er et sentralt verktøy for samfunnsutvikling. I rollen som planmyndighet og samfunnsutvikler har fylkeskommunen utgangspunkt for å drive helhetlig samfunnsutvikling, på tvers av sektorer. Det er tre dimensjoner som definerer samfunnsutviklerrollen

- Gi strategisk retning til samfunnsutvikling
- Mobilisere privatsektor, kulturliv og lokalsamfunn
- Samordne, koordinere offentlig innsats og virkemiddelbruk

De tre dimensjonene samsvarer godt med regional planlegging etter plan- og bygningsloven.

NIBR har i sin rapport 2015:17 "Samfunnsutviklerrollen til regionalt folkevalgt nivå" gitt noen implikasjoner av større regioner for regional samfunnsutvikling.

NIBR peker på at det er behov for at noen tar en kommuneoverskridende samfunnsutviklerrolle for å gi regional politisk retning, mobilisering og samordning.

Regional planstrategi er et viktig verktøy for å gi den politiske retningen for ønsket utvikling i egen region.

Prosess

Fylkestinget vedtok oppstart av arbeidet med regional planstrategi i sak 18/20, som ble behandlet i mars 2020.

Det har vært nedsatt interne arbeidsgrupper i fylkeskommunen som har hatt skriveansvar for henholdsvis kunnskapsgrunnlaget og den regionale planstrategien.

Som en følge av covid19-pandemien har det ikke vært mulig å arrangere innspillseminar i tradisjonell form. Innspill har i prosessen blitt hentet inn gjennom skriftlige tilbakemeldinger og digitale samlinger.

Det er invitert til å gi skriftlige innspill ved oppstart av arbeidet. Innen fristen 1.september 2020 var det kommet inn over 30 skriftlige innspill til kunnskapsgrunnlag og videre arbeid med regional planstrategi.

I månedsskiftet september/oktober 2020 ble det avholdt en samling i Tromsø med noen inviterte gjester. Samlingen ble streamet med mulighet for å gi innspill også for deltakere som ikke var til stede på samlingen. Det var over 40 deltakere i salen og over 200 fulgte streamingen.

I februar 2020 ble det avholdt dialogmøter med presentasjon av forslag til langsiktige mål og satsingsområder, med om lag 75 deltakere fordelt på fire møter.

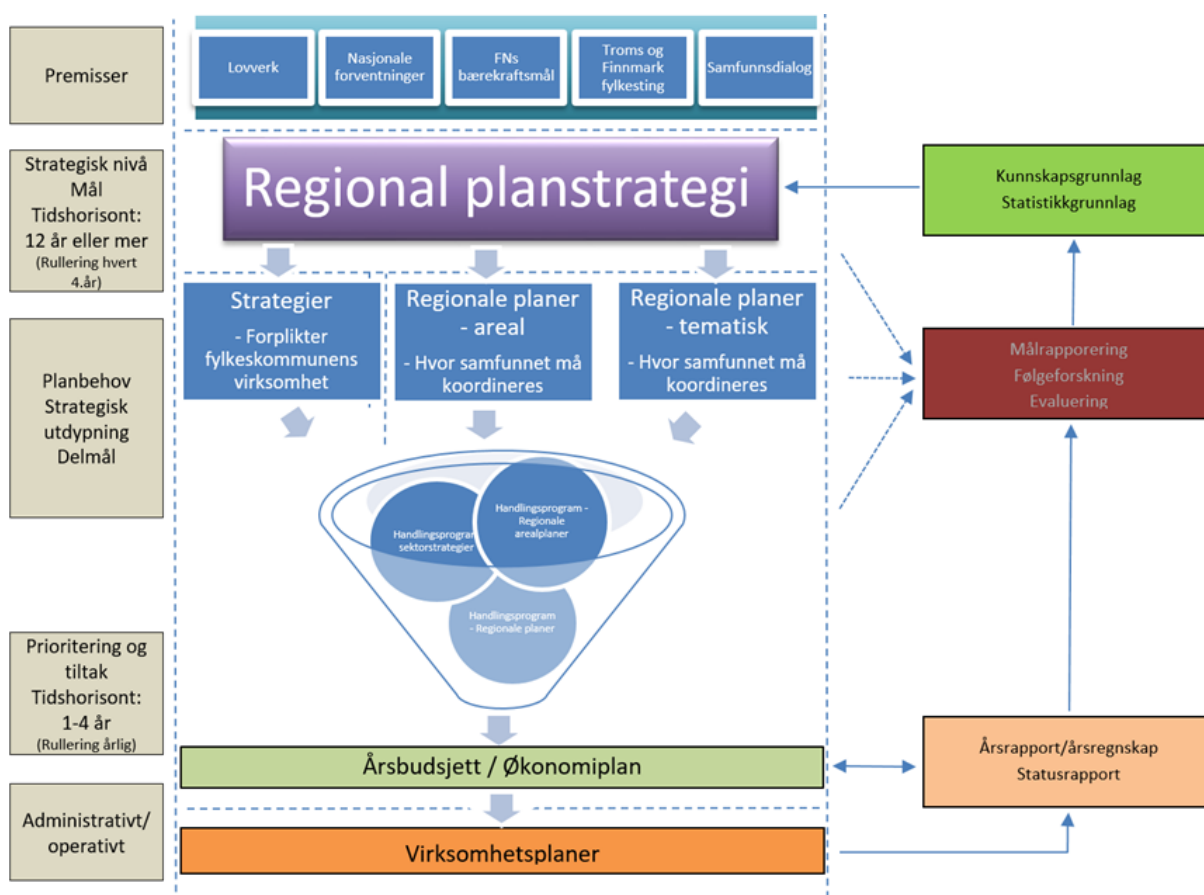
Utkast til den regionale planstrategien sendes ut på høring 2.mars 2021, med høringsfrist 27.april 2021.

Den regionale planstrategien skal vedtas i fylkestinget i juni 2021.

2. Plansystem

Plansystemet til Troms og Finnmark

Det regionale plansystemet til Troms og Finnmark er bygd opp på bakgrunn av de føringer som følger av internasjonale, nasjonale og regionale politiske vedtak. Premissene for det regionale planarbeidet er i første rekke FNs bærekraftsmål, nasjonalt lovverk og forventninger, regionalpolitiske føringer fatte av fylkestinget, samt samarbeid(-savtaler) med kommuner og andre relevante samfunnsaktører. Plansystemet til Troms og Finnmark og er i grove trekk tenkt bygd opp som skissert i figur under.

Figur: Plansystemet til Troms og Finnmark, illustrert ved hjelp av en såkalt plantrakt.

Regional planstrategi

Fylkestinget i Troms og Finnmark skal som regional planmyndighet utarbeide regional planstrategi hvert fjerde år i løpet av det første året med nytt fylkesting. Dette skal fylkeskommunen gjøre i samarbeid med kommuner, statlige organer, organisasjoner og institusjoner som blir berørt av planarbeidet, og på bakgrunn av de føringer som følger av gjeldende politiske vedtak. Den regionale planstrategien fastlegger hvilke regionale planer som skal utarbeides. Regional planstrategi er det overordnede rammeverket for planarbeid på regionalt nivå og setter mål for en lengre tidshorisont, nærmere bestemt 12 år eller mer.

I Troms og Finnmark er planstrategiarbeidet i hovedsak delt i to faser: (1) utarbeide kunnskapsgrunnlag til regional planstrategi. (2) utarbeide regional planstrategi med fastsettelse av hvilke regionale planer som skal utarbeides planperioden. Første fase består hovedsakelig i å redegjøre for viktige regionale utviklingstrekk og legge til rette for en politisk vurdering av langsiktige utviklingsmuligheter, mens andre fase igjen består i å faktisk foreta politiske vurderinger og prioriteringer for det videre planarbeidet.

Regionale plantyper

Det regionale plansystemet i Troms og Finnmark består av tre ulike plantyper for overordnet regional samfunnsutvikling; regionale strategier og regionale planer som enten er tematiske eller arealrettede. Det som skiller regionale strategier fra regionale planer er først og fremst at regionale strategier behandler problemstillinger hvor fylkeskommunen selv besitter virkemiddelapparatet, mens fylkeskommunen i arbeidet med regionale planer er avhengig av et tett og godt samarbeid med kommuner, statlige myndigheter, organisasjoner og institusjoner. Det er særlig viktig at de regionale planene behandler oppgaver som krever avveining og avklaring mellom forskjellige interesser over sektor- og kommunegrenser, og samordning og forpliktende samarbeid mellom mange aktører i gjennomføringen. Dette stiller igjen forskjellige krav til oppfølging avhengig av plantype.

Planprosesser som skal avklare tiltak eller regionale arealføringer vil kreve mer omfattende prosesser (inkl. wicked problems) enn rene strategier. Regionale planer utarbeides der hvor det er behov for å koordinere samfunnets felles innsats og prioriteringer, samt der hvor det er behov for å ivareta nasjonale eller regionale hensyn og interesser. Det som først og fremst skiller arealrettede regionale planer og tematisk avgrensede planer er at førstnevnte søker å løse problemstillinger knyttet til vern, bruk og utvikling av arealene i Troms og Finnmark blant annet ved bruk av retningslinjer for arealbruk. Til denne typen planer er det mulig å vedta en regional planbestemmelse som skal sikre at det for en vedtatt periode ikke foretas arealbruksendringer som er i strid med planens retningslinjer. Forbudet vil bortfalle når kommunen har vedtatt en arealplan som ivaretar hensynet bak bestemmelsen.

Regionale planer kan gjelde for hele fylket, men de kan også avgrenses geografisk, i den forstand at de kun kan gjelde for deler av fylket. De kan også ta opp mer avgrensede tema for hele eller deler av fylket. Et planspørsmål som har betydning for flere kommuner er i utgangspunktet et aktuelt tema for en regional plan. Regionale planer skal bidra til at Troms og Finnmark når de langsiktige utviklingsmålene satt i den regionale planstrategien. De skal derfor ha et langsiktig perspektiv på helst minst tolv år. Ved oppstart av planarbeidet skal det utarbeides et planprogram i henhold til plan- og bygningslovens bestemmelser knyttet til organiseringen av planarbeidet. I tillegg skal en regional plan alltid ha en planbeskrivelse som omfatter en beskrivelse av virkningene av planen.

Regionale planer skal ha et handlingsprogram som gir en vurdering av hvilken oppfølging planen krever, og som inkluderer nødvendige samarbeidsavtaler for gjennomføring av tiltak. Handlingsprogrammet skal vedtas av fylkestinget samtidig med den regionale planen. Trakten i figuren over har til hensikt å få fram betydningen av at regional handling er samordnet, og at det er sammenheng mellom tiltakene i handlingsprogrammene. Samtidig skal det være sterk kopling mellom handlingsprogrammene og fylkeskommunens økonomiplan. Økonomiplanen må vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i regionale planer skal gjennomføres med tiltak og økonomiske prioriteringer de neste fire årene.

Behovet for rullering av handlingsprogrammene skal vurderes årlig, og det er nødvendig at rulleringen er en del av fylkeskommunens arbeid med rullering av sin økonomiplan. De økonomiske ressursene vil i tillegg knyttes til årlige budsjettvedtak. Handlingsprogrammet skal derfor, så langt det lar seg gjøre, anslå ressursbehovet og utpeke ansvarlige organ og samarbeidspartnere for gjennomføring av planen. Ved rullering av handlingsprogram fornyes inngåtte avtaler med andre regionale og kommunale aktører om gjennomføringen av planene.

Regionalt planarbeid som læringsprosess

Det regionale plansystemet til Troms og Finnmark er bygd opp på en slik måte at det i tillegg til å skulle ivareta de overordnede premisser for planarbeidet, skal bygge på nytt oppdatert kunnskapsgrunnlag, inkludert erfaringer fra tidligere prosesser. Dette skal bidra til å gjøre framtidige planprosesser enda bedre, med større grad av mål- og resultatoppnåelse. Det må derfor etableres gode rutiner og praksis for bruk av målrapportering og evaluering. Dette må igjen ses i sammenheng med økonomiplanen og årsregnskap og de rapporter som følger av denne.

Feedback fra tidligere planprosesser vil bidra til å styrke læringsprosessen knyttet til arbeidet med regionale planprosesser. For å bedre kunne lære av disse prosessene er fylkeskommunen riktignok avhengig av at også andre regionale aktører bidrar med tilbakemeldinger på områder og forhold hvor disse er berørt.

Opplegg for medvirkning i regionale planprosesser

Regional planstrategi skal utarbeides i samarbeid med berørte kommuner, statlige organer, organisasjoner og institusjoner som blir berørt av planarbeidet. Samarbeidet bør begynne så tidlig som mulig etter at de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging foreligger. Forslag til regional planstrategi skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn med en høringsfrist på minimum 6 uker. Så lenge de formelle kravene til medvirkning er ivaretatt, er det i stor grad opp til fylkeskommunen selv å vurdere hvordan medvirkningsprosessen skal organiseres.

Regional planstrategi er en arena hvor mange aktører møtes for å drøfte utfordringer og gjensidige forventninger. Lokal erfaring og kunnskap danner grunnlag for en felles forståelse og enighet om hva som er hovedutfordringene i regionen, samt hvilke utfordringer som bør prioriteres. En god prosess er derfor svært vesentlig, og det er viktig at regionale aktører blir involvert i planstrategiarbeidet så tidlig som mulig. Arbeidet med en regional plan skal også være en bred samarbeidsprosess, hvor kommuner, sametinget, statlige organer og organisasjoner er nødt til å delta når planleggingen berører deres virkeområde, eller egne planer og vedtak. Det viktig at kommunene trekkes aktivt med, spesielt i oppstartfasen.

Kommunene er viktige aktører i arbeidet med regional planlegging, ikke minst for å få et godt samspill mellom regional planstrategi og kommunale planstrategier. Det er vesentlig at kommunene involveres tidlig i planarbeid og at fylkeskommunen tilrettelegger for best mulig koordinering av arbeidet med regional planstrategi og kommunal planstrategi. Samtidig er det viktig at det er en dialog mellom fylkeskommunen og kommunene om hvilke regionale utfordringer som bør følges opp gjennom regionale, interkommunale og kommunale planer.

3. Kunnskapsgrunnlaget «Det store bildet – Oppalåsgovva - Konhaiskuva»

Sammenstillingen av sentral kunnskap om samfunnet Troms og Finnmark hviler på det grunnleggende utgangspunktet at alle samfunnsforhold henger sammen. Kunnskapsgrunnlagets oppbygging er basert på et tverrfaglig arbeid som peker på tre viktige sammenhenger med spesielt nære bånd i den regionale utviklingen. Det har gitt opphav til de tre kapitlene senterstruktur og kommunikasjon, bolyst og levekår og til slutt kompetanse, verdiskaping og naturressurser. Det finnes gode argumenter for andre koblinger også, men det er en overordnet konklusjon i kunnskapsgrunnlaget at ingen samfunnsaspekter er løsrevet fra andre.

Den andre grunnleggende forutsetningen for samfunnsutviklingen i fylket er fraflyttingstendensene og den skjeve kjønns- og alderssammensetningen i befolkningen i flertallet av kommunene. Flyttemønstrene viser at folk velger seg byer og tettsteder fremfor spredtbygde områder og sør fremfor nord. Kvinner flytter i større grad enn menn, og unge flytter i større grad enn gamle.

Utviklingen er tydeligst i spredtbygde kommuner og samiske områder og resulterer i en befolkningssammensetning med relativt flere gamle i forhold til unge. Dette øker forsørgerbyrden og svekker kommuneøkonomien. Fraflytting og reduserte befolkningstall er en utfordrende side ved samfunnsutviklingen og påvirker tilgjengeligheten av tjenester, individuelle valgmuligheter, svekker utvikling og lønnsomhet og mulighetene for kollektive og bærekraftige løsninger.

Kapittel 1. Senterstruktur og kommunikasjon

Det er behov for et overordnet perspektiv, blant annet når det gjelder arealbruk og transport. Dette for å kunne tilrettelegge for næringsutvikling, mobilitet og bolyst på en fremtidsrettet måte og samtidig sikre biologisk mangfold, ivareta miljø, natur og hindre økt klimagassutslipp. Helhetsperspektivet må ta opp i seg både befolkningsutviklingen, næringsutviklingen og klimaendringene på en slik måte at vi kan fortsette å høste av naturressursene i årene fremover. Hvordan samfunnet løser transportbehovene har stor betydning for steds- og næringsutvikling, helse, levekår og miljø.

Kunnskapsgrunnlaget viser at stedsutvikling, bosetting, transport og kommunikasjonsløsninger er nært forbundet når det skal tilrettelegges for bosetting og regional utvikling i vid forstand. På små tettsteder så vel som i byer er det nødvendig å planlegge arealbruk, stedsutvikling og bosetting i lys av transportbehovene. Samferdsel har en sentral rolle for å oppnå en god balanse i bosettingen mellom tettbygde og spredtbygde områder og legge til rette for fremtidens bo- og arbeidsmarkedsregioner, grønn næringsutvikling og innbyggernes trygghet og forventninger til et godt liv. For å lykkes med bærekraftig stedsutvikling og fremme bolyst blant barn og unge, er det nødvendig at fremtidig stedsutvikling ses i et mobilitetsperspektiv som fremmer gangavstand, kollektive løsninger og reduserer bilavhengighet i hverdagen.

Troms og Finnmark har en sårbar infrastruktur. Enkelthendelser som ras, uvær eller flom kan få store konsekvenser for folks hverdagsliv, for næringer eller samarbeid. Bosetting, persontrafikk, beredskap og næringstransport rammes lett av ulike hendelser som påvirker regularitet, kapasitet eller forutsigbarhet og utrygghet svekker bolyst og investeringsvillighet. Fylkets lange kyst der mye bosetting og næringsliv er etablert, er geografisk tilrettelagt for bærekraftig transport til havs men mye godstrafikk går i dag på veiene i fylket. Med omfattende klimakrav og avgifter knyttet spesielt til CO₂-utslipp, utfordrer det lønnsomheten dersom varene fortsatt skal fraktes med fossildrevne kjøretøy. Klimaendringer som ismelting i nord fører også til økt tilgjengelighet og har i tillegg til klimaaspektet en næringsmessig og en sikkerhetspolitisk dimensjon.

En helhetlig areal- og transportplanlegging er nødvendig for å være i forkant av de ulike effektene av klimaendringene, så vi sikrer forutsigbare betingelser for både næringsliv og befolkning i fylket i fremtiden.

Kapittel 2. Bolyst og levekår

Folk i fylket lever under ulike sosiale forhold og faktorer som bidrar til god helse er systematisk ulikt fordelt i befolkningen. Generelt kommer minoritetsgrupper dårligere ut på helse, utdanning, arbeid og økonomi. Helserelatert adferd følger spesielt sosioøkonomiske forhold. Men for fylket utgjør også geografi utgjør en forskjell som påvirker dødelighet og levealder. Betydningen av tilgjengelighet er derfor et sentralt funn fra kunnskapsgrunnlaget. Utdanning er en viktig faktor for helsetilstand og livskvalitet og både videregående og høyere utdanning er for vår region nært knyttet til hybelliv og reising og er dermed også et spørsmål om tilgjengelighet. Sosioøkonomiske forhold og geografi påvirker valg og muligheter og bidrar til å opprettholde og reproducere de samme sosiale forholdene hos barn som hos foreldre. Det er derfor et element av arvelighet i sosioøkonomiske forhold som i vår region forsterkes av avstander og tilgjengelighet.

Forskjeller i sosioøkonomiske forhold, samt tilgjengelighet, gir utslag i ulik benyttelse av så vel helsetilbud som kulturelle tilbud og ulik deltakelse i samfunnsliv og arbeidsliv.

Aktiv tilrettelegging av kulturtilbud, inkluderingstiltak, familiepolitikk og likestillingsfremmende tiltak åpner for bredere deltakelse i både samfunnsliv og yrkesliv. Deltakelse og inkludering kan dermed bidra til å redusere sosiale forskjeller, lette forsørgerbyrden i samfunnet, samt bedre fysisk og psykisk helse og livskvalitet hos den enkelte, -noe som igjen styrker bolyst og fremmer stedsutvikling og næringsutvikling gjennom bedre rekrutteringsmuligheter.

Kapittel 3. Kompetanse, verdiskaping og naturressurser

Fylket er preget av lav arbeidsledighet, noe som resulterer i et stramt arbeidsmarked. Til tross for at en økende andel gjennomfører videregående utdanning og det stadig er flere som velger høyere utdanning, står ikke kompetansebehovet i næringene i forhold til den tilgjengelige arbeidskraften i befolkningen. Oversikter og erfaringer viser at det i næringslivet er manglende samsvar mellom ønsket og tilgjengelig kompetanse og at de ofte ansetter folk med lavere kompetanse enn det som er behovet. Kompetansemangelen kan påvirke evnen til innovasjon, omstillingsevne eller næringsutvikling, og vil for eksempel kunne bremse utviklingen i å gå fra å være en råvareleverandør til å øke bearbeidingsgraden på råvarer. Usikkerheten rundt tilgang til kompetent arbeidskraft kan påvirke investeringsvilligheten og tilgangen til risikovillig kapital og dermed bidra ytterligere til å svekke innovasjonshastighet og omstillingsevne.

Deler av arbeidsmarkedet, spesielt innenfor primærnæringene og reiseliv, er preget av sesongarbeid som skaper utrygghet og lite forutsigbarhet både for enkeltindivider, næringsseting, stedsutvikling og bolyst.

De langsiktige trendene i befolkningsutviklingen peker spesielt mot for en økende mangel på helsepersonell fremover som kan skape utfordringer med å ta vare på en aldrende befolkning. Potensialet i en teknologisk utvikling, fleksibilitet i turnuser og skiftarbeid, eller økt digitalisering kan imidlertid være en del av løsningen både innenfor sjømatnæring, helse- og omsorg og byggenæringen.

Det er behov for klimaomstilling i Troms og Finnmark. Generelt har næringslivet, kommunene og andre sentrale aktører for lite fokus og noen ganger for lite kunnskap om klimarisiko. Klimaendringer som høyere havtemperatur, mer vær, ras, havstigning vil påvirke oss alle i årene som kommer og spesielt de naturbaserte næringene og reiselivet vil møte omstillingsbehov. Kravene i Parisavtalen (2015) krever kutt i klimagassutslipp, med 50-55% frem mot 2030. Bærekraftsmål 12 (ansvarlig forbruk og produksjon) og 13 (stoppe klimaendringene) må derfor prioriteres høyt, men det mangler implementering i regionale planer og handlingsprogram. Generelt ser vi at omstillingen som må til går sakte og utslippsregnskap viser status quo for de siste årene.

4. FNs bærekraftmål og nasjonale forventninger

Nasjonale forventninger

Kommunal- og moderniseringsdepartementet utgir for hver valgperiode «Nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging» som skal følges opp i fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med regionale og kommunale planstrategier.

De nasjonale forventningene skal legges til grunn for fylkestingenes og kommunestyrenes arbeid med regionale og kommunale planstrategier og planer, og for statlige myndigheters medvirkning i planleggingen. Hensikten er å oppnå en bedre sammenheng mellom nasjonal, regional og kommunal planlegging, slik at den blir mer forutsigbar og målrettet. De nasjonale forventningene er retningsgivende, og peker på oppgaver og interesser som regjeringen mener det er viktig at fylkene og kommunene fokuserer på i inneværende periode.

For perioden 2019-2023 pekes det på at det nasjonalt er fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Regjeringen legger også til grunn at FNs 17 bærekraftmål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer.

Regional planstrategi for Troms og Finnmark 2020-2023 legger nasjonale forventninger til grunn for de satsinger og prioriteringer som det skal arbeides videre med gjennom regional planlegging i perioden.

FNs bærekraftmål

FNs medlemsland vedtok 25. september 2015 en agenda for bærekraftig utvikling frem mot 2030.

Dette innebærer 17 mål for ønsket global utvikling og er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Bærekraft har tre dimensjoner, miljømessig, sosial og økonomisk og disse dimensjonene henger sammen og kan ikke vurderes hver for seg. Naturen er grunnlaget for alt liv og er, i figuren, selve fundamentet for bærekraftig utvikling. Samfunnet og den sosiale dimensjonen og de økonomiske faktorene må derfor alltid ses i forhold til naturen på en slik måte at den forblir motstandsdyktig.

Bærekraftmålene henger også sammen og utfyller hverandre, men er også motstridende. Regional planstrategi skal vise vei til hvordan vi skal innfri bærekraftmålene sett i forhold til fylkets særegenheter, styrker og svakheter. Det 17. og siste bærekraftmålet, dreier seg om samarbeid og er et gjennomgående mål som er avgjørende for å innfri bærekraftmålene. Og nettopp samarbeid er en viktig forutsetning for denne regionale planstrategien, og vil være et premiss for å samordne innsatsen for å nå overordnede mål og satsinger. En bærekraftig retning som er levedyktig, rettferdig og varig vil gagne fylket og være viktig bidrag nasjonalt og globalt.

5. Langsiktige utviklingsmål og satsingsområder

Langsiktige utviklingsmål for Troms og Finnmark mot 2032

1. Vår regions muligheter skal sees og utvikles fra nord, med basis i regionens fortrinn, mangfold, vårt nærings- og arbeidsliv, innovasjon, infrastruktur og bærekraft.
2. Troms og Finnmark skal være regionen for samarbeid, kunnskap og kompetanse. Dette skal gi grunnlag for utvikling og vekst.
3. Troms og Finnmark skal være sentrum for nordområdeutviklinga og i forholdet til Russland. Herunder fokus på utvikling av samisk og kvensk språk, kultur og samfunnsliv.

Langsiktig utviklingsmål 1: Vår regions muligheter skal sees og utvikles fra nord, med basis i regionens fortrinn, mangfold, vårt nærings- og arbeidsliv, innovasjon, infrastruktur og bærekraft.

“Det er langt dette landet, det meste er nord.” Troms og Finnmark er rikt, mangfoldig og en av verdens mest spennende regioner. Det potensialet som ligger i nord skal gi trygghet for utvikling og muligheter i egen region. Det skal legges til rette for et innovativt offensivt og nyskapende næringsliv.

Den videre utviklingen i Troms og Finnmark må skje i et bærekraftperspektiv. Vi må derfor bidra til å sikre at fylket vårt kan utvikles samtidig som det kan overleveres til kommende generasjoner i en minst like god forfatning som dagens befolkning opplever.

I den videre utviklingen skal Troms og Finnmark være i front for utvikling av framtidsrettede kommunikasjoner og infrastruktur i arktiske områder. Godt utviklede kommunikasjons- og transportmuligheter, både i et øst-vest og et nord-sør perspektiv, er helt avgjørende for regionens eksportnæring og for kontakt og samarbeid over grensene i nord. Fylkeskommunens internasjonale samarbeidsorganer er viktige verktøy for å løse transport- og kommunikasjonsutfordringene i Arktis og Barents.

Dette krever at innovasjonsarbeidet får en enda mer sentral plass i samfunnsutviklingen fremover. Vi må finne nye løsninger på dagens og morgendagens utfordringer om vi skal være i stand til å imøtekomme de forpliktelsene som hviler på oss i både en nasjonal og internasjonal sammenheng, herunder blant annet Pariskonvensjonen.

Deltakelse i forsknings- og innovasjonssamarbeid både nasjonalt og internasjonalt er i så henseende viktig for å styrke regionens konkurransekraft og ruste oss til å møte kravene om en mer bærekraftig utvikling.

Langsiktig utviklingsmål 2: Troms og Finnmark skal være regionen for samarbeid, kunnskap og kompetanse. Dette skal gi grunnlag for utvikling og vekst.

Frem mot 2032 skal vi i Troms og Finnmark ha fokus på å utvikle og vedlikeholde tette og forpliktende samarbeid på formelle så vel som uformelle møtearenaer for både utdannings- og næringsmiljø, frivilligheten, og offentlig sektor som et ledd i den videre utviklingen av fylket.

Troms og Finnmark skal være en region som fremmer bærekraftig og positiv nærings-, samfunns- og befolkningsutvikling. Ambisjonen med dette er å skape livskraftige samfunn preget av optimisme og fremtidstro, slik at våre unge ønsker å satse i landsdelen.

For å nå dette må vi styrke og mobilisere ressursene internt i Troms og Finnmark gjennom samarbeid. Samtidig må vi ha fokus på våre nasjonale og internasjonale samarbeidsmuligheter. Samarbeid over grensene i nord gir verdifulle bidrag for å nå egne regionale målsetninger, for eksempel for å sikre tilgang på arbeidskraft, et konkurransedyktig næringsliv og et rikt og mangfoldig kulturliv.

De største utfordringene som finnes i Troms og Finnmark er komplekse og sammensatte. Klima- og miljøutfordringene i samfunnet er en av disse og den krever en helhetlig tilnærming.

En positiv befolkningsutvikling i Troms og Finnmark vil være avhengig av både utvikling av kompetanse, næringsutvikling, infrastruktur og alt ellers som kan gi bolyst. For å løse disse utfordringene må samfunnet samarbeide i enda større grad og samordne ressursbruk og målsetningene.

FNs 17. Bærekraftsmål heter "samarbeid for å nå målene". I FN-sambandet poengteres det at for å lykkes med bærekraftmålene må myndigheter, næringslivet og sivilsamfunnet samarbeide. Også nasjonale ressurser må styrkes og mobiliseres inn i samarbeidet om en bærekraftig utvikling i fylket. Utviklingen videre er avhengig av samfunnets kunnskap og samlede kompetanse. Samfunnsutviklingen videre må planlegges med kunnskap og for kunnskap. Kunnskapsutvikling og kompetansebygging skal derfor være et gjennomgående tema for videre planlegging og utvikling.

Langsiktig utviklingsmål 3: Troms og Finnmark skal være sentrum for nordområdeutviklinga og i forholdet til Russland. Herunder fokus på utvikling på utvikling av samisk og kvensk språk, kultur og samfunnsliv

I Troms og Finnmark har vi mange særtrekk som styrker oss som samfunn. Kulturarven i Troms og Finnmark er rik og mangfoldig. De tre stammers møte» mellom det norske, samiske og kvenske har en unik historie. Det er av betydning at regionen ivaretar og videreutvikler verdiene basert på vår historie, tradisjonell kunnskap og vårt flerkulturelle særpreg. Planlegging og utvikling av samfunnet må ha fokus på samiske og kvenske perspektiver, både språk, kultur, nærings- og samfunnsutvikling i fylket.

Troms og Finnmark skal være i førerretet for å styrke det samiske og det kvenske. Herunder språk, kultur, nærings- og samfunnsliv. Kultur og identitet skal gjenspeiles i livene vi lever i nord. Derfor skal man i Troms og Finnmark synliggjøre samisk og kvensk med stolthet og som viktige identitetsbyggere.

Troms og Finnmark fylke har en unik posisjon og erfaring i nasjonal sammenheng med tanke på internasjonalt samarbeid. Vårt fylke er det eneste fylket i landet som grenser opp mot mer enn ett naboland, vi har gode naboskap og mye samhandling over grensene. Aktivitet i nord er viktig for Norges geopolitiske og sikkerhetspolitiske posisjon i Arktis.

Regjeringen definerer i sin nordområdemelding (Meld. St. 9 (2020-2021) at nordområdene er Norges viktigste strategiske ansvarsområde.

Utviklingen i Arktis er viktig for Norge nasjonalt og for de nordnorske fylkene, samtidig som vårt forhold til nabolandene i Barentsregionen og Nordkalotten må forvaltes på en god måte. Nordområdemeldingen peker på at nasjonen har behov for et sterkt, livskraftig og kompetent Nord-Norge.

Nordområdeutviklinga videre må skje ut fra det behovet som samfunnet i Troms og Finnmark selv definerer. Troms og Finnmark må derfor sette oss i sentrum for den videre utviklinga av nordområdene. Regionen skal være en tydelig premissleverandør både nasjonalt og internasjonalt, for å sikre at vilkårene for samfunns- og næringsutvikling er til det beste for vår region.

Satsingsområde Klimaomstilling

Bakgrunn fra kunnskapsgrunnlaget:

Verdens klima er i endring og det er i Arktis vi vil merke klimaendringene best. Konsekvensene av klimaendringene er kjent, blant annet global oppvarming, smelting av sjøis, tap av biologisk mangfold og et økosystem i uforutsigbar endring. I et lokalsamfunn merkes klimaendringer gjennom økt fare for ekstremvær, skred og flom. Vårt levesett og det vi skal leve av har nær tilknytning til den flotte naturen i fylket. Naturen danner dermed et viktig grunnlag for vår kulturelle og sosiale identitet. Fremover vil det være avgjørende at vi tar vare på den sårbare og svært verdifulle naturen, tiltak for å begrense klimaendringene blir vår tids viktigste oppgave. Vi har et ansvar regionalt, nasjonalt og internasjonalt. I tillegg til å handle etter føre-var-prinsippet, må klimagassutslipp reduseres betydelig frem mot 2030.

Klimaomstilling handler både om klimatilpasning og tiltak for å redusere klimagassutslipp.

Troms og Finnmark har et omfattende havnenettverk som i større grad kan benyttes til å få transport på vei over på sjø. I tillegg kan fylket ta posisjon som internasjonal transport hub ved eventuelt isfritt hav. Den rike tilgangen til naturressurser kan gi ny næringsutvikling gjennom videreutvikling av bioøkonomien og fornybare energikilder. Utnyttelse og bearbeiding av råvarer åpner for større verdiskaping. Klimaendringene kan endre balansen i naturressursgrunnlaget som igjen kan åpne for nye næringer.

Mange områder er utsatt for mer ekstremvær som igjen medfører fare for skred, ras og flom. Sikkerhet og beredskap i en stor geografi med grigrendt bosetting, må ses i sammenheng med god infrastruktur og er viktig for å sikre liv og helse.

Satsingsområdet er i tråd med fylkesrådets politiske plattform «Et sterkt nord», der ambisjonen er at Troms og Finnmark skal være et av landets fremste miljøfylker. Som en del av dette skal Troms og Finnmark fylkeskommune skal ved lokale tiltak bidra til å oppnå de nasjonale klimamålsetningene om reduksjon i utslipp av klimaødeleggende gasser.

Fylkesrådet vil lage en egen plan for klimakutt med mål for hele fylkeskommunens virksomhet basert på FNs bærekraftsmål, og i tråd med Paris-avtalen, gjennomføre blant annet grønne, innovative offentlige anskaffelser med vekt på dialog og trepartssamarbeid.

Fylkesrådet ønsker å bidra til å kartlegge og beskytte det biologiske mangfoldet i havet, og at nasjonale myndigheter benytter den sterke kompetansen i nord ved kartlegging av risikospørsmål knyttet til marine og arktiske økosystemer

Satsningsområdet skal legge til rette for en positiv utvikling i Troms og Finnmark uavhengig av en eventuell deling av Troms og Finnmark fylkeskommune. Den regionale planen som foreslås kan utarbeides for et samlet fylke men også for de to respektive fylkene etter eventuell deling.

Mål 1: Troms og Finnmark skal være en ledende arktisk region på klimaomstilling innen 2040

En region som er rik på naturressurser og med et barskt klima gir oss store muligheter til å ta en ledende rolle i klimaomstilling. Vi er en region med grigrendt bosetting og mange små aktører, privat og offentlig, der samarbeid står i sentrum for å lykkes med omstillingsarbeidet. Troms og Finnmark fylke kan ta en posisjon med å vise til klimaløsninger som er utprøvd i et hardt klima og som virker over alt, og vi kan inspirere andre ved å vise til effektene som samarbeid gir.

Mål 2: Klimagassutslippet i Troms og Finnmark fylke skal i 2030 være redusert med 55% fra 2009-nivå

Klimagassutslippene må ned og det haster. Regjeringen har forpliktet seg til reduksjon i størrelsesorden 50-55% innen 2030. Troms og Finnmark fylke vil følge det nasjonale nivået. – På sikt er det en ambisjon å heve dette målet når det foreligger eget kunnskapsgrunnlag og konsekvensutredninger for en eventuell heving av målet. Det er viktig å planlegge og iverksette tiltak for handling i et kortsiktig perspektiv frem til 2030, men samtidig legge til rette for langsiktige tiltak som tar oss til et lavutslippssamfunn i 2050.

Mål 3: Troms og Finnmark fylkeskommune skal være klimanøytral i 2030

Fylkeskommunen er en viktig regional aktør i Troms og Finnmark. Dersom fylket som helhet skal kunne nå de nasjonale klimamålsettingene, må aktører i felleskap bidra til å oppnå reduksjoner i klimagassutslipp. Troms og Finnmark fylkeskommune er en stor og viktig aktør i 2030 og er beredt til å ta ansvar for å bidra til klimakutt i Troms og Finnmark. Ambisjonen er at den fylkeskommunale virksomheten skal gå mot klimanøytralitet i 2030.

Virkemiddel:

- Regional plan for klimaomstilling
- Fylkeskommunalt klimabudsjett
- Fylkeskommunal strategi for karbonnøytral virksomhet

Satsingsområde Utjevning av sosiale ulikheter og redusert utenforskap

Gjennom satsingsområdet er det et mål at vi skal oppå gode levekår og reduserte sosiale forskjeller i befolkningen.

Befolkningssammensetning er i endring i Troms og Finnmark, og forskjellene økende. Samfunn med store ulikheter mellom befolkningsgrupper og regioner har oftere mindre sosial støtte, svakere demokrati, lavere tillit, lavere deltakelse i sosiale arenaer og opplever høyere terskel i møtet med offentlige tjenester. Likeverdighet og diskrimineringsfritt betyr at tilbudene skal være uavhengig av den enkeltes bosted, personlig økonomi, kjønn, etnisk bakgrunn og den enkeltes livssituasjon.

Det er viktig at befolkningen i Troms og Finnmark møtes likt innen helse- og omsorgstjenester, utdanningsinstitusjoner, arbeidslivet og i samfunnslivet ellers. Det er nødvendig å sikre lik tilgjengelighet til helsetjenester for den samiske befolkning gjennom å styrke kultur- og språkforståelse. Lik tilgang for alle betyr også å sikre like gode og likeverdige helsetjenester i hele fylket for å skape trygghet for bosetting uansett geografi.

Frivillig innsats og engasjement er en forutsetning for et velfungerende samfunn. En mangfoldig frivillighet, der mange deltar, bidrar til å øke tillit, styrke sosial støtte, skape trygge og inkluderende sosiale arenaer og «vi» følelse.

Utdanning bør gi befolkningen relevant kompetanse for arbeidslivet. Det bidrar til høyere sysselsettingsandel, bedre integrering og mer sosialt bærekraftig samfunn. Grunnlaget for et godt utdanningsløp legges allerede i barnehage og grunnskole. Utdanning fremmer livskvalitet, helse og bidrar til sosial mobilitet og utjevning.

Deltakelse i arbeidsliv gir grunnlag for velferd, både for den enkelte og for samfunnet. For mange er arbeidsplassen en viktig sosial arena, og deltakelse i arbeidslivet gir tilgang til kompetansebygging, medvirkning og læring av språk og kultur. I arbeidet med å utjevne sosiale forskjeller og sikre like muligheter for alle står barn og unge sentralt. Her kommer forskjellene først til syne, og her er potensialet for positive endringer størst. Det er også denne gruppa som i større grad må involveres om vi skal klare å utvikle fylket slik at flere unge vil etablere seg her på sikt.

Satsingsområdet bygger opp under fylkesrådets politiske plattform «Et sterkt nord» som skal å videreutvikle et godt, likeverdig, offentlig og desentralisert tjenestetilbud i hele fylket, og stå for en politikk sterkt forankret i vår historie, felles kulturarv og flerkulturelle særpreget. Samisk og kvensk språk, kultur og identitet har en bærende posisjon i regionen.

Fylkesrådet ser utdanning som sentralt for utjevningen av sosiale forskjeller i samfunnet. Dagens desentraliserte videregående skolestruktur skal legges til grunn. Fylkesrådet vil jobbe aktivt for likestilling mellom kvinner og menn, og vil arbeide mot enhver form for rasisme og diskriminering. Flyktninger og innvandrere skal bli en del av det sosiale fellesskapet og arbeidslivet, og det skal være små økonomiske forskjeller mellom folk. Alle skal ha mulighet til å utvikle sine evner og leve gode og meningsfulle liv i Troms og Finnmark.

Fylkesrådet vil i samarbeid med kommunene jobbe aktivt med bosetting, kvalifisering og integrering i lokalsamfunnene i Troms og Finnmark, og arbeide for et offentlig helsevesen tilgjengelig for alle, hvor alle innbyggerne har et likeverdig helse- og omsorgstilbud, uavhengig av personlig økonomi, bosted, språk og kultur. Folkehelsearbeid må styrkes på alle forvaltningsnivå og i alle samfunnssektorer, gjennom samarbeid som forplikter, fordeler ansvar og stimulerer til handling. Det er ønskelig å løfte idretten, styrke det profesjonelle, bygge opp om frivilligheten, styrke rekrutteringen og gjøre idrett og kultur tilgjengelig for alle.

Satsningsområdet skal legge til rette for en positiv utvikling for befolkningen i Troms og Finnmark uavhengig av en eventuell deling av Troms og Finnmark fylkeskommune. Den regionale planen som foreslås kan utarbeides for et samlet fylke men også for de to respektive fylkene etter eventuell deling.

Mål 1: Samfunnet i Troms og Finnmark skal være et trygt og inkluderende samfunn i 2030

Mål 2: Befolkningen i Troms og Finnmark skal ha riktig kompetanse i forhold til næringslivets og samfunnets behov

Mål 3: Samfunnet i Troms og Finnmark skal i 2030 være både regionalt og nasjonalt likestilt med tanke på mulighet for god helse, riktig utdanning og sunn økonomi, med særskilt fokus på barn og unge.

Mål 4: Arbeide for lik tilgang til kulturelle-, fritids- og friluftsmuligheter

Virkemiddel:

- Regional plan for like levekår og god livskvalitet

Satsingsområde Mobilitet

Samferdsel er en viktig forutsetning for samfunns- og næringsutvikling i fylket. Velfungerende samferdselssystem gir mulighet til å bosette seg i hele fylket uten at kommunikasjon skal være en begrensende faktor. Samferdsel skal også legge til rette for etablering og utvikling av næringsliv i hele fylket og bidra til at transport av varer og mennesker skjer forutsigbart og trygt.

Det er viktig å legge til rette for kollektive løsninger og følge opp med utbygging av infrastruktur også i distriktene som bygger opp om bolyst.

Potensiale for i større grad ta i bruk sjøen som transportåre er stor ved å legge til rette for økt forutsigbarhet og utbedring av havneforhold der hvor dette er en hindring. Dette vil også ha betydning for sikkerhet på vei ved at trafikken reduseres, og ventelig gi klimaresultat.

Hvordan en innretter transport, har også avgjørende betydning for målsettingene tilknyttet klima og miljø, levekår og folkehelse.

Viktige premisser for utvikling av samferdsel er bærekraft, innovasjon og teknologi. Dette er faktorer som virker inn på mange måter.

- De nasjonale og internasjonale klimakrav gjør det nødvendig for fylket å ha et tydelig fokus på innovasjon og utvikling av nye teknologi og nye løsninger for å være i stand til å oppfylle forpliktelsene
- Framkommeligheten på vegnettet er ventet å møte økte utfordringer de neste årene som følge av klimaendringer. Der er derfor viktig å øke innsatsen for forebygging av skred og flom for å sikre god og trygg ferdsel for næringslivet og befolkningen i fylket.

Samferdsel står dermed sentralt for samfunnsutviklingen generelt, og utforming av samferdselspolitikk er dermed både byutvikling, så vel som distrikts- og regionalpolitikk, næringspolitikk, men også forsvars- og sikkerhetspolitikk.

Mål 1: Troms og Finnmark skal ha et bærekraftig og innovativt transportsystem som binder folk sammen.

Mål 2: Troms og Finnmark fylkeskommune skal være en tydelig samfunnsutvikler på samferdsel

Mål 3: Tilrettelegge for næringsutvikling i hele regionen

Mål 4: Bidra til klimavennlig god by- og stedsutvikling

Mål 5: Legge til rette for tilgjengelighet og mobilitet

Mål 6: Samordning og optimalisering av ressurser

Virkemiddel:

- Regional transportplan

Satsningsområde Stedsutvikling

Spredd befolkning, lave innbyggertall og sentraliserende flyttetrender gir utsikter til vedvarende lave innbyggertall og skjev befolknings sammensetning i mange kommuner. Befolkningsutviklingen fører til økende forsørgerbyrde, dårlig befolkningsgrunnlag for næringsutvikling, arbeidsmarked og offentlige tjenester. Utviklingen fører til svekket bolyst gjennom reduserte muligheter og tilbud, og opprettholder dermed flyttetrender og befolkningsutvikling.

Fylkets store avstander resulterer ofte i dårlig tilgjengelighet og lange reisetider til skole, jobb, tjenestetilbud og handel. Tradisjonelle kollektive løsninger og utbygging av infrastruktur i distriktene krever store investeringer i forhold til befolkningstall. Resultatet er bilavhengige samfunn som ikke er tilrettelagt for barn og unge eller den voksende gruppen av eldre som i mindre grad kjører bil.

Stedsutvikling handler om å tilrettelegge for gode lokalsamfunn enten de er små eller store. Å tilpasse stedsutviklingen for menneskene som bor eller skal bo der, innebærer å utvikle botilbud, tjenestetilbud, arbeidsplasser, utdanningsmuligheter og alt det barn og voksne trenger for å leve fullverdige, gode liv. God og tilgjengelig infrastruktur fremmer bolyst og næringsutvikling.

For å utnytte det potensialet som ligger i Troms og Finnmark som region må man stimulere ungdommen til å gjøre utdanningsvalg som kvalifiserer til jobber i næringslivet og det nordnorske arbeidslivet.

Satsingsområdet er i tråd med fylkesrådets politiske plattform «Et sterkt nord» som har til hensikt å skape livskraftige samfunn preget av optimisme og framtidstro, slik at våre unge ønsker å satse i landsdelen.

Satsingsområdet skal legge til rette for en positiv utvikling for befolkningen i Troms og Finnmark uavhengig av en eventuell deling av Troms og Finnmark fylkeskommune. Den regionale planen som foreslås kan utarbeides for et samlet fylke men også for de to respektive fylkene etter eventuell deling.

Mål 1: Fremme bolyst og næringsutvikling i hele regionen

Mål 2: Bidra til god by- og stedsutvikling gjennom å legge til rette for bolyst, trygghet og god mobilitet mellom rurale og urbane områder.

Virkemiddel:

- Regional plan for kultur

Satsingsområde En vekstkraftig region

I Troms og Finnmark skal det være skape livskraftige samfunn preget av optimisme og framtidstro, slik at våre unge ønsker å bo og satse i landsdelen

Troms og Finnmark fylke har sterke næringer basert på våre naturressurser; fiskeri og havbruk, reiseliv, landbruk, reindrift, mineraler, energi, maritim, petroleum og tilknyttede næringer. Den del av næringslivet som er ressursbasert er i all hovedsak eksportrettet. De store globale trendene vil dermed i stor grad påvirke regionens samfunns- og næringsliv.

Næringslivet trenger kompetent arbeidskraft, kapital og en godt tilrettelagt infrastruktur for å kunne fortsette med en bærekraftig vekst og utvikling. Demografi- og sentralisering med arbeidsmarkedsregioner med til dels store avstander, lavt befolkningstall og spredt bosetting sammen med en mismatch mellom tilgjengelig kompetanse og etterspurt kompetanse er en del av de utfordringer næringslivet står overfor. Det er også forventet at vi fremover må regne med store endringer i kompetansebehovet som følge av en aldrende befolkning og som en konsekvens av digitalisering og innovasjon.

Gjennom et bredt og godt arbeidsmarked, bolig, effektive kommunikasjoner, fritidstilbud m.m. skal vi tilrettelegge for et samfunn hvor de unge vil bo og leve i langt større grad enn i nå. Målsetningen er at folk skal kunne bo og leve et godt liv i hele Troms og Finnmark, flere skal ut i jobb, næringslivet skal få tak i den arbeidskraften det trenger og det skal skapes flere nye jobber.

Troms og Finnmark fylkeskommune skal legge til rette for en nærings- og kompetanseutvikling som er nyskapende og baserer seg på fylkets fortrinn, der næringslivets kompetansebehov dekkes. Vi skal legge til rette for livslang læring og karriereveildning. Vi skal sikre barn og unges grunnleggende ferdigheter, sørge for god integrering gjennom utdanning og kompetanse, og økte gjennomføringsgraden i videregående opplæring.

Samfunnet i Troms og Finnmark skal fremme et anstendig arbeidsliv, som er innovativt og som har gode samarbeidsarenaer – en mulighetens og handlingens region.

Fremtidens arbeidsliv i Troms og Finnmark vil kreve høyere omstillingsevne, flere med relevant utdanning og flere fagarbeidere. Ungdommen i Troms og Finnmark skal rustes best mulig for fremtidens arbeidsliv. Troms og Finnmark skal ha en nærings- og kompetansopolitikk som ivaretar tilbudet i videregående opplæring og fagskolen for å sikre kvalifisert arbeidskraft. Sterk samhandling og samarbeid mellom forskning, utdanning, innovasjonsmiljøer og næringslivet skal bidra til at arbeidslivet i større grad får relevante kompetanse. I dette bildet blir tilrettelegging for desentralisert kompetansetilbud viktig.

Satsingsområdet er i tråd med fylkesrådets politiske plattform «Et sterkt nord», med fokus på målsetning om at ungdommen i Troms og Finnmark skal rustes best mulig for fremtidens arbeidsliv.

Opplæringstilbudet i videregående opplæring skal være av høy kvalitet, i egnede lokaler med gode digitale løsninger. Det skal arbeides for å øke gjennomføringsgraden. Forebygging av frafall krever høyt fokus både på de faglige og de sosiale aspektene ved opplæringen. For å utnytte det enorme potensialet som ligger i Troms og Finnmark som ressursregion, må man stimulere ungdommen til å gjøre utdanningsvalg som kvalifiserer til jobber i næringslivet og det nordnorske arbeidslivet.

Troms og Finnmark har flere næringsbærebjelker i nord som fiskeri og havbruk, reiseliv, landbruk, reindrift, mineraler, energi, maritim, petroleum og tilknyttede næringer. Aktiv næringspolitikk og innovasjon skal bidra til nytenkende og bærekraftig næringsutvikling, og slik styrke landsdelens konkurransevne på bakgrunn av landsdelens egne ressurser og prioriteringer.

Innen områdene fornybar energi og miljøteknologi er det et potensial for fremtidige kompetansearbeidsplasser. Lokale naturressurser og energi skal benyttes til industriutvikling i egen region.

Satsningsområdet er viktig for utviklingen i Troms og Finnmark også etter en eventuell oppdeling av fylkeskommunen. Strategiene som foreslås kan utarbeides for et samlet fylke men også for de to respektive fylkene etter eventuell deling.

Mål 1: Troms og Finnmark skal være en attraktiv og vekstkraftig region.

Mål 2: Troms og Finnmark skal være et samfunn der det skapes flere arbeidsplasser, der flere kommer ut i arbeid og der yrkeslivet får den kompetansen som etterspørres.

Mål 3. Det skal legges til rette for et offensivt, nyskapende, kunnskapsbasert og bærekraftig næringsliv, basert på regionens mangfold og fortrinn.

Virkemiddel:

- Strategi for næringsutvikling
- Strategi for videregående opplæring
- Strategi for voksnes læring - Karriereveiledning, integrering og næringsrettet opplæring
- Skolebruksplan
- Strategi for fagskole

6. Regionale planer med prosesskrav etter plan- og bygningsloven

Presentasjon av regionale planer, med behov og retning. Nye planer utarbeides for hele den geografiske regionen Troms og Finnmark, dersom Troms og Finnmark fylkeskommune ikke deles.

Nye planer

Regional plan for klimaomstilling

De pågående og forventede klimaendringene vil ha vidtrekkende konsekvenser, ikke bare globalt, men i særlig grad i de arktiske områdene hvor oppvarmingen skjer dobbelt så fort som det globale gjennomsnittet. Konsekvensene av klimaendringene er mangfoldig og økosystemene i nord vil reagere ulikt på slik påvirkning. Klimaomstilling handler om å kutte i klimagassutslipp, stoppe klimaendringene og sørge for karbonbinding i jord, skog og hav. Fra en bærekraftig synsvinkel må fossil energi erstattes med fornybar energi samtidig som vi effektiviserer energibruken. Sirkulær økonomi erstatter lineær økonomi, slik at produktene kan vare så lenge som mulig, repareres, oppgraderes og i større grad brukes om igjen, slik at de samme ressursene utnyttes flere ganger og minst mulig går tapt. Uttak og forvaltning av naturressurser gjøres i tråd med naturens bæreevne. Det handler om å stimulere til næringsutvikling og nye arbeidsplasser, ansvarlig forbruk og produksjon, forvaltning av tilskuddsmidler og øvrig økonomiske virkemidler. Vår bruk av økonomiske virkemidler har betydning lokalt, regionalt, nasjonalt og globalt. For fylkeskommunen er et annet viktig virkemiddel vår innkjøpsmakt, som en av de største innkjøperne i regionen har vi et stort mulighetsrom for å stimulere næringslivet til omstilling og legge til rette for en styrket konkurranse-evne. Fylkeskommunens rolle som samfunnsutvikler er sentral i klimaomstillingen.

Formålet med planen

Ambisjonen med den foreslåtte klimaplanen er å forbedre regionens kapasitet til å takle klimaendringene og hjelpe innbyggerne og samfunnet i regionen til bedre forståelse, forberedelse og håndtering av klimarisiko. Risikoen ved og ikke omstille seg er truende på vår velferd og svekker konkurranseevnen. Klimaplanen skal bidra til å fremskynde overgangen til et lavutslippssamfunn gjennom å skape en visjon, identifisere innovasjonsveier og legge til rette for utvikling av løsninger som tar hensyn til klimatilpasning, bevarer biologisk mangfold og reduserer klimagasser. Det overordnede målet er å bidra til å bygge en robust region som er motstandsdyktig i forhold til klimaendringer og som samtidig legger til rette for utvikling av livskraftige samfunn.

Problemstillinger som skal tas med i videre planlegging

For å forberede regionen på å møte klimaendringer og bistå innbyggerne og samfunnet i regionen vil det være avgjørende å utvikle og formidle om klimakrisens utfordringer og muligheter. En regional plan som også inkluderer et klima- og naturperspektiv er viktig i klimatilpasnings-sammenheng da den er med på å peke ut geografiske og tematiske områder der fylket har særlige utfordringer. Klimatilpasning handler om å forstå at klimaet endrer seg og iverksette tiltak for på den ene siden å hindre eller redusere skade, og på den andre siden utnytte mulighetene som endringene kan innebære. Arktis er utsatt for globale klimaendringer og de vil fortsette å påvirke samfunnet, også på regionalt nivå. I denne sammenheng er det behov for samarbeid og samhandling mellom sektorer, bransjer og nivå og bred medvirkning fra innbyggerne som legger til rette for en samskapende sosial innovasjon og transformasjon. Det vil også være behov for å sikre finansiering av den ønskede omstillingen, gjennom regionale, nasjonale og internasjonale virkemidler. Av de sistnevnte kan Europas månelanding som skal sikre et klimanøytralt Europa innen 2030 være viktig.

Regional transportplan

Formålet med planen

Regional transportplan vil være et viktig verktøy for sammenstilling og synliggjøring av utfordringer og muligheter for underliggende områder innenfor samferdsel i Troms og Finnmark. Planen vil trekke opp langsiktig transportpolitikk, og angi prinsipper og legge føringer i detaljerte handlingsprogram. Planen skal også være strategisk innrettet, med effekt av en samordning av prosesser og forvaltningsnivå regionalt. Planen settes videre i sammenheng med Nasjonal transportplan, der Regional transportplan vil vise mål og krav til alle deler av transportsystemet, og gi innspill til prosesser og planarbeid. Det legges opp til et tidsperspektiv for planen på 12 år, i tråd med Nasjonal transportplan slik at planen også ivaretar en innarbeidet rolle også som oppspill til Nasjonal Transportplan, der det legges opp til at behovet for revisjon vurderes hvert 4. år i forbindelse med utarbeidelse av regional planstrategi.

Problemstillinger som skal tas med videre i planleggingen

Samferdsel er en viktig forutsetning for bosetting, næringsutvikling og ressursutnyttelse i fylket. Utformingen av transportpolitikken står sentralt for å nå mål innenfor klima/miljø, levekår og folkehelse. Et stort etterslep på fylkesvegnettet, tunnel- og bru utbedring, fiskerihavner, uløste rassikringsoppgaver både på riks- og fylkesveg, strategisk utvikling av riksvegnett og jernbane, og videre utvikling av sentrale knutepunkt for sjøfart og lufttransport, samt overgangen til 0- og lavutslipps kollektivtransport er sentrale utfordringer som må inkluderes i den videre planleggingen.

Regional plan for like levekår og god livskvalitet

Like levekår og god livskvalitet som et tema i regional planlegging bør omfatte like muligheter for gode levekår, god livskvalitet, inkludering og likestilling.

Formålet med planen

Formålet med en regional plan for like levekår og god livskvalitet er å legge til rette for at det i 2032 skal være mulig å ha et samfunn i Troms og Finnmark som kan være både regionalt og nasjonalt likestilt med tanke på mulighet for god helse, riktig utdanning og sunn økonomi, med særskilt fokus på barn og unge.

Like muligheter for deltakelse i samfunns- og kulturlivet er bærende for en utvikling i retning av mer like levekår og god livskvalitet.

Planen skal legge til rette for bindende tiltak mellom relevante samfunnsaktører for å sikre at alle innbyggere i Troms og Finnmark har de samme muligheter for deltakelse i arbeids-, kultur-, og samfunnsliv. Planen skal også legge rammer for å redusere utenforskap.

Problemstillinger som skal tas med videre i planleggingen

Planen skal berøre problemstillinger rundt utenforskap, inkludering og integrering. Planen skal også berøre hvilke virkemidler som kan brukes for å gi mer like muligheter for riktig utdanning og et godt helsemessig liv.

Folkehelseperspektivet må ivaretas i den videre planleggingen av like levekår og god livskvalitet.

Grunnlagsarbeidet for den regionale planen skal svare ut de krav som folkehelseloven stiller til fylkeskommunen.

I arbeidet med planen skal det vurderes behov for egne strategier for deler av tematikken. Det skal utarbeides handlingsprogram som blant annet skal omfatte; samisk og kvensk språk, kultur og samfunnsliv, kultur, idrett og folkehelse.

Fylkestinget har i interpellasjon 13/20 vedtatt at det skal utarbeides en handlingsplan mot rasisme. Denne skal innlemmes i oppfølgingsarbeidet av en regional plan for like levekår og god livskvalitet.

Regional plan for kultur

Det er behov for et overordnet styringsdokument for kunst og kultur i Troms og Finnmark. I 2018 kom staten med kulturmeldingen med nye føringer knyttet til oppgavefordeling, og en ny kulturlov kommer på høring våren 2021.

Formålet med planen

Det er behov for en regional plan for kultur som har som gir en langsiktig og forutsigbar kulturpolitikk. I planen skal det utredes hvordan det tilrettelegges for kulturell infrastruktur og kulturelle arenaer. Videre må det sosiale aspektet i kulturtilbudet fremvises for å knytte sammen hvordan kultur påvirker sosiale og økonomiske forhold i befolkningen og derved fremmer sosial bærekraft.

I regionen er det mange kulturaktører som i sum har et bredt spekter av virkemidler fra forvaltning av tilskuddsmidler, bidragsyttere og utviklingsaktører på og i feltet. Fylkeskommunen har et samfunnsutvikleransvar for å se de ulike ressursene på kulturfeltet i sammenheng, for å styrke samhandlingen mellom forvaltningsnivå og mellom offentlig, privat og frivillig sektor.

Problemstillinger som skal tas med i videre planlegging

En slik plan skal kunne bidra til å styrke det systematiske og overordnede arbeidet i en helhet. Det er behov for prosesser som kan avklare omfang og perspektiver.

Tilgjengelighet til kulturarenaer og kultur som påvirkningsfaktor i forhold til utjevning av sosial ulikhet og reduksjon av utenforskap skal belyses i planen. Planen skal også belyse hvordan kulturfeltet kan bidra til positiv stedsutvikling.

Det må tilrettelegges for en bred involvering av kulturfeltet der ulike perspektiver kan komme frem. Kulturfeltet og finansieringen av kulturlivet er fragmenter og kan fremstå lite samordnet. Samisk og kvensk/norskfinsk språk og kultur, nærings og samfunnsnivå samt identitet er og skal være bærende elementer i regionen.

Regional forvaltningsplan 2022-2027 for Troms og Finnmark vannregion og Norsk-finsk vannregion

Troms og Finnmark fylkeskommune er vannregionmyndighet for to vannregioner; Troms og Finnmark vannregion og den internasjonale Norsk-finske vannregionen. Som vannregionmyndighet er fylkeskommunen ansvarlig for utarbeidelse av vannforvaltningsplaner og tilhørende dokumenter som tiltaksprogram, handlingsprogram med flere.

Gjeldende vannforvaltningsplaner for 2016-2021 skal nå revurderes og oppdateres (rulleres) for planperioden 2022-2027, i samsvar med ny kunnskap, endrede forutsetninger, kravene i vannforskriften og de nasjonale føringene. I løpet av høsten 2021 skal plandokumentene vedtas av Troms og Finnmark fylkesting før de ble sendt til endelig godkjenning til Klima- og miljødepartementet innen slutten av året.

I planarbeidet er det fokus på å se koplinger mellom folkehelse, idrett, reiseliv, vannkraft, akvakultur, landbruk og kulturminnevern og samtidig organisere og samordne arbeidet med helhetlig vannforvaltning i vannregionene. Det er en forutsetning at planen får en god forankring lokalt, regionalt og hos sektormyndighetene, noe som vil sikre en effektiv og målrettet oppfølging av planen i arbeidet for å tette gapet mellom dagens tilstand og fastsatte miljømål. De vedtatte regionale vannforvaltningsplanene og tilhørende tiltaksprogrammene skal være alle sektormyndigheters og kommuners omforente dokumenter med felles miljømål og forslag til tiltakstyper for å nå miljømålene.

Formål med planene

Hensikten med planene er å gi en oversiktlig fremstilling av hvordan man ønsker å forvalte vannmiljøet og vannressursene i vannregionene i et langsiktig perspektiv. De regionale vannforvaltningsplanene er utløst av forpliktelsen etter EØS-avtalen og Norges implementering av EUs vanddirektiv gjennom vannforskriften.

Problemstillinger som skal tas med i det videre planlegging

I perioden frem til 2027 arbeider Troms og Finnmark fylkeskommune med to prosesser som gjelder vannforvaltningsplaner. Etter endelig godkjenning av Regional forvaltningsplan for Troms og Finnmark vannregion 2022-2027 og Regional forvaltningsplan for Norsk-finsk vannregion 2022-2027 av Klima- og miljødepartement som ventes i løpet av sommeren 2022, skal tiltakene beskrevet i planene iverksettes og eventuell gjennomføres. Samtidig skal planene igjen oppdateres og revideres, noe som vil resultere i regionale forvaltningsplaner for 2028-2033. Begge prosessene, det vil si både planarbeidet og oppfølgingen av vedtatte vannforvaltningsplaner og tiltaksprogram skal samordnes i vannregionutvalget som ledes av fylkeskommunen. Planarbeidet og oppfølging av forvaltningsplanen vil omfatte innhenting av lokal kunnskap om vannmiljøet gjennom deltagelse av alle sektorer, disse omfatter ikke bare statlige etater og embeter, men i særlig grad også kommunene og lokale interesseorganisasjoner. Involvering av disse vil være meget viktig. Kunnskapen skal brukes for å revidere og oppdatere den eksisterende forvaltningsplan og utarbeide Regional forvaltningsplan for vannregion Troms 2022-2027 innen 2021. Fylkeskommunen vil følge opp vedtatte tiltak og vil i samarbeid med ansvarlige sektormyndigheter sikre tiltakene og overvåkningsprogrammet gjennomføres.

Regional bibliotekplan for Troms og Finnmark

Det er behov for å utvide regional bibliotekplan til å gjelde hele fylket.

Bibliotekene har et bredt samfunnsoppdrag, de styrker demokratiet og ytringsfriheten ved å gi tilgang til kunnskap, kultur- og litteratur. Bibliotekene gir gjennom sin fysiske tilstedeværelse og sine digitale løsninger muligheter for innbyggerne til å forbedre sine liv ved å gi tilgang til informasjon, kunnskap og opplevelse. Bibliotek bidrar til å redusere ulikhet gjennom å tilby trygge offentlige rom til alle både i urbane og rurale strøk. De bidrar til engasjement og deltagelse fra innbyggerne i utstrakt samarbeid med andre i lokalsamfunnene.

Formål med planen

Fylkeskommunens lovpålagte ansvar om regional bibliotekutvikling innebærer utvikling av folkebibliotekstjenesten i fylket. Folkebibliotekene er eid av kommunene og avhengig av et tett samarbeid med statlig eide fagbibliotek. Regional bibliotekutvikling forutsetter derfor et felles styringsverktøy som omfatter alle forvaltningsnivåene i fylket.

Problemstillinger som skal tas med i videre planlegging

Lov om folkebibliotek innebærer et tydelig, men bredt samfunnsoppdrag som omfatter opplysning, utdanning og kultur, samtidig som kommunal bibliotekstjeneste forvalter svært små ressurser. Det er ikke mulig for fylkeskommunen å bidra til utvikling på en måte som er relevant for alle kommuner uten en felles forankret prioritering. Regional bibliotekplan for Troms med handlingsplan representerer ei slik felles prioritering. Hvis det kan utvikles en handlingsplan med utgangspunkt i eksisterende regionale plan vil problemstillinga bli å ta stilling til hvordan satsingene og de tre strategiene i eksisterende plan kan videreføres, sett i lys av nyere nasjonale føringer. Hvis det må lages en helt ny plan må planen innebære ei regional tilpassing og prioritering basert på nasjonale styringsdokumenter. Sentrale problemstillinger i eksisterende plan omfatter bibliotekenes rolle i desentralisert utdanning og samarbeid med utdanningsinstitusjonene, bibliotekene som lavterskel møteplass, litteraturformidling og lesefremmende arbeid.

Videreføring av gamle planer

De planene som er videreført fra de to gamle fylkeskommunene videreføres. Planene skal vurderes utvidet og samordnet dersom Troms og Finnmark fylkeskommune ikke deles.

Regional vindkraftplan for Finnmark 2013-2025

Finnmark har noen av de beste vindressursene i verden med betydelig produksjonspotensial for vindkraft, som igjen gir grunnlag for næringsutvikling og ren energiproduksjon. Formålet med denne planen er at Finnmark skal bli en vesentlig leverandør av fornybar energi basert på lønnsomme utbyggingsløsninger som gir store verdier tilbake til samfunnet. Utfordringene knyttet til utbygging av vindkraft i Finnmark handler fortsatt om å sikre regionale og lokale ringvirkninger, tilrettelegge for nødvendig infrastruktur og bidra til å løse interessemotsetninger. Dette krever imidlertid utvikling i dialog og samarbeid mellom ulike miljø- og næringsinteresser. Dersom Finnmark skal kunne oppnå målsettingen om forsvarlig vindkraftutbygging og positiv næringsutvikling, må også arbeidet med forsterket linjekapasitet fortsette.

Regional plan for kulturminner og kulturmiljø i Finnmark 2017-2027

Hovedformålet med Regional plan for kulturminner og kulturmiljø i Finnmark er å synliggjøre den materielle kulturarven i fylket og historien den reflekterer, slik at den kan ivaretas på best mulig måte gjennom den daglige forvaltninga. Planen skal også styrke grunnlaget for kulturminnevernet som samfunnsutvikler og tar sikte på å gi grunnlag for verdiskaping og identitetsbygging.

Sametinget og Finnmark fylkeskommune utarbeider én felles plan for Finnmark, som skal danne grunnlag for en helhetlig forvaltning, og videreutvikle samarbeidet mellom Sametinget, fylkeskommunen, kommunene og andre aktører som forvalter og formidler kulturminner i Finnmark. Regional plan for kulturminner og kulturmiljø skal gi en samlet oversikt over status og utfordringer innen kulturminnevernet i fylket, og konkretisere hva som må gjøres for å nå egendefinerte mål og nasjonale mål for kulturminnevern.

Regional plan for kompetanse i Finnmark 2016-2028

Det er stor konkurranse om spesialisert arbeidskraft både i offentlig og privat sektor. Riktig kompetanse er en nøkkelfaktor for å kunne yte gode offentlige tjenester og styrke konkurransekraften i regionens næringsliv. Utfordringene i Finnmark knyttet til utdanning og kompetanse kan kun løses gjennom et forpliktende samarbeid, der kommuner, fylkeskommunen, voksenopplæringsforbundet, studieforbundene, staten og næringslivet spiller på lag.

Formålet med denne regionale planen er å utvikle en helhetlig og strategisk satsing der barnehage, grunnskole, videregående opplæring, høyere utdanning og forskning ses i sammenheng med ønsket utvikling i Finnmark.

Målsettinga er å heve gjennomførings- og kompetansenivået i Finnmark for unge og voksne, og gjennom dette legge til rette for næringsutvikling og bred deltakelse i samfunnslivet. Dette krever tilrettelegging og tilpasning for den delen av befolkningen som har særskilte behov. For mange voksne er studiekompetanse det som skal til for nå frem og lykkes i arbeidslivet. Videre settes det som mål å presentere og videreutvikle klare retningslinjer for hvordan samarbeidet mellom næringslivet, kommunene, fylkeskommunen, fagskoler og UoH-miljøet i fylket bør være for å fremme utviklingskompetansen i befolkningen i Finnmark.

Regional transportplan for Finnmark 2018-2029 (gjelder til regional transportplan for Troms og Finnmark er vedtatt)

Helhetstenking på transportinfrastruktur er nødvendig for å legge til rette for næringsutvikling, bosetning og infrastrukturbehov. Næringslivet og befolkningen trenger et forutsigbart transportnett og et rutetilbud av høy kvalitet. Transportinfrastrukturen må de neste årene sikre utviklingen i vekstnæringene og bosetning med næringsutvikling i distriktene. Formålet med denne planen er å skape et transportsystem som fremmer helse, miljø og verdiskaping og bidrar til en bærekraftig regional utvikling med attraktive byer og bygder i Finnmark.

Blant utfordringene innenfor transport og infrastruktur er kritisk forfall på fylkesvegene og behov for oppgradering av kaianlegg, samt begrenset økonomisk handlingsrom for investering- og utviklingsprosjekter. Nye nasjonale klimamål innebærer også at Finnmark må bidra når det gjelder reduksjon av verdens klimagassutslipp. Dette gjelder også for transportsektoren. Regional transportplan for Finnmark 2014-2023 inneholder internasjonale, nasjonale, regionale og kommunale strategier som har betydning for Finnmark. For å gjennomføre strategiene er samarbeid mellom de forskjellige aktørene helt avgjørende. Satsingen på transport og infrastruktur videreføres i rulleringen av dagens regionale transportplan. Innholdet vil ikke bli vesentlig endret, men oppdatert med hensyn til utvikling og sett i relasjon til Nasjonal transportplan (NTP).

Regional transportplan for Troms 2017-2029 (gjelder til regional transportplan for Troms og Finnmark er vedtatt)

Regional transportplan (RTP) 2018-2029 ble vedtatt av fylkestinget oktober 2017, med følgende hovedmål: *Transportsystemet i Troms forvaltes og utvikles på en måte som bidrar til en god samfunnsutvikling, understøtter næringslivets konkurransekraft og omstilling til lavutslippssamfunnet.*

Et viktig formål med regional transportplan er økt behov for samsvar mellom regionens transportbehov og samordning av tilgjengelige virkemidler og planlegging, både for veg, og persontransport. Dette er den andre perioden med Regional transportplan i Troms. Den omhandler både veg, fly, sjøtransport, næringstransport og kollektivtransport. Det var lagt opp til en 4-årig rullering av RTP. Dette må vurderes i ny regional planstrategi. I Regional transportplan 2018-2029 ble virkemidler for veg og kollektivtransport satt i sammenheng. Dette har gitt en større forståelse av samferdselsutfordringene sett i sammenheng, og kommunene kan på denne måten gi innspill til prioriteringer av virkemidler for statlig og fylkeskommunalt vegnett og samferdselsansvar. Det ble utarbeidet handlingsplan for fylkesveg og for kollektivtransport i etterkant av vedtatt RTP.

Etter sammenslåingen er det vedtatt oppdatert strategi for samferdselsdivisjonen. Utgangspunktet her var de 2 gjeldende Regionale transportplanene for Finnmark og Troms, samt FN bærekraftsmål.

Regional plan fv. 91 Ullsfjordforbindelsen, Troms

Regional plan fv. 91 Ullsfjordforbindelsen omfatter Lyngen kommune og Tromsø kommune. Vedtatt i Troms fylkesting 15.03.2019

Formålet med den regionale planen er å sikre areal til etablering av vegtrasé for ny fylkesveg 91, fergefri Ullsfjordforbindelse. Det er foreslått en regional planbestemmelse med forbud mot iverksetting av bygge- og anleggstiltak uten samtykke innenfor området avgrenset i plankartet. Forbudet vil gjelde i en periode på 10 år og vil gi kommunene tid til å justere sine planer i samsvar med den regionale planen. Den regionale planen avklarer og gir føringer for hvor vegtrasé for ny fylkesveg 91 skal gå. Regional plan er en overordnet plan. For realisering av vegprosjektet må det utarbeides en reguleringsplan.

Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025

Regional plan for landbruk i Troms ble vedtatt i Troms fylkesting i desember 2014. Planen er hjemlet i plan- og bygningslovens § 8-1. Regional plan for landbruk er retningsgivende for utviklingstiltak, prosjekter og virkemiddelbruk på regionalt og kommunalt nivå. Planen skal gjennom å sette landbruk på dagsorden bidra til å legge til rette for en regionalt tilpasset landbrukspolitikk, avklare og prioritere tiltak som skal gjennomføres for å styrke landbruket og styrke de fortrinn som arktisk landbruk har. Planen inneholder er regional planretningslinje for kartfesting av landbrukets kjerneområder, og er et egnet virkemiddel for å sikre jordressursene i landbruket. Hensikten er å prioritere landbruksarealer i et langsiktig perspektiv og unngå nedbygging av jorda eller forringelse av kulturlandskapet. Kjerneområdene for landbruk skal innarbeides i kommuneplanens arealdel som hensynssone landbruk. Gjennom den regionale retningslinjen for arealbruk vil regional plan ha den virkning at den skal legges til grunn for kommunal planlegging og gi grunnlag for innsigelse til kommunale arealplaner.

Regional bibliotekplan for Troms 2017-2028

Regional bibliotekplan for Troms 2017-2028 er utviklet i samarbeid med fylkeskommunen, kommunene, UIT Norges arktiske universitet og bibliotekorganisasjoner. Planen angir retning og prioritering for bibliotekutvikling i Troms og er basert på tre hovedstrategier for å oppnå ønsket resultat; samhandling, kompetanseutvikling og synlighet. Handlingsplan 2017-2020 er nå i hovedsak gjennomført, og det er behov for en ny handlingsplan for neste periode. Arbeidet innebærer kompetanseutvikling i bibliotekene, relevante tjenestetilbud fra fylkeskommunen til kommunene, samarbeid mellom partene om utvikling og tjenester og felles koordinerte tiltak for synliggjøring.

Det er behov for å utvide regional bibliotekplan til å gjelde hele fylket.

Regional plan for Handel og service i Troms 2016-2025

Regional plan for handel og service i Troms ble vedtatt i Troms fylkesting i mars 2016 og er en revisjon av fylkesdelplan for kjøpesenter i Troms (2003). Planen er hjemlet i plan- og bygningsloven (pbl) § 8- 1 og rikspolitisk bestemmelse for kjøpesenter (FOR 2008-06-27 nr. 742). Planen inneholder regional planbestemmelse og retningslinjer for lokalisering og etablering av nye samt utvidelse av eksisterende større handelsetableringer i fylket. Bestemmelsen skal legges til grunn ved utarbeiding av nye planer og vil ved motstrid gi grunnlag for innsigelse. Den gjelder foran eldre reguleringsplaner, bebyggelsesplaner, kommunedelplaner og kommuneplaner. Revisjonen innebærer en justering/oppdatering av kartfestede sentrumssoner i fylket der etablering og/eller utvidelse av større handelsetableringer er tillatt. Det er også foretatt en gjennomgang av definisjoner og begreper som brukes i planen. Planen er et viktig verktøy for regional samordning, forutsigbarhet og likebehandling ved lokalisering av handelsetableringer i fylket og er et viktig hjelpemiddel for å sikre robuste og attraktive sentrum i fylket. Det tilhørende handlingsprogrammet skal sikre at regional plan for handel og service er tilstrekkelig fleksibel, bl.a. med hensyn til sentrumssoneavgrensninger og i lys av befolkningsutviklingen over tid. Handlingsprogrammet skal rulleres årlig.

Planen bør oppdateres for å innbefatte hele fylket. Planen baserer seg på et nå utdatert kunnskapsgrunnlag, og det er derfor et stort behov for revisjon. Regional plan for handel og service er en viktig plan for å ivareta gode planer for by- og tettstedsutvikling i samsvar med statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SBAT).

Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk i Troms 2016-2027

Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk ble vedtatt i Fylkestinget i mars 2016. Planen møter nasjonale forventninger og legger føringer for et langsiktig arbeid på området. Den skal bidra til at alle i Troms skal ha mulighet til å drive friluftsliv som positiv aktivitet for helse og trivsel. Videre er planen retningsgivende for en bærekraftig forvaltning av høstbart hjortevilt og innlandsfisk. Planen løfter den regionale friluftslivspolitikken, og skal legges til grunn for regional, kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen. Planen består av tre deler. Del I om friluftsliv, tar for seg de grunnleggende behovene, utfordringer og muligheter for å kunne tilby befolkningen et godt tilbud innen friluftsliv. Det forutsetter en levende allemannsrett, tilgjengelige arealer og fysisk tilrettelegging for friluftsliv. Videre tas opp betydningen av friluftsliv og fysisk aktivitet, hvordan det gir gode naturopplevelser, bedre trivsel og livskvalitet. I del II om forvaltning av vilt og innlandsfisk, er hjorteviltet, herunder elg, særlig vektlagt. Det foreligger en rekke utfordringer knyttet til en bestandsrettet forvaltning, voksende elgbestand, viltpåkjørsler, manglende rekruttering blant jegerne. Det er behov for et sterkere fokus på tverrsektorielt samarbeid. Småvilt tas opp i begrenset omfang i planen.

7. Interkommunalt plansamarbeid etter plan- og bygningslovens §9-1

Plan- og bygningslovens § 9-1 oppfordrer kommunene til å drive interkommunalt samarbeid når det er hensiktsmessig å samordne planleggingen over kommunegrensene. Behovet for og anbefaling om interkommunalt plansamarbeid kan oppstå gjennom arbeidet med regional planstrategi eller som oppfølging av en regional plan, eller ved at kommunene selv tar initiativ til et slikt samarbeid. Samarbeidet kan omfatte alle kommunale plantyper som er hjemlet og regulert i plan- og bygningsloven.

Arealplanlegging i sjø

Kystplan Finnmark

Kystplan Finnmark er et pågående samarbeidsprosjekt mellom Troms og Finnmark fylkeskommune og alle kystkommunene i det geografiske Finnmark om en helhetlig og samordnet planlegging av sjøområdene. Målet var å legge til rette for en revidering av de kommunale kystsoneplanene i fylket gjennom interkommunale samarbeidsprosjekter. Rent praktisk vil prosjektet gjennomføres som to interkommunale samarbeidsprosjekter, hhv for Øst- og Vest-Finnmark.

Gode og oppdaterte arealplaner i sjø er ferskvare. Det skyldes ikke minst den dynamiske utviklingen i kystbaserte næringer, og en stadig utvikling av kunnskapen om hvordan vi best kan forvalte kystområdene. Det er derfor et behov for å sikre en oppdatering av arealplanene i sjø etter behov. I det foreliggende prosjektet vil en legge til rette for at de kommunale kystsoneplanene revideres og oppdateres jevnlig og dynamisk gjennom interkommunalt samarbeid.

Formålet med planen

Fiskeri- og havbruksnæringen er to av de viktigste eksportnæringene i fylket, og de bidrar til sysselsetting, bosetting og øvrige ringvirkninger i hele regionen. Potensialet for videre vekst innen sjømatnæringene er stort. I den forbindelse vil oppdaterte arealplaner i sjø være av stor betydning for å kunne sikre en fremtidig bærekraftig utvikling og bruk av sjøarealene.

Både fiskeri- og havbruksnæringen er dynamiske næringer i rask utvikling, og kunnskapen om hvordan vi på best mulig måte kan forvalte kystsonen er i stadig utvikling. Det er derfor et klart behov til å sikre at dagens kystsoneplaner blir revidert og oppdatert fortløpende etter behov. For at det skal være mulig vil det være viktig å legge til rette for å effektivisere og standardisere planprosesser gjennom økt bruk av IKT, samt å bidra til å utvikle kunnskapsgrunnlaget og ta i bruk ny kunnskap. For å sikre en helhetlig og samordnet planlegging av sjøområdene i fylket vil det også være behov for interkommunalt plansamarbeid.

Problemstillinger som skal tas opp i videre planlegging

Gode og oppdaterte arealplaner i sjø krever en betydelig innsats i forhold til jevnlig revisjon, interkommunalt samarbeid, kunnskapsutvikling og det å ta i bruk ny kunnskap. Med henvisning til de gode erfaringene fra Kystplan Troms, må det planfaglige samarbeidet mellom kystkommunene i fylke, Troms og Finnmark fylkeskommune og de øvrige sektormyndighetene videreutvikles og styrkes fremover.

En viktig forutsetning for å ta i bruk ny kunnskap på en god og standardisert måte er gjennom økt bruk av IKT. Her vil en videreutvikle planverktøy og webbaserte GIS-løsninger som ble benyttet i Kystplan Troms. Det vil ikke bare bidra til å sikre medvirkning i planleggingen og økt tilgjengelighet til planer, men også til at problemstillinger og vurderinger kan illustreres og formidles på en enklere og raskere måte.

Øvrige interkommunale kystsonesprosjekter

Det pågår i tillegg til Kystplan Finnmark flere interkommunale kystsonesprosjekter i Troms. Kystplan Midt- og Sør-Troms er i sluttfasen av sin revisjonsprosess, og det gjenstår nå bare innsigelser som er til behandling hos kommunal- og moderniseringsdepartementet. Prosjektet var et samarbeid mellom Harstad, Skånland, Ibestad, Gratangen, Målselv, Sørreisa, Dyrøy, Tranøy, Torsken, Berg, Lenvik og Tjeldsund kommune. Samtidig er Kystplan Tromsøregionen godt i gang med sin planprosess og arbeider nå med å konsekvensutrede de innkomne forslagene. Dette samarbeidet omfatter Balsfjord, Tromsø og Karlsøy kommune. Videre har nye Senja kommune vedtatt oppstart på rullering av kystsoneplanen, samt at kommunene i Nord-Troms planlegger oppstart av revisjon i 2020.

Videre satsing

Som følge av det økte omfanget av arealplanlegging i sjø, vil det være viktig å styrke denne satsingen fremover. Troms og Finnmark fylkeskommune har en sentral rolle som veileder og tilrettelegger for kystsoneplanlegginga, og en sentral del av dette arbeidet er knyttet til å tilrettelegge eksisterende kunnskapsgrunnlag og tilby gode, digitale samhandlingsløsninger. Videre har fylkeskommunen en viktig oppgave knyttet til å få styrket kunnskapsgrunnlaget i forhold til arealplanlegging i sjø, og bidra til kunnskap og kompetanse om dette arbeidet. Det er særlig viktig da arealplanlegging i sjø etter Plan- og bygningsloven er relativt nytt, og ikke minst siden kravene til og de juridiske rammene rundt dette er i stadig endring.

En særlig utfordring fremover er knyttet til vurderinger i forhold til sjøsamisk fiske og kulturgrunnlag. I den forbindelse stilles det nye krav til kunnskapsgrunnlaget på området, som reiser en rekke nye utfordringer. Det gjelder blant annet utviklingen av en ny metodikk for konsekvensutredninger i forhold til krenkelse av sjøsamisk fiske og kulturgrunnlag. Det betyr at den vanlige interesseavveiningen som så langt har vært foretatt i arealplanlegging i sjø ikke lengre vil være tilstrekkelig. Dette er både viktig og riktig at kompetansen på dette området utvikles og styrkes, da dette vil bli en av de mest sentrale spørsmål som skal vurderes i det fremtidige planarbeidet. Det gjelder ikke minst i forhold til tilrettelegging av nye akvakulturområder. Rent praktisk innebærer det også et vesentlig behov for et tettere samarbeid mellom næring, plan og kultur.

8. Regionale strategier uten prosesskrav etter plan- og bygningsloven

I dette kapitlet presenteres strategier som skal utarbeides. Strategier har ikke prosesskrav etter plan- og bygningsloven. Nye strategier i tillegg til de som er besluttet i planstrategien kan vedtas utarbeidet av fylkestinget uten at regional planstrategi må rulleres.

Strategi for næringsutvikling

Formålet med strategien

Nærheten og samhandlingen mellom «den ville» naturen og det urbane samfunnet er unikt for vårt fylke og er en kombinasjon som gir noen særlige fortrinn. Troms og Finnmark fylke har sterke næringer basert på våre naturressurser; fiskeri og havbruk, reiseliv, landbruk, reindrift, mineraler, energi, maritim, petroleum, tilknyttede næringer og tjenesteytende næringer. Det er behov for en overordnet strategi som favner de utfordringer og muligheter som fylkets næringsliv står overfor de kommende årene.

Flere av næringene har vekstpotensial nasjonalt og internasjonalt. Et styrket samarbeid mellom næringene og virkemiddelapparatet vil kunne legge til rette for større nedslagskraft og bidra til en næringsutvikling som bygger på fylkets fortrinn.

Strategi for næringsutvikling har som målsetning å bidra til økt verdiskapning og lønnsomhet, økt sysselsetning og styrket FoU-virksomhet. En felles strategi skal legge til rette for utvikling, koordinering og samhandling for å hente ut synergieffekter på tvers av næringene. Et samspill mellom næringene er forankret og løftes frem som et prioritert satsingsområde i den politiske plattformen Et sterkere nord.

I arbeidet med utvikling av en strategi for næringsutvikling gjøres det vurderinger om hvorvidt behovet for strategiske føringer innenfor de ulike næringene skal være en del av en felles strategi for næringsutvikling med temaplaner og/eller handlingsplaner eller om det skal utarbeides enkeltvis strategier for noen prioriterte satsingsområder.

Problemstillinger som skal tas opp videre planlegging

Næringslivet trenger kompetent arbeidskraft, kapital og en godt tilrettelagt infrastruktur for å kunne fortsette med en bærekraftig vekst og utvikling. Strategi for næringsutvikling skal omtale hovedutfordringer og gi strategisk retning for fylkets hovednæringer. Strategien skal ivareta problemstillinger tilknyttet relevante internasjonale og nasjonale prosesser og politikk samt samhandle med regionale aktører og prosesser for best mulig ivaretagelse av rollen som samfunnsutvikler. Fylkeskommunes virkemidler skal i samspill med øvrige aktører og institusjoner i fylket, utvikle virkemidler og tiltak som bidrar til en helhetlig strategi for bærekraftig vekst.

Strategi for videregående opplæring

Formålet med strategien

Strategien skal være et felles og forpliktende arbeidsverktøy for aktørene innenfor den videregående opplæring i fylket. Den skal gi et felles grunnlag i arbeidet med å utvikle kvaliteten i opplæringen. I dette ligger det å bidra til at politisk og administrativ skoleeier, skoler og lærebedrifter arbeider mot felles mål og går i felles retning.

Problemstillinger som skal tas opp i videre planlegging

Strategien skal gi en oversikt over overordnede mål som aktørene i utdanningssektoren skal arbeide mot, samtidig som den skal operasjonaliseres og gi mening i de ulike enhetene; skoler og lærebedrifter. Samtidig skal strategien også synliggjøre hva utdanningssektoren er opptatt av overfor våre samarbeidspartnere.

Strategi for voksnes læring - Karriereveiledning, integrering og næringsrettet opplæring

Formål med strategien

Denne strategien skal være et felles og forpliktende arbeidsverktøy for aktørene innenfor videregående opplæring for voksne, karriereveiledning, integreringsfeltet og næringsretta opplæring. Den skal gi et felles grunnlag i arbeidet med å utvikle kvalitet og struktur på fagfeltene. Strategien skal bidra til enhetlig forståelse og samhandling for våre satsinger som er basert på nasjonale innsatsområder som:

- Læring i arbeidslivet og god bruk av kompetanse
- Gode valg for enkelte og samfunnet gjennom profesjonell karriereveiledning
- Styrke kompetansen til voksne og nyankomne med svak tilknytning til arbeidslivet og muligheter for tilrettelagt opplæring og utdanning
- Næringsrettet opplæring og kompetanseheving jamfør arbeids- og næringslivets behov

Problemstillinger som skal tas med videre i planleggingen

Fylkene har fått nye oppgaver innenfor kompetansefeltet, og en sterkere kompetanse politisk og næringspolitisk rolle. For avdeling for VKI betyr dette ansvar for å kartlegge regionale kompetansebehov, formidle behov til utdanningstilbydere, tilrettelegge for opplæring, utdanningstiltak, karriereveiledning og bidra i det regionale integreringsarbeidet.

Strategi for voksnes læring skal tydeliggjøre, definere og iverksette avdelingens overordna mål og ansvarsområder.

Skolebruksplan

Formål med strategien

Skolebyggene utgjør en vesentlig andel av fylkeskommunens bygningsmasse. Fylkets nyeste skolebygg, Bardufoss videregående skole er to år gammelt. Det eldste, Kongsbakken videregående skole er 96 år. Skolebyggene forvaltes, driftes og vedlikeholdes med utgangspunkt i at de til enhver tid skal møte skoleeiers behov. Gjennom planlegging av skolenes utforming, løpende utbedringer av byggenes tilstand, utvidelser, ombygginger og nybygging sikrer et godt fysisk miljø for elever og ansatte.

Problemstillinger som skal tas med videre i planleggingen

Målsettingene med skolebruksplanen er at den skal gi grunnlag for planlegging av skolebygg som legger til rette for gode læringsmiljø som fremmer læring. Denne ses i sammenheng med langsiktig planlegging av en bærekraftig skolestruktur også, som skal sikre tilstrekkelig antall elevplasser på kort og lang sikt, ut fra en hensiktsmessig ressursbruk.

I første omgang utarbeides en oversikt som viser skolebyggenes tilstand samt en prioritert plan for større vedlikeholdsarbeider i skolene. I seinere trinn utarbeides en plan for eventuelle utvidelser, ombygginger og nybygg.

Strategi for Fagskolen

Formål med strategien

Fylkestinget gjorde i juni 2020 vedtak om å slå sammen Fagskolen i Troms, Fagskolen i Kirkenes og Nordkapp maritime fagskole, til en felles fagskole med virkning fra 01.08.21.

Et interimsstyre er godt i gang med å legge til rette for den nye fagskolen. Det er imidlertid ennå ikke utarbeidet et eget strategidokument. Fagskoleutdanning er høyere yrkesfaglig utdanning og utdanner ledere og mellomledere til offentlig og privat virksomhet. Utdanningen gir kompetanse som er etterspurt av arbeids- og næringslivet. Dagens tre fagskoler gir utdanningstilbud innen tekniske fag, helse- og oppvekstfag, maritime og marine fag, samt prosess- og næringsmiddelfag.

Problemstillinger som skal tas med videre i planleggingen

Målsettingen er at den nye fagskolen skal videreutvikle de eksisterende utdanningstilbudene, samt få flere områdegodkjenninger fra NOKUT som gjør den i stand til selv å opprette nye utdanningstilbud som næringene og samfunnet etterspør. Fagskolens fortrinn er at den benytter digital teknologi som gjør at studentene lettere kan kombinere studier og jobb. Fagskolen kan tilby studentene en moderne læringsplattform og en tidsriktig utdanning der øving på laboratorie- og simuleringsutstyr bidrar til styrket læringsutbytte.

9. Planoversikt

I følgende matrise er det en samlet oversikt over gjeldende og nye planer i perioden 2021-2023. Matrisen skisserer planlagt oppstartsår for nye planer og strategier og hvor koordineringsansvaret for utarbeidelse av planen/strategien er lagt.

Forklaringer på forkortelser i matrisen:

TFFK – Troms og Finnmark fylkeskommune

PLØ – Divisjon for plan og økonomi

SAM – Divisjon for samferdsel

FLK – Fylkesrådsleders kontor

KSL – Divisjon for kultur, språk og levekår

NKO – Divisjon for næring og kompetanse

Prioriterte planoppgaver i perioden 2021-2023	Vedtatte/påbegynte planer		Oppstartsår nye planer / rullering eksisterende			Medvirkning
	Vedtatt år	Startet opp år	2021	2022	2023	Ansvar
Regionale planer med prosesskrav etter pbl						
Nye						
Regional plan for klimaomstilling i Troms og Finnmark			X			PLØ
Regional transportplan for Troms og Finnmark			X			SAM
Regional plan for like levekår og god livskvalitet i Troms og Finnmark				X		KSL/PLØ
Regional bibliotekplan for Troms og Finnmark			X			KSL
Regional plan for kultur						KSL
Under utarbeidelse						
Regional plan for reindrift i Troms		2015				PLØ
Regional plan Troms og Finnmark vannregion		2019				KSL
Regional plan norsk-finsk vannregion		2019				KSL
Eksisterende						
Regional transportplan for Finnmark 2018-2029	2017					
Regional transportplan for Troms 2018-2029	2017					
Regional plan for kompetanse i Finnmark 2016-2028	2015					
Regional plan for kulturminner og kulturmiljø i Finnmark 2017-2027	2017					
Regional vindkraftplan for Finnmark 2013-2025	2012					
Regional plan for Finnmark vannregion 2016-2021	2015					
Regional plan for norsk-finsk vannregion 2016-2021	2015					
Regional plan fv. 91 Ullsfjordforbindelsen	2019					
Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025	2014					
Regional plan for handel og service i Troms 2016-2025	2016					
Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk i Troms 2016-2027	2016					
Fylkesplan for Troms 2014-2025	2014					
Interkommunalt plansamarbeid etter pbl § 9-1						
Kystplan Finnmark	2019					NKO
Regionale strategier uten prosesskrav etter pbl						
Nye						
Strategi for næringsutvikling:			X			NKO
Strategi for videregående opplæring			X			NKO
Strategi for voksnes læring			X			NKO
Strategi for fagskole			X			NKO
Skolebruksplan			X			NKO
Eksisterende						
Matstrategi for Troms og Finnmark 2020-2025	2020					
Strategi for samferdsel	2020					

Troms og Finnmark fylkeskommune
Romssa ja Finnmarkku fylkkagielda
Tromssan ja Finmarkun fylkinkomuuni

DET STORE BILDET OPPALAŠGOVVA KONHAISKUVA

Kunnskapsgrunnlag for regional planstrategi
Regionála plánastrategiija máhttovuodđu
Regiunaalin plaanastrategiin tietopohja

Innholdsfortegnelse

LESEVEILEDNING.....	2
Sammendrag	3
1. SENTERSTRUKTUR OG KOMMUNIKASJON	6
1.1 By og land	6
1.2 Arealutnyttelse	15
1.3 Infrastruktur, fremkommelighet og mobilitet.....	23
1.4 Næringstransport	27
1.5. Stengte veier og ulykker	36
2. BOLYST OG LEVEKÅR	42
2.1 Sosial ulikhet og utenforskap	43
2.2 Helse og livskvalitet	50
2.3 Folkehelsearbeid og helsereelatert adferd.	56
2.4 Kulturell identitet	65
2.5 Profesjonell kunst og kultur	70
2.6 Frivillighet	71
3. KOMPETANSE, VERDISKAPING OG NATURRESSURSER	74
3.1 Natur, miljø og økosystemer	74
3.2 Omstilling og klimarisiko	78
3.3 Næringsutvikling.....	79
3.4 Virkemiddelapparat og regional næringsutvikling	101
3.5 Kompetansebehov og kompetanseutvikling	103
3.6 Utdanning.....	107
3.7 Innovasjon og FoU	117
3.8 Robusthet og tåleevne	119
RELEVANT LITTERATUR OG RESSURSER:	120

Forside foto: Rune Bjørkli

LESEVEILEDNING

Ethvert forsøk på å tegne et komplett bilde av Troms og Finnmark vil være for omfattende til å kunne passe i ett dokument. En fullstendig bakgrunnshistorie der alt er med, er ikke mulig. Til det er geografien for variert, folkene for sammensatt, mulighetene for mange og fortellingene for ramsalte. Dette kunnskapsgrunnlaget skal danne utgangspunktet for den regionale planstrategien som skal peke videre på behovene for ulike regionale planer for Troms og Finnmark de neste årene. Fremstillingen du sitter med er derfor resultatet av noen begrensede valg. Vi har spurt oss selv: Hvilke trekk ved fylket vårt mener vi vil definere og prege utviklingen i årene som kommer? I dokumentet er det forsøkt å holde fokus på det som er nødvendig kunnskap for å trekke de store linjene og formulere de langsiktige målene i videre planlegging.

Tittelen «Det store bildet» skal synliggjøre denne prioriteringen. Det er likevel mye mer som kan fortelles og utdypes om fylket vårt, mer statistikk finner du også på hjemmesiden til Troms og Finnmark fylkeskommune. Vi har valgt å supplere med litteraturforslag for den vitebegjærlige leser. Det er intensjonen å presentere et nyttig og leservennlig produkt som kan leses og brukes av flere enn planleggere og politikere. Fremstillingene av fylket settes vekselvis i en kommunal, regional eller nasjonal sammenheng, alt ettersom hva som er mest relevant for den enkelte problemstilling eller hva slags kunnskap vi har tilgjengelig. Vi har bestrebet oss på å sette relevant tallmateriale i en bredere samfunnsmessig kontekst. Gjengivelse av statistikk i dokumentet fra åpne, offentlige databaser forsøkes tolket med faglige og regionale briller og eventuelle svakheter ved datamaterialet eller fremstillingen utdypes der dette kan tenkes å påvirke fremstillingene. De aller fleste databasene vi har brukt er tilrettelagt for publikum og egnet for videre utforskning på egenhånd. Vi ønsker å inspirere leseren til selv å tenke videre og oppdage hvordan mange tema kan ses fra ulike vinkler eller faglige ståsteder.

Hovedsporet for samfunnsutviklingen er FNs bærekraftsmål, som er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmålene henger sammen, men kan også virke motstridende. Samfunnsutfordringer som ikke tilhører noen især og som vanskelig lar seg løse med dagens metoder og verktøy, såkalte «wicked problems», er komplekse og krever samarbeid mellom akademia og næringsliv, på tvers av organisasjoner og over lande- og kommunegrenser.

Bærekraft har tre dimensjoner, miljømessig, sosialt og økonomisk. Miljømessig bærekraft handler om å «levere naturen tilbake i minst like god stand som vi overtok den fra forrige generasjon – og at vi kan levere den videre til kommende generasjoner uten å ha forbrukt den. Økonomisk bærekraft handler om at mengden varer og tjenester som produseres, skal opprettholdes over tid for å tilfredsstille menneskelige behov. Økonomisk verdiskaping i en slik kontekst er ikke økonomisk vekst, men er å anse som økonomisk utvikling som kan fortsette uendelig fordi den baserer seg på utnyttelse av fornybare ressurser og forårsaker så uvesentlige miljøskader at det ikke ville føre til uttømming av ressurser. Derfor er det også en betingelse for økonomisk bærekraft at tidsaspektet for all verdiskaping er tydelig definert som langsiktig. For at den økonomiske utviklingen skal være bærekraftig, må også fordelingen av ressurser være rettferdig. Menneskelige og naturgitte ressurser skal forvaltes på en slik måte at alle mennesker skal kunne tilfredsstille sine behov på en best mulig måte. Økonomiens hovedoppgave blir dermed å bidra til å utvikle meningsfulle arbeidsplasser, varer og tjenester med høy kvalitet, og inntekter til samfunnet som gir grunnlag for et velfungerende samfunn med høy livskvalitet for befolkningen.

Sosial bærekraft handler derfor om å sikre og opprettholde høy sysselsetting, sosiale sikkerhetsnett, likhet og deltagelse i demokratiske beslutningsprosesser, og å opprettholde et sunt samspill mellom

ulike sosiale systemer. Sosial bærekraft har også en egenverdi og har sammenheng med livskvalitet som oppleves ulikt fra menneske til menneske. Den sosiale dimensjonen innbefatter også kultur, som er en viktig ramme for den individuelle dannelsesprosessen herunder også kulturdimensjon, for eksempel drama, kunst, musikk, estetikk og for utviklingen av samfunnet. I så måte er den også en viktig forutsetning for utvikling av individuell og kollektiv identitet. Kunnskap og verdier er viktig for å skape samfunn som er sosial og økonomisk rettferdig og som ivaretar naturen. På output-siden får vi erfaringer som endrer bevissthet, holdninger og handleevne. Derfor er god utdanning viktig.

Hva som kan anses som muligheter og utfordringer i fylket vårt vil ofte preges av ståsted. Der noen ser problemer, ser andre et potensial. For eksempel er det en klimautfordring at mer av isen i Arktis smelter enn tidligere, samtidig medfører det noen nye muligheter når disse havområdene blir tilgjengelige for ferdsel. Det bildet som tegnes i kunnskapsgrunnlaget er ment å være objektivt og godt fundert, men hovedtrekkene som beskrives må ikke betraktes som hugget i stein. Hva hver enkelt av oss velger å bidra med i samfunnet fremover, enten det er gjennom utdanning eller jobb, frivillig innsats, en smart forretningside eller engasjement i samfunnsdebatten, er med på å forme samfunnsutviklingen i Troms og Finnmark. Du er faktisk en samfunnsutvikler.

Sammendrag

Et sentralt trekk som preger Troms og Finnmark er demografiutfordringene, nærmere bestemt den skjeve kjønns og alders-sammensettingen i befolkningen i flertallet av kommunene.

Gjennom flere år har vi observert flyttemønstre som er avhengige av kommunenes sentralitet. Flyttestrømmen går typisk mot byer og tettsteder i fylket, men likevel i hovedsak ut av regionen. SSBs prognoser fremover viser at folk velger seg byer og tettsteder fremfor spredtbygde områder og sør fremfor nord. Kvinner flytter i større grad enn menn, og unge flytter i større grad enn gamle. Skjevheten i befolkningen henger delvis sammen med lave fødselstall, men er også et uttrykk for en global trend som følger utdanning og velstand. Befolkningsutviklingen er derfor et resultat av både regionale, nasjonale og globale trender. Den økende levealderen er i seg selv et uttrykk for god helse, god livskvalitet, høyt utdanningsnivå og økonomisk velstand og er jo isolert sett å betrakte som et gode, men fører også til en forsterking av kjønns- og alders-skjevheten som følger av flyttemønstrene i regionen og landet. Utviklingen er tydeligst i kommuner med lav sentralitet, noe som gjør at de mest spredtbygde kommunene opplever en aldring av befolkningen med relativt flere gamle i forhold til unge og flere menn i forhold til kvinner. Når færre unge i yrkesaktiv alder skal forsørge kommunens innbyggere, øker det forsørgerbyrden og svekker kommuneøkonomien. Fraflytting og reduserte befolkningstall påvirker også tilgjengeligheten av tjenester, individuelle valgmuligheter og svekker lønnsomhet og mulighetene for kollektive og bærekraftige løsninger.

Næringslivet i fylket er i stadig utvikling og industrien, som i stor grad er råvarebasert, speiler fylkets store og mangfoldige naturressurser. Arbeidslivet forteller om kompetansemangel. Kompetansemangel kan henge sammen med den lave befolkningstettheten, sysselsettingsandelen og for lavt utdanningsnivå i forhold til etterspørselen. Når en høyere andel av befolkningen har god utdanning er samfunnet bedre rustet for tilpassing i et arbeidsmarked i stadig endring. I fylket vårt har en større andel av kvinnene enn mennene gjennomført høyere utdanning. At kvinner i større grad enn menn flytter ut, gir derfor effekter på mer enn fødselstall og befolknings-sammensetting.

Det er likevel en økende andel som gjennomfører videregående utdanning og en stadig økende andel med høyere utdanning i fylket. Samtidig er deler av arbeidsmarkedet, spesielt innenfor primærnæringene og reiseliv, preget av sesongarbeid som skaper utrygghet og lite forutsigbarhet

både for enkeltindivider, næringsssatsing, stedsutvikling og bolyst. Det er også en generell trend at arbeidsmarkedet for ufaglærte minker i takt med overgangen til kompetansekrevede næringer. Kompetansebehovet i næringene og den tilgjengelige arbeidskraften i befolkningen står ikke i forhold til hverandre og det vises blant annet ved at det er utfordrende å rekruttere. Oversikter og erfaringer viser at næringslivet ikke får tak i ønsket kompetanse og at de ansetter folk med lavere kompetanse enn det som er behovet. Dette gjelder særlig stillinger som krever høyere utdanning.

Fylket generelt er preget av lav arbeidsledighet, noe som altså resulterer i et stramt arbeidsmarked. Mangelen på kompetent arbeidskraft kan delvis bøtes på av at arbeidstakere i regionen er villige til å pendle for å få jobben de ønsker seg eller er kvalifisert for. Men kompetansemangelen kan påvirke evnen til innovasjon, omstillingsevne eller næringsutvikling, og vil for eksempel kunne bremse utviklingen i å gå fra å være en råvareleverandør til å øke bearbeidingsgraden på råvarer. Usikkerheten rundt tilgang til kompetent arbeidskraft kan påvirke investeringsvilligheten og tilgangen til risikovillig kapital og dermed bidra ytterligere til å svekke innovasjonshastighet og omstillingsevne.

De langsiktige trendene i befolkningsutviklingen peker spesielt mot for en økende mangel på helsepersonell fremover som kan skape utfordringer med å ta vare på en aldrende befolkning. Potensialet i en teknologisk utvikling, fleksibilitet i turnuser og skiftarbeid, eller økt digitalisering kan imidlertid være en del av løsningen både innenfor sjømatnæring, helse- og omsorg og byggenæringen.

Troms og Finnmark har en sårbar infrastruktur. Enkelthendelser som ras, uvær eller flom kan få store konsekvenser for folks hverdagsliv, for næringer eller samarbeid, og flere kommunesentre er uten omkjøringsmuligheter via vei. Bosetting, persontrafikk, beredskap og næringstransport rammes lett av ulike hendelser som påvirker regularitet, kapasitet eller forutsigbarhet. Byer og større tettsteder har befolkningstall som muliggjør god økonomi og bærekraft ved kollektive løsninger, mens utbygging av infrastruktur og kollektive løsninger i spredtbygde områder krever store investeringer i forhold til befolkningstall og det eksisterende næringslivet. Fylkets lange kyst der mye bosetting og næringsliv er etablert, er geografisk tilrettelagt for bærekraftig transport til havs, men dagens situasjon preges av dårlige havneforhold samt uforutsigbarhet, eller usikker regularitet, for ferger, hurtigbåter og godstrafikk. Mye godstrafikk går i dag på veiene i fylket. Med omfattende klimakrav og avgifter knyttet spesielt til CO₂-utslipp, utfordrer det lønnsomheten dersom varene fortsatt skal fraktes med dieseldrevne kjøretøy. Spesielt gjelder dette for sjømat som i dag i stor grad fraktes på veinettet. Klimaendringer vil trolig føre til hyppigere naturhendelser i de neste årene og infrastrukturen vil bli ytterligere utsatt og sårbar.

Uforutsigbarhet, enten det skyldes dårlige veier, avlyste fergeavganger, ras eller strømbrydd skaper utrygghet både for folk og næringsliv. Utrygghet svekker bolyst og vilje til å satse fremtid og kapital. En avventende holdning til nye klimakrav i dag, vil utløse et påfølgende behov for rask omstilling i morgen for å ivareta lønnsomheten i ulike næringer eller tilrettelegge for fremveksten av nye. En aktiv og kunnskapsbasert tilnærming til regionale og nasjonale klimamål og virkemidler gir fylket bedre forutsetninger for gradvise omstillingsprosesser.

Klimaendringene vil blant annet føre til en generell havstigning i årene fremover, selv om vi imøtekommer klimakravene i Paris-avtalen. Det vil påvirke både bostedene våre og infrastrukturen for øvrig. Værphenomener som for eksempel 200-års stormflo, vil etter hvert inntreffe mye hyppigere etter hvert som havstigningen øker og oversvømme boliger, veier eller kritisk infrastruktur i et fylke hvor mye er plassert ved kysten.

Folk i fylket lever under ulike sosiale forhold og faktorer som bidrar til god helse er systematisk ulikt fordelt i befolkningen. Generelt kommer minoritetsgrupper dårligere ut på helse, utdanning, arbeid og økonomi. Helse relatert adferd følger spesielt sosioøkonomiske forhold. Men for fylket utgjør også geografi utgjør en forskjell som påvirker dødelighet og levealder. Betydningen av tilgjengelighet er derfor et sentralt funn fra kunnskapsgrunnlaget. Utdanning er en viktig faktor for helsetilstand og

livskvalitet og både videregående og høyere utdanning er for vår region nært knyttet til hybelliv og reising og er dermed også et spørsmål om tilgjengelighet. Sosioøkonomiske forhold og geografi påvirker valg og muligheter og bidrar til å opprettholde og reprodusere de samme sosiale forholdene hos barn som hos foreldre. Det er derfor et element av arvelighet i sosioøkonomiske forhold som i vår region forsterkes av avstander og tilgjengelighet.

Forskjeller i sosioøkonomiske forhold, samt tilgjengelighet, gir utslag i ulik benyttelse av så vel helsetilbud som kulturelle tilbud og ulik deltakelse i samfunnsliv og arbeidsliv.

Aktiv tilrettelegging av kulturtilbud, inkluderingstiltak, familiepolitikk og likestillingsfremmende tiltak åpner for bredere deltakelse i både samfunnsliv og yrkesliv. Deltakelse og inkludering kan dermed bidra til å redusere sosiale forskjeller, lette forsørgerbyrden i samfunnet, samt bedre fysisk og psykisk helse og livskvalitet hos den enkelte, -noe som igjen styrker bolyst og fremmer stedsutvikling og næringsutvikling gjennom bedre rekrutteringsmuligheter.

Det er behov for en raskere klimaomstilling i Troms og Finnmark. Generelt har næringslivet, kommunene og andre sentrale aktører for lite fokus og noen ganger for lite kunnskap om klimarisiko. Klimaendringer som høyere havtemperatur, mer vær, ras, havstigning vil påvirke oss alle i årene som kommer og spesielt de naturbaserte næringene og reiselivet vil møte omstillingsbehov. Kravene i Parisavtalen (2015) krever kutt i klimagassutslipp, med 50-55% frem mot 2030. Bærekraftsmål 12 (ansvarlig forbruk og produksjon) og 13 (stoppe klimaendringene) må derfor prioriteres høyt, men det mangler implementering i regionale planer og handlingsprogram. Generelt ser vi at omstillingen som må til går sakte og utslippsregnskap viser status quo for de siste årene.

Det er behov for et overordnet perspektiv, blant annet når det gjelder areal-utnyttelse. Det handler både om å verne områder og arealer for å hindre økt klimagassutslipp, og samtidig kunne tilrettelegge for næringsutvikling, mobilitet og stedsutvikling på en fremtidsrettet måte.

Helhetsperspektivet må ta opp i seg både befolkningsutviklingen, næringsutviklingen og klimaendringene på en slik måte at vi kan fortsette å høste av naturressursene i årene fremover. Dette krever for eksempel at vi setter av areal til sjømatproduksjon, mineral- og bergverksaktivitet, reindrift, osv. Men helhetsperspektivet betyr også at vi må stille krav til stedsutvikling og mobilitetsløsninger slik at vi tilrettelegger for en god balanse i befolkningsutviklingen i tettbygde og spredtbygde områder så vi ivaretar fremtidens arbeidsliv, næringsutvikling og innbyggernes trygghet og forventninger til at godt liv.

Klimaendringer fører til at sikkerhet og beredskap utfordres, og kritisk infrastruktur er sårbar.

Samtidig lever vi i et internasjonalt samfunn og også andre lands klimaendringer påvirker oss, vi er for eksempel ikke selvforsynt med mat. Men klimaendringer som ismelting i nord fører også til økt tilgjengelighet og økt maritim trafikk, både kommersiell og militær. "Planlegging må nå ta høyde for at Arktis kan bli et åpent hav" (sitat Haakon Bruun-Hansen, sjef for Forsvarets operative hovedkvarter, Forsvarets Forum, des. 2020). Ismeltingen er et eksempel på en klimaendring som både har en miljø-dimensjon med økt risiko for ulykker og naturbelastning, men også en endring som har en sikkerhetspolitisk dimensjon. Samtidig kan nettopp denne klimaendringen utgjøre et nytt potensiale, f.eks. for næringstransport.

Nylig la Regjeringen fram en helhetlig klimaplan for å nå bærekraftmålene og forpliktelsen i Parisavtalen som gjelder frem til 2030. Økt skatt på fossilt drivstoff er et av mange tiltak. Også krav om utslippsfrie fergeanbud kommer i 2023. Manglende omstilling vil altså bli dyrere fremover. Finansmarkedet skjerper også kravene i forhold til å gi lån til virksomheter som ikke er omstillingsdyktige, det blir vanskeligere å få finansiert fossilbasert aktivitet. Kravene i EU's Green Deal vil også påvirke næringslivet i fylket fordi EU er et av våre største eksportmarkeder. Endringer i forbrukernes adferd vil trolig føre til markedsmessige endringer og sammen med teknologisk utvikling endre rammene for næringsvirksomheten i fylket. For eksempel vil trolig forbrukerne, i større grad i årene som kommer, stille krav til bærekraftige alternativer, og bærekraftige varer og tjenester, for eksempel i reiselivet, vil bli etterspurt.

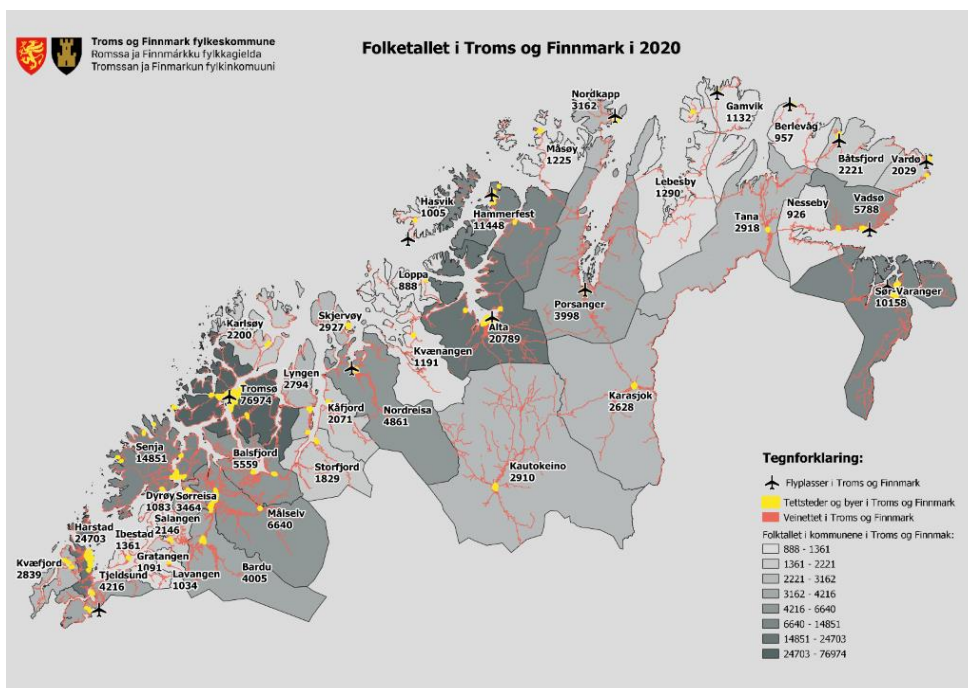
En helhetlig areal- og transportplanlegging er nødvendig for å være i forkant av de ulike effektene av klimaendringene, så vi sikrer forutsigbare betingelser for både næringsliv og befolkning i fylket i fremtiden.

1. SENTERSTRUKTUR OG KOMMUNIKASJON

Dette kapitlet skal gi innsikt i grunnleggende infrastruktur i by og distrikt, noe som omfatter både veier, kollektivtilbud, fremkommelighet og mobilitet. Infrastrukturen binder sammen fylket og mennesker og er den underliggende strukturen som må være på plass for at et samfunn skal fungere. Alt krever energi og for å kunne utvikle bærekraftige byer og lokalsamfunn er det å kunne benytte fornybar energi viktig for å kutte klimagassutslipp. Klimaendringer er et regionalt, nasjonalt og globalt spørsmål og kjenner ingen landegrenser, fylkesgrenser eller kommunegrenser. Det er viktig å begrense økningen av gjennomsnittstemperaturen til 1,5 °C dersom verden ønsker å slippe dramatiske konsekvenser i fremtiden. I tillegg til å kutte i utslipp og fange og lagre CO₂, må det satses på fornybar energi, samtidig som naturen blir ivaretatt og hensynet til ulike arealkrevende næringer balanseres. Investeringer i samferdselstiltak for å hindre ulykker og sikre god fremkommelighet både for mennesker og næringsliv, er nødvendig og krevende å finne løsninger på. Troms og Finnmark er rik på naturressurser og har en flott natur som trenger vår oppmerksomhet slik at vi kan stanse tapet av biologisk mangfold og beskytte livsviktige økosystemer. Enkeltindivider kan også gjøre en forskjell for kloden, ved å bruke kollektivtilbud og velge nullutslipps kjøretøy når det er mulig. Eller ved å ta sykkelen eller bruke bena, for samtidig å styrke egen helse.

1.1 By og land

Norges nordligste fylke, Troms og Finnmark er Norges største i areal og har en strategisk plassering i nordområdene med grenser i øst til Russland, Finland og Sverige, og til Nordland fylke i sør. I vest og i nord grenser regionen til Norskehavet og Barentshavet. Fylket har en kystlinje på 15 475 km. Det bor 243 311 mennesker i fylket, omtrent 4,5 % av Norges befolkning (2. kvartal 2020). Det er registrert 126 mennesker i valgmanntallet for Sametinget som bor i Troms og Finnmark, de utgjør omtrent 67 % av alle dem som står i dette valgmanntallet (pr 30.06 2019).

Figur 1. Befolkningen i Troms og Finnmark pr 01.01.2020 med tilhørende tettsteder, veinett og flyplasser. Kilde: SSB, tabell 07459 og Geonorge.

Stedsutvikling

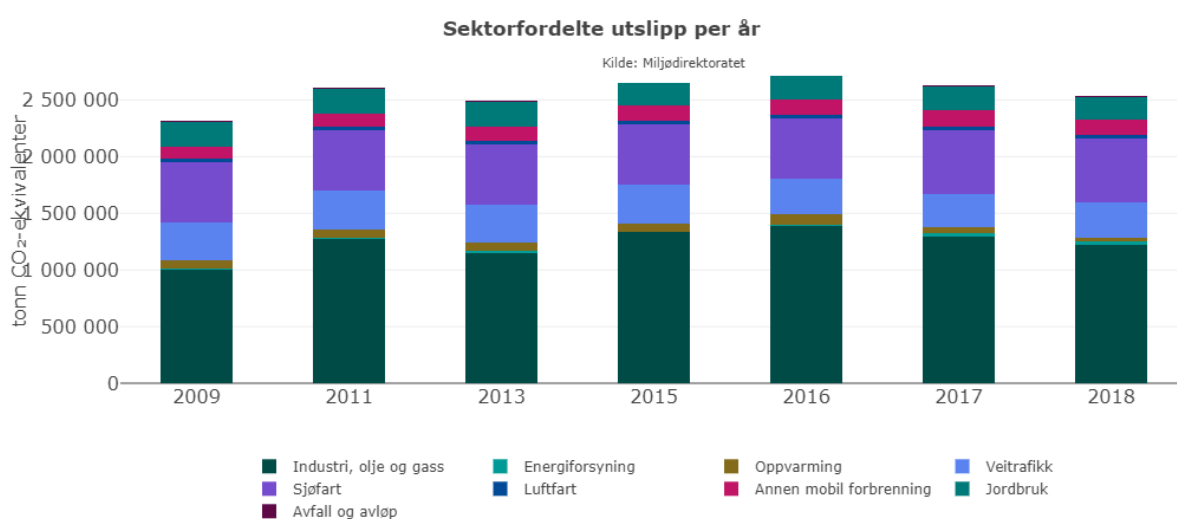
Et levende og mangfoldig sentrum med et variert tilbud av møteplasser, handel, tjenester og kultur- og fritidsaktiviteter, er viktig for byenes og tettstedenes attraktivitet og konkurransekraft. Et tydelig avgrenset sentrum med boliger, arbeidsplasser, kulturtilbud, handel og andre publikumsrettede funksjoner understøtter utviklingen av kompakte byer og tettsteder med korte avstander. Det er i sin tur med på å redusere bilbehovet, og gjøre sentrumsområdene mer tilgjengelig for fotgjengere og syklistene. Vi utnytter ressurser som areal, energi, kompetanse og teknologi bedre ved å bo tettere. Mobilitet og tilgjengelighet lettes og samfunnets robusthet i kriser eller naturkatastrofer bedres. Utfordringer som for eksempel avfallshåndtering og klimagassutslipp er lettere å håndtere ved kollektive løsninger.

Småbyene i Nord-Norge kjennetegnes ved at de er bilbaserte og det er lite kapasitetsutfordringer for personbiler på vegnettet. Det er sterk kultur for bilkjøring og det er rikelig med parkeringsplasser knyttet til handel- og servicetilbud. Det er stor variasjon i byenes kompaktet, boligmonstre og aktivitetstilbud. Arbeidsplasser ligger gjerne som «satellitter» rundt bykjernen. Kundegrunnlaget er for lite til at kollektivtransporten er et konkurransedyktig alternativ til bil, og tilrettelegging for fotgjengere og syklistene er ofte vurdert som for kostbart. Fortetting av bebygd areal og flere boliger i sentrum med gåavstand til tjenester og ulike tilbud, reduserer bilavhengighet, skaper tryggere lokalsamfunn og er spesielt hensiktsmessig for barn og unge. Flere byer har handelen i konsentrert i sentrum, andre har etablert bilbaserte kjøpesentre, eller handelsområder utenfor bykjernen. Sammenhengende gang- og sykkel-vegnett er sjeldent og vegdekket har ofte skader, er ujevnt og mangler universell utforming. Erfaringer tyder på at selv der det er tilrettelagt for gående og syklende, velger mange å bruke personbilen (Småby i nord, Statens vegvesen, 2019). I noen lokalsamfunn er egnede boliger mangelvare, samtidig som finansiering av nybygg kan være utfordrende på grunn av forventninger til fortsatt lave priser på bruktboliger. Unge voksne i etableringsfasen ønsker seg kanskje enebolig med plass, mens eldre kan ha mer glede av mindre og mer lettstelte boliger, gjerne i gåavstand til tjenester og møteplasser.

Klimagassutslipp

Miljødirektoratet, Statens vegvesen, Kystverket, Landbruksdirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat og Enova har i Klimakur 2030 analysert potensialet for å redusere ikke-kvotepålagte utslipp av klimagasser, og tiltak som øker opptaket og reduserer utslipp fra skog og annen arealbruk. Klimakur 2030 er mulige utslippsreduksjoner og tiltakskostnader for 60 ulike klimatiltak analysert. Tiltakene kan til sammen kutte utslippene med 40 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i kommende tiårsperiode. Klimakur 2030 er ikke en anbefaling om hva som bør gjøres, men gir et bredt kunnskapsgrunnlag for Norges videre arbeid med å redusere utslippene.

Oversikten nedenfor viser sektorfordelte utslipp pr år i Troms og Finnmark, i perioden 2009-2018.

Kutt i klimagassutslipp har Norge forpliktet seg til gjennom Parisavtalen og dette ble ytterligere presisert i Klimaloven fra 2018 som lovfestet 40% klimagasskutt innen 2030. Regjeringen har siden skjerpet utslippsmålet til mellom 50-55% reduksjon innen 2030 for at nasjonen skal kunne være et lavutslippssamfunn i 2050.

For å lykkes med ambisiøse klimakutt må også Troms og Finnmark i mye større grad ta i bruk lav- og nullutslippsløsninger i alle sektorer.

Klimatilpasning

Klimatilpasning innebærer å forstå konsekvensene av at klimaet endrer seg og iverksette tiltak for å på den ene siden å hindre eller redusere skade, og på den andre siden utnytte mulighetene som endringene kan innebære.

Klimaendringer er en av vår tids største utfordringer, globalt, nasjonalt, regionalt og lokalt. Bærekraftsmål 13 beskriver tydelig målet om å stoppe klimaendringene og er satt høyt på dagsorden globalt og nasjonalt. Parisavtalen fra 2015 som Norge har tilsluttet, fastsetter mål for partene om å begrense den gjennomsnittlige globale oppvarmingen til godt under 2 °C og helst begrense oppvarmingen til 1,5 °C. Avtalen ber også om at landenes kapasitet til å tilpasse seg klimaendringene

skal styrkes for å fremme klimarobusthet og lave utslipp, og at globale finansstrømmer skal gjøres forenelige med lave klimagassutslipp og klimarobust utvikling.

Norge opplever allerede klimaendringer. Fram mot år 2100 vil Norge få et varmere klima, med mer nedbør, kortere snøsesong, minkende isbreer, endret flommønster og stigende havnivå. Men klimaendringer som ismelting i nord fører også til økt tilgjengelighet og økt maritim trafikk, både kommersiell og militær. "Planlegging må nå ta høyde for at Arktis kan bli et åpent hav" (sitat Haakon Bruun-Hansen, sjef for Forsvarets operative hovedkvarter, Forsvarets Forum, des. 2020). Ismeltingen er et eksempel på en klimaendring som både har en miljø-dimensjon med økt risiko for ulykker og naturbelastning, men også en endring som har en sikkerhetspolitisk dimensjon. Samtidig kan nettopp denne klimaendringen utgjøre et nytt potensiale, f.eks. for næringstransport.

Tilpasning til klimaendringer krever kunnskap, både om fortidens og dagens klima, hvordan klimaet vil endres fremover og hvordan dette påvirker hensyn og interesser som skal ivaretas, også på kommunenivå. Innen klimarisiko omtales dette som fysisk risiko.

For Troms og Finnmark vil mer styrtregn, flom, skred og tørke ikke bare forårsake akutte problemstillinger, men også kreve omstilling av beredskapsapparat og infrastruktur for å kunne tåle endring. Spesielt for kystnære strøk i Nord-Norge vil risikoen knyttet til stormflo og ekstremvær være økende. Her inngår også de langsiktige virkningene av et endret klima, både lokalt og via globale bånd og verdikjeder.

Norsk klimaservicesenter har utarbeidet klimaprofiler som kan brukes som kunnskapsgrunnlag for klimatilpasning og vi gjengir her et kort sammendrag. Kort oppsummert vil klimaendringene for fylket særlig føre til behov for tilpasning til kraftig nedbør og økte problemer med overvann; endringer i flomforhold og flomstørrelser; jordskred og flomskred, samt havnivåstigning og stormflo.

Den årlige nedbøren i Finnmark er beregnet å øke med i underkant av 20 % frem til slutten av århundret, for Troms er tallet 15%. Det er forventet at episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og hyppighet i alle årstider. Nedbørmengden for døgn med kraftig nedbør forventes å øke med cirka 25 %. For varigheter kortere enn ett døgn, er det indikasjoner på enda større økning.

De største skadene på bebyggelse og infrastruktur oppstår ofte i forbindelse med overvann. Overvann er, i denne sammenheng, overflateavrenning som følge av nedbør eller smeltevann. Episoder med kraftig nedbør ventes å øke vesentlig både i intensitet og hyppighet, og dette vil stille større krav til overvannshåndteringen i fremtiden. Klimaendringene krever overvannstiltak som bidrar til at overvann ikke ledes til ledningsnett. Når avrenningen øker, øker også hastigheten på vannet slik at erosjonsfaren blir større.

Finnmark har tre av de ti største vassdragene som renner ut fra Norge: Pasvikelva, Tanaelva og Altaelva. Disse vassdragene har lav vannføring om vinteren, når vannet lagres som snø. Den høyeste vannføringen opptrer i stedet sent på våren og tidlig på sommeren, når snøen smelter. Lav høydeforskjell fører til at smeltingen ofte er konsentrert til en kort periode. Flommene blir spesielt store når det samtidig kommer regn under snøsmeltingen, men rask snøsmelting alene kan også gi store flommer. Den største flommen i disse elvene siden registreringene startet, var en flom i mai 1920. Flommene i 1996 og 2000 er også av de største som er registrert. Tettstedene langs de større vassdragene, bl.a. Tana, Karasjok, Kautokeino, Masi og Alta er utsatt for flom i smelteperiodene. Skadene skyldes ofte oversvømmelse og erosjon. Flom kan i også skape problemer for fremkommelighet på veinettet, for eksempel langs Tana-vassdraget.

Også i indre og høyereliggende deler av Troms er det vanlig at årets største flom er i forbindelse med snøsmelting om våren. I lavereliggende, kystnære strøk er det gjerne regnflommer om høsten som gir årets største flom. Noen ganger gir også snøsmelting et bidrag til høstflommene. Også kraftig nedbør om sommeren kan gi store skadeflommer. Dette var tilfelle i juli 2012 for eksempel i Målselv. Sideelver som bryter ut av sitt normale løp kan være en viktig skadeårsak i flomsituasjoner.

I Troms er Kåfjord, Lyngen, Målselv, Nordreisa, Storfjord og Tromsø områder med marine avsetninger med mulig fare for kvikkleireskred, men også andre områder kan ha kvikkleire i grunnen. De fleste kvikkleireskred utløses av menneskelig aktivitet, men påvirkes også av erosjon i elver og bekker. Økt erosjon som følge av hyppigere og større flommer kan utløse flere kvikkleireskred. I Finnmark er deler av Sør-Varanger samt i fjordbotner i Nesseby, Porsanger og Alta, utsatt.

Havnivåstigningen kan føre til at stormflo og bølger strekker seg lenger inn på land enn hva som er tilfelle i dag. Det kan føre til skader på bebyggelse og infrastruktur på grunn av oversvømmelse i områder hvor en i dag ikke har registrert skader. Det er ikke ventet vesentlig endring i bølgeforholdene, men som for vind er usikkerheten stor.

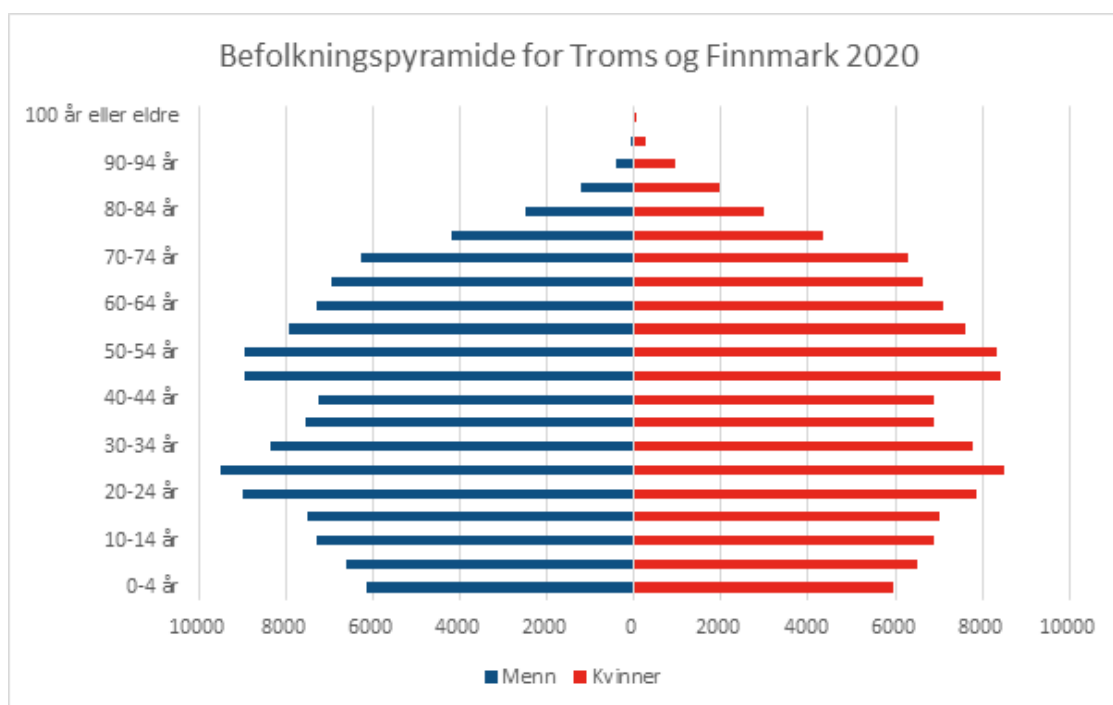
Nasjonalt har Miljødirektoratet utarbeidet kunnskapsgrunnlag for klimatilpasning (klimatilpasning.no), her finnes beskrivelser av klimautfordringer og hvordan disse vil påvirke samfunnsområder, også på regionalt nivå. Det er likevel behov for å tilføre lokal kunnskap, særlig de historiske endringene, for eksempel kan tidligere uønskede naturhendelser og hvilke konsekvenser disse har hatt for bygg, anlegg, infrastruktur og natur og miljø, gi viktig informasjon. Lokalbefolkningen kan også ha kunnskap om tidligere hendelser og sårbarheter som ikke finnes registrert eller beskrevet. Regionale planer som inkluderer både et klima- og et naturperspektiv, er viktige i klimatilpasnings-sammenheng da de kan være med på å peke ut geografiske og tematiske områder der fylket har særlige utfordringer.

Sentralisering

Sentralisering kan defineres som en tendens til at en økende andel av befolkningen bor og arbeider i byer eller større byregioner, mens stadig færre bor og arbeider på landsbygda og i spredtbygde strøk. Norge har gjennomgått en sterk sentralisering over flere år, til tross for ulike distriktpolitiske grep. (SSB, Samfunnspeilet 2007/2).

Troms og Finnmark består av 39 kommuner, der de fleste har en lav grad av sentralisering. Sentralitet beregnes ved en kombinasjon av kommunens befolkning, arbeidsplasser, inn-pendling, offentlige tjenester og institusjoner og reiseavstand til senterfunksjoner. Det gir en sentralitetsindeks fra 1-6, der bare Oslo har en sentralitet på 1. I Troms og Finnmark finner vi at Tromsø har en sentralitet på 3, og Hammerfest, Harstad og Alta har en sentralitet på 4. Resten av fylket består av småsenterregioner og spredtbygde områder med sentralitet 5 og 6.

Landsdelen er imidlertid rik på naturressurser, og den spredte bosettingen i nord må derfor ses i sammenheng med muligheten for å utnytte disse for slik å bidra til den miljømessige, sosiale og økonomiske bærekraften i landet som helhet. Med sentraliseringen følger en demografisk skjevhet i befolkningssammensetningen i byer og distrikter. Ungdom og kvinner flytter til byene i større grad enn andre, og de eldre blir typisk boende i distriktene. Befolkningsutviklingen fører til lavere skatteinntekter i kommunene samtidig med en økende forsørgerbyrde. En stor andel eldre i distriktskommunene gir også utfordringer med å tilpasse boformer og rekruttere innen blant annet helse- og omsorg i årene fremover.

Befolkningsframskrivninger viser at Norge vil preges av en befolkningsvekst som er lavere enn tidligere og en varig høy eldre-andel. To viktige årsaker er økende levealder og lave fødselstall. Lave fødselstall er ikke en typisk regional trend, for 2019 lå Troms og Finnmark ligger omtrent på landsgjennomsnittet som var 1,5 barn per kvinne (I Troms og Finnmark hhv. 1,5 og 1,6). Fremover forventes hele Nord Norge å få under middels befolkningsvekst sammenliknet med landet som helhet (SSB, rapport 21/2018).

Den kommunevise oversikten under viser at det er særlig i kommuner med få innbyggere at folketallet vil reduseres ytterligere i årene fremover, og at det er hovedsakelig de sentrale strøkene som vil stå for befolkningsveksten.

Flyttemønsteret i Troms og Finnmark ser ut til å følge de samme trendene som i landet for øvrig: Unge mennesker i fruktbar alder flytter mot byene, kvinner i større grad enn menn, noe som også fører til at barna i større grad blir født i sentrale områder. I årene fremover vil mer enn hver tredje innbygger i en del distriktskommuner være eldre enn 70 år (SSB, rapp.21/18). For samiske områder ser vi en ytterligere forsterkning av denne utviklingen både for utflyttingstallene og for alders og kjønns sammensetningen. I disse områdene har overvekten av menn vært stabil over lengre tid og er i dag på 52,3 prosent (Samiske tall, SSB 2020). Den demografiske utviklingen i samiske områder rammer de samiske bygdene i særlig grad og utviklingen kan true framtida til samisk kultur i vid forstand.

Fordelingen av eldre i forhold til yrkesaktive i befolkningen kan beskrives som en forsørgerbyrde der det i dag i snitt i Norge er mer enn tre personer til å forsørge hver eldre innbygger. Det er unge og gamle som er de største brukerne av kommunale tjenester, mens innbyggere i yrkesaktiv alder bidrar mest til finansieringen gjennom skatteinnbetalinger (Der folk bor, KS, 2020). Om femten år vil det være flere eldre enn barn og unge i Norge. Forsørgerbyrden er vist for hver kommune i tabellen under. Prognosene viser forsørgerbyrden kun for de eldre (FBE) og er ikke inkludert forsørgerbyrden for barn og unge, siden prognosene for denne aldersgruppa ikke representerer tilsvarende økning i de økonomiske utfordringene for samfunnets forsørgerbyrde i årene fremover. Beregningene tyder på at alle fylkets kommuner vil oppleve en økt forsørgerbyrde for eldre frem mot 2040.

Bo- og arbeidsmarkedsregioner

Troms og Finnmark kan deles inn i ulike funksjonelle regioner på tvers av kommune-, fylkesgrenser eller andre administrative inndelinger for å beskrive hvordan innbyggerne samhandler i et bestemt geografisk område. Bo- og arbeidsmarkedsregioner (BA-regioner) beskriver økonomiske sentra basert på reisetid, pendlingsmønstre og husholdningers konsummønstre i nærliggende omkrets (Juvkam, 2002; Gundersen og Juvkam 2013).

Troms og Finnmark har 28 slike funksjonelle regioner (TØI, 2020). Typisk viser inndelingen fra transportøkonomisk institutt at byer fungerer som senter for en større BA-region enn bare egen kommune. Tromsø er et slikt senter for Balsfjord, Karlsøy og Lyngen og Harstad er BA-senter for Kvæfjord, Tjeldsund og Evenes. Senja er senteret for en BA-region som inkluderer Sørreisa og Dyrøy. Vadsø er senteret for pendlingsmønsteret i Nesseby, men Nesseby har også mye utpendling til Tana. Analysen viser at også tettsteder kan fungere som senter i en BA-region. Salangen kommune har en senterfunksjon for pendlingsmønsteret i Lavangen, Målselv kommune er senteret for pendlingen fra Bardu, og Lebesby er BA-senteret for Gamvik. De øvrige kommunene i fylket utgjør egne BA-regioner.

BA-regionenes interne reisetid er basert på ferdsel på vei og eventuelt fergeforbindelser. Alle sårbare endringer i infrastrukturen, slik som endringer i fergesamband, redusert fremkommelighet på vei, eller endringer i handels- og tjenestetilbud, vil også kunne endre innbyggernes adferdsmønstre som ligger til grunn for dagens inndeling av BA-regioner i fylket. I henhold til definisjonen av regionenes funksjonalitet, vil bedret infrastruktur og kortere reisetid kunne gi større geografiske BA-regioner. |

Kommunetabell, utvalgte demografiske forhold

Kommune	Sentralitetsnivå(2020)	Største by/tettsted	Senter i en BA-region	Flyplass	Befolkning 2020	Forsørger byrde 2020	Befolkning 2040	Befolk.n.en dri % 2020-2040	Forsørger byrde 2040
Tromsø		Tromsø	Ja	Ja	76 974	0,22	82086	6,6	0,38
Harstad	4	Harstad	Ja	Ja	24703	0,35	26813	8,5	0,48
Alta	4	Alta	Ja	Ja	20789	0,25	22948	10,4	0,39
Vardø	6	Vardø	Ja	Ja	2029	0,41	1975	-2,7	0,59
Vadsø	5	Vadsø	Ja	Ja	5788	0,34	5810	0,4	0,61
Hammerfest	4	Hammerfest	Ja	Ja	11448	0,28	12467	8,9	0,38
Kvæfjord	5	Borkenes(t)	Nei	Nei	2839	0,42	2776	-2,2	0,67
Tjeldsund	6	Evenskjer(t)	Nei	Nei	4216	0,51	*	*	*
Ibestad	6	Hamnvik (t)	Ja	Nei	1361	0,63	1167	-14,3	0,79
Gratangen	6	Årstein (t)	Ja	Nei	1191	0,49	990	-19,9	0,58
Lavangen - Loabák	6	Tennevold(t)	Nei	Nei	1034	0,5	1034	0	0,56
Bardu	5	Setermoen(t)	Nei	Nei	4005	0,36	3898	-2,7	0,48
Salangen	6	Sjøvegan(t)	Ja	Nei	2146	0,44	2422	12,9	0,63
Målselv	5	Bardufoss(t)	Ja	Ja	6640	0,35	7361	10,9	0,49
Sørreisa	5	Sørreisa(t)	Nei	Nei	3464	0,37	3783	9,2	0,53
Dyrøy	6	*	Nei	Nei	1083	0,55	1001	-7,6	0,83
Senja	5	Finnsnes	1	Nei	14851	0,38	15676	5,6	0,6
Balsfjord	6	Storsteinnes	Nei	Nei	5559	0,43	6682	20,2	0,56
Karlsøy	6	Hansnes(t)	Nei	Nei	2200	0,51	2073	-5,8	0,83
Lyngen	6	Lyngseidet(t)	Nei	Nei	2794	0,54	2447	-12,4	0,88
Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	6	Skibotn(t)	Ja	Nei	1829	0,48	1812	-0,9	0,77
Kåfjord - Gaivuotna - Kaivuono	6	Manndalen(t)	Ja	Nei	2071	0,52	1802	-13	0,8
Skjervøy	6	Skjervøy(t)	Ja	Nei	2927	0,38	3013	2,9	0,54
Nordreisa	5	Storslett(t)	Ja	Ja	4861	0,38	5831	20	0,51
Kvænangen	6	Burfjord(t)	Ja	Nei	1191	0,52	1099	-7,7	0,75
Kautokeiono Guovdageaidnu	6	Kautokeino(t)	Ja	Nei	2910	0,31	2401	-17,5	0,61
Loppa	6	Øksfjord(t)	Ja	Nei	888	0,53	587	-33,9	1,06
Hasvik	6	Hasvik(t)	Ja	Ja	1005	0,38	940	-6,5	0,51
Måsøy	6	Havøysund(t)	Ja	Nei	1225	0,49	1001	-18,3	0,67
Nordkapp	6	Honningsvåg	Ja	Ja	3162	0,36	3072	-2,8	0,61
Porsanger - Porsånggu - Porsanki	6	Lakselv(t)	Ja	Ja	3998	0,39	3319	-17	0,74
Karasjok - Karasjohka	5	Karasjok(t)	Ja	Nei	2628	0,33	2240	-14,8	0,72
Lebesby	6	Kjøllefjord(t)	Ja	Nei	1290	0,39	1414	9,6	0,54
Gamvik	6	Mehamn(t)	Nei	Ja	1132	0,33	1382	22,1	0,42
Berlevåg	6	Berlevåg(t)	Ja	Ja	957	0,43	844	-9,7	0,68
Tana - Deatnu	6	Tana bru(t)	Ja	Nei	2918	0,4	2599	-10,9	0,66
Nesseby - Unjarga	6	Varangerbotn	Nei	Nei	926	0,51	1057	-14,1	0,43
Båtsfjord	6	Båtsfjord(t)	Ja	Ja	2221	0,29	2731	23	0,41
Sør-Varanger	5	Kirkenes	Ja	Ja	10158	0,3	10326	1,7	0,47
Troms og Finnmark					243311	0,41	250879	3,1	0,62
Norge					5384576	0,3	6000000	13,2	0,45

Prognosene er basert på SSBs tall fra 2018 og hovedalternativ for scenarier; MMMM, som er middels fruktbarhet, middels levealder, middels innenlandsk flytting og middels innvandring (SSB, Tønnessen, 2018).

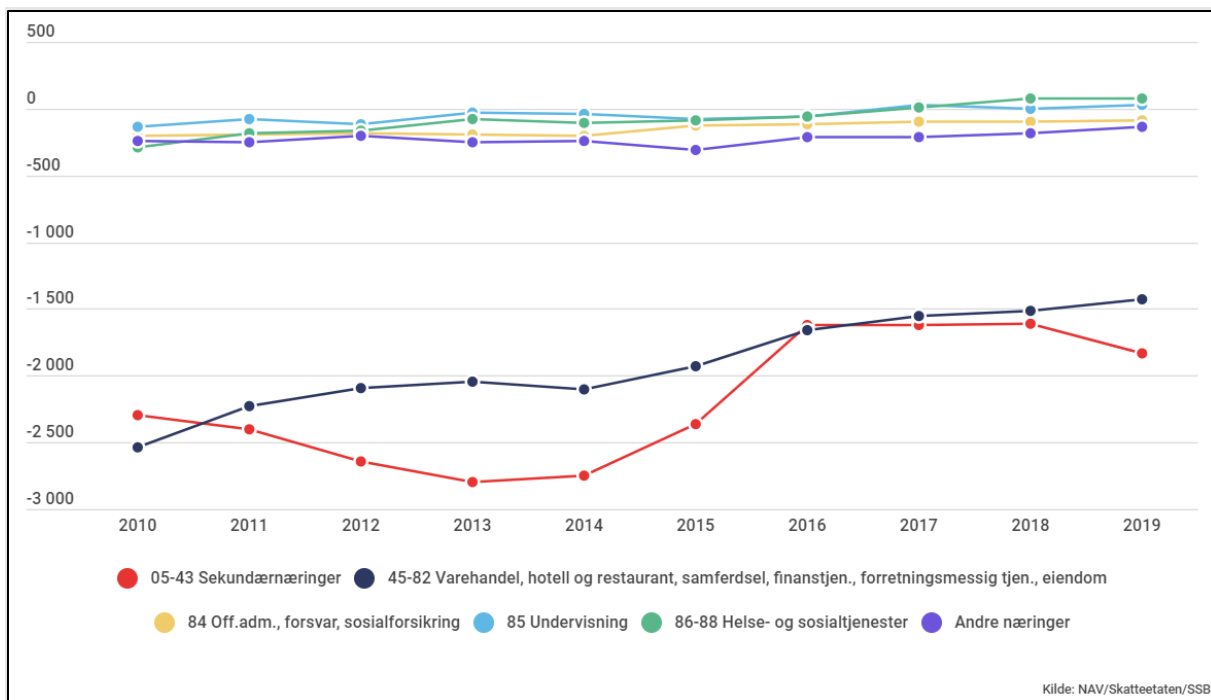
Forsørgerbyrden (FBE) viser hvor mange eldre hver person i arbeidsfør alder må forsørge (SSB, rapp 21/2018). (data mangler)*

Mange kommuner som har en senterfunksjon i en BA-region fremviser relativt stabile innbyggertall over tid. Slike senterkommuner ser i mindre grad ut til å rammes av negativ befolkningsutvikling enn andre kommuner frem mot 2040. For kommuner som har ca. 3000 innbyggere eller mindre, kan trenden peke mot en negativ befolkningsutvikling til tross for at disse kommunene i dag fungerer som en senterkommune. Det kan henge sammen med et generelt begrenset tjenestetilbud og mulighetsbilde til tross for enkelte senterfunksjoner. Prognosene fra SSB for 2040 er utarbeidet basert på tall fra 2018. Samfunnsmessige endringer siden dette tidspunktet vil kunne påvirke framtidsutsiktene og representerer derfor en feilkilde for prognosene. For eksempel viser framskrivningene for befolkningstallet i Porsanger en negativ befolkningsnedgang. Imidlertid innebærer Forsvarets satsinger for området, et potensial for stedsutvikling som trolig ikke er tatt hensyn til i prognosene. For Porsanger har det vært en stor økning i kvadratmeterprisen for brukte boliger de siste årene, noe som kan antyde optimisme i boligmarkedet, bolyst og fremtidig befolkningsvekst. Eiendomspriser kan være en indikator på stedsattraktivitet og befolkningsutvikling som er egnet til å fange opp øyeblikksbilder. For små steder med få omsatte boliger, kan imidlertid datagrunnlaget være for begrenset til å kunne trekke generelle slutninger om prisutvikling fra år til år.

Pendlervillighet

Mange arbeidstakere både i og utenfor regionen er villige til å pendle for å få jobben de ønsker seg eller er kvalifisert for. I 2019 pendlet 6 139 personer inn til landsdelen for å arbeide. Tilsvarende antall som pendlet ut, var 9 523. Det gir landsdelen hadde en negativ pendlerbalanse. Det er et typisk funn at pendlerbalansen i fylket er negativ, men størrelsen på utpendlingen varierer. (Konjunkturbarometeret for Nord-Norge, Pendelen svinger). Den negative pendlerbalansen i 2019 var i hovedsak knyttet til arbeid i privat næringsliv. Sekundærnæringene (industri, vann og kraftverk, bergverk, oljesektoren og bygg og anlegg m.m.) står for en betydelig andel av denne utpendlingen. I årene 2014-2016 var det et skifte hvor denne andelen falt betraktelig som resultat av et redusert behov for arbeidskraft i petroleumssektoren utenfor egen region. Næringer som typisk knytter seg til innpendling omfatter varehandel, reiseliv og tjenesteytende sektor.

Figuren viser endring i netto pendling fra 2010 til 2019, hvor en positiv verdi betyr netto innpendling. En negativ verdi betyr på samme måte at det er en netto utpendling. Som vi ser er det med få unntak mer utpendling enn innpendling til landsdelen.

(Kilde: Konjunkturbarometret for Nord-Norge, Pendelen svinger)

1.2 Arealutnyttelse

Troms og Finnmark fylke utgjør omtrent en firedel av Norges totale areal. Fylket har et samlet areal, inkludert territorialfarvann på vel 114 000 km², hvorav knappe 40 000 km² er havflate (territorialfarvann), og knappe 75 000 km² land- og ferskvannsareal, herav mye fjell. Omlag 29 000 km² (39 %) ligger lavere enn 300 moh. og 8 000 km² (11 %) ligger på en høyde under 100 moh. og kan egne seg til utbygging av boliger og til næringsformål.

Innenfor dette har Troms og Finnmark nærmere 40 000 km² fjell og viddeområder og nesten 20 000 km² skog. Bebygde og tilrettelagte områder utgjør, til sammenlikning, under 400 km². Fylket har tilsynelatende rikelig med areal til vekst og bruk, men det er mange interesser som konkurrerer om disse områdene. I byer og tettsteder er arealutfordringene ofte knyttet til samordnet bo-, areal og transportplanlegging. Her kan vekstproblematikk være knyttet til tilrettelegging av bolig-, rekreasjons-, og næringsarealer. I distriktskommunene er arealutfordringene gjerne knyttet til den spredte bolig- og fritidsbebyggelsen samt utnyttingen eller bevaringen av naturressurser.

For å ta vare på og likevel bruke naturen, kysten og havområdene krever det bærekraftig forvaltning av naturressursene, både på land og i vann. Vi må balansere en bærekraftig matproduksjon, næringsutvikling, infrastruktur og annen bruk, mot naturens tåleevne og artsmangfold både på kort og lang sikt.

I Troms og Finnmark fordeler arealressursene seg slik:

Boligbebyggelse	71,50
Fritidsbebyggelse	25,12
Bebygd område for landbruk og fiske	25,27
Næring, offentlig og privat tjenesteyting	35,20
Undervisning og barnehage	3,62

Helse- og sosialinstitusjoner	1,57
Kultur og religiøse aktiviteter	1,75
Transport, telekommunikasjon og teknisk infrastruktur	176,69
Beredskapstjenester og Forsvaret	4,58
Grønne områder, idretts- og sportsområder	12,98
Uklassifisert bebyggelse og anlegg	11,72
Jordbruksareal	528,92
Skog	19675,09
Åpen fastmark	37662,24
Våtmark	4381,80
Bart fjell, grus- og blokkmark	8039,04
Varig snø, is og bre	254,67
Ferskvann	3903,21
Uklassifisert ubebygde område	0,18

Tabell: Arealbruk og arealressurser (km²) i Troms og Finnmark. Kilde: SSB 2020, tabell 09594

Strandsone

Strandsonearealet i mange kommuner i Troms og Finnmark er under press, samtidig som bruken blant annet i rekreasjons- og reiselivssammenheng øker. De attraktive strandsonearealene har ofte mange interessenter som spenner fra næringsliv, utbyggere og allmenheten. Verdien av tilgjengelige og attraktive strandsonearealer både i nærområdet, så vel som i områder med urørt preg, er av stor betydning. Strandsonen er viktig for friluftsliv, rekreasjon, bolyst og folkehelse.

Til tross for et generelt byggeforbud innvilges 90 % av søknadene om bygging i strandsonen. Dette omfatter imidlertid både søknader som samsvarer med arealplaner og dispensasjonssøknader, og både nybygg og gjenoppføringer (SSB).

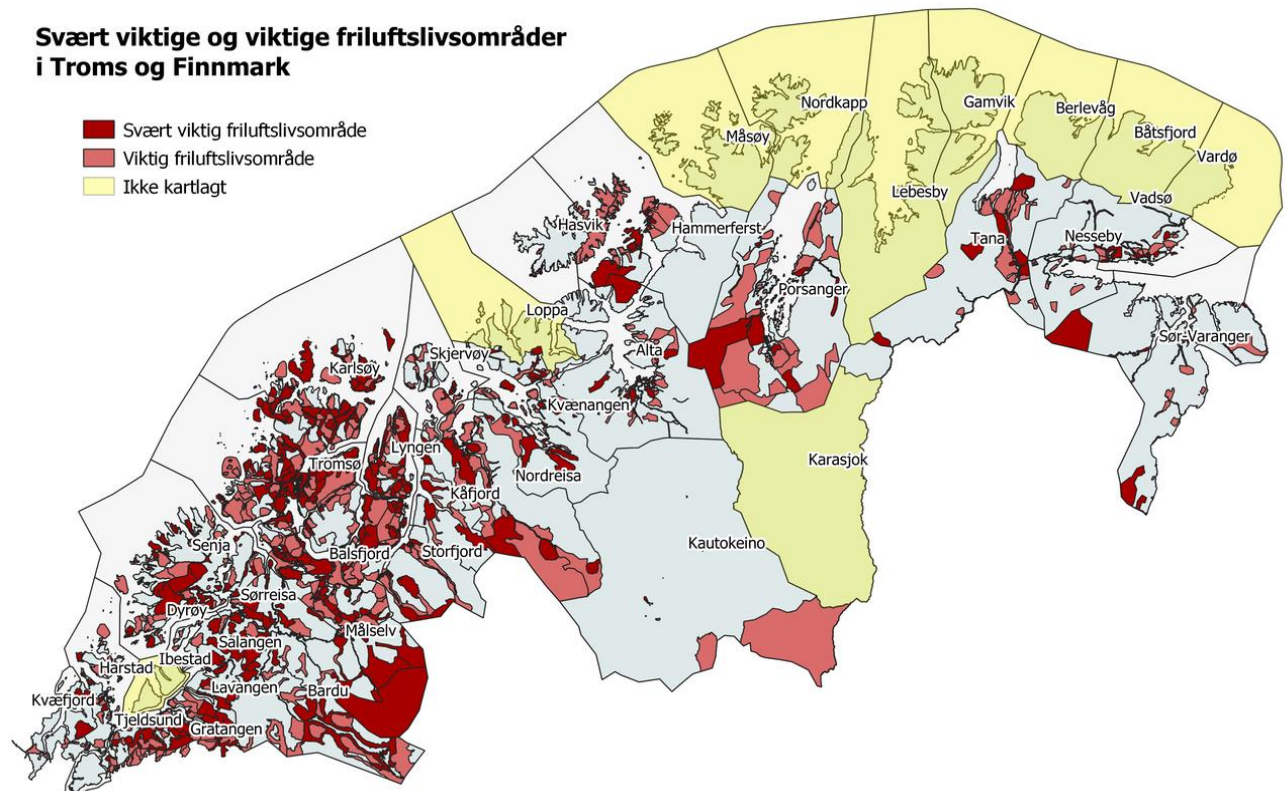
I mange av pressområdene i Sør-Norge har det vært lang tradisjon for statlig sikring av friluftslivsområder i strandsonen. Dette er arealer hvor det offentlige har skaffet seg råderett for å sikre friluftslivsmuligheter for allmenheten. Av de rundt 2500 områdene ligger kun 44 i Troms og Finnmark, og flere av disse ligger utenfor strandsonen. Manglende sikring av friluftslivsområder kan være knyttet til tradisjonell bruk, historie eller grunneierforhold, særlig i Finnmark. Resultatet er at det er færre områder i den nordligste regionen som har sikring av arealer for allmenheten i strandsonen utover formål og reguleringer etter plan- og bygningsloven. Regionen har også en annen tradisjon for kyststier enn i Sør-Norge, selv om bruken av strender, stier, ankringsplasser, bålplasser, fiske- og fangststeder m.m. er stor. Det er likevel behov for å vurdere flere strandsonearealer for statlig sikring.

Friluftsområder

Troms og Finnmark rommer noe av det vakreste Norge kan by på, et mangfold av naturopplevelser fra store vidder til ville tinder og hverdagsnaturen der befolkningen bor. Undersøkelser viser at det fra bolig eller oppholdssted ikke bør være lenger enn 200 meter til små grønne områder og 500 meter til større grønne områder, for at områdene skal få funksjon for friluftslivet i hverdagen. I et folkehelseperspektiv er nær-friluftslivsområdene svært viktige.

Kartlegging og verdsetting av områder for friluftsliv er et viktig kommunalt virkemiddel for å identifisere, utvikle og ivareta arealer for friluftslivet. Kartleggingen styrker kunnskapsgrunnlaget og er et viktig verktøy i arealplanlegginga. I flere kommuner er det imidlertid behov for å inkludere flere

nær-friluftslivsområder både på land og i sjø i kommuneplanens arealdel. Kartlegging av friluftslivsområder er spesielt relevant i forbindelse med tilskudsforvaltning, statlig sikring av friluftsområder og prosjekter som plan for friluftslivets ferdselsårer. Hvert område får en av følgende verdier: A for svært viktige friluftslivs-områder, B for viktige friluftslivsområder og C for registrerte friluftslivsområder. 29 av 39 kommuner i Troms og Finnmark har kartlagt og verdsatt sine friluftslivsområder (naturbase.no).

Kilde: Naturbase

Om lag 3 av 4 bosatte i tettsteder i fylket har trygg tilgang til leke- og rekreasjonsarealer. Flere friluftsråd i Troms og Finnmark har gjennomført en tilgjengelighetskartlegging etter den nasjonale veilederen "Kartlegging av tilgjengelighet og universell utforming av friluftsområder". Målet er at alle skal gis mulighet til naturopplevelser, uansett funksjonsnivå og alder. Ishavskysten friluftsråd kartla 43 friluftslivsområder i sine fem medlemskommuner i 2017. Ingen områder ble klassifisert som helt «tilgjengelig», grunnet strenge krav, men flere steder er det kun små endringer som må til.

I Folkehelseundersøkelsen for Troms og Finnmark (2019) rapporterer 95 % at de har god eller svært god tilgang på natur- og friluftsområder. Andelen som rapporterer god tilgang til natur- og friluftsområder, varierer ikke vesentlig med kjønn eller utdanningsnivå. (Folkehelseundersøkelsen Troms og Finnmark 2019)

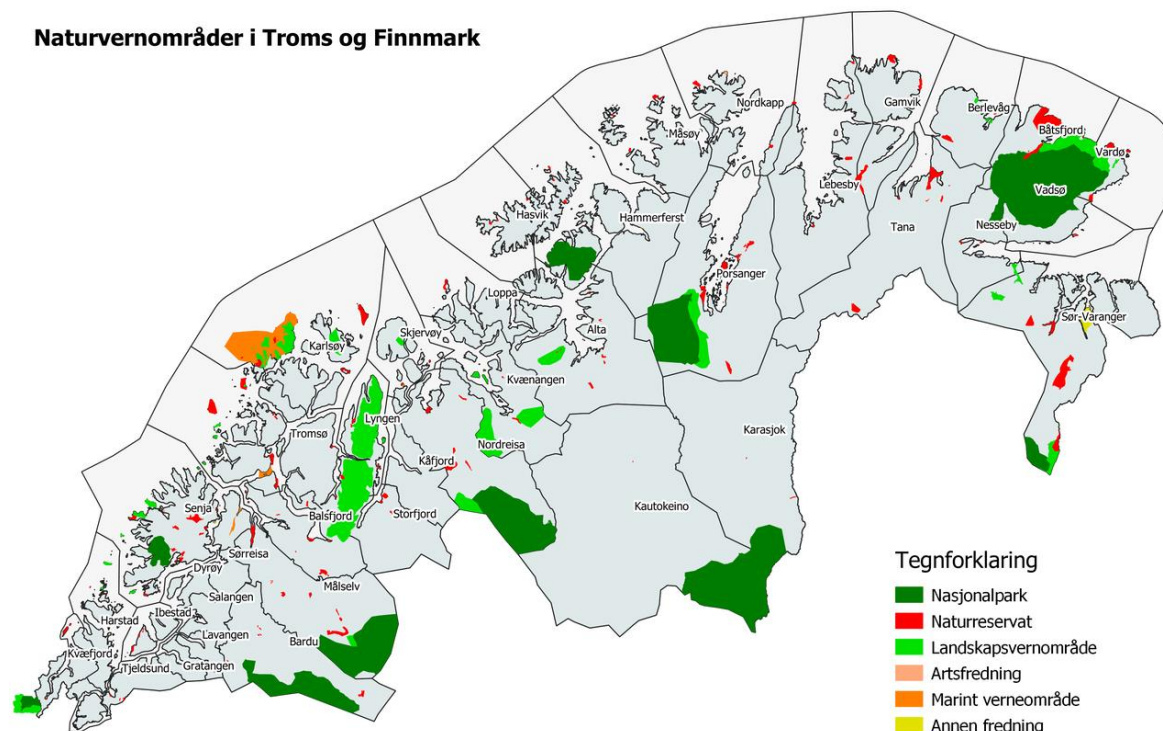
Naturmiljøer

I en bærekraftig utvikling er beskyttelse av naturmangfold et sentralt prinsipp. Naturmangfoldloven gir virkemidler til å vektlegge naturhensyn, både i og utenfor vernede områder.

Av fastlandsarealet i Troms og Finnmark er 12,8 % vernet, mot 17,5 % på landsbasis. 10 av Norges 40 nasjonalparker på fastlandet ligger i Troms og Finnmark. I 2020 ble det vedtatt tre marine verneområder: Ytre Karlsøy, Rossfjordstraumen og Rystraumen.

Vernekategori	Antall	Km ²
Nasjonalpark	10	6 660
Naturreservat	153	890
Landskapsvernområde	34	2 400
Marint vern	3	439
Annet vern	7	3
SUM	207	10 391

Kilde: SSB (Marint vern fra 2020, andre verneformer fra 2019)

Kilde: Naturbase

Inngrepsfri natur er en av åtte miljøindikatorer til nasjonalt miljømål 1.1. "Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester». Inngrepsfri natur er også en arealbruksindikator som viser utviklingstrekk og status for større sammenhengende naturområder med et urørt preg i Norge. Kartleggingen viser utviklingstrekk og status for naturområder uten tyngre tekniske inngrep fra 1988

til 2018. Den gir ikke en absolutt eller helt nøyaktig gjengivelse av virkeligheten, men synliggjør hvordan summen av alle naturinngrepene stadig reduserer arealet av inngrepsfri natur.

På de 30 årene fra 1988 til 2018 har Troms (150,3) og Finnmark (612,1) mistet til sammen 762,3 km² villmarkspregede områder. Et villmarkspreget område er definert som at det er lengre enn 5 km fra nærmeste tyngre tekniske inngrep. Dette utgjør ca. 1/3 av det som ble mistet på landsbasis i perioden.

En økende turisme der besøkende ønsker uberørt natur skaper utfordringer når næringsinteressene og behovet for vern skal veies opp mot hverandre. Det er behov for økt fokus på vern slik at vi får en bærekraftig bruk, ikke bare av nasjonalparker, men også friluftsområder og naturen generelt blant annet gjennom bedre tilrettelegging for å begrense slitasje.

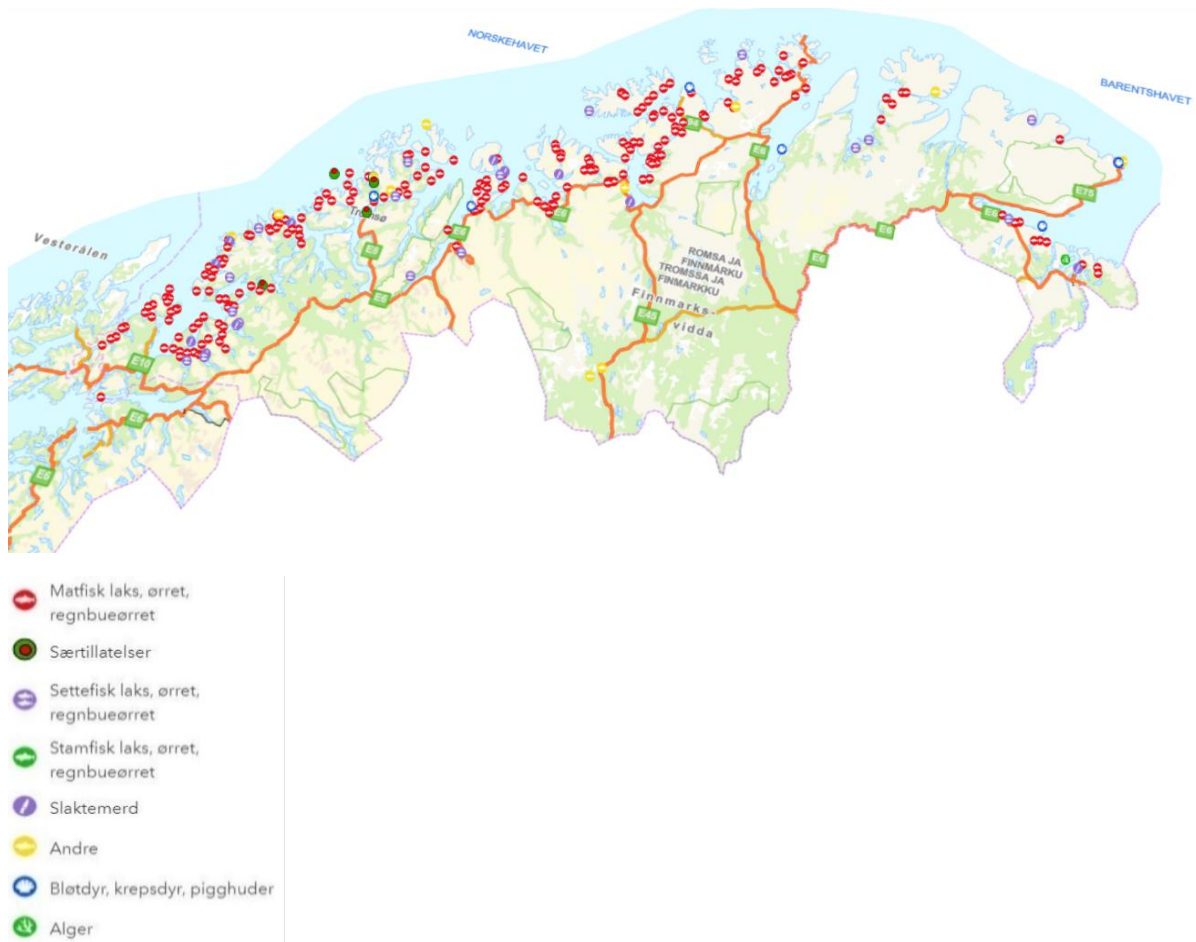
Forsvaret

Forsvarets arealbehov for trening av hær-, luft- og sjøavdelingene kan, med utviklingen av forsvaret, bli større fremover. Troms og Finnmark er et viktig forsvarsfylke med stor aktivitet grunnet strategisk beliggenhet, hjemmehørende avdelinger og skyte- og øvingsfelt. Med bakgrunn i flere langtidsplaner de siste årene ser man nå en økning i forsvarets aktiviteter i fylket. Det er viktig at forsvarets fremtidige behov blir koordinert mot annen aktivitet i fylket. Omstillinger i forsvaret, både etableringer og nedleggelse av forsvarsanlegg og militærleirer, påvirker privat og annen offentlig virksomhet, stedsutvikling og befolkningsutvikling. Forsvarets arealbruk er vesentlig i kommuner som Porsanger, Sør-Varanger, Målselv og Bardu, men også sjøarealer er bundet opp som skyte- og øvingsfelt.

Arealkrevende næringer

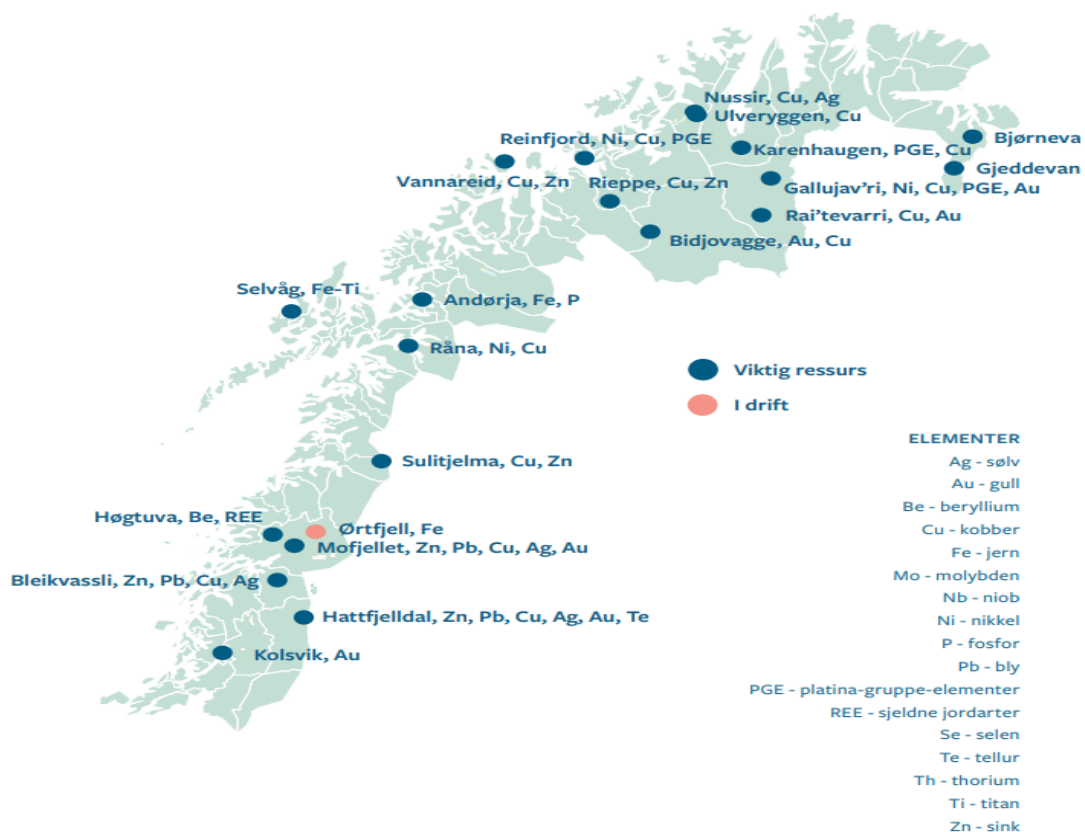
Reindrift er en arealkrevende næring og lønnsom reindrift krever store arealer. I dag foregår reindrift i nesten 140 av landets kommuner, på et areal som utgjør om lag 40 % av landarealet i Norge. Over tid har arealene for reindrift blitt redusert og sikring av reindriften arealer er derfor sentralt for reindriftsmyndighetene. Forhold som antall rein, beiteområdenes tåleevne og andre arters livsgrunnlag påvirker arealbehovene. Reindriftslovens formålsparagraf har som målsetning å sikre reindriftsarealer og fastsetter også forpliktelser som andre parter har overfor reindriften.

Det er forventet at en stor del av veksten i sjømatnæringen, både på kort og lang sikt, vil finne sted gjennom en videre vekst og utvikling av havbruksnæringen. En forutsetning for dette er bedre utnyttelse av eksisterende arealer og økt tilgang på nye og egnede arealer. Arealplanlegging i sjø krever godt interkommunalt samarbeid. Hovedfokuset er gjerne rettet mot forholdet mellom havbruk og fiskeri, med særlig vekt på arealkonflikter mellom de to næringene.

Kartet viser hvor og hvilke type havbrukslokaliteter som er i bruk i fylket i dag.

Norges geologiske undersøkelser (NGU) har beregnet at kjente og undersøkte metallressurser i Norge har en verdi på rundt 1 400 milliarder kroner. I tillegg kommer industrimineraler, pukk og grus, kull og naturstein, som er beregnet til anslagsvis 1 100 milliarder kroner. Totalt utgjør dette mineralressurser for 2 500 milliarder kroner. En god del av dette ligger i Norges nordlige landsdel. Selv om tallene er basert på anslag og avhenger av markedsutvikling, gir de et mulighetsbilde av verdiskaping i et 100-års perspektiv, men store arealer vil bli berørt.

Kartet viser oversikt over viktige metallforekomster i Nord-Norge, samt aktive gruver.
(Kilde: NGU Viktige metallforekomster og aktive gruver)

Landbasert vindkraft er også en arealkrevende næring. Det er forventet at kommuner vil møte et økt påtrykk fra internasjonale selskaper om etablering av vindkraft. Utbygging vil imidlertid medføre konsekvenser for natur, miljø, friluftsliv eller andre næringer som reindrift. Det er viktig å arbeide for positive lokale ringvirkninger av vindkraftutbygginger som kommer lokalsamfunnene til gode så fordelene oppleves som større enn ulemper.

Interessekonflikter og planverk

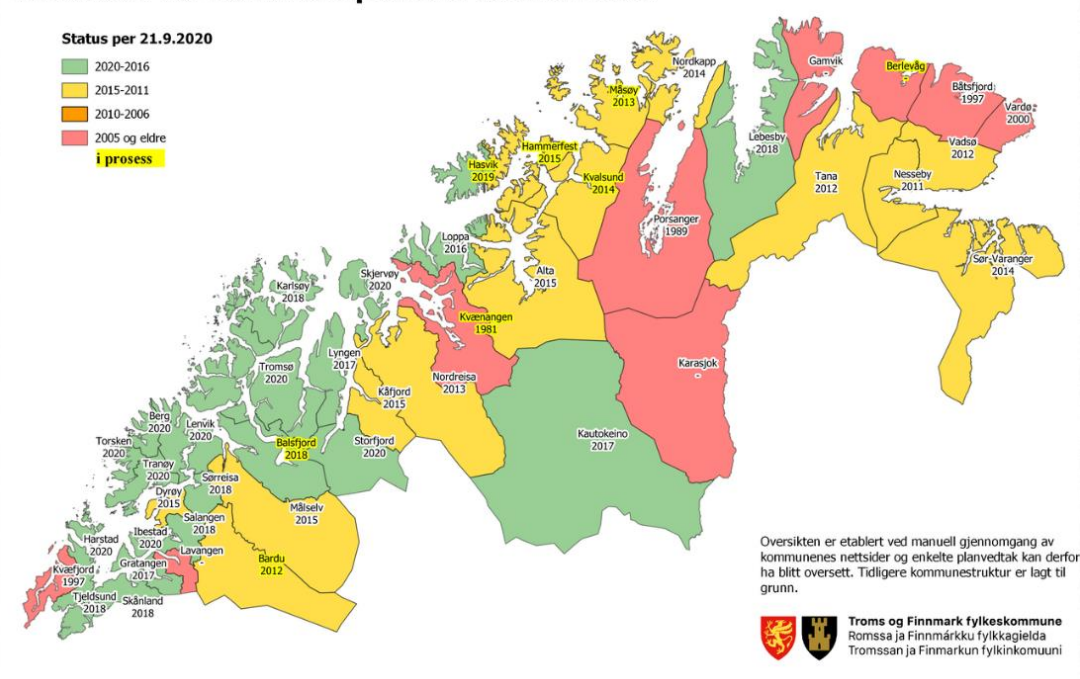
Næringsliv, friluftsliv og reindrift er eksempler på aktører som kan ha motstridende interesser i reindriftsområdene. Særtrekk ved reindrifta kombinert med utbyggingsbehov eller regional forurensning knyttet til andre næringer som vindkraft og gruvedrift, kan skape utfordringer. Det å ta i bruk store landarealer til utvinning av mineraler er heller ikke uten interessekonflikter. Det berører for eksempel forhold knyttet til sjødeponi, fiskeri og reindrift. Det meste av utvikling medfører potensielle interessekonflikter, både i forhold til natur, friluftsliv, næringer eller klimahensyn. For å ta hensyn til alle ulike interesser og finne gode løsninger er medvirkning og samarbeid i planlegging og utvikling av planverk gode redskaper. Samarbeid gjøres forpliktende gjennom regionale planer og kan bidra til å unngå eller løse interessekonflikter.

Planlegging er derfor et effektivt og godt styringsverktøy for bærekraftig samfunnsutvikling og arealbruk. Planverket i mange kommuner er ikke tilstrekkelig oppdatert. De siste fire årene har flere kommuner i Troms og Finnmark fått på plass eller startet arbeidet med å revidere både kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel. Det er for eksempel nødvendig at

utbyggingsmønsteret i kommunene gjenspeiler og er tilpasset befolkningssammensetningen, mobilitetsbehovene og den sosiale infrastrukturen (skole, barnehage etc.).

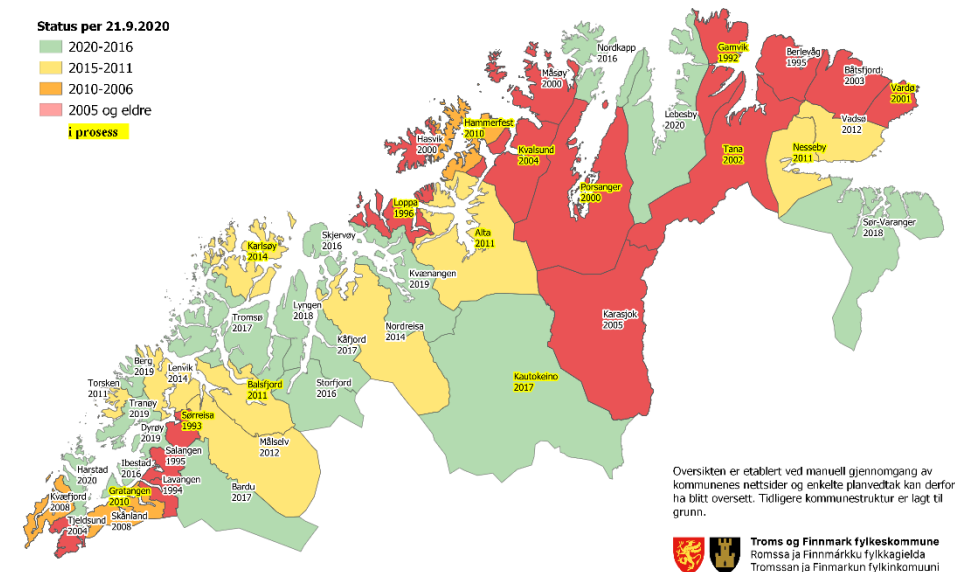
Kommuneplanens samfunnsdel skal vektlegge viktige utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og synliggjøre de strategiske valgene kommunen tar. Alder på kommuneplanens samfunnsdel kan si noe om hvor godt rustet kommunen er til å håndtere viktige utfordringer som klimatilpassning, befolkningsutvikling eller næringsutvikling og omstillingsbehov. I de nasjonale forventningene til kommunal og regional planlegging pekes det på at en overordnet arealstrategi i kommuneplanens samfunnsdel kan gjøre arealplanene bedre tilpasset samfunnets behov og utfordringer. Den kan bidra til helhetlig avveining mellom nasjonal, regional og kommunal arealpolitikk. En langsiktig retning til kommunens areal- og ressursforvaltning er viktig for å samordne bolig-, areal- og transportplanleggingen, fremme næringsutvikling, redusere klimagassutslippene, tilpasse samfunnet til klimaendringene, skape sosialt bærekraftige samfunn og redusere nedbygging av dyrka mark og natur.

Vedtaksår for kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan iverksettes. Arealdelen skal omhandle hvilke hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene og vise sammenhengen mellom samfunnsutviklingen, behov for vern og utbygging og framtidig arealbruk. Alder på kommuneplanens arealdel kan si noe om hvor aktuell og eventuelt hvor oppdatert det overordnede plangrunnlaget i kommunen er. Arealdelen er en vesentlig del av kommunens langsiktige plangrunnlag og skal vise sammenhengen mellom samfunnsutviklingen, behov for vern og utbygging og framtidig arealbruk.

Vedtaksår for kommuneplanens arealdel

Regionale planer for kommunenes sjøarealer er viktig for det interkommunale samarbeidet, spesielt knyttet til sjømatnæringen. Det er nødvendig å ivareta planlegging i sjø på tvers av kommunegrenser for å avklare områder for næringsutvikling både innen oppdrettsnæring og tradisjonelt fiske. For Tromsøregionen er det i de siste årene utarbeidet flere planer for kommunenes sjøarealer og for Finnmarksregionen er dette arbeidet pågående. Disse planene skal også ta hensyn til naturtyper, friluftsliv og strandsoner. |

1.3 Infrastruktur, fremkommelighet og mobilitet

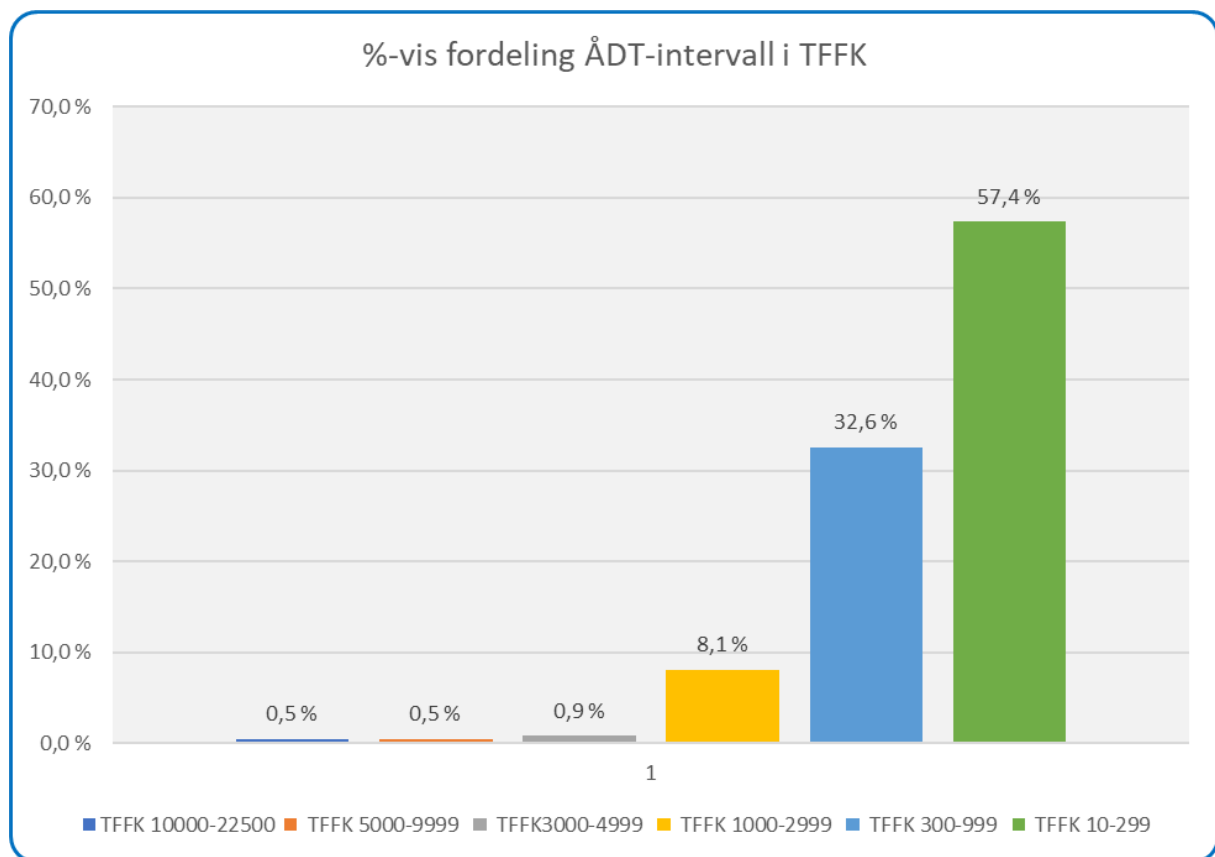
Næringsliv, bosetting og verdiskaping er i hovedsak plassert langs kysten i regionen. Fremkommelighet skjer både til sjøs, i luften og på land for både personer og gods. Troms og Finnmark preges av mindre tettsteder og spredtbygde distrikter med store avstander mellom tjenestetilbud, boliger og arbeidsplasser. Store arbeidsmarkedsregioner og arbeidstakeres pendlingsvillighet medfører økte krav til effektiv og bærekraftig transport og kommunikasjon i regionen. Digitalisering av tjenester, fleksibelt arbeidsliv med bruk av hjemmekontor eller nordsjøturnuser innenfor bestemte deler av arbeidslivet, som for eksempel helse- og omsorg, gir mulighet til å avbøte de lange avstandene. Et fleksibelt arbeidsliv med individuelle tilrettelegginger og digitale løsninger kan åpne for større bo- og arbeidsmarkedsregioner og gjøre det lettere å bo utenfor byene. De store avstandene i fylket nødvendiggjør flytransport både for mobilitet internt i fylket og ut/inn av regionen. Fylket har 6 regionale og 8 lokale lufthavner. Tilgjengeligheten er bedre geografisk enn den er økonomisk. Flytransport er også en viktig del av helsenettverket i fylket. Rutefly er sentrale for å bringe folk til sykehus og helseinstitusjoner, og fly er en viktig del av den akuttmedisinske beredskapen. Jernbanen sørfra stopper i Fauske i Nordland, mens Narvik i Nordland er forbundet med det svenske jernbanenettet via Kiruna. Troms og Finnmark har ikke jernbane.

Veinettet

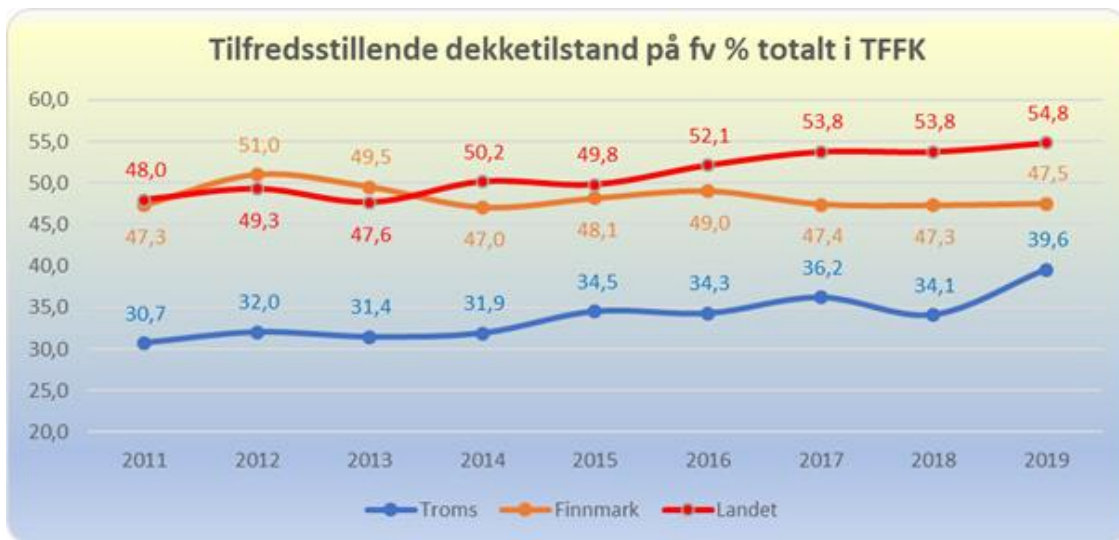
Veinettet er den viktigste delen av infrastrukturen for transport av både varer, gods og folk i fylket. Riksvegene binder regionen sammen, og fylkesveger fungerer som tilførselsveger, og binder

eksempelvis kysten til riksvegnettet. E6 forbinder Troms og Finnmark fra sør til nord-øst, og riksvei 93/92 er alternativ ferdselsvei mellom Alta og Karasjok. Viktige tilførselsveier er for eksempel E10 som forbinder Vesterålen og Lofoten, fylkesvei 86/861-855 fra Senja og Lenvik og E8 videre nord fra Tromsø. Flere veistrekninger er utsatt for steinras, leirras, flom, snøskred, vind og generelt utfordrende kjøreforhold eller begrensende veistandard. Omkjøringsveier og alternative ruter omfatter både Finland og Sverige, men de fleste kommunesentrene i Finnmark er uten omkjøringsmuligheter (Fylkesmannen, ROS-analyse 2019).

Troms og Finnmark fylkeskommune drifter 4568 km vei med 854 bruer og 46 tunneler. Trafikken uttrykkes som årsdøgntrafikk (ÅDT) som beregnes ved den totale trafikken over ett år, fordelt på antall døgn i året. Over halvparten av fylkesvegene har en lavere årsdøgntrafikk enn 300 (grønn søyle). Kun 2% av veiene har årsdøgntrafikk høyere enn 3000 (gul søyle).

Kilde: NVDB

NVDB

Grafene viser andel av fylkesveiene som har tilfredsstillende dekketilstand. Det er en markant forbedring i Troms fra 2018 til 2019 som skyldes en større satsning på veidekke i perioden. Det er i Troms fylke oppskrevet bruksklasse (antall tonn som er tillatt å ferdes på veggen) uten at ytterligere tiltak er gjort. Derfor er det naturlig at slitasjen på veggen vil øke.

Hovedutfordringen for både riks- og fylkesveinettet er å opprettholde dagens regularitet, fremkommelighet og sikkerhet langs veinettet med et stadig økende etterslep og lite økonomiske handlingsrom. Rapporter på veistandarden viser at etterslepet øker på fylkesveiene i Troms og Finnmark. Regionale erfaringer tilsier at veistandarden er en flaskehals for næringsutviklingen i fylket. Smale fylkesveier og skredutsatte strekninger begrenser møtetrafikk og utgjør en ulykkesrisiko. Videre er det for ofte redusert fremkommelighet som skyldes krevende vintervedlikehold, kolonnekjøring, skred eller stenging av fjelloverganger. Deler av veinettet tåler heller ikke modulvogntog. Det er behov for strategisk arbeid og økonomisk prioritering over flere år for å redusere vedlikeholdsetterslepet.

Fiskerihavner med kaianlegg er samfunnsmessige infrastrukturer som gagnar alle, både flåte, industri og samfunn for øvrig. Eierskapet og ansvaret for forvaltning, drift og utbygging av tidligere statlige fiskerihavneanlegg er overført til fylkeskommunene fra 2020. I de neste rulleringene av Nasjonal transportplan vil ikke midler til fiskerihavner og tilskudd til kommunale fiskerihavneanlegg inngå. Troms og Finnmark har en anleggsmasse for 132 fiskerihavner som er fordelt på 90 ulike havneavsnitt i 26 kommuner. Mange av allmenningsskaiene har levd ut sin tekniske levetid og er foreslått avhendet eller kondemnert, og mange moloer er underdimensjonerte med dårlige bunnforhold eller gir ikke nødvendig skjerming for bølger, strøm og vind.

Fergekaier med oppgraderingsbehov setter også preg på sjørutene, der enkelte kaier er modne for å byttes ut eller oppgraderes. Fylkeskommunen eier 38 fergekaier i ulik forfatning. Fylkeskommunen har igangsatt knutepunktprosjekt for ny flytekai med venteskur på Storekorsnes i Altafjorden, der 3 hurtigbåter møtes morgen og ettermiddag. Forventes ferdig 2020/2021.

Hurtigbåter og ferger. Ny hurtigbåtkontrakt på linje 2,3 og 4 ble satt i drift i 2020. Nye og større båter på linje 2 legger til rette for økt antall reisende mellom Tromsø og Harstad. Ny fergekontrakt på Lyngen og Ullsfjord har oppstart 1.1.2021. Med det er de siste nettokontraktene i Troms over på bruttoregime. Sambandene på Lyngen og Ullsfjord er de første til å gå over til elektrisk drift, med høy hybridiseringsgrad. Arbeidet med nye fergekontrakter i Sør-Troms og Nord-Troms starter høsten

2020/vinteren 2021. Sambandet Brensholmen – Botnhamn vil ha 2 års prøvedrift som helårssamband fra september 2021.

Kollektivtilbudet skal være så enkelt tilgjengelig som mulig og teknologisk utvikling tillater stadig bedre reiseinformasjon på digitale plattformer. Utviklingen av løsninger for smart mobil har hatt en enorm utvikling og er den mest brukte betalingsmåten for å løse billett samt å planlegge reisen sin på. Sanntidssystem for kollektivtilbudet i Troms er etablert, og det finnes i dag reiseplanlegger med sanntidsinformasjon for buss, hurtigbåt og ferge. Etter igangsetting av nye kontrakter på land og sjø i 2016 i Finnmark, har det vært fokus på utvikling av infrastruktur og digitalisering. Det arbeides videre med å få sanntidsinformasjon ut til publikum i Finnmark. Det har vært prioritert utbygging av monitorsystem for ruteopplysning på kaier og holdeplasser, dette skal videreføres.

Bredbåndsinfrastruktur med god kapasitet er viktig for å legge til rette for videre utvikling i fylket. Per september 2020 er det ca. 4 000 husstander som fortsatt ikke har tilbud om høykapasitets bredbåndsnett i tråd med EUs definisjon (30/5 Mbit/s) i fylket. I tillegg kommer næringsliv og offentlige enheter i samme områder. Et fåtall husstander (ca. 20) har heller ikke bredbåndstilbud av grunnleggende god kapasitet (<4/0,5 Mbit/s). Disse husstandene ligger gjerne i spredtbebygde områder slik at kostnadene til å etablere tilbud er høye samtidig som inntekspotensialet er begrenset. Det er behov for offentlig med-finansiering til å sikre bredbåndstilbud i disse områdene.

Bredbåndsinfrastrukturen er viktig for å sikre mobildekning da nettet brukes for å transportere data fra mobilantennene. Utbygging av 5G-mobil nettet har forsterket dette behovet. Robuste nett med overskuddskapasitet er nødvendig for å sikre at nettet ikke blir så sårbart, både for å hindre bortfall i hverdagen og ut fra beredskapshensyn. I tillegg til et godt bredbåndstilbud for innbyggere og næringsliv, ser vi også at bredbåndsinfrastruktur blir viktig for flere samfunnskritiske oppgaver som for eksempel nye digitale helsetjenester.

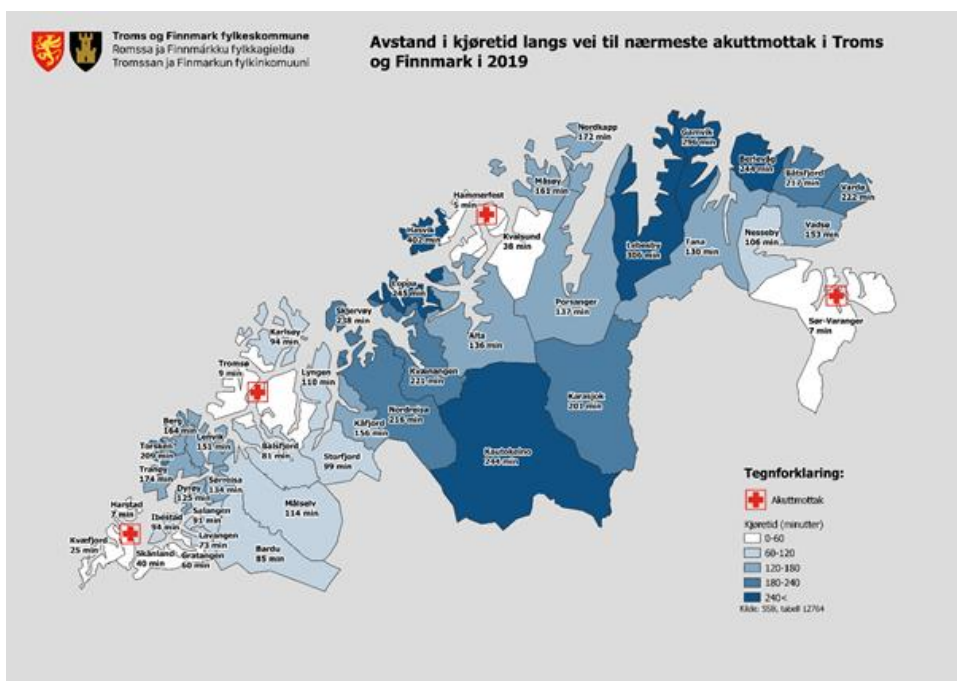
Medisinsk beredskap er en del av den sårbare infrastrukturen i fylket. Usikkerhet og utrykningsoppdrag med lange responstider truer liv og helse både direkte og indirekte enten det gjelder utrykning fra politi, brann eller ambulanse. Hovedredningsentralen (HRS) samordner søks- og redningsaksjoner på sjø, land og i luft i Norge og har fra 1.januar 2020 avdelinger i Stavanger og Bodø. Området som omfatter Nord-Norge, strekker seg fra Nordland til Svalbard. Tjenesten har ansvar for en helikopterflåte og en rekke baser for ambulansefly, ambulanshelikoptre og redningshelikoptre. HRS har rundt 8000 oppdrag årlig. Lange avstander, få ressurser og tøffe vær- og isforhold oppsummeres som særlig krevende ved redningsaksjoner i Nord-Norge.

Det er det regionale helseforetaket Helse Nord som har ansvar for ambulansetjenestene i fylket. I 2015 trådte Akuttmedisinsk forskrift i kraft for å sikre god kvalitet i prehospitale tjenester. Disse tjenestene inkluderer både transport og oppstart av medisinsk behandling på vei til behandlingsstedet. Forskriften medførte samtidig endringer i organiseringen av ambulansetjenesten i enkelte områder, til færre og større enheter, for å kunne ivareta krav til forsvarlig bemanning og tilstedevakt. Ambulansetjenesten opererer i dag kun med veiledende responstider etter anbefalinger fra Stortinget. Anbefalingen er at responstidene ikke skal overskride 12 minutter på 90 % av akuttoppdragene i tettbygde strøk og 25 minutter i 90 % av oppdragene i spredtbygde strøk. Ambulansebil er normalt den viktigste ressursen for transport til behandling. Oppdrag med bilambulanse i Nord-Norge utgjør over 90 % av alle ambulansoppdrag. I tillegg er det slik at et ambulansoppdrag med fly, helikopter eller båt nesten alltid involverer en bilambulanse.

Det er utfordringer i regionen med å nå måltallene for de nasjonale kvalitetsindikatorene for responstider for medisinsk beredskapstjeneste som både henger sammen med antall stasjoner og

antall ambulanser. I mange av kommunene i området til UNN er det kun utstasjonert en ambulansebil. Dette skaper store utfordringer for ivaretagelse av beredskapen i kommunene når bilen er på lange transporter eller utrykninger. Kommunene kan i enkelte tilfeller være uten ambulansberedskap i opptil 12 timer. I Øst-Finnmark, som har lang reisetid med bil til sykehuset i Kirkenes, benyttes ambulansfly i relativt stor skala sammenlignet med andre deler av Nord-Norge. Her har situasjonen bedret seg med et ambulanshelikopter stasjonert i Kirkenes.

Bruk av fly og helikopter er svært væravhengig og vil i mange tilfeller ikke være et alternativ for redning eller transport, da har man kun båt- og bilambulansetilgjengelighet for pasientene for transport til behandling på den kommunale legevakta eller på sykehus. Et stabilt og kapasitetsmessig godt tilbud med bil- eller båtambulansetilgjengelighet er derfor sentralt for å ivareta befolkningens trygghet og akuttmedisinske behov i regionen.

Kartet viser avstand målt i kjøretid til akuttmedisinsk mottak i Troms og Finnmark (2019)

1.4 Næringstransport

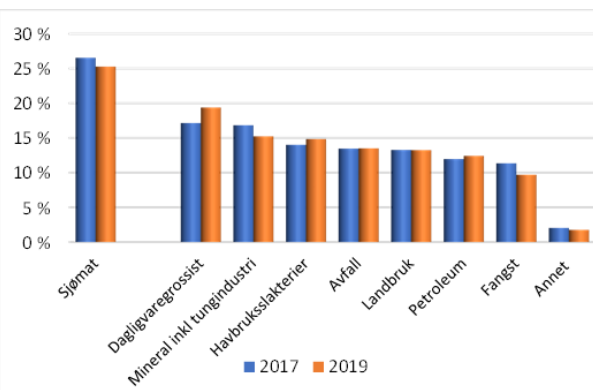
Næringslivet i fylket er eksportrettet, og verdiskapingen skjer i hovedsak langs kysten. Det er behov for mer effektive kommunikasjon- og transportløsninger internt i regionen, til resten av Norge og til utlandet som ivaretar dagens og framtidens behov. Basert på godstransportanalysen 2014-2019 antas en stabilt marginal vekst i totalt transportert volum. Sesongvariasjoner og årlige variasjoner kan forekomme innen ulike næringer og i transportkorridorene. Fordelingen av andelen på sjø- og veitransporter forventes også å være stabil de neste årene. Forhold som kan påvirke dagens logistikk er endringer i de ulike næringers logistikkstruktur og internasjonale klimakrav.

Godstransportanalysen viser at sjømat forventes å dominere volumet på vei fremover.

Sjøtransportandelen vil imidlertid kunne øke med bakgrunn i klimakrav, endring i slakteristruktur, økt holdbarhet og dypere havner. Økt bruk av modulvogntog innen enkelte næringer kan bidra til å gjøre veitransport mer effektiv.

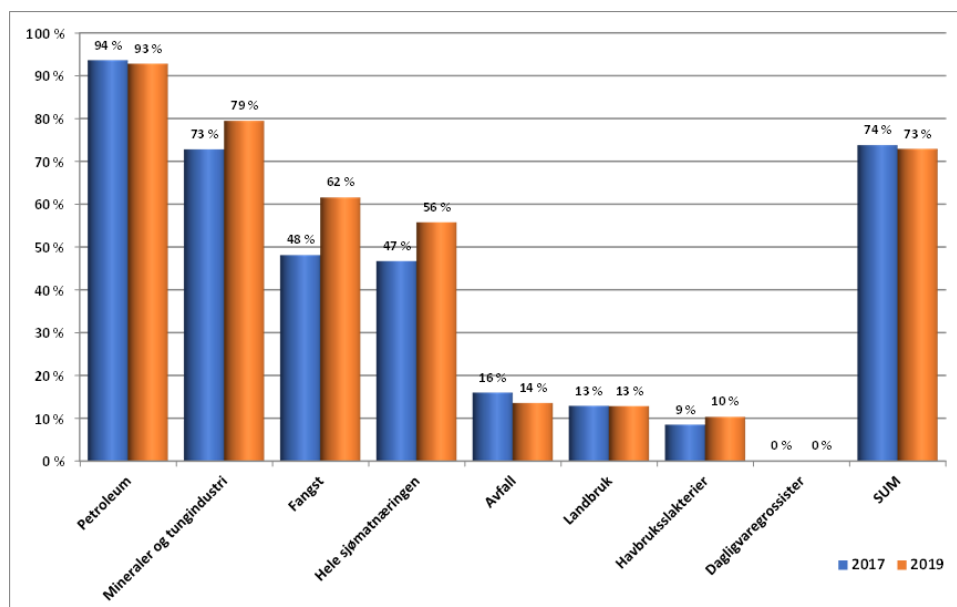
Næringstransportundersøkelser i Troms og Finnmark har kartlagt rundt 1500 transporter fordelt på over 250 veistrekninger. Her avdekkes det at sjømattransporter er den næringen som har størst andel av volumet på vegtransport. Næringen representerer en total verdiskapning i 2019 på rundt 23 milliarder kroner i fylket.

Næringskategori	2017 (ÅDT(V))	2019 (ÅDT(V))	2017 (Andel)	2019 (Andel)
Sjømat	261	240	27 %	25 %
Dagligvaregrossist	169	184	17 %	19 %
Mineral inkl tungindustri	166	145	17 %	15 %
Havbrukslakterier	138	141	14 %	15 %
Avfall	132	128	13 %	13 %
Landbruk	131	126	13 %	13 %
Petroleum	118	118	12 %	12 %
Fangst	112	92	11 %	10 %
Annet	20	17	2 %	2 %
Totalsum (fylket)	984	950	100 %	100 %

(Oversikt over veitransport med tunge kjøretøy. Kilde: Godstransportundersøkelsen 2020)

Vegtransport i kombinasjon med andre transportmidler som tog og fly utgjør 25 % av transportvolumet, men betydelig større andel av verdiene som transporteres. Det er sesongvariasjoner i trafikken. Sjøtransport utgjør 75 % volumet som i hovedsak er bulk fra petroleum og mineral, og ca. 50 % av volumet fra fangstmottakene som er frossen og tørket fisk.

(Oversikt over andel båttransport. Kilde: Godstransportundersøkelsen 2020)

Dagens hovedutfordringer for næringstransportene i Troms og Finnmark vil med manglende løsninger *forsterkes* som framtidens hovedutfordringer.

Det økte etterslepet på vegnettet i fylket gjør at drift, vedlikehold, innovasjons- og teknologifokuset må styrkes for å opprettholde dagens sikkerhet, regularitet og fremkommelighet.

Den store avhengigheten av utenlandskorridorene på vei gjennom Finland og Sverige for import og eksport av varer gjør fylket sårbart hvis grensen stenges for internasjonal transport, slik som for eksempel under en pandemi som Covid19.

Transportnæringa beskriver følgende utfordringer:

- Møtende trafikk på smale fylkesveier og skredutsatte strekninger.
- Redusert fremkommelighet og verditap pga. dårlig vintervedlikehold, kolonnekjøring og stenging av veistrekninger og høyfjelloverganger.
- Det er behov for å kunne benytte modulvogntog på hele veinettet i fylket
- Flere døgnhvile/hvileplasser og kontroller i vintersesongen.

Sjøtransport av spesielt sjømat er utfordrende i fylket og dette er knyttet til flere forhold. En begrensende faktor er regulariteten og kapasiteten på fylkesfergene. En annen utfordring er fiskerihavner som har for dårlig dybde for dagens og fremtidens flåte. Begrenset skjerming for krevende værforhold i flere havner gir lengere transporttid for levering. Godsrutene har ikke tilstrekkelig kapasitet og regularitet til å ivareta transportbehovet både fordi regulære godsruter er fjernet og fordi hurtigruten har redusert tilbudet. Den nasjonale transportpolitikken har ikke klart å utvikle gode incentividninger for å få mer gods over fra vei til sjø, noe som ville gitt regionen bedre uttelling for stedegne fortrinn. Dette krever logistiksamarbeid med nabolandene og tiltak for klimatilpassing (se også Joint Barents Transportplan under).

Lufttransport er i dag rettet mot post og sjømat på rutefly. Egne sjømattransporter med fly fra fylket direkte til markedet i Europa, Asia og USA er en utfordring å få lønnsomt på grunn av returtransport, flykorridorer, logistikk og markedstilgang. Årsaken er at lønnsomheten forsvinner dersom flyet går med lite eller ingen gods i retur og at luftrommet over Russland ikke er tilgjengelig.

Jernbanetransport av godset til fylket transporteres på bane til Kiruna, Narvik og Bodø for vegtransport nordover. Ut av landsdelen går 32 % av sjømattransporten med tog (hovedsakelig fra Nordland). Dagens tilbud begrenses av det manglende jernbanenettet i fylket og togavgangene og kapasiteten på jernbanenettet i Nordland, Det gjør at jernbane ofte ikke er et alternativ, spesielt for matvarer og sjømattransporter.

Joint Barents Transportplan (JBTP) er en felles strategisk plan for utvikling av transportsystemet i Barentsregionen. Den kan defineres som en intensjonsplan, fordi den ikke er politisk forpliktende og det er ikke avsatt egne midler for å realisere ambisjonene. Planens potensiale består i grense-samarbeid mellom land og regioner. Eksempelvis ferdigstillingen av tiltak på 105 mellom Kirkenes og Russland, sjøsikkerhetssamarbeid med Russland og pågående utbedring av Neiden-korridoren i samarbeid med Finland. Planens ambisjoner omfatter blant annet samarbeid om utenlands-korridorer, sikkerhet og klimatiltak rettet mot grønnere transport, men det er en utfordring at finansiering i hovedsak skjer gjennom nasjonale transportplaner. |

Offentlig kommunikasjon |

Kollektivtilbudet i distrikter, tettsteder og småbyer påvirkes lett av svake økonomiske rammer og det kan begrense hyppighet, holdeplasser eller utbygging av teknologiske løsninger som for eksempel sanntidssystemer. Erfaring viser også at kommunene kan ha ulik praksis av prioritering av arealer og tiltak for å påvirke innbyggernes valg av transportmidler. Miljøvennlig transport er i dag dyrere enn tradisjonell drift. Endringer i avgiftssystemet og nye miljøkrav, slik som for eksempel nullutslippskravet til nye båt- og fergekontrakter, vil trolig påvirke både tilbud og etterspørsel av kollektivløsninger i årene som kommer. Det er nødvendig å tilpasse nye løsninger og modeller for å

utvikle tilgjengelighet og mobilitet, spesielt for distriktene, for å tilrettelegge for attraktivitet og bosetting.

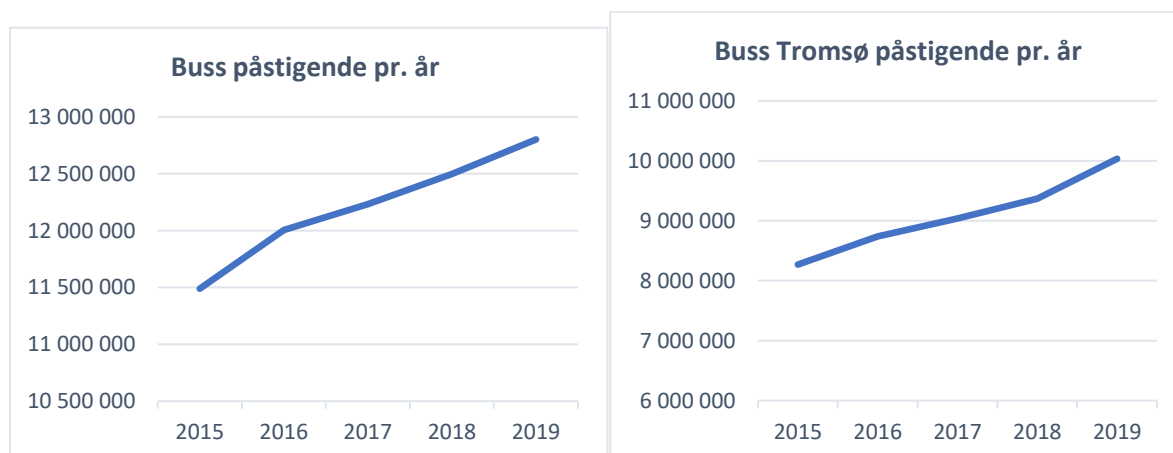
Det er over mange år vært en positiv utvikling i kollektivreiser for Troms. I Troms ble det i 2019 gjennomført over 15 millioner reiser, noe som er en vekst på over 2 % fra 2018. Bybuss for Harstad og Tromsø er blant reisetilbudene med en særlig positiv utvikling, nesten 9,6 millioner av reisene i 2019 ble gjennomført i Tromsø by. Bybussreiser i Tromsø representerer dermed 75 % av alle kollektivreiser i Troms.

	2015	2016	2017	2018	2019	% endr 18-19	% endr 15-19
Buss	11 488 871	12 004 506	12 232 734	12 496 094	12 801 227	+ 2,4 %	+11,4 %
Hurtigbåt	277 158	287 214	278 008	279 758	272 360	-2,6 %	-1,7 %
Ferge	788 826	824 032	828 809	912 245	961 871	+ 5,4 %	+21,9 %
PBE ferge*	1 011 506	1 066 981	1 093 327	1 116 579	1 092 949	-2,1 %	+8,0 %
TOTALT	13 566 361	14 182 733	14 432 878	14 804 676	15 128 407	+ 2,2 %	+ 11,5 %

Tabellen viser passasjerstatistikk for Troms fra 2015-2019.

*PBE = Personbilenheter, der større kjøretøyer er regnet om til personbilenheter

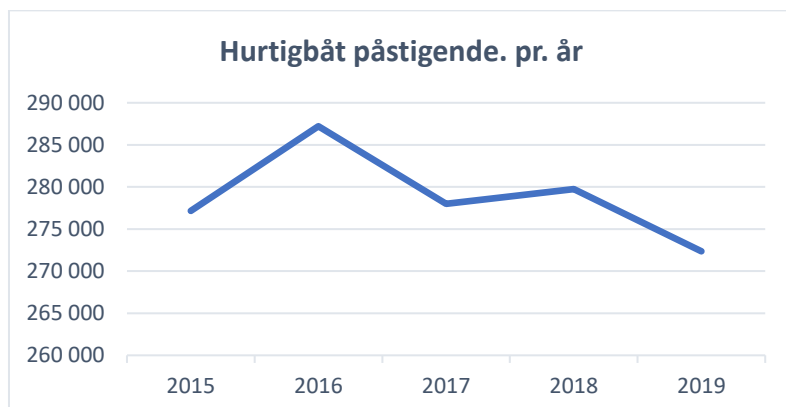
Det er lagt ned mye innsats i å bedre reiseinformasjonen ut til publikum blant annet gjennom sanntidsdata og sanntidskart. Dette eksempelet på «det digitale skiftet» betyr bedre informasjonsflyt og datainnhenting innenfor transportsektoren. Muligheten til å integrere stadig større mengde informasjon og utvikling av teknisk infrastruktur for å presentere informasjon, gir transportsektoren bedre mulighet for mer effektiv drift av vegsystem og kollektivtransport og bedre kundetilpasset reiseinformasjon.

Figuren viser en god positiv vekst i passasjerer på buss i Troms og Tromsø fra 2015-2019. Kilde: Troms fylkestrafikk.

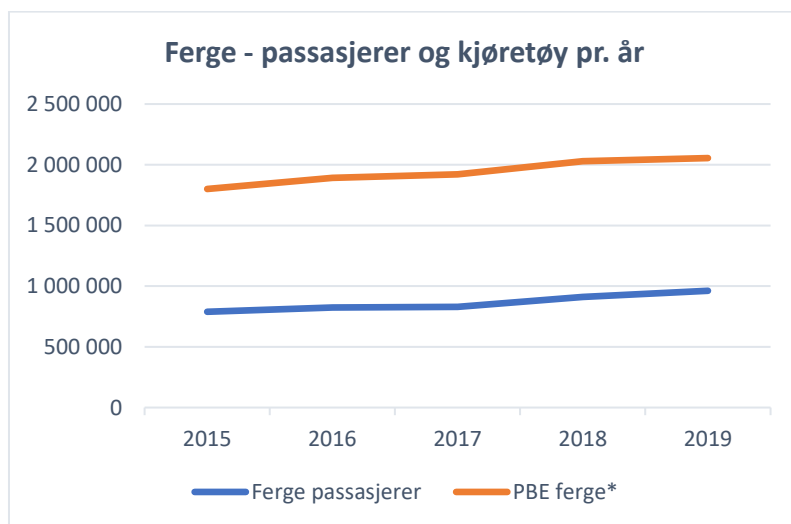
Bybussene i Tromsø har i underkant av 27 000 daglige reiser. En utfordring er fremkommelighet for bussene, på grunn av trange gateløp og mye personbiltrafikk.

For hurtigbåtene ser vi en total nedgang på 2,6% enkeltreiser sammenlignet med forrige år. Nedgangen i bruk av hurtigbåt for 2019 skyldes i hovedsak at det var mange kanselleringer som skyldtes dårlig vær i januar/februar 2019 spesielt for Tromsø-Finnsnes-Harstad.

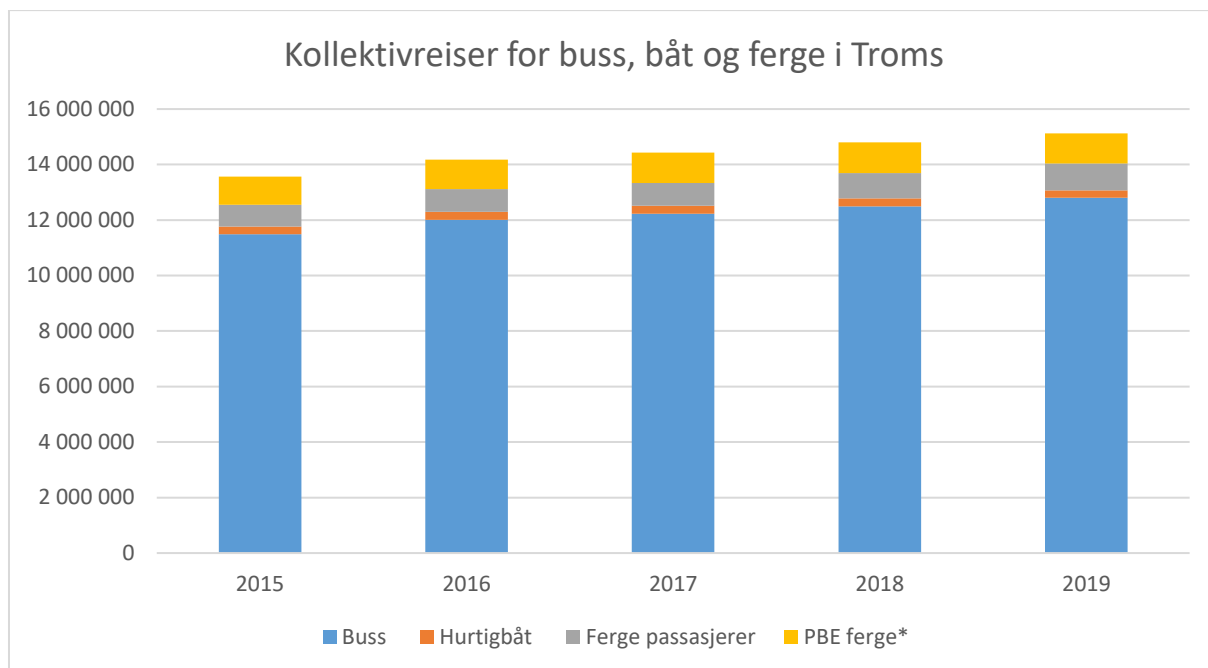

Figuren viser årlig passasjertall for alle hurtigbåtsamband i Troms. Kilde Troms fylkestrafikk.

På ferge ble det fra mars 2017 etablert ny billettordning der personer reiser gratis, mens det ble litt dyrere for kjøretøyer. For fergerne i Troms har omlegging av takstsystemet i 2017 gitt tydelige endringer i reisemønsteret og på de fleste samband ser vi økning i antall passasjerer per kjøretøy.

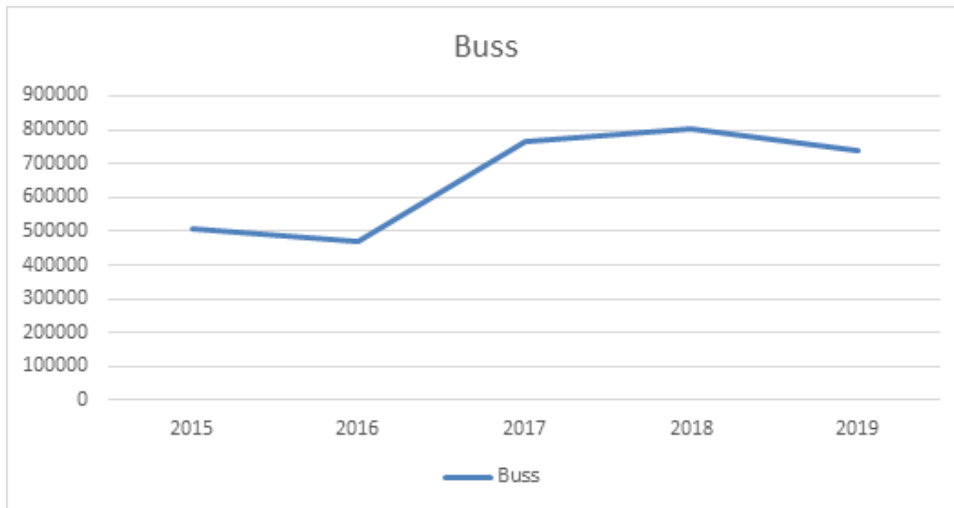
Figuren viser årlig passasjertall for passasjerer og personbilkvivalenter. Kilde: Troms fylkestrafikk.

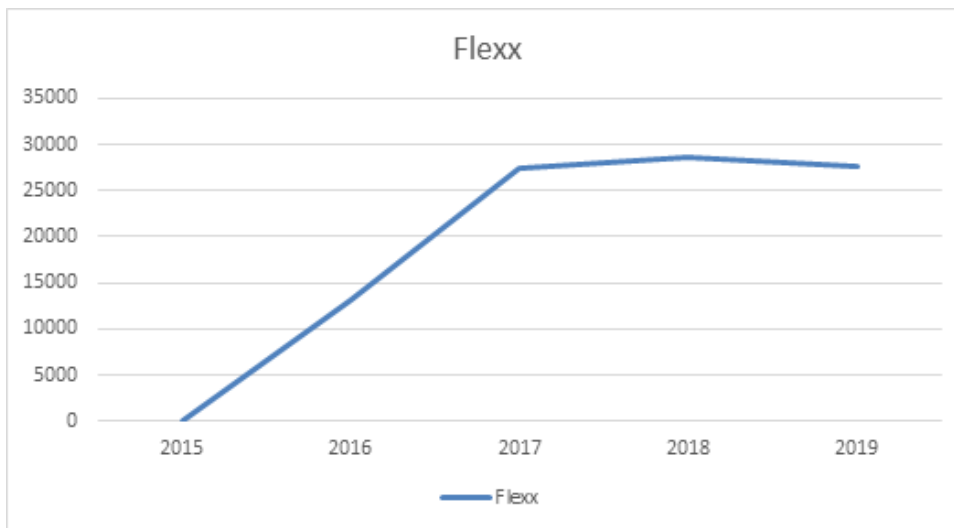
Figuren viser utvikling i kollektivreiser pr. år fordelt på reisemiddel; buss, hurtigbåt eller ferge. Kilde: Troms fylkestrafikk.

For kollektivreiser på land i Finnmarksregionen har det de siste fem årene (2015 – 2019) vært en økning i antall betalende reisende på 46 %. Dette skyldes først og fremst en omlegging av linjestruktur fra 2016, der det ble fokusert på en omlegging i de seks byene, samt at linjene ble knyttet bedre sammen i knutepunkt. Cirka 2/3 av de betalende reisende i Finnmarksregionen reiser i byene, men andelen kollektivreisende er likevel lav, særlig i Alta. I Finnmarksregionen er over halvparten av alle kollektive reiser «pålagte», det vil si skoleskyss eller pasientreise. Omtrent hver tredje grunnskoleelev i Troms og hver fjerde grunnskoleelev i Finnmark får skoleskyss.

Bybusser, lokalbusser og ekspressbusser har felles knutepunkt, der overgang og effektiv reise står sentralt. I tillegg er tradisjonelle lavtrafikklinjer i ytterdistriktene fjernet, og erstattet med bestillingsløsningen Flexx. Totalt har Snelandia nå 30 Flexxlinjer, som i 2019 transporterte nærmere 28 000 reisende. Det å sette inn fleksibel transport i stedet for «tomme» busser har vist seg økonomisk å drive, og i tillegg har antall reiser i de områdene tatt seg vesentlig opp.

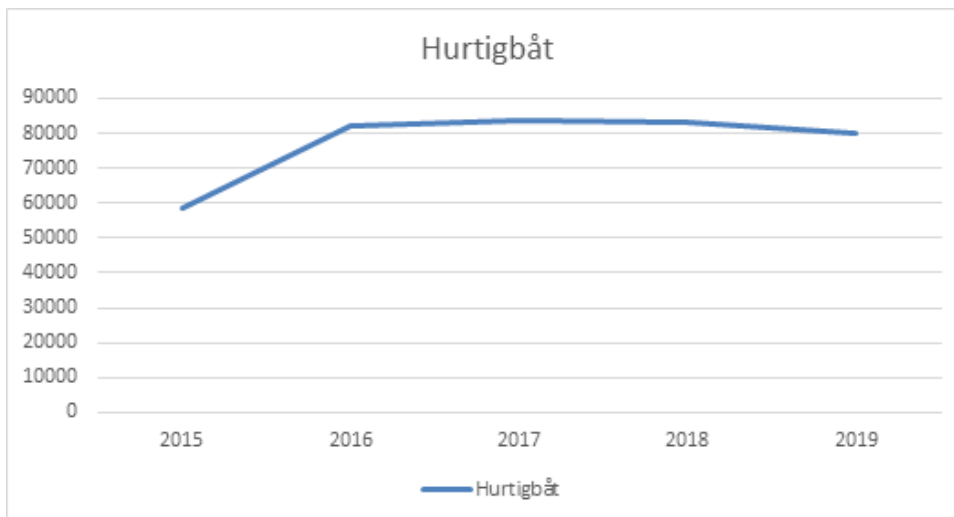

Trafikktvikling for buss, Snelandia. (Tall fra Kostra)

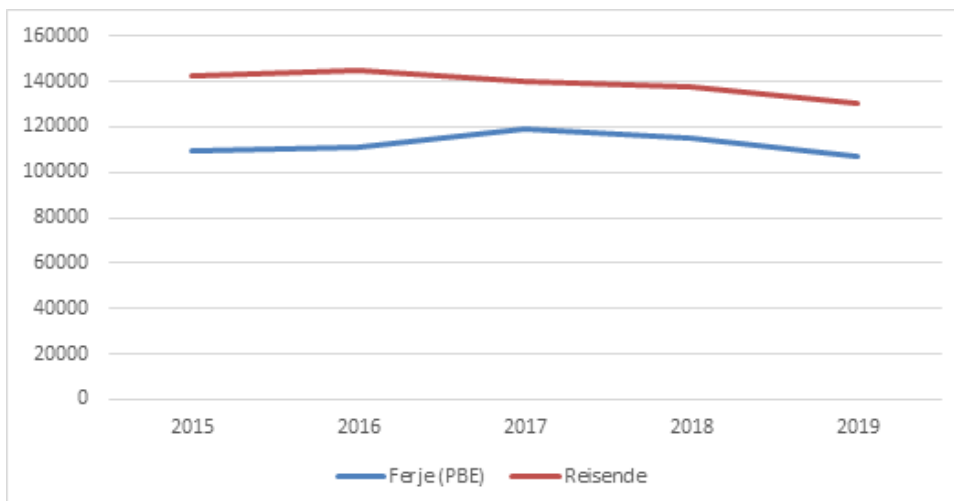
Trafikktvikling for flexx-busser, Snelandia (Tall fra Kostra)

Det har samtidig vært en kraftig økning i antall båtreiser i Snelandia i perioden 2015 – 2019. Antall transporterte passasjerer i 2015 på alle båtlinjer var drøyt 58 000, og i 2019 var dette økt med 37 %, til noe over 80 000 reiser. Dette har hovedsakelig bakgrunn i omlegging av linjestruktur fra 2016, samt innfasing av ny linje Alta – Hammerfest, som alene står for mer enn 20 000 reisende.

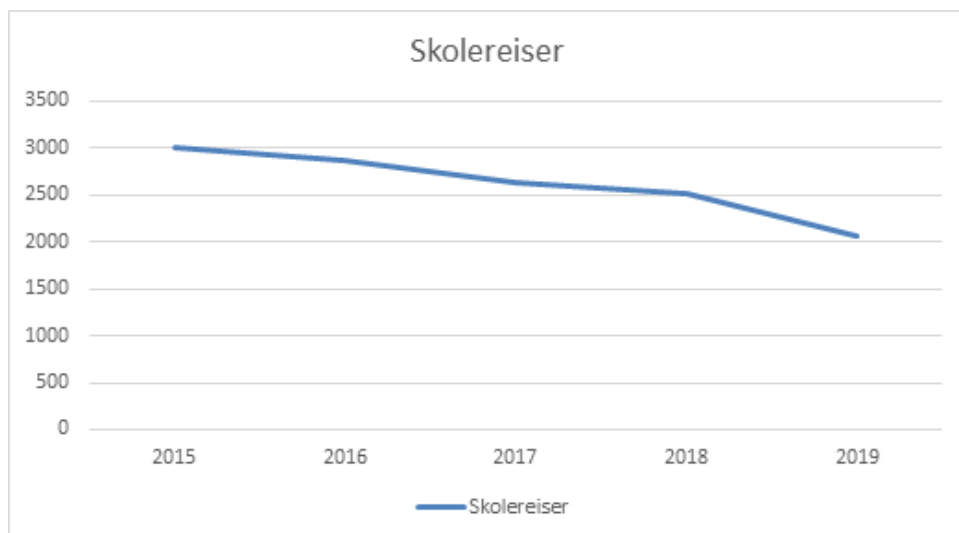
Trafikkutvikling for hurtigbåter, Snelandia (Tall fra Kostra)

Fergedriften i Snelandia er stabil. Av seks samband i området, er det fire korte- og to lange samband. På de lange sambandene har det vært noe utvikling i trafikken, mens det på de korte er lite endringer. I perioden 2015 – 2019 har antall reiser med ferge sunket med ca. 2,5 %, totalt på de seks sambandene. I båtsambandene er store kostnader knyttet opp mot anløp på steder med lav- eller ingen fast bosetning (Strategi for utvikling av kollektivtrafikk i Finnmark, Urbanet 2019).

Trafikkutvikling for ferger, Snelandia (Tall fra Kostra)

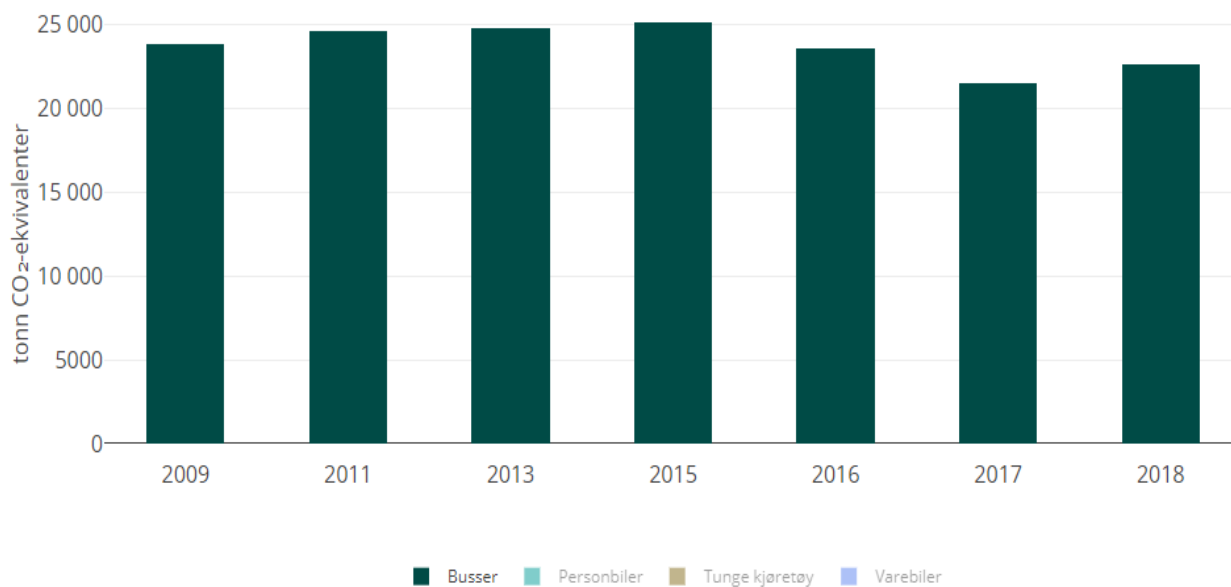
Antall skolereiser har gått ned de siste årene. Dette har sammenheng med omlegging av skolestruktur i enkelte kommuner, endring av avstandskrav for elevreiser i videregående skole, samt at årskullene generelt er mindre. Mens man i 2015 transporterte ca. 3 000 skysberettigede elever, var dette tallet i 2019 sunket til 2 066.

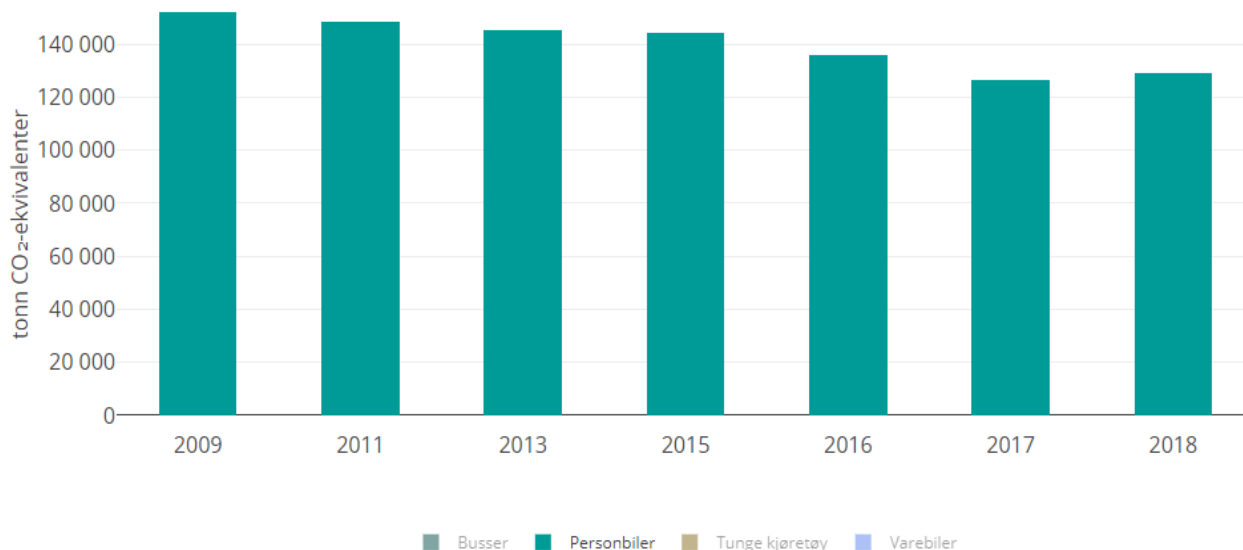
Trafikkutvikling for skolereiser, Snelandia (Tall fra Kostra)

Miljødrift er et mye fokusert område, og i mange tilfeller er løsningene ferdig utviklet, eller under utvikling og det krever økonomiske rammer og prioriteringer. (Kostnader ved overgang til fossilfri kollektivtransport, Menon nr 4/2019)

Utslipp fra kollektivtrafikk og privatbilisme

Utslipp fra kollektivtrafikk, Troms og Finnmark (Tall fra miljødirektoratet)

Utslipp fra privatbilisme, Troms og Finnmark (tall fra miljødirektoratet)

1.5. Stengte veier og ulykker

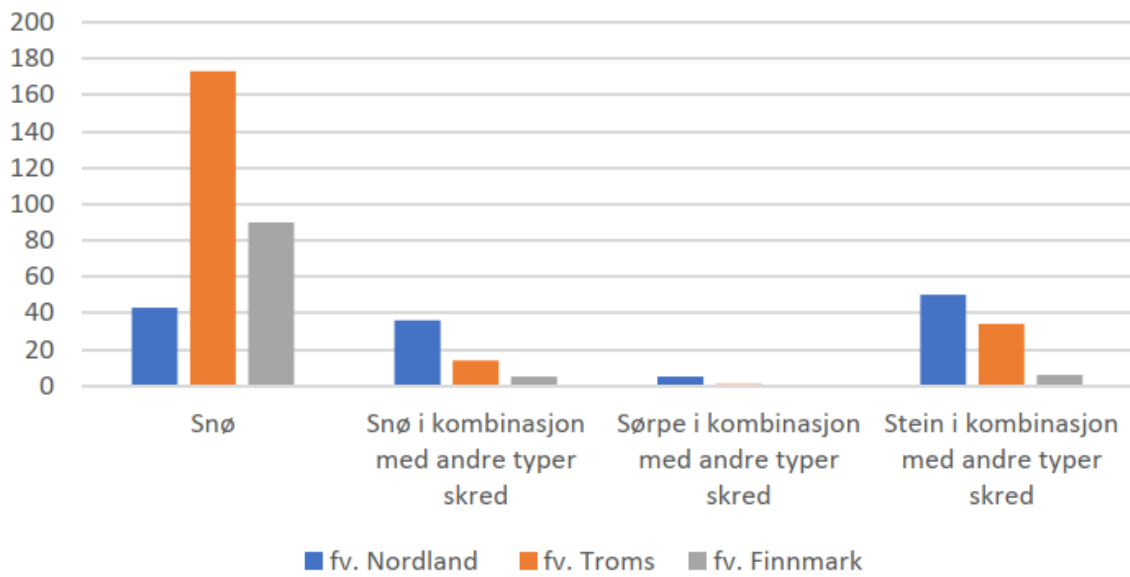
Skred, flom og stengte veier fører til hyppige og til dels store problemer for trafikken. Hovedveier kan bli stengt over lengre tid og lokalsamfunn kan bli isolert. Dette har store konsekvenser både for befolkning og nærings-transporter. Trafikanter som er avhengige av å ferdes regelmessig på skredutsatte veier kan oppleve utrygghet og uforutsigbarhet.

Det forekommer relativt sjeldent ulykker som følge av skred på vei. Likevel skaper skredfaren bekymring og praktiske utfordringer i lokalsamfunnene. En sterkere sentralisering av ulike tjenester og sørvistilbud de senere år, fører til økt transportbehov, blant annet knyttet til jobbpendling og elevtransport. Varelageret til næringslivet befinner seg oftere på veien, og det har økonomiske konsekvenser dersom leveransene ikke kan gjøres til avtalt tid.

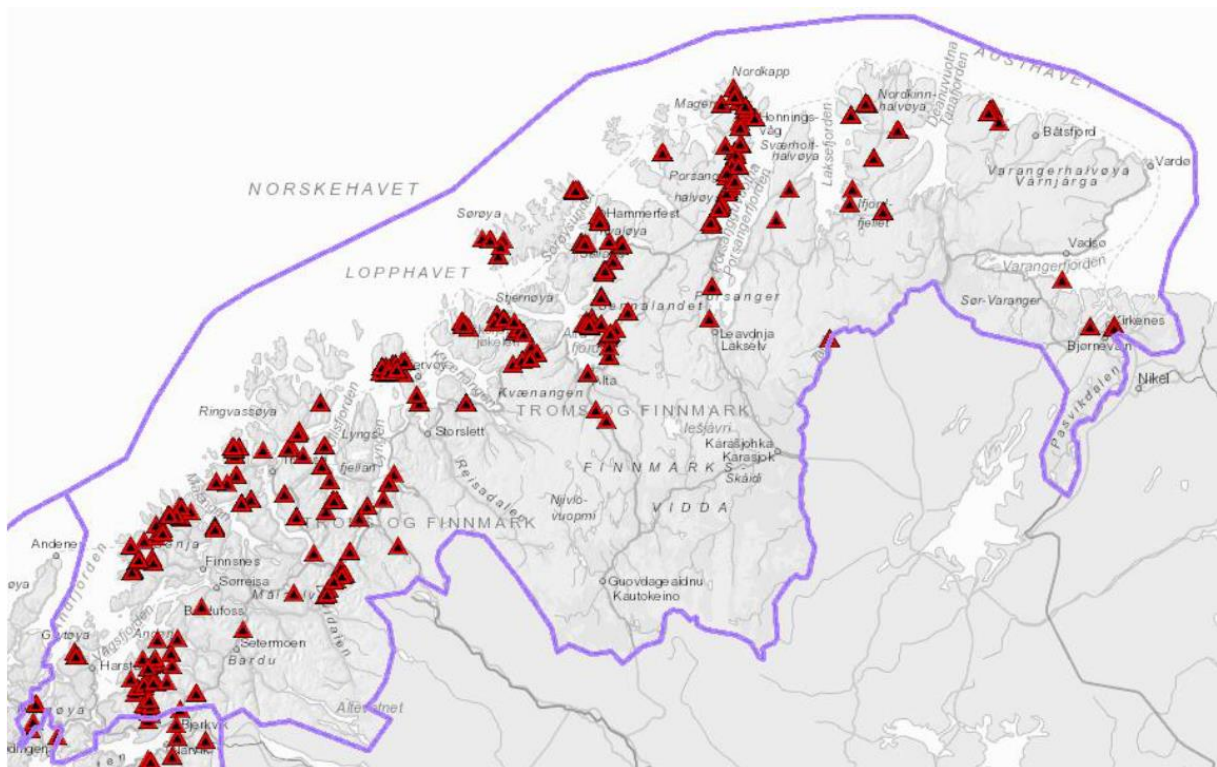
I Nord-Norge er mulige omkjøringsveier få eller svært lange og ofte gjennom naboland. Dette gir en utfordrende situasjon dersom veien blir stengt på grunn av skred eller skredfare. For å beskrive de mest skredutsatte veiene summeres ulike konsekvenser for trafikanter og framkommelighet og skrepunktene deles inn i tre skredfaktorgrupper; høy, middels og lav.

I 2019 var det kartlagt 146 skredpunkter med høy og middels rasfaktor. Estimert sikringskostnad i 2019 var på omlag 12 milliarder kroner. Det reelle sikringsbehovet antas å være større grunnet klimaendringer med økt nedbørintensitet og flere skred. Hvert år er det 1-3 perioder med 10-20 skredstengte veger i fylket. Dette er normalt og håndteres som en del av den daglige driften. Skredfaren er sterkt knyttet til lokale terrengforhold, men været er en av de viktigste utløsningsfaktorene for skred. Klimaendringer er et hensyn som må tas i forbindelse med planlegging av sikringstiltak. Det er snøskred hovedutfordringen på fylkesvegnettet i Troms og Finnmark.

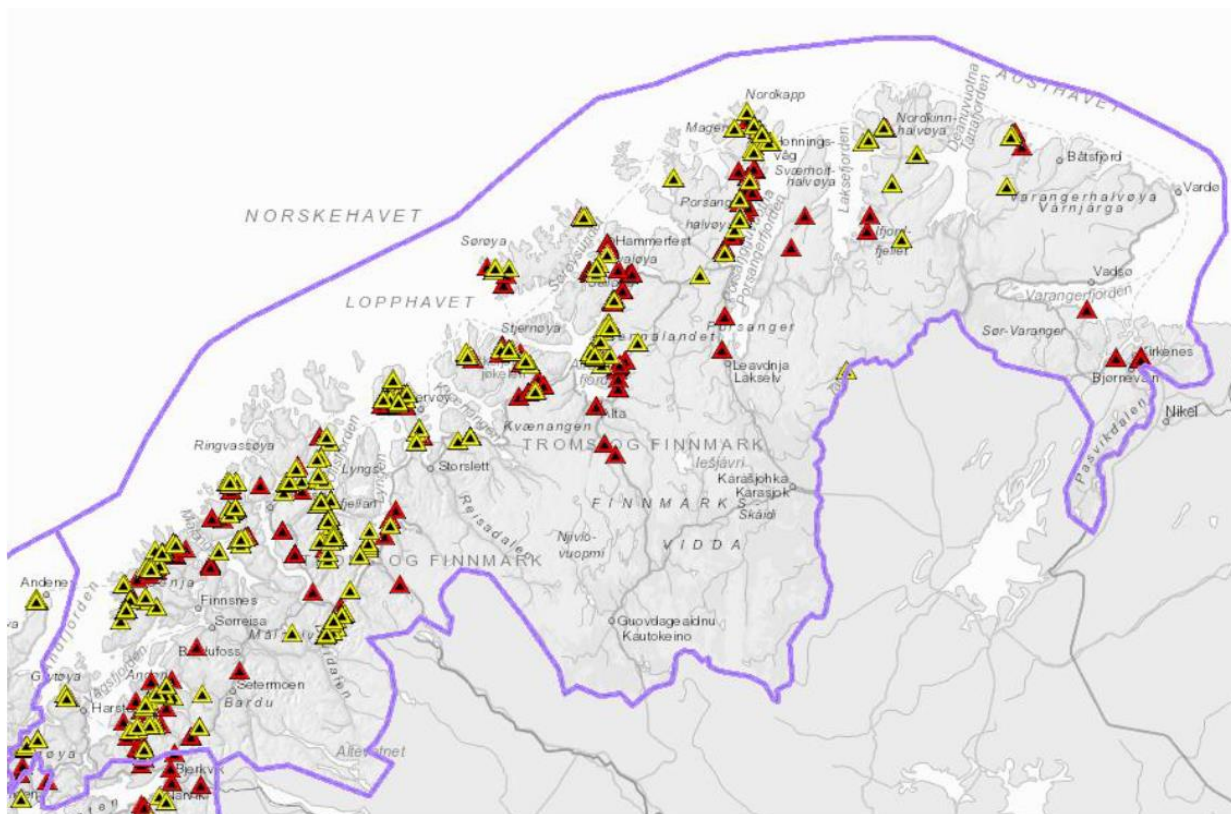
Skredtyper på fylkesvegnettet i Nord-Norge

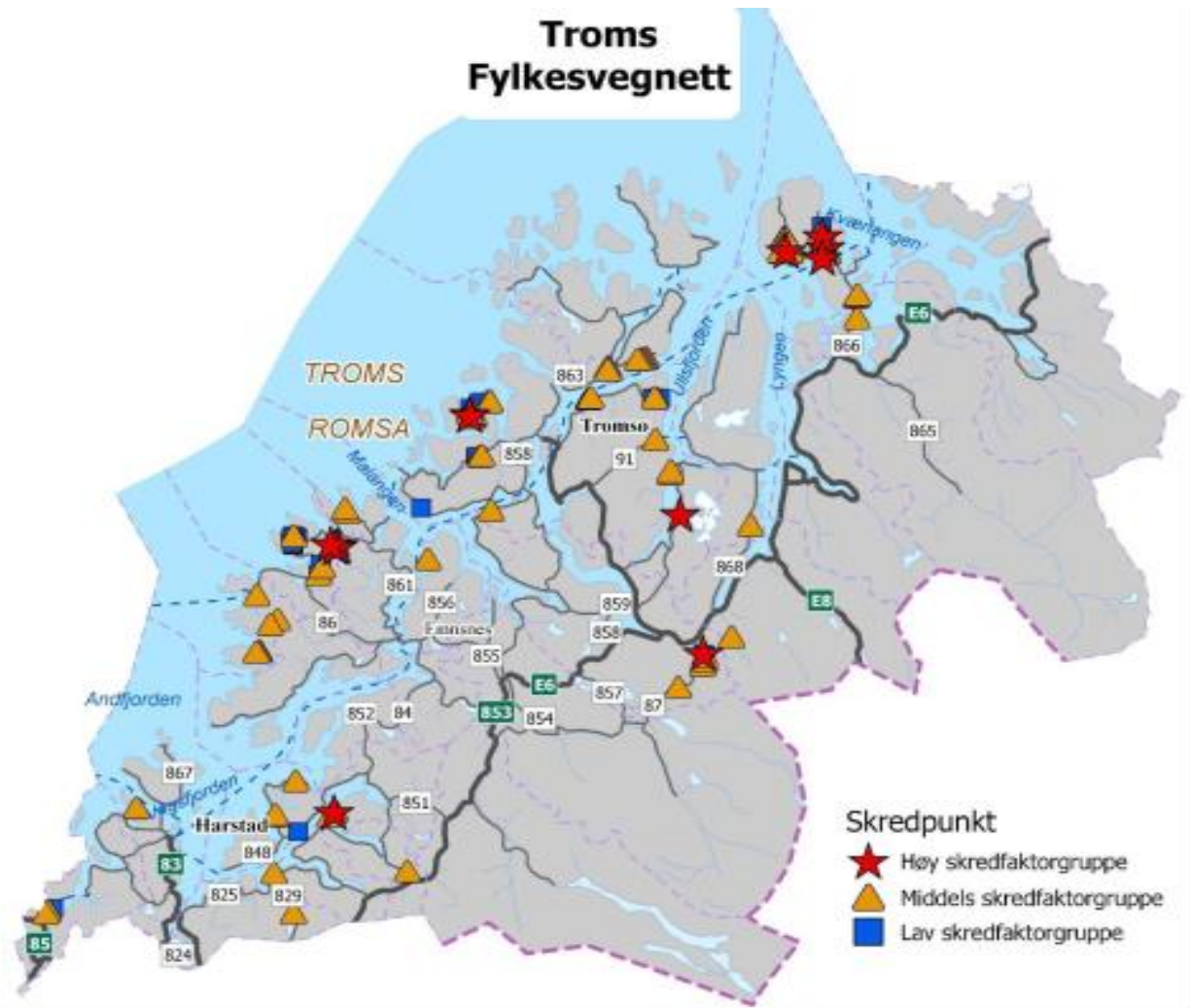
(Kilder for tekst og bilder, skred og ras: NVDB og "Skredsikringsbehov riks- og fylkesvegar i nord – 2019.")

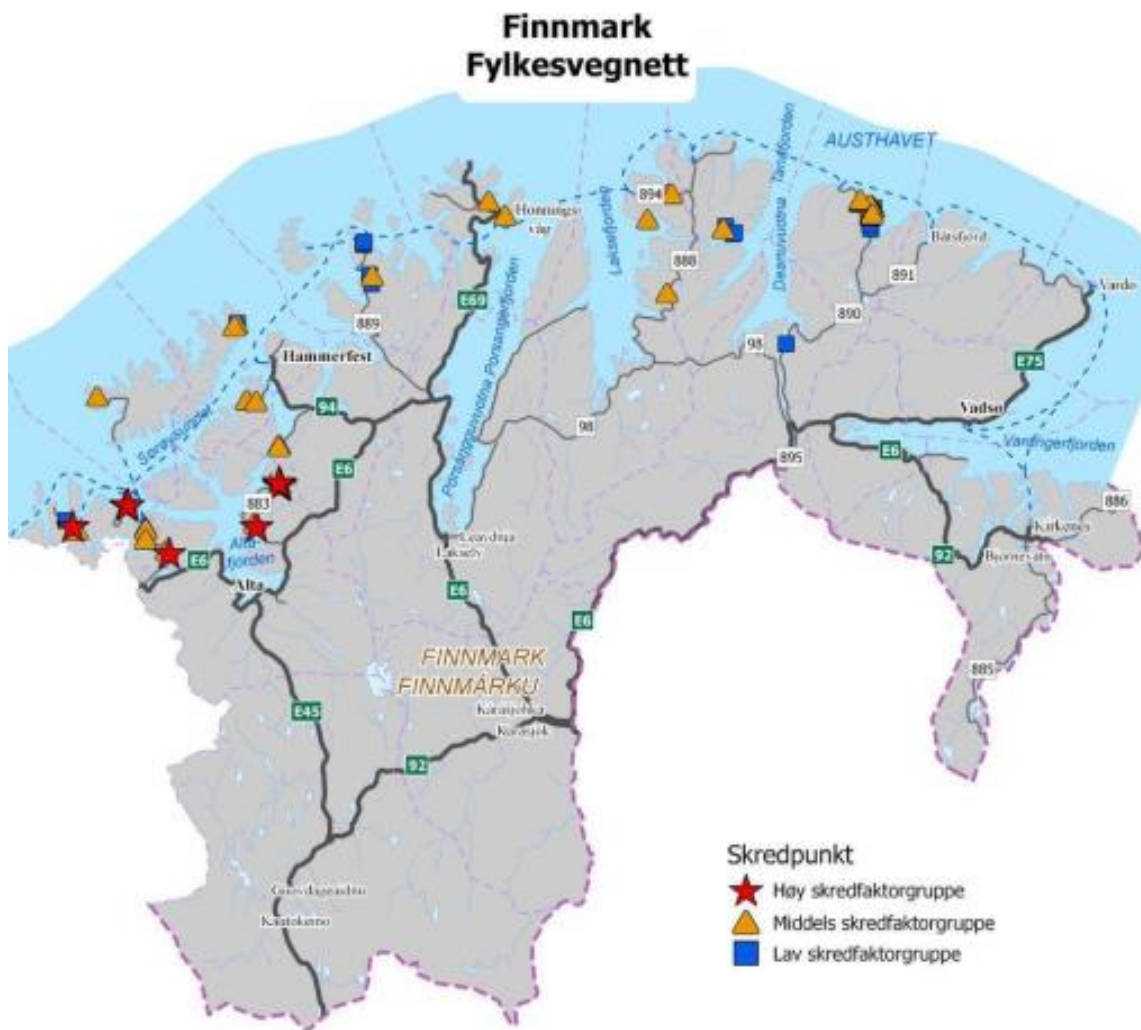
Kartet viser skred på vei i Troms og Finnmark siste 5 år

Kartet viser skred på vei og stengte veier på grunn av skredfare i Troms og Finnmark vinteren siste 5 år

Kartet viser skredpunktene for fylkesvegnettet i Troms

Kartet viser skredpunktene for fylkesvegnettet i Finnmark

Trafikksikkerhet Troms og Finnmark fylke

I en overordnet sammenheng har vi en nullvisjon for drepte og hardt skadde i trafikken. I et bærekraftperspektiv er trafikksikkerhet en faktor som bidrar både til god helse og målsettingen om å gjøre byer og bosettinger trygge. I nasjonal transportplan 2018 til 2029 ligger det til grunn en noe lavere ambisjon at antall drepte og hardt skadde i 2024 ikke skal overstige 500 mennesker og at det skal skje en ytterligere reduksjon mot 2030 med maksimalt 350 mennesker. Dette utgjør en reduksjon på hhv. 45% og 61 % fra tallene for om lag 10 år tilbake.

I perioden 2009-2018 rapporterte politiet om 1914 ulykker i Troms og Finnmark hvorav 107 mennesker omkom. Ytterligere 275 ble alvorlig skadd og 2192 ble lettere skadd. Om lag halvparten av de drepte og skadde var i alderen 15-24 år eller 50-59 år. Over 60 % av disse var menn. De fleste ulykker (63%) inntreffer på veier med fartsgrense på 80 km/t.

Utforkjøring er den vanligste ulykkestypen for årene 2009-2018 på fylkesvei. Den nest vanligste ulykkestypen er møteulykker. Ulykker med myke trafikanter og ulykker med motorsykkel er også altfor hyppig forekommende.

Uhellskode hovedkategori.	Ulykker	Drepte / skadde	Drepte	Alvorlig skadde	Lettere skadde
0-9 Andre uhell	19	27	0	6	21
10-19 Samme kjøretning	76	107	0	1	106
20-29 Motsatt kjøretning	125	205	6	18	181
30-69 Kryssende kjøretning	83	115	3	9	103
70-89 Fotgjenger innblandet	41	45	5	15	25
90-99 Utforkjøring	314	410	19	42	349

(tabell 2, Ulykkestype fylkesvei)

Det største potensialet for ulykkes-reduksjon ved hjelp av fysiske tiltak, er sikring av sideterreng, sikring av ferdselsårer for myke trafikanter, kryssutbedringer og utbedring av sikt og optisk ledning.

Transport økonomisk institutt beregnet i 2016 samfunnsøkonomiske kostnader ved de ulike skadekategoriene; 30,2 millioner kroner pr drepte, 12,5 millioner kroner pr hardt skadd og 750 000 kroner pr lettere skadd. Overfører vi beregningene betyr det at de samlede trafikulykkene i Troms og Finnmark i perioden 2009-2018 har kostet samfunnet 8,3 milliarder kroner.

Vi kan anslå skaderisiko på vei ved å se på antall drepte og hardt skadde i forhold per milliard kjørte kilometer. I tabellen under ser vi at risiko for å omkomme eller bli hardt skadd er 14,7 drepte og hardt skadde pr 1 milliard kjørte kilometer på fylkesvei i Troms og Finnmark. Da finner vi at Troms og Finnmark er fylket med lavest skaderisiko pr kjørte kilometer.

Fylke	Alle veger		Riksveger		Fylkesveger		Kommunale veger	
	Drepte/hardt sk	per mrd kjtkm ^	Drepte/hardt sk	per mrd kjtkm	Drepte/hardt sk	per mrd kjtkm	Drepte/hardt sk	per mrd kjtkm
Viken	13,0		8,6		21,0		10,1	
Oslo	15,5		5,2				41,8	
Innlandet	17,2		14,1		27,3		6,2	
Vestfold og Telemark	13,6		12,2		17,7		6,3	
Agder	16,7		12,0		24,0		12,9	
Rogaland	14,7		9,4		19,2		14,3	
Vestland	18,6		16,9		23,1		11,3	
Møre og Romsdal	14,9		11,9		20,8		7,6	
Trøndelag	12,9		12,0		17,2		7,4	
Nordland	20,2		23,8		18,8		15,1	
Troms og Finnmark	13,6		15,6		14,6		6,3	
Norge samlet	15,0		11,3		20,6		13,1	

Tabellen viser fylkesvise antall drepte og hardt skadde pr. milliard kjørte kilometer*

*Gul farge i tabellen viser at risiko er innenfor +/- 10 % av landsgjennomsnittet, rød farge er viser at risiko er større enn 10 % av landsgjennomsnittet, mens grønn farge viser at risiko er 10 % mindre enn landsgjennomsnittet.

2. BOLYST OG LEVEKÅR

Bolyst handler blant annet om stedstilørighet og er viktig for trivsel, livskvalitet og samhold mellom mennesker. Bolyst kan fungere som en katalysator for frivillig arbeid, hindre fraflytting og fremme tilflytting, innovasjon og livskvalitet. Bærekraftig byer og lokalsamfunn skal være trygge, robuste og inkluderende. I fremtiden må vi bygge byer og lokalsamfunn slik at de kan gi tilgang til grunnleggende tjenester som energi, boliger og transport for innbyggerne. Og vi må få på plass god nok avfallshåndtering, redusere forurensning og bruke ressursene på en bærekraftig måte.

God helse er en grunnleggende forutsetning for menneskers mulighet til å nå sitt fulle potensial og for å bidra til utvikling i samfunnet. Hvordan helsen vår er, påvirkes av miljø, økonomi og sosiale forhold og bærekraftsmål 3 inkluderer mennesker i alle aldre og ivaretar alle dimensjonene. Å fremme livskvalitet henger nært sammen med å tilrettelegge for god helse, men den enkeltes opplevelse av å ha det godt er ikke avhengig av en objektiv god helse. Vi har alle et ansvar for å gå mot en bærekraftig livsstil slik at vi sikrer gode levekår for nåværende og fremtidige generasjoner, det innebærer å minske ressursbruken, miljøødeleggelsen og klimautslippene som samfunn og som enkeltperson. Et enkelt tiltak som også er svært økonomisk smart, er å slutte å kaste mat. I tillegg vil miljøbevisste produktvalg bidra positivt til helsen da forurensning minimaliseres.

Livskvaliteten reduseres imidlertid raskt ved sosialt utenforskap, ekskludering, diskriminering eller mobbing. Utrygghet, enten den er økonomisk eller knyttet til en usikker fremtid på annen måte, reduserer også livskvaliteten. Både i en global og hjemlig sammenheng ønsker vi å redusere den ulikheten som fører til utenforskap, redusert livskvalitet og svekket helse. Også i Norge ser vi at fattige blir fattigere og rike blir rikere og det er særlig barnefattigdommen som øker. Et av de fremste virkemidlene for utjevning er å balansere velstanden i samfunnet og sørge for økonomisk trygghet for alle. Tillit, trygghet, tilørighet og tilgang til goder som arbeid, utdanning og gode nærmiljøer er tegn på sosialt bærekraftige samfunn.

Bolysttiltak kan gi samfunnseffekter for eksempel på befolkningsutvikling dersom de har fokus på å tilføre konkrete muligheter og løse utfordringer i samfunnet. Bolig- og jobbmuligheter er helt grunnleggende. Men også trygg ferdsel og praktiske løsninger for mobilitet i hverdagen teller for innbyggere mye uansett livsfase. Et aktivt og lokalt næringsliv gjør også et sted mer attraktivt for bosatte som besøkende. Mangfold i arbeidsplasser er med på å skape valgmuligheter, utvikling og fremtidstro. En god balanse mellom private arbeidsplasser og offentlige arbeidsplasser sikrer et grunnlag både for oppgangstider og nedgangstider. For eksempel er Forsvarets etableringer i nord viktig for lokalsamfunnene. Aktivitetene som følger med en slik offentlig aktør kan gi økt tilflytting, tilgang på flere arbeidsplasser, spesialisert arbeidskraft og ringvirkninger i form av økt næringsaktivitet. Forsvaret skal i årene som kommer investere i flere lokalsamfunn i regionen. På Evenes er byggingen av kampflybasen i gang, i Porsanger skal Finnmark landforsvar gjenopprettes og i Indre Troms er det økt aktivitet blant annet knyttet til alliert trening. Det er viktig at Forsvaret i forbindelse med disse investeringene tilrettelegger for at lokalt og regionalt næringsliv gis mulighet til å konkurrere om anbud og dermed legge til rette for positive, lokale ringvirkninger.

Forholdet til våre naboregioner i Russland, Sverige og Finland er unikt for fylket. Kontakten mellom folk over grensene i nord har betydning for livskvalitet, bolyst og stedsutvikling. Kultur, idrettssamarbeid, felles arrangementer, næringsutvikling og familierelasjoner hemmes ikke nødvendigvis av landegrenser. Samarbeid omkring handel, innovasjon, arbeidskraft, kompetanseutvikling og kultur fremmer stedsutvikling lokalt, men har også positive nasjonale ringvirkninger, blant annet for den sikkerhetspolitiske situasjonen. EU-programmene Interreg og Kolarctic arbeider for å stimulere til økt samarbeid over grensene på Nordkalotten og i Barentsregionen.]

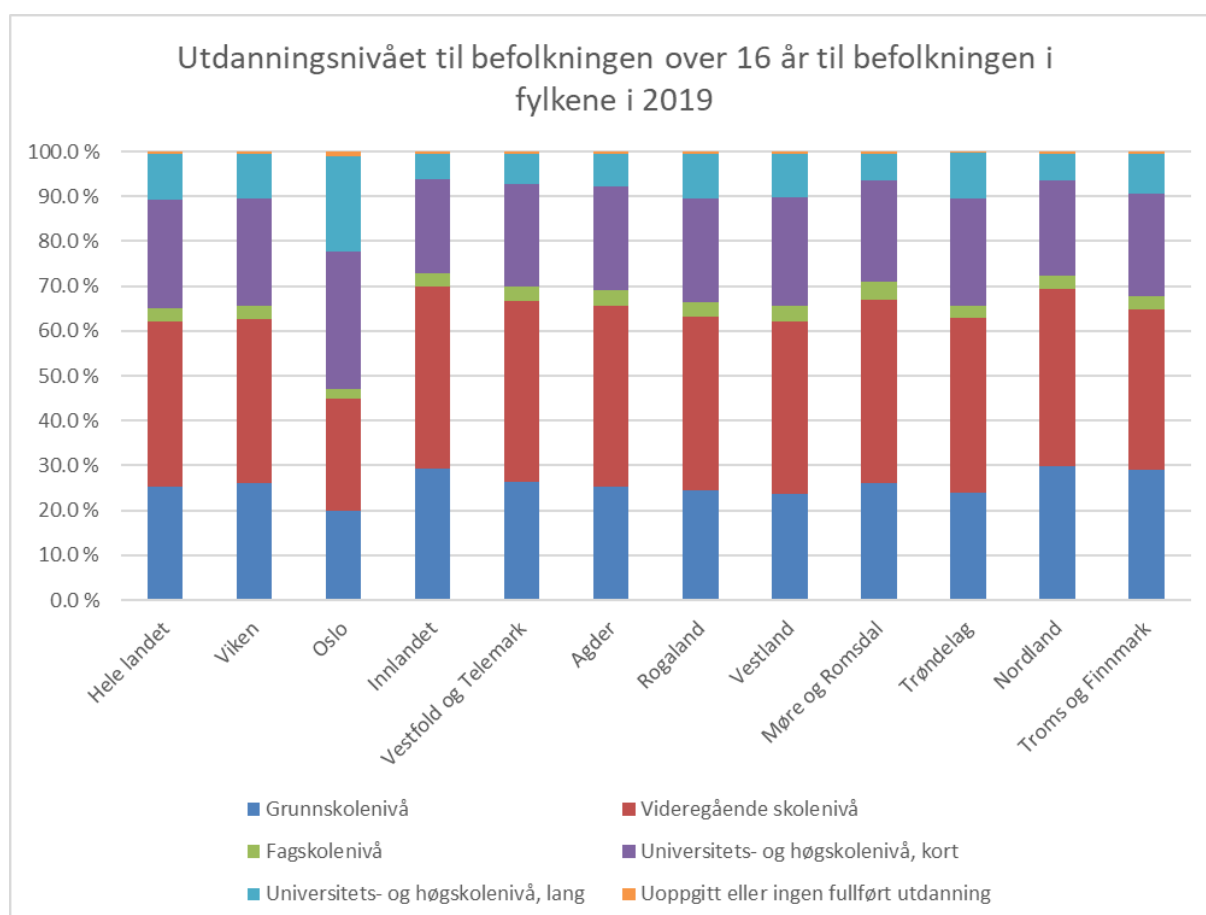
2.1 Sosial ulikhet og utenforskap

Opplevelse av å stå utenfor, rammer minoriteter oftere enn andre. Ekskludering er ofte knyttet til utfordringer eller fordommer og kan gi utslag på helse, arbeidsliv eller livsmestring gjennom mobbing og diskriminering. Det og ikke være en del av flertallet kan i seg selv knyttes til redusert livskvalitet og redusert helse.

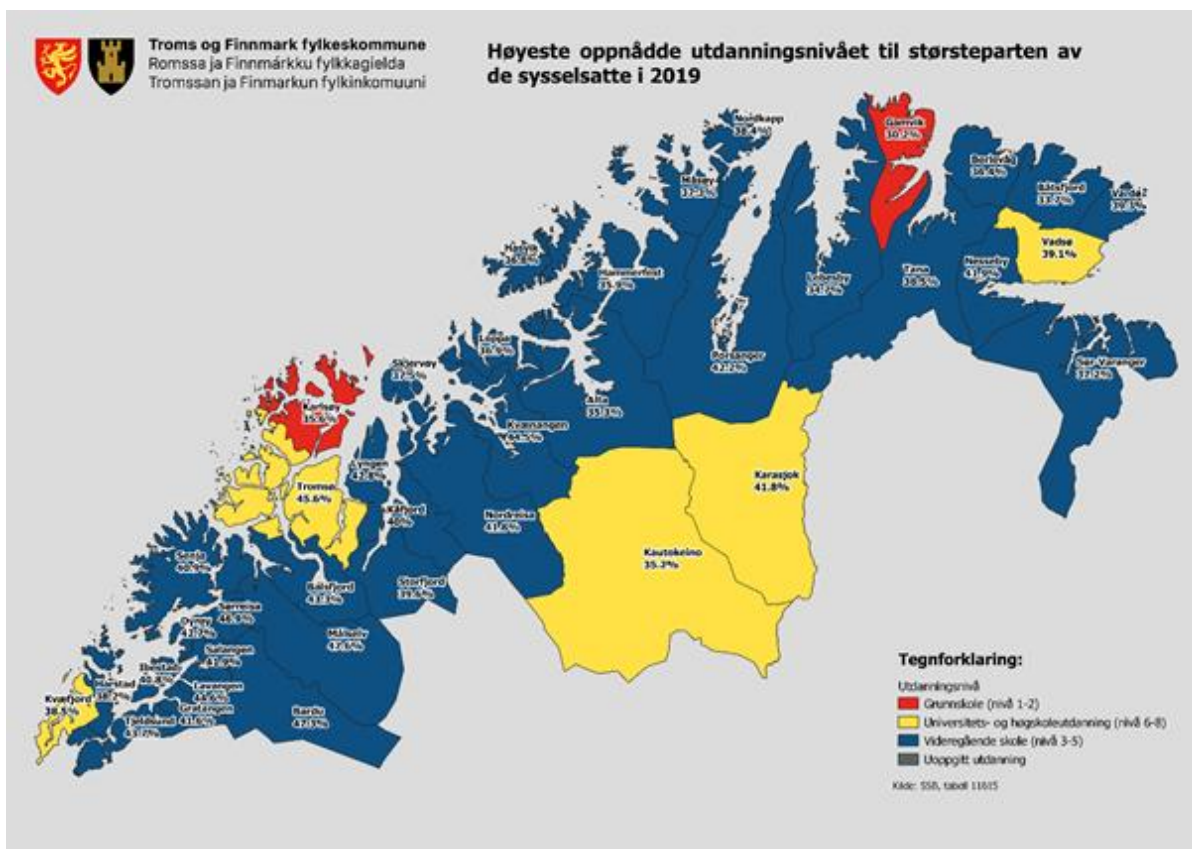
Sosial ulikhet og utenforskap utfordrer opplevelsen av fellesskap, påvirker velferdsordningene våre og er en trussel mot demokrati og samfunnets tåleevne. Utdanning er et av de viktigste virkemidlene for å hindre utenforskap og øke deltakelse i arbeids- og samfunnsliv. Forhold som økonomisk handlefrihet, bosituasjon, helse og livskvalitet påvirkes av utdanning og omvendt.

Utdanningsnivå

I Troms og Finnmark har ca. 29 % av befolkningen avsluttet utdanning etter grunnskolen (landsgjennomsnitt: 25 %). Nesten 36 % har videregående utdanning som høyeste gjennomførte utdanning (omtrent som landsgjennomsnittet). Andelen med kort universitets- eller høyskoleutdanning som høyest oppnådd utdanning er 23 %, og 9 % med lang høyere utdanning (landsgjennomsnitt på hhv.24% og 10 %). Den største andelen av befolkningen i fylkene, bortsett fra Oslo, har videregående utdanning som sin høyest oppnådde utdanning.

Grafen over viser hvor mange prosent av befolkningen over 16 år som har oppnådd de ulike utdanningsnivåene fordelt på fylkene.

Kartet over viser hvordan høyest oppnådd utdanningsnivå fordeler seg hos de sysselsatte i fylkets kommuner.

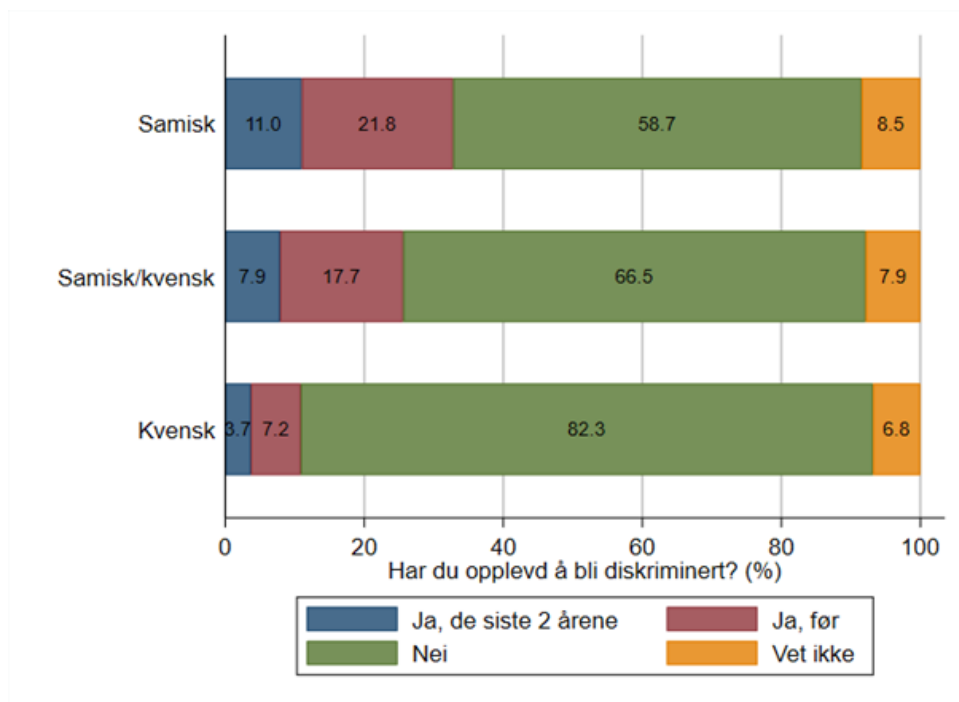
Inkludering og integrering, diskriminering og mobbing

Integreringens mål innebærer at alle skal kunne oppnå de samme sosioøkonomiske godene. Dette knyttes ofte til sysselsetting, utdanning, inntekt, bolig og sosial deltakelse. Det handler også om opplevelsen av nasjonal tilhørighet og i hvilken grad innvandrere eller minoritetsgrupper har de samme verdiene, deltakelse eller tillit til samfunnet som befolkningen ellers. Norskferdigheter, helsetilstand og diskriminering er viktige faktorer for å vurdere integreringsressursene og eventuelle barrierer. (SSB, rapport 2020/44 Integrering av innvandrere i Norge).

Innvandrere utgjorde i 2020 12 % av befolkningen i Troms og Finnmark og har bidratt vesentlig til befolkningstallet i flere kommuner over en lengre tidsperiode. Gruppen er sammensatt av blant annet arbeidsinnvandrere (28 %), flyktninger (27 %), familieinnvandrere (6,5 %), mennesker i utdanning eller som har andre grunner. For mange er det aktuelt å delta i introduksjonsprogram og de fleste som fullfører dette, er i arbeid eller utdanning året etter.

Sysselsetting blant innvandrere bidrar til næringsutvikling og arbeidskraft og spesielt innenfor sesongbasert næringsliv utgjør arbeidsinnvandring en viktig kilde til arbeidskraft.

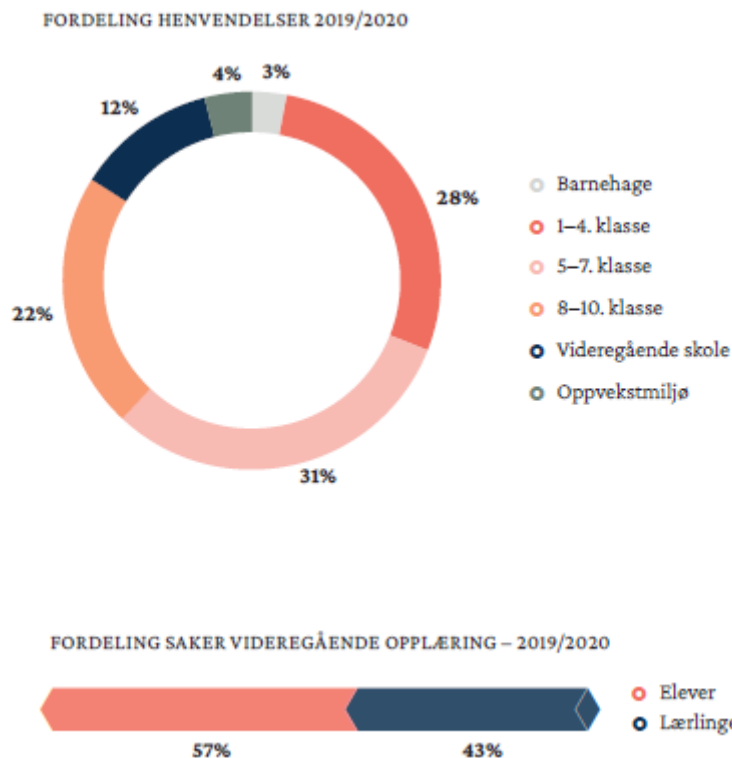
Folkehelseundersøkelsen viser at en vesentlig høyere andel av de som har samisk bakgrunn har opplevd diskriminering sammenliknet med de som har kvensk/ norskfinsk bakgrunn.

Figur: Selvopplevd diskriminering på tvers av etniske grupper

Mobbing er et alvorlig problem som rammer mange unge. Mobbing kan være fysisk, ved bruk av vold, eller psykisk, som vedvarende utfrysning av venneflokken. Både de som mobber, og de som utsettes for mobbing, er særlig utsatt for psykiske og fysiske problemer senere i livet. En høyere andel ungdom i fylket opplever ensomhet enn i landet for øvrig.

Andelen som ble utsatt for plaging, trusler eller utfrysning av andre unge på skolen eller i fritida i videregående skole mer enn én gang i uka i Troms og Finnmark var 7 %, mot 5 % i Norge (Ungdata 2018). I henhold til årsrapporten fra Elev, lærling- og mobbeombudene i Troms og Finnmark 2019-2020 kjenner ombudene til omlag 10 prosent av fortellingene bak disse tallene. Oversikten fra årsrapporten viser fordeling av henvendelser til ombudene fra barnehage, grunn- og videregående skole, i tillegg til oppvekstmiljø.

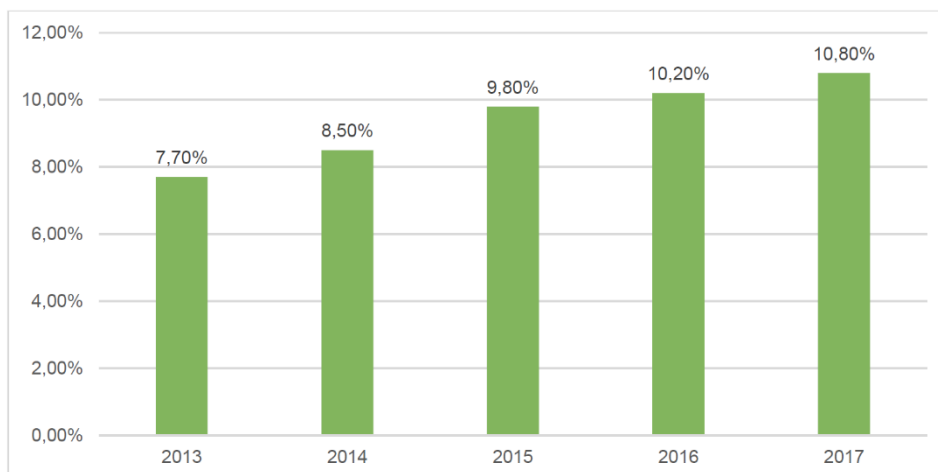
Figuren viser fordelingen i henvendelser til mobbeombudene i Troms og Finnmark 2019-2020. (Årsrapport Elev, lærling- og mobbeombudene i Troms og Finnmark 2019-2020)

Blant unge i Troms og Finnmark oppgir flere enn landsgjennomsnittet at de har opplevd seksuell trakassering. Ungdataundersøkelsen fra 2018 beskriver at 35 % i Tromsregionen og 38 % i Finnmark at de har opplevd dette minst en gang, mot 31 % i Norge.

Fattigdom og velstand

Inntekt er en viktig faktor for levekårene til den enkelte familie. Den klareste konsekvensen av lavere inntekt er begrensede muligheter i valg av bosted og deltagelse i aktiviteter, kulturtilbud og samfunnsliv. Sammenliknet med landet for øvrig er det relativt flere barn i Troms og Finnmark som har foreldre som er enslig forsørger.

Husbanken har laget en oversikt gjeldende barn og boforhold i Troms og Finnmark på fylkesnivå. Barnefamilier med lavinntekt som bor i leid bolig var i 2017 høyere i fylket enn landsgjennomsnittet. I Finnmark var det flere barn i husholdninger med lavinntekt som bodde trangt, sammenlignet med landsnittet og Troms. Det er generelt en større andel barn i innvandrerfamilier med lavinntekt. Videre er det en økning av barnefamilier med midlertidige botilbud fra 2018 til 2019. Andelen av barn (0-17 år) som bor i familier med lav inntekt er noe lavere i fylket enn i landet for øvrig (4 % i Troms og Finnmark mot 9 % i hele landet).

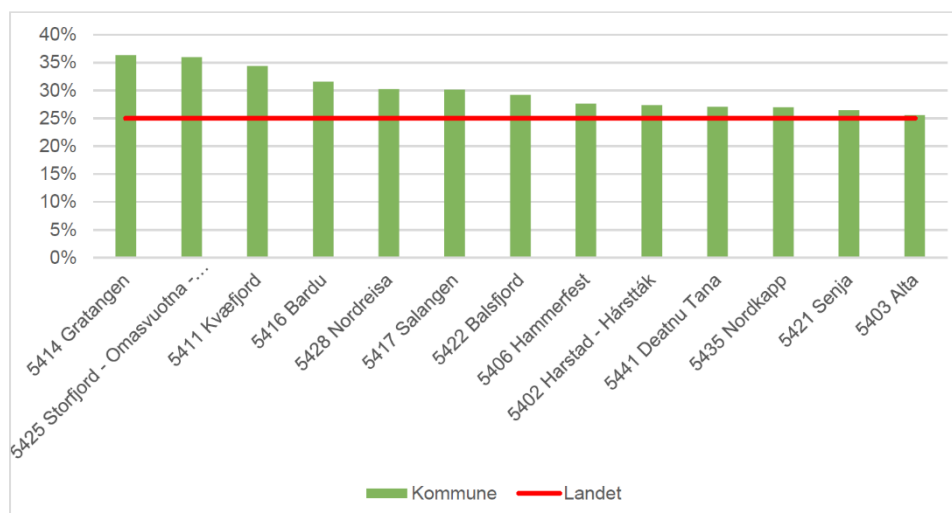

Kilde: Bufdir.

Tabell: Andel barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt i Troms og Finnmark

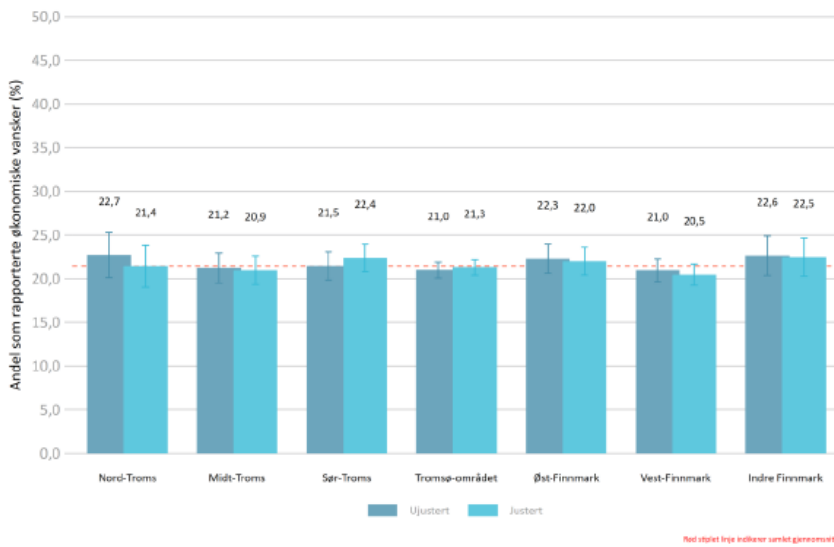
Det er en høy andel av kommunale boliger i Troms og Finnmark, men det er store variasjoner blant kommunene. De minste kommunene har generelt en større kommunal boligmasse enn by- og regionsenterkommunene. Noe av årsaken kan trolig forklares med at kommunene har såkalte «rekrutteringsboliger». Antall startlån gitt til barnefamilier økte fra 218 i 2018 til 261 i 2019.

Tabellen nedenfor viser kommuner i Troms og Finnmark med en høyere andel barnefamilier med sosialhjelp enn landet for øvrig.

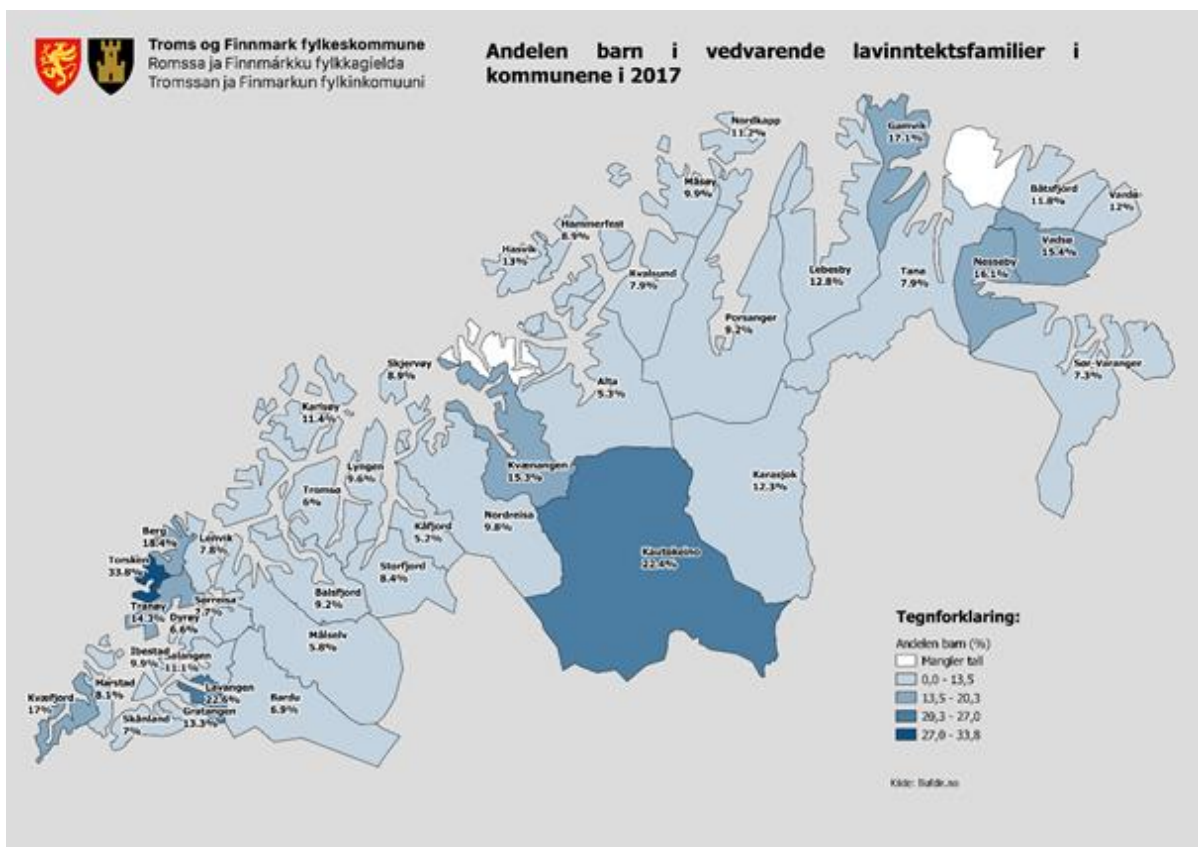

Kilde: SSB, tabell 12219

En av fem (21,4%) i Troms og Finnmark mener det er vanskelig å få husholdningens inntekt til å strekke til i det daglige (Folkehelseundersøkelsen). Men jo høyere utdanning, desto lavere er andelen som svarer at de syntes det er vanskelig å få pengene til å strekke til. Det er flere kvinner enn menn som opplever at pengene ikke strekker til og spesielt for kvinner med samisk, kvensk eller norskfinsk tilhørighet er økonomiske utfordringer i det daglige.

Figuren viser andel som rapporterer økonomiske vansker på tvers av regioner i Troms og Finnmark (Folkehelseundersøkelsen)

Kommune	Andel barn 1-5 år i bhg 2018	Bruttoinntekt menn i kr. (gj.sn. 2018)	Bruttoinntekt kvinner i kr. (gj.s.2018)	Gj. sn alder sysselsatte	Andel av arbeidsdyktig befolkn. 15-74 år	Andel av sysselsatt befolkn. 15-74 år
Tromsø	97 %	532300	491900	40	78 %	72 %
Harstad	96 %	506100	382400	42	75 %	66 %
Alta	90 %	506100	378000	40	75 %	68 %
Vardø	81 %	426800	332400	44	80 %	58 %
Vadsø	97 %	442600	394900	43	76 %	64 %
Hammerfest	91 %	479400	382500	*	76 %	70 %
Kvæfjord	85 %	434500	349200	45	76 %	62 %
Tjeldsund	*	*	*	*	74 %	60 %
Ibestad	92 %	443500	332200	45	74 %	59 %
Gratangen	73 %	431900	354400	45	74 %	60 %
Lavangen - Loabák	100 %	408700	341400	44	*	*
Bardu	93 %	525800	383600	40	74 %	73 %
Salangen	100 %	426000	354100	44	77 %	60 %
Målselv	95 %	516100	378200	42	75 %	69 %
Sørreisa	92 %	486300	353700	43	75 %	66 %
Dyrøy	78 %	434800	359400	44	75 %	56 %
Senja	93 %	476450	342650	*	74 %	65 %
Balsfjord	90 %	456700	333700	43	74 %	65 %
Karlsøy	84 %	461600	343600	45	76 %	63 %
Lyngen	90 %	441000	335800	45	74 %	63 %
Storfjord-Omasvuotna						
Omasvuono	86 %	449400	352600	46	78 %	61 %
Kåfjord - Gaivuotna -						
Kaivuono	90 %	416200	340500	45	74 %	62 %
Skjervøy	89 %	471600	332500	42	74 %	67 %
Nordreisa	93 %	458200	359500	44	74 %	65 %
Kvænangen	89 %	425900	333300	45	73 %	61 %
Kautokeiono						
Guovdageaidnu	91 %	330100	383600	45	76 %	66 %
Loppa	74 %	418300	326100	46	75 %	58 %
Hasvik	81 %	422200	336900	44	76 %	57 %
Måsøy	93 %	504600	338900	45	76 %	62 %
Nordkapp	87 %	502400	348000	44	78 %	64 %
Porsanger - Porsànggu -						
Porsanki	93 %	451500	378300	43	78 %	65 %
Karasjok - Karasjohka	90 %	385400	390700	45	78 %	67 %
Lebesby	88 %	450800	360400	43	76 %	61 %
Gamvik	80 %	446200	330000	44	80 %	60 %
Berlevåg	80 %	497700	347900	43	78 %	64 %
Tana - Deatnu	91 %	441500	383700	45	78 %	64 %
Nesseby - Unjarga	93 %	401000	364500	45	75 %	58 %
Båtsfjord	91 %	483300	346300	42	79 %	63 %
Sør-Varanger	96 %	465100	385100	41	77 %	67 %
Troms og Finnmark	91 %	487600	380800			
Norge	92 %	550300	382000			

Tabellen viser et utvalg forhold som påvirker personlig og kommunal økonomi. (*data mangler)

Tabellen over viser kommunevise fordelinger av barn i barnehage, gjennomsnittslønn for menn og kvinner, gjennomsnittlig sysselsettingsalder, andelen av befolkning i alder mellom 15-74 år og andelen sysselsatte i denne aldersgruppa. Oversikten tar ikke hensyn til hvordan eventuelt deltidsarbeid påvirker gjennomsnittslønnen, men det er generelt flere kvinner enn menn som arbeider deltid. Alderskategorien 15-74 år for sysselsetting er basert på tall fra SSB, men inndelingen fanger for eksempel ikke opp hvor stor andel av disse som er i studier eller er pensjonert, to åpenbare grunner som påvirker sysselsettingsandelen i aldersgruppa. Det er også naturlig at det er økonomisk lettere å stå utenfor arbeidsmarkedet på mindre steder der boligpriser er mindre og dette kan påvirke bosettingsmønsteret for ulike grupper. Boligmarkedet kan dermed trolig forklare noe av forskjellene mellom bykommuner og andre kommuner i når det gjelder sysselsettingsandelene for denne bredt sammensatte aldersgruppa. Også nærings sammensetting kan påvirke sysselsettingsandelene slik de fremstår for denne aldersgruppen. Primærnæringer åpner oftere for ufaglært arbeidskraft slik at flere ned mot 15 år kan finne arbeid i her. Tidlig pensjon er vanligere i deler av det offentlige, for eksempel Forsvaret. I akademia er det en trend med noe høyere pensjonsalder enn for eksempel i industrien.

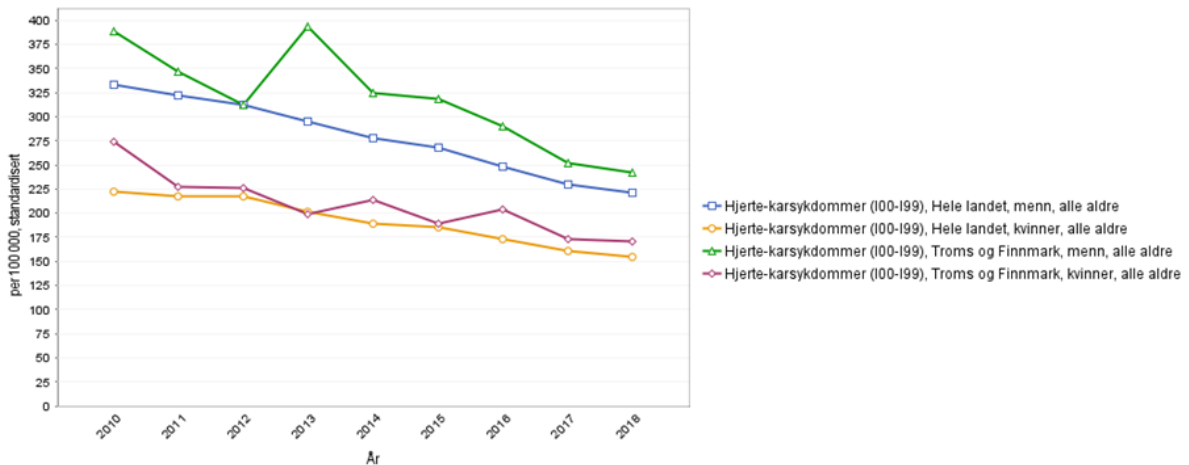
2.2 Helse og livskvalitet

Inntekt og økonomi er en grunnleggende påvirkningsfaktor for helse og det er sammenhenger mellom inntektsnivå og helsetilstand. Generelle levekår har for eksempel betydning for interesse og evne til å opprettholde helsebringende levevaner som regelmessig fysisk aktivitet, sunt kosthold og avhold eller måtehold i bruk av tobakk og andre rusmidler. Lav inntekt øker sannsynligheten for dårlig helse, sykdom og lavere levealder. I tillegg gir det å vokse opp i familier som over tid har lav inntekt negative konsekvenser for barnas fremtidige helse og velferd.

Helsetilstand

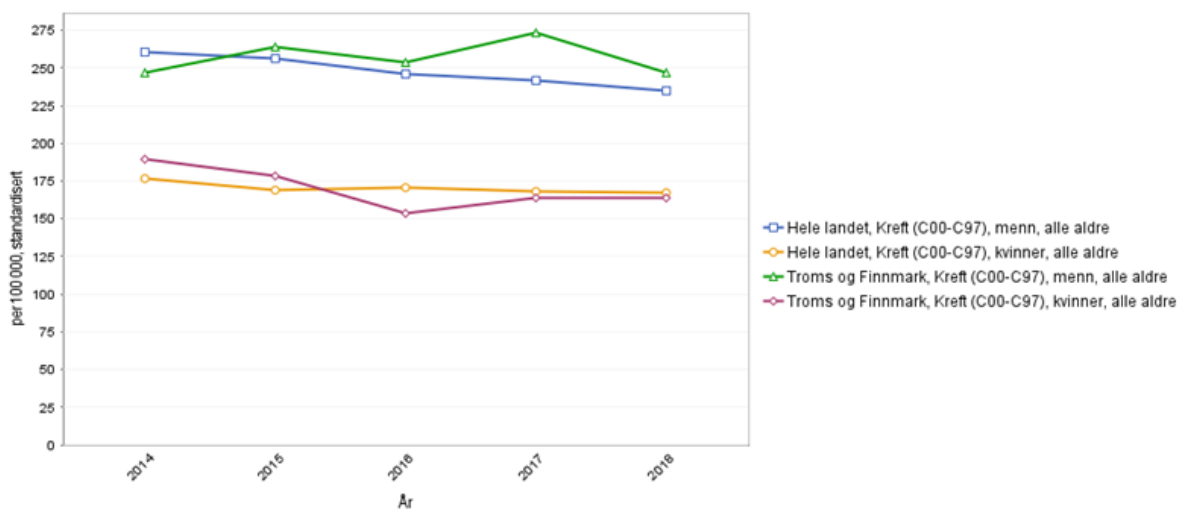
Helsetilstanden i Norge er generelt god. Ifølge Folkehelseinstituttet er det imidlertid forskjeller mellom regioner og fylker og kommuner når det gjelder dødelighet og forventet levealder. I Troms og Finnmark er forventet levealder for kvinner 83,2 år og 78,5 år for menn. For landet som helhet er den gjennomsnittlige levealderen for kvinner 83,5 år, mens den for menn er 79,4 år. Som for landet for øvrig er det geografiske forskjeller mellom kommunene i fylkene. På landsbasis finner vi at kvinner og menn med lengst utdanning lever 5-6 år lengre og har bedre helse enn andre. I Troms og Finnmark er forskjellen i forventet levealder mellom de som har grunnskole som høyeste utdanning versus de som har videregående eller høyere utdanning 4,5 år. Forskjellen i forventet levealder mellom utdanningsgruppene kan være et uttrykk for de sosiale helseforskjellene i fylket. En rekke faktorer som livsstilssykdommer og ulykker spiller inn, men medisinsk forskning har også isolert geografi som utslagsgivende faktor for overdødelighet i Finnmarksregionen. Levealderen for samer er i snitt 1,5 år kortere sammenliknet med den øvrige befolkningen. Til tross for god befolkningsstatistikk i Norge, er det en utfordring å kartlegge spesifikke samiske helseutfordringer siden det ikke registreres etnisitet i norske registre og databaser.

De vanligste dødsårsakene i Norge er hjerte- og karsykdommer og kreft. Den alders-justerte dødeligheten fra hjerte og karsykdom har derimot falt over 50 % siden 1980 tallet. Årsaken er delvis mer fokus på risikofaktorer som høyt blodtrykk og kolesterol. Folkehelseprofilen 2020 viser at regionen ligger noe dårligere an enn Norge som helhet. (Se figur under)

Figuren viser antall dødsfall av hjerte- og karsykdommer per 100 000 innbygger per år, 2010 – 2018, alle aldre. Kilde: FHI/Norgeshelsa statistikkbank.

Det er forskjeller mellom menn og kvinner både når det gjelder antall nye krefttilfeller og antall kreftdødsfall. Lungekreft tar flest liv blant kvinner og menn samlet. Kreft i bryst, prostata, tykktarm, lunge, føflekker i hud og i blære og urinveier er andre vanlige kreftformer. Det ventes en økning i antall krefttilfeller som følge av økende befolkning og økt levealder.

Figuren viser antall dødsfall av kreft per 1000 innbyggere per år, 2014 –2018 (alle aldre). Kilde: FHI/Norgeshelsa statistikkbank.

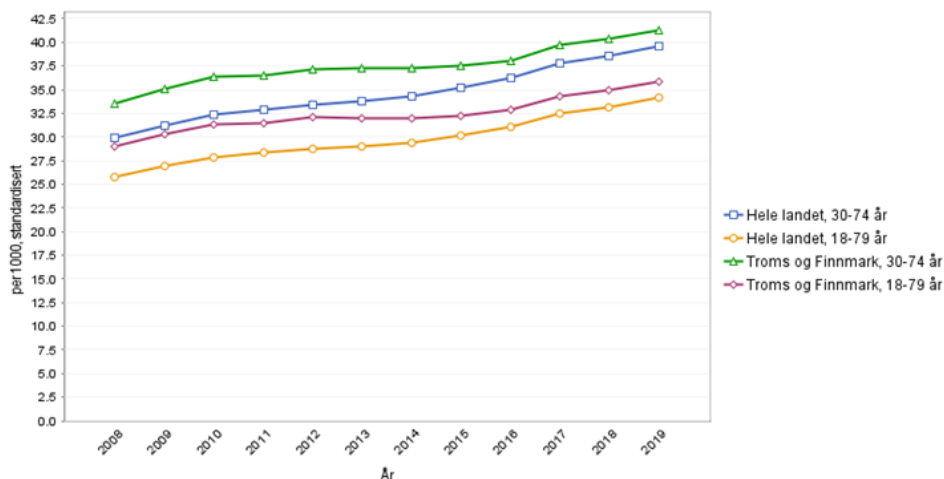
Siden stadig flere overlever hjerte-karsykdom og kreft, øker forekomsten av andre sykdommer slik som demens og kronisk nyresykdom. Antallet eldre som blir avhengig av dialysebehandling eller nyretransplantasjon øker. Dialyse-behandling er kostbart og innebærer en betydelig nedsatt livskvalitet for de som rammes. Behovet for sykehjemsplasser tilpasset skrøpelige pasienter med demens øker og vil fortsette å øke ettersom befolkningen aldres. Kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS) og diabetes er andre kroniske sykdommer som påvirker helsetilstanden til mange. Psykiske lidelser og muskel- og skjelettplager er blant de vanligste årsakene til uføretrygd. Videre utgjør skader, ulykker og vold et betydelig helseproblem.

Norge har sluttet seg til Verdens helseorganisasjon sitt mål om å redusere antall tidlige dødsfall av ikke-smittsomme sykdommer. De sykdommene som inngår i dette målet er kreft, hjerte- og karsykdommer, diabetes og kols. Norge sitt mål fra 2010 til 2025 var en reduksjon på 25 %, noe som

ble nådd allerede i 2018. WHO sitt hovedmål for ikke smittsomme sykdommer er videreført som en del av FNs globale bærekraftsmål for 2030, og inkluderer et mål om å redusere for tidlig død med 33 prosent fra 2010 til 2030. WHO har i tillegg utvidet begrepet ikke-smittsomme sykdommer til også å gjelde psykisk helse og muskel- og skjelettsykdommer, samt at luftforurensing er inkludert som en risikofaktor (FHI).

Diabetes type-2 og legemiddelbruk

Diabetes er en sykdom som kjennetegnes av for høyt blodsukker og utgjør en betydelig sykdomsbyrde i samfunnet. En ukjent andel av befolkningen antas i tillegg å leve med udiagnostisert diabetes til enhver tid. Type 2 diabetes har tydelig sammenheng med levevaner som kosthold, fysisk aktivitet, røyking og alkoholbruk. Diabetes type 1, er vanligere hos barn, og her spiller gener en større rolle. Det nasjonale diabetesregisteret for voksne er avhengig av årlige innrapporteringer fra allmennleger, spesialister og sykehuspoliklinikker. Fra Troms og Finnmark ligger innrapporteringen på 30 prosent i 2019, noe som er for lavt for å kunne gi en god oversikt over forekomsten av diabetes type-2 i befolkningen. Det er kun registreringer i reseptregisteret som kan gi et inntrykk av forekomst i befolkningen.

Figuren viser brukere av legemidler forskrevet på resept til behandling av type 2-diabetes i aldersgruppen 30-74 år og 18-79 år per 1000 innbyggere. Alle blodsukkersenkende midler bortsett fra insulin er inkludert, og kun én uthenting av samme legemiddel teller per person per år. Kilde: FHI/Norgeshelsa statistikkbank

Kronisk nyresykdom

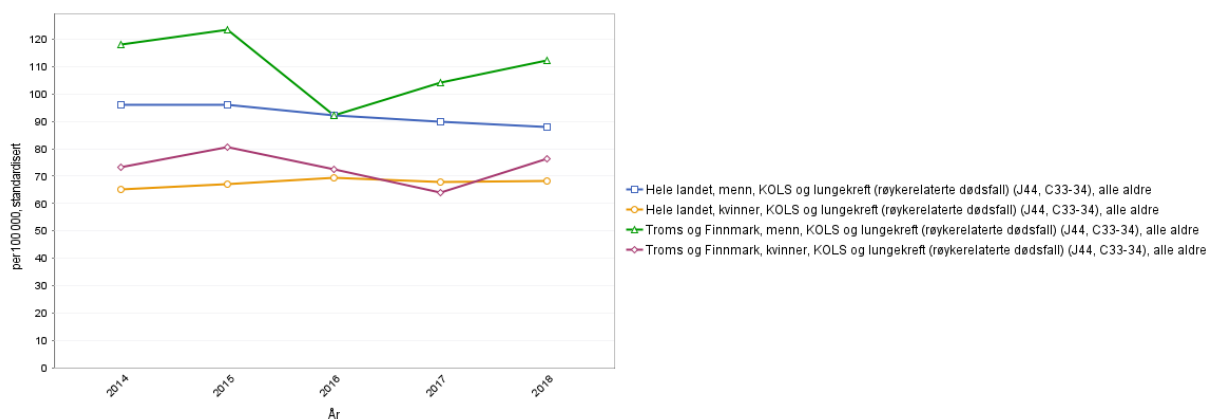
Mer enn hver tredje person over 65 år utvikler kronisk nyresykdom. Kronisk nyresykdom øker risikoen for hjerte-karsykdom, sykehusinnleggelse, behov for dialysebehandling og død. Antallet pasienter med alvorlig nyresvikt som krever sykehusbehandling (dialyse) øker årlig fra ca. 250 nye pasienter hvert år i 1990 til ca. 600 nye pasienter hvert år i 2020 (nasjonalt). I Troms og Finnmark var det i 2020 ca 100 dialysepasienter.

Dialysebehandling kan foregå i hjemmet (posedialyse) eller gjennomføres på sykehus (bloddialyse). Da må pasientene reise frem og tilbake til sykehus eller et mindre desentralisert behandlingssted 3-4 ganger per uke. Et desentralisert tilbud med lokale dialyseavdelinger og hjemmebehandling er derfor viktig. Behandlingen er belastende for pasientene og krever et nært samarbeid med spesialist på sykehuset. Studier tyder på at dødeligheten for dialysepasienter er høyere i Finnmark sammenlignet

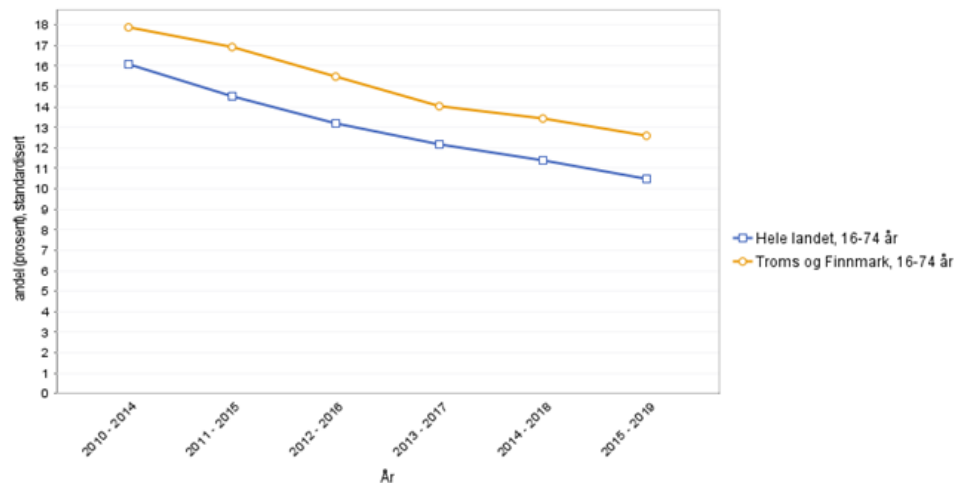
med resten av landet. Avstand til dialysesenter og mangel på spesialister kan være mulige forklaringer på overdødeligheten.

Luftveissykdommer – KOLS

Kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS) er utbredt både i Norge og i resten av verden. Det finnes ikke nøyaktige tall for hvor mange nordmenn som har kols. Røyking er hovedårsaken til to av tre KOLS-tilfeller. Dødsfall som følge av kroniske sykdommer i nedre luftveier (KOLS inkludert), var på landsbasis den fjerde hyppigst registrerte dødsårsaken i 2017. I Troms og Finnmark er det, som i landet ellers, kjønnsforskjeller på røykerelaterte dødsfall.

Figur xx: Antall døde per 100 000 innbyggere per år, aldersstandardisert. Kilde: FHI/Norgeshelsa statistikkbank

Figur xx: Andel voksne som selv rapporterer at de er dagligrøykere, av-og-til-røykere eller ikke-røykere. Kilde: FHI/Norgeshelsa statistikkbank

Skader og ulykker - Hoftebrudd

Skader og ulykker kan føre med seg lidelse, redusert livskvalitet og store samfunnsøkonomiske kostnader. Muligheter for å forebygge skader og ulykker er gode hvis det legges til rette for det, og effekten av tiltak kommer raskt.

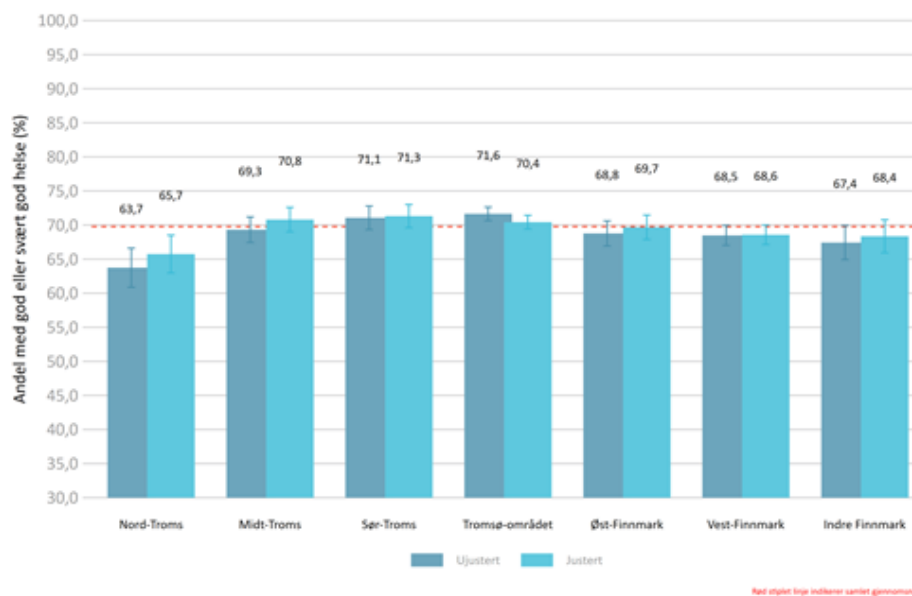
Fallskader er rangert som den sjette viktigste faktoren til helsetap i landet og fall er den vanligste årsaken til hoftebrudd hos eldre. Hoftebrudd er spesielt alvorlig for eldre, fordi det ofte betyr redusert

funksjonsevne, behov for hjelp og redusert livskvalitet. Beregninger viser at hoftebrudd koster stat og kommune en halv million kroner det første året og om lag en dobling de to påfølgende årene (Helse og omsorgsdepartementet, 2018–2019). Fall kan forebygges i stor grad gjennom en rekke tiltak, som aktivitet og fallforebyggende trening, ernæringsstiltak, gjennomgang av legemidler, redusert bruk av alkohol og tryggingstiltak i bolig og utemiljø (Folkehelseinstituttet, 2019).

De siste 40 årene har det vært en kraftig nedgang i dødelighet etter skader og ulykker, men i Norge er fortsatt ulykker viktigste dødsårsak for de under 45 år. Skader og ulykker har et stort forebyggingspotensial.

Egenvurdert helse

Egenvurdert helse er en viktig indikator på både nåtidig og framtidig helse. I Troms og Finnmark opplever syv av ti helsa si som svært god eller god. Bare Nord-Troms skiller seg litt ut fra de andre med en andel som ligger signifikant lavere enn tallet for fylket sett under ett. Andelen som rapporterer at de har god helse stiger sterkt med utdanningsnivået, er høyere for kvinner enn for menn og faller naturlig nok med alderen. Andelen som rapporterer at de har god helse faller litt med alderen. Det er færre med samisk, kvensk eller norskfinsk bakgrunn som opplever at de har god helse.

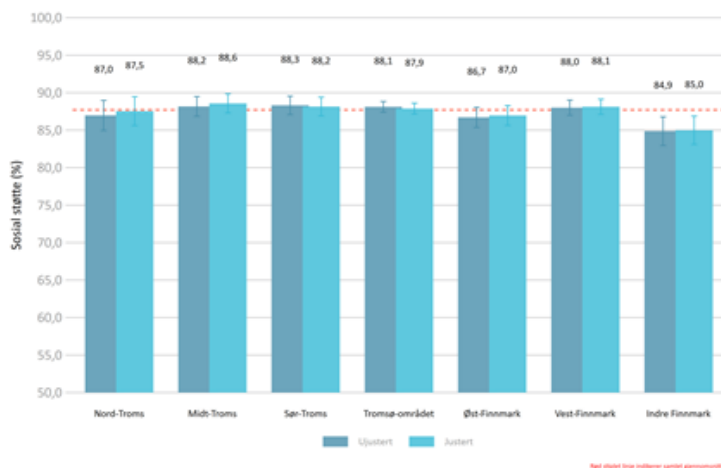

Figuren viser andel so opplever at de har god eller svært god helse fordelt på regioner i Troms og Finnmark

Blant de unge er de fleste fornøyd med egen helse, men det er en tendens at jenter generelt er litt mer misfornøyd enn gutter. I Troms er det 23 prosent og Finnmark er det 25 prosent av elever i videregående skole som beskriver at de er litt misfornøyd, eller svært misfornøyd med egen helse, mot 19 prosent for landsgjennomsnittet (Folkehelseundersøkelsen 2019).

Psykisk helse

Opplevelsen av sosial støtte er viktig for god psykiske helse, for å mestre belastninger og tåle sykdom. I folkehelseundersøkelsen for Troms og Finnmark er andelen som rapporterer god sosial støtte 87,7 %. Det er ingen reelle forskjeller mellom regionene, med unntak av Indre Finnmark, der andelen som rapporterer høy grad av sosial støtte er signifikant lavere enn gjennomsnittet for fylket. For både menn og kvinner øker andelen som opplever høy grad av sosial støtte noe med økende utdanningsnivå. Det er ikke forskjeller mellom aldersgruppene. Samiske menn er den gruppen med lavest grad av opplevd sosial støtte. For både kvinner og menn er andelen signifikant lavere i den samiske gruppen sammenliknet med de av samme kjønn som ikke har samisk eller kvensk/ norskfinsk bakgrunn. De etniske forskjellene er likevel små.

Figuren viser andelen som rapporterer å oppleve høy grad av sosial støtte, fordelt på regionene i Troms og Finnmark (Folkehelseundersøkelsen 2019)

Kvinner i Troms og Finnmark opplever psykiske plager i større grad enn menn. Dette gjelder uansett etnisk bakgrunn. Det er også forskjeller mellom etniske grupper som antyder at samiske menn og kvinner skårer høyere for psykiske plager sammenliknet med de av samme kjønn som verken har samisk, kvensk eller norskfinsk bakgrunn.

Funn fra UngData 2018 tyder på at flere ungdommer i Troms og Finnmark opplever psykiske plager og ensomhet, enn gjennomsnittet for Norge. Andelen som rapporterer om at de er mye plaget av depressive symptomer i Troms er 23 % og i Finnmark 24 %, mot 19 % for landsgjennomsnittet. Det er en tendens til at jenter rapporterer en høyere grad av depressive symptomer enn gutter. Andelen som rapporterer å være ganske mye eller veldig mye plaget av ensomhet i Troms er 29 prosent og i Finnmark 30 prosent, mot 24 prosent for landsgjennomsnittet.

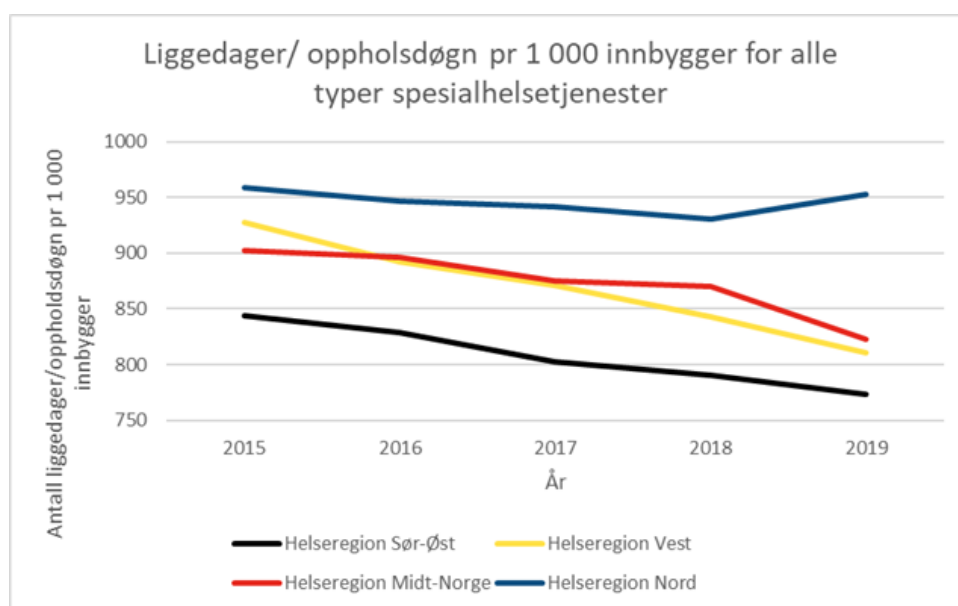
Tilgjengelighet til helsetjenester

I Norge er det et mål at hele befolkningen skal ha et likeverdig tilbud av helsetjenester på tvers av geografi og sosiale grupper. Forskjeller i bruk kan tyde på overforbruk og overbehandling eller at noen deler av befolkningen ikke får den behandlingen de har behov for.

Rapporter som SKDE tidligere har lagt fram viser at det er store regionale forskjeller i forbruk av spesialisthelsetjenester og forskjeller basert på bostedsområde. Tidligere gjennomganger har avdekket at det i perioden 2011-2016 ble foretatt 4 polikliniske besøk per 100 000 innbygger mot 2,5 per 100 000 innbygger i Troms og Finnmark. Vi vet at tilgjengelighet påvirker forbruk av

helsetjenester slik at befolkningen i sykehusets vertskommune for sykehus i større grad enn andre benytter seg av sykehustjenestene. Terskelen for innleggelse er trolig ikke lavere for de som er bosatt i vertskommuner, men bosatte i vertskommuner har generelt flere polikliniske besøk og flere dagbehandlinger per 1000 innbygger enn bosatte i andre kommuner i Helse Nord. For polikliniske konsultasjoner har forskjellene økt den siste femårsperioden. Selv om vi korrigerer for ulik reisetid til sykehus, består denne vertskommuneeffekten.

Riksrevisjonen har pekt på at det også på nasjonalt nivå er uønsket variasjon i forbruket av spesialisthelsetjenester mellom helseforetakenes opptaksområder. Forskjellene i liggedager eller oppholdsdøgn plaserer pasienter i Helseregion Nord på toppen. Geografisk avstand til sykehus kan bidra til dette, for eksempel ved at pasientene blir på sykehus til ambulansetransport hjem eller videre til annen behandling kan skaffes. Helseregionen omfatter også Svalbard, der helsetilbudene tilsier at pasienter bør fraktes til sykehus i god tid, for eksempel knyttet til fødsel.

2.3 Folkehelsearbeid og helserelatert adferd.

Helserelatert atferd

Effekten av lang utdanning spiller en vesentlig rolle gjennom helserelatert adferd som inntak av grønnsaker, fysisk aktivitet og røyking. Blant mer som har foreldre med høy inntekt er det en større andel som driver med idrett. I Troms og Finnmark er det en større andel barn og unge med overvekt og fedme og en betydelig høyere andel (87 %) som bruker mer enn to timer foran skjerm daglig, enn hva som er gjennomsnittet for Norge (82 %). Det er også færre som er med i organiserte fritidstilbud og flere som forteller at de har vært ruset på alkohol det siste året enn landsgjennomsnittet.

Folkehelseinstituttet har utarbeidet en folkehelseprofil som beskriver folkehelsen i fylket (se under). Grønne verdiene viser hvor fylket skiller seg positivt fra landsgjennomsnittet, mens de røde viser hvor fylket ligger dårligere an. Grønne verdier kan likevel innebære en folkehelseutfordring, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Mange av indikatorene viser positive tall for Troms og Finnmark sammenlignet med landsgjennomsnittet. Folkehelseprofilen endrer seg fra år

til år, men flere av forholdene representerer kjente utfordringer over tid som det er viktig å rette innsats mot.

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Fylke	Norge	Enhet (*)	Periode	Folkehelsebarometer for Troms og Finnmark	
Befolkning	1 Andel barn, 0-17 år	19,9	21,1	prosent	2019		
	2 Andel over 80 år	4,2	4,2	prosent	2019		
	3 Personer som bor alene, 45 år +	26,3	25,5	prosent	2019		
Oppvekst og levekår	4 VGS eller høyere utdanning, 30-39 år	76	80	prosent (a)	2018		
	5 Lavinntekt (husholdninger)	6,6	7,4	prosent	2018		
	6 Inntektsulikhet, P90/P10	2,6	2,8	-	2018		
	7 Stønad til livsopphold, 20-66 år	17,1	15,6	prosent	2018		
	8 Barn av enslige forsørgere	17,4	14,8	prosent	2018		
	9 Leier bolig, 45 år +	12,5	11,9	prosent	2018		
	10 Bor trangt, 0-17 år	21,5	19,0	prosent	2018		
	11 Trives på skolen, 10. klasse	82	84	prosent	2018/19		
	12 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.	27	23	prosent	2018/19		
	13 Frafall i videregående skole	24	19	prosent	2018		
	14 Sosial forskjell i frafall i VGS	27	27	prosentpoeng	2016-2018		
	Miljø, skader og ulykker	15 God drikkevannsforsyning	85	90	prosent	2018	
		16 Andel tilknyttet vannverk	86	88	prosent	2018	
		17 Luftkvalitet, fint svevestøv	2,7	5,4	µg/m³	2018	
18 Vold, anmeldte tilfeller		8,1	7	per 1000	2018		
19 Hoftebrudd, 75 år +		17	17	per 1000 (a)	2017		
20 Valgdeltakelse		63	65	prosent	2019		
Helserelatert atferd	21 Røyking, daglig, 16-44 år	8,6	6,9	prosent (a,k)	2015-2019		
	22 Røyking, daglig, 45-74 år	16	14	prosent (a,k)	2015-2019		
	23 Snusbruk, daglig, 16-44 år	19	17	prosent (a,k)	2015-2019		
Helsestilstand	24 Forventet levealder, menn	79,7	80,4	år	2012-2018		
	25 Forventet levealder, kvinner	83,9	84,0	år	2012-2018		
	26 Utd.forskjeller i forventet levealder	4,5	5	år	2011-2017		
	27 Psykiske sympt./lidelser	155	154	per 1000 (a)	2018		
	28 Muskel og skjelett	324	312	per 1000 (a)	2018		
	29 Overvekt og fedme, 17 år	29	22	prosent	2018		
	30 Friske tenner, 5-åringer	81	81	prosent	2018		
	31 Hudkreft, nye tilfeller	55	86	per 100 000 (a)	2018		
	32 Hjerter- og karsykdom	17,6	15,7	per 1000 (a)	2018		
	33 Antibiotikabruk, resepter (ny def.)	255	300	per 1000 (a)	2018		
	34 Vaksinasjonsdekning, meslinger, 9 år	97,2	96,9	prosent	2018		

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

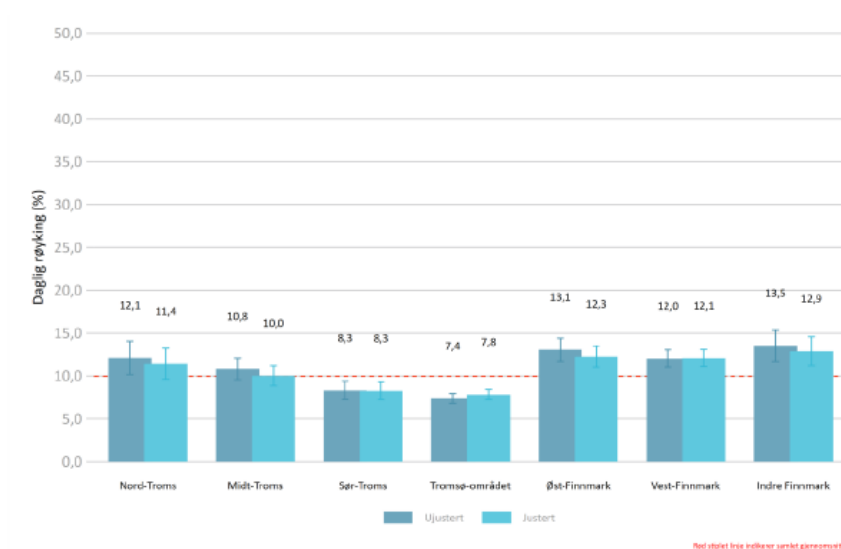
* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert, k = kjønnsstandardisert

Folkehelseundersøkelsen for Troms og Finnmark 2019 avdekker etniske ulikheter i helse, livsstil, levekår og livskvalitet, men det er jevnt over større kjønnsforskjeller enn etniske forskjeller. Blant de som oppgir å ha samisk bakgrunn er det en overhyppighet av fedme i forhold til resten av befolkningen.

Når det gjelder helserelatert atferd er røyking, kosthold, fysisk aktivitet/stillesitting og rus og alkohol blant de viktigste årsakene til redusert helse og levealder.

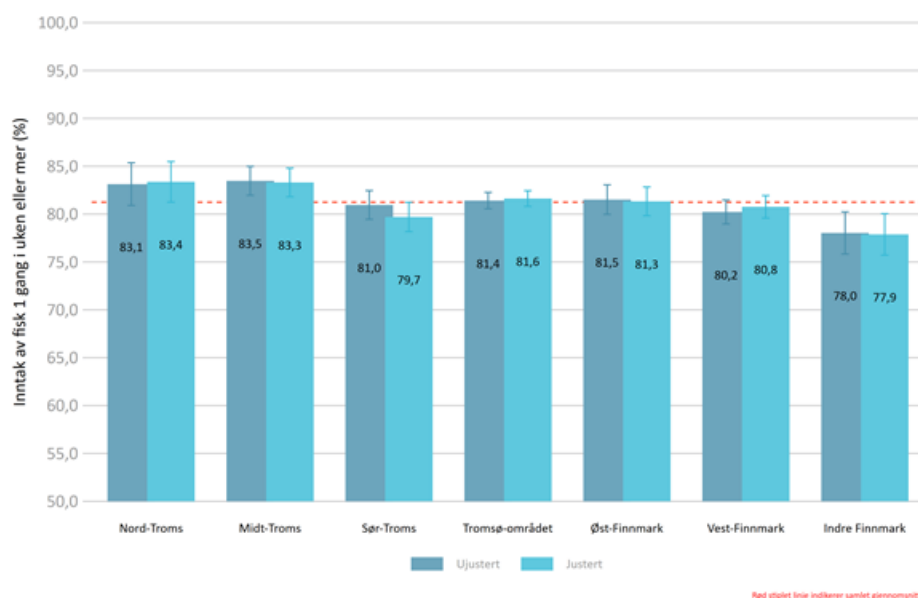
Røyking. Det er relativt færre unge som røyker i Norge sammenliknet med tidligere. Mange tidligere røykere, særlig gutter, har gått over til snus. Dette gjenspeiles også i tallene for Troms og Finnmark. Bare 5 % av ungdommen i Troms og 8 % av ungdom i Finnmark rapporterer at de røyker enten daglig eller ukentlig, mot 6 % på landsbasis. Når det gjelder snus er det 14 % av ungdommen i Troms og 16 % i Finnmark som rapporterer om snusing enten daglig eller ukentlig.

Blant voksne kvinner med samisk, kvensk eller norskfinsk bakgrunn er det vanligere å røyke enn for kvinner uten slik bakgrunn.

Figuren viser andelen som røyker daglig, fordelt på regioner i Troms og Finnmark.

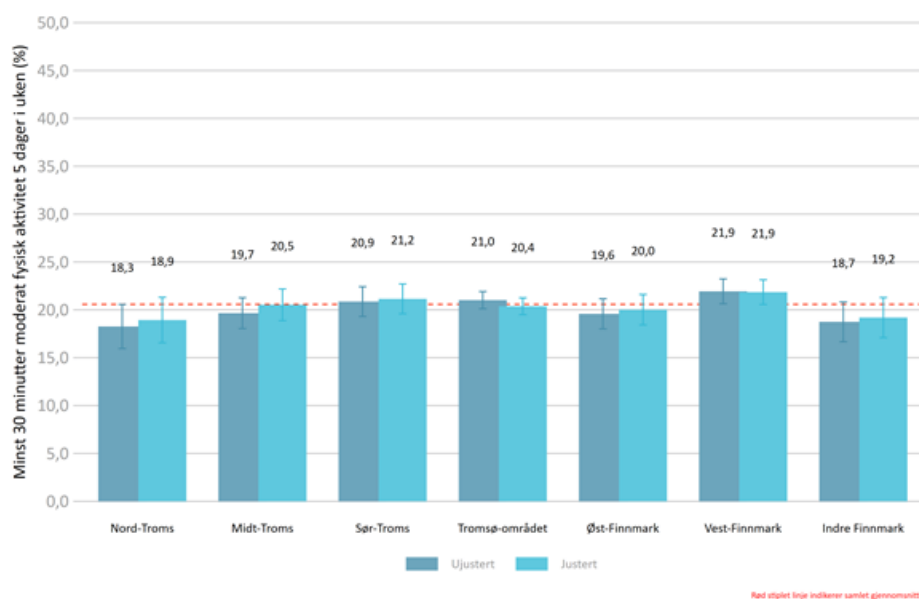
Kosthold. Mange voksne og ungdommer har sunne spisevaner ved at de regelmessig spiser frukt, grønt og fisk. Andelen som rapporterer inntak av fisk minst 1 gang i uken øker med utdanning. Andelen som rapporterer inntak av fisk minst 1 gang i uken stiger med økende alder, men så mange som 3 av 4 ungdommer i Troms og Finnmark som rapporterer at de spiser fisk til middag en gang i uka eller mer. Blant de som er 70 år eller eldre rapporterer 94 prosent av kvinnene og 96 prosent av mennene inntak av fisk minst 1 gang i uken. 32 % av ungdommene i Troms og Finnmark at de spiser frukt og bær minst fire ganger i uka. Tilsvarende er andelen som spiser godteri minst fire ganger i uka 10 prosent.

Figuren viser andel av befolkningen som spiser fisk 1 gang i uken eller oftere, fordelt på regioner i Troms og Finnmark

Fysisk aktivitet 5 ganger i uka i minst 30 minutter hver gang bedrives i snitt av 20 % av befolkningen i fylket. Blant de unge er det over 70 % som trener i fritiden (75 % for landsgjennomsnittet).

For både kvinner og menn øker andelen som driver fysisk aktivitet med utdanningsnivå, men med en noe brattere stigning for menn enn for kvinner. For menn er det mer enn dobbelt så mange som rapporterer daglig moderat fysisk aktivitet i minst 30 minutter blant de med mer enn 4 år høyere utdanning sammenlignet med de med grunnskoleutdanning. For både menn og kvinner er det en trend der antall timer stillesitting i hverdagen øker med utdanningsnivå ut over videregående skole. Timer stillesitting øker spesielt fra de med grunnskole/VGS-utdanning til de med høgskole- eller universitetsutdanning.

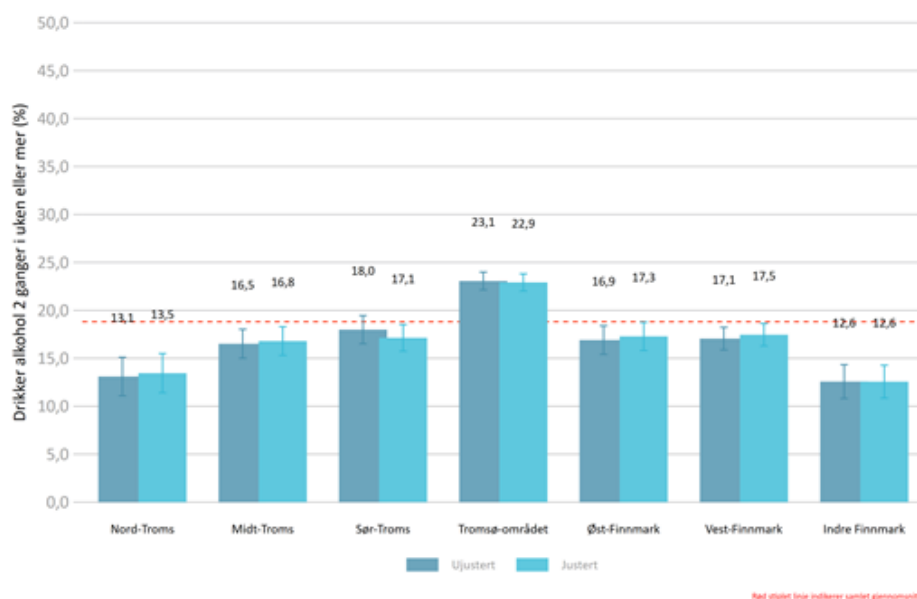

Figuren viser andelen som er minst 30 minutter moderat fysisk aktivitet 5 dager i uken på tvers av regioner i Troms og Finnmark

Alkohol

Folkehelseundersøkelsen viser at det i Troms og Finnmark er 10 prosentpoeng forskjell mellom regionen med høyeste og laveste andel som rapporterer inntak av alkohol 2 ganger i uken eller mer. Tromsø-området har klart høyere andel som rapporterer inntak av alkohol 2 ganger i uken eller mer sammenlignet med alle de andre regionene. I Indre Finnmark er andelen klart lavere enn de fleste andre regionene, med unntak av Nord-Troms. For både menn og kvinner er det en trend der andelen som rapporterer at de drikker alkohol 2 ganger i uken eller mer øker med utdanningsnivå. Denne trenden er noe mer tydelig blant menn enn blant kvinner. For menn er andelen som drikker alkohol 2 ganger i uken eller mer dobbelt så høy blant de med 4+ år med høgskole- eller universitetsutdanning sammenlignet med de med grunnskoleutdanning. I alle gruppene er det en betydelig høyere andel som drikker alkohol 2 ganger i uken eller mer blant menn enn blant kvinner. For både menn og kvinner sees en alderstrend, der andelen som rapporterer at de drikker alkohol 2 ganger i uken eller mer øker med økende alder. Denne trenden flater ut ved 60-69 år. For kvinner er det tre til fire ganger høyere andel som drikker alkohol 2 ganger i uken eller mer i de to eldste aldersgruppene sammenlignet med den yngste. For aldersgruppene mellom 18-59 år er det en betydelig høyere andel som drikker alkohol 2 ganger i uken eller mer blant menn enn blant kvinner.

For begge kjønn har den samiske gruppen signifikant lavere andel som drikker alkohol 2 ganger i uken eller mer sammenliknet med de uten samisk/kvensk/ norskfinsk bakgrunn. Uansett etnisk bakgrunn er andelen betydelig høyere for menn enn for kvinner.

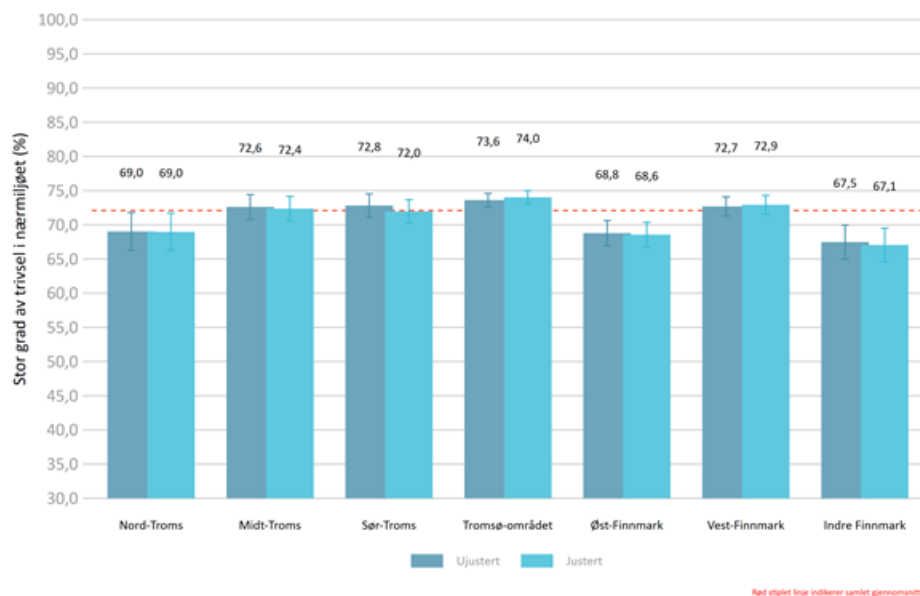
Ungdata 2018 viser at det er stor variasjon i hvor gamle ungdom er når de begynner å drikke alkohol. I starten av videregående har litt under halvparten vært tydelig beruset, men denne andelen øker til nesten åtte av ti i VG3. Ungdata 2018 for elever i videregående skole viser at andelen som har vært beruset på alkohol er noe høyere enn for landsgjennomsnittet. 29 prosent av elevene i Troms har vært beruset 6 ganger eller mer siste år, mot 27 prosent for landsgjennomsnittet. Finnmark ligger noe under med 26 prosent. 23 prosent av elevene i Troms og 21 prosent av elevene i Finnmark har vært beruset 2-5 ganger, mot 19 prosent for landsgjennomsnittet.

Ungdata-tallene fra 2018 viser at flere ungdommer i videregående i Troms bruker hasj/marihuana sammenliknet med i 2015. I 2015 svarte 9 % av ungdommene på vg2 at de hadde brukt hasj/marihuana minst én gang det siste året, mot 13 % i 2018. På vg3 er andelen 16 %. Ungdommene i Finnmark ligger noe lavere med 9 prosent.

Livskvalitet

Folkehelseundersøkelsen viser at det er stor grad av trivsel i nærmiljøet på tvers av regioner. Bare en ganske liten andel (3,5 %) oppgir at de ikke trives noe særlig («i liten grad» og «ikke i det hele tatt»). Diagrammet nedenfor viser andel som oppgav stor grad av trivsel etter region innen de to fylkene. Mens Tromsø-området ligger så vidt over gjennomsnittet for de to fylkene, ligger Nord-Troms, Øst-Finmark og Indre Finnmark litt under. Forskjellen mellom utdanningsgrupper og mellom menn og kvinner er små.

Andel som rapporterer stor grad av trivsel, øker monotont for både menn og kvinner. Forskjellen mellom de yngste og de eldste er på hele 26,7 prosentpoeng blant kvinnene og 21,3 prosentpoeng blant mennene. Andel som trives i stor grad er signifikant høyere blant kvinner enn blant menn i to aldersgrupper (40-49 år og 60-69 år), men forskjellene er små (4,0 og 5,1 prosentpoeng).

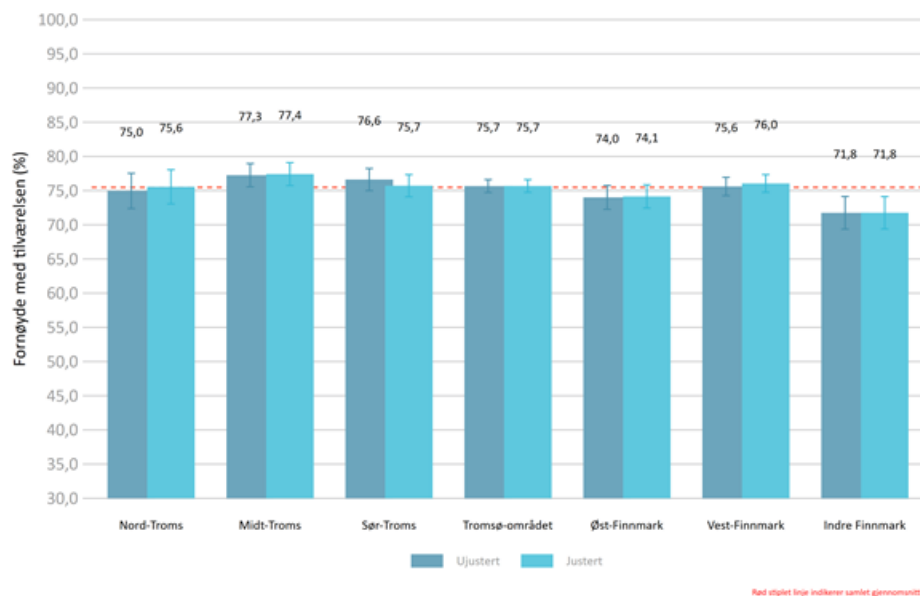
Figur: Grad av trivsel i nærmiljøet på tvers regioner i Troms og Finnmark. Kilde Folkehelseundersøkelsen 2019

Folkehelseinstituttet lanserte høsten 2020 den første rapporten om livskvalitet i Norge - *Livskvalitet i Norge – fra nord til sør*. Rapporten er basert på folkehelseundersøkelsene som er gjennomført i flere av landets fylker, deriblant Troms og Finnmark.

De fleste i Norge oppgir god livskvalitet. Majoriteten føler seg trygge, har høy tillit til andre, er fornøyde med livet og føler at de hører til på stedet der de bor. Rapporten peker på at livskvaliteten varierer både på tvers av kommuner og innad i kommunen. Ikke alle har gode nok liv i Norge, også her er fordeler og ulemper skjevt fordelt. En rekke utsatte grupper har gjennomgående lav livskvalitet. De som særlig faller utenom er unge, de som ikke er integrert i familie, samliv, skole og arbeid, de som har helseproblemer, de som opplever diskriminering og de som har en vanskelig økonomisk situasjon. I tillegg peker undersøkelsen på at eneforsørgere er en utsatt gruppe, særlig med tanke på stress og dårlig økonomi. Folkehelseundersøkelsen i Troms og Finnmark viser de samme tendensene.

Fornøydhet

I Troms og Finnmark oppgir kvinner å være signifikant mer fornøyde enn det menn er. Sosiale bånd, fellesskap og deltakelse er av stor betydning for livskvaliteten. Rapporten Livskvalitet fra nord til sør viser at kvinner i alle fylker oppgir høyere skår for opplevelse av støttende og givende relasjoner enn det menn gjør. Kvinner opplever også å bidra til andres lykke og livskvalitet i høyre grad enn menn. Samiske menn har i gjennomsnitt en lavere skår enn menn uten samisk eller kvensk/ norskfinsk bakgrunn, selv om forskjellen er liten. For kvinner er det ingen signifikante etniske forskjeller.

Figur: Fornøyde med tilværelsen på tvers av regioner i Troms og Finnmark. Kilde: Folkehelseundersøkelsen 2019

I Ungdata-undersøkelsen (2018) rapporterer de fleste ungdommene på videregående skole i Troms og Finnmark at de har venner og at de er fornøyde med foreldrene sine. I Troms rapporterer 90 prosent og i Finnmark 87 prosent at de har minst en fortrolig venn, mot 90 prosent for landsgjennomsnittet. For landsgjennomsnittet. 82 prosent i Troms og 81 prosent i Finnmark rapporterer at de er svært eller litt fornøyde med foreldrene sine, mot 83 på landsgjennomsnittet. I Ungdata 2018 rapporterer de aller fleste i Troms og Finnmark at de trives på skolen de går på. 91 prosent av elevene er «litt enige» eller «helt enige» i påstanden «Jeg trives på skolen». 88 prosent av elevene i Troms og 85 i Finnmark opplever at lærerne bryr seg om dem. Andelen som er fornøyd med skolen de går på, er 62 prosent i Troms (vgs samlet) og 60 i Finnmark, mot 72 prosent i landet for øvrig.

Følelsen av tilhørighet kan kobles sammen med fellesskap, noe som er viktig for trivsel og livskvalitet. I folkehelseundersøkelsen rapporterer nærmere halvparten av de samiske/kvenske/norskfinske deltakerne å ha sterk tilhørighet til sin oppvekstkommune. Indre Finnmark og Øst-Finnmark har størst andel som oppgir høy grad av tilhørighet til oppvekstkommunen.

De fleste sider av livskvaliteten ser ut til å bli bedre med alderen inntil 70 år for så å flate ut. De yngre er altså mer mindre fornøyde med livet alt i alt, opplever mindre grad av mening med det de gjør i det daglige og opplever mindre tillit til andre mennesker. De unge oppgir også mer ensomhet, er mer triste og nedfor, bekymret og engstelige. Høye og stigende tall for bekymring blant unge er også funnet i UngData-undersøkelsene og en rekke andre norske befolkningsundersøkelser. Resultatene tyder altså på at livskvaliteten er høy for majoriteten av de eldre og høyere blant de eldre enn de yngre. Det gjelder i alle fylker.

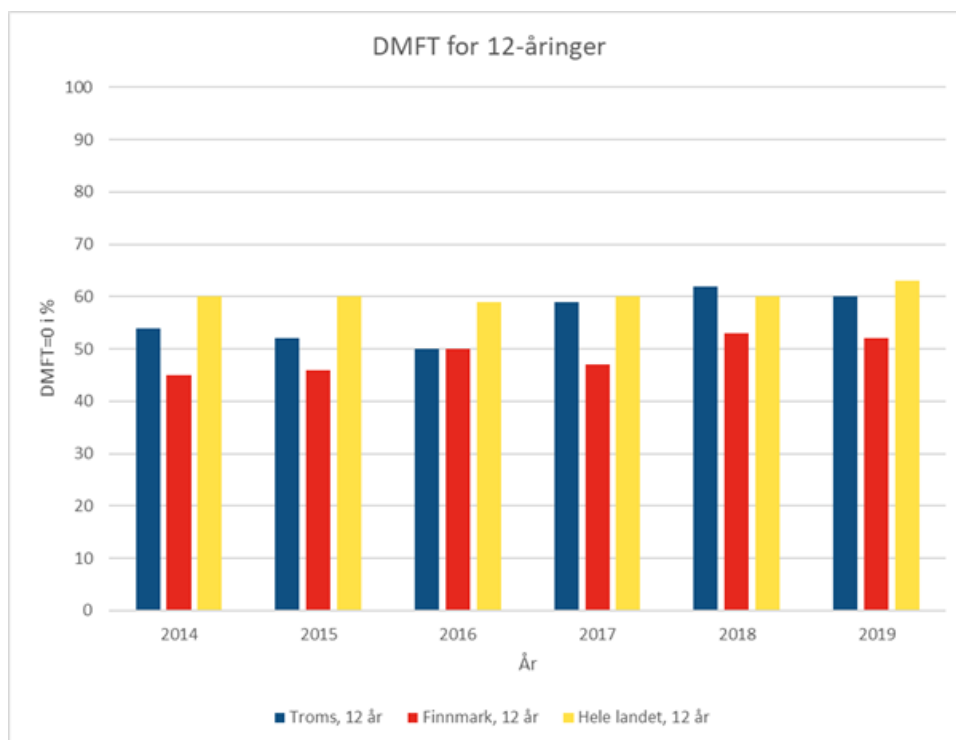
Livskvaliteten varierer systematisk med utdanningslengde. De som har lav utdanning er mindre fornøyde med livet, opplever mindre mening i det daglige og oppgir mindre glede.

Majoriteten over hele landet oppgir god livskvalitet og forskjellene er forholdsvis små på tvers av fylker.

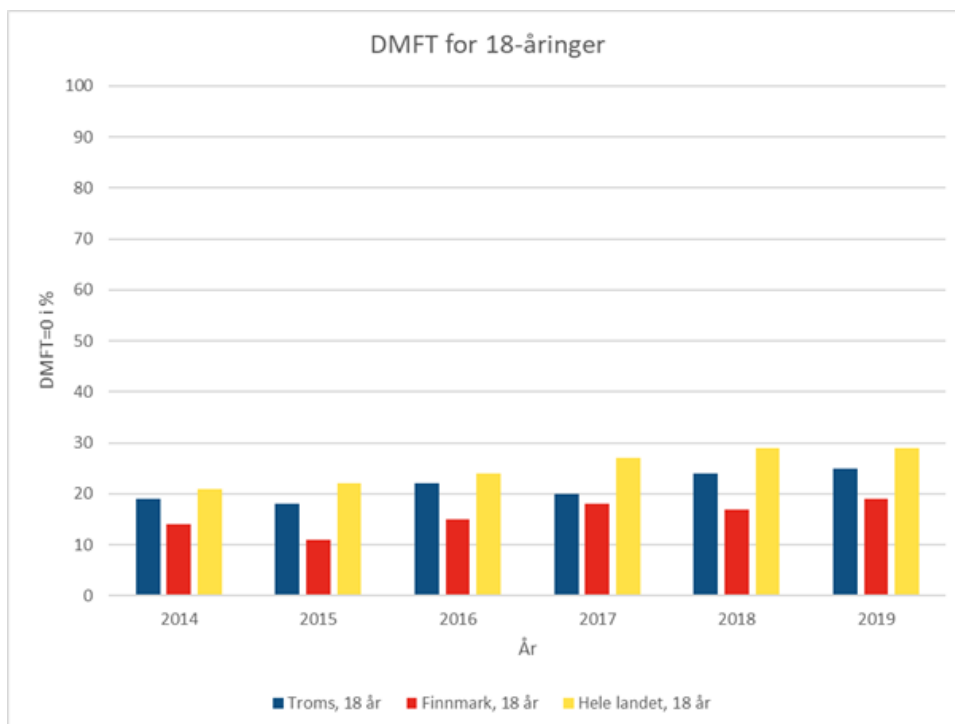
Tannhelse

Betydningen av tannhelse og tannhelsetjenester har blitt gradvis tydeligere i løpet av de siste ti årene, og blir nå i større grad inkludert som en del av det totale helsebegrepet. Denne utviklingen har skjedd parallelt med økt forskning, og den økende forståelsen av hvordan ulike medisinske tilstander kan påvirke den orale helsen og omvendt. Det er derfor viktig å tydeliggjøre tannhelsens betydning i det totale helsebegrepet, for den enkelte pasient, og for samfunnet som helhet. Det er tilsvarende gode argumenter for å Integreere tannhelse i det generelle folkehelsearbeidet. Tannhelsetjenesten har en betydelig rolle i et folkehelseperspektiv, og er en tjeneste som kan vise til gode resultater gjennom systematisk forebyggende arbeid helt siden den første folketannrøkta ble etablert i Norge; i Vadsø i 1950.

Tannhelsetilstanden i regionen viser at tannhelsen har blitt bedre i fylket de siste 10 årene. Demografiske endringer i distriktene antas å medføre et skifte i behandlingsbehov fra unge til eldre, da også eldre i vår region i økende grad bevarer sine egne tenner i et livsløpsperspektiv. Kariessituasjon utvikler seg i riktig retning, bortsett fra en svak nedgang blant 5-åringene i tidligere Finnmark, noe som også er tilfellet på landsbasis, mens den i tidligere Troms har holdt seg stabil, dog med variasjon og en liten nedgang fra året før. Null hull-tallene for 12- åringene og 18-åringene har hatt en positiv utvikling i Troms og Finnmark, men ligger likevel langt under landsgjennomsnittet.

Andel 12-åringer uten hull (DMFT; Decayed, Missing, Filled Teeth) i hhv. Troms og Finnmark og landet.

Andel 18-åringer uten hull (DMFT; Decayed, Missing, Filled Teeth) i hhv. Troms og Finnmark og landet.

Den markante forskjellen i kariessykdom i de nordligste fylkene sammenliknet med gjennomsnittet for landet, skyldes flere faktorer, men sosioøkonomiske forhold som generelle levekår og utdanningsnivå er assosiert med tannhelse. I tillegg er det en høy turn-over i tannhelseteamene og hyppigere tilsetting av nyutdannede tannleger. "Skoleskip-problematikken" preger derfor fortsatt distriktsfylker som Troms og Finnmark, med unntak av Tromsø by.

Både den generelle helsetilstanden og tannhelsetilstanden følger det samme fordelingsmønsteret i befolkningen: Jo dårligere sosioøkonomiske betingelser man lever under, desto dårligere er tannhelsen. SSB-undersøkelser viser at det er sosial ulikhet i oral helse i befolkningen, og at det er grupper i samfunnet som ikke har råd til tannlegebesøket. Erfaringer fra fagmiljøene tyder på at covid19-situasjonen har forsterket disse ulikhetene.

I Folkehelseundersøkelsen 2019 er andelen som rapporterer at de ikke har vært til tannlege eller tannpleier i løpet av de siste to årene for Troms og Finnmark 15,9%. Høyest er andelen i Nord-Troms og Indre Finnmark (ca. 20 %). Lavest er den i Sør-Troms og Tromsø-området (13-14 %). For begge kjønn ser det ut til at andelen som ikke har vært til tannlege i løpet av de siste to årene synker med økende utdanning. Forskjellen mellom de med høyest og de med lavest utdanning er på omtrent 13 prosentpoeng blant mennene og omtrent 10 prosentpoeng blant kvinnene. Innen alle utdanningsgruppene er andelen som ikke har vært til tannlege eller tannpleier i løpet av de siste to årene klart høyere blant menn enn blant kvinner.

Andel som ikke har vært til tannlege eller tannpleier i løpet av de siste to årene etter alder og kjønn. Andelen er høyest blant de yngste, synker så med alderen (fra aldersgruppen 30-39 hos mennene) og stiger litt igjen hos de aller eldste (70 år og eldre). Andelen som ikke har vært hos tannlegen i løpet av de siste to årene er dobbelt så høy blant de yngste (kvinner: 19,5 %, menn: 26,8 %) som blant de i aldersgruppen 60-69 (kvinner: 7,5 %, menn: 12,3 %). I alle aldersgruppene er det en høyere andel menn enn kvinner som ikke har vært til tannlege eller tannpleier i løpet av de siste to årene (signifikant i alle gruppene, bort sett fra i den eldste).

Organisering tannhelsetjenesten

Tannhelsetjenesten i Troms og Finnmark ledes av fylkestannhelsesjefen og består av syv tannhelse-distrikt (tre i øst og fire i vest) og to enheter som består av Tannhelsetjenestens kompetansesenter for Nord- Norge (TkNN), og Universitetstannklinikken (UTV).

TkNN tilbyr spesialisttannbehandling, rådgiving, spesialistutdanning og forskning. UTV utdanner tannleger og gjennomfører klinisk trening for tannlegestudenter og tannpleierstudenter. Den regionale offentlige tannhelsetjenesten har en unik kompetanse som også kommer voksne betalende pasienter til gode all den tid det er svært få private tannleger i Troms og Finnmark med unntak av de større byene.

I regionen har vi tannklinikker i hver kommune. I 2019 var 98 % av alle barn og unge mellom 1-18 under tilsyn i den offentlige tannhelsetjenesten i Finnmark, 97 % i Troms og i landet som sådan var tallet 88 %. Erfaringer viser at den generelle tannlegedekningen i regionen er god, men at det er utfordringer med å bemanne de mindre tannlegeklinikker på kysten, disse klinikkene har gjerne bare en tannlegestilling. Rekrutteringsvansker i distriktene gjør det utfordrende å opprettholde dagens bemanningsprofil og klinikkorganisering medfører økende krav til tjenestekvalitet og pasientsikkerhet i lys av rekrutteringsutfordringer og den anstrengte fylkeskommunale økonomien. Det vil fremover være behov for en bærekraftig klinikkstruktur både på grunn av den befolkningsreduksjon vi opplever i regionen, og det faktum at vi får et generasjonsskifte med nye behandlere som ønsker å arbeide i større fagmiljø. |

2.4 Kulturell identitet

Kulturell identitet handler om å høre til en gruppe og er en del av en persons selvoppfatning. Kulturell identitet henger gjerne sammen med nasjonalitet, etnisitet, språk eller dialekt, religion, sosial klasse, generasjon eller andre former for sosiale grupper som har sin egen kultur. Også naturen, bestemte aktiviteter eller kulturminner kan være viktige bestanddeler i den kulturelle identiteten. Nordnorsk identitet er like sammensatt som folkene som bor her. Kulturell og språklig bevissthet påvirker nærings- og kulturvirksomhet som synliggjør landsdelens kulturelle mangfold både regionalt og nasjonalt. Troms og Finnmark er en folkerik arktisk region og fylket har et omfattende samarbeid med regioner i andre arktiske land innenfor felt som kultur, urfolk, ungdom, næring, infrastruktur, reiseliv, utdanning, forskning og helse. Samarbeidet bidrar til det kulturelle mangfoldet som preger fylket.

Samisk og kvensk eller norskfinsk kultur

Den samiske kulturen står likevel i en særstilling og både tidligere Troms og Finnmark fylkeskommuner har siden 2002 og 2003 hatt forpliktende regionale samarbeidsavtaler med Sametinget. I 2021 fornyes den regionale samarbeidsavtalen med Troms og Finnmark fylkeskommune og Sametinget. Det overordnede målet er å forene krefter i et varig fast samarbeid for å få til en utvikling i det geografiske området Troms og Finnmark der samiske livsvalg og hverdagsvalg, både individuelt og kollektivt, er en mulig og naturlig del av samfunnsutviklinga, både i samiske lokalsamfunn, i byene og i regionsentra for øvrig.

Den samiske befolkningen lever i spennet mellom tradisjon og modernitet og lever et mangfoldig liv i både bygd og by. Det kommer til uttrykk både i språket, i kunsten og kulturen. Et allsidig kulturliv

styrker samisk samhörighet og identitet. Det bidrar til å øke kunnskap og forståelse for mangfoldet i nord, og kunnskapen om at Norge har et urfolk.

Det globale fokuset på klima og miljø har også skapt en økende interesse for urfolkskultur. I en digitalisert og globalisert verden har samiske kulturuttrykk et stort potensial som eksportvare, likeledes som det har potensiale til å tiltrekke seg et interessert publikum til regionen og landet for øvrig. Samisk kultur er både en kulturressurs og en næringsressurs.

Også kvener eller norskfinner har en lang historie i Troms og Finnmark. Det kvenske/norskfinske samfunnslivet er mangfoldig og berører temaer som kultur og tradisjon, kunst og kunsthåndverk, språk og litteratur, kunnskap og læring, kulturminner og kulturarv, museer og formidling, næring, organisasjonsliv og grenseoverskridende samarbeid.

De samiske språkene er likeverdige og likestilte med norsk språk etter samelovens språkregler. Det er stort behov for å øke innsatsen for vern og utvikling av samiske språk. Retten til å lære, bruke og utvikle sitt arvespråk er en grunnleggende menneskerettighet som ennå ikke er oppfylt for mange samer i denne regionen. Det er en utfordring å få rekruttert nok samiskspråklig kompetanse i barnehage- og undervisningssektoren og det er et stort behov for utvikling av et felles kunnskapsgrunnlag omkring samiske forhold, der også tradisjonell kunnskap inngår som forutsetning for planlegging og ressursforvaltning.

Kvensk språk er et østersjøfinsk språk nært beslektet med meänkieli (tornedalsfinsk) i Sverige og med nordfinske dialekter. Kvensk ble anerkjent som minoritetsspråk i Norge i 2005. Fornorskning og generell samfunnsutvikling har ført til at kvensk språk er blitt svekket.

De samiske samfunnene har hatt en positiv språklig og kulturell utvikling de siste 10 årene, gjennom klynge- og institusjonsbygging og et økt nasjonalt fokus på samisk språk og kultur. 60 % av de som snakker samisk som hjemmespråk, bor i indre Finnmark. Det nordsamiske språket er dominerende i regionen, en mindre gruppe snakker kvensk eller norskfinsk som hjemmespråk. To av tre samer/kvener/norskfinner har likevel tro på at språket deres ville bli brukt like mye eller mer om ti år. Det viser en positivitet rundt og stor tro på språkene. Språket spiller en stor rolle i folks liv og kan både være med å styrke identitet og selvfølelse. Språksentrene spiller en vital rolle for voksenopplæring, kontakt mellom generasjoner og kunnskapsoverføring.

Kulturminner

Troms og Finnmark fylke har noen av Norges best bevarte spor etter steinalderbosettinga i Norge og vi har et spesielt ansvar for å ta vare på denne kulturarven for oss som lever i dag og de som kommer etter oss. Klimaendringer og ny bruk av arealer er en trussel for de eldste kulturminnene. Det er behov for å foreta en systematisk tilstandsvurdering og kontrollregistrering av kulturminnene i fylket.

Troms og Finnmark har to lokaliteter på UNESCO`s verdensarvliste; bergkunsten i Alta og Struves meridianbue. Bergkunsten i Alta ble innskrevet på UNESCO`s Verdensarvliste i 1985, og består av 4 områder med helleristninger og ett område med hellemalerier. Struves meridianbue ble innskrevet på UNESCO`s verdensarvliste i 2005 som det første teknisk-vitenskapelige kulturobjekt. Meridianbuen ble målt i perioden 1816-1855 ved hjelp av en gradmålingsrekke på 2822 km, som strekker seg fra Ismail ved Svartehavet til Fuglenes i Hammerfest. UNESCO`s vedtak innebærer vern av 34 målepunkter. De norske målepunktene er endepunktet Meridianstøtten i Hammerfest, fjelltoppen Lille-Raipas (Unna Ráipásaš) i Alta, fjelltoppen Luvddiidčohkka (Lodiken) og fjelltoppen Bealjášvárri/Muvravárri i Kautokeino.

Landskap

Å ta vare på vår natur- og kulturarv krever et aktivt jordbruk, lokalt engasjement og en statlig innsats. Satsingen på utvalgte kulturlandskap (UKL) som startet i 2009, er et spleiselag mellom landbruks-, natur-, og kulturminnemyndighetene. I 2020 er det satt av nær 37,3 millioner kroner som skal brukes til å ta vare på 46 utvalgte områder i Norge. Status som Utvalgt kulturlandskap (UKL) gir en positiv utvikling for områdene, blant annet for kulturminner. Det gjøres en stor innsats for å ivareta og sette i stand både bygninger og anlegg. I tillegg skjøttes automatisk fredete kulturminner og kunnskapen om kulturminner økes.

UKL-områder i Troms og Finnmark	
Kvæfjord kommune	Skallan-Rå. Et utpreget landbruksområde som har bevart de karakteristiske lange, smale teigene fra stenvorrene og naustene i fjæra til sommerfjøsene oppe i den slake lia. Omkranset av steingjerder.
Kåfjord kommune	Skårfvåggi. Sjøsamisk bygd med tradisjonelt bosettingsmønster og lang tradisjon i driftsformer.
Porsanger kommune	Goarahat og Sandvikhalvøya. Sjøsamisk område, rikt på kulturminner fra steinalder til i dag.
Sør-Varanger kommune	Sää' msjidd/Skoltebyen/Kolttakylä Skoltebyen er neidensamenes gamle sommerboplass og senere faste boplass.

Tabell: oversikt over UKL-områder i Troms og Finnmark

Kulturell aktivitet og tilgjengelighet

Norsk kulturindeks er en årlig oversikt over kulturtilbud og kulturaktiviteter i norske kommuner, regioner og fylker, etter faktorer som tilgjengelig, tilbud og bruk. Den tar utgangspunkt i ti kategorier: kunstnere, kulturarbeidere, museum, konserter, kino, bibliotek, scenekunst, kultur for barn og unge (kulturskole og Den kulturelle skolesekken), sentrale tildelinger og frivillighet. Det er store variasjoner mellom kommunene i de ulike kategoriene. Tromsø rangerer høyest i Norsk kulturindeks blant kommunene i Troms og Finnmark med en 12. plass av totalt 422 kommuner. Vadsø, Harstad, Nordkapp, Målselv, Hammerfest, Porsanger, Lebesby og Sør-Varanger, i tillegg til Tromsø, ligger blant de beste 100 kommunene i landet. Disse gjør det bra på mange indikatorer i indeksen.

Ser vi på de enkelte kategoriene (jo lavere score, desto bedre plassering i indeksen).

Norsk kulturindeks 2018. plassering totalt og per kategori. Kilde: http://kulturindeks.no/												
	Samlet score	Kunstnere	Kultur- arbeidere	Museum	Konsserter	Kino	Bibliotek	Scenekunst	Kulturskole	DKS	Tildelinger	Frivillighet
Tromsø	12	8	9	51	128	24	129	14	260	93	39	299
Vadsø	29	223	48	148	17	90	120	44	180	238	62	132
Harstad	35	119	31	83	64	54	203	64	273	167	177	123
Nordkapp	45	247	18	37	293	21	340	53	112	24	5	150
Målselv	50	204	132	114	162	19	69	151	205	234	105	119
Hammerfest	55	151	107	72	146	57	179	37	169	218	104	283
Porsanger - Porsángu - Porsanki	77	55	12	84	354	79	162	35	193	421	136	300
Lebesby	82	114	236	112	220	146	199	106	127	12	25	244
Sør-Varanger	84	222	59	33	230	66	160	76	106	400	129	351
Alta	102	172	29	62	215	36	231	89	320	270	136	316
Vardø	118	405	21	14	389	103	415	51	38	295	94	92
Kárásjohka - Karasjok	134	88	17	53	207	315	281	26	187	280	146	414
Salangen	150	359	170	150	317	148	356	47	174	84	83	66
Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	154	322	81	117	141	315	240	41	28	317	202	303
Unjárga - Nesseby	156	268	13	1	266	315	81	34	224	20	366	348
Tranøy	186	158	168	52	389	296	358	278	161	393	49	31
Nordreisa	199	354	154	120	296	132	111	58	389	237	87	384
Guovdageaidnu - Kautokoino	210	3	34	138	201	140	404	18	422	368	334	420
Lenvik	219	380	129	207	243	112	152	40	305	159	321	279
Berg	230	159	230	186	389	224	44	278	83	339	187	333
Deatnu - Tana	254	133	53	174	389	192	391	18	137	417	298	402
Måsøy	255	138	274	94	389	315	166	278	11	76	366	211
Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	260	224	102	149	45	266	334	222	92	377	366	393
Berlevåg	262	409	322	58	389	126	365	278	168	344	28	90
Skjervøy	266	367	249	143	325	158	84	92	118	172	366	379
Kvæfjord	304	156	338	132	320	260	418	278	129	353	301	44
Gratangen	312	161	161	264	389	235	333	278	201	148	211	231
Ibestad	321	330	404	264	281	221	279	278	85	184	244	70
Lynge	336	364	370	248	344	277	181	171	166	198	36	392
Skånland	348	274	406	264	357	274	72	217	372	413	353	16
Kvænangen	350	388	367	195	370	315	128	55	63	374	240	419
Bardu	353	352	401	157	389	100	384	170	150	201	366	144
Loabák - Lavangen	359	409	149	264	334	315	323	278	88	185	366	102
Båtsfjord	361	371	408	264	205	166	407	63	54	125	316	391
Sørreisa	367	299	376	195	389	261	408	107	250	216	366	42
Gamvik	383	322	390	24	389	203	337	278	367	73	89	415
Karlsøy	385	176	414	264	329	315	418	278	45	165	262	227
Loppa	391	265	313	264	389	232	135	278	183	42	366	404
Balsfjord	404	244	296	239	380	302	367	260	336	326	118	397
Hasvik	407	376	383	264	157	205	410	136	378	118	334	385
Torsken	411	228	418	264	389	182	418	278	51	170	366	422
Kvalsund	412	343	290	163	389	315	391	278	291	137	283	411
Dyrøy	414	409	350	228	376	315	355	278	35	385	366	336

Kilde: <http://kulturindeks.no>

I følge Telemarksforskning.no kan følgende indikatorer påvirke score på kulturindeksen til en kommune: kommuneøkonomien, størrelsen, sentraliteten og utdanningsnivået til befolkningen.

Kulturelle tilbud er et spørsmål om tilgjengelighet på minst to måter. Tilbudet og bredden i aktiviteter kan påvirkes av kommuneøkonomien og benyttelsen av tilbudene kan påvirkes av befolkningens sosioøkonomiske utgangspunkt. Personlig inntekt avhenger ofte av utdanningsnivå og forskning tyder også på at mennesker med høyere utdanning etterspør kulturgoder i større grad. Inntekten til innbyggerne i kommunene påvirker også skatteinntektene i kommunene, som igjen påvirker det kulturelle tilbudet. Flere av kommunene som scorer dårlig på kulturindeksen også er kommuner hvor innbyggerne har lav gjennomsnittlig månedslønn.

Selv om det er unntak, er det en tendens til at kommuner der det bor mange barn i vedvarende lavinntektsfamilier, også oftere har en dårlig kulturindeksscore. Mange av barna i disse kommunene er dobbelt uheldige, de har dårligere økonomiske muligheter til å delta i kulturlivet, og kulturtilbudet i kommunen de bor i er også dårligere enn ellers i fylket. Det er en utfordrende kombinasjon og kan forsterke utenforskapet.

Kulturell infrastruktur

Kulturlivet har en rekke arenaer i fylket som brukes som møteplasser for kultur, til kulturaktiviteter både i frivillig og profesjonell regi. Tilgang til og tilrettelegging av gode møteplasser for at flest mulig kan drive kulturell virksomhet, bidrar til bolyst og aktive lokalsamfunn. De fysiske og digitale arenaene som er tilgjengelige for kulturlivet i fylket, kan omtales som den kulturelle infrastrukturen vår.

Kulturlivet i Troms og Finnmark favner et mangfold av kulturuttrykk knyttet til ulike kunstformer, kulturarv, bibliotek, digital formidling, idrett og friluftsliv. Både det profesjonelle og det frivillige kulturlivet bidrar til mangfoldet og spenner over en stor skala. Bibliotek, kulturskole og den frivillige kultursektoren er tilgjengelig i alle kommuner, uansett størrelse.

Museer

Det er 12 museer i Troms og Finnmark. De forvalter vår felles kulturarv og tar vare på uerstattelige historiske gjenstander, bygninger, kulturminner og kunstgjenstander.

Museer i Troms og Finnmark 2019

	Besøk	Gjenstander	Foto	Årsverk
Vardobäiki museum	1 022	541	20 000	2
Sør-Troms museum	57 240	45 987	56 922	28
Midt-Troms museum	33 630	30 050	66 400	13
Norges Arktiske Universitetsmuseum – UiT	179 225	882 860	367 975	94
Perspektivet museum	25 243	15 439	474 254	7
Nordnorsk kunstmuseum	54 349	2167	–	13
Nord-Troms museum	11 150	19 185	52 780	8
Verdensarvsenter for bergkunst – Alta museum	62 131	3 149	6 376	30
Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark	46 573	14 386	48 009	25
Tana og Taranger museumssiida	30 776	6 260	18 841	14*
Riddoduottarmuseat	13 088	9 890	24 466	14
Varanger museum	55 739	29 878	94 258	25

Tabell 1. Statistikk for museer i Troms og Finnmark for 2019. Basert på tall fra Kulturrådet "Statistikk for museum 2019». * Tallet er ikke oppgitt i 2019-statistikken. Tallet er basert på antall årsverk i 2017.

Kulturelle møteplasser

Troms og Finnmark har flere kulturbygg som fungerer som sosiale møteplasser og arenaer for utøvende profesjonell kunst og kultur, blant annet som turnéstoppesteder for Hålogaland Teater og Det Samiske Nasjonalteatret Beaivváš. Bygdehus, grende- og samfunnshus fyller en viktig rolle i lokalsamfunnene.

Kulturarrangementer er viktige møteplasser og bidrar til frivillig aktivitet, identitetsbygging, inkludering og samhold i lokalsamfunnene. I tillegg betyr disse mye for lokal verdiskaping, og ses på som viktige samarbeidspartnere til reiseliv og næringsliv for øvrig. I tillegg til å være arena for bransjebygging og kunst- og kulturopplevelser, bidrar de også til generell kompetanseheving lokalt. På kulturarrangementer møtes alle sektorer innenfor arrangørfeltet, det foregår næringsutvikling og talentutvikling, og lokalsamfunnenes beredskapskompetanse blir hevet. Det er fortsatt behov for økt kompetanse og bevissthet på gode og egnede arenaer for kultur.

Covid-19 har gitt betydelige utfordringer for både det profesjonelle og frivillige kulturlivet i 2020.

Bibliotek

Biblioteksektoren i Troms og Finnmark består av folkebibliotek, skolebibliotek i grunnskole og videregående skole, universitets- og høyskolebibliotek og Sametingets bibliotek. Bibliotekene er en del av et felles nettverk som sikrer at tilgangen til litteratur er lik for alle uavhengig av bosted. Samhandling mellom fag- og folkebibliotek er avgjørende for at dette skal fungere optimalt.

Bibliotekene har et bredt samfunnsoppdrag, de styrker demokratiet og ytringsfriheten ved å gi tilgang til kunnskap, kultur- og litteratur. De understøtter språkopplæringen og integreringen, og er en lavterskel møteplass for alle uavhengig av alder, kjønn og etnisitet. Bibliotekene gir gjennom sin fysiske tilstedeværelse og sine digitale løsninger muligheter for innbyggerne til å forbedre sine liv ved å gi tilgang til informasjon, kunnskap og opplevelse.

Å tilby lavterskel tjenester bidrar til sosial og økonomisk utjevning. Bibliotekene har også en nøkkelrolle ved at de gjør kvalitetssikret helseinformasjon tilgjengelig for alle gjennom digitale løsninger. Folkebibliotek bidrar til livslang læring ved å støtte kunnskapsinnhenting og formidle kvalitetssikret faglitteratur til hele befolkningen, til elever og studenter gjennom hele skoleløpet og ved å stille rom og tjenester til rådighet for folk i utdanning.

Ytringsfrihet, likeverdig tilgang til informasjon, frihet til å samles og rett til personvern er sentralt for individets frihet og for å sikre rettsvern. Bibliotek bidrar til å redusere ulikhet gjennom å tilby trygge offentlige rom til alle både i urbane og rurale strøk. De bidrar til engasjement og deltakelse fra innbyggerne i utstrakt samarbeid med andre i lokalsamfunnene.

Anlegg for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet

Det er i overkant av 3 000 ulike idrettsanlegg i Troms og Finnmark, noe som inkluderer ca. 900 nærmiljøanlegg og ca. 2 100 ordinære anlegg. Det er et betydelig spenn i både type og størrelse på de ulike anleggene, og mange av dem er del av et større anlegg. De mest utbredte anleggene er mindre utendørsanlegg (523) og friluftslivsanlegg (478). Deretter følger idrettshaller og aktivitetssaler (320), kart (297) og fotballanlegg (295).

2.5 Profesjonell kunst og kultur

Kultursektoren sysselsetter mange personer og bidrar til sysselsetting og aktivitet i andre næringer. Institusjonene har ulik eierskaps- og selskapsform. Troms og Finnmark er vertsfylke for Beaivváš Sámi Našunálateáhter / Det Samiske Nasjonalteatret Beaivváš (Kautokeino), Dansearena Nord (Hammerfest), Pikene på Broen (Kirkenes), Arktisk Filharmoni (Bodø og Tromsø) Festspillene i Nord-Norge (Harstad), Nordnorsk filmsenter AS (Tromsø), Filmfond Nord (Bodø og Tromsø) og HATS – Hålogaland Amatørteaterråd (Tromsø). Den nordnorske litteraturstrategien har bidratt til større oppmerksomhet rundt nordnorske forfattere og deres forfatterskap.

RadArt som nettverksorganisasjon for det frie feltet i nord har hatt en sentral betydning for at kunstnere vil flytte til nord. I tillegg har det vært en betydelig satsing på talentprogrammer både innen det frie feltet og institusjonene. Dette er talentsatsinger som har kunnet realiseres i samarbeid med Sparebank1 Nord-Norges ordning Samfunnsloftet, som igjen har vært drivende for å utløse nasjonale midler fra Talent Norge. Eksempler på dette er Uredd-programmet i RadArt, Riddu Sessions og Riddu ungkunstner under Riddu Riddu, ungkunstner / Open Call under Festspillene i Nord-Norge, Talentstigen hos Tvibit, samt talentprogram under Arktisk Filharmoni og Hålogaland Teater. I tillegg etablerer flere festivaler egne rekrutterings-, mentor- og talentprogram i samarbeid med bransjen,

Samfunnsløftet og/eller Talent Norge. Eksempler på dette er Insomniefestivalen, Varangerfestivalen, Tromsø Internasjonale Filmfestival og Bukta Tromsø Open Air Festival.

Troms og Finnmark kommer relativt sett godt ut i statistikken over statlige tildelinger til feltet i 2018. Arktisk Filharmonik, Hålogaland Teater, Festsjillene i Nord-Norge, Riddu Riddu Festivalá og Tvibit Filmveksthuset er blant institusjonene som bidrar til at Troms scorer høyt. I region Finnmark er det tildelinger til Dansearena Nord, Pikene på Broen, Internasjonalt Samisk Filminstitut og Samovarteatret som trekker regionen opp.

Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge (LiNN)

LiNNs arbeid sees i tett sammenheng med Folkemusikk Nord hvor man tilbyr kompetanse og produksjoner innen folkemusikk og folkedans i hele Nord-Norge i et utstrakt samarbeide med utøvere, arrangører og relevante miljøer. Landsdelsmusikerordningens overordnede målsetning er å levere *store opplevelser på små steder*, noe som medfører at publikumstill ikke nødvendigvis er et godt parameter for å måle det arbeidet som gjøres. I 2019 leverte Landsdelsmusikerordningen (Troms og Finnmark) 330 konserter og besøkte til sammen 55 kommuner. Flere av produksjonene var rettet mot barn og unge eller eldre på sykehjem. Samiske produksjoner er et naturlig fokus gjennom en egen musikerstilling satt av til joik.

Film

Troms og Finnmark representerer et tyngdepunkt innenfor film i Nord-Norge. Mange av aktørene har et betydelig fokus på barn og unge i sin virksomhet. Nordnorsk filmsenter AS, Filmfond Nord AS og Nordnorsk Filmkommisjon AS eies av de to nordnorske fylkeskommunene.

Internasjonalt Samisk Filminstitut, som eies av Kautokeino kommune og Sametinget. Målgruppen er samiske filmarbeidere og produsenter både i Norge, Sverige, Finland og Russland. I tillegg fremmer instituttet urfolksfilm og er en del av det internasjonale filmmiljøet blant urfolk. FilmCamp AS med sitt studio og tilhørende fasiliteter er viktig, og understøtter den nordnorske satsingen med kommisjon og fond. FilmCamp har bidratt til at store internasjonale filmminspillinger er lagt til regionen. Filmveksthuset Tvibit eies av Tromsø kommune, og fremstår som landets største senter for talentutvikling og ungdomsfilm. Nordkapp Filmfestival og Tromsø Internasjonale Filmfestival (TIFF) bidrar til bransjeutviklingen i nord, og fungerer både som formidlings- og kompetansebyggende arenaer. Sistnevnte er landets største filmfestival. TIFF drifter også landsdelens eneste Cinematek.

Det øvrige filmmiljøet i regionen består av en rekke små enkeltforetak, Filmklynge Nord, samt noen få større produksjonsselskaper.

2.6 Frivillighet

Troms og Finnmark fylke har et høyt nivå og mange aktører på den frivillige arenaen også utover idretts- og friluftorganisasjonene. Det er flere fylkesoverspennende organisasjoner som Troms Fylkeshusflidslag med 29 lokallag og 1068 medlemmer, Finnmark Fylkeshusflidslag med 14 lokallag og 389 medlemmer, Ung Kultur Møtes (UKM), og Hålogaland Amatørteaterselskap (HATS), som pr 2019 har 48 medlemslag i fylket. Finnmark musikkråd har 6 medlemsorganisasjoner og fire lokale musikkråd, og Troms musikkråd har 11 medlemsorganisasjoner og fire lokale musikkråd.

Det er et stort frivillig engasjement knyttet opp mot idretts- og kulturaktivitet. Hele året er dugnadsinnsatsen stor med mange festivaler, kultur- og bygdedager og andre kulturarrangement lokalt. De senere årene ser det også ut til at det er et økt samspill mellom det profesjonelle kunst- og kulturlivet og frivillige aktører. Økt samhandling gir god synergieffekt på rekruttering fra frivilligfeltet til den profesjonelle arenaen, samtidig som det er et signal om økt krav til profesjonalitet i frivillig sektor, både på aktivitetssiden og organisatorisk.

Momskompensasjon til frivillige organisasjoner sier noe om den frivillige aktiviteten på kulturfeltet. Regionen Troms mottok om lag 2,5 millioner i momskompensasjon i gjennomsnitt pr år i perioden 2015-2018. Dette utgjør 15 kroner pr. innbygger og er 20 % under landsgjennomsnittet. Troms har hatt en utflating av kurven etter 2017, mens Finnmark ligger høyere med helt jevn kurve siden 2014, med en kroneverdi per innbygger på 17-18 kroner i gjennomsnitt i samme periode. Både Troms og Finnmark ligger under landsgjennomsnittet på 19,7 kroner per innbygger.

Det frivillige kulturfeltet engasjerer mange ildsjeler i lokalmiljøene. Frivilligheten består av mange små miljøer som skal dekke mange funksjoner på mange steder med lange avstander imellom. Ildsjelene er ofte engasjert på flere områder og i flere lag og foreninger. Et eksempel er Norske Kvinners Sanitetsforening (NKS) som er spesielt engasjert i arbeidet med barn og unge, trygge lokalsamfunn og kvinners helse og livskår. De utgjør en betydelig grunnpilar i mange små lokalsamfunn og bidrar i stor grad til trivsel, bolyst og stedsutvikling.

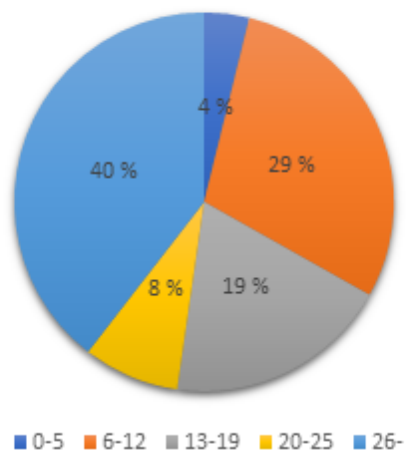
Den tradisjonelle frivilligheten er i endring, og gjør at aktivitetsnivå og bredde innen frivilligheten varierer. Frivilligheten er sårbar overfor fraflytting, og avhengig av at ildsjeler blir boende og finner motivasjon for videre aktivitet.

Idrett

Idretten er den frivillige organisasjonen med størst oppslutning i Troms og Finnmark. Ingen fritidsaktivitet kan måle seg med idretten når det gjelder deltakelse blant barn og ungdom. Det er mange faktorer som påvirker deltakelse i organisert idrett, hvor økonomi er en av disse. Det er påvist en klar sammenheng mellom lav husstandsinntekt og lavere deltakelse i idrettsaktivitet. Ifølge Redd Barna vokser rundt 106 000 barn i Norge opp i lavinntektsfamilie, som innebærer at hvert tiende barn i Norge vokser opp i lavinntektsfamilier.

Ifølge NIFs medlemsregistrering hadde den frivillige, medlemsbaserte idretten i Troms og Finnmark i overkant av 38 000 medlemskap i 2019. Dette var en nedgang på ca. 1 300 medlemskap fra året før. Det er de unge som utgjør mesteparten av aktive medlemmer i idretten. Barn og unge på 19 år eller yngre står for 52 % av medlemsmassen i Troms og Finnmark i 2019. Diagrammet nedenfor presenterer andel aktive medlemmer fordelt på alder.

Andel aktive medlemmer fordelt på alder

Tabellen nedenfor viser idrettene med mer enn 2000 registrerte medlemmer i Troms og Finnmark (kilde: Idrettsregistreringen 2018).

Idrett	Lag	Medlemmer
Fotball	129	18 395
Ski	125	11 070
Håndball	30	6 567
Golf *	11	4 297
Svømming	30	3 908
Gym og Turn	23	3 198
Friidrett	70	2 983
Sykling	37	2 828
Klatring *	17	2 303
Kampsport*	32	2 168
Ryttersport	34	2 152

* betyr at disse er særidretter uten regionalt ledd i fylket

Friluftsliv

Friluftslivsaktiviteter er svært viktig faktor for trivsel, bolyst og folkehelse i regionen. Undersøkelser viser at 9 av 10 bedriver friluftslivsaktiviteter på landsbasis, og turgåing er den fysiske aktiviteten vi totalt sett bruker mest tid på. Friluftslivsaktivitetene kjennetegnes i stor grad av egenorganisert aktivitet i nærmiljøet hvor det er lav terskel for å delta og gratis og tilgjengelig for alle lag av befolkningen. Å tilrettelegge for hverdagsfriluftsliv i nærmiljøet er et nasjonalt og regionalt satsingsområde.

Jakt-, fiske- og høstingstradisjonene står sterkt i Troms og Finnmark. Dette er aktiviteter som har vist en nedgang på landsbasis, for eksempel bærplukking og innlandsfiske. Aktivitetsformer som kaiting, klatring, terrengsykling og toppturer er populært.

Kommunene og fylkets fem friluftsråd har mange ulike tilbud som når bredt. Finnmark friluftsråd har for eksempel «Perletur» som er en turkassetrim med 450 ulike turmål i hele Finnmark med over 87 000 registreringer i 2020. Alle friluftsrådene arrangerer friluftsskoler i feriene, og bidrar sammen med organisasjonene til inkludering, lavterskelturer og aktivitet i mørketida. Funn fra Ungdata undersøkelsen viser at de fleste barn og unge har deltatt i, eller vært innom ulike typer organiserte fritidsaktiviteter gjennom oppveksten. |

3. KOMPETANSE, VERDISKAPING OG NATURRESSURSER

I generasjoner har folk i Troms og Finnmark omdannet fornybare naturressurser til arbeidsplasser og verdier og bygd livskraftige lokalsamfunn. Som Norges arktiske fylke og sentralt plassert i den folkerike delen av Arktis, har fylket har unike naturgitte forutsetninger til å være en katalysator i klimaomstillingen nasjonalt og internasjonalt. Balansen mellom bevaring, vern og økonomisk vekst er utfordrende, men dette skaper også nye muligheter. Oppmerksomheten mot Arktis har i senere år vokst betydelig på grunn av økt fokus på klimaendringer, ressurspotensial og geopolitikk. Gjennom samarbeid, innovasjon og teknologi kan naturen sikres, samtidig som naturressursene våre forvaltes på bærekraftig måte. De unge er fremtiden og de lærer på alle trinn i skolen om bærekraftig utvikling. Fagfornyelsen som ble iverksatt høsten 2020 har nettopp bærekraftig utvikling som et av tre tverrfaglige temaer. I en økonomisk bærekraftig kontekst betyr det at de unge inkluderes i arbeidsmarkedet og videre sørge for fast og trygt arbeidsliv og redusere uformelt og svart arbeid. Det innbefatter også å integrere mennesker med flerkulturell bakgrunn i skole og arbeidsliv.

Hav og fiskeri har alltid vært viktig for Nord-Norge og regjeringen har sagt at bærekraftig hav er et av de prioriterte områdene for Norge. Det er godt nytt for Troms og Finnmark da sjømatnæringen er en særdeles viktig verdiskaper. Norges avtaler med EU innebærer at EUs politikk og regelverk påvirker nordnorske forhold direkte. Dette gjelder blant annet forhold som berører klima og miljøspørsmål, konkurransepolitikk, industri og næringsutvikling, transport og regional utvikling, for å nevne noe. Norges avtaler med EU har økt i både bredde og omfang de siste årene. I tillegg til Schengenavtalen og EØS-avtalen er Norge med i flere av EUs samarbeidsprogrammer, noe som innebærer at norske aktører kan delta i prosjektsamarbeid ute i Europa. Dette inkluderer blant annet i EUs forsknings- og innovasjonsprogram Horisont Europa, programmet for livslang læring, Erasmus+, Interreg, Creative Europe m.fl. EUs økte fokus på Arktis og planen for en bærekraftig europeisk økonomi (Green Deal) har gitt EU ytterligere aktualitet i Nord-Norge.

Vi trenger rett kompetanse til fremtidens arbeids- og næringsliv og det trengs optimisme på fylkets vegne. Gode lærere og kvalitet i undervisningen – hele veien fra barneskolen til universitetet er viktige for å utdanne riktig kompetanse som etterspørres og samtidig sørge for å tilrettelegge for entreprenørskap og nye verdiskapere.

3.1 Natur, miljø og økosystemer

Naturen vår med vidder, myrer, skoger, elver, kystlandskap og fjorder er habitat for et mangfold av organismer, dyr og planter. Samspeillet mellom levende organismer, næringsstoffer og fysiske forhold skaper økosystemtjenester som ivaretar oss. Det gir oss et ansvar og en forpliktelse til å ta vare på naturen og sikre økosystemets motstandskraft slik at den kan hente seg inn igjen etter belastninger.

Drikkevann og fysiske miljøer

Samfunnet har behov for at alle drikkevannsforsyningene er helsemessig trygge og forsyningsmessig sikre. Drikkevann er en av våre viktigste og helt uerstattelige naturressurser. Redusert kvalitet og forsyningssikkerhet for drikkevann kan få konsekvenser for folkehelsen og andre samfunns- og brukerinteresser.

I store deler av fylket består vannforsyningen av overflatevann (FylkesROS for Troms og Finnmark, 2019). De fleste abonnenter i Troms og Finnmark mottar drikkevann med tilfredsstillende kvalitet. En større andel av ledningsnettene er likevel utdatert, noe som medfører tap av rensedrikkevann grunnet lekkasjer, samt økt risiko for innblanding av forurensende stoffer før drikkevannet når abonnentene. Vedlikehold og målrettet oppgradering av ledningsnettene er nødvendig for å opprettholde og forbedre drikkevannskvaliteten. De fleste vannverkene i Troms og Finnmark fylke er forholdsvis små med enkle renseløsninger. Ofte består renseløsningene av et UV-system som fjerner innholdet av bakterier, virus og alger. Det gjør vannverkene mer sårbare og avhengige av god råvannskvalitet og beskyttelse av drikkevannskilden med tilhørende nedslagsfelt.

Nye utfordringer i enkelte områder er stor grad av masseturisme i nedslagsfeltet til drikkevannskilder. Samtidig kan større utbygginger, for eksempel knyttet til bergverk eller vindkraft, utgjøre en potensiell forurensningsfare i anlegg- og driftsperioder. I slike tilfeller er det viktig å vurdere behovet for hensynssoner og arealbegrensninger.

Drikkevannskvalitet og klimaendringer

Klimaendringer som medfører mer styrtregn og mer omfattende snøsmeltning vil kunne påvirke vannkvaliteten. Økt avrenning og erosjon fra bakken vil øke risikoen for at organisk materiale, mikroorganismer og annen forurensning blir fraktet til drikkevannskilder. Samtidig vil et varmere klima gi gunstige forhold for bakterier. Oversikt over utviklinga av råvannskvaliteten viser at dette er en trend for drikkevann som hentes fra overflatevann. Til tross for mer nedbør, kan klimaendringene også gi økt sannsynlighet for tørke i perioder. Dette kan resultere i redusert tilførsel av drikkevann, også i grunnvannskilder.

Mangel på ressurser og finansiering kan være en utfordring i arbeidet med drikkevannskvalitet. Det er derfor sannsynlig at nødvendige investeringer og/eller økte vedlikeholdsutgifter vil føre til økte vanngebyrer i mange kommuner. Størrelsen på investeringene er størst i byer på grunn av kompleksiteten på prosjektene. Likevel er det sannsynlig at den økonomiske belastningen for den enkelte abonnent blir større i områder med lavere befolkningstetthet, fordi det er færre abonnenter å fordele kostnadene på.

Avfall og avfallshåndtering

Forsvarlig håndtering av avfall er viktig for å redusere forurensning og hindre avfall på avveie som igjen har direkte påvirkning på vann og avløp, natur, luft og menneskers helse og livskvalitet. Dette gjøres i regi av kommunene, men også næringsliv og privatpersoner er ansvarlig for å bidra til god avfallshåndtering.

Ved å gjennomføre tiltak som bidrar til å redusere forbruk, kan det bidra til et generelt lavere ressursforbruk, herunder forbruket av fossile ressurser. Dette kan redusere energiforbruk og utslipp

av klimagasser ved produksjon og transport av varer og sluttbehandling av avfall. Ved å redusere avfallsmengdene kan man også unngå å måtte utvide behandlingskapasiteten.

Husholdningsavfall pr innbygger (nasjonalt og fylkes vis) (kilde: SSB tabell 12241)

	Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling (prosent)					Husholdningsavfall per innbygger (kg)				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Norge	37,9	38,1	39	39,8	40,7	438,8	433	426	420,6	427
Troms og Finnmark	23,0	23,9	27,0	30,0	31,1	396,7	390,0	369,8	390,4	359,5

Håndtering av husholdningsavfall (tall i 1000 tonn):

	I alt	Materialgjenvinning	Komposterinng	Biogassproduksjon	Forbrenning	Deponi	Annet
2017	2256	548	224	108	1283	72	21
2018	2277	536	228	105	1323	65	22
2019	2275	562	204	161	1234	99	15
2019							
Troms og Finnmark	88	18	10	0	57	3	0
Landsgjennomsnitt	126,4	31,2	11,3	8,9	68,6	5,5	0,8

NB: Håndtering av husholdningsavfall har flere feilkilder, blant annet rapporteres det ulikt i forskjellige kommuner på bakgrunn av avfallssortering og hvordan den håndteres lokalt.

Sortering av avfall er viktig fordi avfall som regnes som farlig avfall og el-avfall bør, av helsemessige og miljømessige årsaker, håndteres forsvarlig.

Jevnt over ligger husholdningsavfall pr innbygger i Troms og Finnmark under landsgjennomsnittet. Samtidig ligger befolkningen under landsgjennomsnittet når vi ser på avfall levert til materialgjenvinning, Troms og Finnmark leverer rett i overkant av 30% til materialgjenvinning, som er vel 10% lavere enn landsgjennomsnittet. Det er viktig å være klar over feilkilder i denne statistikken, da tallene som rapporteres til SSB kan variere på hvordan man beregner fraksjonene ut fra avfallssorteringen.

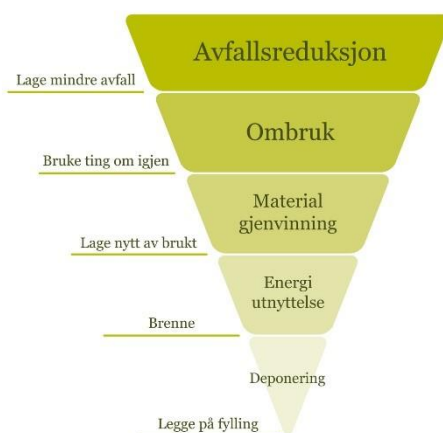
Matavfall

En av de største kildene til klimagassutslipp er produksjon av mat og påfølgende matsvinn. I Norge kaster vi alt for mye mat som kunne vært spist. Både i et globalt, nasjonalt og regionalt perspektiv ligger det store besparelser for miljøet i å redusere matsvinn. Delmål 12.3 sier «Innen 2030 halvere matsvinn per innbygger på verdensbasis, både i detaljhandelen og blant forbrukere, og redusere svinn i produksjons- og forsyningskjeden, inkludert svinn etter innhøsting». Det er et ansvar som ligger i hele verdikjeden, fra produsent til forbruker. Det største matsvinnet kommer fra husholdninger som utgjør over 60% av den totale mengden matavfall.

Avfall som ressurs og sirkulær økonomi

Den sterke økonomiske veksten de siste generasjonene har ført til en tilsvarende kraftig økning i forbruket av varer og tjenester, som har bidratt til en tilsvarende økning i avfallsmengdene. Innhold av skadelige stoffer og de store mengdene som det er tale om, kan føre til uheldige skader på helse så vel som på miljø. Det positive er at bedre regelverk, økt materialgjenvinning og ombruk bøter på mange av de negative effektene av økte avfallsmengder (kilde: FHI).

Avfallspyramiden viser hvordan avfallshåndtering gjøres på en mest mulig optimal måte. Det viktigste bidraget er å redusere avfallet, altså sørge for at minst mulig avfall oppstår. Reduksjon i produksjon og forbruk er en viktig faktor for å redusere klimagassutslipp og har også tilknytning til sirkulær økonomi der målet er å holde ressurser i kretsløpet lengst mulig. Dette harmonerer godt med oppfylging av delmål 12.5 som sier «Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk».

Over halvparten av husholdningsavfallet går til forbrenning, som altså ligger nest nederst i avfallspyramiden.

Avfallsforbrenning kan skade miljø og helse. Uten tilstrekkelig rensing av røykgassen kan avfallsforbrenning medføre store utslipp av miljøgifter, støv, og stoffer som bidrar til sur nedbør. Det kan gi langsiktige og alvorlige miljøskader og påvirke folks helse. Den mest alvorlige miljørisikoen ved forbrenning av avfall er utslipp av tungmetaller som kadmium, kvikksølv og bly, og av giftige organiske forbindelser som dioksiner. I Troms og Finnmark finnes et forbrenningsanlegg, Kvitebjørn varme i Tromsø.

Avfall har potensial for utnyttelse i nærings sammenheng og kan være viktige bidrag for grønn omstilling, innovasjon og vekst i nye arbeidsplasser. Innsamling av avfall som skal benyttes til ombruk

og materialgjenvinning har potensial for bedre økonomisk ressurseffektivitet. I Troms og Finnmark er Finnfjord Smelteverk i Finnfjordbotn, Arges i Alta og Mabit eksempler på virksomheter med sirkulære verdikjeder. Utnyttelse av ressurser fra avfall er et viktig bidrag for å redusere trykket på jomfruelige ressurser og overgang til sirkulær økonomi gir muligheter for næringsutvikling, innovasjon og økt sysselsetting.

Offentlige anskaffelser kan og bør stille krav om bærekraftige varer og tjenester som bidrar til å redusere avfallsmengden og forebygger helseskadelige stoffer i omgivelsene. Emballasje er eksempelvis, en kilde til avfall som kan unngås gjennom krav i offentlige anskaffelser. Det reduserer avfallsmengden og bidrar direkte til reduksjon i klimagassutslipp.

Avfall på avveie

Avfall på avveie er en utfordring som må tas på største alvor, plast i havet er eksempel på såkalt herreløst avfall. I Troms og Finnmark har vi både kystlinje og farvann som huser viktige naturressurser og sårbare marine økosystemer. Det er viktig med opplæring, bevisstgjøring og holdningsendring til avfall på avveie, både hos privatpersoner, mennesker som besøker fylket og næringer som opererer i fylket.

3.2 Omstilling og klimarisiko

Klimarisiko forsterker kommunes eksisterende risikobilde og kan for eksempel påvirke befolkningsutvikling, sysselsetting og næringsutvikling, skatteinntekter og verdi av eiendom eller infrastruktur. Samlet sett kan klimarisiko få stor betydning for kommuneøkonomien og kommunens attraktivitet for næringsliv og beboere. For bedrifter er klimarisiko minst like relevant; for næringslivet påvirker klimarisikoen rammevilkår, kompetansetilgang, konkurranseevne, tilgang på kapital og endelig; -et spørsmål om overlevelse på lengre sikt.

Fysisk risiko er risiko knyttet til stormer og ekstremvær, som vil inntreffe oftere. Mer styrtregn, flom, skred og tørke vil ikke bare forårsake akutte problemstillinger, men også kreve omstilling av beredskapsapparat og infrastruktur for å kunne tåle endring. Spesielt for kystnære strøk i Nord-Norge vil risikoen knyttet til stormflo og ekstremvær være økende. Her inngår også de langsiktige virkningene av et endret klima, både lokalt og via globale bånd og verdikjeder. For kommuner vil det bli dyrt å ikke ta hensyn til mer ekstremvær i planlegging.

Overgangsrisiko er knyttet til de endringene som må til for å skape et samfunn som er i tråd med Parisavtalen, i form av ny politikkutforming, nye reguleringer, teknologisk utvikling og markedsmessige eller brukerstyrte omstillinger. Eksempler er endringer i skattelegging eller avgifter, overgang fra fossil energi til lavutslipp energi, endrede krav fra finansinstitusjoner og endret adferd hos forbrukerne. Kommunenes investeringer er typisk langsiktige. På grunn av forventninger om klimapolitiske tiltak, kan det lønne seg å stille strenge klimakrav til dagens investeringer.

Ansvarsrisiko kommer av ansvar relatert til å ikke å ta høyde for eller motvirke klimarelaterte skader eller tap. Dette kan være forsikringskostnader etter naturkatastrofer eller ansvar for tap av livsgrunnlag grunnet mangelfull omstilling. Vurdering av ansvarsrisiko handler om å kartlegge om man kan få skyld for skade i fremtiden, og om man kan bli ansvarlig for å betale for skadene. Kommuner risikerer å stå økonomisk ansvarlig for fysiske ødeleggelser som er påført som følge av manglende evne til å omstille seg.

Gjennomføringsrisiko er når selskaper eller myndigheter ikke kan gjennomføre planer eller tiltak for å møte risiko, fordi de blir hindret av brukere, ansatte eller velgere. Denne risikoen kan være at

kommunen ikke klarer å realisere vedtatte mål og strategier knyttet til utslippsreduksjon og klimatilpasning. Dette kan for eksempel skyldes at endringene ikke har god nok tilslutning hos innbyggere og næringsliv.

Grenseoverskridende risiko handler om hvordan klimaendringer i andre land, som redusert matproduksjon, vannmangel, konflikter og migrasjon, kan gi konsekvenser for Norge og den enkelte kommunen. Dette er kanskje særlig relevant for vår region, jfr beredskap og sårbarhet i krisetid.

Kunnskapsbanken Nord-Norge har publisert flere rapporter høsten 2020 om klimarisiko og klimaomstilling i Nord-Norge. De viser at bedrifter i alle næringer må skaffe seg informasjon om hvordan de best kan ruste seg for en fremtid der vi både blir en del av lavutslippsøkonomien og tilpasser oss klimaendringene. Dette gjelder også kommuner.

«Gjennom en god forståelse og håndtering av klimarisiko kan bedriftene identifisere og utnytte mulighetene som ligger i endringer i for eksempel kundepreferanser, teknologisk innovasjon og politikkendringer. Mulighetsaspektene ved god klimatilpasning er mange. Klimarisiko er noe regionens næringsliv ikke har råd til å overse. Næringene i Nord-Norge bør starte arbeidet med risikoanalyse, og begynne tilpasningsarbeidet både i egen drift og gjennom leveringskjeder. Investeringer i godt klimaarbeid nå, vil bære konkurransemessige fordeler om kort tid.» Kilde: KbNN

3.3 Næringsutvikling

Troms og Finnmark har sterke næringer basert på naturressurser og vår geografiske beliggenhet i Arktis, i tillegg til en stor offentlig sektor. Vi har sterke kunnskapsmiljøer innen klimaproblematikk og bærekraftig ressursutvikling som danner grunnlag for utvikling av nye næringer, eksempelvis rom- og jordteknologi, havovervåking og bioteknologi. Til tross for vår perifere beliggenhet er samfunnet godt organisert og regionen er preget av stabilitet, samhold, sikkerhet og god ressursforvaltning og -utnyttelse. Nærheten og samhandlingen mellom «den ville» naturen og det urbane samfunnet er unikt for regionen og kombinasjonen gir noen særlige fortrinn.

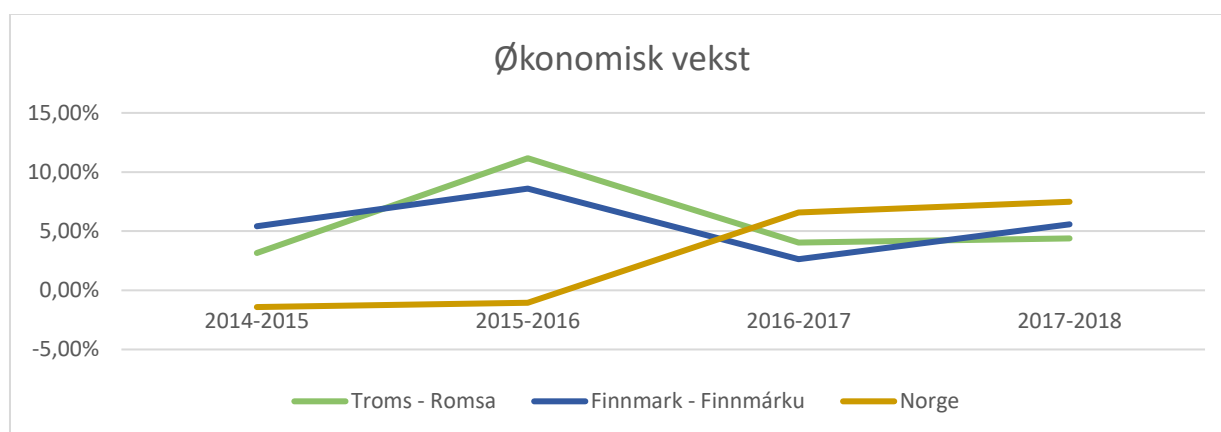
Interreg Aurora er et viktig verktøy for å realisere samarbeidsprosjekter på Nordkalotten. Erfaring viser at programmet bidrar til konkrete resultater på et vidt spekter av samfunnsområder, for eksempel reiseliv, kreative næringer, kultur, helse, utdanning, forskning, samferdsel og felles arbeidsmarked. I sum bidrar programmet til at utviklingspotensialet over landegrensene blir bedre utnyttet, noe som bygger opp under effekten av nasjonal innsats på områder som det grønne skiftet og kunnskaps- og næringsutvikling.

Det har vært et økt fokus på Nord-Norge over flere år knyttet til områder som energi, fiskeri, miljø- og klima, forskning, regional- og sikkerhetspolitikk som de mest aktuelle. Både nasjonalt og internasjonalt (EU) er det utviklet egne strategier for Nordområdene. [Nord-Norges Europakontor i Brussel har som sitt oppdrag å fremme og profilere nordnorske interesser overfor europeiske instanser og bidra til at nordnorske miljøer skal kunne utnytte mulighetene innenfor EU-samarbeidet.](#)

Verdiskaping og sysselsetting

Den totale verdiskapingen¹ i Norge var på 3 138 426 millioner kroner i 2018. Verdiskapingen i Troms og Finnmark målt som bruttoprodukt samme år var 112,5 millioner kroner, en økning på 4,74 % fra 2017. Troms og Finnmark stod i 2018 for 3,58 % av verdiskapingen på landsbasis og er dermed landets 6. største fylke når det kommer til verdiskaping.

Troms og Finnmark har hatt en økonomisk vekst de siste 5 årene. I perioden 2014 – 2016 var veksten høyere enn for hele landet, men i perioden 2017 – 2018 har veksten vært noe lavere enn landet for øvrig. Den viktigste endringen er midlertid at forskjellene mellom Troms og Finnmark og landet minker.

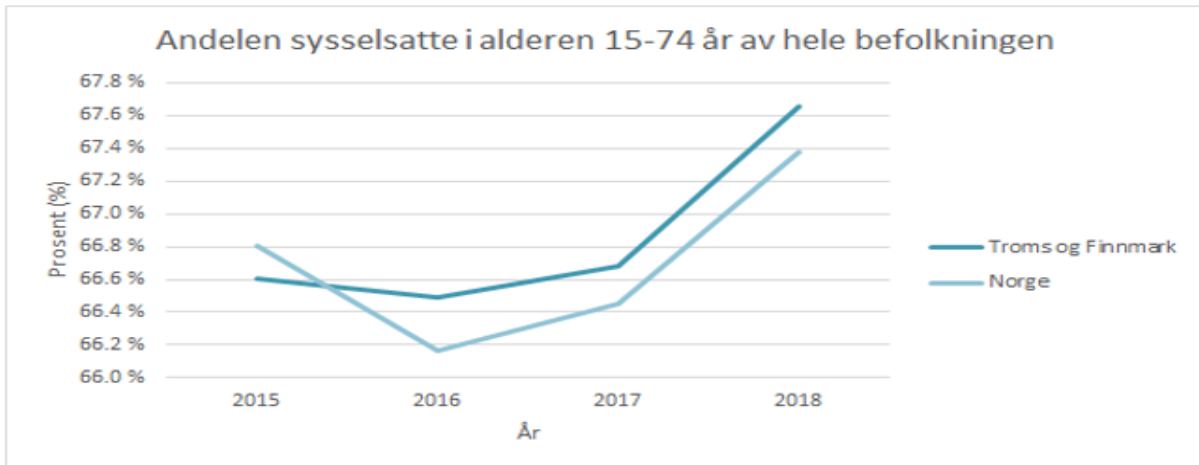
(Kilde: SSB tabell 09391)

Det fylkesfordelte nasjonalregnskapet viser at verdiskapingen i alle nordnorske fylker siden 2008 har økt raskere enn i resten av landet, der Finnmark og Troms skiller seg ut med høyest vekst. Økt sysselsetting har i stor grad bidratt til veksten i verdiskapingen i Troms, mens Finnmark har klart å øke verdiskapingen uten en tilsvarende økning i antall sysselsatte.

I Norge er yrkesdeltakelsen høy, sammenlignet med andre land. Omtrent 68 prosent av befolkningen mellom 15-74 år står i arbeid og de er det svært viktig å opprettholde, også i fremtiden. Vår fremtidige arbeidsinnsats utgjør tre firedeler av landets samlede ressurser, vi kan kalle det vår nasjonalformue.

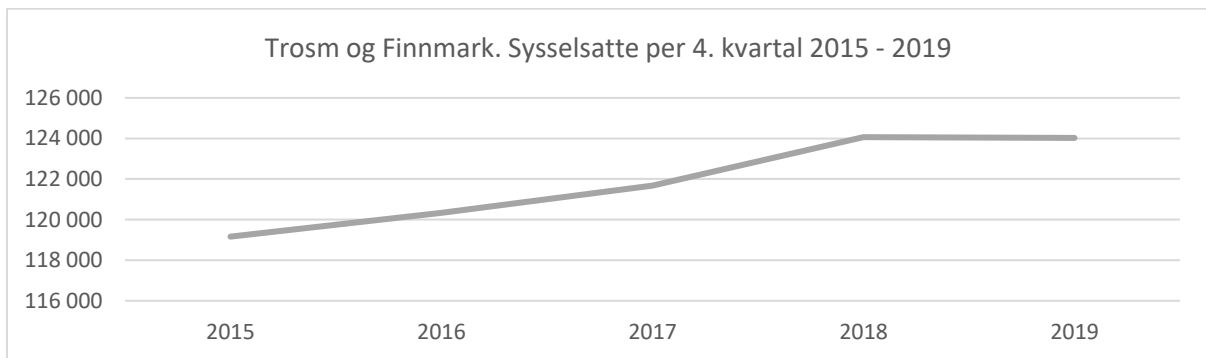
Antallet sysselsatte i fylket (15-74 år) har økt med 4,6 % fra 2008 til 2018. Antallet sysselsatte har imidlertid ikke vokst i takt med antallet innbyggere i samme aldersgruppe.

¹ Verdiskaping og opptjent bruttoinntekt fra innenlands produksjonsaktivitet i en næring eller sektor (eller totalt for alle næringer/sektorer) er avledet og definert som produksjon minus produktinnsats. Bruttoproduct publiseres i basisverdi, dvs. at produktsubsidier er inkludert, men ikke merverdiavgift eller andre produktskatter. I offentlig forvaltning og annen ikke-markedsrettet virksomhet bestemmes bruttoprodukt som sum lønnskostnader netto produksjonsskatter og kapitalslit.

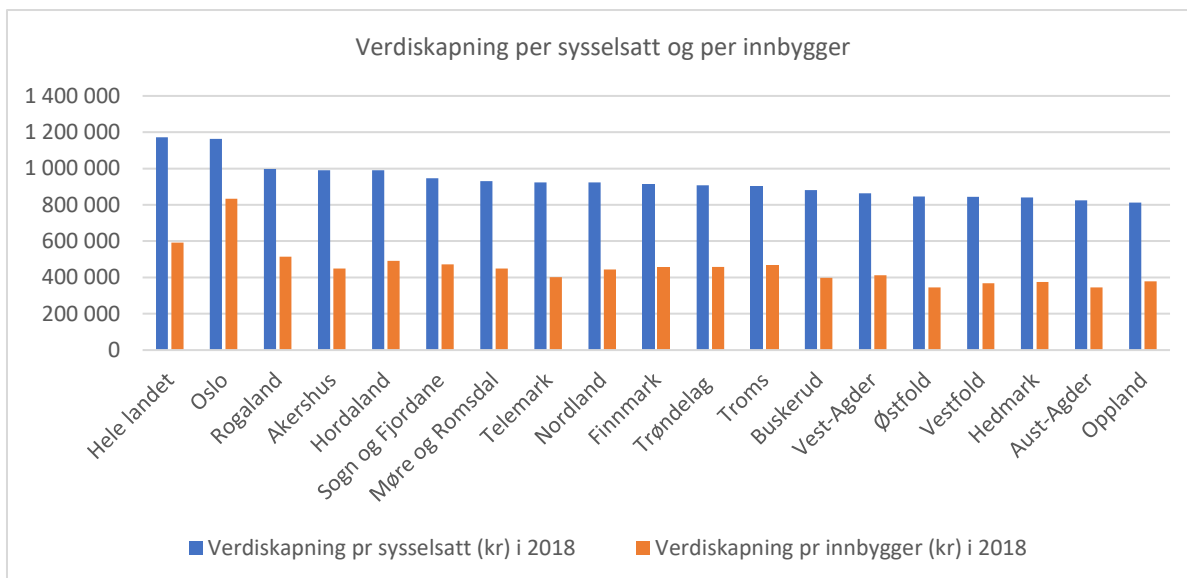
Antall sysselsatte per innbygger har gått ned fra 2008 til 2018.

Per 4. kvartal 2019 var det 124 022 arbeidsplasser i Troms og Finnmark, det vil si at om lag 4,59 % av alle sysselsatte i Norge har arbeidssted i Troms og Finnmark. Siden 2015 har antall sysselsatte med arbeidssted i Troms og Finnmark økt med litt over 4 %.

(Kilde: SSB tabell 08536)

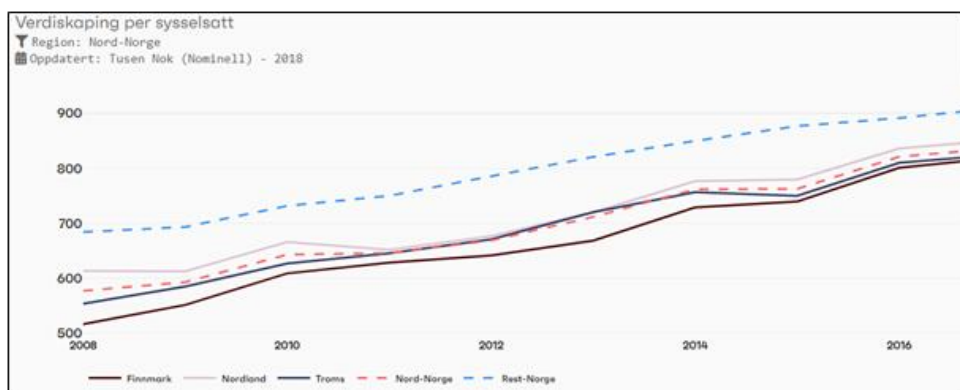
Verdiskapingen per innbygger utgjorde henholdsvis kr. 453 000 for Finnmark og kr. 468 000 for Troms. Verdiskaping per sysselsatt er henholdsvis kr. 914 500 og kr. 902 800. På landsbasis er disse tallene hhv. Kr. 592 646 og kr. 1 172 386.

(Kilde: SSB, tabell 11713 og 07459)

Det kan være flere årsaker til ulik verdiskapning per innbygger. En viktig årsak er demografi; hvis et fylke har en stor andel av befolkningen i arbeidsdyktig alder, er det gjerne også flere sysselsatte som bidrar til en høy verdiskapning per innbygger. For å fange opp effektene av forskjeller i antall sysselsatte er derfor verdiskapning per sysselsatt et bedre måltall for å sammenligne utviklingen mellom regioner.

Over tid ser vi at verdiskapning per sysselsatt har vært høyere for resten av Norge enn for de nordnorske fylkene, men forskjellene er blitt mindre de siste årene.

Kilde:

Konjunkturbarometret for Nord-Norge, verdiskapning per sysselsatt)

Arbeidsledighet og ungdomsledighet

Troms og Finnmark har den prosentvis største nedgangen i antall arbeidsledige i landet per oktober 2020. Ved utgangen av oktober 2020 var 3 473 helt ledige og 2 787 delvis ledige i Troms og Finnmark, noe som gir en ledighet på 4,8 %. Andelen langtidsledige i fylket er nå på 33,4 % mot 23,7 % på samme tid i 2019.

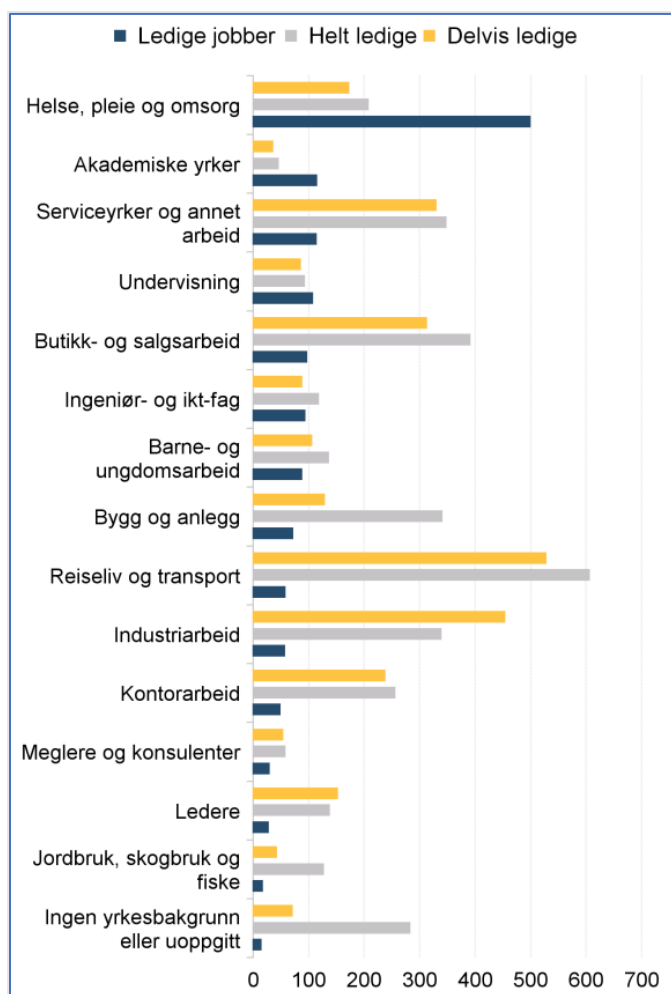
Oktober 2020	Antall	Prosent av arbeidsstyrken	Endring fra i fjor antall	Endring fra i fjor Prosent
Helt ledige	3 473	2,7	1 133	48

Delvis ledige	2 787	2,1	1 377	98
Arbeidssøkere på tiltak	483	0,4	54	13

(Kilde: NAV Troms og Finnmark, statistikk)

Ved utgangen av oktober er det 3 473 helt ledige og 2 787 delvis ledige i Troms og Finnmark, noe som gir en ledighet på henholdsvis 2,7 prosent og 2,1 prosent, totalt 4,8 prosent. Andelen helt ledige har gått fra 2,9 prosent til 2,7 prosent den siste måneden. Andelen langtidsledige i fylket er nå på 33,4 prosent mot 23,7 prosent på samme tid i fjor. Situasjonen i Troms og Finnmark er bedre enn i landet for øvrig hvor 3,5 prosent er helt ledige og 2,6 prosent er delvis ledige. Ledigheten går ned innenfor alle næringer samtidig som mange fremdeles er permitterte. Høyest ledighet finner vi fortsatt innen reiseliv og transport med 1 179 ledige, industriarbeid med 840 ledige og butikk og salgsarbeid med 786 ledige.

Tallene fra NAV viser næringsfordelt oversikt over helt og delvis ledige personer og helt ledige jobber i fylket. Det er størst etterspørsel etter arbeidskraft innen helse, pleie og omsorg, mens det innen reiseliv og transport er det flere ledige personer enn det finnes tilgjengelige arbeidsplasser.

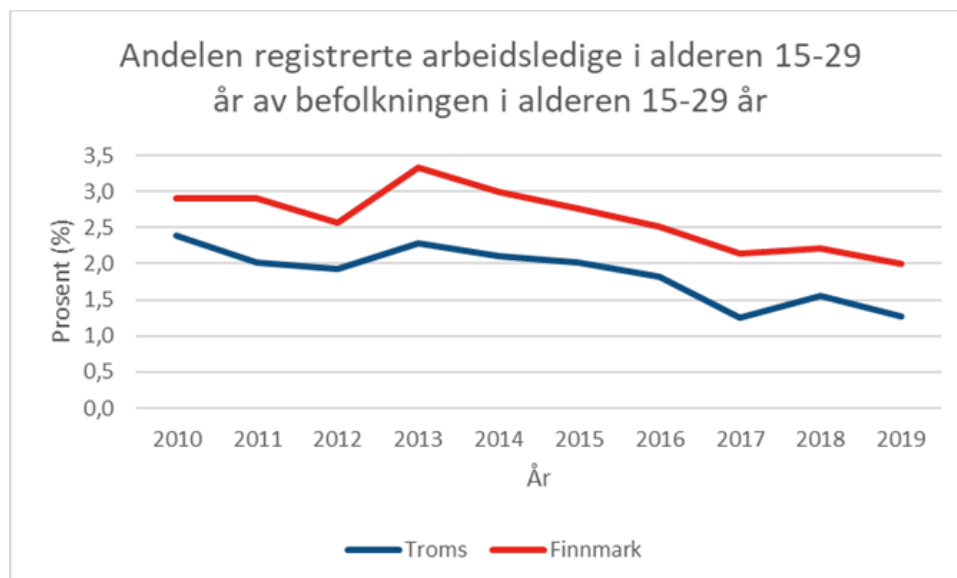

(Kilde: Nav Troms og Finnmark. Hovedtall

arbeidsmarkedet oktober 2020)

Den lave ungdomsledigheten i fylket er positivt. Det er imidlertid viktig å være klar over at mange av de som inngår i denne oversikten, er unge som er under utdanning. Grafen spesifiserer heller ikke helt eller delvis ledighet.

Andelen i aldersgruppen 16-25 år som står utenfor utdanning og arbeid er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået (11% i Troms og Finnmark og 12% i hele landet).

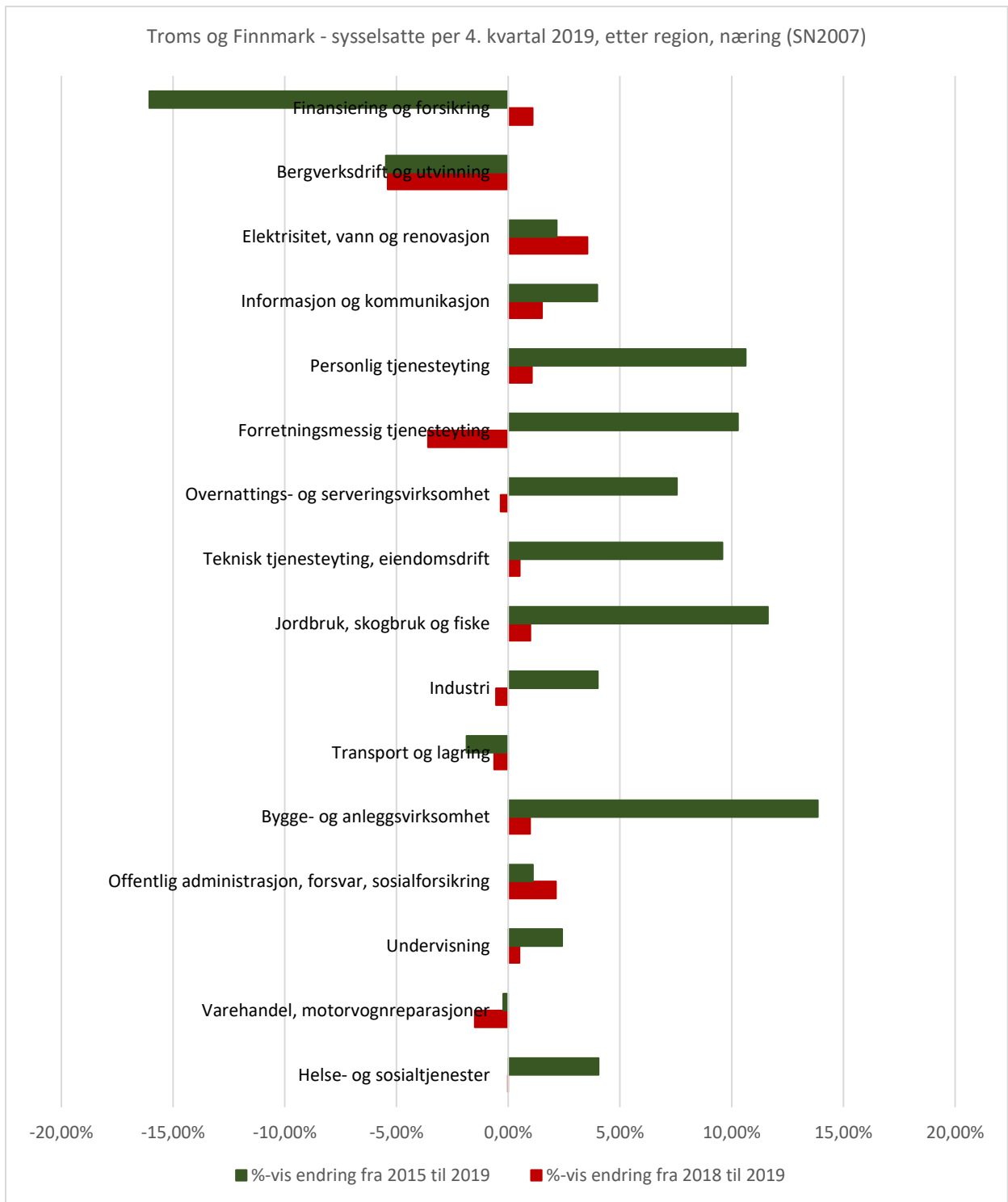
Kilde: SSB 10539, SSB 07459

Sysselsetting etter næring

De største næringene i Troms og Finnmark målt etter antall sysselsatte er helse- og sosialtjenester (25 %), undervisning (10,5 %), offentlig administrasjon (9,1 %), bygge- og anleggsvirksomhet (8,6 %) og varehandel, motorvognreparasjoner (11,3 %).

For de fleste regioner, bortsett fra Øst-Finnmark, er sysselsetningsandelen i helse- og sosialtjenesten på over 50 %. Øst-Finnmark og Midt-Troms har en større andel sysselsatte innen offentlig forvaltning enn øvrige regioner, noe knyttes til forsvaret tilstedeværelse i disse regionene. Vi ser at regionene Øst-Finnmark, Midt-Troms og Sør-Troms har forholdsvis lik fordeling av sysselsetningen innen helse- og sosialtjenester, offentlig adm., forsvar og varehandel. Vest-Finnmark har i tillegg til helse- og sosialtjenester størst andel sysselsetting innen bygge- og anleggsvirksomhet og varehandel. Nord-Troms, Avjovarre og Tromsø-regionen har i tillegg til helse- og sosialtjenester, en stor andel sysselsatte innen undervisning.

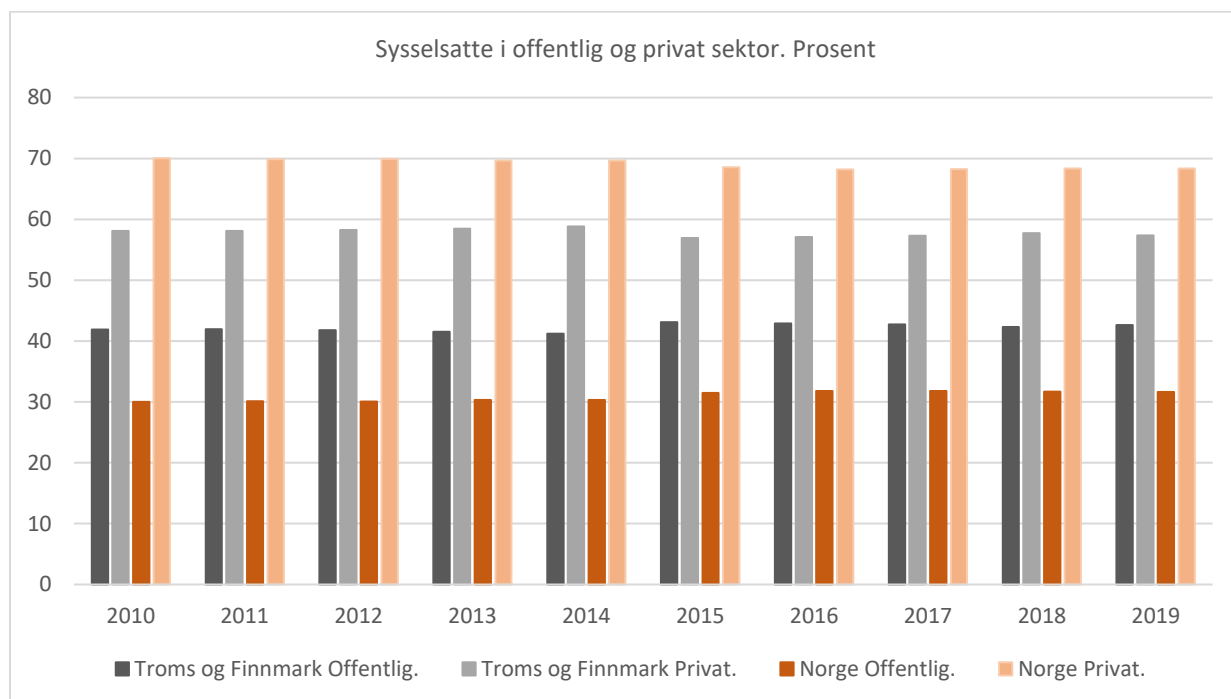
Figuren under viser utvikling av sysselsettingen etter arbeidssted og næring i perioden 2015 til 2019 samt endring i sysselsetning etter arbeidssted og næring fra 2018 til 2019. Her ser vi blant annet at innen Finansiering og forsikring har endringen i sysselsettingen vært på -16 % fra 2015 til 2019, mens den fra 2018 til 2019 har hatt en positiv utvikling med 1,09 %. Bygge- og anleggsvirksomhet, jordbruk, skogbruk og fiske, forretningsmessig og personlig tjenesteyting hadde i 2015 – 2019 en vekst på over 10 %. Næringer med negativ utvikling fra 2018 til 2019 er bergverk og utvinning, (- 5,4 %), forretningsmessig tjenesteyting (-3,6 %), varehandel (-1,5 %), Transport og lagring (-0,6 %), industri (0,6 %) og overnatting- og serveringsvirksomhet (-0,3 %).

(Kilde: SSB tabell 07984)

På landsbasis er 31,6 % sysselsatt i offentlig sektor og 68,4 % sysselsatt i privat sektor i 2019. Tallene for Troms og Finnmark var 42,6 % sysselsatt i offentlig sektor og 57,4 % sysselsatt i privat sektor. Nordkapp, Alta og Båtsfjord er de kommuner med lavest andel sysselsatte i offentlig sektor. Berlevåg, Gamvik, Skjervøy og Senja ligger på landsgjennomsnittet. Bardu og Nesseby er kommunene med høyest andel offentlig ansatte (henholdsvis 66 og 59%), for Bardu sin del kan dette trolig ses i sammenheng med forsvarets tilstedeværelse i kommunen.

Tabellen viser en relativ stabil fordeling mellom offentlig og privat sektor det siste 10-året både nasjonalt og regionalt.

(Kilde: Kommuneprofilen. Arbeidsmarked)

Høy andel offentlige sysselsatte bidrar gjerne til en økt tilstedeværelse av sysselsatte med universitets- og høgskoleutdannelse i en kommune/region. Offentlig sysselsetting kan gi bedre robusthet i nedgangstider. Offentlige aktører som for eksempel forsvaret, kan bidra til økt vekst i privat sektor gjennom anskaffelser og bolyst. Innlandskommuner i tidligere Troms er eksempler på at Forsvaret bidrar til økt bosetning, sysselsetting og verdiskaping.

Fiske, fangst og akvakultur er noen av fylkets store næringer og er i dag Norges største sjømatregion, målt i leveranser av villfisk og i produksjon av oppdrettsfisk. Næringen hadde i 2018 en verdiskaping på 10 546 millioner kroner, 9,38 % av den totale verdiskapingen i fylket. Tabellen viser at offentlig virksomhet utgjør en stor del av fylkets verdiskaping.

Bruttoprodukt i basisverdi. Løpende priser (mill.kr) 2018.	Hele landet		Troms og Finnmark	
	Verdiskaping	%-vis av totalt	Verdiskaping	%-vis av totalt
Totalt for næringer	3 138 426		112 455	
Jordbruk og skogbruk	20 030	0,64 %	427	0,38 %
Fiske, fangst og akvakultur	46 464	1,48 %	10 546	9,38 %
Bergverksdrift	5 412	0,17 %	332	0,30 %
Utvinning av råolje og naturgass, inkl. tjenester	606 204	19,32 %	1 630	1,45 %
Industri	208 284	6,64 %	5 401	4,80 %
Elektrisitets-, gass- og varmtvannsforsyning	84 374	2,69 %	4 466	3,97 %

Vannforsyning, avløp og renovasjon	21 805	0,69 %	1 008	0,90 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	205 510	6,55 %	8 869	7,89 %
Varehandel og reparasjon av motorvogner	240 765	7,67 %	8 204	7,30 %
Rørtransport	17 435	0,56 %		
Utenriks sjøfart	23 245	0,74 %	66	0,06 %
Transport utenom utenriks sjøfart	84 478	2,69 %	4 292	3,82 %
Post og distribusjonsvirksomhet	10 028	0,32 %	498	0,44 %
Overnattings- og serveringsvirksomhet	45 021	1,43 %	2 292	2,04 %
Informasjon og kommunikasjon	125 403	4,00 %	2 096	1,86 %
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	152 673	4,86 %	3 301	2,94 %
Omsetning og drift av fast eiendom	95 527	3,04 %	2 604	2,32 %
Boligtjenester, egen bolig	140 546	4,48 %	6 478	5,76 %
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	139 843	4,46 %	3 624	3,22 %
Forretningsmessig tjenesteyting	87 326	2,78 %	2 130	1,89 %
Offentlig administrasjon og forsvar	207 122	6,60 %	12 870	11,44 %
Undervisning	165 553	5,28 %	9 977	8,87 %
Helse- og omsorgstjenester	344 691	10,98 %	19 150	17,03 %
Kultur, underholdning og annen tjenesteyting	60 688	1,93 %	2 194	1,95 %
– Offentlig forvaltning	643 116	20 %	39 368	35,01 %
Inkl. offentlig forvaltning	3 781 543		151 823	

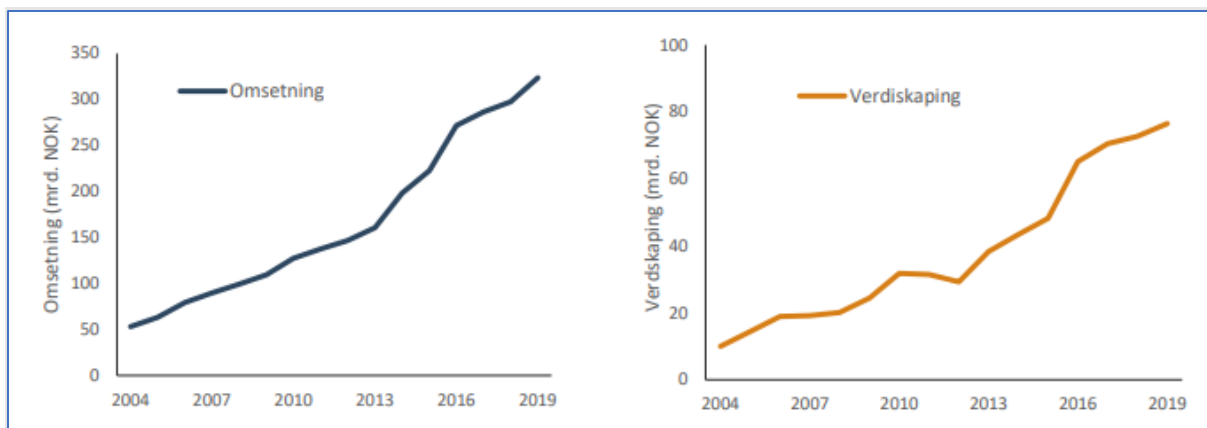
(Kilde: SSB 11713: Fylkesfordelt nasjonalregnskap, etter region, næring, statistikkvariabel og år)

Fiske, fangst og akvakultur

Sjømatnæringen i Troms og Finnmark sysselsatte direkte og indirekte 9900 personer i 2019. Dette utgjorde om lag 15 % av den samlede sysselsettingen i regionen. Som verdiskaper, sysselsettings- og bosettingsfaktor har sjømatnæringen stor betydning for kyst-Norge. Sjømatnæringens verdiskaping per sysselsatt er om lag dobbelt så høy som for norsk næringsliv (bortsett fra olje og gass) og over 30 % høyere enn i maritim næring (Menon Economics). Næringen har også store ringvirkninger utenfor det som normalt oppfattes som sjømatkommuner, Balsfjord for eksempel er den desidert største leverandørkommunen til sjømatnæringen, målt i kroner (NOFIMA 2018).

Utsiktene for videre vekst og utvikling innen sjømatnæringen i regionen er meget gode. Regionen har hatt en vesentlig høyere vekstrate enn resten av landet de siste 20 årene, og det er forventet at en vesentlig andel av den forventende veksten vil komme i nord.

Figuren viser utvikling i omsetning og verdiskaping i sjømatpopulasjonen i perioden 2004 – 2019.

(Kilde: Menon Economics)

Samspeillet mellom sjø og land er av særlig betydning for sjømatnæringen. Innen fiskeriene gir den sesongbaserte høstingen av havet, utfordringer i forhold til ønske om stabile arbeidsplasser på land. En utjevning av slike sesongvariasjoner har vist seg å være både utfordrende og vanskelig. Samtidig fordrer det store endringer i forhold til dagens fiskerier; flåtestruktur, driftsform og landingsmønster. Et bedre samspill mellom oppdrett og fiskeri vil kunne sikre en bedre tilpasning mellom arbeidsplasser og behovet for råstoff. En slik tilnærming gir også muligheter for å øke videreforedlingsgraden og verdiskapingen i regionen.

En forutsetning for økt vekst er bedre utnyttelse av eksisterende arealer og økt tilgang på nye og egnede arealer. Det er videre behov for økt kunnskap om kysten og havet, og ikke minst relasjonene mellom livet under vann og aktiviteten på land, for å sikre bærekraft. Et kapasitetsløft og et krafttak i forhold til økt sjøbasert havbruksforskning på oppdrett under arktiske miljøbetingelser, har stor betydning for å realisere potensialet for videre vekst i nord. Sjømatnæringens videre vekst handler også om infrastruktur og kraftbehov, dimensjonering av sjømathavner og -veier må tilpasses den aktivitet og de volum som forventes levert fra næringen.

En stor del av ringvirkningene fra sjømatnæringen skjer utenfor fylket (Menon Economics). Det ligger derfor et stort potensial i å utvikle og styrke lokale og regionale leverandører gjennom programmer som Leverandørutvikling Havbruk Nord. Det foreslåtte programmet for marin grunnkartlegging kan innebære en satsing på om lag 2,5 milliarder kroner og en kartleggingsaktivitet som vil pågå i minst 20 år fremover. Siden det meste, også når det gjelder kystareal, er i nord, vil det kunne åpne seg et helt nytt satsingsområde for leveranser og tjenester.

Jordbruk og skogbruk

De landbruksbaserte primærnæringene står for en samlet verdiskaping på 700 millioner kroner. Oversikter fra NIBIO viser en nedgang i verdiskapingen i landbruket på 25 % i fylket sammenlignet med 18 % på landsbasis, fra 2018 til 2019.

Tabellen viser de 10 største jordbrukskommunene i Finnmark og Troms etter verdiskaping	Verdiskaping (mill.kr)	Verdiskaping per innbygger (hele 1000)
Balsfjord	70,0	12,6
Alta	54,4	2,6
Målselv	44,9	6,7

Harstad	41,1	1,6
Kvæfjord	38,2	13,5
Tana	35,0	12,1
Tromsø	25,1	0,3
Sør-Varanger	15,1	1,5
Porsanger	11,0	2,7
Vadsø	7,6	1,3

Verdiskapingen i landbruksbasert industri (industri som er avhengig av landbruket) er i Troms beregnet til å utgjøre 676 millioner kroner (1 % av samlet verdiskaping i fylket). Av dette er utgjør verdiskapingen i næringsmiddelindustrien 99,4 % og da i tilknytning til Tine og Norturas anlegg i Harstad, Målselv og Balsfjord. Verdiskapingen i landbruksbasert industri i Finnmark er beregnet å utgjøre 85 millioner kroner i 2018. Av dette utgjør verdiskapingen i næringsmiddelindustrien 88 % og knyttes opp mot Tine og Norturas aktivitet i Karasjok, Tana og Alta.

Primærleddet i landbruket i Troms og Finnmark sysselsatte 1 682 personer. I tillegg kommer sysselsetning i landbruksbasert industri med 3 263 sysselsatte. Lønnsomheten i landbruket i Nord-Norge ligger stort sett litt over landsgjennomsnittet og viste en stigende tendens fram til 2015, men deretter lavere lønnsomhet. Gårdbrukerfamilier i Nord-Norge har hele perioden hatt lavere nettoinntekt enn landsgjennomsnittet. Noe av utfordringene i landbruks- og lokalmat-næringene er strukturene i dagligvarehandelen og næringens vanskeligheter med å komme inn på dette markedet.

Reindrift

Reindrift er en liten næring i nasjonal målestokk, men i samisk og lokal sammenheng har den stor betydning for økonomi, sysselsetting og kultur. Litt over 3000 mennesker er tilknyttet den samiske reindriften, 2200 av dem har tilholdssted i Finnmark. Antallet rein varierer fra år til år, men det finnes i dag om lag 250 000 tamrein i Norge, hvorav over 185 000 holder til i Finnmark. Det er om lag 550 aktive siidaandeler i Norge, med vel 3100 tilknyttede reieneiere.

Det gjennomsnittlige slakteuttaket på landsbasis er 33 %. De siste 5 årene utgjør dette ca. 85 000 dyr. I et normalår sendes det rundt 1100 tonn reinkjøtt ut i markedet i form av produkter med ulik bearbeidingsgrad. Markedet består av dagligvaremarkedet (forbruker), industri, hotell, restaurant og catering (proff).

De siste årene er kvalitet og historien bak produktene blitt stadig viktigere for forbrukerne. I et marked der matmangfold og matopplevelser blir stadig mer etterspurt, har reinkjøtt en naturlig plass. Etterspørselen etter reinsdyrkjøtt er god og fortsatt økende. Dette har også påvirket produsentprisen positivt. Det er mange muligheter knyttet til videreforedling av reinkjøtt og biprodukter fra rein og formidling av reindriftssamisk kultur og levesett. I et samarbeid mellom staten og reindriften er det opprettet et markedsutvalg med hovedoppgave å sikre reinkjøttet en positiv oppmerksomhet og bidra til kjøpsutløsende tiltak i forbruker- og proffmarkedet, hvor hensikten først og fremst er å øke etterspørselen etter reinkjøtt samt sikre et langsiktig salg og stabil etterspørsel.

Bygge og anleggsnæringen

Etter fiske, fangst og akvakultur er bygge- og anleggsbransjen den største næringen når vi ser på verdiskaping. Bygge- og anleggsnæringen hadde en verdiskaping på 8 869 mill. kroner i 2018 og sysselsatte 10 591 personer i 2018. Dette er også den næringen etter akvakultur med høyest vekst i verdiskapingen i perioden 2008 – 2018, og næringen med sterkest vekst de siste 5 årene.

Bygge- og anleggsnæringen er en svært sammensatt og fragmentert næring som favner mange ulike yrkesgrupper som alle på ulike måter bidrar i planlegging og gjennomføring av prosjekter. Digitalt Veikart 2.0 er en satsning som skal bidra til bedre lønnsomhet, der digitalisering ses på som den viktigste strategien for å møte den økte globale konkurransen. Næringen har over år hatt en stor etterspørsel etter arbeidskraft. Av Byggenæringens fremtidsbarometer 2020 fremgår det at 44 % av bedriftene ikke får tak i fagarbeidere og dette er også en av de næringene med høyest andel utenlandsk arbeidskraft.

Varehandel og reparasjon av motorvogner

Varehandel og reparasjon av motorvogner er den 3. største næringen i fylket med en verdiskaping på 8 204 millioner kroner, og 7,3 % av den totale verdiskapingen i fylket. Næringen hadde en økning i verdiskapingen på 3,3 % fra 2017 til 2018, mot 2 % økning på landsbasis. Ifølge tall fra Konjunkturbarometeret for Nord-Norge hadde 19 av kommunene i Nord-Norge en omsetning i detaljhandelen som er høyere enn det befolkningsgrunnlaget skulle tilsi. Kommunene Harstad, Tromsø og Alta har en rolle som regionalt senter for handel som tilstrekker seg kunder fra nærliggende kommuner.

Veksten er fortsatt positiv, men har vært lavere de siste årene. Næringen er fylkets største private arbeidsgiver og sysselsatte 13 977 personer i 2019, en nedgang på 1,49 % fra 2018. Varehandelen er en næring i endring og nasjonalt og internasjonalt ser en at store kjeder har gått konkurs, noe som også har fått konsekvenser for avdelinger lokalisert i Troms og Finnmark. Netthandelen vokser, og forbruksmønstre er i endring. Flertallet av de unge (18 -35 år) ønsker å gjøre alle sine kjøp på nett ifølge en undersøkelse fra Klarna «Nordmenns shoppingvaner på nett».

Industri

Industri består av flere ulike undergrupper, fra produksjon av nærings- og nytelsesmidler, produksjon av gummi og plastprodukter til perkusjon av metallvarer, totalt 24 ulike kategoriseringer. På landsbasis utgjorde verdiskapingen i industri 6,67 % av bruttoprodukt. I Troms og Finnmark bidro industrinæringene med 4,8 % av total verdiskaping. Næringen sysselsetter 6 512 personer i fylket, en nedgang på 0,55 % fra 2018.

Industrien i fylket er sterkt råvareorientert. Det drives næringsmiddelindustri, i vesentlig grad fra fiskeindustrien samt virksomheter som installerer og reparer maskiner, bygger eller vedlikeholder fartøyer. Verkstedindustrien er i stor grad lokalisert i Tromsø og Harstad.

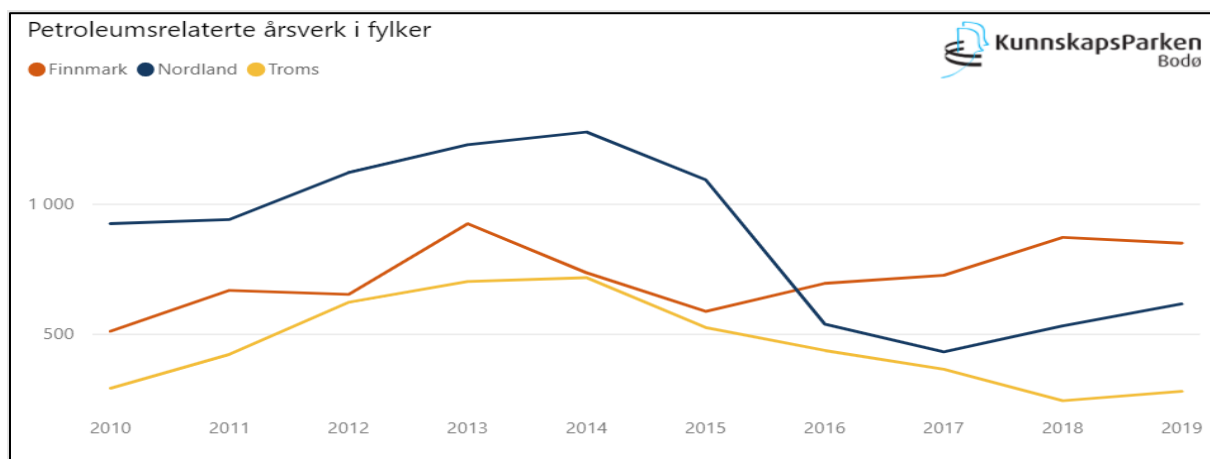
Sjømatindustrien deles inn i fiskeri, mottak, slakting, bearbeiding og foredling, og den omfatter både villfanget og oppdrettet fisk. Det er anslått at omtrent 50 % av villfanget fisk sendes i frossen tilstand ut av landsdelen, mens ca. 20 % av det som sendes ut er saltede og tørkede produkter. Hovedmengden av laks og ørret sendes i frossen tilstand fra slakteriene (kbnn.no).

Olje og gassnæringen

Olje og gass er ikke spesielt stor i fylket, imidlertid er leverandørindustrien tilknyttet olje- og gassnæringen betydelig. Næringen hadde en verdiskaping på 1 630 millioner kroner i 2018, 1,45 % av den totale verdiskapingen i fylket. Undersøkelsen Levert 2019 viser at petroleumsomsetningen i Troms og Finnmark var 2,48 milliarder kroner. Til sammenligning var omsetningen 1,45 milliarder i Nordland. Over en 10 års periode har leverandørindustrien hatt sterkest vekst i Finnmark.

Hammerfest er regionen med størst omsetning innen petroleumsnæringen. Fra Hammerfest ledes basefunksjonene som betjener felt i drift og letfelt, driftsorganisasjonen for Goliat-feltet samt Hammerfest LNG som prosesserer gassen fra Snøhvitfeltet. Tromsø har betydelige leveranser til petroleumsnæringen, hovedsakelig knyttet til marine tjenester, men også noe kunnskapsbaserte tjenester. Flere petroleumsselskaper er lokalisert i Harstad med lete-, utbyggings- og driftsorganisasjoner med Equinor som den største aktøren. Harstad har også en betydelig leverandørindustri. For aktiviteter i de østlige delene av Barentshavet brukes helikopterbasen i Kirkenes og Vardø som støtte for aktiviteter lengst nord og Kirkenes har en mekanisk industri med betydelige leveranser til denne næringen.

I 2019 var det 850 sysselsatte i petroleumsindustrien i Finnmark, 281 i Troms og 617 i Nordland. Sysselsetningsutviklingen i perioden 2010 til 2019 viser en tydelig nedgang som følge av fall i oljeprisen i 2014/2015. Vi ser også at antall sysselsatte ennå ikke er tilbake til nivået før nedgangen.

Kilde: Kunnskapsparken Bodø Levert 2019

Petroleumsnæringen er en viktig næring for fylket når det gjelder operatør- og produksjonsleddet og leverandørindustrien med tanke på lokale og regionale ringvirkninger. Den grønne omstillingen etterspør fornybar energi på bekostning av fossil energi, som betyr krav om omstilling i petroleumsnæringen.

Bergverksdrift

Omsetningen i mineralnæringen i Troms og Finnmark i 2018 var 332 millioner kroner, 0,30 % av den totale omsetningen. Næringen sysselsatte 1 244 i 2019, en nedgang på 5,4 % fra 2018 og andel sysselsatte utgjør 7,3 %.

På landsbasis økte omsetningen av mineralske råstoffer med 4,4 % fra 2018 til 2019 med en omsetningsverdi på 11,6 milliarder kroner. Det er innenfor metallisk malm det er størst prosentvis

økning i omsetning fra 2018 til 2019, med en økning på 27 % fordelt på de fem råstoffgruppene byggeråstoff, industrimineraler, metalliske malmer, naturstein og energimineraler. Sydvaranger gruve i Sør-Varanger kommune utviner jernmalm og forbereder nå ny oppstart samtidig som prisene på jern traff en ny topp i desember 2020. Nussir gjenopptar gruvedrift i Hammerfest kommune med fokus på kobbermalm, og forekomstene inneholder også gull, sølv, platina og palladium. Metallene fra de to gruvene er etterspurt med markeder både i Europa og Asia.

I tillegg er det aktivitet til Skaland Grafittverk på Senja, Elkems aktivitet i Tana og Sibelco Nordics aktivitet på Stjernøya. Troms og Finnmark har også produksjon innen grustak og steinbrudd for bygningsmaterialer og betongråstoff.

Reiseliv

En analyse gjennomført av Menon Economics viser at over 13 av fylkets 39 kommuner har en høy andel av verdiskaping og sysselsetning innen reiselivsnæringen. Reiselivsaktørene favner bransjene overnatting, servering og aktiviteter/kultur og tre ulike hovedkategorier innenfor SSB statistikken, imidlertid gir ikke SSB statistikken noe godt bilde av reiselivsnæringen. Den statistikken som er benyttet for reiselivsnæringen er i all hovedsak hentet fra NHO Reiseliv.

Reiselivsnæringen i Troms og Finnmark har opplevd en eventyrlig vekst de siste 10 årene og verdiskapingen har vokst med over 300 % i denne perioden, til sammenligning har det i Sogn og Fjordane vært vekst på 400 % og i Akershus og på Svalbard på over 200 %.

Ifølge tall fra NHO Reiseliv hadde reiselivsnæringen i Nord-Norge en omsetning i 2019 på 20,5 milliarder kroner, en verdiskaping på 9,6 milliarder kroner og sysselsatte 17 259 personer. Reiselivsnæringen utgjør 7,2 % av samlet sysselsetting i Nord-Norge.

Sysselsatte i 2019

	Samlet	Overnatting	Servering	Transport	Opplevelser	Formidling
Troms	6 621	1 170	2 139	2 026	937	349
Finnmark	2 590	616	657	685	439	193

Omsetning 2019

Troms	7 634	1 417	1 683	2 682	1 335	497
Finnmark	3 043	754	685	856	543	205

(Kilde: NHO Reiseliv, Nordnorsk Reiselivsstatistikk på www.reiselivinord.no)

Den enorme veksten i turismen og særlig vinterturisme, har gitt grobunn for mange aktører, også aktører som velger å stå utenfor det etablerte samarbeidet i næringen. Det har vært fokus på bærekraftig besøksforvaltning og bærekraftig reisemålsutvikling, og flere destinasjoner har fått sertifisering som et bærekraftig reisemål. Fortsatt tilrettelegging for organiseringen av et godt samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunene og reiselivsnæringen er en forutsetning for å lykkes med en bærekraftig reisemålsutvikling.

Globale trender tilsier at Troms og Finnmark kommer til å få en sterk økning i tilstrømmingen av besøkende i årene som kommer, fylket har mange av de attributtene som framtidens reisende søker. Unike kultur- og naturopplevelser som naturen, nordlyset, vidda, fjordene og fjellene og samisk

kultur sammen med et arktisk klima med fravær av «people pollution», er verdier som er høyt verdsatt i en rekke globale markeder. Kulturturister har særlig høyt forbruk innen museer, shopping, opplevelser og ikke minst måltidsopplevelser.

I tillegg til å skape reiselyst for nasjonale og internasjonale besøkende bidrar reiselivsnæringen å opprettholde viktig infrastruktur. Næringen er også en viktig premissgiver for jobbskaping og bolyst i mange av kommunene i fylket. Noen av forutsetningene for å kunne videreutvikle en bærekraftig reiselivsnæring ligger i økt profesjonalisering, markedsføringen og tilgjengeligheten av opplevelser.

Kreative næringer

Kreativ næring er både en regional og nasjonal vekstnæring med stort verdiskapingspotensial. Forskning på kulturnæringene nasjonalt og internasjonalt viser at dette er næringer som gir en rekke ringvirkninger i lokalsamfunnet i tillegg til arbeidsplasser, verdiskaping og økonomisk vekst. Økt bostedsattraktivitet, økt besøksattraktivitet og økonomiske ringvirkninger for andre næringer, er blant disse faktorene.

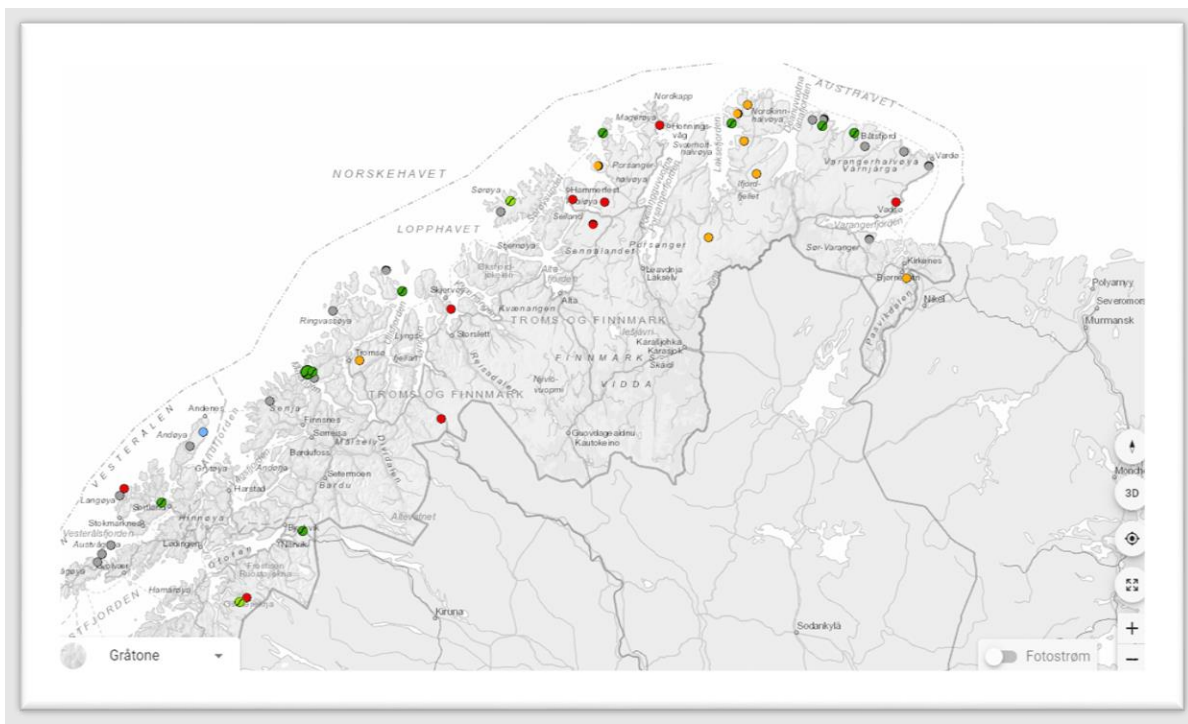
Den kreative næringen preges av å være svært variert og inkluderer aktører fra både kultursektoren (litteratur, musikk, film, scenekunst, kunst, kunsthåndverk, museum, dataspill) og mediesektoren (TV, radio, aviser og magasiner) i tillegg til andre kreative bransjer (design, arkitektur, reklame og events).

Fornybar energi

Elektrisitet-, gass- og vindkraft er en voksende næring i fylket. De siste tallene fra SSB viser en økning i verdiskapingen på over 20 % fra 2017 til 2018, fra 3 566 millioner til 4 466 millioner kroner. Næringen sysselsatte rundt 1650 mennesker i 2018 med en økning på 3,54 % til 2019.

Også i vårt fylke er det store utfordringer med forsyningssikkerheten og industriutvikling. Statnett forventer en dobling av kraftbehovet i Finnmark innen 2030 og har søkt konsesjon for bygging av 420 kW linje fra Skaidi til Varangerbotn. Linjen er helt avgjørende for nordnorsk næringslivet og er en videreføring av 420 linjen fra Lofoten – Balsfjord. Vindkraft en av de viktige kildene til fornybar energi og har i dag en samlet effekt på landsbasis på 2 444 MW. I Troms og Finnmark er det 7 kraftverk som til sammen har 508 MW installert effekt.

Kartet viser oversikt over igangsatte anlegg: igangsatt/under bygging (grønn), konsesjon er under behandling (gul) og konsesjon avslått (rød).

(Kilde: NVE, Vindkraft NVE kart)

Hydrogen er en energibærer med potensial til å bli et viktig element i en grønn omstilling, Troms og Finnmark har svært gode naturgitte forutsetninger for produksjon av både «blått» og «grønt» hydrogen. Dette er bakgrunnen for prosjektet Hydrogenstrategi for Troms og Finnmark som har til hensikt å legge grunnlaget for en lønnsom overgang til økt bruk av hydrogen som energibærere. I Berlevåg produseres hydrogen fra vindkraftanlegget på Raggovidda og det er også etablert en industripark for å nyttiggjøre seg sidestrømmene fra hydrogenproduksjon.

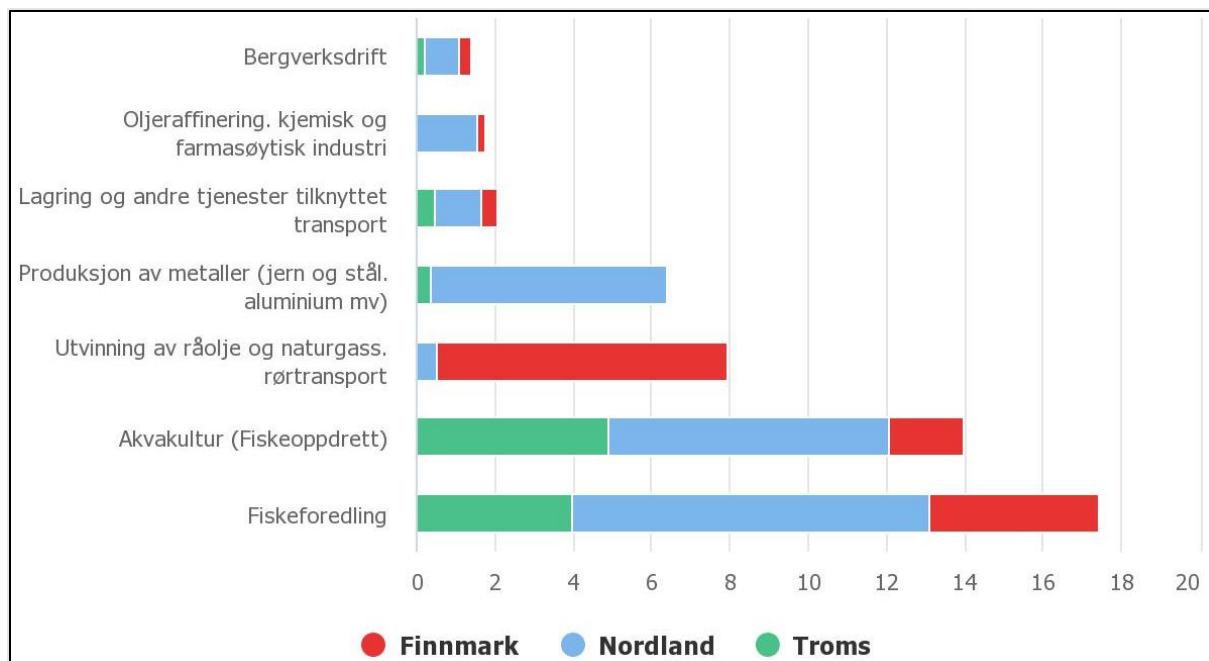
Eksport og internasjonale markeder

Den del av næringslivet som har verdiskaping i ressurs basert virksomhet er i all hovedsak eksportrettet og verdiskapingen skjer langs kysten. Internasjonale markeder er dermed avgjørende for store deler av næringslivet i vår region, sett i forhold til markedet for varer, tjenester, logistikk, produkter, teknologi og energi og reiseliv. Store deler av næringslivet er avhengig av utenlandsk arbeidskraft og virksomheter har behov for tilgang til det internasjonale kapitalmarkedet. Næringsliv og offentlig sektor i fylket har høy kompetanse på å forholde seg til disse markedene, men det er fremdeles behov for å bygge opp kunnskap og infrastruktur for regionens posisjon, kunnskap og interaksjon med dem.

Det er viktig for vår regions samfunns- og næringsutvikling å både forstå, tilpasse oss og også finne muligheter innenfor de store globale trendene. En metodisk tilnærming kan hente inspirasjon fra EUs arbeider med megatrendenes betydning for samfunnsutvikling; The European Strategy and Policy Analysis System, hvor det er utarbeidet et veikart for å håndtere utfordringer og realisere muligheter knyttet til klimaendring, demografi, urbanisering, økonomisk utvikling, energiforbruk, telekommunikasjon og geopolitikk. En slik kunnskapsetablering vil være en oppgave for det regionale forvaltningsnivået. Effektive kommunikasjon- og transportløsninger som ivaretar næringslivets transportbehov, er viktig for en lønnsom og bærekraftig utvikling.

I 2019 utgjorde fastlandseksporten 472 926 millioner kroner på landsbasis, en økning på 3,1 % sammenlignet med samme periode i 2018. Statistikken tar utgangspunkt i produksjonsfylke. Økning i eksport fra Troms og Finnmark fra 2018 til 2019 var på henholdsvis 11,34 % i Troms og 23,77 % i Finnmark. Totalt står Troms og Finnmark for 4,12 % av den totale eksporten i Norge.

Tabellen under viser eksport fra utlandet fra de tre nordnorske fylkene i 2018 etter næring.

(Kilde: Konjunkturbarometeret for Nord-Norge)

I 2019 utgjorde den samlede eksporten av sjømat fra regionen om lag 17,5 milliarder kroner. Sjømaten eksporteres til de fleste land i verden, men en stor del av eksporten går til EU. Noe av sjømaten eksporteres som ferdige produkter, men mesteparten går som råvare til videreforedling. For eksempel ble bare 16 % av den norske oppdrettslaksen foredlet i en eller annen form før den ble fraktet ut av landet. Til sammenligning utgjorde eksportinntektene fra reiselivsnæringen (utenlandske besøkende) ca. 4,1 milliarder kroner i 2019, ifølge beregninger fra Menon og NHO reiseliv.

I de senere år har EU fått en økende interesse for nordområdene og Arktis. Dette innebærer, sammen med en stadig utvidelse av EØS-avtalen, at EUs politikk i større grad påvirker nordnorske forhold. Gjennom EØS avtalen har EUs lovgivning betydning for norske og nordnorske forhold, innen områder som næringsutvikling, arbeidsliv og arbeidsmarked, mat, transport, energi, klima og miljø. Europa er det viktigste eksportmarkedet for norsk næringsliv, og økt næringssamarbeid over landegrensene er vesentlig for en positiv økonomisk utvikling i vår region. I tillegg har EU en rekke økonomiske verktøy og ordninger som kan benyttes av nordnorske aktører. ^[1]

EUs regler om de fire friheter, statsstøtte og offentlige anskaffelser skal bidra til like konkurransevilkår i EU/EØS og setter rammer for hva både nasjonale og regionale myndigheter kan foreta seg. Programsamarbeidet i EU gir mulighet for både fylkeskommune og andre aktører å delta i prosjekter innenfor felt som kultur, FoU, innovasjon, kommunikasjon og transport, næringsutvikling. Gjennom Horisont 2020, Interreg og Kolarctic har mange nordnorske aktører tatt i bruk midler gjennom EUs programsamarbeid og bidratt til både verdiskaping, kunnskapsutvikling og sysselsetting.

Tilgang på kapital

Ifølge en undersøkelse gjennomført av Kunnskapsparken Bodø på vegne av Konjunkturbarometeret for Nord-Norge i september 2020, hadde utenlandske selskaper og investorer totale eierinteresser verdt 16,7 milliarder kroner i Nord-Norge i 2018. Eierskapet er i stor grad konsentrert rundt kommuner med råvarebaserte næringer som industri (31 %) transport og lagring (16 %) og oppdrett (14 %). 44 % av disse investeringer var i Troms og Finnmark.

Generelt er direkte investeringer i andre land markedsmotivert, kostnads- og effektivitetsmotivert, ressurs- eller diversifiseringsmotiverte. Utenlandske investeringer i Norge har i hovedsak vært motivert ut fra et ønske om tilgang til naturressurser

SSB viste en totalbeholdning av utenlandske direkte investeringer i Norge på 1,260 milliarder kroner i 2018. En analyse gjennomført av Menon Economics viste at 68 % av disse investeringene i 2016 var lokalisert i Rogaland og Oslo. Av direkte investeringene i Nord-Norge var 41 % koblet til bedrifter med hovedkontor i landsdelen, mens 59 % var koblet til bedrifter med hovedkontor andre steder i Norge.

Utenlandske direkteinvesteringer omfatter investeringer i næringsvirksomhet i andre land enn der investoren hører hjemme. Gjennom slike investeringer har investoren til hensikt å etablere en varig økonomisk forbindelse og utøve effektiv innflytelse på virksomheten. For at investeringen skal regnes som direkteinvestering må investoren eie mer enn 20 %.

Som flere andre regioner i det nordlige Arktis, har Troms og Finnmark en svakere tilgang på privat kapital sammenlignet med det nasjonale nivået (*OECD studie 2017, Politisk plattform*). EU referer til disse regionene som «Northern Sparsely Populated Areas» (NSPA) eller «nordlige spredt bebodde områder». Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) utarbeidet i 2017 en studie på NSPA, og trekker her frem behovet for nasjonale og regionale initiativ og samarbeid for å trekke kapital til regionen. På regionalt nivå anbefaler OECD-studien blant annet å øke engasjementet for små- og mellomstore bedrifter via innovasjons- og bedriftsstøtteprogrammer gjennom regionalt samarbeid for å kunne maksimere fordelene med relativt små forsknings- og innovasjonsmidler.

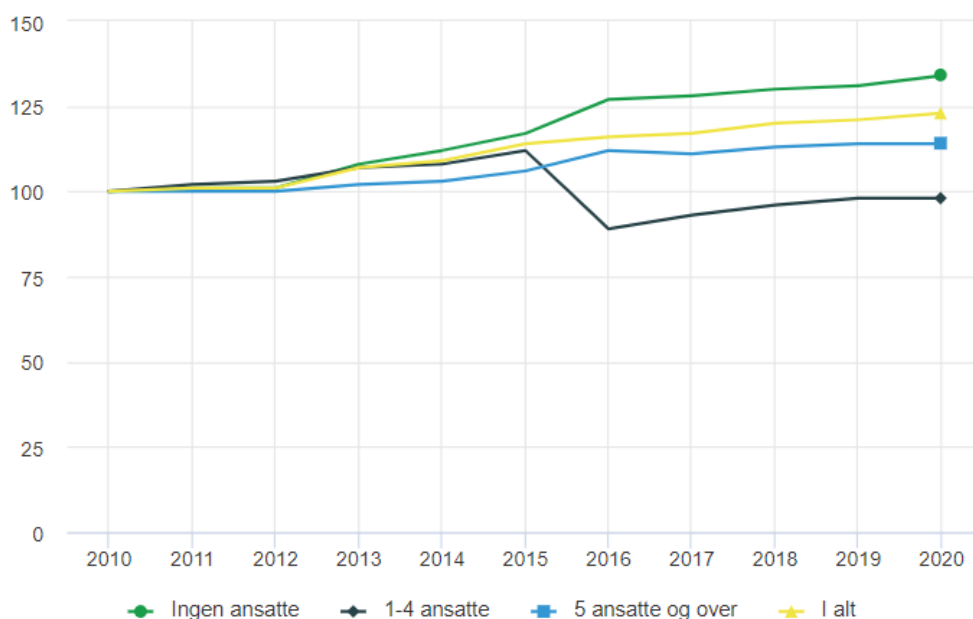
De nordnorske fylkeskommunene har siden 2018 samarbeidet med naboregioner i nordlige Finland og nordlige Sverige om utfordringer knyttet til kapitaltilgang. På bakgrunn av dette samarbeide er Arctic Investment Platform etablert. Gjennom eierskap i Nord-Norgekontoret i Brussel og medlemskap i Arktisk Økonomisk Råd er fylket i posisjon til å påvirke internasjonal politikutvikling som er viktig for vårt næringsliv. Fylkeskommunene er også en viktig nettverksaktør i formelle samarbeid med regioner som vi har fellestrekk med gjennom nevnte Arktisk Økonomisk Råd, Nordisk Atlantisk Samarbeid (NORA) og High North Atlantic Business Alliance.

Næringslivsstrukturer i Troms og Finnmark

Det var 591 000 virksomheter i Norge 1. januar 2020, en økning på 23 prosent over de siste ti årene. I Troms og Finnmark var tilsvarende økning på ca. 18 %. De aller fleste virksomhetene i landet er svært små. Hele 66 % har ingen ansatte i 2020, mens kun 0,6 % har 100 ansatte eller mer.

Alle fylkene har hatt en økning i antall virksomheter siste tiår. I Trøndelag og Troms og Finnmark økte antall store virksomheter mer enn i de andre fylkene. Det har altså ikke skjedd noen sentralisering av virksomhetene de siste ti årene. Det har riktignok blitt vanligere i det sentrale østlandsområdet enn i

resten av landet å starte for seg selv uten ansatte, men størst vekst i antall store virksomheter finner vi i Nord- og Midt-Norge (Kilde: SSB, Virksomheter, foretak og regnskap).

Kilde: Virksomheter, Statistisk sentralbyrå.

Næringslivet i Troms og Finnmark er som i landet for øvrig preget av små og mellomstore bedrifter og med varierende vekst i verdiskaping, innovasjon og sysselsetting både i forhold til geografisk beliggenhet og bransjen/sector. Utfordringene knyttes oftest til graden av omstillingsevne i forhold til markedsendringer, teknologiutvikling og innovasjon.

En rekke undersøkelser viser at behovet i næringslivet for tilførsel av private investorer og risikovillig kapital er stort, som tidligere omtalt. En av utfordringene er mangel på lokalt eierskap, og dermed vilje til reinvestering og ytterligere vekst.

Tabellen under viser. Tabellen viser en økning i antall foretak med god utvikling fra foregående år. Bedriftstettheten i forhold til innbyggertallet er også økende.

Utvikling i antall bedrifter fra 2005 – 2019	År	Antall bedrifter	Endring fra forrige år		Bedriftsbestanden i %		Antall per 100 innb
			Antall	Prosent	Landet	Fylket	
Troms og Finnmark	2005	20 961	-78	-0,4	4,858	100	9,28
Troms og Finnmark	2006	21 572	611	2,9	4,774	100	9,52
Troms og Finnmark	2007	22 049	477	2,2	4,694	100	9,72
Troms og Finnmark	2008	21 704	-345	-1,6	4,655	100	9,56
Troms og Finnmark	2009	21 639	-65	-0,3	4,631	100	9,49
Troms og Finnmark	2010	22 373	734	3,4	4,645	100	9,75
Troms og Finnmark	2011	22 082	-291	-1,3	4,545	100	9,56
Troms og Finnmark	2012	22 074	-8	0	4,532	100	9,50
Troms og Finnmark	2013	23 092	1 018	4,6	4,496	100	9,83
Troms og Finnmark	2014	23 643	551	2,4	4,489	100	9,97
Troms og Finnmark	2015	24 603	960	4,1	4,496	100	10,29
Troms og Finnmark	2016	25 221	618	2,5	4,512	100	10,50

Troms og Finnmark	2017	25 576	355	1,4	4,526	100	10,58
Troms og Finnmark	2018	26 013	437	1,7	4,508	100	10,72
Troms og Finnmark	2019	26 448	435	1,7	4,545	100	10,88

(Kilde: Kommuneprofilen, bedriftsbestand og bedriftstetthet)

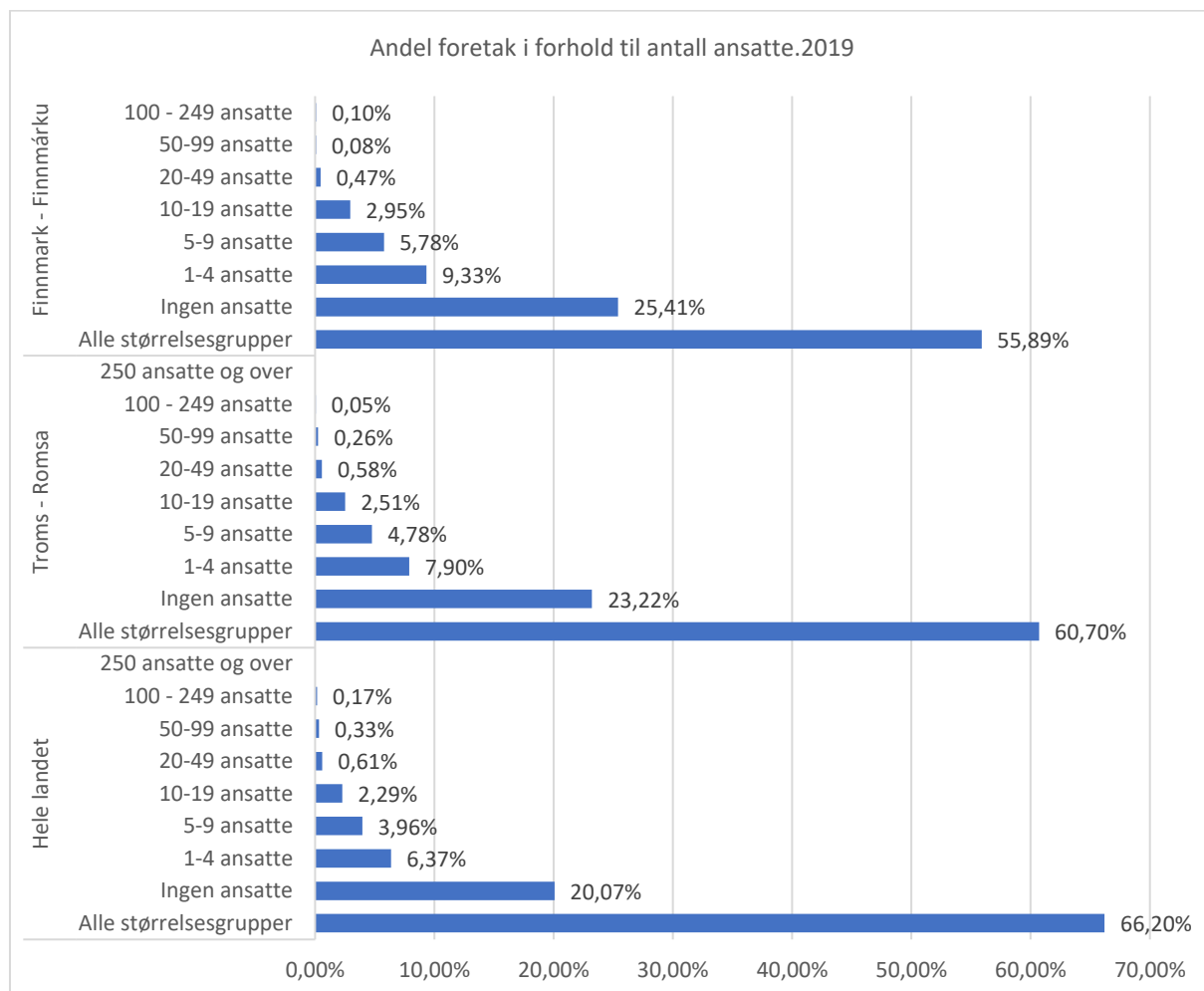
Bedriftstetthet er et mål på hvor mye privat næringsliv det er i et område, og måles ved antall sysselsatte i privat og offentlig sektor per innbygger. Næringsstettheten er konjunkturavhengig og økte i fylket frem til finanskrisen og tok seg opp igjen fra 2010. Bedriftstettheten har fra 2010 vært økende, men noen lavere enn landsgjennomsnittet.

Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift, jordbruk, skogbruk og fiske er de dominerende næringene i forhold til antall bedrifter, med en andel på henholdsvis 16,3 og 15,8 % av bedriftene i fylket. Innenfor teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift er 54 % av bedriftene innen omsetning og drift av fast eiendom. Innen Jordbruk, skogbruk og fiske er det forholdsvis lik andel mellom jordbruk og fiske, fangst og akvakultur med 47 % og 49 %. Andre store bransjer er oppføring av bygninger, bygge- og anleggsvirksomhet, detaljhandel og omsorgstilbud som barnehage og botilbud.

		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bedrifter i alt	23 643	24 603	25 221	25 576	26 013	26 448	
01-03 Jordbruk, skogbruk, fiske		3 959	3 981	3 993	3 974	4 089	4 179
05-09 Bergverk og Utvinning	78	87	92	91	95	96	
10-33 Industri		854	868	909	921	937	938
35-39 Elektrisitet, vann, renovasjon	209	202	210	209	212	205	
41-43 Bygge og anleggsvirksomhet		2 403	2 526	2 641	2 648	2 725	2 760
45-47 Varehandel, motorvognreparasjon	2 860	2 904	2 928	2 889	2 885	2 859	
49-53 Transport og lagring		1 224	1 265	1 246	1 265	1 244	1 265
55-56 Overnatting og servering	699	738	776	810	824	851	
58-63 Informasjon og kommunikasjon		755	793	817	828	874	894
64-66 Finansiering og forsikring	133	142	142	137	131	136	
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift		3 689	3 907	4 054	4 148	4 237	4 300
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	1 010	1 080	1 153	1 253	1 319	1 407	
84 Offentlig administrasjon, forsvar		498	502	505	500	490	488
85 Undervisning	795	878	917	927	927	941	
86-88 Helse og sosialtjenester		2 687	2 833	2 899	2 950	2 960	2 954
90-99 Personlig tjenesteyting	1 761	1 854	1 897	1 985	2 029	2 128	
00 Uoppgett næring		29	43	42	41	35	47

Kilde: Kommuneprofilen bedriftsstruktur etter næring

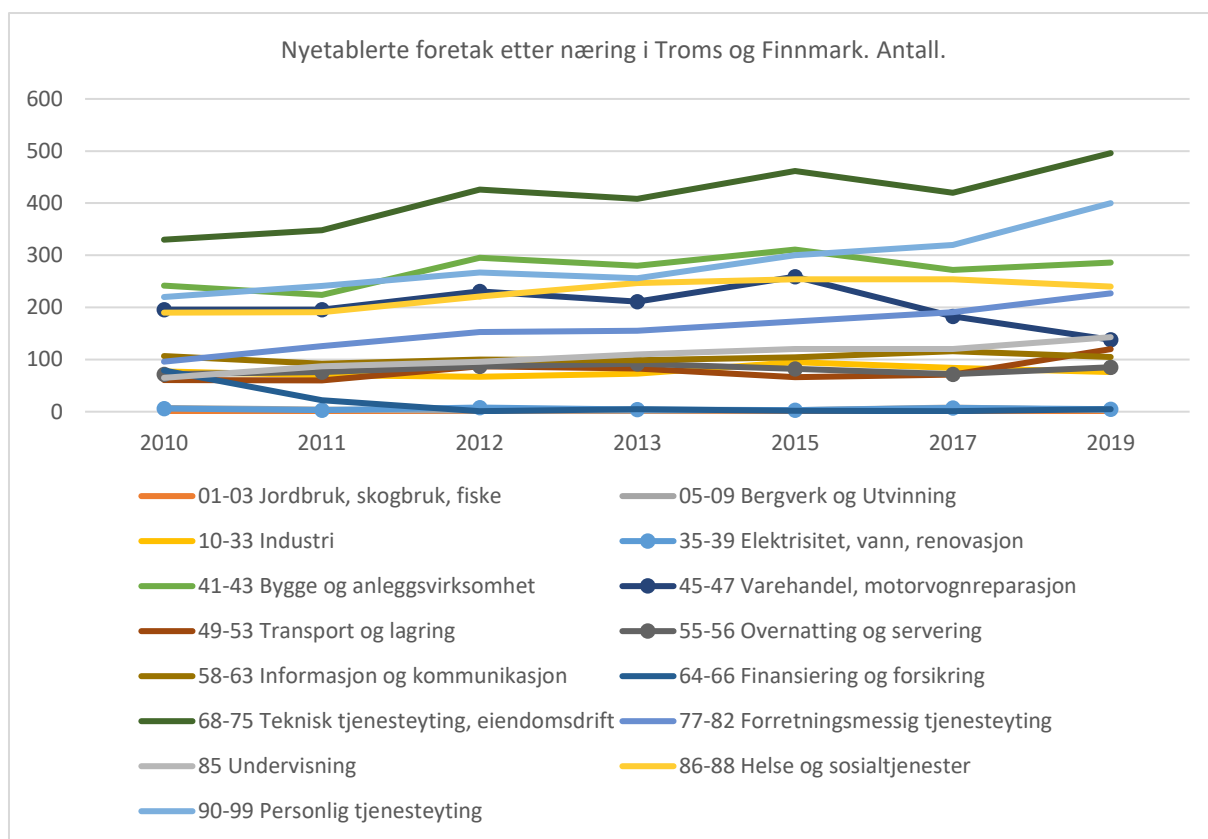
I forhold til landsgjennomsnittet (66 %) har Troms og Finnmark en lavere andel av foretak med ingen ansatte (59 %). Andelen foretak med 1 – 4 ansatte er noe høyere i Troms (25,4 %) og Finnmark (23,2 %) i forhold til landsgjennomsnittet. Ellers ser vi at det er marginale forskjeller mellom forholdet mellom antall foretak og gruppering av ansatte. Noe som indikerer at strukturene i foretakene er forholdsvis lik over hele landet.

Kilde: SSB tabell 07196

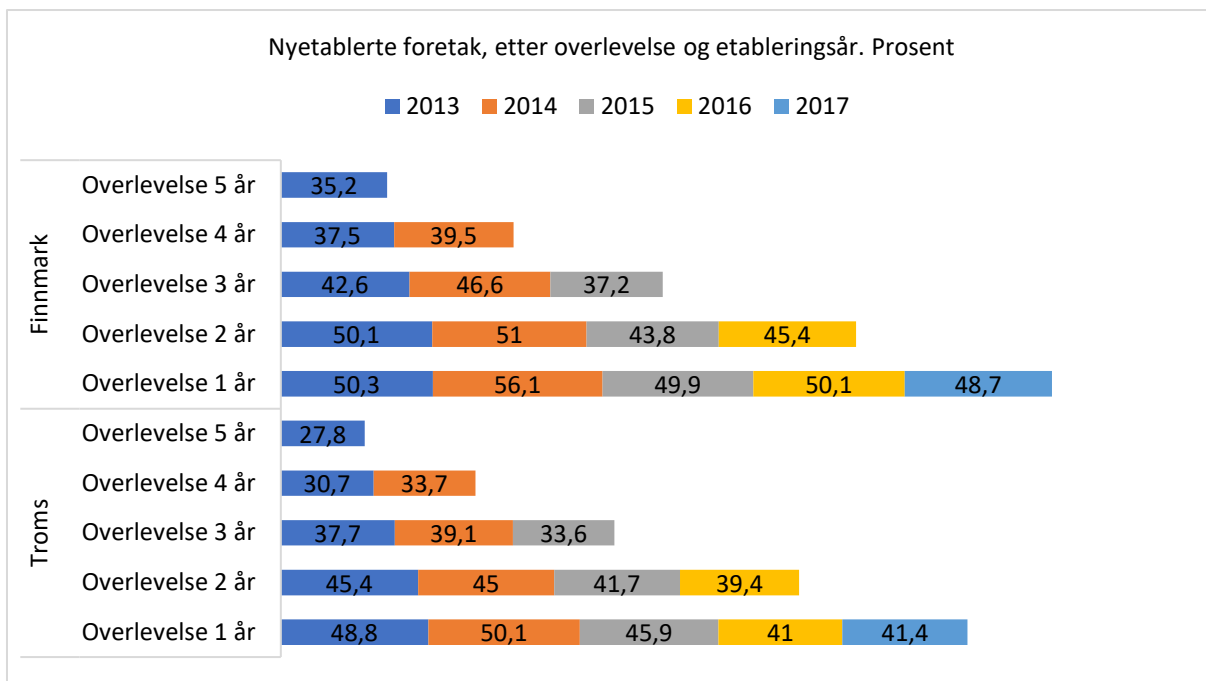
Antall nyetableringer gir et bilde på den økonomiske utviklingen der en positiv utvikling i antall nyetablerte foretak spiller optimisme og vekst. Det er et sunnhetstegn i økonomien at det er mange nystartede bedrifter. Nye virksomheter skaper arbeidsplasser og kommer forbrukerne til gode med nye løsninger og konkurransedyktige priser. Oversikt over antall nyetableringer i Troms og Finnmark de siste 5 årene viser en økning på 9,66 % i Finnmark og 17,63 % i Troms. På landsbasis var denne økningen 13,16 % for samme periode.

De næringer med flest nyetableringer er teknisk tjenesteyting, personlig tjenesteyting og bygge- og anleggsvirksomhet. Næringer med en negativ utvikling i antall nyetableringer er varehandel, finansiering og forsikring samt bergverk og utvinning.

Kilde: Kommuneprofilen

Vel så viktig som antall nyetableringer er oversikten over overlevelsesgraden. I Troms og Finnmark har andelen bedrifter som overlevde de tre første årene gått ned i perioden 2013 til 2017, mens andelen som overlevde de fire første årene har økt. Dette samsvarer med utviklingen ellers i landet. Konkursrisikoen er noe større enn tidligere, men samtidig har den generelle trenden lenge vært at over 70 % av nystartede bedriftene ikke er aktive etter 5 år.

Kilde. SSB. Nyetablerte foretas overlevelse og vekst

De langsiktige effektene av covid19-pandemien er for tidlig å konkludere om. Men de kortsiktige effektene på arbeidsmarkedet inkluderer selvfølgelig en økning i konkurser og arbeidsledighet og et ukjent antall foretak i dvale eller nærings-satsinger på vent.

3.4 Virkemiddelapparat og regional næringsutvikling

Utvikling av Nordområdene er i stor grad sektorovergrepene. Sentrale problemstillinger vedørende nasjonal nordområdepolitikk er demografiske utfordringer, bosetting, ungdom, næringer høyere opp i verdikjeden, kapitaltilgang og bearbeiding av råvarer. Kunnskap, produkter og teknologi fra nord utgjør viktige verdier både nasjonalt og internasjonalt. Geopolitikk og forholdet til våre arktiske naboland har en direkte innvirkning på de samfunnsmessige forholdene i nord. Samtidig utgjør bosetting i nord en grunnstein for en stabil sikkerhetspolitisk situasjon i nordområdene.

Virkemiddelapparatet i Troms og Finnmark inkluderer Innovasjon Norge, SIVA, Forskningsrådet, fylkeskommunen, kommuner og Fylkesmannen. I tillegg kommer nasjonale ordninger som er søkbare, blant annet Kulturrådet, ENOVA med flere.

Innovasjon Norges midler er rettet mot enkeltbedrifter eller enkeltforetak. Oppdragsgiverne inkluderer, foruten fylkeskommunen, Kommunal og moderniseringsdepartementet, Nærings og fiskeridepartementet, Landbruks- og matdepartementet med flere.

SIVA jobber gjennom næringshager og inkubatorer, Forskningsrådet fokuserer på forskningsprosjekter, fylkeskommunen jobber mer tilretteleggende mot samfunnsutvikling generelt og til dels næringslivet gjennom satsinger som treffer hele bransjer eller klynger av bedrifter mens kommunene bruker sine kommunale næringsfond etter egne regler. Fylkesmannsembetet har ulike støtteordninger hvor noe også slår ut på næringsvirksomhet.

Foruten fylkeskommunens og kommunenes egne avsetninger til næringsfond er de øvrige virkemidlene tildelt fra statsbudsjettet, underlagt ulike forskrifter for å bygge opp om spesifikke innsatsområder. Disse er gjenstand for politiske skiftninger og sentrale prioriteringer.

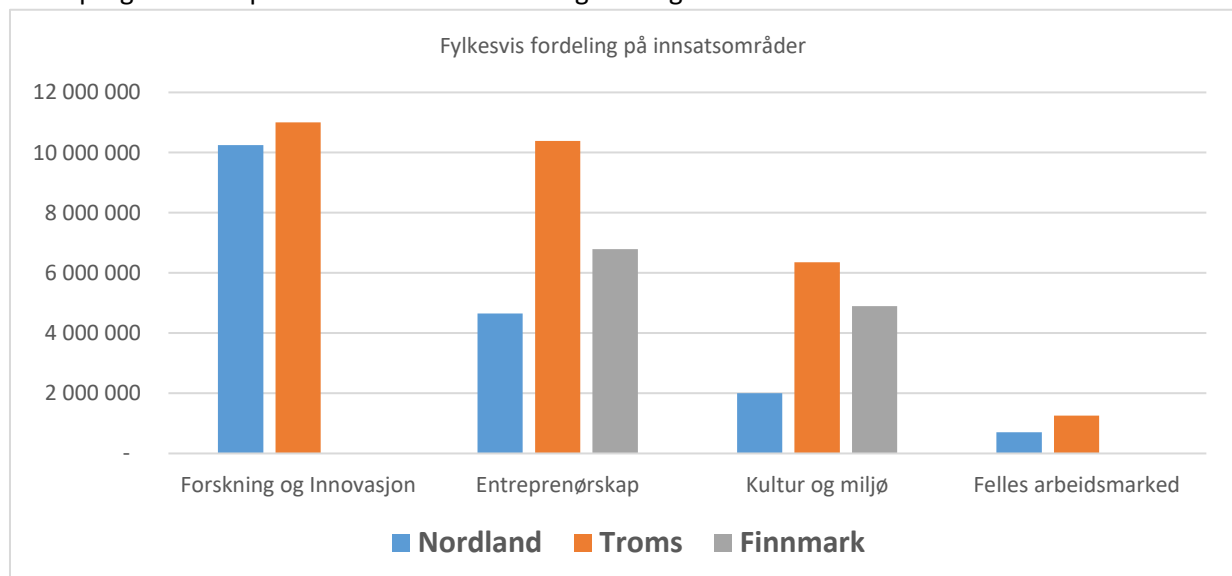
At det offentlige i perifere strøk er tildelt midler med utgangspunkt i distriktsindeksen gjør at midlene bøtter på en skjevhet i kapitaltilgangen og sikrer vekst også der hvor det normalt er mindre kapitalsterke miljøer. Et eksempel er reiselivsutviklingen i Nord-Norge som er understøttet av betydelig innsats både fra regionalt og statlig nivå i perioden fra opprettelsen av Nordnorsk Reiseliv AS og frem til nå.

Barentssamarbeidet, Nordkalottsamrådet og de bilaterale samarbeidsavtalene er viktige for å løse felles utfordringer i nordområdene. Interreg er av de viktigste verktøy for å skape innhold i disse samarbeidskonstellasjonene gjennom konkrete initiativ og prosjekter.

Fra 2014 må alle regioner som skal motta midler fra det europeiske utviklingsfondet ha en regional utviklingsstrategi basert på smart spesialisering, og som er godkjent av EU-kommisjonen. Det fokuseres på å styrke utviklingen på de næringsområdene der regionen effektivt kan koble ressurser og kompetansefortrinn med markedspotensialer, samt det å ha en felles plattform og referansegrunnlag i samarbeid med andre europeiske regioner. Smart spesialisering som metode kan plassere regionen nærmere våre nabo-regioner i Finland og Sverige gjennom å benytte samme type verktøy for å identifisere og fokusere på næringer som vil løfte regionen gjennom det grønne skiftet og inn i fremtidens samfunns- og næringsliv.

Det er stor interesse for grenseoverskridende prosjektsamarbeid og flere prosjekter har bidratt til å styrke regionens mobilisering opp mot programmer som Horisont 2020. Et eksempel på dette er Arctic Five, et samarbeid innen arktisk forskning. Prosjekter og prosjektresultater blir ofte fanget opp av næringslivet og forskningsinstitusjoner i regionen.

Den fylkesvise fordelingen av statlige Interreg midler innen de fire satsningsområdene for Interreg Nord-programmet i perioden 2014 – 2020 fremgår av figuren under.

(Kilde: regionalforvaltning.no)

Midlene fra KMD finansierer 41 % av disse utviklingsprosjektene, mens den regionale medfinansieringen utgjør 32 %. Dette viser at den regionale medfinansieringen har stor betydningen for det grenseoverskridende samarbeidet.

Interreg	Regional medfinansiering	Privat kapital	Egeninnsats	
	41 %	32 %	12 %	15 %

Kilde: regionaltforvaltning.no

3.5 Kompetansebehov og kompetanseutvikling

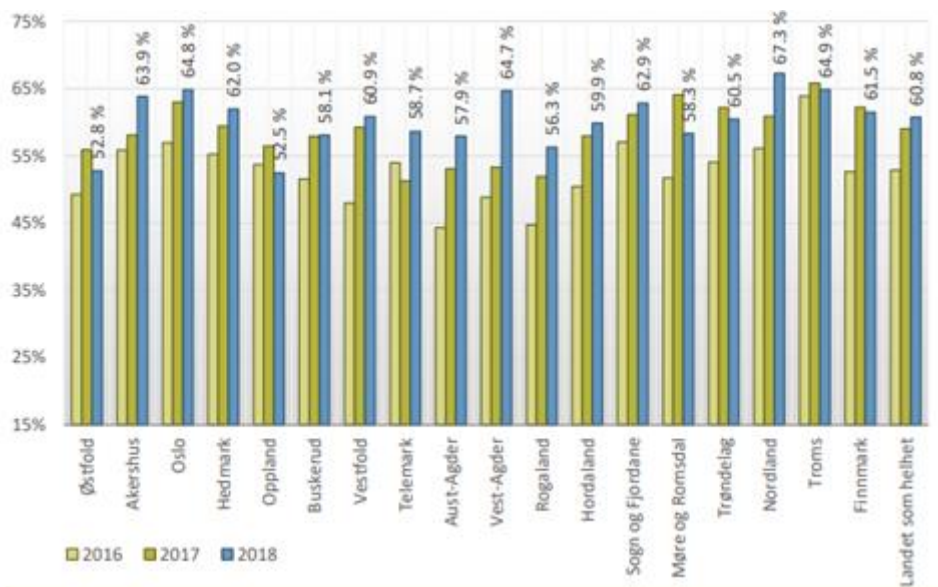
Vi må fremover regne med store endringer i kompetansebehovet. Både som følge av aldrende befolkning, men også som en konsekvens av digitalisering og innovasjon. Regjeringens kompetansebehovsutvalg antyder at det i fremtiden blir behov for et bredere sett av kompetanse og at evnen til å erverve ny kompetanse blir viktigere. Det er behov for god grunnkompetanse og utdanning på minst videregående nivå. Mange lokalsamfunn vil få store demografiske endringer med færre yrkesaktive bak hver pensjonist. Flere eldre og lavere innvandring vil føre til nedgang i folketallet. Denne utviklingen gjør at det kan bli særlig utfordrende å rekruttere til mindre arbeidsmarkeder. De demografiske endringene vil skape et betydelig gap mellom forventet behov for arbeidskraft og forventet tilgjengelig på arbeidskraft.

Behovet for og tilgangen til kvalifisert arbeidskraft

Det har vært stor sysselsettingsvekst i Nord-Norge fra 2000 og framover, men veksten er ujevnt fordelt. Kommunene Tromsø, Bodø og Vest-Finnmark regionen har hatt sterkest vekst. Demografisk stiller Nord-Norge svakt de neste 20 -30 årene, om det ikke skjer klare trendskifter. Aldrende befolkning, lav andel unge, og kun få regioner med fødselsoverskudd gir et utfordrende utgangspunkt.

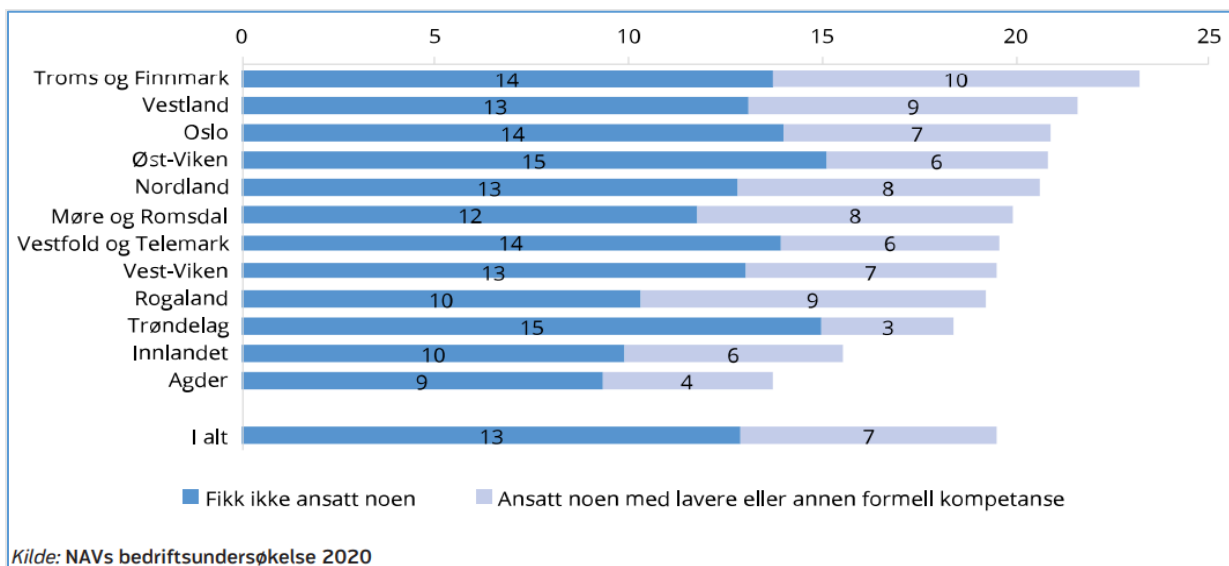
I en nylig foretatt nullpunktsanalyse utført av Samfunnsøkonomisk analyse (2019), basert på data fra NIFU/NHOs kompetansebarometer økte andelen bedrifter i landet som har et udekket kompetansebehov mellom 2015 og 2018. I 2018 oppga 61 prosent av landets NHO-bedrifter i undersøkelsen at de hadde udekket kompetansebehov, jf. figuren under. Funnene er i tråd med tilsvarende undersøkelser i Storbritannia. I Finnmark svarte 61,5 prosent av bedriftene at de har et udekket kompetansebehov, og både det og utviklingen årene før er voksende som landet ellers. Andel bedrifter i Troms med kompetansebehov har ligget høyere og stabilt på 65 prosent og over hele måleperioden.

Figur: Andel virksomheter med udekket kompetansebehov. 2016- 2018. Prosent

Kilde: SØA (2019)

Navs bedriftsundersøkelser og NHO Kompetansebarometer viser de samme tendensene – landets bedrifter sliter med å skaffe den kvalifiserte arbeidskraften de har behov for, og behovene er størst i nord. NAVs bedriftsundersøkelse kartlegger etterspørselen etter og mangel på arbeidskraft, både fylkesvis og innenfor den enkelte næring. I Troms og Finnmark opplyser 14 % av virksomhetene at de ikke får tak i ansatte, mens 10 % opplyser at de har ansatt noen med lavere kompetanse enn det de egentlig hadde behov for. Undersøkelsen viser også at 21 % av virksomhetene opplyser at rekrutteringsutfordringene skyldes for få kvalifiserte søkere. Dette er 3 prosent høyere enn for eksempel Vestland fylke, og den høyeste andelen på landsbasis.

Kilde: NAVs bedriftsundersøkelse 2020

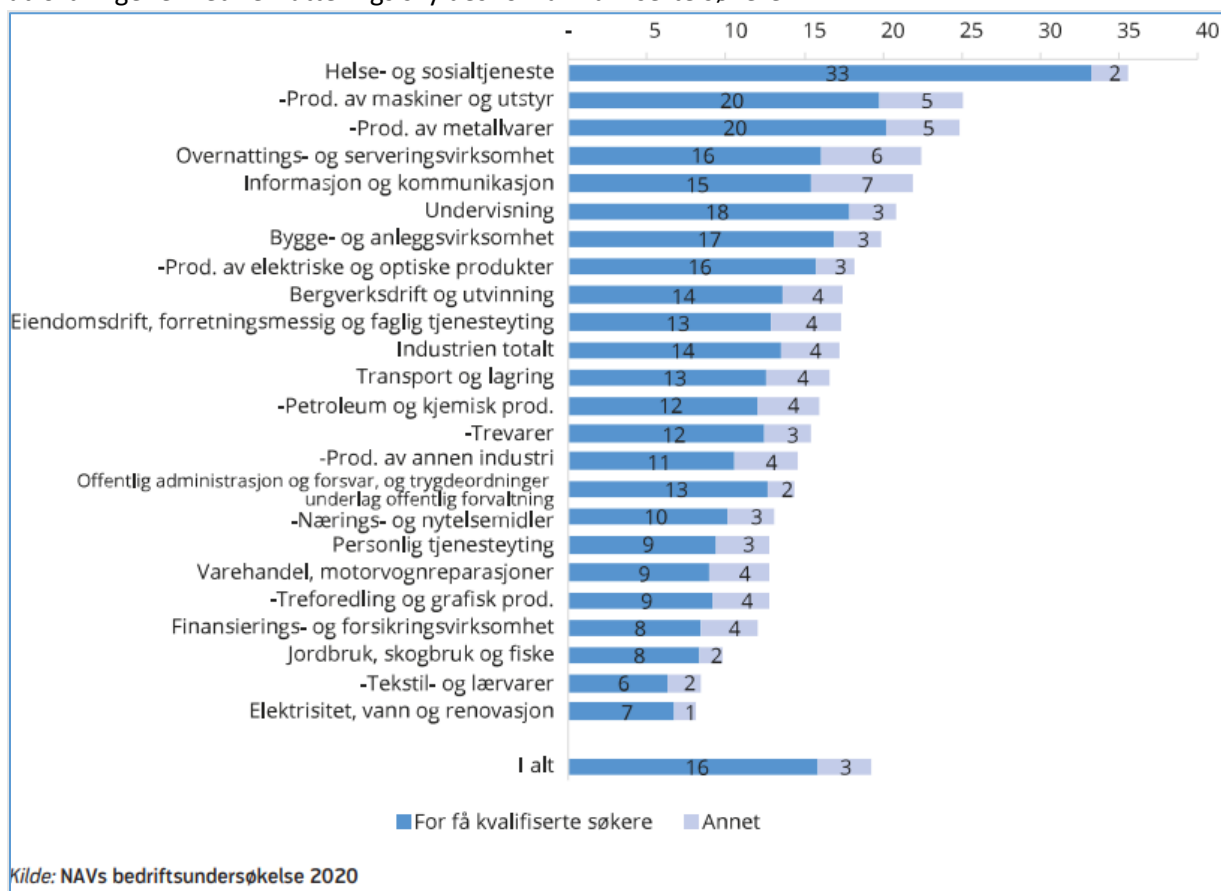
Målt i antall personer, er mangelen på arbeidskraft høyest i Vestland. Målt ved stramhetsindikatoren er mangelen høyest i Troms og Finnmark, etterfulgt av Møre og Romsdal.

Hovedfunnene fra *NHO Kompetansebarometer 2019* viser at de bransjer med størst udekket kompetansebehov er media, sjømat, industri og kunnskap- og teknologi og de etterspurte yrkesgruppene er håndverksfag, ingeniører og tekniske fag samt samfunnsfag. Den foretrukne metoden for å dekke kompetansegapet er å heve kompetansen til dagens ansatte og ansette

personer fra det norske arbeidsmarkedet. På grunn av vanskeligheter med å finne kvalifisert arbeidskraft i Norge oppgir 25 % oppgir at de vil ansette personer fra utlandet. Videre fremgår det at om lag 50 % opplyser å være lærebedrift og ¼ av disse bedriftene oppgir at de ikke får tak i nok lærlinger. Behovet for lærlinger oppgis å være størst innen reiseliv, mat og drikke og transport.

Andelen bedrifter som har behov for et bestemt utdanningsnivå øker i takt med bedriftsstørrelsen. Nesten 80 % av de aller største bedriftene (mer enn 250 ansatte) har behov for hele spekteret av utdanningsnivå; master-, bachelor- og fagskoleutdannelse. Uavhengig av bedriftsstørrelse oppgir rundt 60 % av bedriftene at de har behov for kompetanse på videregående nivå/yrkesfag.

NAVs undersøkelser viser at 33 % av virksomheter innen helse- og sosialtjenester oppgir utfordringene med rekrutterings skyldes for få kvalifiserte søkere.

Navs bedriftsundersøkelse 2020 viser også estimert mangel på arbeidskraft fordelt på næring og fylke/region. For Troms og Finnmark viser denne oversikten at det er størst etterspørsel etter kvalifisert arbeidskraft innen helse- og sosialtjenester (950), eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting (650), bygge- og anleggsvirksomhet (550), varehandel, motorvognreparasjoner (400) og overnattings- og serveringsvirksomhet (350). Totalt var det en etterspørsel etter 3700 personer i fylket på det tidspunkt undersøkelsen ble gjennomført.

Flere næringer i Troms og Finnmark har utfordringer med å få tak i riktig fagkompetanse, dette sammen med sterk vekst i flere næringer som for eksempel fiskeindustrien, reiseliv og bygg- og anleggsvirksomheten, har ført til en høy andel utenlands arbeidskraft. Utenlands arbeidskraft har i motsetning til flyktninger ingen tilbud om praktisk tilrettelegging, språkkurs e.l. utover det den enkelte arbeidsgiver tilbyr. Mangel på språkkompetanse og bistand i å orientere seg i det norske samfunnet kan skape utfordringer. En artikkelserie i Nordlys i februar 2019 viser noen av de utfordringene arbeidsinnvandrere møter i det norske samfunnet. Som samfunn er vi avhengige av

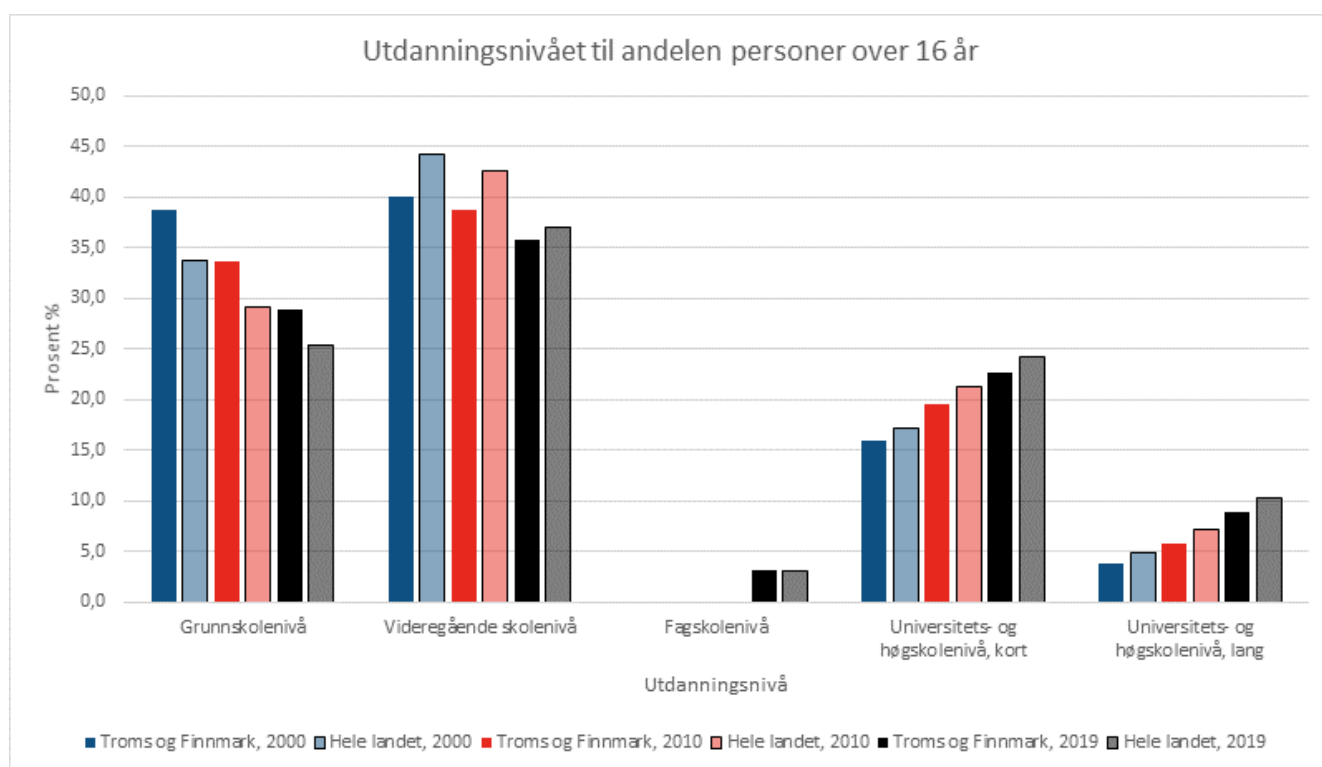
den utenlandske arbeidskraften samtidig som denne andelen er på vei ned blant annet på grunn av endrede økonomiske forhold i hjemlandet og/eller familiesituasjon. |

Utdanning og rekruttering.

De sysselsatte i Troms og Finnmark har lavere utdanningsnivå enn snittet for landet. Troms ligger tettest opp mot de nasjonale tallene. I Finnmark hadde 25,3 prosent av de sysselsatte grunnskole som høyeste utdanningsnivå i 2018. Det nasjonale snittet var 18,5 prosent. For kortere universitets- utdanning er det mindre som skiller mellom fylkene og nasjonalt. For universitets- eller høgskoleutdanning over fire år, er det 6,55 prosent av de sysselsatte i Finnmark som har dette som høyeste nivå, mens tallet for Troms ligger på det nasjonale nivået med 10,8 prosent.

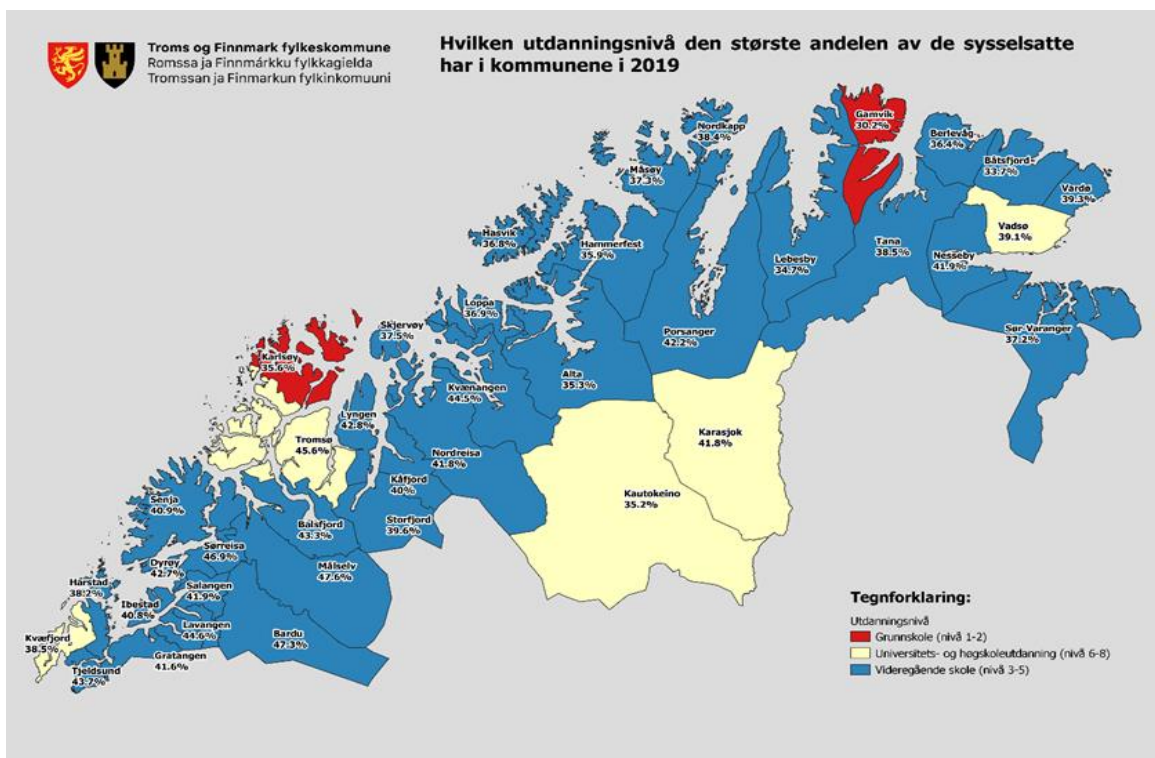
Blant sysselsatte i Nord-Norge (15–74 år) er det flest med utdanning innen fagfeltene allmenne fag, naturvitenskapelige fag (håndverksfag og tekniske fag) og helse-, sosial- og idrettsfag. Det er færrest med utdanning innen samfunnsfag og juridiske fag, humanistiske og estetiske fag, og primærnæringsfag.

Generelt er tendensene i utdanningsnivået til befolkningen at færre har bare grunnskole som høyeste fullførte utdanning. I tillegg har andelen med universitets- og høgskolenivå økt.

Kilde: SSB 09429.

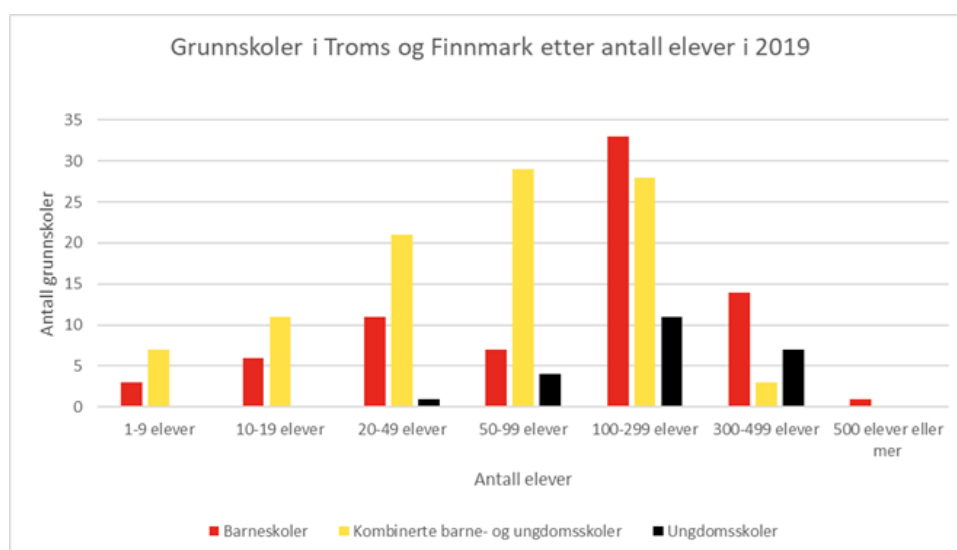
Kartet nedenfor viser høyeste oppnådde utdanningen til største parten av de sysselsatte i den aktuelle kommunen og hvor mange det gjelder av de sysselsatte i 2019. For store deler av kommunen i Troms og Finnmark har de fleste videregående skole som høyeste oppnådde utdanning.

3.6 Utdanning

Grunnskole

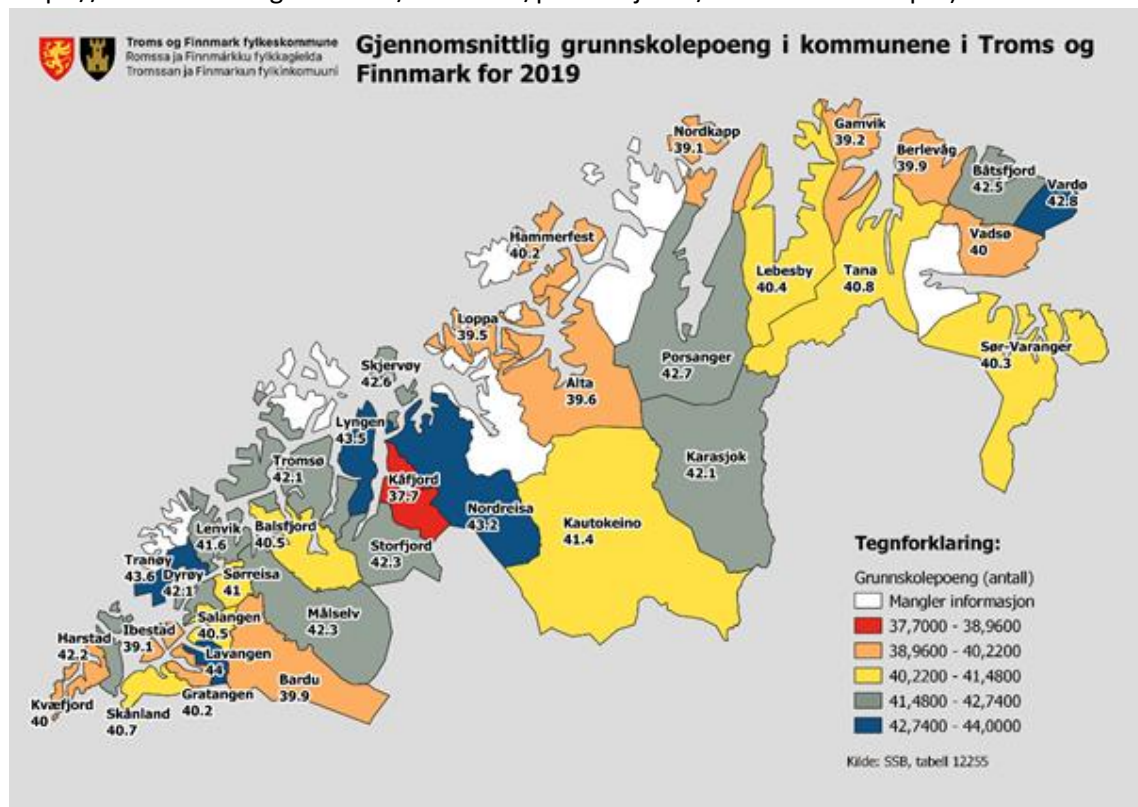
Det var totalt 197 grunnskoler i Troms og Finnmark per 2019. 177 av disse er kommunale og 20 er private. Totalt går det 27 147 elever på disse skolene, fordelt på 18 872 elever i Troms og 8275 elever i Finnmark. 1 106 går på private skoler, noe som utgjør 4,1 prosent av elevene. Elevtallet viser en nedadgående tendens de siste årene. (Kilde: SSB 11980)

Kilde: SSB 09546

Læringsresultater

Gjennomsnittlig grunnskolepoeng for elever som gikk ut av grunnskolen i 2019, er for Troms 41.8 og for Finnmark 40.3. For de tre siste årene ser man en liten økning/ forbedring i både Troms og Finnmark. Studier gjennomført i de nordiske landene viser at andelen som gjennomfører videregående opplæring har sammenheng med elevenes kunnskaps- og ferdighetsnivå fra grunnskolen (Sletten og Hyggen 2013). (Bunntekst: Kilde: <https://www.forskningsradet.no/siteassets/publikasjoner/1254000811978.pdf>).

Nøkkeltallene for grunnskolen viser at 9% av grunnskoleelevene i Finnmark og 9,4% i Troms (totalt i Finnmark og Troms 2396 av elevene) fikk spesialundervisning i 2019. Dette er noe høyere tall enn landsnittet på 7,7% (Kilde: SSB 12255). Fokus på tilpasset opplæring vil trolig føre til nedgang i spesialundervisning.

Overgang grunnskole til videregående skole, og i løpet av videregående opplæring

Forskning viser at karakterene fra tiende klasse entydig i sterk grad påvirker både valget av studieforberedende eller yrkesfaglig utdanning, og også kompetanseoppnåelse/gjennomføring fra videregående opplæring (bl.a. NIFU rapport 2019: 20). I tillegg viser forskning at særlig gruppen «elever med svake grunnleggende ferdigheter» er i risikogruppen for å ikke fullføre videregående opplæring (NIFU rapport 2012:10). Det er særlig elever som har under 30 til 35 grunnskolepoeng som er utsatt. Derfor er det viktig for kommunale skoleeiere å fokusere på denne elevgruppen både for å øke kunnskapsnivået, men også for å styrke samarbeidet med videregående skole vedrørende overgangen til denne. Dette krever et strukturert samarbeid mellom skoleeier i begge skoleslag, mellom skolene lokalt, men også mellom barnehage og skole, da forskning viser at fokus på tidlig innsats er viktig for skolegang.

Utvalgte nøkkeltall i forbindelse med overganger, skoleåret 2018- 2019

Nøkkeltall i prosent	Finmark	Troms	Norge
Elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående opplæring	96,1	96,9	97,7
Elever med direkte overgang fra vg1 til vg2	85,3	87,9	89,3
Elever med direkte overgang fra vg2 til:			
-vg3	49	58,7	62,4
-lære	29,7	25,6	24,1
-avbrudd*	21,3	15,8	13,6
Elever med direkte overgang fra videregående opplæring til høyere utdanning	42,4	42,4	41

*avbrudd inneholder: repetisjon av samme utdanningsprogram, omvalg til annet utdanningsprogram og ute av videregående opplæring

Kilde: SSB 12232, 11964 og udir.no

Læringsmiljø

Andel elever i skoleåret 2019/2020 på 7.trinn som svarer at de blir mobbet av medelever, blir mobbet digitalt (på skolen) og/eller blir mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere er på 5,6 % i Finnmark og 9 % i Troms. Landsgjennomsnittet er på 7,1 %

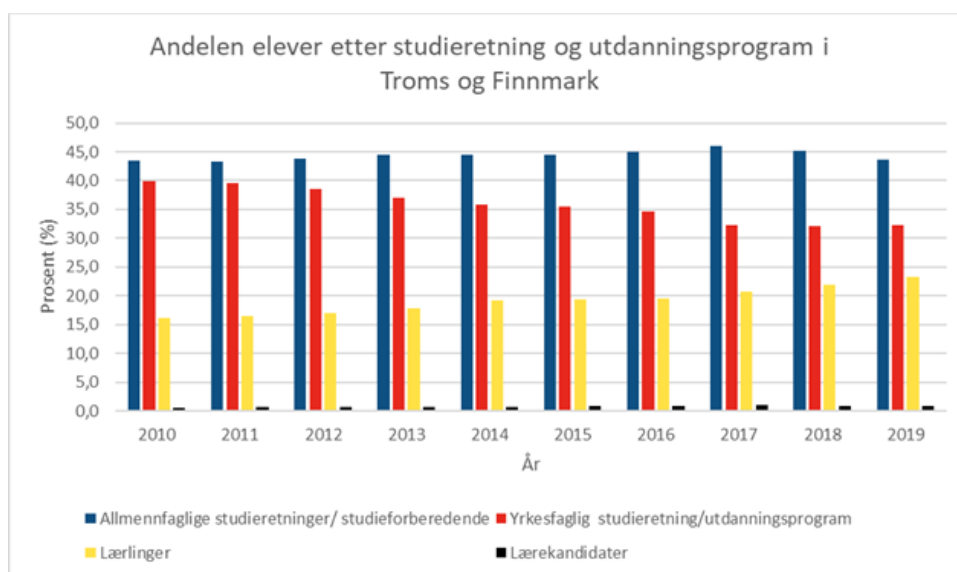
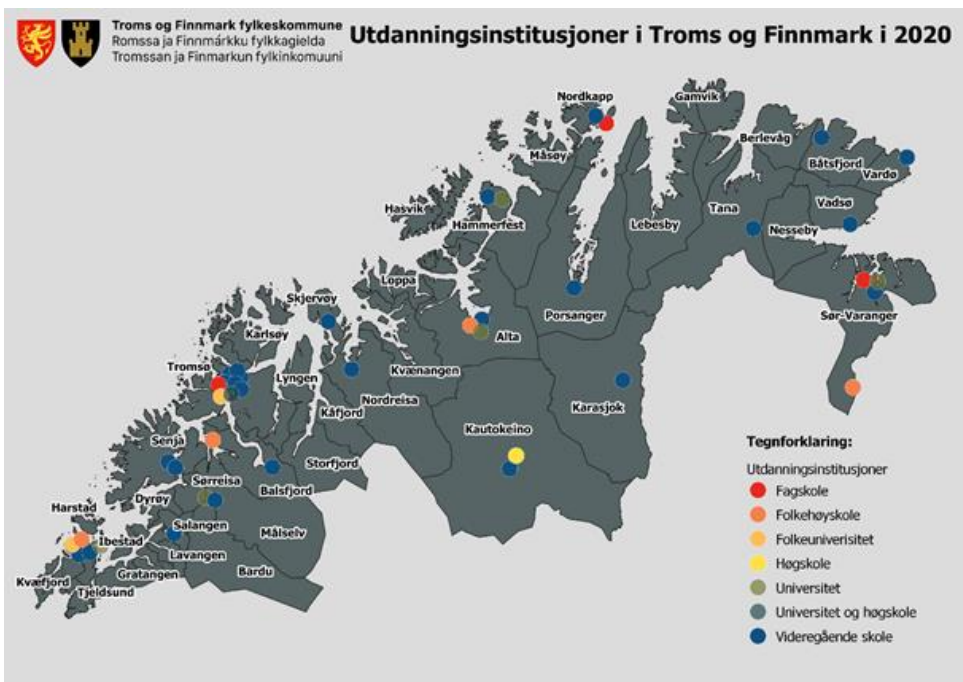
Andel elever i skoleåret 2019/2020 på 10.trinn som svarer at de blir mobbet av medelever, blir mobbet digitalt (på skolen) og/eller blir mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere er på 10 % i Finnmark og 6 % i Troms. Landsgjennomsnittet er på 7 %. (Elevundersøkelsen)

Videregående opplæring

Det er 21 fylkeskommunale, 2 statlige og 3 private videregående skoler i Troms og Finnmark med totalt 8 415 elever. Det er flere elever på studieforberedende utdanningsprogram enn på de yrkesfaglige.

I Finnmark er det 8 fylkeskommunale videregående skoler, 2 statlige (Samisk videregående skole i Kautokeino og Samisk videregående skole i Karasjok), samt 1 privat i Båtsfjord. Den desentraliserte Veksling LOSA- tilbudet (lokal opplæring i samarbeid med arbeidslivet) administreres av Nordkapp videregående skole.

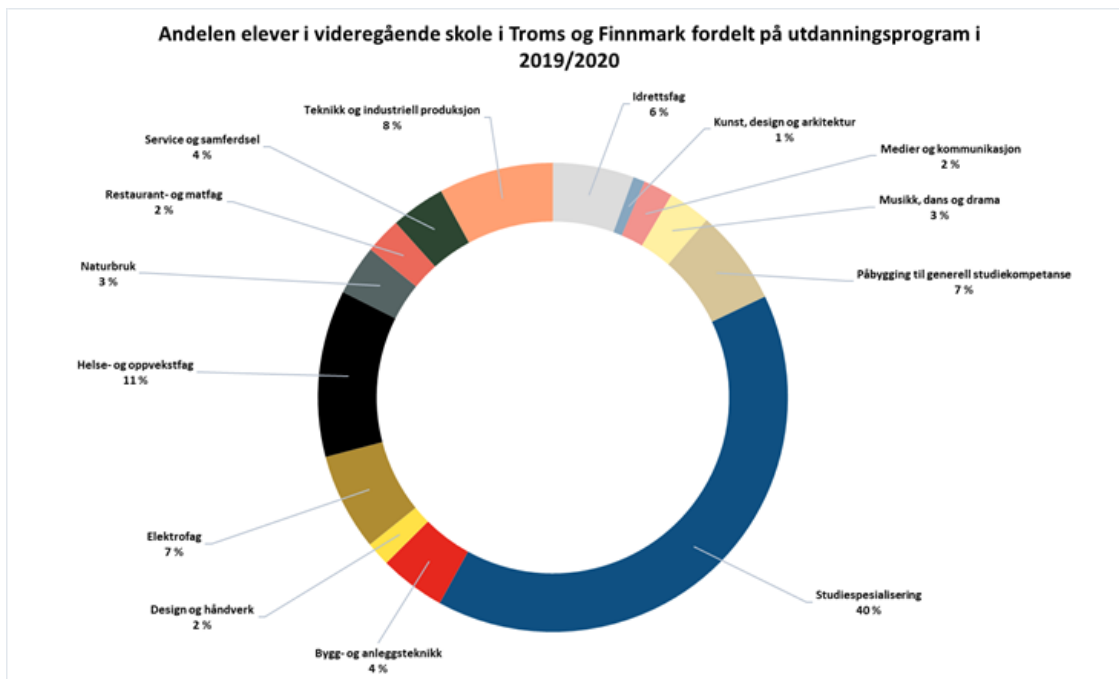
I Troms er det 13 fylkeskommunale videregående skoler og 2 private (Nordborg og Norges Toppidrettsgymnas).

Kilde: SSB 09378

NB! I 2012 ble om lag 1800 nettskoleelever inkludert i statistikken. Rundt 1500 av disse var elever på yrkesfaglige utdanningsprogram. Lærlinger inkluderer lærekandidater, elever i fagopplæring i skole og fagbrev på jobb.

Fra og med høsten 2016, ble Medier og kommunikasjon et studieforberedende utdanningsprogram. Elever som begynte høsten 2015 eller tidligere, følger gammel ordning.

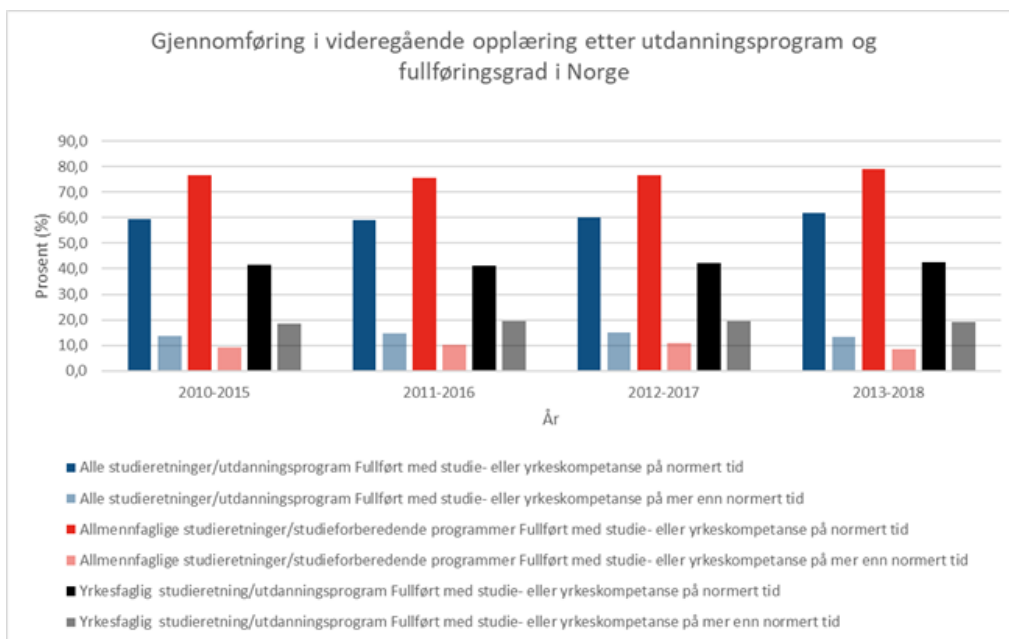
Kilde: Skoleporten

Gjennomføring av videregående opplæring på normert tid og mer enn normert tid

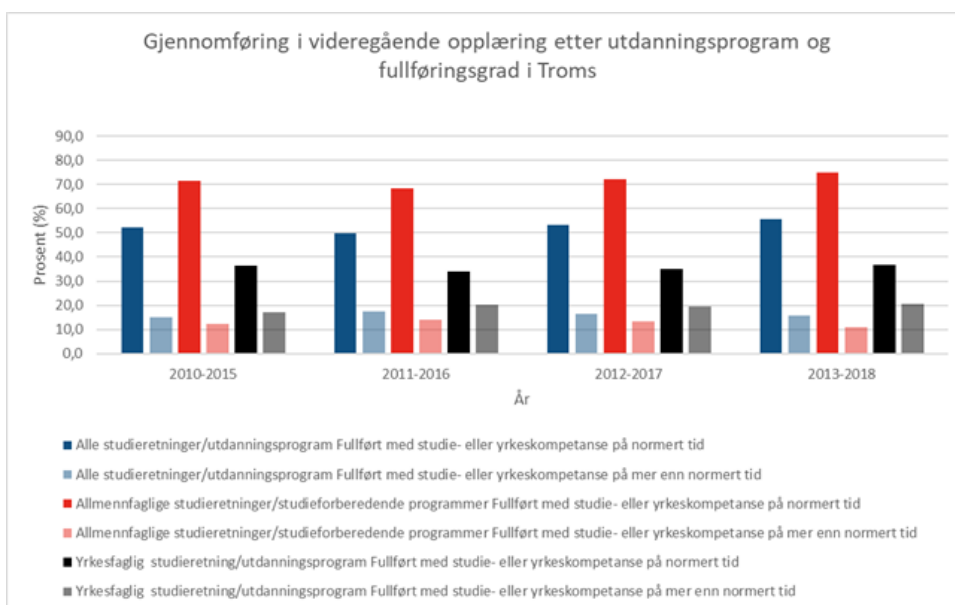
I Finnmark er gjennomføringen for 2013-2018 kullet på 64 % (63 % for 2012-2017- kullet). Andelen elever som fullfører videregående opplæring med oppnådd studie- eller yrkeskompetanse på landsbasis er på 75 %. Elevene fra Finnmark er fortsatt et stykke bak landsgjennomsnittet. Finnmarkselever i 2013- kullet som fullførte og bestod studieforberedende utdanningsprogram var på 78 % (77 % for 2012- kullet), mens landsgjennomsnittet for 2013- kullet var på 88 %. Tallene antyder tegn til framgang for elever som fullfører og består yrkesfaglige utdanningsprogram. Gjennomføringen for yrkesfaglige elever i Finnmark for 2013- kullet er på ca. 52 % mens landsgjennomsnittet var 62 %.

I Troms har gjennomføringen økt med 2 % fra 70 % for 2012- 2017 kullet, til 72 % for 2013- 2018 kullet. Dette er tett opp mot landsgjennomsnittet på 75 % (2013-kullet). På studieforberedende utdanningsprogram øker Troms fra 85 % til 86 %. Gjennomføring i yrkesfag i Troms har økt betydelig med 2 % fra 55 % (2012-2017- kullet) til 57 % prosent for 2013-2018 kullet (5 % under landsgjennomsnittet).

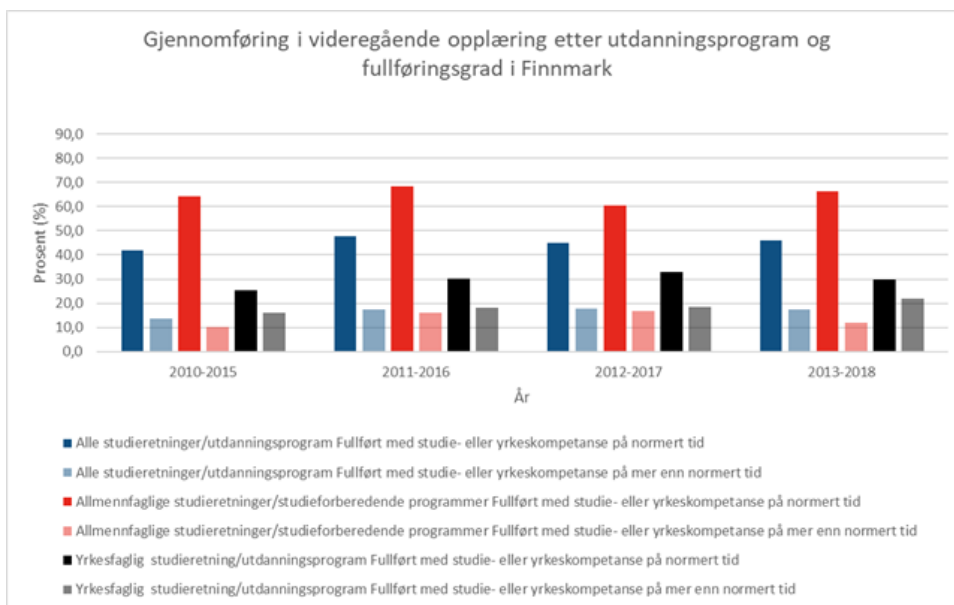
En del av forskjellene i gjennomføring mellom studieforberedende og yrkesfag kan forklares med ulikheter i kunnskaps- og ferdighetsnivå fra grunnskolen. I Troms og Finnmark, som i resten av landet, har menn en lavere fullføringsgrad enn kvinner både på yrkesfag og på studieforberedende. (Kilde: SSB 10994)

Kilde: SSB 10994

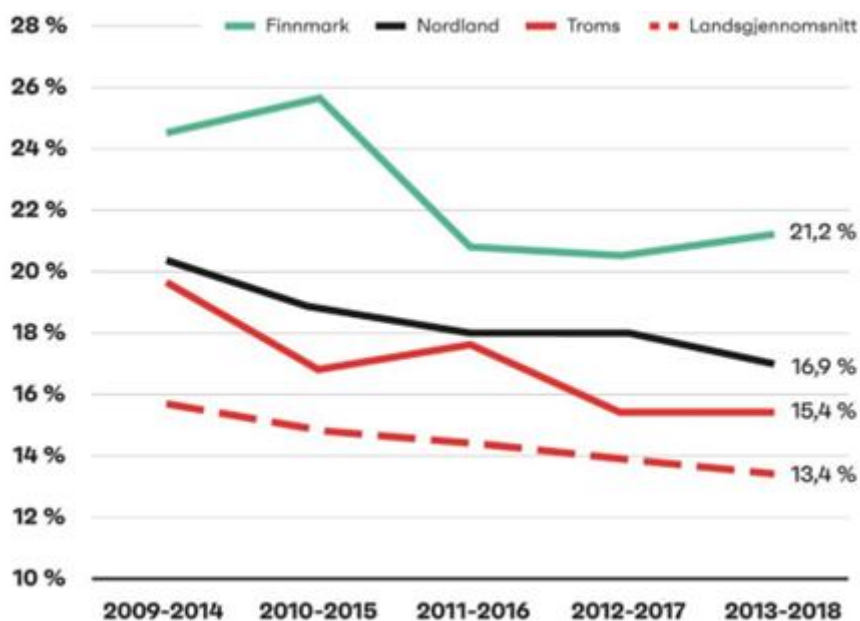

Kilde: SSB 10994

Kilde: SSB 10994

Frafallet i den videregående skolen har vært, og er fortsatt, en stor utfordring. 21 % av elevene i Finnmark som startet på videregående utdanning i 2013, hadde fem år senere sluttet før fullført studieløp. Dette gjorde Finnmark til fylket med størst frafall i Norge, etterfulgt av Nordland. Troms hadde den fjerde svakeste verdien i landet med 15 %. Trenden er imidlertid positiv og andelen som slutter underveis er synkende.

Figuren viser andel elever i videregående opplæring som har sluttet underveis i perioden 2009- 2018.

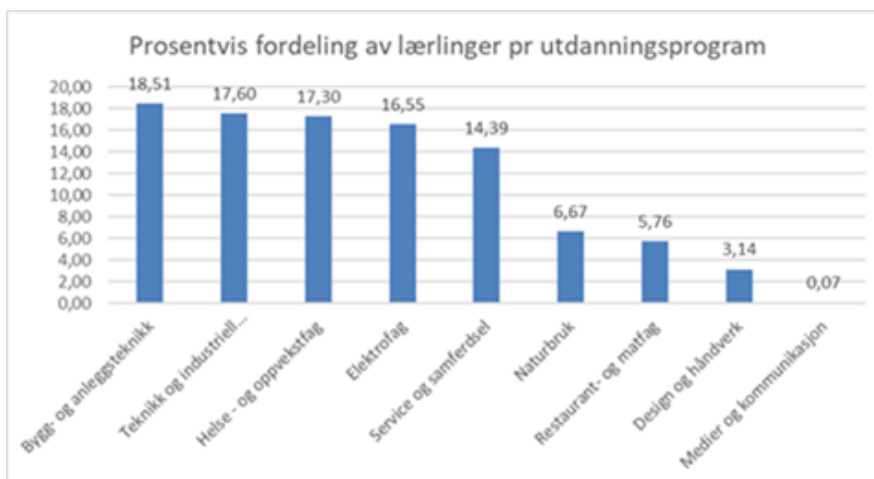
Kilde: Norge 2020 (SSB , grafikk kbnn; <https://www.kbnn.no/artikkel/kompetanse-i-nord-tilpasset-behov-og-muligheter>)

I 2020 var det 58% søkere til yrkesfag i Finnmark, noe som er over landsgjennomsnittet. Mens i Troms var det 47 % søkere til yrkesfag og resterende studieforberedende, som er nærmere landsgjennomsnittet.

Unge innvandrere har lavere sannsynlighet for å gjennomføre videregående opplæring enn jevnaldrende med norske foreldre. Norskfødte med innvandrerforeldre gjennomfører derimot i nesten like stor grad som den øvrige befolkningen. Blant unge innvandrere som startet videregående opplæring i 2013, hadde 63 % fullført innen 2018. Den tilsvarende andelen er 75 % blant norskfødte med innvandrerforeldre og 78 % blant jevnaldrende med norske foreldre. De siste årene har gjennomføringsandelen økt noe i alle gruppene.)

Lærlinger og lærebedrifter

Troms og Finnmark har over 3000 lærlinger, lærekandidater og kandidater for fagbrev på jobb. Det ble inngått 1454 nye kontrakter i 2019, en økning på nesten 30 % siden 2014. Det er flest lærlinger innenfor utdanningsprogrammet bygg- og anleggsteknikk.

Kilde: Troms og Finnmark fylkeskommune

Antall søkere som har fått lærekontrakt har økt de siste årene, Finnmark har ligget over landsgjennomsnittet i både 2017 og 2018. Foreløpige tall for formidling til læreplass i 2020 viser at 77 % av alle søkere har fått læreplass pr. oktober. I Finnmark er det elektrofagene og IKT-servicefaget som skiller seg ut mht. til de som står uten læreplass. Disse lærefagene har vært utfordrende å få formidlet ut i bedrift de siste årene.

Troms og Finnmark har 1288 lærebedrifter, en økning i antall lærebedrifter med lærling med rundt 30 prosent i perioden 2012-13 til 2018-19. Andel av godkjente lærebedrifter som har lærling varierer mellom fylkene. I Troms hadde over 80 % av lærebedriftene lærling i 2019, mens i Finnmark hadde 61 % av de godkjente lærebedriftene lærling.

Når man ser på gjennomføring av læretiden for et kull lærlinger og lærekandidater i Troms og Finnmark (2014), så finner man at hhv. 51 og 47 % bestod fag- eller svenneprøve i løpet av normert tid, det vil si innen 2 år fra de startet i lære. Etter 5 år viser det at hhv. 83 og 79 % har bestått på mer enn normert tid, mens hhv. 13 og 16 % er ute av lære uten å ha fullført.

Nettskolen for Troms og Finnmark

Veksling LOSA- ordningen er en sterk pådriver for en desentralisert skolestruktur, da elever som bor der det ikke finnes videregående skole, får et tilbud på yrkesfaglig utdanningsprogram på VG1 istedenfor å bli borteboere eller droppe ut av videregående skole. Dette er for elever som ikke kan eller ønsker å flytte for å gå på VG1. Veksling LOSA skal være en del av den skisserte Nettskolen for Troms og Finnmark. Nettskolen skal bidra til å overskride begrensninger, og bidra til en prinsipiell lik fag- og fremtidsmulighet for elever, lærlinger og lære kandidater i den videregående opplæringen i fylket, uavhengig av bosted, skolested og region. Nettskolen skal sammen med de videregående skolene gi elever, lærlinger og lære kandidater de samme rettigheter og muligheter til videregående opplæring.

Internasjonalisering i videregående opplæring i Troms og Finnmark

De store internasjonaliseringprosjektene i fylket er ArcticSkills (Yrkesfagkonkurranser med deltakere fra Norge, Sverige, Finland og Russland), Norsk/Russisk skole i Murmansk, Cambridgelinja i Cambridge, Erasmus+ prosjekter som de videregående skolene i stor grad initierer og da med samarbeid over hele Europa, IB-Diploma Programma m.fl. Det er også inngått vennsksavtaler/samarbeidsavtaler mellom videregående skoler i fylket og kommuner i utlandet, mellom skoler i fylket og skoler i utlandet og mellom skoler og andre utdanningsinstitusjoner. Fagskolene våre har også inngått en rekke avtaler med samarbeidspartnere særlig i Norden. Finansieringen av de ulike samarbeidsprosjektene gjøres blant annet av fylkeskommunen, skolenes egne budsjetter, medfinansiering med samarbeidspartnere, midler fra Kolarctic, Barentssekretariatet, EU programmene Erasmus+, Junior+ Nordkalottrådet.

Den norsk-russiske videregående skolen i Murmansk er et landsdekkende og unikt tilbud for alle elever i Norge på Vg3 studiespesialiserende. Dette er det eneste norske skoletilbud i Russland på videregående nivå. Skolen er et samarbeid mellom utdanningsmyndighetene i Murmansk og Troms og Finnmark fylkeskommune. Kongsbakken videregående skole i Tromsø har det administrative ansvaret for skolen.

Det er et godt samarbeid i eksempelvis ArcticSkills mellom de regionale videregående skolene og de statlige samiske videregående skolene. I dette samarbeidet også skoler i Inari og Tornedalen inkludert gjennom formelle partnerskap.

Fagskoler

Fagskoleutdanning er høyere yrkesfaglig utdanning som bygger på relevant videregående opplæring eller flerårig real-kompetanse fra arbeidslivet. Utdanningen er et alternativ til høyskole - og universitetsutdanning og skiller seg fra annen høyere utdanning på en del områder. Utdanningen er ofte tilrettelagt som nett- og samlingsbasert, eller deltid, slik at den kan gjennomføres mens studenten er i arbeid og skal gi kompetanse som kan tas i bruk direkte i arbeidslivet. Det er 3 fagskoler i Troms og Finnmark: Fagskolen i Troms, Fagskolen i Kirkenes og Nordkapp maritime fagskole.

Fagskolen i Troms er lokalisert på fire studiesteder, Harstad, Skjervøy og to steder i Tromsø med totalt 560 studenter høsten 2020 og tilbyr utdanning innen helse- og omsorgsfag, maritime- og marine fag, verkstedtekniske fag, bygg- og anleggsgfag, prosess- og næringsmiddelfag samt elektro-,

elektronikk og datafag. Nordkapp maritime fagskole er sentral i arbeidet med å videreutvikle opplæringstilbudene for sjørettede utdanninger og kurstilbud for å betjene kompetansebehov fra næringene. Fagskolen i Kirkenes tilbyr utdanning innen anlegg og bergverk.

Kompetansebarometrene de siste årene viser at fagarbeiderkompetanse generelt, og mellomlederkompetanse innen håndverksfag spesielt, er den mest etterspurte kompetansen i Nord-Norge. En betydelig andel av fagskolens studenter er eiere og daglige ledere i små anleggsbedrifter i Finnmark. Fagskolekompetansen gir disse små og mellomstore bedriftene konkurransekraft gjennom at de kan være med i anbud som de ellers ikke kunne deltatt i og kompetansen er med på å utvikle bedriftene.

«Finnmarksmodellen»

«Finnmarksmodellen» tilrettelegger for utdanning gjennom samhandling mellom fire aktører: vertskommune, fagskole, fylkesmannen og fylkeskommune. Målsettingen er å tilby utdanning med høy faglig kvalitet, som er etterspurt og tilpasset arbeidslivets behov.

Fagskolen gjennomfører nettbasert undervisning med minst 1 stedlig samling pr semester, samlinger/ workshop på den enkelte lokasjon.

Skoleåret 2019 har det vært studier i Hammerfest, Alta, Porsanger, Tana og Vadsø. Det at modellen tar hensyn til den enkelte kommunes behov samt tilpasset undervisningsform, bidrar til økt faglig kvalitet, økt rekruttering og gjennomføring.

Høyere utdanning

Utdanningsinstitusjoner i fylket består av UiT Norges arktiske universitet, med studiesteder i Alta, Hammerfest, Kirkenes, Tromsø, Harstad, Bardufoss, Narvik, Bodø, Mo i Rana og Svalbard. Nord Universitet har aktivitet i Kirkenes gjennom Centre for High North Logistics og Samisk høyskole er lokalisert i Kautokeino.

I 2019 var det 23 678 studenter i høyere utdanning ved utdanningsinstitusjoner i Nord-Norge, 1 prosent færre enn i 2018. Flest studenter ved UoH-institusjoner i nord finner man i Troms ved UiT Norges arktiske universitet (56 %) og 10 % i Finnmark. Det er flere kvinner (60 %) enn menn som utdanner seg ved universitetene i Nord-Norge.

I tillegg til å utdanne ungdom, er det viktig for Troms og Finnmark at UiT- Norges arktiske universitet og Samisk høyskole spiller en aktiv rolle som etter- og videreutdannings institusjon og rekrutterer deler av studentmassen blant folk som allerede er etablerte i arbeidslivet med til dels lang arbeidslivserfaring, og som tar høyere utdanning som del av egen videre karriereutvikling. Mange av disse ferdige kandidatene er allerede etablerte med egen familie, blir igjen i studieregionen etter at de er ferdig utdannet – og har små problemer med å re-etablere seg i meningsfulle jobber igjen. Kompetanseløftet deres innebærer ingen stor fare for kompetanselekkasje ut av regionen noe som er en viktig bidragsyter i arbeidet med å matche kompetansen som næringslivet etterspør.

Erfaring viser at et desentralisert studium gir studentene opplæring og kompetanse i å jobbe på egenhånd, en egenskap som kommer godt med i en region med store avstander mellom ulike tjenestetilbud og fagmiljøer. Effektmålinger gjort etter opprettelsen av universitetet i Tromsø har vist at mange studenter blir værende i landsdelen etter endt studie. For eksempel viser en oppfølgingsstudie av sykepleiestudenter at 92,5 prosent av finnmarksstudentene (av totalt 200 studenter) jobbet i fylket etter endt utdanning, og at de fortsatt var i jobb der 3-5 år etter endt utdanning. Mange tok også videreutdanning. Enkelte kommuner støtter også studentene økonomisk

under utdanningsløpet mot at de kommer tilbake for å jobbe når de er ferdig utdannet. Selv om det ikke er snakk om store pengebeløp, kan en slik ordning være med på å utvikle tilhørighet og bolyst.

Karriereveiledning

Karriere Troms og Finnmark er lokalisert med karriereveiledere i Vadsø, Alta og Tromsø, i tillegg er Midt-Troms karrieresenter etablert i Målselv.

Karriere Troms og Finnmark har hatt en jevn økning av antall veiledninger de siste 5 årene. En overvekt av de som søker karriereveiledning er kvinner. Det er en svak overvekt som allerede er i jobb, og de fleste har fullført minimum videregående skole. De siste årene har også andelen minoritetsspråklige søkere økt betraktelig, hovedvekten av disse kommer fra land utenfor Norden. Dette i takt med et økt fokus på denne målgruppen.

Av alle som søker karriereveiledning i Troms og Finnmark er:

- 40% anbefalt fra NAV, i all hovedsak sykemeldte og kandidater på arbeidsavklaring
- 25% har fått anbefaling fra familie eller tidligere veisøkere
- 20% er minoritetsspråklige veisøkere
- flest i aldersgruppen 30-50 år, etterfulgt av de mellom 20-29 år

Som følge av et økt behov for karriereveiledning i befolkningen har Kompetanse Norge etablert en nasjonal digital tjeneste for karriereveiledning som skal være et supplement til de eksisterende karrieresentrene. I dag er Bergen, Tromsø og Oslo som er med på dette og på sikt planlegges de lokale karrieresentrene inn i tjenesten.

3.7 Innovasjon og FoU

Forskning og utvikling (FoU) er viktige bidrag i omstillingen til det grønne skiftet, der både offentlig og privat sektor har behov for oppdatert kunnskap som gir varige, rettfærdige og levedyktige løsninger. Bærekraftig utvikling er en bærebjelke for samfunnet, og en omstilling er med på å skape konkurransefortrinn for næringslivet. Digitalisering kan gi bedre offentlige tjenester, bredere næringsmuligheter og utdanningstilbud i distriktene.

Troms og Finnmark har et godt utbygd innovasjonssystem og sterke kunnskapsmiljøer. UiT – Norges arktiske universitet er landets tredje største universitet og verdens nordligste. UiT fikk i 2020 to sentre for forskningsdrevet innovasjon i sterk nasjonal konkurranse; *Visual intelligence* og *Centre for the development of biodegradable plastics in marine applications – Innovations for fisheries and aquaculture*.

Fylket har en stor instituttsektor hvor aktører som Nofima, Norsk Polarinstitutt, Norce, NIBIO Havforskningsinstituttet, Akvaplan-niva og Sintef bidrar til å få forskning ut i næringslivet. I innovasjonssystemet inngår også Sivas næringshager og inkubatorer som er representert i Troms og Finnmark ved inkubatorene ProBarents, Norinnova, KUPA og Orinor samt næringshagene Hermetikken, Nordkappregionens næringshage, Linken, Orinor, Sapmi næringshage, Halti og Midt-Troms næringshage. Fylket har flere bedriftsnettverk og klynger, eksempelvis Smart Construcion Cluster, Arktis 365 og Biotech North. I tillegg finnes andre aktører som studiesentre, grunder-senter og kunnskapsparkeer.

FoU-aktivitet i privat og offentlig sektor.

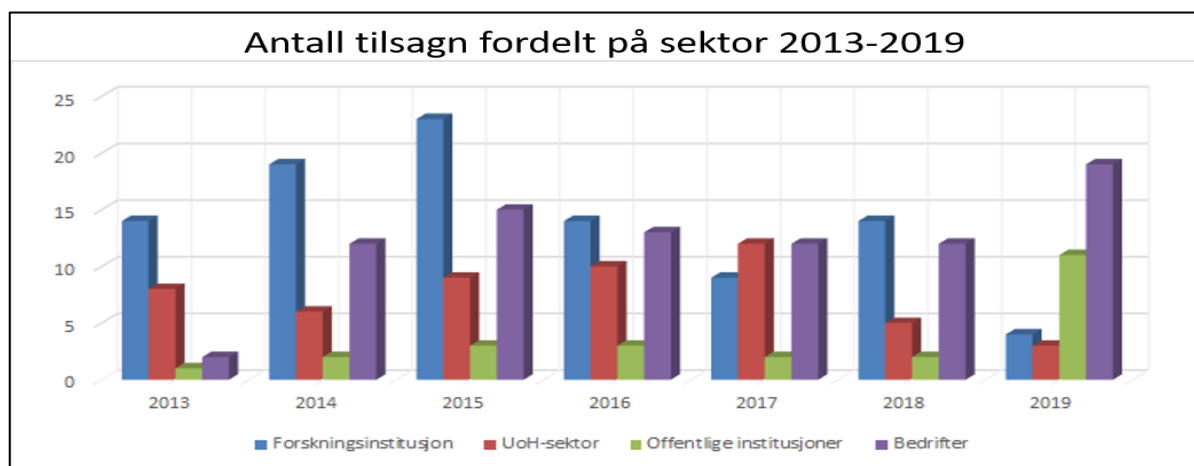
Det er mindre forskning- og utviklingsaktivitet i bedriftene i Troms og Finnmark enn i andre fylker, noe som dokumenteres ved færre søknader til ordninger som SkatteFunn og Regionale forskningsfond. De totale FoU-utgiftene i Troms og Finnmark var i 2018 på 3,35 milliard kr., noe som er 4,6 % av de totale FoU-utgiftene i Norge. Næringslivet i Troms og Finnmark brukte 538 millioner i 2018 på FoU. Dette er 1,6 % av de totale FoU-utgiftene til næringslivet i Norge og 16 % av de totale FoU-utgiftene i Troms og Finnmark. Dette er godt under landsgjennomsnittet for næringslivet.

Utgifter til forskning og utvikling i Troms og Finnmark i 2018	Mil.kr.	Andel
Universitets- og høyskolesektoren	1 979	59,1 %
Instituttsektoren	834	24,1 %
Næringslivet	538	16,0 %

Dette fremgår av statistikk over bevilgninger fra Forskningsrådet hvor fylket kommer godt ut av med hhv kr 139.236, - i Troms og kr 135.759, - i Finnmark pr FoU-årsverk. Dette er godt over nasjonalt gjennomsnitt som var kr 106.227, - pr FoU årsverk i 2018. Det kan tyde på at forskningen i universitets- og høyskolesektor og instituttsektor er betydelig og holder høy kvalitet selv om Troms og Finnmark er blant de 4 fylkene med færrest forskerårsverk i næringslivet. I 2018 var det registrert 332 FoU-årsverk i Troms og 27 årsverk i Finnmark i næringslivet.

I tilsagn fra Regionale forskningsfond (RFF Arktisk) kan man se en økning i antall tilsagn til næringslivet for 2019. FoU-strategien for RFF Arktisk har vært å mobilisere næringslivet i Nord-Norge og dette har ført til en økning i antall tilsagn til bedrifter og antall utlysninger mot sektoren. Av de totale tilsagnene til RFF Arktisk gikk 62 % av midlene til bedriftsprosjekter og 32 % til offentlig sektor. Særlig Troms og Finnmark har hatt en økning i denne perioden.

Figuren viser antall tilsagn fordelt på sektor i RFF Arktisk. Statistikken gjelder for hele Nord-Norge.

En sentral utfordring for regionen er hvordan det kan tilrettelegges for mer og bedre samarbeid mellom forskningsmiljøer og næringsaktører i Nord-Norge for å øke FoU-aktiviteten.

Pilotprosjekter

Hydrogensone Arktisk er en satsing mellom flere aktører og der hovedmålet er å etablere en bærekraftig verdikjede for hydrogen som gir regional verdiskapning. Satsningen består av flere delprosjekter, Haelous – hydrogen fra vindkraft, Berlevåg Industripark – produksjon av hydrogen, samt pilotprosjekt om å kjøpe verdens første hydrogendrevne fiskebåt, samt etablere sambandet Vadsø - Kirkenes med hydrogendrevet hurtigbåt.

Første steg i satsingen er gjennom et EU-finansiert pilotprosjekt for å teste produksjon av hydrogen fra Raggovidda vindpark ved Berlevåg. Denne produksjonen legges til grunn for den videre satsningen med innføring av hydrogen i energisystemet i Troms og Finnmark. Denne produksjonen vil kunne dekke drivstofforbruket til 10 busser som daglig kjører Alta – Kirkenes/retur. En oppskalering vil trolig være avgjørende for å skape lønnsomme verdikjeder noe som også kommer frem av flere lignende initiativer i andre land og regioner. Utfordringen er ikke å starte pilotprosjekter, men å løfte nivået fra pilotprosjekter til et generelt lavutslippssamfunn hvor hydrogen er en bærebjelke.

Troms og Finnmark har meget gode forutsetninger for produksjon av både grønt og blått hydrogen. Grønt hydrogen fordi regionen allerede har et kraftoverskudd og naturgitte fortrinn i verdensklasse for utbygging av vindkraft. Blå hydrogen fordi Barentshavet ventes å inneholde store deler av Norges gjenværende gassressurser.

3.8 Robusthet og tåleevne

Den pågående covid19-pandemien har vist hvor sårbare vi er når internasjonale markeder stopper opp og smittehensyn hindrer handel og mobilitet over landegrensene. Den har ført til store omveltninger i arbeidsliv, økonomi og sosial deltakelse. Undersøkelser kan tyde på en økning i bekymring og depresjonsproblemer og redusert tilfredshet som følge av pandemien og de strenge tiltakene som ble innført etter 12. mars. Tall fra undersøkelser av ungdom tyder for eksempel på en betydelig økning i andelen som oppgir lav tilfredshet med livet etter 12. mars.

Begrensningene i handel og globalt samarbeid utfordrer beredskap, sårbarhet og sjølberging. Tidligere analyser har pekt på at Nord-Norge har behov for å utvikle sin robusthet for å takle utfordringer. Å bygge opp lokale og regionale verdikjeder kan være én måte for å styrke beredskap, minske klimagassutslipp og forebygge sårbarhet i regionen fremover. Vi må forberede oss på det uventede når det gjelder vær, flom, nedbør, temperaturendringer o.l. Det er sannsynlig at klimapolitikken strammes inn, ny teknologi må utvikles og tas i bruk og innbyggere endrer holdninger og adferd som respons på klimaendringene som skjer.

RELEVANT LITTERATUR OG RESSURSER:

- Folkehelseundersøkelsen i Troms og Finnmark, Folkehelseinstituttet, 2019
- Inndeling i BA-regioner, Transportøkonomisk institutt, 2020
- kbnn.no
- Nasjonale forventninger til regional planlegging 2019-2023, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2019
- Northern Sparsley Populated Areas, OECD, 2016
- En systematisk sammenstilling av kunnskap, Norge, 2019
- Regionale utviklingstrekk 2018, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2018
- Ny sentralitetsindeks for kommunene, Statistisk sentralbyrå, 2017
- Nullpunktsmåling for regionreformen, Flatval et. al Samfunnsøkonomisk analyse, 2019
- Sustainable Blue Economy in the Norwegian Arctic, 2019
- Kunnskapsgrunnlag/områdeanalyse Nordland, Troms og Finnmark, Sapmi, Teras et. al., Norge, 2020
- Post-korona: Ei opning for distriktskommunane?, Norge, 2020
- Riksrevisjonens undersøkelse av styring av og rapportering på den nasjonale oppfølgingen av bærekraftsmålene, Riksrevisjonen, 2020
- Rapportering av data for vannforsyningsystemer i Norge for 2019, Folkehelseinstituttet, 2020
- Vertskommunenes forbruk av sykehustjenester, SKDE, 2010
- Framskrivinger av arbeidsstyrken og sysselsettingen etter utdanning mot 2040, Statistisk sentralbyrå, 2020
- Is economic inequality really a problem? A review of the arguments, Wesley & Peterson, Social Sciences, 2017
- Estimating effects on emissions of sharing, Aamaas & Andrew, Cicero, 2020
- Folk og klima: Nordmenns holdninger til klimaendringer, klimapolitikk og eget ansvar, Aasen et. al., Cicero, 2019
- Climate science for the financial sector: Managing climate risk in Norway and Sweden, Torvanger et.al., Cicero, 2019
- Byvekstvtaler i et flernivåperspektiv: helhetlig styringsverktøy med demokratiske utfordringer, Amundsen et.al., Cicero, 2019
- Norwegian petroleum policy in a changing climate, Lahn, Cicero, 2019
- Flomrisiko i Norge: Hvem betaler for fremtidens våtere klima? Alnes, et al. Cicero, 2018
- Potensial og barrierer for kommunale klimatiltak, Westskog er.al., Cicero, 2018
- Et godt sted å bli gammel. En studie av aldring i rurale kommuner, Bliksvær et.al., Nordlandsforskning, 2020
- Strekk i laget: En kartlegging av hvordan FNs bærekraftsmål implementeres i regional og kommunal planlegging, Lundberg et.al., Distriktsenteret, 2020
- Småby Nord, Statens vegvesen, 2019
- Strategier for grønn maritim transport, Jacobsen & Helseth, Menon Economics, 2021
- FylkesROS for Troms og Finnmark, Risiko og sårbarhetsanalyse 2019-2021, Fylkesmannen i Troms og Finnmark, 2019
- Transportmodeller for klimaanalyse, Fridstrøm et.al., Transportøkonomisk institutt, 2020

- Global trends 2030 – Citizens in an Interconnected and Polycentric World, Vasconcelos, ISS European Union Institute for security studies, 2012
- Sosial ulikhet i barn og unges deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter. Betydningen av sosioøkonomiske ressurser, geografi og landbakgrunn, Senter for forskning på sivilsamfunn & frivillig sektor, 2021
- <https://www.nve.no/>
- <https://www.nho.no/publikasjoner/kompetansebarometer/nhos-kompetansebarometer-2018---resultater/>
- <https://www.ks.no/>
- <https://www.imdi.no/tall-og-statistikk/steder/F54/fakta>
- <https://www.udir.no/>
- www.fhi.no
- <https://helseatlas.no/atlas/90/instant-atlas>
- <https://www.sintef.no/>
- <https://www.toi.no/getfile.php?mmfileid=46142> (Areal- og transportutvikling for klimavennlige og attraktive byer)
- <https://klimaservicesenter.no/faces/desktop/article.xhtml?uri=klimaservicesenteret/klimaprofiler/klimaprofil-finnmark>
- <https://klimaservicesenter.no/faces/desktop/article.xhtml?uri=klimaservicesenteret/klimaprofiler/klimaprofil-troms>
- <https://www.tffk.no/om-oss/fakta-kart-og-statistikk/>
- <https://www.ssb.no/>
- <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/klimaarbeid/klimatilpasning/>
- www.varanger-kraft.no/hydrogen/ , www.haeolus.eu/
- <https://www.tffk.no/tjenester/naringsutvikling/forskning-innovasjon-og-utvikling/hydrogensone-arktisk/>
- <https://www.forskningsradet.no/>
- <https://www.norges-bank.no/tema/Statistikk/>
- <https://www.statnett.no/for-aktorer-i-kraftbransjen/tall-og-data-fra-kraftsystemet/>

<https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/what-horizon-2020>

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
36/21	Driftsutvalget	22.04.2021
38/21	Nordreisa kommunestyre	06.05.2021

Trafikksikkerhetsplan for Nordreisa 2021-2024 - sluttbehandling

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 Trafikksikkerhetsplan for Nordreisa 2021-2024
- 2 Tiltaksliste i trafikksikkerhetsplan for Nordreisa 2021-2024
- 3 Kartvedlegg til tiltakslista
- 4 Gjennomgang av høringsuttalelsene
- 5 Kopi av høringsuttalelsene

Saksprotokoll i Driftsutvalget - 22.04.2021

Behandling:

Tilleggsforslag fra Johanne Sommersæter Sp:

Tillegg under delmål 4

Skoleveier, bør skilles bedre, feks der barn krysser veier til skolen

Innstilingen med tilleggsforslag enstemmig vedtatt

Vedtak:

Nordreisa kommune vedtar Trafikksikkerhetsplan for Nordreisa 2021-2024 med tilhørende tiltaksliste.

Tillegg under delmål 4

Skoleveier, bør skilles bedre, feks der barn krysser veier til skolen

Kommunedirektørens innstilling

Nordreisa kommune vedtar Trafikksikkerhetsplan for Nordreisa 2021-2024 med tilhørende tiltaksliste.

Saksopplysninger

Kommunen har vært uten gjeldende trafikksikkerhetsplan i mange år. Den forrige gjaldt for perioden 2003 – 2012 og var felles for kommunene Kåfjord, Kvæningen og Nordreisa. Det er viktig at kommunen får en gjeldende trafikksikkerhetsplan både ut fra å øke bevisstheten og forståelse for viktigheten av trafikksikkerhetsarbeid. Planen kan utløse offentlige midler til kommunen for konkrete tiltak i trafikksikkerhetssammenheng.

Planforslaget har vært ute på høring og offentlig ettersyn i perioden 02.02. – 26.03.2021. Det kom inn i alt 7 høringsvar/innspill. I dokumentvedlegget *Gjennomgang av høringsuttalelsene* har kommunen referert og kommentert disse.

Selve planen består av dokumentene *Trafikksikkerhetsplan for Nordreisa 2021-2024* og *Tiltaksliste trafikksikkerhetsplan for Nordreisa 2021-2024* som også har et dokument med kartvedlegg.

Trafikksikkerhetsplan 2021 - 2024

Nordreisa kommune

Sluttbehandling

**Nordreisa
kommune**

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 58 80 00 Bankkonto: 4740 05 03954

Organisasjonsnr: 943 350 833

Innholdsfortegnelse

1. Trafikksikkerhet i Nordreisa kommune	2
1.1. Kommunen har ansvar for trafikksikkerhet	2
1.2. Hvorfor skal Nordreisa kommune ha en trafikksikkerhetsplan?	2
1.3. Holdningsskapende arbeid	2
1.4. Trafikkforholdene i Nordreisa kommune	3
1.5. Ulykkestall for Nordreisa kommune	4
2. Planprosess	7
2.1. Planperiode	7
2.2. Planprosess og medvirkning	7
3. Strategidel	8
3.1. Hovedmål	8
3.2. Delmål	8
4. Handlingsdel – Tiltak	9
4.1. Holdningsskapende tiltak	9
4.2. Fysiske tiltak	9
4.3. Evaluering	10
5. Rullering av trafikksikkerhetsplanen	10

1. Trafikksikkerhet i Nordreisa kommune

1.1. Kommunen har ansvar for trafikksikkerhet

Trafikksikkerhet handler om å kunne bevege seg trygt i sitt lokalmiljø, enten man er fotgjenger, syklist eller bilist - barn, ungdom eller voksen. Kommunen har en svært viktig rolle i trafikksikkerhetsarbeidet. Kommunale veger er ofte skoleveger og veger til fritidsaktiviteter, familie og venner. Gjennom god arealplanlegging og gjennomtenkt plassering av boliger, skoler, barnehager, butikker m.m. kan kommunen bidra til bedre og tryggere ferdselsveier i lokalsamfunnene.

Kommunen har også ansvaret for trafikkopplæringen i barnehager og grunnskoler og er på den måten den offentlige myndigheten som først kommer i kontakt med framtidens nye trafikanter.

Kommunen har ansvar for investeringer, drift og vedlikehold av det kommunale vegnettet. Som vegeier, har kommunen også et spesifikt ansvar for trafikksikkerhetstiltak på kommunale veger. I henhold til folkehelseloven og plan- og bygningsloven har kommunen et generelt ansvar for å forebygge skader og ulykker lokalt. Kommunen har ansvar og virkemidler som kan bidra til økt innsats i det lokale trafikksikkerhetsarbeidet. Nordreisa kommune er en stor arbeidsgiver og kjøper av transporttjenester. I tillegg er vi eier av barnehager og skoler.

Utfordringen for det kommunale trafikksikkerhetsarbeidet er å få satt temaet på den politiske dagsorden. Det er viktig å sikre at trafikksikkerhetsplanen blir fulgt opp og tiltakene gjennomført.

1.2. Hvorfor skal Nordreisa kommune ha en trafikksikkerhetsplan?

Gjennom arbeidet og prosessen med planen vil en kunne få en økt forståelse og bevisstgjøring omkring viktigheten med trafikksikkerhet. Selve planen vil ha en oppstilling av prioriterte tiltak i planperioden.

Denne planen er nr. 2 i rekken av trafikksikkerhetsplaner for Nordreisa kommune. Planene har hatt og skal ha som hovedfunksjon å være et styringsverktøy for et målrettet trafikksikkerhetsarbeid i kommunen. Den første planen gjaldt for perioden 2003 – 2012 og er derfor for lengst utgått på dato.

Troms og Finnmark fylkeskommune har ansvaret for å fremme trafikksikkerheten i fylket. Kommunen kan søke om midler til arbeid rettet mot trafikksikkerhet, forutsatt at kommunen har en politisk behandlet og vedtatt trafikksikkerhetsplan. Tilskuddene fordeles en gang i løpet av året, og det er en forutsetning at tiltakene blir gjennomført inneværende år. Retningslinjene gir både kommunen og andre aktører mulighet til å søke om tilskudd. Kommunen må garantere for egenandelen på minimum 40 % av kostnadsoverslaget eller støtte til prosjektet i form av drift og vedlikehold. Tiltak til sikring av skoleveg har fortrinnsrett.

Planen inneholder en strategidel og en handlingsdel som inneholder holdningsskapende tiltak og fysiske tiltak.

1.3. Holdningsskapende arbeid

Holdningsskapende arbeid er viktig, viktig fordi dette arbeidet også setter fokus på oss sjøl når vi er en del av trafikkbildet. Holdningsskapende arbeid har som mål å påvirke folks adferd og hvordan

ulike tiltak kan det tryggere å ferdes i trafikken, enten du er bilist, gående eller syklist. Holdningsskapende arbeid får vi best resultat når vi samhandler på tvers av kunnskap og erfaring, alder og kjønn, offentlig og privat næringsvirksomhet, frivillige organisasjoner og grendelag.

En konsekvens av at godt holdningsskapende arbeid vil føre til mange gode holdningsskapende tiltak, som sykkelprøver/sikker på sykkel med fokus på hjelmbruk, refleksmateriell/refleksdemonstrasjoner og sikkerhet i skolebussen. Arrangement av ulike slag, f.eks. temamøte med søkelys på nødvendig/unødvendig bilkjøring til/fra skole og barnehage, samt bilkjøring i skoleområdet.

1.4. Trafikkforholdene i Nordreisa kommune

Det offentlige vegnettet i Nordreisa kommune er fordelt som følger:

Vegtype	Lengde i km	Prosent av totalt vegnett
E6	62	21
Fylkesvei	107	37
Kommunal vei	124	42
SUM	293	100

Tabell 1

Fylkeskommunen har ansvar for den praktiske gjennomføringen av skoleskyss i de tilfeller der avstanden fra hjemmet til skolen er over 2 km for 1. årstrinn og over 4 km for resten av grunnskolen. Innenfor disse avstandene har elevene etter grunnskoleloven krav på skyss der skolevegen er «særlig farlig». Da det ikke finnes spesifikke kriterier på hva «særlig farlig» skoleveg innebærer, har kommunen et viktig ansvar i avgjørelsen av slike saker. Pr. i dag er Tømmernesvegen definert som farlig trafikkvei.

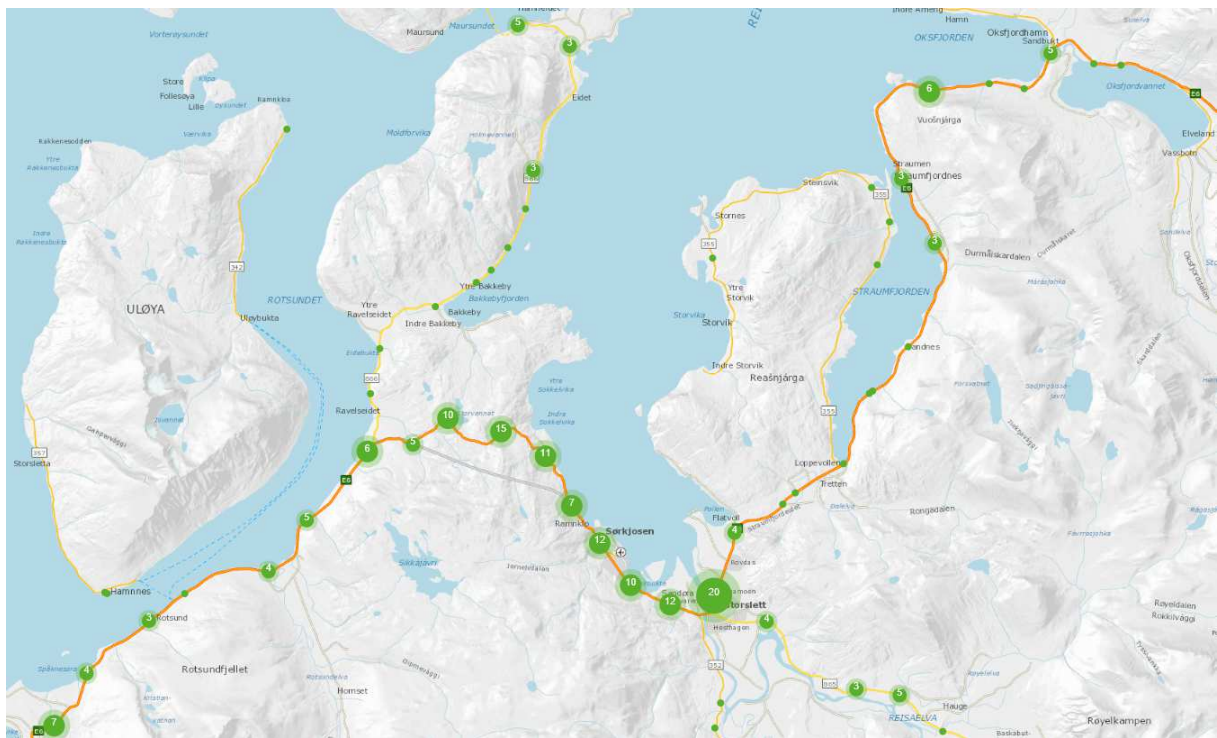
1.5. Ulykkestall for Nordreisa kommune

Antall trafikulykker med personskader i Nordreisa i perioden 1999 – 2018:

År	Antall ulykker	Antall drepte	Antall hardt skadde	Antall lettere skadde
1999	13	2	5	12
2000	4	0	1	4
2001	5	0	0	8
2002	6	0	1	5
2003	8	0	1	7
2004	3	0	1	2
2005	8	0	3	7
2006	7	0	2	7
2007	6	0	3	4
2008	6	0	1	6
2009	5	0	0	6
2010	8	0	0	10
2011	6	0	0	7
2012	4	0	0	4
2013	5	0	1	6
2014	3	0	0	3
2015	4	0	0	9
2016	2	0	1	1
2017	1	0	0	1
2018	2	0	0	1
2019	1	0	0	1
SUM	105	2	20	110

Tabell 2 (Kilde: SSB)

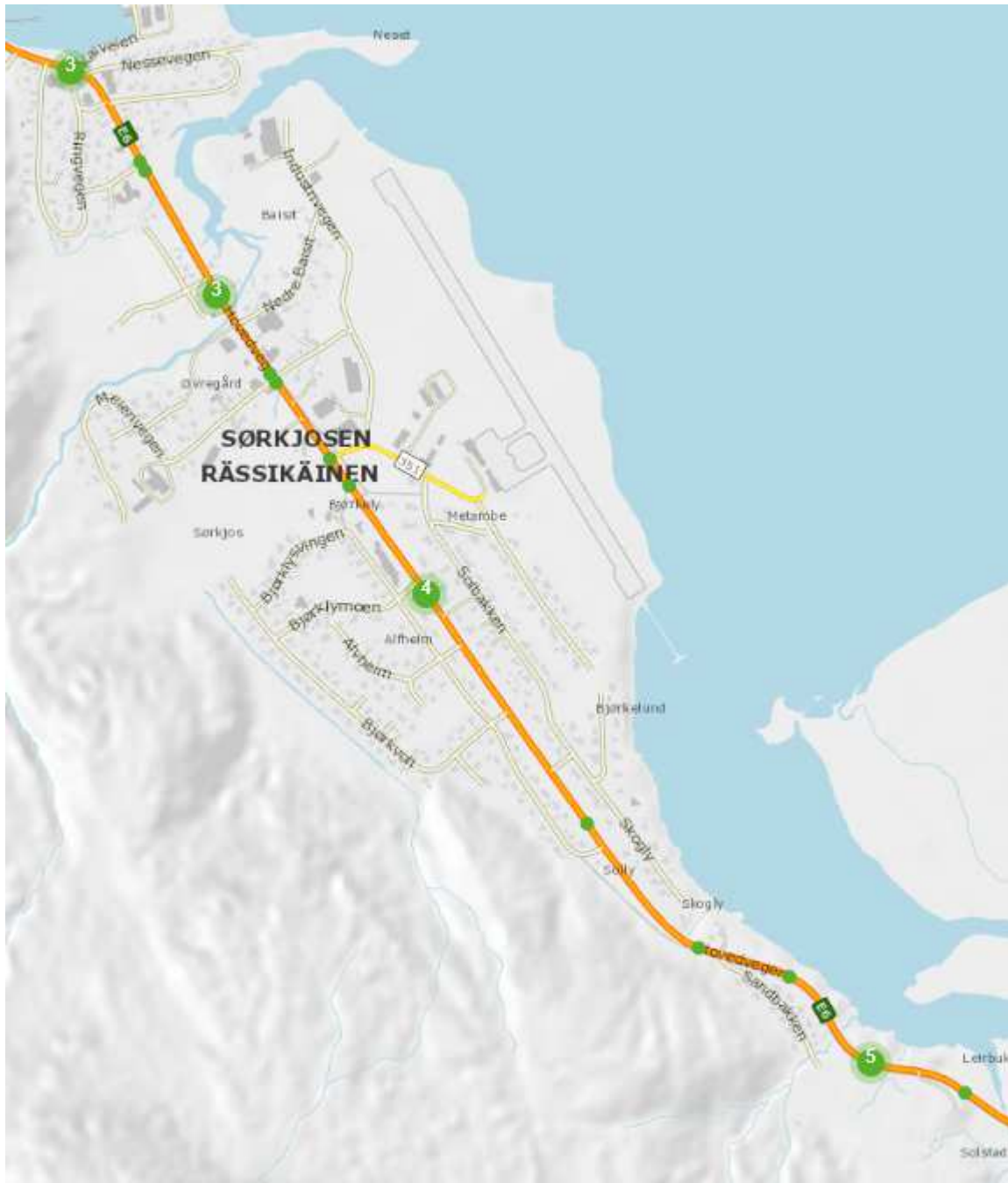
Kart med plott av trafikkulykker med personskader:

Figur 1 - Kart som dekker det meste av veinettet i kommunen (Kilde: Statens vegvesen)

Figur 2 - Storslett-området (Kilde: Statens vegvesen)

Figur 3 - Sørkjosen-området inkludert Leirbuktsvingen (Kilde: Statens vegvesen)

Tabellen under viser statistikk basert på skademeldinger innlevert til forsikringsselskapene (kun materielle skader) fra 2007 til 2016 i Nordreisa kommune:

Ulykkestype	Antall skader
Kryssende kjøreretninger i kryss	195
Møtende kjøreretninger i kryss	19
Påkjørt bakfra	239
Forbikjøring	39
Møting	220
Ryggning	561
Påkjørt parkert kjøretøy	566
Eneulykke (én bil involvert)	754
Påkjørsel av fotgjenger/syklist	4
Annen ulykkestype	405
Ukjent/uoppgjort	122
Sum	3124

Tabell 3 Kilde: TRAST – Trafikkskadestatistikk (<https://trast.fno.no/>)

Vi ser av kartene over at det er i Storslett sentrum at det er en opphopning av trafikkulykker. I området Storslett øst i sentrum på strekningen E6 fra Trekanten til Bohus og Trekanten til rundkjøringa har det vært flest trafikkulykker.

2. Planprosess

2.1. Planperiode

Den forrige trafikksikkerhetsplanen gjaldt for perioden 2003 – 2012 og var en felles plan for Kåfjord, Kvænangen og Nordreisa. Denne planen er derfor ingen rullering av forrige plan.

Planperiode for denne planen vil bli 2021 – 2024. Det forutsettes at planen blir rullert en gang i hver kommunestyreperiode.

2.2. Planprosess og medvirkning

Det var varslet oppstart for ny trafikksikkerhetsplan i mars 2015. Oppstartsvarelet var annonsert i Framtid i Nord og bladet Nordlys samt lagt ut på kommunens hjemmeside med innspillsfrist 8.5.2015. Det kom 2 innspill til oppstartsvarelet.

Siden det hadde gått så vidt lang tid fra oppstartsvarelet, ble det våren 2018 informert på kommunen hjemmeside om at det var fortsatt anledning til å komme med innspill til trafikksikkerhetsplanen. Det var også gitt informasjon til lederne innenfor skoleverket og barnehagene.

I alt er det kommet in 14 innspill fra privatpersoner, organisasjoner og barnehager. Det har ikke kommet noen innspill eller tilbakemeldinger fra skolene. Alle innspill og kommentarer eller vurderinger til disse finnes i eget vedlegg til planen.

3. Strategidel

3.1. Hovedmål

Hovedmålet for trafiksikkerhetsarbeidet i Nordreisa kommune bygger på den såkalte «0-visjonen»: *Ingen mennesker skal bli drept eller få varige skader på grunn av vegtrafikken i Nordreisa kommune.*

Planen skal bidra til at ulykkesrisikoen i kommunen reduseres, slik at alle får en reell opplevelse av trygghet og trivsel i trafikken.

3.2. Delmål

Fem delmål skal være styrende for de prioriteringene som blir gjort og tiltakene som blir etablert i planperioden:

1. Det skal være trygt å sykle langs vegene i Nordreisa.

Nordreisa kommune har gjennom flere år satset på å øke sykkelbruken og stimulere til at flest mulig går eller sykler til og fra skole og jobb. For å få flere av Nordreisas innbyggere til å gå eller sykle, er det viktig at forholdene legges best mulig til rette for økt sikkerhet og trygghetsfølelse, gjennom utbygging av gang- og sykkelveger eller ved å redusere fartsgrensene i områder der konfliktene mellom ulike trafikantgrupper er høye (aktuelt i sentrums- og boligområder).

2. Alle har – og tar – ansvar for å sikre seg i trafikken.

Bruk av personlig verneutstyr (sikkerhetsbelte, barnesikringsutstyr, sykkelhjelme og reflekser) reduserer trafikkulykkes omfang og alvorlighetsgrad. Bruken er større blant barn enn hos voksne, og det er derfor viktig å bevisstgjøre voksne på deres rolle som gode forbilder i trafikken. Refleksbruk er det beste - og billigste - trafiksikkerhetstiltaket for myke trafikanter. En stor del av kommunens befolkning ferdes langs veger uten belysning. Det er viktig at alle aldersgrupper påvirkes til økt bruk av reflekser ved ferdsel i mørket.

3. Trafiksikkerhet fra (regulerings)plan til virkelighet.

Trafiksikkerheten er et viktig fokus når det utarbeides reguleringsplaner og situasjonsplaner i forbindelse med utbygginger. Noen ganger ser man imidlertid at regulerte gang-/sykkelveger og fortau blir utelatt i utbyggingsprosessen av kostnadmessige årsaker. Nordreisa kommune har en stor oppgave i å påse at intensjonen i planene blir fulgt opp – også i realiseringsfasen. Dette gjelder spesielt trafiksikkerhet for barn, unge, eldre og funksjonshemmede.

4. Trafikkopplæring skal innlemmes på alle trinn i barnehager og skoler

Barnehage og skole er viktige arenaer for å etablere gode holdninger. Trafikk som tema må innarbeides i både barnehagens rammeplan og grunnskolens læreplan på alle trinn. Nordreisa kommune har ingen instruerende myndighet ovenfor videregående skole, men vil allikevel påvirke til at temaet trafiksikkerhet inkluderes i undervisningen.

5. Nordreisa kommune skal oppnå status som «Trafikksikker kommune»

Trygg Trafikk har utarbeidet kriterier for en trafikksikker kommune. Kriteriene skal bidra til at det arbeides godt, målbevisst og helhetlig med trafikksikkerhet. Kommunen skal blant annet forankre trafikksikkerhetsarbeidet i kommunens øverste ledelse, arbeide sektorovergripende og utvikle gode rapporteringsrutiner med klar ansvarsfordeling.

4. Handlingsdel – Tiltak

I dette kapittelet foreslås det trafikksikkerhetstiltak i to hovedgrupper: *Holdningsskapende og fysiske tiltak*. Holdningsskapende og fysiske tiltak må tilpasses hverandre. Bare slik kan vi nærme oss den visjonen som er lagt til grunn for denne planen og nå de delmålene som er formulert. Sagt med andre ord: Når kommunens skoleelever lærer om trygg skoleveg og trenes i ulike trafikksituasjoner, forutsetter dette at skolevegen er utformet på en trafikksikker måte.

4.1. Holdningsskapende tiltak

- Tiltak 1: Trafikkopplæring skal innlemmes i undervisningen på alle trinn i alle barnehager og på 1. - 10. klassetrinn. Kommunen skal påvirke til at trafikk blir innlemmet i undervisningen i videregående skole.
- Tiltak 2: Kommunen skal være pådriver for å bedre forholdene i trafikken for eldre og funksjonshemmede.
- Tiltak 3: Kommunen skal arbeide for at personlig verneutstyr brukes av alle grupper – i alle trafikksituasjoner gjennom for eksempel sykkelkontroll, fokus på hjelmbruk osv.
- Tiltak 4: Kommunen skal hver høst skaffe tilveie refleks til alle kommunens ansatte og folkevalgte. Brikkene skal være tilgjengelige på alle kommunale arbeidsplasser.
- Tiltak 5: Kommunen skal gjennom handlingsplanperioden i ulike kanaler øke voksnes bevissthet som forbilder innenfor trafikksikkerhetsområdet.
- Tiltak 6: Kommunen skal arbeide for å bli godkjent som «Trafikksikker kommune».

4.2. Fysiske tiltak

- Tiltak 1: Kommunen skal foreta en kartlegging av elevenes skoleveg med særlig tanke på å vurdere om skoleveg som kan betraktes som «særlig farlig».
- Tiltak 2: Kommunen skal i planperioden søke å få gjennomført fysiske tiltak i henhold til tiltakslista som er vedlagt. Tiltak som krever kommunale investeringer, må innarbeides i kommunens økonomiplan.

4.3. Evaluering

Hvert annet år bør det evalueres hvordan man ligger an i forhold til måldelen og handlingsdelen.

5. Rullering av trafikksikkerhetsplanen

Trafikksikkerhetsplanen skal rulleres i 2024.

Tiltaksliste i Trafikksikkerhetsplanen 2021 – 2024 Nordreisa kommune - sluttbehandling

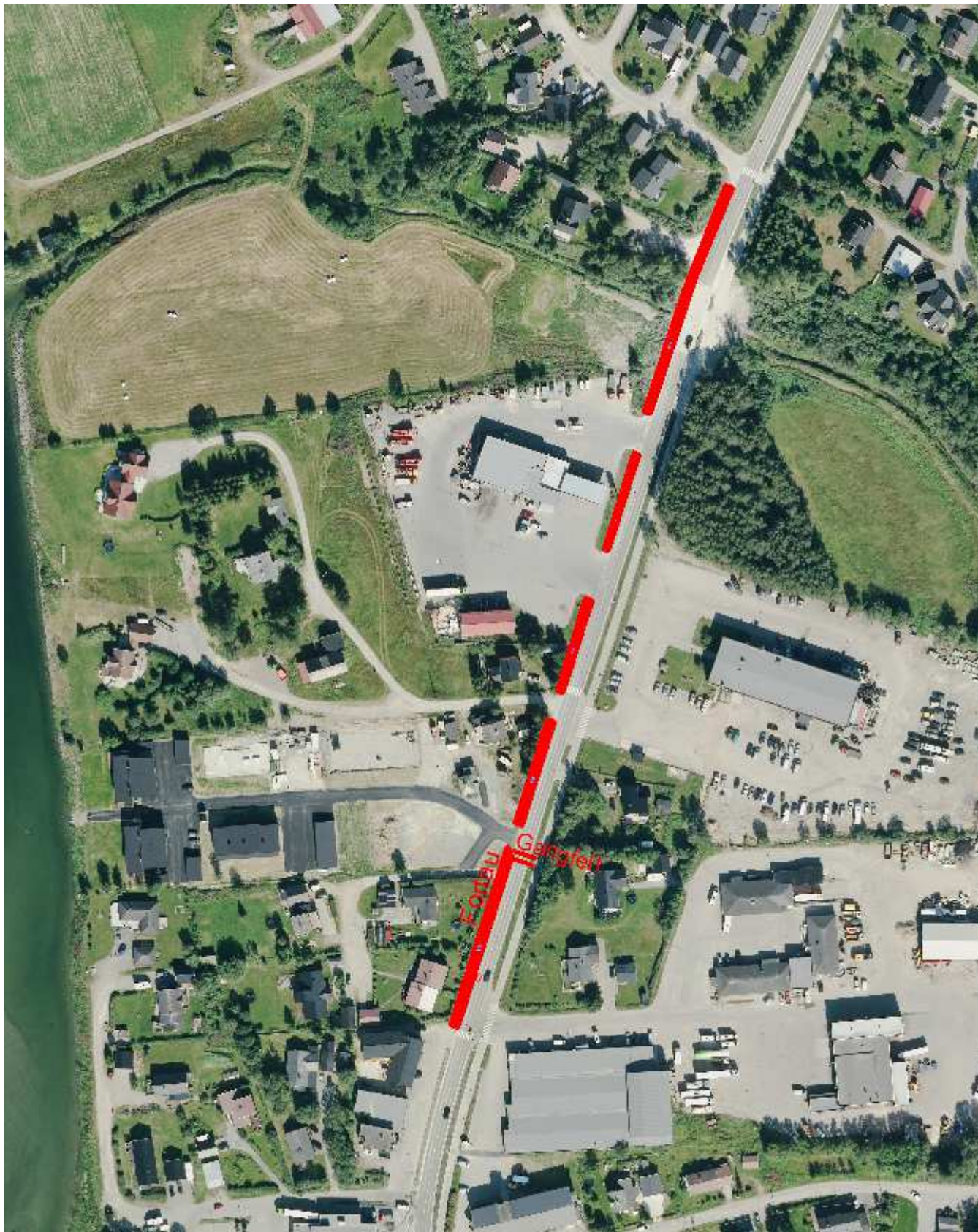
Prioritert rekkefølge

Nr.	Tiltak	Mål/hensikt	Ansvar	Frist	Kommentarer
1	E6 - 365 m fortau Olderskogen - Sentrum 28A	Myke trafikanter	SVV	2022	Spesielt mellom Sentrum28A - Hansvoll stort behov. Ihht. reguleringsplan.
2	Siktrydding kommunale veier	Trygge veier for alle	Komm.	2021 -	Utilstrekkelig vegetasjonsrydding langs kommunale veier gir trafikkfarlige situasjoner. Behovet er høyere enn tilgjengelige ressurser.
3	Fv 8650 på Høgegga: 80-sone endres til 60-sone fra 50-sonen slutter til under bakken/sving etter kryss til Lundefjellvegen, ca. 740 m lengde	Myke trafikanter	FK	2021	Utfartsparkering hvor mange går langs eller krysser Fv. Pr. 30.11.20 var det 213 personer som bor i boligområdet som bruker Lundefjellvegen som avkjørsel til Fv. Bussholdeplass for skolebarn. Mange beboere krysser Fv for å gå til utfartsområdet ved Goroso.
4	E6 - reduksjon fra 70 til 60-sone strekningen Veibakken - Rovdas nord	Myke trafikanter	SVV	2021	Reduksjonen gjelder en strekning på 949 m. Ny gravlund vil øke trafikkmengden som svinger ut og inn fra Badevegen.
5	E6 - G/S-vei og gangfelt Skogly, Sørkjosen	Myke trafikanter	SVV + komm.	2022	63 m G/S-vei i henhold til reg.plan Sørkjosen (54282015_001), SGS11 (48 m) og SGS12 (15 m) samt gangfelt over E6 mellom dem.
6	Belysning kommunale veier	Trygge skolevei	Komm.	2021 -	Følgende strekninger har ikke eller har svært mangelfull belysning: 1. Gammelbruvn mellom Tømmernesvn og Høgeggn, 2. Gammelbruvn mellom Skarpsno/Kildalvn og Tømmernesvn, 3. Gangvei Gammelbruvn, 4. Strandbakken, 5. Røyelvn, 6. Bjørkvoll, 7. Bjørklymoen, 8. Bjørklysvingen, 9. Goppa, 10. Storbakken. Lista er ikke komplett. DRU foretar prioritering.
7	Fv7950 – g/s-vei strekninga Steinsvik – Vika, samt reduksjon fra 80 til 60-sone samme strekning	Myke trafikanter	FK	2022	Dette begrunnes med at det bor 14 barn på strekningen med familietilknytning langs veien. På strekningen er det badestrand med stor trafikk om sommeren og denne ligger nært veien. Dette medfører at en masse barn leker i området nært veien. En gang- og sykkelvei samt nedsatt fartsgrense, vil gjøre trafikkforholdene bedre, spesielt for barn som ferdes i området.
8	E6 - gangfelt ved Montér byggevarerhus	Myke trafikanter	SVV	2021	Mange gående som krysser E6 i området. Nærmeste gangfelt i dag: 300 m mot Sørkjosen. 336 m mot Storslett. Bør reguleres inn G/S-vei ved høve seinere. Tilpass en uformell snarvei i første omgang.
9	G/S-vei manglende deler opp til Saga	Trygge skolevei og brukere/publikum av Saga skianlegg	FK	2023	Tilknytte til eksisterende g/s-vei for å få sammenhengende g/s-vei helt opp til Saga skianlegg. Nordre del: 309 m - regulert inn. Søndre del: 191 m. Til sammen: 598 m lang.
10	E6 - gangfelt ved Reisa bil, Sørkjosen	Myke trafikanter	SVV	2021	Langt til nærmeste gangfelt 400 m mot Storslett. 500 meter i motsatt retning.
11	Barnas trafikkklubb og opplæring barn og tilsatte bhg	Barn	Komm.	2022	Barnas trafikkklubb fra Trygg Trafikk
12	E6 - gangfelt på Rovdas	Myke trafikanter	SVV	2022	Flyttes til dagens avkjørsel til Badevegen
13	E6 - G/S-vei E6 Rotsund	Trygge skolevei	SVV	2023	5,5 km gang- og sykkelvei langs E6. Befolkning på strekninga pr. 11.12.2020: 166

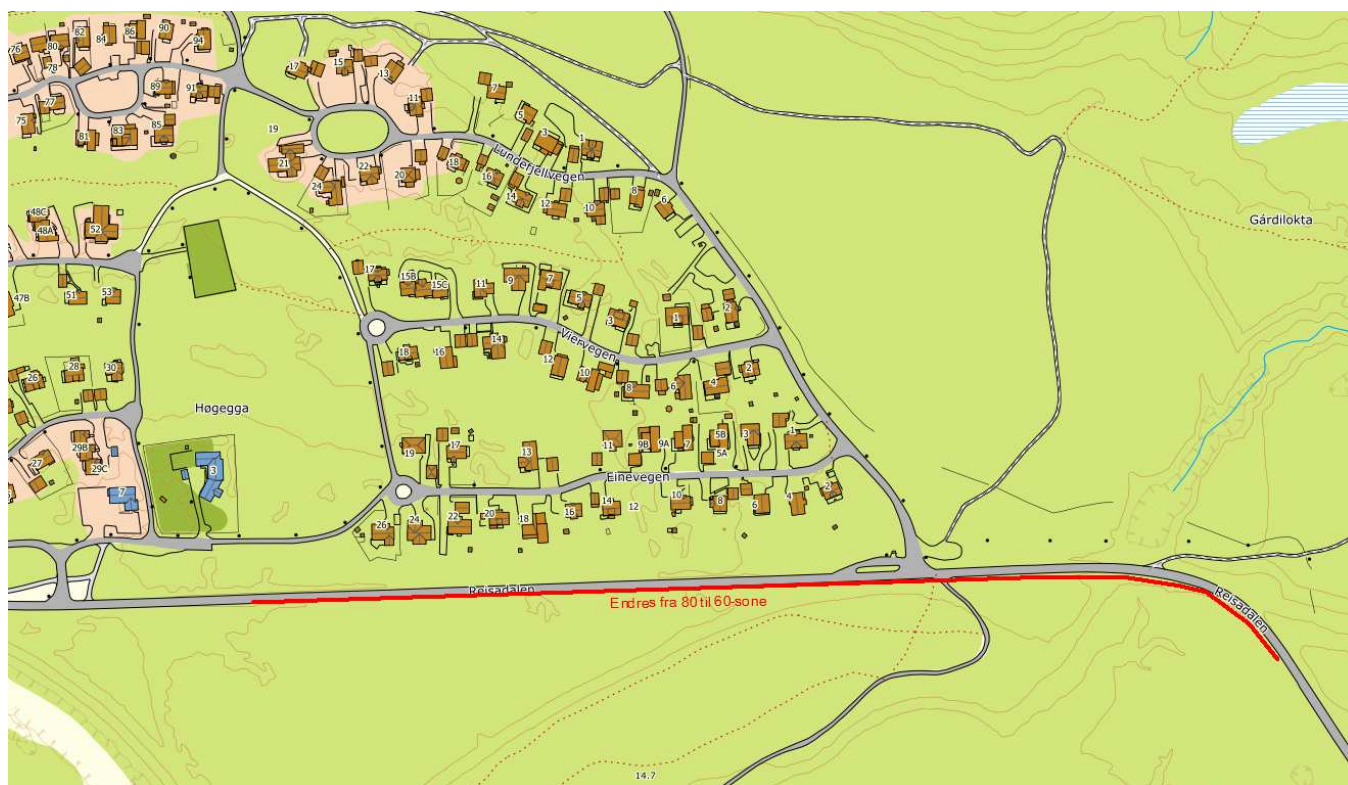
14	Utvidelse KV Høgegga LHL - Høgegga 12	Myke trafikanter	Komm.	2023	Svært smal veibane som gjør at kjøretøybruker veikanter og myke trafikanter "presses" utenfor veiareal.
15	E6 - G/S-vei E6 - Oksfjord camping	Myke trafikanter	SVV	2024	1,6 km gang- og sykkelvei langs E6. Befolkning på strekninga pr. 11.12.2020: 13.
16	FV8650 - Gangfelt v/rundkjøringa og 21 m g/s-veg	Myke trafikanter	FK	2023	Mange tar snarveien over her. Ihht. reguleringsplan.
17	E6 - G/S-vei Nordkjosvn. - Stovikkrysset	Trygge skolevei	SVV	2024	3,6 km gang- og sykkelvei langs E6. Befolkning på strekninga pr. 11.12.2020: 73. Usikker grunn i området må hensyntas i plan og utførelse.
18	Redusere fartsgrense fra 50 til 40 mellom Storslett bru og Bussvegen samt anlegge fartshumper.	Myke trafikanter	SVV	2024	Storslett bru fungerer som hastighetsreduserende hinder. Ved ny bru kan hastighet gjennom sentrum holdes i hht fartsgrense.
19	FV8650 - Øke fra 60 til 70-sone strekningen fra litt sør for avkjørselen til Reisadalen 1040 (Moskodal handel) til start 70-sone før Kjelleren, ca. 600 m lengde.	Økt skiltforståelse/-respekt	FK	2021	Lite forståelse fra bilistene for at denne strekninga er 60-sone, jf. 70-sone gjennom Kjelleren med langt flere og tettere avkjørsler.

Kartvedlegg til tiltakslista trafikksikkerhetsplanen 2021-2024

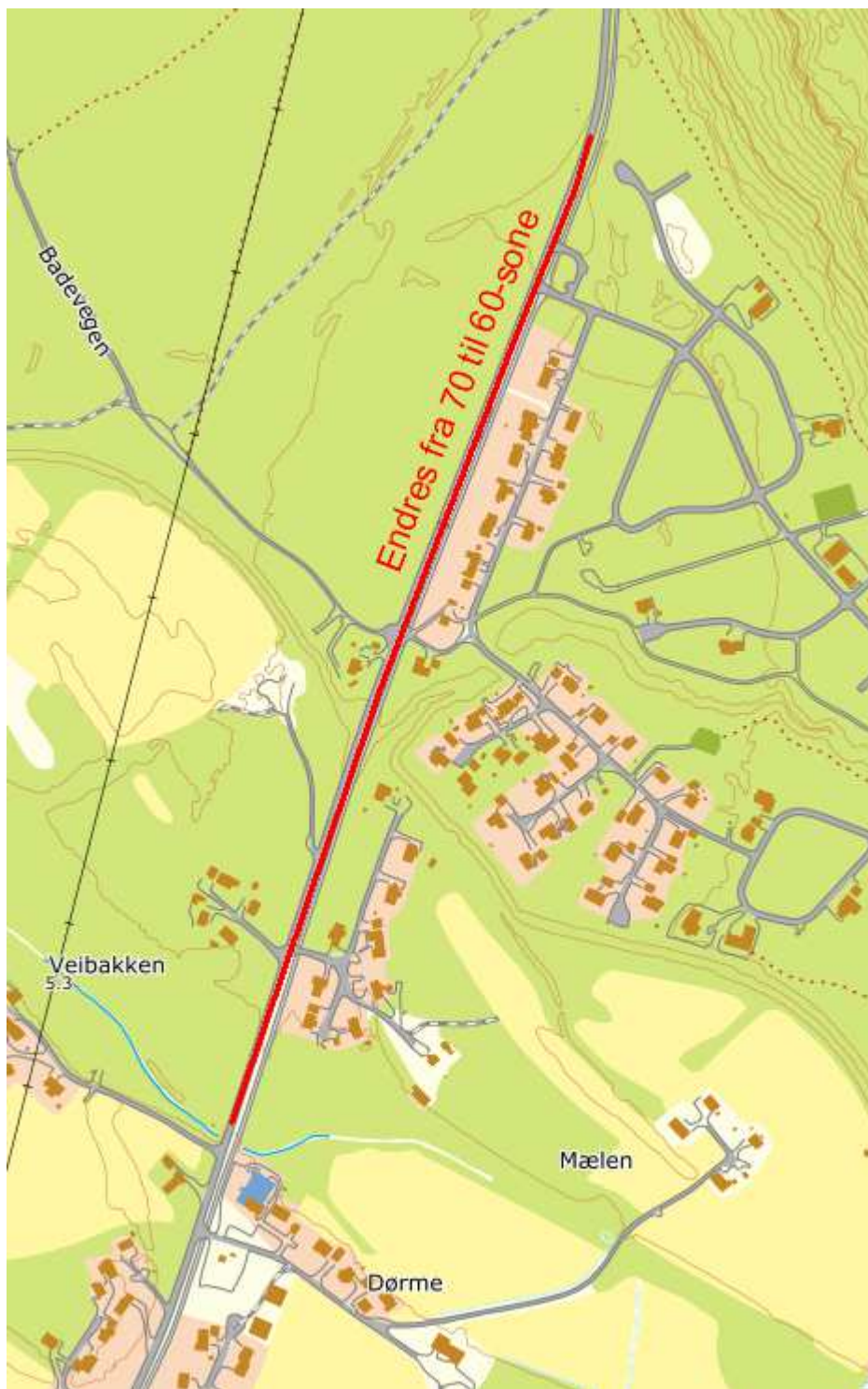
Nr. 1 E6 - 365 m fortau Olderskogen - Sentrum 28A samt gangfelt ved Hansvoll

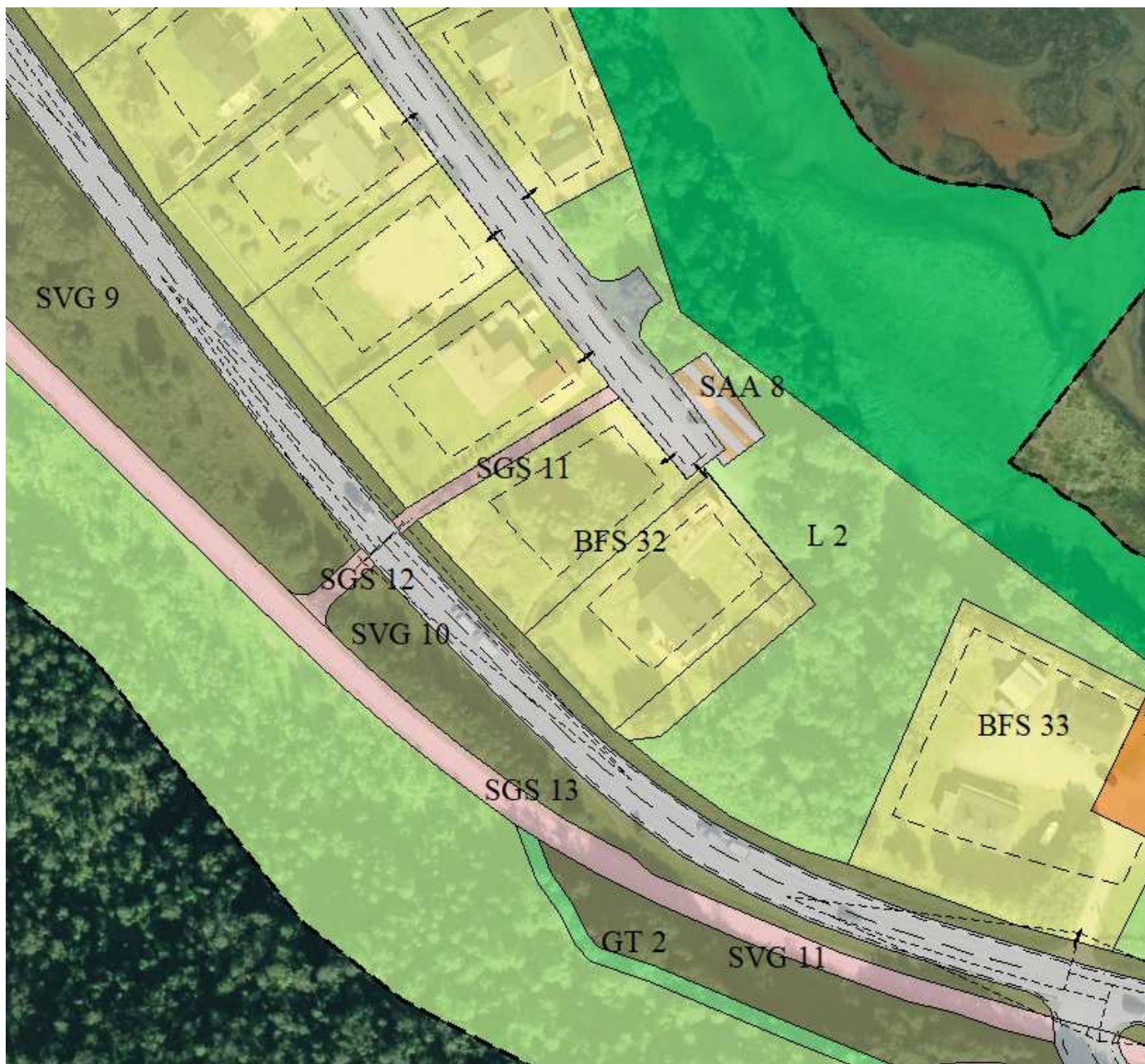

Nr. 3 Fv 8650 på Høgegga: 80-sone endres til 60-sone

Nr. 4 E6 - reduksjon fra 70 til 60-sone strekningen Veibakken - Rovdas nord

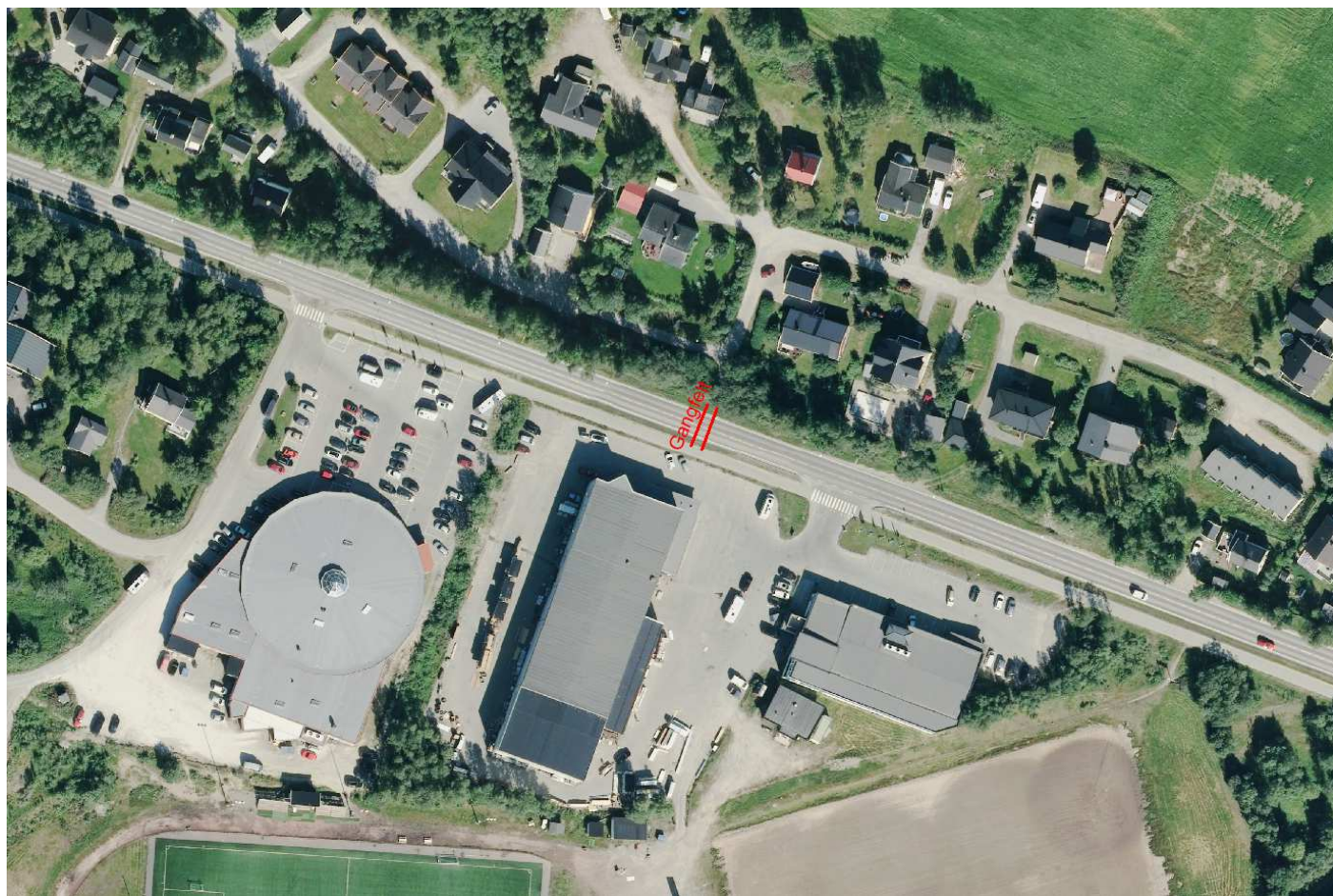

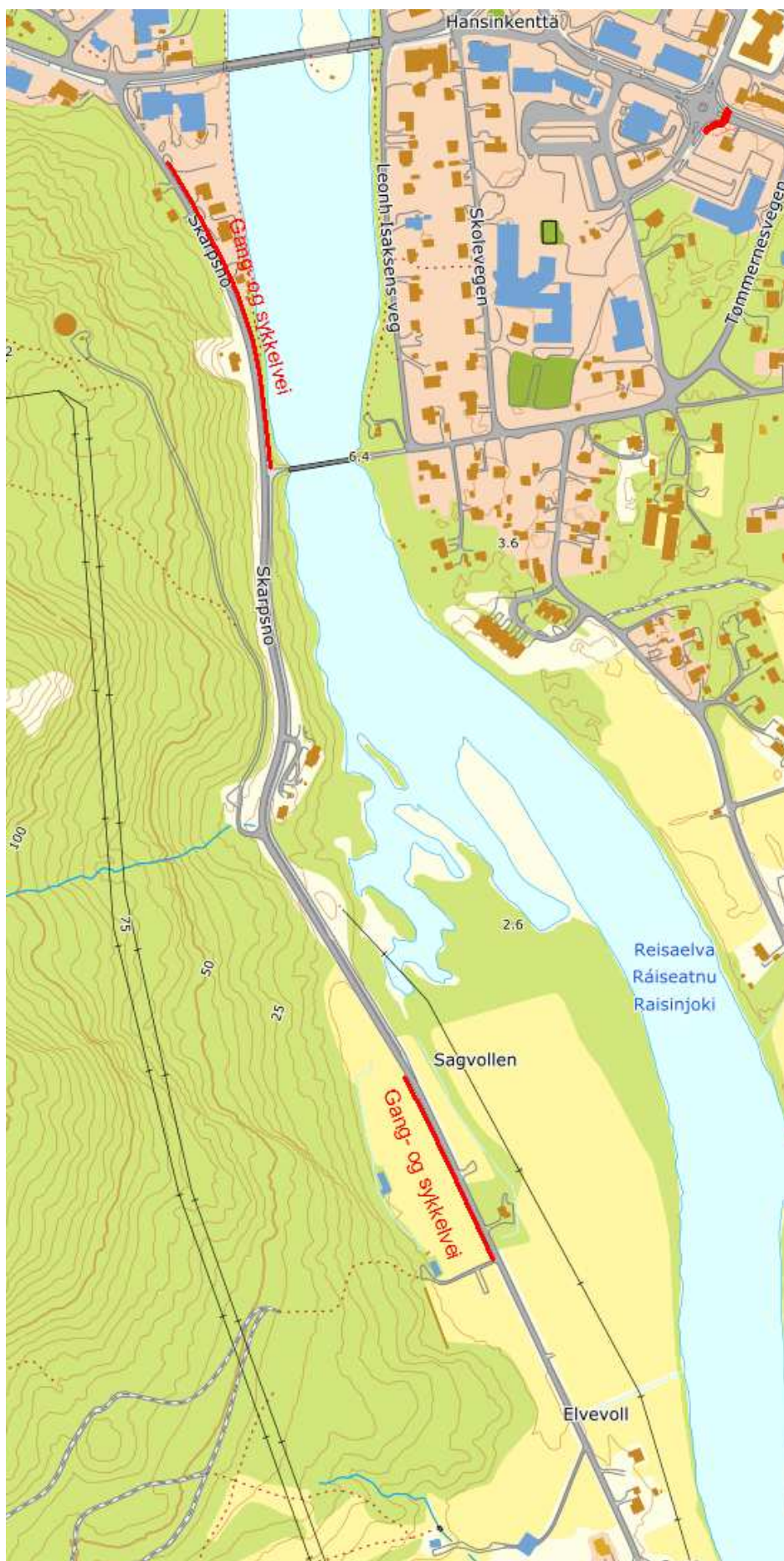
Nr. 7 G/S-vei Storvikveien Fv7950

Nr 8 E6 - gangfelt ved Montér byggevarerhus

Nr 9 G/S-vei manglende deler opp til Saga

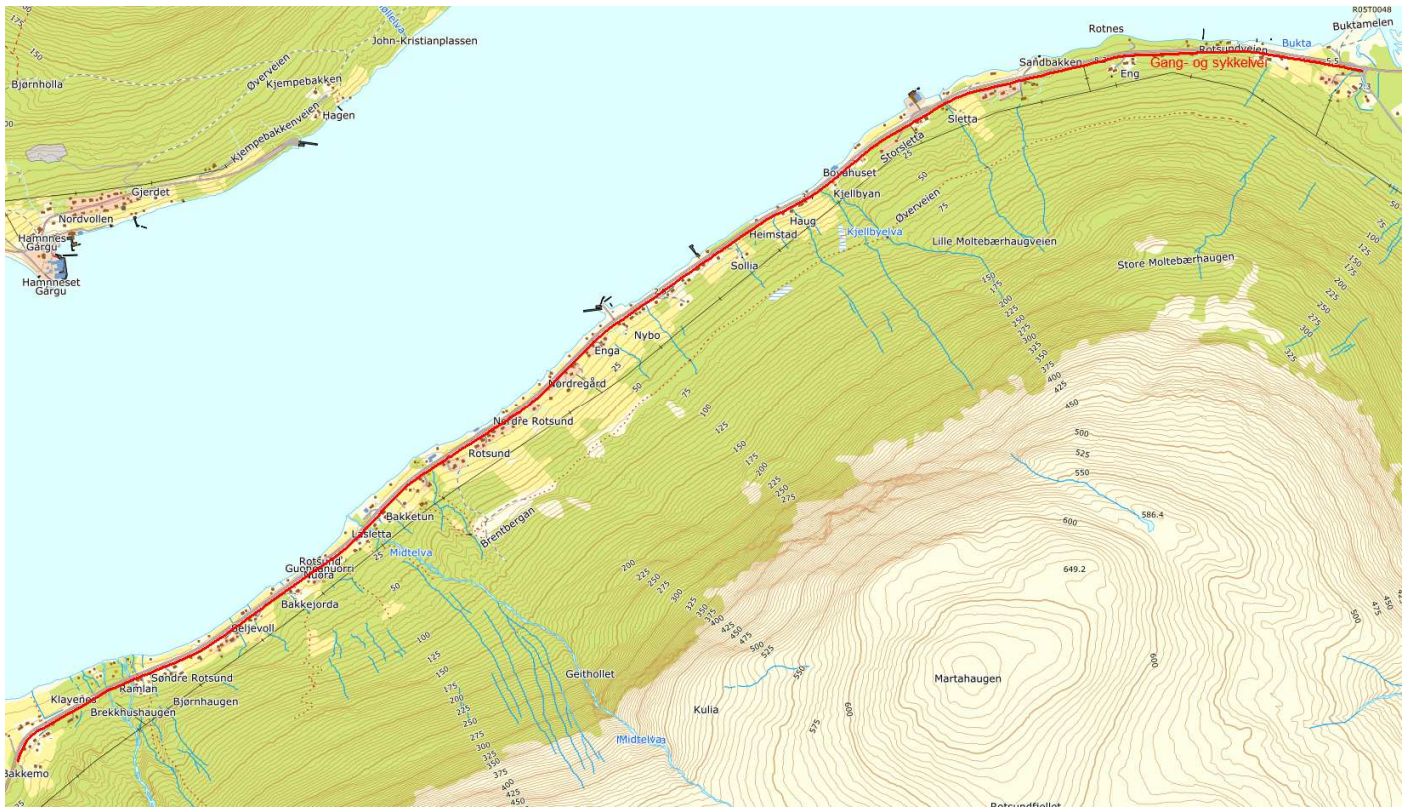

Nr. 12 E6 - gangfelt på Rovdas

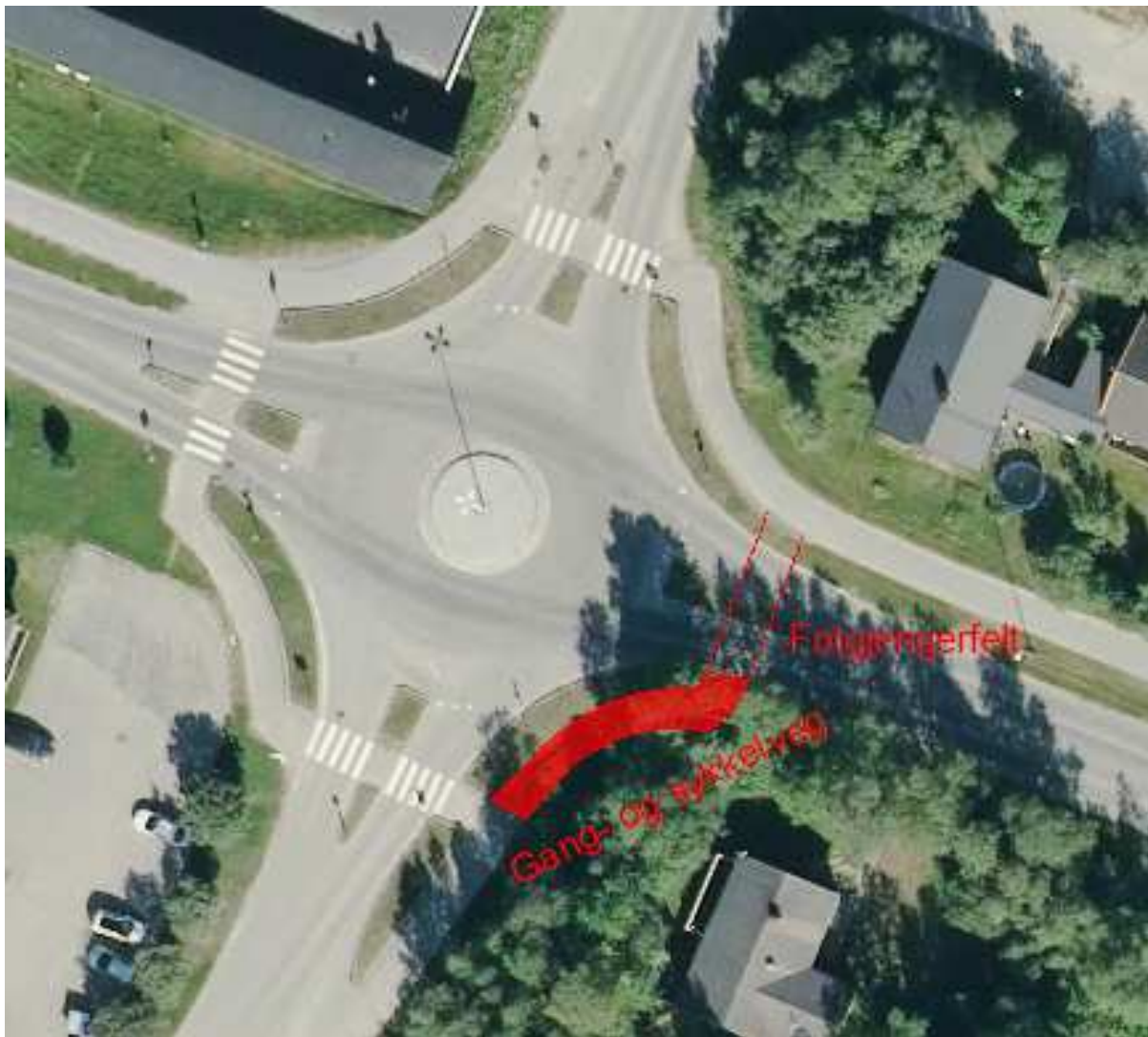

Nr. 13 E6 - G/S-vei E6 Rotsund

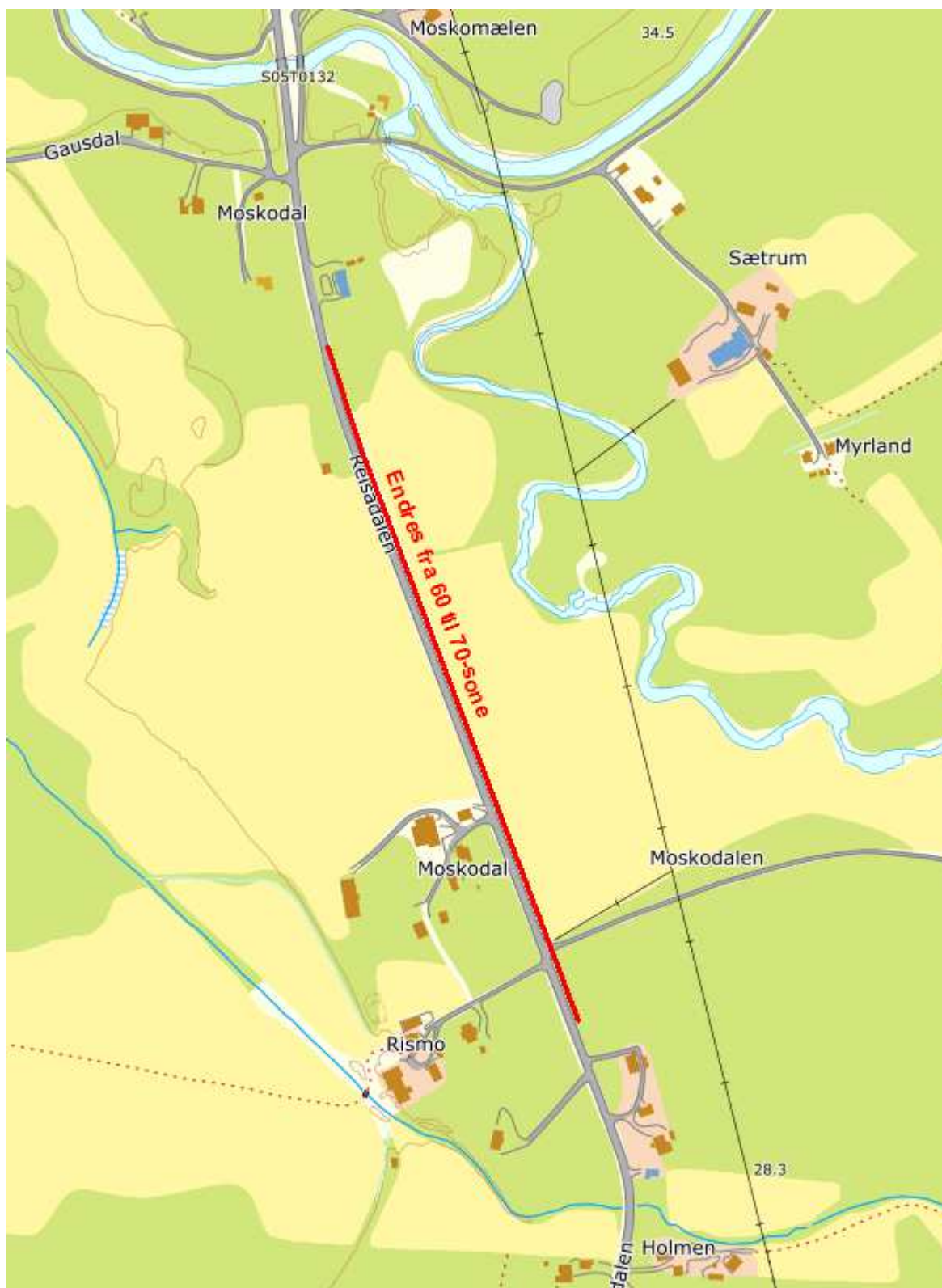
Nr. 15 E6 - G/S-vei E6 - Oksfjord camping

Nr. 17 E6 - G/S-vei Nordkjosvn. – Storvikkrysset

Høringsvar Trafikksikkerhetsplan for Nordreisa 2021 – 2024 - høringsperiode: 02.02. – 26.03.2021

Statens vegvesen 18.03.2021

Kommunens vurdering

Liten grad vist hvordan trafikksikkerhetsarbeidet i kommunen er organisert – hvem bidrar, og hvilke samarbeidspartnere har man.	Det tas med ved neste rullering av trafikksikkerhetsplanen i 2024
Nasjonale og regionale mål og planer burde ha vært mer nevnt	Det tas med ved neste rullering av trafikksikkerhetsplanen i 2024
For lang periode i ulykkesstatistikken er tatt med. Medfører at eventuelle endringer i vegnettet ikke framkommer i forhold til statistikken.	Det tas med ved neste rullering av trafikksikkerhetsplanen i 2024
Mangelfull analyse av ulykkene.	Det tas med ved neste rullering av trafikksikkerhetsplanen i 2024
0-visjon for ulykker bør deles opp i konkrete delmål.	Det tas med ved neste rullering av trafikksikkerhetsplanen i 2024
Oppfordrer til å splitte opp holdningsskapende arbeid til spesifikke kategorier som fart, rus, bilbeltebruk, barn og unge, eldre og funksjonshemmede.	Det tas med ved neste rullering av trafikksikkerhetsplanen i 2024
Det må splittes opp i tiltakslista mellom fylkesveier og statlige veier. Kommunen kan ikke sette frist for tiltak de selv ikke er ansvarlig for.	Tabellen i tiltakslista har en kolonne for hvem som er ansvarlig. Langs riksveier er SVV oppført som ansvarlig, langs fylkesveier er fylkeskommunen oppført og langs kommunale veier er kommunen oppført. Kommunen er selvfølgelig innforstått med at det er opp til SVV og fylkeskommunen selv å prioritere hvilke tiltak som er aktuelle å utføre og når ut fra sine prioriteringer. Men tiltakslista gir et bilde for hva kommunen selv mener bør prioriteres og ideelt sett være utført. Kommunen tar kontakt med SVV og fylkeskommunen etter at planen er vedtatt for å få en avklaring om hva som kan realiseres og når.
Tiltak innenfor kommunalt veinett kan prioriteres og med fordel ha en kostnad med.	Tas til underretning
Det bør også tas med noe om evaluering for å sikre måloppnåelse, og når planen skal rulleres.	Det er tatt med i nye punkter 4.2 og 5

Trygg Trafikk 26.03.2021

Kommunens vurdering

Savner noe mer tydelig plan for gjennomføring og økonomi	Det tas med ved neste rullering av trafikksikkerhetsplanen i 2024
Planen kan gjerne vise til nasjonale og regionale føringer for trafikksikkerhetsarbeidet	Det tas med ved neste rullering av trafikksikkerhetsplanen i 2024
Viser til Trygg Trafikk veileder for særlig farlig eller vanskelig skolevei	Tatt til underretning
Viser til at det trolig er en stor underreportering av ulykker i statistikker	Tatt til underretning
Vil at setningen i handlingsdelen «Når kommunens skoleelever lærer om trygg skoleveg og trenes i ulike trafikksituasjoner, forutsetter dette at skolevegen er utformet på en trafikk-sikker måte.» endres til å gjelde alle trafikkanter.	Noe uklart hva som menes her
Anbefaler opprydding i tiltakslista slik at det skilles mellom de ulike veieierne og tydeliggjør hva som er realistisk å få gjennomført i planperioden.	Viser til kommunens vurdering over under SVV i 7. rad.
Anbefaler at det presiseres at planen må følges opp i økonomiplanen.	Tatt med som presisering i planen, jf. pkt. 4.2

Troms og Finnmark fylkeskommune 26.03.2021**Kommunens vurdering**

Pkt. 1.2 Egenandelen ved søknad om fylkeskommunale trafiksikkerhetsmidler er minimum 20 % for fysiske tiltak, mens holdningsskapende arbeid i prinsippet kan fullfinansieres.	Endret i samsvar med dette
Pkt. 1.5 Anbefaler at ulykkesstatistikken ikke strekker seg over så mange år	Dette tas med ved neste rullering av trafiksikkerhetsplanen i 2023/2024
Bør ha en tallfesting av reduksjon av antall ulykker for bedre å kunne måle måloppnåelse	Dette tas med ved neste rullering av trafiksikkerhetsplanen i 2023/2024
Gjør oppmerksom på at tiltakslisten ikke kan oppfattes som bindende for fylkeskommunen mht. frister for tiltak hvor de er ført opp som ansvarshavende.	Tatt til underretning

Statsforvalteren i Troms og Finnmark 25.03.2021**Kommunens vurdering**

Trist at det mangler tilbakemelding fra skolene og kommunen burde i større grad ha etterspurt tilbakemelding fra barn og unge.	10. klasse ved Storslett skole og BUK har kommet med innspill i høringsrunden, jf. under
Viktig at tiltak forankres i økonomiplanen	Se siste rad under Trygg Trafikk

10. klasse Storslett skole 26.03.2021**Kommunens vurdering**

Fjerne sikthindrende trær ved utkjørselen Bekkestien til E6. Sykler og rulleski kommer svært fort ned Rovdasbakken, og farlige situasjoner kan lett oppstå.	Kommunen merker seg dette og vil inngå under nr. 2 i handlingsdelen.
Fjerne sikthindrende trær ved Loppevollkrysset.	Kommunen merker seg dette og vil inngå under nr. 2 i handlingsdelen.
Sette opp fotgjengerfelt mellom Bios/bakeri og mot Haganbutikken.	Dette vil komme i den nye sentrumsplanen
Uoversiktlig ved utkjøringa fra Gammelgården pga. sving – sette f.eks. opp speil	Dette må vurderes nærmere sammen med veieier Statens vegvesen
Etablere større parkering bak Mix-kiosken. Bør sette opp fysiske hindringer for å hindre parkering foran kiosken eller etablere forhøyet fortau.	Dette vil komme i den nye sentrumsplanen
Kildalsvegen: Legge ny asfalt, fikse gangfelt og gatelys gjennom hele Kildalen.	Dette er en fylkesvei, og veieier er fylkeskommunen. I handlingsdelen er tatt med sammenhengende g/s-vei helt opp til Saga skianlegg.
Har laget et kart for hvordan trafikkløsningen ved Trekanten bør se ut med en etablering av rundkjøring der.	Dette må vurderes i sammenheng med sentrumsplanen.

Barn og unges kommunestyre 11.03.2021**Kommunens vurdering**

Gangfelt ved banken, flere gangfelt mellom vgs og Halti og ved CircleK/SVV.	Dette er til dels tatt med i handlingsdelen.
Lys på Storslettbrua	Den nye brua som skal påbegynnes til høsten vil få det.
Flere g/s-veier fra vgs og opp til brua	Det er g/s-vei på vestsida av E6. Det er nok uaktuelt også med g/s-vei på østsiden av E6.
Fartsgrense på 40 km/t gjennom Storslett sentrum	Dett er med i handlingsdelen.
Gjerde med parkering i parken	Noe uklart hva som menes her
Flere lyktestolper i sentrum og ved Gammen	Dette tar kommunen direkte opp med veieierne.

Sosiale media**Kommunens vurdering**

Gangfelt på strekninga mellom Sørkjos hotell og Flyplassvegen	Det er i handlingsdelen tatt med gangfelt ved Reisa bil.
---	--

Statens vegvesen

NORDREISA KOMMUNE
Postboks 174
9156 STORSLETT

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Mariann Lisbeth Larsen /
77617242

Vår referanse:
21/25380-2

Deres referanse:
2015/904-37

Vår dato:
18.03.2021

Merknad til høring – Trafikksikkerhetsplan for Nordreisa 2021 – 2024

Statens vegvesen viser til deres oversendelse av høring på kommunal trafikksikkerhetsplan, datert 02.02.2021.

Statens vegvesen rolle

Statens vegvesen har ansvar for å sørge for at føringer Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport.

Saken gjelder

Nordreisa kommune har utarbeidet forslag til kommunal trafikksikkerhetsplan for perioden 2021–2024 og denne er på høring, høringsfrist er satt til 26.03.2021. Oppstartsvarsel var sendt i 2015, etter det har det vært opplyst på kommunen sine hjemmesider i 2018 at de fortsatt tok imot innspill.

Statens vegvesens innspill:

Det er svært positivt at arbeidet med trafikksikkerhetsplanen i Nordreisa nå blir tatt opp igjen og at det dermed settes fokus på trafikksikkerhetsarbeidet i kommunen.

Vi har noen innspill:

Det er i liten grad i planen vist hvordan trafikksikkerhetsarbeidet i kommunen er organisert. Hvem bidrar, og hvilke samarbeidspartnere har man.

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Stakkevollvegen 35–37
9010 TROMSØ

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

Det er med unntak av henvisning til 0–visjonen ikke vist til hvilke nasjonale og regionale føringer som ligger som premisser for trafikksikkerhetsarbeidet, for eksempel nasjonal transportplan, barnas transportplan eller nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg. Disse kunne med fordel vært nevnt, og man kunne knyttet lokale mål og tiltak opp mot nasjonale overordnede mål.

Ulykkessituasjon:

I kapittel 1.5 Ulykkestill er det tatt med alle registrerte personskadeulykker i Nordreisa fra 1999–2018. Dette er en lang periode, og man bør vurdere å bruke en kortere tidsperiode, for eksempel siste 8 år. Ulempen med å ta med for lang periode er at man ikke så lett har oversikt over om det har vært forandringer på for eksempel vegnett, kryss, g/s-veger, fartsgrenser eller andre tiltak i løpet av perioden som kan ha hatt innvirkninger på ulykkessituasjonen. Det blir da vanskeligere å målrette nye tiltak.

Hvis vi ser på ulykkesstatistikk i området fra for eksempel siste 8 år får vi et bedre bilde av hva som er dagens utfordringer. Ulykkessituasjon med kart over ulykker og øvrige opplysninger om ulykkene fås fra Nasjonal Vegdatabank (NVDB), og er tilgjengelig på Vegkart.no. Her kan man legge til ulike filtre, for eksempel på ulykkesdato, og man kan gå inn på den enkelte ulykke for å se hvilken type ulykke det var.

For statistikk fra forsikringsselskap er det brukt perioden 2007 til 2016, det hadde vært en fordel om de ulike statistikkene var fra samme tidsperiode.

Hovedutfordring – analyse

Det er ikke påpekt hva som er hovedutfordring for trafikksikkerheten i Nordreisa, og ulykkene er ikke analysert slik at man vet hvilke typer ulykker som skjer hvor. Først når man vet det kan man sette inn spesifikke tiltak basert på kunnskap fra tidligere ulykker.

Målsetting

Nordreisa kommune har valgt å bruke 0–visjonen som hovedmål. Videre at *«Planen skal bidra til at ulykkesrisikoen i kommunen reduseres, slik at alle får en reell opplevelse av trygghet og trivsel i trafikken»*. Dette er lite konkret, og det blir vanskelig i ettertid å evaluere om mål er oppnådd.

Delmål er også lite konkrete, og er kanskje mer strategier enn delmål. Som strategier er det gode temaer som vektlegges.

Handlingsdel – tiltak

Tiltak er delt inn i to kategorier, holdningsskapende tiltak og fysiske tiltak. Deretter er det listet opp ulike tiltak i de to gruppene.

Holdningsskapende arbeid: Her ville det vært en fordel om kategoriene var rettet inn mer spesifikt, for eksempel mot fart, rus, bilbeltebruk, barn og unge, eldre, funksjonshemmede. Deretter kunne man konkretisere hvilke tiltak kommunen vil sette inn for de ulike kategoriene, gjerne knyttet opp mot nasjonale målsettinger innenfor samme felt.

Fysiske tiltak: Her er det først satt opp to tiltak som ikke er fysiske tiltak, men mer prosess. Deretter er det lagt ved en tiltaksliste i prioritert rekkefølge, med mål/hensikt, ansvar og tidsfrist. I denne tabellen er tiltak på forskjellige vegnett og ansvar satt opp og prioritert i samme tabell. Dette må splittes opp. Nordreisa kommune kan ikke sette inn frist for tiltak på vegnett de selv ikke er ansvarlig for, da man er avhengig av prioriteringer og bevilgninger hos vegeier. Det må også splittes mellom fylkesveger og statlige veger. Det går an å sette opp hvilke tiltak kommunen ønsker langs fylkeskommunale veger og riksveger, men da må planen være å jobbe målrettet for å få disse tiltakene inn på prioriteringslister hos respektive vegeiere.

Tiltakene innenfor kommunalt vegnett kan prioriteres og kan med fordel ha en kostnad med, da er det lettere å politisk få de prioritert. Det bør være med en plan for hvordan dette økonomisk skal gjennomføres. For eksempel at tiltakene på kommunalt vegnett skal innarbeides i kommunens økonomiplan/ budsjett i tidsperioden.

Det bør også sies noe om hvordan trafikksikkerhetsplanen skal evalueres for å sikre at man oppnår mål, og når planen skal rulleres.

Videre arbeid

Det finnes flere muligheter til å få veiledning i arbeidet med utarbeidelse av trafikksikkerhetsplaner. Statens vegvesen har sektoransvar for trafikksikkerhet og kan stille opp i møter med kommunen. Det finnes en veileder, håndbok V722, Kommunale trafikksikkerhetsplaner, som er ment som hjelp for kommuner i arbeidet med trafikksikkerhetsplaner, denne finnes på nettsidene til Statens vegvesen.

<http://www.vegvesen.no/fag/publikasjoner/handboker>.

Både Troms og Finnmark fylkeskommune og Trygg Trafikk i Troms og Finnmark er interesserte i å komme i dialog med og gjerne besøke kommuner som er i prosess med utarbeidelse av trafikksikkerhetsplaner. Trygg trafikk har en mal for utarbeidelse av kommunale trafikksikkerhetsplaner, der det også er lagt ved eksempler på gode planer,

malen finnes på nettsidene deres. Vi vil derfor oppfordre kommunen til å ta kontakt med en eller begge disse i det videre arbeidet med planen.

Lykke til med ferdigstillelsen av planen!

Transport nord, Transportforvaltning Troms og Finnmark
Med hilsen

Oddbjørg Mikkelsen
Seksjonsleder

Mariann Larsen
Senioringeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK, Postboks 700, 9815 VADSØ
TROMS OG FINNMARK FYLKESKOMMUNE, Postboks 701, 9815 VADSØ

Nordreisa kommune
Ráissa suohkan
Raisin komuuni
postmottak@nordreisa.kommune.no

Trygg Trafikk Troms og Finnmark
Strandvegen 13, 9007 Tromsø

Trygg Trafikk Troms og Finnmark
Pb 6600, NO-9296 Tromsø

Tlf: +47 95 16 15 81
melhus@tryggtrafikk.no
www.tryggtrafikk.no

Dato:
26.03.2021

Høring: Trafikksikkerhetsplan 2021-2024 Nordreisa kommune – svar fra Trygg Trafikk

I brev av 2.2.2021 sendte Nordreisa kommune på høring forslag til ny trafikksikkerhetsplan. Trygg Trafikk har vurdert forslaget og har følgende innspill:

Planen inneholder både holdningsskapende og fysiske tiltak, er oversiktlig og balansert. Planen identifiserer ulykkesutsatte områder og viser tydelig det kommunale trafikksikkerhetsansvaret. Vi savner imidlertid en noe mer tydelig plan for gjennomføring og økonomi.

Det er svært positivt at kommunen ønsker å arbeide for å bli godkjent som Trafikksikker kommune. Gjennom dette arbeidet kan mye av trafikksikkerhetsinnsatsen rettet mot kommunens innbyggere organiseres og gjennomføres.

Innledningsvis kan planen gjerne vise til nasjonale og regionale føringer for trafikksikkerhetsarbeidet:

- Meld. St. 40 (2015-2016) Trafikksikkerhetsarbeidet – Samordning og organisering
- Nasjonal transportplan 2018-2029 (Ny NTP for 2022-2033 er nettopp lagt fram)
- Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2018-2021

Trafikkulykker er et folkehelseproblem. Jf. Folkehelseloven skal kommunen iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer, blant annet knyttet til skader og ulykker.

Uønsket atferd er utløsende eller medvirkende faktor i de fleste alvorlige ulykker. Høy fart, ruspåvirket kjøring, uoppmerksomhet og manglende bruk av bilbelte er eksempler på atferd som gir sterkt forhøyet risiko for alvorlig skade eller død. Å motvirke slik atferd vil være et viktig innsatsområde i trafikksikkerhetsarbeidet både nasjonalt, regionalt og i kommunene i årene fremover.

Innspill til de ulike kapitlene:

1.4. Trafikkforholdene i Nordreisa

Ulike vegtyper og vegeiere i kommunen er beskrevet. Vi savner imidlertid en beskrivelse av utfordringer knyttet til trafikantene i kommunen. Fins det for eksempel noen utfordringer knyttet til ulovlig kjøring, uregistrerte kjøretøy, rus etc.? I dette kapitlet kan en også vurdere en oppstilling av registrerte kjøretøygrupper i kommunen (eks. personbil, ATV, moped, traktor og MC).

Det vises til km-grenser for skoleskyss og for skyss der skolevegen er særlig farlig. Sistnevnte er krevende og viktige vurderinger. Her er Trygg Trafikks veileder angående særlig farlig eller vanskelig skolevei: <https://www.tryggtrafikk.no/skole/skoleveien/saerlig-farlig-skolevei/>. Denne er nå under revidering, men det blir nok ingen store endringer. En oppdatert versjon vi imidlertid komme til å gi en nærmere beskrivelse av subjektiv og objektiv vurdering i forbindelse med individuelle søknader om skoleskyss, som vi håper kan være til nytte for kommunen. For øvrig viser vi til rundskriv fra Utdanningsdirektoratet om retten til skoleskyss (Udir-2-2019): <https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/Skoleskyss/udir-2-2019-retten-til-skyss1/>

1.5 Ulykkestall for Nordreisa kommune

Det vises til tabellen over antall trafikkuulykker med personskader. Her kan dere også vurdere å gjøre oppmerksom på at underrapporteringen av slike ulykker er stor. En undersøkelse foretatt av Trygg Trafikk viser at trolig er dekningsgraden for registrering av meget alvorlige og alvorlig ulykker bare 37 %, og for lettere grad av skade bare 15 %.¹ På den bakgrunn er det grunn til å anta at disse tallene reelt sett er mye høyere, med unntak av antall drepte.

Dersom kommunen ønsker mer statistikk om ulykkestall, kan vi infomere om Statens vegvesens nye statistikkbank: <https://trine.atlas.vegvesen.no/>

4. Handlingsdel – Tiltak

Vi viser til setningen «Når kommunens skoleelever lærer om trygg skoleveg og trenes i ulike trafikksituasjoner, forutsetter dette at skolevegen er utformet på en trafikksikker måte.». Vi vil anbefale at dette skrives om, da det er sentralt i trafikkopplæringen at alle trafikanter må lære å forholde seg til de trafikksforholdene som er der de ferdes, slik at de ferdes med minst mulig risiko.

Tiltakslista

Av 19 tiltak er 4-5 kommunens ansvar. Vi vil anbefale at det ryddes i lista, hvor en skiller mellom de ulike vegeierne og tydeliggjør mer hva som er realistisk gjennomførbart i planperioden. Vi tror dette vil gjøre lista mer målrettet. For de tiltak hvor andre enn kommunen er ansvarlig (Statens vegvesen og Troms Finnmark fylkeskommune) betyr det et politisk og administrativt arbeid for å fremme disse behovene for ansvarlige myndigheter.

Vi anbefaler at det presiseres at planen må følges opp i økonomiplanen.

¹ Lund, Johan (2019): Helsevesenbasert skaderegistrering som verktøy for å forebygge trafikkuulykker, Trygg Trafikk: https://www.tryggtrafikk.no/wp-content/uploads/2019/08/Skaderegistreringsrapport2019_netts_oppslag.pdf

Vi ønsker Nordreisa kommune lykke til med ferdigstilling av planen. Trygg Trafikk møter gjerne kommunen for nærmere informasjon om Trafikksikker kommune ved anledning.

Med vennlig hilsen
Trygg Trafikk

Helga Anette Melhus
regionleder Troms og Finnmark

Harald Heieraas
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Fra: Kristian Øvernes (kristian.overnes@tffk.no)

Sendt: 26.03.2021 11:41:53

Til: Nordreisa kommune

Kopi: Johan Andreas Rolstad

Emne: 21/04406-1 - Høring - Trafikksikkerhetsplan for Nordreisa 2021 - 2024 Høringsfrist 26.03.2021

Vedlegg:

Hei

Viser til deres høring på kommunal trafikksikkerhetsplan for perioden 2021 til 2024.

Vi synes det er svært positivt at kommunen utarbeider en ny plan for trafikksikkerhet og synes høringsutkastet i all hovedsak er bra.

Troms og Finnmark fylkeskommune har likevel følgende innspill til planen:

Pkt 1.2

Egenandelen ved søknad om fylkeskommunale trafikksikkerhetsmidler er minimum 20 % for fysiske tiltak, mens holdningsskapende arbeid i prinsippet kan fullfinansieres.

Tiltak for sikring av skolevei har ikke fortrinnsrett til tildeling av midler.

Mer info om fylkeskommunale trafikksikkerhetsmidler: <https://www.tffk.no/tjenester/stotte-stipend-og-priser/okonomisk-stotte-og-stipend/samferdsel/trafikksikkerhetsmidler/>

Pkt 1.5

Vi anbefaler at oversikten over ulykker ikke strekker seg over en så lang periode som 20 år. Både kjørtøy, infrastruktur og trafikanter har endret seg over tid og det som var utfordrende for 20 år side er muligens ikke like utfordrende i dag. 8 til 10 år vil i mange tilfeller være en mer hensiktsmessig periode.

Måletting og handlingsdel

Kommunens målsetting med planen peker ut en positiv retning i kommunens trafikksikkerhetsarbeid, men det vil være vanskelig å evaluere måloppnåelse i ettertid. Kommunen bør vurdere om det lar seg gjøre å tallfeste en reduksjon i antall ulykker, antall skadde eller antall nestenulykker. Dette kan for eksempel gjøres ved å knytte tiltakene og effekt av disse opp mot tiltakene i nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg.

Tiltaksliste

Her har kommunen skissert en rekke tiltak i perioden 2021 til 2024. Eksterne parter som Statens vegvesen og Troms og Finnmark fylkeskommune står som ansvarhavende med en frist på flere tiltak. Vi gjør oppmerksom på at tiltakslisten ikke oppfattes som bindende av fylkeskommunen og at kommunen også bør spille inn behov og forslag til tiltak som egne saker for at disse skal bli utredet og prioritert av veieier.

Lykke til med det videre arbeidet.

Kristian Øvernes

78 96 48 15 / 900 99 150

Sentraladministrasjonen

Guovddášhálldahus

www.tffk.no

Troms og Finnmark fylkeskommune
Romssa ja Finnmárkku fylkkagielda
Tromssan ja Finmarkun fylkinkomuuni

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

Vår dato:

25.03.2021

Vår ref:

2021/1457

Deres dato:

02.02.2021

Deres ref:

2015/904

Nordreisa kommune
Postboks 174
9156 STORSLETT

Saksbehandler, innvalgstelefon
Lone Høgda, 77642136

Statsforvalterens innspill til trafikksikkerhetsplan for Nordreisa 2021 - 2024

Statsforvalteren i Troms og Finnmark viser til ovennevnte sak med høringsfrist 26. mars 2021.

Det er veldig bra at Nordreisa nå får sin egen trafikksikkerhetsplan. Dette er også i tråd med planbehovet som er meldt i forbindelse med kommunens planstrategi.

Statsforvalteren er i utgangspunktet positiv til tiltak som vil bedre sikkerheten spesielt for «myke» trafikanter i Nordreisa kommune. Planforslaget som nå ligger til høring, er oversiktlig og med godt og klart språk.

I kapittel 2.2 om planprosess og medvirkning skriver dere at det ikke har kommet innspill eller tilbakemeldinger fra skolene. Dette er trist, og vi mener kommunen kunne i høyere grad etterspurt informasjon fra gruppen barn og unge. Her kunne kommunen, for eksempel gjennom barnetråkk registreringer, fått informasjon om strekninger/kryss/veier/steder som barn opplever som farlige eller skumle.

Det er utarbeidet en handlingsdel med tiltaksliste til trafikksikkerhetsplanen. Det er positivt. Det er viktig at tiltakene forankres i økonomiplanen. Ved å koble opp planen kan det bidra til at trafikksikkerhetsplanen kan bli et reelt styringsverktøy for kommunestyret.

Statsforvalteren ønsker lykke til videre og stiller til disposisjon ved behov for råd/veiledning i det videre arbeidet. Ved henvendelser ber vi dere oppgi saksnummer **2021/1457**.

Med hilsen

Hans Rønningen
Seksjonsleder plan
avd justis- og kommunal

Lone Høgda
seniorrådgiver plan

E-postadresse:
sftfpost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.statsforvalteren.no/tf

Org.nr. 967 311 014

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Troms og Finnmark fylkeskommune Fylkeshuset, Postboks 701 9815 VADSØ

Høring – Trafikksikkerhetsplan for Nordreisa 2021-2024

Vi i 10. Trinn som har trafikk som valgfag har kommet med noen forslag til endringer i trafikken i forhold til trafikksikkerhetsplanen. Vi vedlegger også forslag til fremtidig utforming av området trekanten.

Rovdasbakken

Vi har merket at rovdasbakken er ganske farlig når du kjører nedover på rulleski/sykkel på gangstien. Når du kjører nedover kommer det en utkjøring med veldig dårlig sikt, bekkestien gata har utkjøring der og det er masse skog som blokker utsikten, som gjør det farlig for mange som utnytter gangstien. Vi har to løsninger på dette, nr.1 er at dere kan kutte bort alt av trær som blokker utsikten. Nr. 2 er at man kan lage en ny utkjøring lenger bort. Slik at rulleski/syklister har fått mye mindre fart, og det gjør det lettere å bremse for dem. Fikser man dette så det mye sikrere for de som benytter rulleski/sykkel.

Loppevoll

I loppevoll krysser har vi sett at det er veldig dårlig sikt pga. mye trær, og den strekning kjører mange veldig fort. Derfor tenker vi at dere kan kutte bort trærne der i krysset så det blir mer oversiktlig og sikrere for kjørere som skal inn og ut av det krysset. En annen ting er at man kan sette et STOP skilt der, slik at de som skal ut på E6 må stoppe helt opp for og se om det er klart for å kjøre.

Bios/Bakeriet

Utkjøringen fra Bios/bakeri osv. Mot hagan, er farlig pga folk krysser der daglig. Vi burde kanskje kunne satt opp et overgangsfelt der, eller gjort det mere oversiktlig.

Gammelgården

Utkjøringa går rett ut i en sving, noe som gjør at krysset blir uoversiktlig. Eksempler på hva som kan endres er å sette opp et speil i svingen og sette opp utkjøring forbudt.

 NORDREISA KOMMUNE	
25 MAR 2021	
SAKSNR.	
LØP.NR.	
DOK.NR.	ARK.KODE

Mix

Lage større parkering/ lage parkering bak mix. Politiet bør være mer på og gi bot til de som står parkert der. For eksempel kan det settes opp fysiske hindringer slik at det ikke går ant å parkere der, eller å ha opphøyd gangfelt.

Trekantkrysset

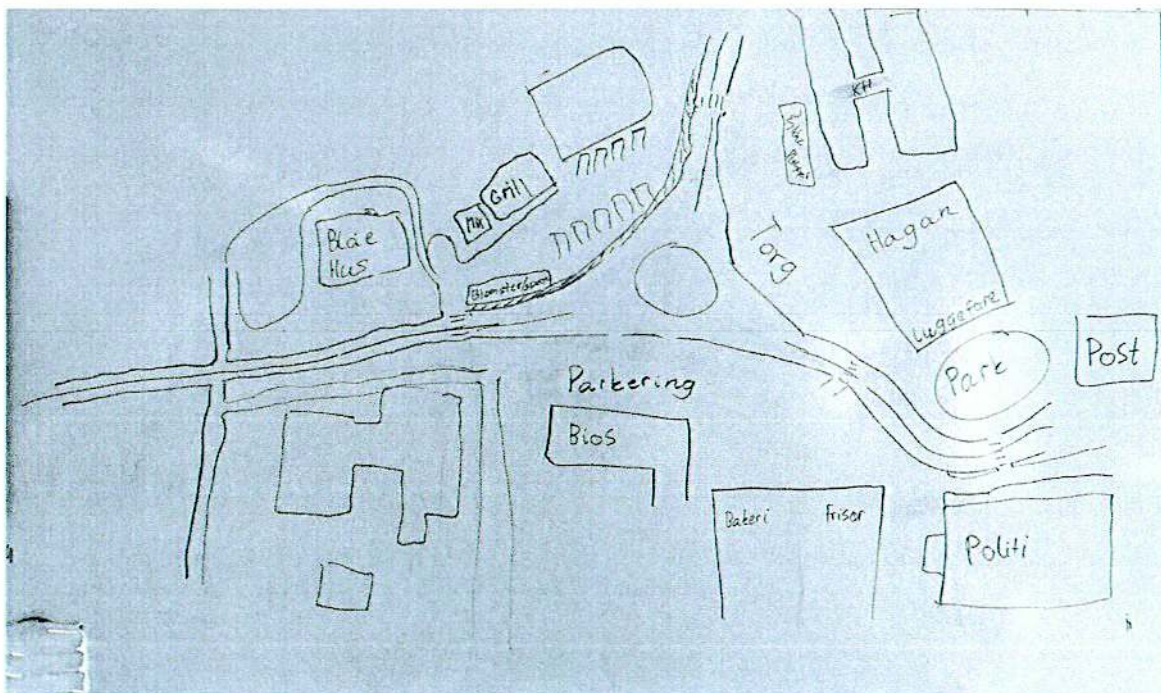
Lage det breiere. Eller endre hele sentrum

Kildalen

Eksempler på hva som kan gjøres:

Legge ny asfalt og fikse gangfelt gjennom hele kildalen. Det burde også settes opp gatelys gjennom hele kildalen, spesielt gjennom krakenes.

Området trekanten

Med vennlig hilsen:

Hermod, Mali, Carmen, Odin, Mathias, Elias, Kamilla, Arne, Esrom, Peter, Heidi, Oscar, Samuel, Sebastian, Sali, Agate, Johanne og Ylva.

Nordreisa kommune
Ráissa suohkan
Raisin komuuni

Arkivsaknr: 2021/490-1
Arkiv: 033
Saksbehandler: Ellinor Anja
Evensen
Dato: 28.04.2021

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
32/21	Nordreisa formannskap	29.04.2021
39/21	Nordreisa kommunestyre	06.05.2021

Etablering av Campus Nord-Troms AS

Saksprotokoll i Nordreisa formannskap - 29.04.2021

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

- a. Nordreisa kommunestyre godkjenner etablering av Campus Nord-Troms AS som foreslått.
- b. Nordreisa kommune tegner seg for 100 aksjer pålydende kroner 1.000 i selskap under stiftelse Campus Nord-Troms AS. Til sammen kroner 100.000.
- c. Finansieringen av aksjetegningen skjer ved at Nord-Troms Regionråd DA innbetaler til Nordreisa kommune kroner 100.000 som er øremerket aksjekapital i Campus Nord-Troms AS. Beløpet innbetales til Campus Nord-Troms AS når selskapet anmoder om det. Som vedlegg til dette vedtaket har Nordreisa kommune fått forelagt notatet om prinsipper for deling og forslaget til fordeling av verdier og gjeld/forpliktelser fra Nord-Troms Regionråd DA.
- d. Den resterende del av oppgjøres mellom Nord-Troms Regionråd DA og selskap under stiftelse Campus Nord-Troms AS, gjøres direkte mellom Nord-Troms Regionråd DA og Campus Nord-Troms AS. Dette oppgjøres gjennomføres også med en like stor andel for hver kommune.

Vedlegg

- 1 Referat fra representantskapet i Nord-Troms regionråd - etablering av CNT AS

Kommunedirektørens innstilling

- a. Nordreisa kommunestyre godkjenner etablering av Campus Nord-Troms AS som foreslått.
- b. Nordreisa kommune tegner seg for 100 aksjer pålydende kroner 1.000 i selskap under stiftelse Campus Nord-Troms AS. Til sammen kroner 100.000.
- c. Finansieringen av aksjetegningen skjer ved at Nord-Troms Regionråd DA innbetaler til Nordreisa kommune kroner 100.000 som er øremerket aksjekapital i Campus Nord-Troms AS. Beløpet innbetales til Campus Nord-Troms AS når selskapet anmoder om det. Som vedlegg til dette vedtaket har Nordreisa kommune fått forelagt notatet om prinsipper for deling og forslaget til fordeling av verdier og gjeld/forpliktelser fra Nord-Troms Regionråd DA.
- d. Den resterende del av oppgjøres mellom Nord-Troms Regionråd DA og selskap under stiftelse Campus Nord-Troms AS, gjøres direkte mellom Nord-Troms Regionråd DA og Campus Nord-Troms AS. Dette oppgjøres gjennomføres også med en like stor andel for hver kommune.

Saksopplysninger

6 kommuner i Nord-Troms samarbeidet i dag formelt gjennom en felles virksomhet kalt Nord-Troms Regionråd DA. Samarbeidet har pågått siden 1997. Regionrådet er organisert som et DA og deltakere er Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen kommuner. De har hver skutt inn en 1/6 av startkapitalen på kr. 75.000. I tillegg bidrar deltakerne årlig med midler til drift av virksomheten.

Formålet med Nord-Troms Regionråd DA er å være et politisk og administrativt samarbeidsorgan som arbeider med saker av felles interesse i kommunene og fremmer regionens interesser i fylkes- og rikssammenheng. Lov om kommuner og fylkeskommuner ble endret med virkning fra 30.12.20. Som en del av loven er tatt inn forhold rundt samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner. Loven angir hvordan samarbeidet skal formaliseres. Dagens organisering av Nord-Troms Regionråd gjennom et DA tilfredsstillende ikke de nye kravene.

Deltakerne har evaluert samarbeidet og det som er skapt gjennom Nord-Troms Regionråd DA. De enkelte oppfatter innholdet som verdifullt og at det har bidratt positivt til utvikling både i hver enkelt deltakerkommune og hos deltakerne samlet. Det gjør at deltakerne ønsker å videreføre innholdet i dagens Regionråd.

Regionrådet har utredet særskilt hvordan studievirksomhet og desentralisert utdanning i Nord-Troms skal ivaretas, organiseres og videreføres fremover. Flere mulige organisasjonsformer som aksjeselskap, stiftelse mv. er vurdert, men rådet konkluderte med at et aksjeselskap hvor alle 6 kommunene er likeverdige eiere gir den beste løsningen. Det øvrige innholdet i dagens regionråd foreslås videreført gjennom å stifte et nytt IPR.

Avvikling av Nord-Troms Regionråd DA innebærer at eiendeler og gjeld må fordeles og flyttes til to nye virksomhetene; aksjeselskapet og IPR-et. Det innebærer også at ansatte må flyttes til nye virksomheter.

Det er enighet i Nord-Troms Regionråd DA om at de 6 eierkommunene stifter et aksjeselskap hvor de enkelte eier like mange aksjer. Det er videre enighet om at eiendeler som tilhører Nord-Troms Regionråd DA brukes til å etablere både et aksjeselskap og et IPR.

Som forberedelse til avvikling er det gjort en beregning av hvordan regionrådets eiendeler pr. 31.12.20 bør fordeles mellom et nytt studiesenter og et nytt IPR.

Når det gjelder etablering av IPR er det fortsatt noen sentrale punkter det ikke er enighet om og også hvor nødvendige avklaringer mangler. Kort oppsummert består disse i at dagens regionråd omfatter 6 kommuner. Det er tatt initiativ til å utvide dette til å omfatte 9 kommuner hvor Tromsø, Karlsøy og Balsfjord er nye medlemmer. Dette forholdes må utredes nærmere og må være avklart før en stifter et IPR. Det forventes ikke at nødvendige avklaringer gjøres før i 2. halvår 2021 og selskapet kan dermed ikke etableres før da.

I forhold til studiesenteret vurderes situasjonen å være avklart, og det er ønskelig å stifte og etablere det nye aksjeselskapet 1. halvår 2021.

Generelt skal det formelle rundt en avvikling gjøres i to trinn. Først må beslutning om oppløsning av virksomheten gjøres av selskapsmøtet (representantskapet) som er øverste organ i Nord-Troms Regionråd DA. Beslutning om oppløsning må være enstemmig. De enkelte punkt i arbeidet består av:

- Beslutningen om oppløsning, og eventuelt valg av avviklingsstyre meldes via skjemaet Samordnet registermelding til Brønnøysundregistrene
- Protokoll fra selskapsmøtet, som viser beslutningen, må vedlegges skjemaet. Hvis det velges nye styremedlemmer til avviklingsstyre, må disse bekrefte at de påtar seg oppdraget. Dette gjør de ved å signere skjemaet.
- Beslutningen blir da publisert på Brønnøysundregistrenes kunngjøringsider.
- Eventuelle kreditorer kan melde kravet til virksomheten. Kreditorfristen på seks uker løper fra den datoen kunngjøringen er publisert.

Det neste trinnet er selve avviklingsperioden som omfatter følgende:

- Det skal utarbeides en fortegnelse over virksomhetens eiendeler, rettigheter og forpliktelser, og deretter gjøre opp en balanse i forbindelse med avviklingen.
- Virksomhetens eiendeler må omgjøres i penger, med mindre deltakerne er enige om at det kan foretas en deling av eiendelene uten at disse gjøres om i penger. Alle forpliktelser må gjøres opp. Alternativt at det avsettes midler til dekning av forpliktelsen(e).
- Et eventuelt overskudd etter dekning av forpliktelsene skal utdeles til deltakerne. Utdeling til deltakerne reguleres nærmere i selskapsloven.
- Det utarbeides et sluttoppgjør som legges frem for selskapsmøtet til godkjenning.

Når sluttoppgjøret er gjennomført sendes ny melding til Brønnøysund sammen med nødvendig dokumentasjon. Selskapet blir deretter slettet.

Stiftelsesdokument for Campus Nord-Troms AS

Selskapets foretaksnavn skal være: Campus Nord-Troms AS

STIFTERE OG AKSJETEGNING

Følgende stiftere beslutter å stifte et aksjeselskap:

Navn på stifter: Lyngen kommune ved ordfører Dan-Håvard Johnsen
Adresse: Strandveien 24, 9060 LYGSEIDET
Organisasjonsnummer: 840 014 932

Navn på stifter: Storfjord kommune ved ordfører Geir Varvik

Adresse: Oldersletta 1, 9046 OTEREN
Organisasjonsnummer: 964 994 129

Navn på stifter: Kåfjord kommune ved ordfører Bernt Eirik Isaksen Lyngstad
Adresse: Øverveien 2, 9148 OLDERDALEN
Organisasjonsnummer: 940 363 586

Navn på stifter: Skjervøy kommune ved ordfører Ørjan Albrigtsen
Adresse: Skoleveien 6, 9189 SKJERVØY
Organisasjonsnummer: 941 812 716

Navn på stifter: Nordreisa kommune ved ordfører Hilde Anita Nyvoll
Adresse: Sentrum 17, 9151 STORSLETT
Organisasjonsnummer: 943 350 833

Navn på stifter: Kvænanen kommune ved ordfører Eirik Losnegaard Mevik
Adresse: Rådhuset, Gargu 8, 9161 BURFJORD
Organisasjonsnummer: 940 331 102

Aksjeeier betaler kroner 1.000,00 for hver aksje. Aksjene skal betales innen 01.07.2021.

Stifterne skal ikke ha provisjon eller andre fordeler av stiftelsen.

Selskapet skal dekke omkostningene ved stiftelsen av selskapet som følger:

Gebyr Foretaksregisteret, Havnegata 48, 8900 Brønnøysund kr: 6.797,00
 Sum stiftelsesomkostninger: **kr: 6.797,00**

Stifterne tegnet seg for aksjer som følger:

Navn	Antall aksjer a kroner	Sum
Lyngen kommune	100 a kr. 1.000	100.000
Storfjord kommune	100 a kr. 1.000	100.000
Kåfjord kommune	100 a kr. 1.000	100.000
Skjervøy kommune	100 a kr. 1.000	100.000
Nordreisa kommune	100 a kr. 1.000	100.000
Kvænanen kommune	100 a kr. 1.000	100.000
Sum	600 a kr. 1.000	600.000

Sum aksjekapital kr. 600.000. Aksjetegningen skjer ved undertegning av dette dokumentet.

VEDTEKTER

Stifterne har fastsatt vedtekter for selskapet. Vedlagte vedtekter er å anse som en del av stiftelsesdokumentet.

VALG AV STYRE, REVISOR OG VALGKOMITE

Som styre i selskapet velges:

Styreleder: _____
Styremedlem: _____
Styremedlem: _____
Styremedlem: _____

Styremedlem: _____

Som varamedlemmer til styret velges:

Varamedlem: _____

Varamedlem: _____

Som revisor velges: _____

Som valgkomite i selskapet velges:

Medlem: _____

Medlem: _____

Medlem: _____

Varamedlem: _____

Stifterne bekrefter med sin signatur at selskapet er stiftet.

Signaturer:

Sted, dato og signatur fra stifter: _____

For Lyngen kommune

Sted, dato og signatur fra stifter: _____

For Storfjord kommune

Sted, dato og signatur fra stifter: _____

For Kåfjord kommune

Sted, dato og signatur fra stifter: _____

For Skjervøy kommune

Sted, dato og signatur fra stifter: _____

For Nordreisa kommune

Sted, dato og signatur fra stifter: _____

For Kvænangen kommune

Vedlegg til stiftelsesdokumentene: Selskapets vedtekter

**VEDTEKTER
FOR
CAMPUS NORD-TROMS AS**

§1

Selskapets navn er Campus Nord-Troms AS

§2

Selskapets forretningskontor er i Nordreisa kommune

§3

Campus Nord-Troms AS sitt formål er å være motor, megler og møteplass for kompetanseutvikling i region Nord-Troms.

Formålet kan utøves av selskapet selv, gjennom deltakelse i andre selskap med tilsvarende formål eller gjennom et samarbeid med andre virksomheter.

§4

Selskapet skal ha et styre på 5 – 7 medlemmer. Styret søkes å ha representanter både fra offentlig sektor, fra private virksomheter og fra utdannings- eller forskningsinstitusjoner. Sammensettingen av styret skal oppfylle krav i kommunelovens §21-1 om kjønnsbalanse.

§5

Selskapet tegnes av styrets leder eller av to styremedlemmer i fellesskap. Styret kan meddele prokura.

§6

Selskapets aksjekapital er kr. 600.000, fordelt på 600 aksjer hver pålydende kr. 1.000.

§7

Selskapet har et ikke-økonomisk formål og skal ikke utdele utbytte eller tilsvarende til sine aksjonærer. Det er et mål at selskapet driver med overskudd. Disse brukes til utvikling av selskapets formål og videre drift av selskapet. Ved oppløsning av selskapet tilfaller selskapets verdier aksjonærene.

§8

Selskapets aksjonærer forplikter seg til å bidra med årlige tilskudd til selskapets drift. Beløpene de enkelte skal innbetales reguleres gjennom en egen avtale mellom selskapet og aksjonærene.

§9

Selskapet skal ha en valgkomite som foreslår medlemmer til selskapets styre. Komiteen skal ha 3 medlemmer og et varamedlem.

§10

Selskapets generalforsamling skal behandle og godkjenne selskapets årsregnskap og styrets årsberetning. Også andre saker som etter lov eller vedtekter hører under generalforsamlingen, skal behandles av denne – herunder oppløsning av selskapet.

NOTAT OM PRINSIPPER FOR DELING OG FORSLAG TIL FORDELING PR.

31.12.2020

På grunn av lovendringer må Nord-Troms Regionråd DA oppløses i nåværende form. Nord-Troms Regionråd DA omfatter også avdelingene Nord-Troms Studiesenter og RUST. Drivkraft er et eget prosjekt i Regionrådet.

Innholdet i Regionrådet skal videreføres gjennom to nye, separate selskap. Det etableres et nytt IPR (Interkommunalt Politisk Råd) som er regulert av kommunelovens kapittel 18. I tillegg opprettes et aksjeselskap som skal videreføre arbeidet med kompetanseheving – det som tidligere ble gjort gjennom Studiesenteret. Det er valgt å organisere gjennom et aksjeselskap som følger aksjelovens regler. Alle seks deltakerne i Nord-Troms Regionråd blir aksjonærer med like store andeler.

Endringen medfører at nåværende innhold i Nord-Troms Regionråd DA må deles mellom de to nye enhetene. Konkret består innholdet i Nord-Troms Regionråd DA av eiendeler i form av aksjer/andeler, kundefordringer, utestående krav på tilskudd og innestående på bankkonti. Selskapet har også gjeld i form av skyldig feriepenge, skyldig skattetrekk, skyld til leverandører og forskuddsbetalte tilskudd. Eiendelene er større enn gjelda og Nord-Troms Regionråd DA har en positiv egenkapital.

Nord-Troms Regionråd DA ble etablert i 1997. Det gjør at egenkapitalen i regnskapet for 2020 – som er utgangspunkt for fordeling – er summen av 24 års historie. Også innestående på bankkonti er akkumulerte tall gjennom 24 år. For å gjøre en 100% riktig og rettferdig deling måtte en gå i detalj helt ned på bilagsnivå tilbake til etableringa. Dette vurderes ikke som hensiktsmessig ut fra to forhold.

Det ene forholdet er at de samme kommunene som er deltakere i Nord-Troms Regionråd DA skal også være eiere i begge de nye enhetene. I et IPR kan det rett nok bli både flere og færre deltakere. Deltakerne må bli enige om prinsippene i et IPR, herunder økonomi. Dette er en prosess som er startet, men ikke gjennomført.

Et annet forhold er at omfanget, tidsbruken og kostnadene ved et slikt arbeid må måles mot hvilke presisjonskrav en behøver å stille. Det er ikke spesielle ting som tilsier at dette er nødvendig.

Disse vurderingene gjør at en i forslaget til deling bruker følgende prinsipper for fordeling av eiendeler og gjeld 31.12.2020:

1. Poster i balansen som kan henføres direkte til Studiesenteret, Regionrådet eller RUST, fordeles på disse.
2. Poster som ikke kan henføres direkte til noen av disse, men likevel er mest naturlig at en viderefører, foreslås overført til denne enheten.
3. For de postene i balansen som ikke kan henføres etter metode 1 eller 2 over, lages en fordelingsnøkkel mellom Campus, Regionråd og RUST. Nevner i brøken er summen av postene 1 og 2 over. Fordeling omfatter både eiendeler og gjeld. Revidert regnskap for 2020 er benyttet som grunnlag for fordeling.

TABELL I

Tekst	Studiesenter	RUST	Regionråd	Ikke fordelt	Sum
Debitorer	7.952	0	3.500	0	11.452
Krav på tilskudd	500.000	0	331.901	0	831.901
Bankkonti – drift	40.461	62.881	228.667	0	332.009
Bankkonto – kapital	1.602.500	200.000	0	1.204.520	3.007.020
Bankkonto – skatt	23.083	0	65.363	92.058	180.504
Bankkonto – mastergrad	157.528	0	0	0	157.528
Aksjer og andeler	0	0	0	33.200	33.200

Sum eiendeler	2.331.524	262.881	629.431	1.329.778	4.553.614
----------------------	------------------	----------------	----------------	------------------	------------------

Eiendeler, fordelt etter punkt 1 over:

Gjeld, fordelt etter punkt 1 over:

Tekst	Studiesenter	RUST	Regionråd	Ikke fordelt	Sum
Leverandører	2.451	0	60.492	0	62.943
Skyldig skattetrekk	23.083	0	65.363	0	88.446
Skyldig feriepenge	122.263	0	221.393	0	343.656
Annen kortsiktig gjeld	10.000	0	15.000	0	25.000
Forskudd samarbeidspart.	1.759.500	262.370	299.797	0	2.321.667
Sum	1.917.297	262.370	662.045	0	2.841.712

TABELL II

Eiendeler, fordelt etter punkt 1 og 2 over:

Tekst	Studiesenter	RUST	Regionråd	Ikke fordelt	Sum
Debitorer	7.952	0	3.500	0	11.452
Krav på tilskudd	500.000	0	331.901	0	831.901
Bankkonti – drift	40.461	62.881	228.667	0	332.009
Bankkonto – kapital	2.202.500	200.000	0	604.520	3.007.020
Bankkonto – skatt	23.083	0	65.363	92.058	180.504
Bankkonto – mastergrad	157.528	0	0	0	157.528
Aksjer og andeler	33.200	0	0		33.200
Sum eiendeler	2.964.724	262.881	629.431	696.578	4.553.614

I tabellen over er aksjer og andeler flyttet fra ufordelt til Studiesenteret. Alternativet; å dele posten mellom alle tre vurderes ikke hensiktsmessig. Et fremtidig IPR vil kunne være sammensatt med flere deltakere enn dagens regionråd. I et fremtidig studiesenter (Campus Nord-Troms) vil eierne være de samme som dagens deltakere i regionrådet. Derfor vurderes det mest hensiktsmessig å flytte denne posten dit.

Av ufordelte midler er flyttet kr. 600.000 til studiesenteret. Dette er tenkt som aksjekapital i det nye Campus Nord-Troms. Kapitalen fordeles med kr. 100.000 på hver av deltakerkommunene.

TABELL III

Eiendeler; fordelt etter punkt 1, 2 og 3 over:

Tekst	Studiesenter	RUST	Regionråd	Ikke fordelt	Sum
Debitorer	7.952	0	3.500	0	11.452
Krav på tilskudd	500.000	0	331.901	0	831.901
Bankkonti – drift	40.461	62.881	228.667	0	332.009
Bankkonto – kapital	2.596.085	234.899	176.036	0	3.007.020
Bankkonto – skatt	47.108	0	133.396	0	180.504
Bankkonto – mastergrad	157.528	0	0	0	157.528
Aksjer og andeler	33.200	0	0		33.200
Sum eiendeler	3.382.334	297.780	873.500	0	4.553.614

Bankkonto – skattetrekk er fordelt kun mellom de som har hatt ansatte; studiesenter og regionråd. Ved deling er laget en brøk i forhold til samlet skyldig skattetrekk; kr. 88.446 og hvor studiesenteret andel er beregnet slik: $23.083/88.446 * 92.058$. Tilsvarende beregning er gjort for regionrådet.

Ufordelt beløp på kapitalkonto kr. 604.520 er fordelt med andeler tilsvarende de enkeltes eiendeler i tabell II. Studiesenteret andel blir da $2.964.724/4.553.614 * 604.520$. For RUST blir beregninga $262.881/4.553.614 * 604.520$ og for regionrådet $629.431/4.553.614 * 604.520$. Tabell III over er dermed forslaget til fordeling av eiendelene. Gjeld er henført direkte på de enkelte i tabell I. Ved splitting og påfølgende fordeling pr. 31.12.2020 foreslås at gjeld fordeles etter tabell I og eiendeler fordeles etter tabell III.

Det har også vært aktivitet i Nord-Troms Regionråd i 2021. For dette året kan hver enkelt inn- og utbetaling henføres til en av de tre områdene i tabellene. Dette kan ikke gjøres eller gjennomføres før det er besluttet hos hver enkelt deltakerkommune prinsipper for splitting av balanse pr. 31.12.2020 og hvilke prinsipper som skal brukes for fordeling av inntekter/utgifter og eiendeler/gjeld som er oppstått i 2021.

Det foreslås at fordelt gjeld i tabell I og fordelte eiendeler i tabell III legges til grunn for deling av Nord-Troms Regionråd pr. 31.12.2020.

Det foreslås videre at for aktivitet i Nord-Troms Regionråd i 2021 legges til grunn at inntekter og utgifter fordeles mellom Studiesenter, RUST og Regionrådet så langt de kan henføres til en av disse. Det samme gjelder for tilhørende poster i form av eiendeler og gjeld.

Anbefaling

Etablering av Campus Nord-Troms AS er godt utredet av Nord-Troms Regionråd DA, og forslag til vedtak er anbefalt av møter i henholdsvis regionrådet 23.03.2021 og regionrådets representantskap 27.04.2021.

Kommunedirektøren anbefaler at Nordreisa kommune slutter seg til planene om etablering av Campus Nord-Troms AS, herunder finansiering av aksjekapitalen som foreslått av regionrådet og representantskapet.

Nord-Troms Regionråd DA

TIL KOMMUNESTYRENE I EIERKOMMUNENE

Sak til behandling i kommunestyrene fra representantskapet i Nord-Troms Regionråd DA: «Etablering av Campus Nord-Troms AS»

Det vises til protokoll fra møte 27.02.21 hvor det ble fattet følgende enstemmige vedtak:

1. Representantskapet godkjenner styrets forslag til økonomisk fordeling av eiendeler/rettigheter og gjeld/forpliktelser mellom et nytt fremtidig Campus Nord-Troms og et nytt IPR basert på selskapets balanse pr. 31.12.2020.
2. For å etablere Campus Nord-Troms AS i løpet av 1. halvår 2021 vedtar representantskapet at det utbetales kr. 100.000 til hver enkelt deltakerkommune, til sammen kr. 600.000. Beløpene merkes med aksjekapital Campus Nord-Troms AS. Hver enkelt deltaker tegner seg for og innbetaler kr. 100.000 som aksjekapital når forslag til vedtekter og stiftelsesprotokoll er godkjent hos alle aksjonærer og konto for innbetaling opprettet.
3. Representantskapet vedtar samtidig at når Campus Nord-Troms AS er registrert i Brønnøysundregisteret overføres den resterende del av eiendelene pr. 31.12.20, kr. 2.782.334. Denne overføringen gjøres under forutsetning av at andel av gjeld pr. 31.12.20 kr. 1.917.297, samtidig flyttes til Campus Nord-Troms AS. Midlene overføres på vegne av deltakerkommunene og nettobeløpet (overført beløp – gjeld/forpliktelse) kr. 865.037 fordeles med like stor andel fra hver kommune.

Representantskapets forslag til vedtak i hver enkelt kommune:

- a. XX kommune tegner seg for 100 aksjer pålydende kr. 1.000 i selskap under stiftelse Campus Nord-Troms AS. Til sammen kr. 100.000.
- b. Nord-Troms Regionråd DA innbetaler til XX kommune kr. 100.000 som er øremerket aksjekapital i Campus Nord-Troms AS. Beløpet innbetales til Campus Nord-Troms AS når selskapet anmoder om det. Som vedlegg til dette vedtaket har NN kommune fått forelagt notatet om prinsipper for deling og forslaget til fordeling av verdier og gjeld/forpliktelser fra Nord-Troms Regionråd DA.
- c. Den resterende del av oppgjøres mellom Nord-Troms Regionråd DA og selskap under stiftelse Campus Nord-Troms AS, gjøres direkte

Nord-Troms Regionråd DA

mellom Nord-Troms Regionråd DA og Campus Nord-Troms AS. Dette oppgjøres gjennomføres også med en like stor andel for hver kommune.

d. Som valgkomitè for 2021 velges:

- Leder Ørjan Albrigtsen, rådsordfører
- Geir Varvik, nestleder regionrådet
- Hilde Nyvoll, saksordfører

Sak 07/20 Etablering av Campus Nord-Troms

Saksdokumenter:

- Nord-Troms Strategier 2020–2023
- Vedtak i sak 52/20 og 16/21 Etablering av Campus Nord-Troms
- Stiftelsesdokument
- Vedtekter
- Notat om prinsipper for deling og forslag til fordeling pr. 31.12.2020

Saksutredning: Berit Fjellberg/Halti næringshage

Enstemmig vedtak:

- 1 Representantskapet godkjenner styrets forslag til økonomisk fordeling av eiendeler/rettigheter og gjeld/forpliktelser mellom et nytt fremtidig Campus Nord-Troms og et nytt IPR basert på selskapets balanse pr. 31.12.2020.
- 2 For å etablere Campus Nord-Troms AS i løpet av 1. halvår 2021 vedtar representantskapet at det utbetales kr. 100.000 til hver enkelt deltakerkommune, til sammen kr. 600.000. Beløpene merkes med aksjekapital Campus Nord-Troms AS. Hver enkelt deltaker tegner seg for og innbetaler kr. 100.000 som aksjekapital når forslag til vedtekter og stiftelsesprotokoll er godkjent hos alle aksjonærer og konto for innbetaling opprettet.
- 3 Representantskapet vedtar samtidig at når Campus Nord-Troms AS er registrert i Brønnøysundregisteret overføres den resterende del av eiendelene pr. 31.12.20, kr. 2.782.334. Denne overføringen gjøres under forutsetning av at andel av gjeld pr. 31.12.20 kr. 1.917.297, samtidig flyttes til Campus Nord-Troms AS. Midlene overføres på vegne av deltakerkommunene og nettobeløpet (overført beløp – gjeld/forpliktelse) kr. 865.037 fordeles med like stor andel fra hver kommune.

Nord-Troms Regionråd DA

4. Representantskapets forslag til vedtak i hver enkelt kommune:

- a. XX kommune tegner seg for 100 aksjer pålydende kr. 1.000 i selskap under stiftelse Campus Nord-Troms AS. Til sammen kr. 100.000.
- b. Nord-Troms Regionråd DA innbetaler til XX kommune kr. 100.000 som er øremerket aksjekapital i Campus Nord-Troms AS. Beløpet innbetales til Campus Nord-Troms AS når selskapet anmoder om det. Som vedlegg til dette vedtaket har NN kommune fått forelagt notatet om prinsipper for deling og forslaget til fordeling av verdier og gjeld/forpliktelser fra Nord-Troms Regionråd DA.
- c. Den resterende del av oppgjøres mellom Nord-Troms Regionråd DA og selskap under stiftelse Campus Nord-Troms AS, gjøres direkte mellom Nord-Troms Regionråd DA og Campus Nord-Troms AS. Dette oppgjøres gjennomføres også med en like stor andel for hver kommune.

5. Som valgkomité for 2021 velges:

- Leder Ørjan Albrigtsen, rådsordfører
- Geir Varvik, nestleder regionrådet
- Hilde Nyvoll, saksordfører

Saksopplysninger:

6 kommuner i Nord-Troms samarbeidet i dag formelt gjennom en felles virksomhet kalt Nord-Troms Regionråd DA. Samarbeidet har pågått siden 1997.

Regionrådet er organisert som et DA og deltakere er Lyngen, Storfjord, Kåkfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæangen kommuner. De har hver skutt inn en 1/6 av startkapitalen på kr. 75.000. I tillegg bidrar deltakerne årlig med midler til drift av virksomheten.

Formålet med Nord-Troms Regionråd DA er å være et politisk og administrativt samarbeidsorgan som arbeider med saker av felles interesse i kommunene og fremmer regionens interesser i fylkes- og rikssammenheng. Lov om kommuner og fylkeskommuner ble endret med virkning fra 30.12.20. Som en del av loven er tatt inn forhold rundt samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner. Loven angir hvordan samarbeidet skal formaliseres. Dagens organisering av Nord-Troms Regionråd gjennom et DA tilfredsstiller ikke de nye kravene.

Deltakerne har evaluert samarbeidet og det som er skapt gjennom Nord-Troms Regionråd DA. De enkelte oppfatter innholdet som verdifullt og at det har bidratt

Nord-Troms Regionråd DA

positivt til utvikling både i hver enkelt deltakerkommune og hos deltakerne samlet. Det gjør at deltakerne ønsker å videreføre innholdet i dagens Regionråd.

Regionrådet har utredet særskilt hvordan studievirksomhet og desentralisert utdanning i Nord-Troms skal ivaretas, organiseres og videreføres fremover. Flere mulige organisasjonsformer som aksjeselskap, stiftelse mv. er vurdert, men rådet konkluderte med at et aksjeselskap hvor alle 6 kommunene er likeverdige eiere gir den beste løsningen. Det øvrige innholdet i dagens regionråd foreslås videreført gjennom å stifte et nytt IPR.

Avvikling av Nord-Troms Regionråd DA innebærer at eiendeler og gjeld må fordeles og flyttes til to nye virksomhetene; aksjeselskapet og IPR-et. Det innebærer også at ansatte må flyttes til nye virksomheter.

Det er enighet i Nord-Troms Regionråd DA om at de 6 eierkommunene stifter et aksjeselskap hvor de enkelte eier like mange aksjer. Det er videre enighet om at eiendeler som tilhører Nord-Troms Regionråd DA brukes til å etablere både et aksjeselskap og et IPR.

Som forberedelse til avvikling er det gjort en beregning av hvordan regionrådets eiendeler pr. 31.12.20 bør fordeles mellom et nytt studiesenter og et nytt IPR.

Når det gjelder etablering av IPR er det fortsatt noen sentrale punkter det ikke er enighet om og også hvor nødvendige avklaringer mangler. Kort oppsummert består disse i at dagens regionråd omfatter 6 kommuner. Det er tatt initiativ til å utvide dette til å omfatte 9 kommuner hvor Tromsø, Karlsøy og Balsfjord er nye medlemmer. Dette forholdes må utredes nærmere og må være avklart før en stifter et IPR. Det forventes ikke at nødvendige avklaringer gjøres før i 2. halvår 2021 og selskapet kan dermed ikke etableres før da.

I forhold til studiesenteret vurderes situasjonen å være avklart, og det er ønskelig å stifte og etablere det nye aksjeselskapet 1. halvår 2021.

Generelt skal det formelle rundt en avvikling gjøres i to trinn. Først må beslutning om oppløsning av virksomheten gjøres av selskapsmøtet (representantskapet) som er øverste organ i Nord-Troms Regionråd DA. Beslutning om oppløsning må være enstemmig. De enkelte punkt i arbeidet består av:

- Beslutningen om oppløsning, og eventuelt valg av avviklingsstyre meldes via skjemaet Samordnet registermelding til Brønnøysundregistrene

Nord-Troms Regionråd DA

- Protokoll fra selskapsmøtet, som viser beslutningen, må vedlegges skjemaet. Hvis det velges nye styremedlemmer til avviklingsstyre, må disse bekrefte at de påtar seg oppdraget. Dette gjør de ved å signere skjemaet.
- Beslutningen blir da publisert på Brønnøysundregistrenes kunngjøringsider.
- Eventuelle kreditorer kan melde kravet til virksomheten. Kreditorfristen på seks uker løper fra den datoen kunngjøringen er publisert.

Det neste trinnet er selve avviklingsperioden som omfatter følgende:

- Det skal utarbeides en fortegnelse over virksomhetens eiendeler, rettigheter og forpliktelser, og deretter gjøre opp en balanse i forbindelse med avviklingen.
- Virksomhetens eiendeler må omgjøres i penger, med mindre deltakerne er enige om at det kan foretas en deling av eiendelene uten at disse gjøres om i penger. Alle forpliktelser må gjøres opp. Alternativt at det avsettes midler til dekning av forpliktelsen(e).
- Et eventuelt overskudd etter dekning av forpliktelsene skal utdeles til deltakerne. Utdeling til deltakerne reguleres nærmere i selskapsloven.
- Det utarbeides et sluttoppgjør som legges frem for selskapsmøtet til godkjenning.

Når sluttoppgjøret er gjennomført sendes ny melding til Brønnøysund sammen med nødvendig dokumentasjon. Selskapet blir deretter slettet.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
40/21	Nordreisa kommunestyre	06.05.2021

Kontrollutvalgets årsrapport for 2020

Henvising til lovverk:
[Kommuneloven](#)

Vedlegg
1 Årsrapport 2020 kontrollutvalget

Kontrollutvalgets innstilling

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2020 til orientering.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal etter kommunelovens § 23-5 rapportere om resultatet av sitt arbeid til kommunestyret. Dette skjer ved at enkeltsaker sendes løpende gjennom året til kommunestyret, og ved en oppsummering av aktiviteten i kontrollutvalget i det året som har gått (årsrapport).

Kontrollutvalget har i møte 9.3.2021 protokollert slikt vedtak:

Sak 02/21
KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPORT 2020

Vedtak:
Kontrollutvalget rår kommunestyret treffe slikt vedtak:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2020 til orientering.

Nordreisa kommune

Ráissa suohkan

Raisin komuuni

**KONTROLLUTVALGET
I
NORDREISA KOMMUNE**

ÅRSRAPPORT

2020

Innhold

1. INNLEDNING.....	3
2. KONTROLLUTVALGETS FORMÅL OG SAMMENSETNING	3
2.1 Formål.....	3
2.2 Valg - sammensetning.....	3
2.3 Oversikt over kontroll – og tilsynsoppgaver	4
3. KONTROLLUTVALGETS ARBEID I 2020.....	5
3.1 Aktiviteter gjennom året.....	5
3.2 Regnskapsrevisjon.....	5
3.3 Forvaltningsrevisjon – overordnet plan for perioden 2020-2024	5
3.4 Iverksettelse av nye forvatningsrevisjoner	6
3.4.1 Forvaltningsrevisjon om «Solbakken botiltak».....	6
3.4.2 Forvaltningsrevisjon «Iverksettelse av politiske vedtak».....	6
3.5 Oppfølging av forvatningsrevisjoner.....	6
3.5.1. Forvaltningsrevisjonsprosjekt angående økonomistyring og økonomisk internkontroll	6
3.5.2 Forvaltningsrevisjonsprosjekt om felles innkjøpsfunksjon i Nord-Troms	6
3.5.3 Forvaltningsrevisjonsprosjekt om «Kvalitet i sykehjemstjenestene i Nordreisa kommune»	7
3.6 Andre saker	7

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget skal minst en gang per år gi kommunestyret en rapport om kontrollutvalgets virksomhet. Dette er en samlet rapportering av kontroll – og tilsynshandlinger som er gjennomført i 2020. Rapporten skal oversendes kommunestyret for sluttbehandling.

Utvalget har truffet sine vedtak i møter og det er skrevet protokoll fra møtene. Kontrollutvalget har i likhet med andre folkevalgte organer blitt påvirket av Covid 19 pandemien i 2020. Flere møter har blitt flyttet eller avholdt digitalt.

Utskrift av møteprotokollene er sendt utvalgets medlemmer, ordfører, kommunedirektøren og oppdragsansvarlige revisorer. Møtetidspunktene for kontrollutvalgets møter har blitt fastsatt av utvalget selv. Innkalling til møtene har vært sendt medlemmer/varamedlemmer, ordfører, kommunedirektøren og oppdragsansvarlige revisorer, og inneholdt en oversikt over de sakene som skulle behandles samt saksdokumentene.

K-Sekretariatet IKS har også i 2020 sørget for saksutredning og øvrig sekretariatsbistand.

2. KONTROLLUTVALGETS FORMÅL OG SAMMENSETNING

2.1 Formål

Etter kommuneloven har kommunestyret det øverste tilsyn med den kommunale forvaltning, jf. § 22-1. For å ivareta dette tilsynsansvaret velger kommunestyret selv et kontrollutvalg som skal "forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på sine vegne", jf. § 23-1.

2.2 Valg - sammensetning

Medlemmer av kommunestyret som ikke blir tillagt andre politiske oppgaver er som hovedregel valgbar til kontrollutvalget. Minst ett av medlemmene i kontrollutvalget skal være medlem også av kommunestyret. Kontrollutvalget har 5 faste medlemmer og gruppevis varamedlemmer oppnevnt av kommunestyret.

For at utvalgsmedlemmene skal sikres en uavhengig status i forhold til kommunen og administrasjonen har lovgiver vedtatt klare valgbarhetsregler som innebærer at valgte verken representanter i utøvende politiske organer så som formannskap eller andre kommunale organer med beslutningsmyndighet eller ansatte i kommunen ikke kan inneha verv som kontrollutvalgsmedlem.

I tillegg medførte nye kommuneloven at også «*personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i*» heller ikke er valgbar.

En ytterligere innskjerping ble innført ved at «*personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefelleskap*» heller ikke er valgbar til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget kan etter ny lov fortsatt ikke tillegges andre oppgaver enn det som knytter seg til kontroll- og tilsynsfunksjonen. Det vil si at kontrollutvalget ikke skal delta i den aktive politiske beslutningsprosessen.

Kontrollutvalget (2019 -2022) består av:

Faste medlemmer:

Siv Elin Hansen, leder	SV	
Arne Martin Kristiansen, nestleder	SP	
Bjarne Josefsen, fast medlem	H	
Elisabeth Gulbrandsen, fast medlem	AP	(trådte ut av utvalget i 2020)
Arthur Tørfoss	FRP	
Tove Jensberg Hansen	H	(nytt medlem i 2020)

Varamedlem FRP:

Harald W. Henriksen (trådte ut 2020)

Varamedlem H/AP/KRF:

Eirik Kristiansen
Steinar Toresen
Linda Fjellheim

Varamedlem SV/SP:

Olaf Skogmo
Kirsti Marrit Steinlien
Knut Skogvold
Kirsti Hansen Krone

2.3 Oversikt over kontroll – og tilsynsoppgaver

Kontrollutvalget skal påse at:

- a) *kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b) *det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak*
- c) *det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i*
- d) *det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)*
- e) *vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.*

Andre oppgaver som er nedfelt i lov – og forskrift er:

- ✓ Vedta planer for utvalgets virksomhet og planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.
- ✓ Gjennomføre risiko - og vesentlighetsvurdering som grunnlag for valg av mulige forvaltningsrevisjonsprosjekter i perioden.
- ✓ Avgi uttalelse til årsregnskapet.
- ✓ Følge opp merknader fra revisor (i nummererte brev, eller i årsregnskapet).

- ✓ Rapportere resultatene av sin virksomhet til kommunestyret.
- ✓ Følge opp kommunestyrets vedtak i saker som er rapportert.
- ✓ Utarbeide budsjett for kommunens tilsyn og kontrollarbeid.

I tillegg kan kontrollutvalget ta opp andre saker ut fra sitt mandat for *kontroll og tilsyn*. Fokus bør være et overordnet perspektiv om «systemkontroll», ikke en «vedtakskontroll». Kontrollutvalget er ikke et klageorgan, og kan heller ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer. Kontrollutvalget må forholde seg til kommunestyrets avgjørelser, men kan si fra hvis kommunestyret er i ferd med å foreta et ulovlig vedtak.

3. KONTROLLUTVALGETS ARBEID I 2020

3.1 Aktiviteter gjennom året

Kontrollutvalget har i 2020 til sammen avholdt 4 møter, og behandlet 40 saker. Utvalget er gjennom året blitt holdt underrettet om revisjonens virksomhet, og har ført tilsyn med at revisjonsarbeidet har foregått i samsvar med gjeldende forskrift og andre bestemmelser. Representanter fra Nordreisa kommunes administrative ledelse har møtt i kontrollutvalget.

3.2 Regnskapsrevisjon

- ✓ *Nordreisa kommunes regnskap for 2019*
Kontrollutvalget har avgitt uttalelse til kommunens årsregnskap for 2019.
- ✓ *Pasientregnskap*
Kontrollutvalget har behandlet revisjonsberetningene for beboer og pasientregnskap.
- ✓ *Rapporteringer fra revisor*
Revisjonen har orientert kontrollutvalget om revisjonsstrategien for kommunens årsregnskap. I tillegg har revisor orientert om løpende revisjonsarbeid i året. Kontrollutvalget har oppfylt sitt påse-ansvar overfor revisjonen gjennom disse rapporteringene som har funnet sted i 2020, og utvalgets vurdering er at revisjonen har utført sine oppgaver på forsvarlig vis.

3.3 Forvaltningsrevisjon – overordnet plan for perioden 2020-2024

Kommunestyret i Nordreisa har etter forslag fra kontrollutvalget fastsatt slik plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2020-2024:

Kommunestyret vedtar følgende plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 til 2024:

- a. Kommunedirektørens plikt til å iverksette politiske vedtak*
- b. Barnevernstjenesten, kvalitet, habilitet samt oppfølging av lovbestemte frister*
- c. Kommunens internkontrollsystemer – og oppfølgninger av avviksmeldinger*
- d. Kommunens plikter etter opplæringslovens § 9a (mobbesaker i grunnskolen)*

2. Kommunestyret vedtar følgende plan for eierskapskontroll for perioden 2020 til 2024:

- a. Nordreisa ASVO (herunder gjennomgang av arbeidsavtaler og VTA vedtak)
- b. Ymber AS (i samarbeid med øvrige Nord-Troms kommuner)

3. Kommunestyret delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioder ved endringer i risiko- og vesentlighetsbildet, herunder initiere andre prosjekter.

3.4 Iverksettelse av nye forvatningsrevisjoner

3.4.1 Forvaltningsrevisjon om «Solbakken botiltak»

Forvaltningsrevisjonen er en bestilling fra kommunestyret på grunnlag av vedtak i kommunestyrets sak 43/20. Bestilling ble gjort i møte 2. juni 2020.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget anmoder Kom Rev NORD å fremlegge en prosjektskisse for gjennomføring av undersøkelser som fremgår av dette saksfremlegg.
2. Prosjektskissen oversendes kontrollutvalget og godkjennes i etterfølgende fjernmøte.

Rapporten er ventet primo 2021.

3.4.2 Forvaltningsrevisjon «Iverksettelse av politiske vedtak»

Prosjektet er rangert først i den overordete analyse, og prosjektskissen ble godkjent i møte 24.11.2020. Rapporten vil komme i løpet av 2021.

3.5 Oppfølging av forvatningsrevisjoner

3.5.1. Forvaltningsrevisjonsprosjekt angående økonomistyring og økonomisk internkontroll

Et av oppfølgingspunktene i denne forvaltningsrevisjon var at kommunedirektøren skulle fremlegge oppdatert innkjøpsreglement. Dette arbeidet vil komme ut av rapport som nevnt nedenfor i pkt. 3.5.2.

3.5.2 Forvaltningsrevisjonsprosjekt om felles innkjøpsfunksjon i Nord-Troms

Kontrollutvalget behandlet oppfølgingen av rapporten i møte 9. september 2020, og traff slikt vedtak:

1. Kommunestyret vedtok i møte 21.5.2019 i sak 23/19 c) å styrke kommunens kompetanse innen offentlige anskaffelser. Kontrollutvalget fikk i møte 9.9.2020 fremlagt utkast til handlingsplan og felles innkjøpsstrategi for deltakerkommunene i innkjøpssamarbeidet. Plan skal iverksettes fra 1.1.2021. Kontrollutvalget er bekymret for fremdriften i saken, og ber derfor kommunestyret vurdere om det stilles tilstrekkelige ressurser tilgjengelig for vedtatt målsetning om kompetanseheving.

2. *Kontrollutvalget følger opp saken, og melder tilbake til kommunestyret i løpet av 2021. Kontrollutvalget avventer derfor endelig vurdering av kommunedirektørens oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten.*
3. *Vedtaket i kontrollutvalgets sak 22/20 sendes kommunestyret til orientering og eventuell oppfølging.*

Kontrollutvalget vil således følge opp saken i 2021.

3.5.3 Forvaltningsrevisjonsprosjekt om «Kvalitet i sykehjemstjenestene i Nordreisa kommune»

Kontrollutvalget behandlet saken i møte 24.11.2020. Kommunedirektøren møtte og orienterte om oppfølging av planlagte og gjennomførte tiltak.

Kontrollutvalget traff slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalget tar saken til foreløpig orientering og vil innkalle kommunedirektøren til møtet i mars 2021 for å få en oppdatering om planlagte og gjennomførte tiltak som opplyst i dagens møte.*
2. *Kontrollutvalget gir kommunestyret en foreløpig orientering i årsrapporten for 2020.*

3.6 Andre saker

- ✓ Budsjettramme 2020 for kontrollutvalgets virksomhet.
- ✓ Koordinering av statlig og kommunalt tilsyn.
- ✓ Tegnet medlemskap i Forum for kontroll – og tilsyn.
- ✓ Behandlet eksterne henvendelser.

Storslett, 8.3.2021

Siv Elin Hansen
Leder

Arne M. Kristiansen
Nestleder

Bjarne H. Josefsen
Fast medlem

Tove Jensberg Hansen
Fast medlem

Arthur J. Tørfoss
Fast medlem

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
41/21	Nordreisa kommunestyre	06.05.2021

Nye retningslinjer for flåtelån og toppfinansieringslån for landbruket, samt endring av retningslinjene for kommunalt næringsfond og kommunalt utviklingsfond

Vedlegg

- 1 Retningslinjer for Kommunalt næringsfond og kommunalt utviklingsfond pr. 06.05.2021
- 2 Retningslinjer for flåtelån pr. 06.05.2021
- 3 Retningslinjer for toppfinansieringslån til landbruket pr. 06.05.2021

Kommunedirektørens innstilling

Nordreisa kommune vedtar nye retningslinjer for flåtelån og nye retningslinjer for toppfinansieringslån til landbruket, samt endrede retningslinjer for kommunalt næringsfond og kommunalt utviklingsfond, alle datert 06.05.2021.

Saksopplysninger

Nye retningslinjer for flåtelån ble behandlet i næringsutvalget 10.09.2020, som gjorde følgende vedtak:

Næringsutvalget vedtar Retningslinjer for flåtelån, datert 21. juni 2018.

Utvalget ber Kommunedirektøren vurdere de administrative sidene ved å innrette kommunenes støtteordninger til næringslivet herunder landbruksnæringene mer i retning av lån kontra tilskudd, og i den forbindelse se hvilke erfaringer andre kommuner har med dette. I lys av dette bør nye retningslinjer for toppfinansiering i form av lån til landbruket ses, og i den forbindelse hvilke kriterier som skal innføres i eventuelle nye retningslinjer for slike utlån fra kommunens side.

Næringsutvalget ber om en sak til neste møte om hvordan næringsfondet/utviklingsfondet kan bidra til finansiering av kjøp av tilleggsjord og melkekvoter. Vi ønsker oss en ordning med lån jfr. betingelsene for flåtelån og to års avdragsfrihet.

Nye retningslinjer for toppfinansieringslån for landbruket ble behandlet i næringsutvalget 16.03. 2021, som gjorde følgende vedtak:

Næringsutvalget vedtar Retningslinjer for toppfinansieringslån for landbruket, datert 14. januar 2021.

Med egne retningslinjer for flåtelån og topplån til landbruket kan gjeldende retningslinjer for kommunalt næringsfond og kommunalt utviklingsfond (vedtatt i kommunestyret 21. juni 2018) forenkles, slik at pkt. 4.7.3. og 4.8.1, samt pkt. 4.8.2. tas ut av disse retningslinjene.

Nye retningslinjer for flåtelån (vedtatt av næringsutvalget 10.09.2020), nye retningslinjer for toppfinansieringslån til landbruket (vedtatt av næringsutvalget 16.03.2021), samt endrede retningslinjer for kommunalt næringsfond og kommunalt utviklingsfond (med endringer vedtatt av næringsutvalget 16.03.2021) oversendes kommunestyret for endelig vedtak.

Gjeldende retningslinjer for kommunalt næringsfond og kommunalt utviklingsfond er med utgangspunkt i dette endret.

Med dette fremlegges nye retningslinjer for flåtelån og nye retningslinjer for toppfinansieringslån til landbruket, samt endrede retningslinjer for kommunalt næringsfond og kommunalt utviklingsfond til kommunestyrets godkjenning, etter næringsutvalgets tidligere behandling og vedtak.

Vurdering

Med dette har Nordreisa kommune fått revidert retningslinjene for nærings- og utviklingsfondene. Videre er retningslinjer for flåtelån og toppfinansieringslån for landbruket nå utarbeidet.

Til sammen vil dette utgjøre oppdaterte retningslinjer for hele næringslivet i kommunen inkludert primærnæringene, jordbruk og fiske.

All endringene er behandlet i næringsutvalget, men pga av ulike behandlingsdatoer der, er de nå samlet i dette felles saksframlegget.

Retningslinjer for Kommunalt næringsfond og Kommunalt utviklingsfond

Nordreisa kommune

Foto: Wenche Offerdal

Behandlet i Næringsutvalget 07.juni 2018

Behandlet i Kommunestyret 21. juni 2018

Endret i kommunestyret 6. mai 2021

Innhold

1. Bakgrunn	2
2. Generelle retningslinjer	3
3. Prioriteringer	3
4. Støtteformer	3
4.1 Nyetablering	3
4.2 Investering	4
4.3 Kompetanseheving	4
4.4 Konsulentbistand	4
4.5 Nettverksbygging	4
4.6 Kommunale og interkommunale utviklingstiltak	4
4.7 Landbruk	5
4.8 Fiskeri	5
5. Hva støttes ikke?	5
6. Bagatellmessig støtte	5
7. Søknaden	6
8. Saksbehandling	6
9. Aksept av tilsagn	6
10. Informasjonsplikt ved endringer	6
11. Rapportering og utbetaling	7
12. Tilsagnet er tidsbegrenset	7
12. Klage	7

1. Bakgrunn

Disse retningslinjene er utformet med utgangspunkt i:

- EØS-reglementet for offentlig støtte
- Forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler
- Retningslinjer for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler
- Standardvedtekter for Kommunalt utviklingsfond

Retningslinjene evalueres minimum hvert fjerde år i forbindelse med kommunevalg eller dersom endringer i rammebetingelsene gjør dette nødvendig.

2. Generelle retningslinjer

- Støtte fra fondene gis fortrinnsvis i form av tilskudd.
- Det er primært virksomheter som er lokalisert og registrert i Nordreisa kommune som kan få tilskudd. Unntak kan gjøres der tiltak i andre kommuner kan gi klare positive ringvirkninger for Nordreisa.
- Fondene skal først og fremst være et toppfinansieringsorgan. Dette betyr at andre finansieringsinstitusjoner skal søkes samtidig, der det er relevant.
- Summen av offentlige tilskudd til private tiltak bør ikke overstige 50% av totalt kostnadsoverslag.
- All risiko ved privat næringsvirksomhet, herunder økonomisk risiko, er eiers/virksomhetens ansvar på linje med de muligheter næringsvirksomheten gir.
- Støttemottaker forplikter seg til å rapportere om effekten av støtten hvis Nordreisa kommune etterspør informasjon ved en senere anledning.

3. Prioriteringer

- Prosjekter og tiltak som bidrar til måloppnåelse innen satsningsområdene i kommunens næringspolitiske strategi og kommuneplan skal prioriteres
- Nyetablerere prioriteres over andre søkere. I denne gruppen prioriteres kvinner og unge over andre.
- Søknader og nivået på et eventuelt tilskudd vil vurderes ut fra tiltakets sysselsettingsverdi, vekstpotensial og positive ringvirkninger. Tiltak med et vekstpotensial i et regionalt, nasjonalt eller internasjonalt marked vil ha høy prioritet. Forretningsideer som bidrar til nye tilbud og vekst i det samlede næringslivet i Nordreisa kan prioriteres selv om kundegrunnlaget er lokalt.
- Fellestiltak som stimulerer til økt lokalt, regionalt og/eller nasjonalt samarbeid vil prioriteres.
- Fokus på miljøvennlige løsninger vil telle positivt.

4. Støtteformer

4.1 Nyetablering

Det kan gis tilskudd til nyetableringer dersom dette tilfører et nytt tilbud og vekst i det samlede næringslivet i Nordreisa. Tilskuddet kan benyttes til normale kostnader knyttet til etablering, f.eks. registrering, kartleggingsarbeid, profilering og investeringer. Eget arbeid kan føres som en egen post i kostnadsgrunnlaget, med en timesats på inntil kr. 400 pr. time. Det skal foreligge timelister som

dokumentasjon ved utbetaling. Det gis ikke tilskudd til nyetableringer der en virksomhet får ny eier, men går videre uten vesentlige endringer.

4.2 Investering

Det kan gis støtte til investeringer i nye og etablerte virksomheter dersom tiltaket kan gi positive ringvirkninger i form av et nytt marked, økt sysselsetting e.l. Eget arbeid dekkes ikke. Det er noen investeringer som ikke får støtte. Dette er:

- Kjøp eller bygging av en eiendom.
- Kjøp og leasing av motoriserte kjøretøy, datamaskin, nettbrett, mobiltelefon o.l.
- Ren utskifting av eksisterende maskinpark / utstyr
- Tilrettelegging av eget bosted til næringsformål

Støtteintensitet: inntil 30% av totale kostnader

4.3 Kompetanseheving

Det kan gis tilskudd til kompetanseheving i enkeltbedrifter, særlig prioritert er de tilfellene hvor en virksomhet gjør et kompetanseløft som krever ny opplæring eller kvalifisering hos de ansatte. Det er kostnader knyttet til kursavgift, reise og opphold som kan dekkes. Eget arbeid dekkes ikke.

Støtteintensitet: inntil 40% av totale kostnader

4.4 Konsulentbistand

Det kan gis tilskudd til konsulentbistand dersom tiltaket kan gi positive ringvirkninger i form av nye produkter, et nytt marked, økt sysselsetting e.l. Eget arbeid dekkes ikke.

Støtteintensitet: inntil 50% av faktiske kostnader.

4.5 Nettverksbygging

Det kan gis tilskudd til tiltak som bidrar til å styrke nettverk- og klyngedannelser. Tiltak som innebærer samarbeid på tvers av kommune/region/landegrenser vil prioriteres.

Støtteintensitet: inntil 50% av totale kostnader

4.6 Kommunale og interkommunale utviklingstiltak

Fondsmidlene kan benyttes til kommunale eller interkommunale utviklingstiltak og prosjekter, f.eks. infrastruktur- eller stedsutviklingstiltak. Det legges som en forutsetning at prosjektene skal stimulere til vekst og utvikling av næringslivet i Nordreisa kommune.

4.7 Landbruk

4.7.1 Nydyrking

Ved fulldyrking innenfor kommunen etter godkjent plan, kan Nordreisa kommune gi inntil 2000kr/daa i tilskudd til nydyrking. Søker må enten være eier eller leier av arealet med minst ti års leiekontrakt. Tiltaket må gi gode driftsmessige løsninger. Tilskuddet blir utbetalt når dyrkinga er ferdiggodkjent. Tiltaket må være sluttført i løpet av tre år etter tilsagn.

4.7.2 Engangstilskudd ved ny driver på selvstendig bruksenhet

Ny driver av bruket kan få inntil 50.000kr i tilskudd. Produksjonen året etter overdragelsen må være såpass stor at foretaket er berettiget produksjonstilskudd. Nordreisa kommune gir ikke tilskudd til overdragelse mellom foretak der et ektepar/samboerpar har eierinteresser i begge foretakene.

4.7.3 Andre ordninger

Dersom en ønsker støtte til tiltak som ikke går inn under ordningene over, kan en søke på de generelle ordningene for fondene.

Det er vedtatt egne retningslinjer for toppfinansieringslån til landbruket.

4.8 Fiskeri

Det er vedtatt egne retningslinjer for flåtelån.

5. Hva støttes ikke?

- Tiltak som fører til uheldig lokal konkurransevridding
- Tiltak som er iverksatt før søknaden er fremmet
- Driftskostnader
- Kausjon eller økonomisk garanti
- Direkte eller indirekte investeringer i virksomhetens egenkapital
- Renter og avdrag på lån og refinansiering av gjennomførte prosjekter

(Med driftskostnader menes: Regnskaps- og revisjonshonorar, rentekostnader, gebyrer, andre finanskostnader, skatte- og avgiftskostnader, strøm, kostnader til lokaler, forsikringer, pensjonskostnader, sosiale kostnader, andre personalkostnader, styrehonorar, kostnader til styre, bedriftsforsamlings- og generalforsamlingsmøter, avskrivninger og nedskrivninger).

6. Bagatellmessig støtte

En eventuell støtte fra fondene gis iht. EØS-reglementet omkring bagatellmessig støtte. En virksomhet som mottar bagatellmessig støtte kan iht. EØS-reglene ikke få tilskudd eller andre

økonomiske subsidier fra det offentlige på over 200 000 euro i løpet av en periode på tre regnskapsår. Det er søkeres ansvar å påse at mottatt støtte ikke overskrider dette regelverket.

7. Søknaden

- Alle søknader skal sendes inn via søknadsportalen www.regionalforvaltning.no. Søknader som leveres utenom dette systemet, eller vurderes som mangelfulle vil ikke behandles, men returneres til søker med en beskrivelse av mangler.
- Søknaden skal inneholde en god beskrivelse av virksomheten og tiltaket som skal støttes. Hvis ikke forretningsplan er utarbeidet, skal investeringen eller prosjektet være godt beskrevet med nødvendige budsjetter og planer.
- Kostnadsposter skal dokumenteres med pristilbud e.l. der dette lar seg gjøre
- Søknader som vil gi utbetalinger på under kr. 3.000,- behandles ikke.

8. Saksbehandling

- Søknader vil ikke behandles før kriteriene beskrevet i disse retningslinjene er oppfylt.
- Søknader med søknadssum på inntil kr 100 000 behandles administrativt. Disse behandles fortløpende.
- Søknader med søknadssum over 100 000 behandles politisk av Næringsutvalget. Disse behandles iht. oppsatt møteplan.
- Søknader med søknadssum over kr 400 000 anbefales sendt til Innovasjon Norge eller andre aktuelle finansieringsinstanser.

9. Aksept av tilsagn

Innen 1 måned etter at tilsagn om støtte er gjort skal fullfinansiering dokumenteres og vilkår for tilsagn aksepteres skriftlig.

10. Informasjonsplikt ved endringer

Tilskuddsmottakeren kan ikke foreta vesentlige endringer i det aktuelle prosjektet eller tiltaket uten at dette er godkjent av Nordreisa kommune. Vesentlige endringer uten godkjenning kan medføre at tilskuddet reduseres eller faller helt bort.

11. Rapportering og utbetaling

Utbetalingsanmodninger leveres gjennom www.regionalforvaltning.no. Tilskudd utbetales normalt etter at prosjektet er avsluttet. Anmodning om sluttutbetaling skal inneholde regnskap og sluttrapport. Ved tilskudd over kr. 20 000 og ved nyetableringer kan det gis en delutbetaling på inntil 50 % ved oppstart. Det må da kunne påvises påløpte kostnader, og avtales med Nordreisa kommune.

Tilskudd avkortes prosentvis i forhold til faktisk dokumenterte utgifter og budsjetterte utgifter. Dette gjelder også i tilfeller der bare deler av prosjektet gjennomføres.

12. Tilsagnet er tidsbegrenset

Prosjektet skal som hovedregel ferdigstilles innen ett år etter tilskuddsbrevets dato. Det kan søkes skriftlig om å få forlenget tilsagnsperioden ut over dette. Søknad må sendes Nordreisa kommune i god tid før sluttdato. Tilsagn som ikke er benyttet innen gitte dato bortfaller uten ytterligere varsel.

12. Klage

Vedtaket kan klages til Nordreisa kommune. Klagefristen er tre uker regnet fra dagen vedtaket kom fram til adressaten. For avslag på søknader som har vært behandlet administrativt, er Næringsutvalget ankeinstans. For avslag på søknader som har vært behandlet i Næringsutvalget, er Kommunestyret ankeinstans.

Retningslinjer for flåtelån

Nordreisa kommune

Foto: Wenche Offerdal

Vedtatt i Nordreisa næringsutvalg 10. september 2020

Vedtatt i Nordreisa Kommunestyre 6. mai 2021

1. Bakgrunn og formål

Gjennom «Standardvedtekter for Kommunalt utviklingsfond» og «Retningslinjer for Kommunalt næringsfond og Kommunalt utviklingsfond» er det vedtatt at disponible midler i Kommunalt utviklingsfond kan benyttes til å styrke fangstleddet i Nordreisa kommune, samt å øke rekrutteringen til fiskeryrket gjennom flåtelån til:

- a) Kjøp av nyere fiskefartøy, fortrinnsvis inntil 15 meter
- b) Kjøp av fiskerettigheter/ kvoter

1.1 Målgruppe

Lånet ytes til enkeltfisker, partsrederi og selskaper som oppfyller kravene i Deltakerloven.

1.2 Betingelser

- a) Søker må være bosatt i Nordreisa kommune
- b) Søker må være innmeldt i fiskermanntallet på blad B i Nordreisa kommune
- c) Selskapet skal være registrert i Nordreisa kommune, og aksjemajoriteten skal være bosatt i Nordreisa
- d) Ved søknad om lån til kvoter skal fartøyet skal være innført i Merkeregisteret over norske fiskefartøy i Nordreisa kommune
- e) Ved søknad om lån til kjøp av nytt fiskefartøy skal fartøyet innføres i Merkeregisteret over norske fiskefartøy i Nordreisa kommune
- f) Søker skal ha personlige og faglige forutsetninger for å drive fiske, men ikke være i stand til å skaffe nødvendig egenkapital

2. Forvaltning

- a) Nordreisa næringsutvalg behandler søknader som er saksforberedt av administrasjonen. Administrasjonen skal påse at retningslinjene oppfylles og er ansvarlig for oppfølging av tilbakebetaling av lån.
- b) Det settes ned ei faggruppe på to personer (fiskere) som er administrasjonens høringspart i behandling av søknader.
- c) Nordreisa kommunestyre er ankeinstans.
- d) Flåtelån kan gis til egenkapital i forbindelse med kjøp av fiskefartøy eller fiskerettigheter/ kvoter.
- e) Fondsstyret kan avgjøre pantets prioritet samt foreta prioritetsavvikelse for gamle og nye pantelån.

- f) Lånet kan etter søknad helt eller delvis overføres til ny eier dersom kommunen finner at vedkommende fyller vilkårene etter disse regler og er bosatt i kommunen.

4. Andre betingelser

4.1 Sikkerhet og prioritet:

For flåtelånet utstedes gjeldsbrev som også hjemler sikkerhet, prioritet og øvrige vilkår. Det skal tinglyses/ registreres i Skipsregisteret en erklæring om at salg av fartøyet eller avslutning av virksomheten, fører til at lånet i sin helhet skal tilbakebetales til Nordreisa kommune. Som sikkerhet for lånet skal kommunen ha tinglyst panterett i låntakers fartøy med prioritet og opptrinnsrett etter pantedokument fra bank/ Innovasjon Norge, men før låntakers egne midler/ egenkapital.

4.2 Renter, gebyrer og tilbakebetalingstid:

Fondsstyret kan innvilge betalingsutsettelse på avdrag og/ eller renter med inntil 5 år. I de tilfeller der det innvilges utsettelse med betaling av renter, påløper rentene og tillegges lånet. Lån tilbakebetales kvartalsvis som serielån med første forfall tidligst 6 mnd. etter utbetaling.

Renter og avdragstid settes lik Innovasjon Norge sine satser for risikolån på det tidspunktet gjeldsbrevet underskrives. Renten reguleres en gang per år. Det kan i det enkelte vedtak fastsettes satser for etableringsprovisjon, termingebyr og purregebyr.

Løpetid:

1. Lån opp til kr. 200.000,- gis med løpetid inntil 5 år.
2. Lån over kr. 200.000,- gis med løpetid inntil 8 år.
3. Dersom lånet gis avdragsfrihet og renteakkumulering, blir total løpetid forlenget tilsvarende.

Lånet påløper ordinær forsinkelsesrente hvis vilkårene brytes.

4.3 Krav om utbetaling av lånet:

Krav om utbetaling av lånet må sammen med nødvendig dokumentasjon være Nordreisa kommune i hende senest 6 mnd. etter at vedtaket er fattet. Lånet faller ellers bort.

Lån ytes i tillegg til de lånene Innovasjon Norge eller andre finansinstitusjoner gir mot 1. og 2. prioritets pant. Det må dokumenteres ovenfor kommunen at finansieringen for øvrig er i orden, herunder lån/ tilskudd fra Innovasjon Norge eller tilsvarende låneordninger.

Lånet kan kun utbetales dersom det foreligger signerte papirer, tinglyst skipspantobligasjon og gjeldsbrev. Som alternativ kan godtas inneståelseserklæring eller bankgaranti med garanti om rett prioritet.

For øvrig vises til vilkår i kommunens tilsagnsbrev, gjeldsbrev og skipspantobligasjon.

4.4 Tilbakebetaling:

Dersom et av følgende inntreffer skal gjenstående lån omgående betales tilbake til Nordreisa kommune:

- Fartøyet selges
- Fartøyet kondemneres
- Fartøyet forliser
- Støttmottaker og/ eller fartøyet flyttes ut av kommunen
- Støttmottaker slutter i fiskeryrket
- Støttmottaker selger kvoten(e)

4.5 Økning av pantegjeld

Ved opplåning og økning av pantegjeld i bank, kan kommunen samtykke og vike prioritet for banken. I tilfeller hvor økningen av gjelden kommer som en naturlig følge av nødvendige investeringer for fartøyets driftsgrunnlag og økonomi, kan saken behandles administrativt og godkjennes av ordfører. I de tilfeller hvor økning av gjelden og søknad om prioritetsvikelse er begrunnet ut fra svak økonomisk drift og av vanskelig økonomisk situasjon for søkeren, skal det organ som kommunestyret har delegert myndighet til å behandle slike saker, sammen med ordfører avgjøre saken.

4.6 Betalingsvansker og ettergivelse

Søknad om betalingsutsettelse behandles av fondsstyret. Det skal foreligge en redegjørelse for situasjonen ved søknaden.

4.7 Opplysningsplikt

Lånetaker plikter uoppfordret å meddele endringer (i driftsforholdene o.l.) som har betydning for den inngåtte avtale og driftssituasjonen for øvrig.

4.8 Salg og endringer av eierforhold

Lånemottaker forplikter å tilbakebetale lånet i sin helhet til flåtefondet dersom fartøyet selges eller virksomheten nedlegges.

Dersom fartøy eller fiskerettigheter selges skal restlånet helt eller delvis kreves tilbakebetalt. Det samme gjelder også ved endring av eierforhold.

Lånet kan etter søknad helt eller delvis overføres til ny eier dersom kommunen finner at denne fyller vilkårene etter disse regler og er bosatt i kommunen.

4.9 Totaltap

Dersom fartøyet rammes av totaltap, kan også innfrielse av lånet kreves.

Ved avgjørelse om det skal reises krav om tilbakebetaling og størrelsen av denne, skal det legges vekt på hvor lang tid det er gått fra utbetaling til totaltapet fant sted, resultatet av forsikringsoppgjøret o.l. forhold.

Retningslinjer for toppfinansieringslån til landbruket

Nordreisa kommune

Geiter på oppstilling

Foto: Nordreisa kommune

Behandlet i næringsutvalget 14. januar 2021

Vedtatt av kommunestyret 6. mai 2021

1. Bakgrunn og formål

Gjennom «Standardvedtekter for Kommunalt utviklingsfond» og «Retningslinjer for Kommunalt næringsfond og Kommunalt utviklingsfond» er det vedtatt at disponible midler i Kommunalt utviklingsfond kan benyttes til å styrke landbruket i Nordreisa kommune, samt å øke rekrutteringen til bondeyrket gjennom topplån til:

- a) Kjøp av melkekvoter
- b) Kjøp av tilleggsjord
- c) Nydyrking
- d) Rehabilitering av driftsbygninger

1.1 Målgruppe

Lånet ytes til gårdbrukere som er berettiget produksjonstilskudd.

1.2 Betingelser

- a) Søker må være bosatt i Nordreisa kommune
- b) Virksomheten skal være registrert i Nordreisa kommune, og eier skal være bosatt i Nordreisa
- c) Søker skal ha personlige og faglige forutsetninger for å drive et gårdsbruk, men ikke være i stand til å skaffe nødvendig egenkapital

2. Forvaltning

- a) Nordreisa næringsutvalg behandler søknader som er saksforberedt av administrasjonen. Administrasjonen skal påse at retningslinjene oppfylles og er ansvarlig for oppfølging av tilbakebetaling av lån.
- b) Nordreisa kommunes klageutvalg er ankeinstans.
- c) Topplån til landbruket kan gis til egenkapital i forbindelse med nevnte formål i pkt. 1. a-d.
- d) Næringsutvalget kan avgjøre pantets prioritet samt foreta prioritetsavvikelse for gamle og nye pantelån.
- e) Lånet kan etter søknad helt eller delvis overføres til ny eier dersom kommunen finner at vedkommende fyller vilkårene etter disse regler og er bosatt i kommunen.

4. Andre betingelser

4.1 Sikkerhet og prioritet:

For topplånet utstedes gjeldsbrev som også hjemler sikkerhet, prioritet og øvrige vilkår. Det skal dessuten tinglyses en erklæring som sier at salg av jord/gårdsbruk/melkekvote eller avslutning av virksomheten, fører til at lånet i sin helhet skal tilbakebetales til Nordreisa kommune. Som sikkerhet

for lånet skal kommunen ha tinglyst panterett i låntakers eiendom med prioritet og opptrinnsrett etter pantedokument fra bank/ Innovasjon Norge, men før låntakers egne midler/ egenkapital.

4.2 Renter, gebyrer og tilbakebetalingstid:

Der det er nødvendig for å få gjennomført et prosjekt, kan Nordreisa kommune gi toppfinansiering som rentebærende lån. Lånet må ha pant i fast eiendom. Et eventuelt lån gis fra Kommunalt utviklingsfond. Lån gis normalt med inntil 2 års avdragsfrihet.

Fondsstyret kan innvilge betalingsutsettelse på avdrag og/ eller renter med inntil 5 år. I de tilfeller der det innvilges utsettelse med betaling av renter, påløper rentene og tillegges lånet. Lån tilbakebetales kvartalsvis som serielån med første forfall tidligst 6 mnd. etter utbetaling.

Renter og avdragstid settes lik Innovasjon Norge sine satser for risikolån på det tidspunktet gjeldsbrevet underskrives. Renten reguleres en gang per år. Det kan i det enkelte vedtak fastsettes satser for etableringsprovisjon, termingebyr og purregebyr.

Løpetid:

1. Lån opp til kr. 200.000,- gis med løpetid inntil 5 år.
2. Lån over kr. 200.000,- gis med løpetid inntil 8 år.
3. Dersom lånet gis avdragsfrihet og renteakkumulering, blir total løpetid forlenget tilsvarende.

Lånet påløper ordinær forsinkelsesrente hvis vilkårene brytes.

4.3 Krav om utbetaling av lånet:

Krav om utbetaling av lånet må sammen med nødvendig dokumentasjon være Nordreisa kommune i hende senest 6 mnd. etter at vedtaket er fattet. Lånet faller ellers bort.

Lån ytes i tillegg til de lånene Innovasjon Norge eller andre finansinstitusjoner gir mot 1. og 2. prioritets pant. Det må dokumenteres ovenfor kommunen at finansieringen for øvrig er i orden, herunder lån/ tilskudd fra Innovasjon Norge eller tilsvarende låneordninger.

Lånet kan kun utbetales dersom det foreligger signerte papirer, tinglyst pantobligasjon og gjeldsbrev. Som alternativ kan godtas inntreffer eller bankgaranti med garanti om rett prioritet.

For øvrig vises til vilkår i kommunens tilsagnsbrev, gjeldsbrev og pantobligasjon.

4.4 Tilbakebetaling:

Dersom et av følgende inntreffer skal gjestående lån omgående betales tilbake til Nordreisa kommune:

- Gårdsbruk/jord/melkevote selges (unntatt ved generasjonsskifte)

- Virksomheten avsluttes/ophører
- Støttmottaker flytter ut av kommunen
- Støttmottaker slutter i bondeyrket
- Støttmottaker selger kvoten(e)

4.5 Økning av pantegjeld

Ved opplåning og økning av pantegjeld i bank, kan kommunen samtykke og vike prioritet for banken. I tilfeller hvor økningen av gjelden kommer som en naturlig følge av nødvendige investeringer for brukets driftsgrunnlag og økonomi, kan saken behandles administrativt og godkjennes av ordfører. I de tilfeller hvor økning av gjelden og søknad om prioritetsvilkåring er begrunnet ut fra svak økonomisk drift og av vanskelig økonomisk situasjon for søkeren, skal det organ som kommunestyret har delegert myndighet til å behandle slike saker, sammen med ordfører avgjøre saken.

4.6 Betalingsvansker og ettergivelse

Søknad om betalingsutsettelse behandles av fondsstyret. Det skal foreligge en redegjørelse for situasjonen ved søknaden.

4.7 Opplysningsplikt

Låntaker plikter uoppfordret å meddele endringer (i driftsforholdene o.l.) som har betydning for den inngåtte avtale og driftssituasjonen for øvrig.

4.8 Salg og endringer av eierforhold

Lånmottaker forplikter å tilbakebetale lånet i sin helhet til utviklingsfondet dersom bruket/jord/melkekvoter selges eller virksomheten nedlegges.

Dersom bruk/jord eller melkekvoter selges skal restlånet helt eller delvis kreves tilbakebetalt. Det samme gjelder også ved endring av eierforhold.

Lånet kan etter søknad helt eller delvis overføres til ny eier dersom kommunen finner at denne fyller vilkårene etter disse regler og er bosatt i kommunen.

4.9 Totaltap

Ved avgjørelse om det skal reises krav om tilbakebetaling og størrelsen av denne, skal det legges vekt på hvor lang tid det er gått fra utbetaling til totaltapet fant sted, resultatet av forsikringsoppgjøret o.l. forhold.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
2/21	Nordreisa administrasjonsutvalg	18.02.2021
24/21	Nordreisa kommunestyre	18.03.2021
42/21	Nordreisa kommunestyre	06.05.2021

Revidering av delegasjonsreglement for Nordreisa kommune - ny behandling

Henvising til lovverk: Kommuneloven

Vedlegg:

- 1 Forslag til delegasjonsreglement for Nordreisa kommune - ny behandling

Saksprotokoll i Nordreisa kommunestyre - 04.02.2021

Behandling:

Ola Dyrstad (Sp) fremmet følgende forslag: Saken utsettes.

Utsettelsesforslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken utsettes.

Saksprotokoll i Nordreisa kommunestyre - 15.12.2020

Behandling:

Hilde Nyvoll (Ap) fremmet følgende utsettelsesforslag:
Saken utsettes til neste møte i kommunestyret.

Utsettelsesforslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken utsettes til neste møte i kommunestyret.

Saksprotokoll i Nordreisa oppvekst- og kulturutvalg - 25.11.2020**Behandling:**

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Fremlagt delegasjonsreglement for Nordreisa kommune versjon 2020 - 1 vedtas.

Kommunedirektør gis fullmakt til å oppdatere og korrigere delegeringsreglementet for endringer som ikke får betydning for delegeringsnivå. Dette gjelder ved endringer i eksisterende lovverk, og ved innføring av nye lover som erstatter gamle lover hvor det allerede er delegert myndighet.

Saksprotokoll i Nordreisa helse- og omsorgsutvalg - 24.11.2020**Behandling:**

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Fremlagt delegasjonsreglement for Nordreisa kommune versjon 2020 - 1 vedtas.

Kommunedirektør gis fullmakt til å oppdatere og korrigere delegeringsreglementet for endringer som ikke får betydning for delegeringsnivå. Dette gjelder ved endringer i eksisterende lovverk, og ved innføring av nye lover som erstatter gamle lover hvor det allerede er delegert myndighet.

Saksprotokoll i Nordreisa formannskap - 30.11.2020**Behandling:**

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Fremlagt delegasjonsreglement for Nordreisa kommune versjon 2020 - 1 vedtas.

Kommunedirektør gis fullmakt til å oppdatere og korrigere delegeringsreglementet for endringer som ikke får betydning for delegeringsnivå. Dette gjelder ved endringer i eksisterende lovverk, og ved innføring av nye lover som erstatter gamle lover hvor det allerede er delegert myndighet.

Saksprotokoll i Driftsutvalget - 26.11.2020

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt

Vedtak:

Fremlagt delegasjonsreglement for Nordreisa kommune versjon 2020 - 1 vedtas.

Kommunedirektør gis fullmakt til å oppdatere og korrigere delegeringsreglementet for endringer som ikke får betydning for delegeringsnivå. Dette gjelder ved endringer i eksisterende lovverk, og ved innføring av nye lover som erstatter gamle lover hvor det allerede er delegert myndighet.

Saksprotokoll i Nordreisa næringsutvalg - 12.11.2020

Behandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Fremlagt delegasjonsreglement for Nordreisa kommune versjon 2020 - 1 vedtas.

Kommunedirektør gis fullmakt til å oppdatere og korrigere delegeringsreglementet for endringer som ikke får betydning for delegeringsnivå. Dette gjelder ved endringer i eksisterende lovverk, og ved innføring av nye lover som erstatter gamle lover hvor det allerede er delegert myndighet.

Saksprotokoll i Nordreisa administrasjonsutvalg - 30.11.2020

Behandling:

Ola Dyrstad, utdanning forbundet, fremmet følgende forslag:

Det settes ned et utvalg bestående av HTV fra fagforbundet og Utdanningsforbundet samt en representant fra kommuneadministrasjonen. Utvalget legger fram et forslag til delegasjonsreglement for administrasjonsutvalget i tråd med dagens kommunelov og signal gitt i dagens møte.

Forslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Det settes ned et utvalg bestående av HTV fra fagforbundet og Utdanningsforbundet samt en representant fra kommuneadministrasjonen. Utvalget legger fram et forslag til delegasjonsreglement for administrasjonsutvalget i tråd med dagens kommunelov og signal gitt i dagens møte.

Saksprotokoll i Nordreisa kommunestyre - 18.03.2021

Behandling:

Anne Kirstin Korsfur (Frp) fremmet følgende forslag: Saken utsettes til kommunestyremøtet i mai.

Det ble stemt over utsettelsesforslaget fra Korsfur (Frp). 8 stemte for og 12 stemte imot. Forslaget falt derved.

Tom Vegar Kiil (Sv) fremmet følgende forslag: Saken utsettes i påvente av vurdering opp mot lovverk slik som påpekt fra Sigleif Pedersen.

Utsettelsesforslaget fra Kiil (Sv) enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken utsettes i påvente av vurdering opp mot lovverk slik som påpekt fra Sigleif Pedersen.

Saksprotokoll i Nordreisa administrasjonsutvalg - 18.02.2021

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Fremlagt delegasjonsreglement for Nordreisa kommune versjon 2020 - 2 vedtas.

Kommunedirektør gis fullmakt til å oppdatere og korrigere delegeringsreglementet for endringer som ikke får betydning for delegeringsnivå. Dette gjelder ved endringer i eksisterende lovverk, og ved innføring av nye lover som erstatter gamle lover hvor det allerede er delegert myndighet.

Kommunedirektørens innstilling

Fremlagt delegasjonsreglement for Nordreisa kommune versjon 2020 - 2 vedtas.

Kommunedirektør gis fullmakt til å oppdatere og korrigere delegeringsreglementet for endringer som ikke får betydning for delegeringsnivå. Dette gjelder ved endringer i eksisterende lovverk, og ved innføring av nye lover som erstatter gamle lover hvor det allerede er delegert myndighet.

Saksopplysninger

NY BEHANDLING:

Administrasjonsutvalgets satte ned en ad-hoc gruppe i vedtak av 30.11.20, sitat; *Det settes ned et utvalg bestående av HTV fra fagforbundet og Utdanningsforbundet samt en representant fra kommuneadministrasjonen. Utvalget legger fram et forslag til delegasjonsreglement for administrasjonsutvalget i tråd med dagens kommunelov og signal gitt i dagens møte.*

Gruppen har vært samlet og det er enige om noen endringer i vedlagt versjon 2. Foreslåtte endringer fra ad-hoc gruppen er markert rødt i vedlegget.

FRA FORRIGE BEHANDLING:

Delegasjonsreglementet er utarbeidet med bakgrunn i kommunelov, rundskriv, forvaltningsloven, særlover og forskrifter. Utgangspunktet i kommuneloven og særlovene er at all myndighet er lagt til kommunestyret, med de unntak som fremkommer i loven. Kommunestyret har myndighet til å delegerer myndighet gitt i kommuneloven og særlover med unntak av de lovregler der det er brukt uttrykket ”kommunestyret selv”.

Etter endringer i kommuneloven 2018 har det oppstått behov for å gjennomgå Nordreisa kommunes delegasjonsreglement. Den nye kommuneloven har fått ny struktur og det er utført språklige tilpasninger av hensyn til klarhet og forenkling. Det kommunale selvstyret er nå lovfestet og forholdet mellom stat og kommune er lovregulert i § 2-2. Folkevalgtes innsynsrett i kommunale sakspapirer er blitt lovfestet, habilitetsreglene er blitt tydeligere, der er kommet inn nye definisjoner av folkevalgt, og folkevalgte organer. Nytt er det også at det er kommunedirektøren som har det løpende personalansvar for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner er lovfestet. Kommunedirektørens arbeidsgiverrolle er blitt tydeligere, det løpende personalansvar ligger hos kommunedirektøren. Kommunestyret kan ikke velge å gi kommunedirektøren mindre personalansvar enn det som følger av loven.

I dette delegasjonsreglementet er myndighet delegert fra kommunestyret til formannskap/økonomiutvalg, administrasjonsutvalg, hovedutvalg m/underutvalg, ordfører, kommunedirektør. Det er kommunedirektør som er ansvarlig overfor kommunestyret, og av den grunn er det ikke mulig for kommunestyret å beslutte delegering til et lavere administrativt nivå enn kommunedirektør, med de få unntak som framgår av egne lovbestemmelser. Kommunedirektørens videredelegasjon innen administrasjonen er et eget delegasjonsreglement og er ikke inntatt i dette dokumentet, det samme gjelder administrative utvalg sine delegasjoner.

Delegasjonsreglementene er oppbygd som følger:

- Kommunestyrets hovedarbeidsområde
- Delegasjon til formannskapet/økonomiutvalget
- Delegasjon til administrasjonsutvalget
- Delegasjon til driftsutvalget, samt dispensasjonsutvalget og kommunedirektør
- Delegasjon til hovedutvalget for oppvekst og kultur, samt kommunedirektør og barnevernleder
- Delegasjon til hovedutvalget for helse og omsorg, samt kommunedirektør og kommuneoverlege
- Delegasjon til ordfører og hovedutvalgsledere
- Delegasjon til kommunedirektør

Det gjeldende delegasjonsreglementet for Nordreisa kommune ble vedtatt av kommunestyret i sak 71/95 den 31.08.1995. Påfølgende ble et nytt delegasjonsreglement vedtatt i kommunestyret sak 57/16, 16.06.2016.

Reglementet skal legges fram til politisk behandling etter hvert kommunevalg. Det er delegasjonsreglementet fra 2016 som ligger til grunn for justeringer og endringer som er foretatt. Følgende endringer foreslås:

- Forslag på fjerning fremkommer som strek over setning/ordlyd.
- Grønn skrift er ny ordlyd.
- § tegn er fjernet da delegasjonsreglementet ikke er lovtekst.
- Ordlyden «tilhørende forskrifter» foreslås fjernet gjeldende for alle oppnevnte særlover.
- Ungdomsrådet er satt inn i organisasjonskart.
- BUK er satt inn under Oppvekst- og kulturutvalget i organisasjonskart.
- Ordlyden «formannskap» foreslås fjernet under avsnitt «Mindretallsanke».
- Ordlyd «tertialrapporter» foreslås byttet til ordlyd «herunder kvartalsrapporter» under kommunestyrets hovedarbeidsområde.
- Ordlyden «politiske» foreslås satt inn i nest siste kulepunkt under kommunestyrets hovedarbeidsområde.
- Havbruksfond er satt inn under kommunestyret avgjørelsesaker.
- I overskrift Delegasjon til formannskapet foreslås ordlyd «økonomiutvalget» fjernet.
- Ny delegasjon til formannskapet: Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret av 25. juni 2010 nr 45 (Sivilbeskyttelsesloven)
- Delegasjon til administrasjonsutvalget er tilpasset ny kommunelov § 13-1. Det samme gjelder for delegasjon i personalsaker til driftsutvalget, oppvekst- og kulturutvalget og helse- og omsorgsutvalget.
- Milø,- plan- og utviklingsutvalget har endret navn til driftsutvalget.
- Hovedutvalget har som oppgave å fremme kommunale utbyggingsprosjekter er foreslått endret til: fremme initiativ til kommunale utbyggingsprosjekter innenfor sin sektor.
- Ny foreslått avgjørelsesak til driftsutvalget: Miljøfond. Hovedutvalget behandler og avgjør søknader om kommunalt miljøfond.
- Ansvarsområdet næringsutvalget foreslås fjernet: «næringsfondet og fiskerifondet» samt «Regler for kommunal sponing. Vedtatt i Nordreisa næringsutvalg i sak 13/01.
- Avgjørelsesaker for næringsutvalget foreslås følgende ordlyd fjernet: «næringsfond og fiskerifond» og «kommunalt utviklingsfond»
- Lov om samferdsel er utgått.
- Ansvarsområdet helsestasjon og forebyggende tjenester jfr lov om helse- og omsorgstjenester er flyttet under ansvar til helse- og omsorgsutvalget.
- Kontroll av kommunale salgs- og skjenkebevillinger er delegert til kommunedirektør og foreslås fjernet fra ansvar etter Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v.
- Ordfører er delegert myndighet i ny forskrift for salg- og skjenking av september 2020 Nordreisa kommune, myndighet til å treffe vedtak om skifte av styrer og stedfortreder foreslås fjernet fra helse- og omsorgsutvalget.
- Delegasjon til kommunedirektør i personalsaker foreslås fjernet da dette er regulert gjennom KL § 13-1.
- Nytt tillegg i pkt 13, 2 setning under Delegasjon kommunedirektør, økonomisaker: når formålet er i tråd med gjeldende reguleringsplan.
- Nytt punkt 14 under Delegasjon til kommunedirektør, økonomisaker: Tildeling av tilleggsareal til tomter, salg av tomter som ikke er i tråd med gjeldende reguleringsplan, gjøres av driftsutvalget.
- Nytt punkt foreslått flyttet fra driftsutvalget til Delegasjon til kommunedirektør, Økonomisaker – kjøp - avtaler: 6) Delegasjon i utbyggingsaker byggesaker til kommunedirektør: Fullmakt til å innhente og godta tilbud på arbeid/leveranser under kr. 1 000.000.- eks mva. Kommunedirektør gis fullmakt til å innhente ekstern bistand til utarbeiding av romprogram, kostnadsanslag for budsjettering osv. Kontrakter med arkitekt, konsulenter, entreprenører eller leverandører undertegnes av kommunedirektør.

Kommunedirektør skal påse at prosjektene blir gjennomført innenfor rammen av gitte bevilgninger. Dersom det skulle vise seg at det oppstår fare for overskridelser eller andre vesentlige avvik, skal kommunedirektør gi forslag til reduksjoner/dekningsmåte til hovedutvalget.

Alle regninger skal anvises av kommunedirektør eller den han/hun bemyndiger. For øvrig vises det til økonomireglementet kap 7 Reglement for investeringsprosjekter.

Vurdering

Kommuneloven skal fremme det kommunale og fylkeskommunale selvstyret og legge nødvendige rammer for dette, og bidra til at kommuner er effektive, tillitsskapende og bærekraftige. Delegering er et viktig element i effektiviseringsarbeidet i Nordreisa kommune. Den nye kommuneloven, som ble vedtatt i Stortinget 8. juni 2018, lovfester det kommunale selvstyret. De viktigste elementene av det kommunale selvstyret:

- Kommuner med egen folkevalgt ledelse.
- Hver kommune er et eget rettssubjekt (og slik ikke underlagt statens hierarkiske organisasjon).
- Kommuner tar avgjørelser på eget initiativ og ansvar (negativt avgrenset kompetanse)
- Kommunene utøver sitt selvstyre innenfor nasjonale rammer. Begrensninger må ha hjemmel i lov (legalitetsprinsippet).

Kommuneloven og særlovgivning sørger for at kommunene i stor grad selv kan bestemme hvordan saker skal behandles og på hvilket forvaltningsnivå avgjørelser skal treffes. Det legges stadig større vekt på kommunenes og kommunestyrenes oppgaver i planlegging og styring.

Ved å legge til rette for en hensiktsmessig delegering, oppnår man å:

- Styrke den folkevalgte styringen ved å avlaste kommunestyre og formannskap slik at de får bedre tid til å konsentrere seg om sine hovedoppgaver
- Avlaste hovedutvalgene ved at alle kurante enkeltsaker blir avgjort av administrasjonen. Dersom man er i tvil om en sak er kurant, drøftes saken med hovedutvalgsleder.
- Avlaste administrasjonen ved å gi avgjørelsesmyndighet i alle kurante saker, slik at
- Raskere saksbehandling, publikum får bedre service.

Med bakgrunn i det ovenstående tilrårer kommunedirektøren at det fremlagte forslaget til revidert delegasjonsreglement vedtas.

Delegasjonsreglement

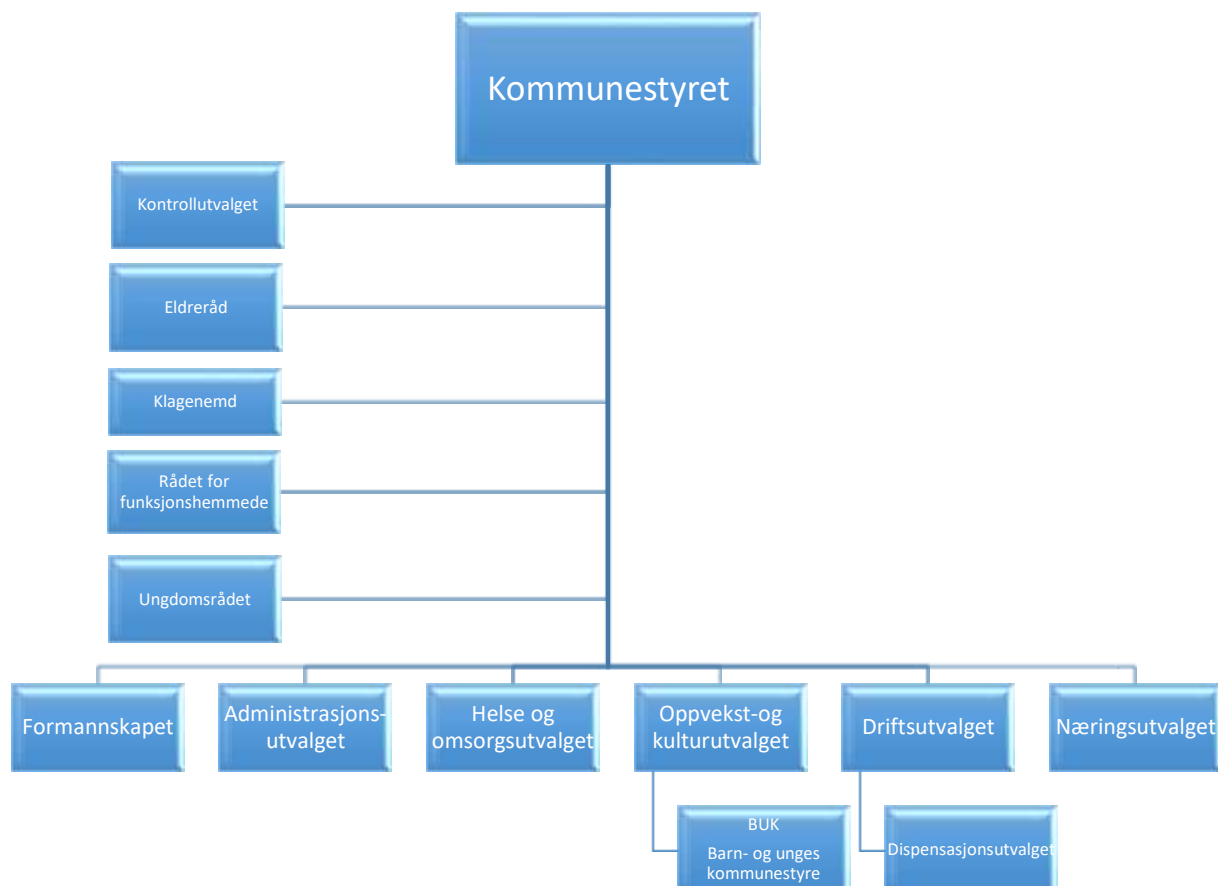
NORDREISA KOMMUNE

Vedtatt av Nordreisa kommunestyre , sak

Versjon 2020-2

Innhold

Om delegasjon	3
Kommunestyrets hovedarbeidsområde.....	6
Delegasjon til formannskapet / økonomiutvalget	7
Delegasjon i budsjett- og økonomisaker	7
Delegasjon etter særlover	8
Delegasjon til administrasjonsutvalget	9
Ansvarsområde.....	9
Saker hvor administrasjonsutvalget har avgjørelsesmyndighet	9
Saker hvor utvalget har forslags-/uttalerett	10
Delegasjon til driftsutvalget	11
Delegasjon etter kommuneloven § 5-7.....	11
Delegasjon til hovedutvalget i budsjett- og økonomisaker.....	11
Ansvarsområde.....	11
Saker hvor hovedutvalget har avgjørelsesmyndighet.....	12
Saker hvor utvalget har forslags-/uttalerett	13
Delegasjon etter kommuneloven og særlover.....	13
Delegasjon til kommunedirektør.....	15
Delegasjon til dispensasjonsutvalget	18
Delegasjon til hovedutvalg for næring (næringsutvalget).....	19
Delegasjon etter kommuneloven § 5-7.....	19
Delegasjon i budsjett- og økonomisaker	19
Ansvarsområde.....	19
Saker hvor hovedutvalget har avgjørelsesmyndighet.....	19
Saker hvor hovedutvalget har forslags-/uttalerett	20
Delegasjon til Kommunedirektør	20
Delegasjon til hovedutvalg for oppvekst og kultur	21
Delegasjon etter kommuneloven § 5-7.....	21
Delegasjon i budsjettsaker	21
Ansvarsområde.....	21
Saker hvor hovedutvalget har avgjørelsesmyndighet.....	21
Saker hvor hovedutvalget har forslags-/uttalerett	22
Delegasjon etter særlov	22
Delegasjon til Kommunedirektør	23
Delegasjon til hovedutvalg for helse- og omsorg.....	25
Delegasjon etter kommuneloven § 5-7.....	25
Delegasjon til hovedutvalget i budsjettsaker	25
Ansvarsområde.....	25
Saker hvor hovedutvalget har avgjørelsesmyndighet.....	25
Saker hvor utvalget har forslags-/uttalerett	26
Delegasjon til hovedutvalget etter særlov	26
Delegasjon til Kommunedirektør	27
Delegasjon til ordfører	29
Delegasjon til kommunedirektør.....	29
Delegasjon etter kommuneloven § 13-1.....	29
Delegasjon til kommunedirektør i budsjettsaker.....	32
Delegasjon til kommunedirektør etter særlover.....	32

Om delegasjon

Delegasjonsreglementet er utarbeidet med bakgrunn i kommuneloven, rundskriv, forvaltningsloven, særlover og forskrifter.

Utgangspunktet i kommuneloven og særlovene er at all myndighet er lagt til kommunestyret. Kommunestyret har myndighet til å delegere myndighet gitt i kommuneloven og særlover med unntak av de lovregler der det er brukt uttrykket "kommunestyret selv".

I dette delegasjonsreglementet er myndighet delegert fra kommunestyret til formannskap/økonomiutvalg, administrasjonsutvalg, hovedutvalg m/underutvalg, ordfører, Kommunedirektør.

Delegasjonsreglementene er oppbygd som følger:

- Kommunestyrets hovedarbeidsområde
- Delegasjon til formannskapet/økonomiutvalget
- Delegasjon til administrasjonsutvalget

- Delegasjon til hovedutvalget for miljø, plan og utvikling, samt dispensasjonsutvalget og Kommunedirektør
- Delegasjon til hovedutvalget for oppvekst og kultur, samt Kommunedirektør og barnevernleder
- Delegasjon til hovedutvalget for helse og omsorg, samt Kommunedirektør og kommuneoverlege
- Delegasjon til ordfører og hovedutvalgsledere
- Delegasjon til kommunedirektør

I tillegg kommer følgende reglement:

Økonomireglement, finansreglementet, permisjonsreglement, klageutvalg og kontrollutvalgets myndighet og folkevalgtes innsynsrett, delegasjoner ligger i sin helhet i reglementene.

Ungdomsrådet, eldrerådet og rådet for funksjonshemmede sine oppgaver ligger i sin helhet i reglementene. ~~Reglement for Nordreisa kommune vedtatt dd i sak x/xx.~~

Kommunedirektørs videredelegasjon innen administrasjon er et eget delegasjonsreglement og er ikke inntatt i dette dokumentet, det samme gjelder administrative utvalg sine delegasjoner.

Formålet med delegering

Delegering er et viktig element i effektiviseringsarbeidet i Nordreisa kommune. Kommune-loven og endringer i særlovgivning har åpnet for at kommunene i større grad selv kan bestemme hvordan saker skal behandles og på hvilket forvaltningsnivå avgjørelser skal treffes. Det legges stadig større vekt på kommunenes og kommunestyrenes oppgaver i planlegging og styring.

Ved å legge til rette for en hensiktsmessig delegering, oppnår man:

1) Å styrke den folkevalgte styringen ved å avlaste kommunestyre og formannskap slik at de får bedre tid til å konsentrere seg om sine hovedoppgaver, som er å:

- trekke opp mål for den fremtidige utviklingen av Nordreisa kommune
- styre planleggingsprosessen
- fordele ressurser mellom tjenesteområdene i kommunen
- samordne den kommunale virksomhet
- vurdere resultatene
- føre kontroll med den kommunale forvaltning

2) Å avlaste hovedutvalgene. Alle kurante enkeltsaker blir avgjort av administrasjonen. Dersom man er i tvil om en sak er kurant, drøftes saken med hovedutvalgsleder. Hovedutvalgenes hovedoppgaver er:

- formulere mål og planlegge innenfor sektorene
- utforme rammer og retningslinjer for virksomhetene i sektorene
- avgjøre prinsippaker, trekke opp retningslinjer for administrasjonens behandling av enkeltsaker og være ankeinstans for avgjørelser i slike saker
- vurdere resultatene innen sine tjenesteområder og føre budsjettkontroll

3) Å avlaste administrasjonen ved å gi avgjørelsesmyndighet i alle kurante saker, slik at saksbehandlingen går raskere, publikum får bedre service og administrasjonen får frigjort tid som kan brukes til:

- bedre tilrettelegging av saker som skal behandles av politiske organer
- bedre administrasjon av kommunens virksomhet til gagn både for publikum og kommunen selv.

Lovgrunnlaget for delegasjon

Lovgrunnlaget for dette delegasjonsreglementet finner vi i lov om kommuner og

fylkeskommuner (kommuneloven) av 25.09.1992, nr.107, sist endret 22.06.2018 og særlover.

Delegasjon til formannskapet er gitt med hjemmel i kommunelovens § 5-6, delegasjon til ordfører i § 6-1, hovedutvalg og underutvalg med hjemmel i § 5-7, delegasjon til kommunedirektør med hjemmel i §13-1.

De aktuelle bestemmelsene i kommuneloven lyder:

§ 5-6 siste setning

Formannskapet kan få tildelt vedtaksmyndighet i alle saker hvor ikke annet følger av lov.

§ 6-1, 4 ledd

Kommunestyret kan gi ordfører myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller i typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning.

§ 5-7, 2 ledd

Kommunestyret fastsetter selv hva slags saker utvalget skal behandle. Utvalget kan få tildelt vedtaksmyndighet hvis ikke noe annet følger av lov.

§ 5-9

Kommunestyret kan opprette komiteer til forberedende behandling av saker og til å utføre særskilte verv. Komiteer kan ikke gis vedtaksmyndighet.

§ 5-10

Styre for kommunale institusjoner kan gis vedtaksmyndighet som gjelder virksomhetens drift og organisering

§ 11-8, 1 ledd

Kommunestyret kan selv bestemme at formannskapet, et fast utvalg eller ordfører myndighet til å treffe vedtak i saker som skulle vært avgjort av annet organ, når det er nødvendig å treffe vedtak så raskt at det ikke er tid til å innkalle det organet som skulle ha avgjort saken.

Melding om vedtak som er truffet i medhold av denne paragraf forelegges vedkommende organ i dennes neste møte.

§ 13

Et folkevalgt organ kan gi kommunedirektøren myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer saker som ikke er av prinsipiell betydning, hvis ikke kommunestyret har bestemt noe annet.

Kommunedirektøren har det løpende personalansvar.

§ 17-1

Kommuner kan utføre felles oppgaver gjennom interkommunalt samarbeid. Samarbeidet skal foregå gjennom interkommunalt politisk råd, kommunalt oppgavefelleskap, verskommunesamarbeid, interkommunalt aksjeselskap eller samvirkeforetak, forening eller på annen måte det er rettslig adgang til.

Generelle bestemmelser om utøvelse av delegert myndighet

Retningslinjer for fullmakts utøvelse

All delegert myndighet utøves i henhold til lover, forskrifter og retningslinjer gitt av overordnet organ, og innenfor budsjettets rammer og forutsetninger.

Tilbakekall av fullmakt i enkeltsaker.

Et overordnet organ eller en administrativ leder kan i spesielle tilfeller kreve å få seg forelagt

en konkret sak til uttalelse eller avgjørelse som et underordnet organ eller en underordnet medarbeider har til behandling i henhold til delegert myndighet.

Rett til å unnlate å gjøre bruk av delegert myndighet i særskilt tilfelle.

Den som har fått delegert myndighet, kan overlate til det overordnede organ å fatte avgjørelse hvor spesielle forhold tilsier det.

Klagebehandling

Behandling av klage over forvaltningsvedtak følger forvaltningslovens regler med mindre annet er bestemt i den enkelte særlov.

Klage over vedtak som er fattet på grunnlag av delegert myndighet fra politisk organ til administrasjonen skal avgjøres av klageutvalg eller klageorgan i hht lov er fylkesmannen med mindre administrasjonen finner grunn til å omgjøre vedtaket til gunst for klageren.

Omgjøringsrett

Et overordnet organ eller leder kan innen rammene av forvaltningslovens § 35 av eget tiltak omgjøre et underordnet organs eller underordnet medarbeiders vedtak.

Mindretallanke

I saker hvor utvalget er delegert avgjørelsesmyndighet fra kommunestyret/formannskap kan 3 medlemmer, ordføreren eller den han/hun bemyndiger, innen møtets slutt forlange saken fremlagt for overordnet organ. Slikt krav skal protokolleres i møte.

Kommunestyrets hovedarbeidsområde

Kommunestyret er det øverste besluttede organ med overordnet ansvar for hele kommunens virksomhet.

Kommunestyret skal avgjøre saker som gjelder:

- Politisk organisering.
- Budsjett og økonomiplaner.
- Planstrategi, kommuneplaner og reguleringsplaner osv. (Delegasjon etter plan- og bygningsloven, er tatt inn som eget punkt i reglementet, under driftsutvalget)
- Regnskap og årsmeldinger/ ~~tertialrapporter~~ herunder kvartalsrapporter.
- Kommunestyrets egen saksbehandling.
- Godtgjørelse til folkevalgte.
- Oppnevne nemnder, styre, råd og utvalg, samt velge nytt medlem ved fritak fra verv. (Kommunestyret kan delegere oppnevning av nemnder, styre, råd og utvalg til formannskapet eller hovedutvalg, dersom ikke annet er fastsatt i lov eller forskrift)
- Fastsette avgifter/ gebyrer og forskrifter/vedtekter.
- Tilsetting av kommunedirektør.
- Kommunestyret fatter beslutning i alle saker som ikke er delegert til formannskapet, andre politiske utvalg eller administrasjonen.
- Havbruksfondet disponeres av kommunestyret.

Delegasjon til formannskapet /økonomiutvalget

Hvilke saker legges frem for formannskapet

(Jfr. reglement for formannskapet)

Formannskapet utreder og avgir innstilling i de saker som skal behandles i kommunestyret, samt fatter vedtak i de saker hvor kommunestyret har delegert avgjørelsesmyndigheten til formannskapet.

Formannskapet behandler forslag til økonomiplan, årsbudsjett og skattevedtak.

Formannskapet er:

- valgstyre etter valglovens § 4-1.
- økonomiutvalg
- planutvalg for kommuneplanens samfunnsdel

Delegasjon etter kommuneloven § 5-6

1) I medhold av kommuneloven delegerer kommunestyret til formannskapet myndighet til å treffe avgjørelser i alle saker som det etter samme lov er adgang til å delegere til formannskapet, og som ikke kommunestyret har vedtatt å legge til annet organ.

2) Kommunestyret skal likevel avgjøre saker som gjelder:

- kommunestyrets egen saksbehandling
- langtidsplaner, utbyggingsoppgaver, langtidsbudsjetter og boligbyggeprogrammer, samt andre planer og tiltak av overordnet betydning.

3) Ved gjennomføring av vedtatte kommunale planer og tiltak, har formannskapet fullmakt til å inngå avtale om kjøp av grunn eller makebytte innenfor en ramme av 1 million kroner. Avtaler utover dette forelegges kommunestyret. Dette gjelder kjøp i forbindelse med godkjente reguleringsplaner.

Delegasjon etter kommuneloven § 11-8

1) Kommunestyret tildeler formannskapet myndighet til å treffe vedtak i saker som skulle vært avgjort av annet organ, når det er nødvendig at vedtaket treffes så raskt at det ikke er tid til å innkalle til dette.

2) Meldinger om vedtak etter pkt. 1 forelegges vedkommende organ i dets neste møte.

Delegasjon i budsjett- og økonomisaker

Det vises til økonomireglementet vedrørende delegasjon av myndighet i budsjettsaker.

Delegasjon i økonomisaker

Formannskapet har sitt ansvarsområde knyttet til kommunens økonomistyring slik kommunestyret til enhver tid bestemmer, jfr økonomireglementet og reglement for finansforvaltningen.

Formannskapet er ansvarlig for:

- at budsjettprosessen legges opp slik at budsjett/økonomiplan blir et best mulig politisk styringsinstrument.
- at kommunestyre får seg forelagt et forslag til budsjett og økonomiplan med innstilling.

- Innstillingen til økonomiplan, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn i minst 14 dager før den behandles i kommunestyret, jfr. kommunelovens §§ 44 og 45.
- at endringer som røkker ved budsjettforutsetninger vedtatt av kommunestyret følges opp, enten som budsjettreguleringssak eller som justering av økonomiplanen - avhengig av hvor vesentlig endringen er. Formannskapet avgjør hva som er vesentlig endring.
- å behandle og følge opp regnskapsrapporteringen.

Endringer som alltid vil være kommunestyresak er f.eks.:

- Når budsjettbalansen svikter enten grunnet svikt i inntektene og/eller at uforutsette utgifter inntreffer.
- Forskyvning av midler mellom sektorene.
- Når forhold som angår investeringsbudsjettet må justeres som f.eks.:
 - behov for endring av investeringsrammen
 - behov for bruk av ikke budsjetterte inntekter i investeringsregnskapet
 - ved salg av kommunens formuesverdier, herunder salg av kommunale boliger
 - ved vesentlige overskridelser på prosjekter
 - ved vesentlig finansieringssvikt på prosjekter
 - Likviditetsproblemer.
- Formannskapet kan for øvrig ta opp og uttale seg i saker som ellers kan ha betydning for kommunens økonomi, eller som kommunestyret bestemmer.

Saker hvor formannskapet har avgjørelsesmyndighet:

Formannskapet treffer vedtak innenfor de rammer og etter de retningslinjer som er fastsatt i lov, i medhold av lov eller vedtatt av kommunestyre, herunder:

- vedtar tidsplan for og styrer budsjettprosessen
- avgjør hvordan uforutsette endringer skal viderebehandles i forhold til årsbudsjett og økonomiplan

Dersom formannskapet er i tvil om det har avgjørelsesmyndighet i en sak, eller visse saker, kan det bringe spørsmålet inn for kommunestyret, som avgjør hvor avgjørelsesmyndigheten ligger.

For øvrig utfører formannskapet de oppgaver kommunestyret bestemmer.

Delegasjon etter særlover

~~Lov om samferdsel av 4. juni 1976 nr. 63.~~

~~Formannskapet delegeres myndighet til å avgi uttalelser på kommunens vegne i alle løyvesaker. OPPHEVET~~

Lov om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgloven) av 28. juni 2002 nr 57:
Formannskapet delegeres myndighet som valgstyre.

Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret av 25. juni 2010 nr 45
(Sivilbeskyttelsesloven)

Delegasjon til administrasjonsutvalget

Ansvarsområde

Administrasjonsutvalget har arbeidsgiverpolitikk, så som ledelsesfilosofi, bemanningsnormer, herunder fordeling av antall stillinger på de enkelte forvaltningsområdene innenfor vedtatt budsjett, permisjons- og tilsettingsreglement, tolkning av avtaler, behandlingsrutiner for varslingsaker mv. Saker av overordnet prinsipiell interesse behandles av utvalget.

Det løpende personansvaret for den enkelte tilsatte – herunder innbefattet ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, er imidlertid nå ved lov lagt til kommunedirektøren jfr § 13-1 siste avsnitt.

~~Administrasjonsutvalget har arbeidsgiverpolitikk, personalforvaltning, administrasjonsordninger, likestilling og organisasjonsutvikling som sitt ansvarsområde, dvs forholdet mellom Nordreisa kommune som arbeidsgiver og våre arbeidstakere.~~

Administrasjonsutvalget skal sørge for utviklingen av kommunens overordnede arbeidsgiverpolitikk, slik at medarbeiderne som ressurs blir i stand til å løse kommunens prioriterte oppgaver.

Administrasjonsutvalget skal konsentrere sitt arbeid om utarbeiding av regler og retningslinjer for personalforvaltningen. ~~Enkelt saker behandles bare når de har prinsipiell interesse, når avgjørelsesmyndighet eller uttalerett er lagt til utvalget, når dette er ankeinstans, eller enkelt saker som er naturlig å behandle i utvalget.~~

~~Kommunestyret gir administrasjonsutvalget i oppgave å behandle og følge opp IKT strategier.~~

Administrasjonsutvalget har ansvar for likestillingsarbeid i Nordreisa kommune. Klager på ansettelser som går på likestilling sendes utvalget til uttalelse.

Administrasjonsutvalget har et hovedansvar for å ta initiativ innen sitt arbeidsområde. Administrasjonsutvalget fører kontroll med at vedtak innenfor utvalgets arbeidsområde blir gjennomført, og at det blir utarbeidet årsmelding om kommunens personalressurser.

Saker hvor administrasjonsutvalget har avgjørelsesmyndighet

Administrasjonsutvalget treffer vedtak innenfor de rammer og etter de retningslinjer som er fastsatt i lov, i medhold av lov, avtaleverk i medhold av lov eller vedtak fattet av kommunestyre/formannskap, og etter de prinsipper som er fastlagt i kommunens arbeidsgiverpolitikk, herunder:

- **forvalte og prioritere** bevilgede midler innenfor utvalgets budsjettrammer
- ~~opprette~~ arbeidsgrupper for løsning av tidsbegrensede oppgaver
- delegerer avgjørelsesmyndighet til kommunedirektør, etter reglene i kommuneloven § 13-1, 6 led
- **vedta** ulike reglement/retningslinjer som berører arbeidsgiverpolitikk og personalforvaltning
- **vedta** reglement for AMU
- **vedta** overordnet IA strategi og HMS arbeid
- ~~ved klage; tolke og praktisere~~ lokale overenskomster, avtaler og reglementer angående arbeidstakernes lønns og arbeidsforhold.
- ~~omdisponere/inndragning~~ av stillinger.

- **arbeide** for likestilling på alle områder innen kommunen, se til at Nordreisa kommune praktiserer likestilling i alle kommunens tjenesteområder i samsvar med likestillingslovens intensjoner.

Dersom administrasjonsutvalget er i tvil om det har avgjørelsesmyndighet i en sak, eller visse saker, kan det bringe spørsmålet inn for formannskapet, som avgjør hvor avgjørelsesmyndigheten ligger.

For øvrig utfører administrasjonsutvalget de oppgaver formannskap/kommunestyret bestemmer.

Saker hvor utvalget har forslags-/uttalerett

Administrasjonsutvalget har forslags/uttalerett i følgende saker:

- Ansettelse av kommunedirektør
- ~~ved innføring av nye arbeidstidsordninger~~
- ved innføring av ny teknologi og vesentlig omlegging av tekniske hjelpemidler
- gjennomgang av sykefravær
- planlegging innen sitt arbeidsområde
- ~~opprettelse av faste underutvalg~~
- forslag til arbeidsgiverpolitiske retningslinjer
- ~~forslag om effektiviseringstiltak innen de enkelte tjenesteområdene som har konsekvenser for arbeidstakerne~~
- **Lønnspolitisk plan vedtas av administrasjonsutvalget før behandling i kommunestyret.**
- ~~Overordnede lønnspolitikk (lønnspolitisk plan) i Nordreisa kommune drøftes og gjennomgås av administrasjonsutvalget i forkant av lokale forhandlinger ved hovedoppgjør~~
- Andre saker som hører inn under administrasjonsutvalgets arbeidsområde, men hvor avgjørelsesmyndigheten ligger under formannskap/kommunestyre
- Samarbeid med nabokommuner, fylkeskommunen og statlige organ og KS innen ansvarsområdet

Administrasjonsutvalget kan for øvrig ta opp og uttale seg i saker som ellers kan ha betydning for tjenesteområdene, eller som kommunestyret/formannskapet bestemmer.

Innen utvalget fatter sin avgjørelse, skal uttalelse være innhentet fra de organer som berøres av saken, og av arbeidsmiljøutvalget i de sakene hvor de har uttalerett.

Delegasjon til driftsutvalget

Utvalget har ansvar for følgende regelverk (listen er ikke uttømmende):

- Lov om bygging og sikring av drivstoffanlegg (drivstoffanleggloven)
- Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven).
- Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)
- Lov om havner og farvann
- Veglov
- Vegtrafikkloven
- Lov om jord (jordlova)
- Lov om skogbruk (skogbrukslova)
- Lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) mv
- Lov om odelsretten og åsetesretten (odelslova)
- Lov om forpakting (forpaktingslova)
- Lov om ymse beitespørsmål (beitelova)
- Lov om grannegjerde (grannegjerdelova)
- Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven)
- Lov om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskadeloven)
- Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven)
- Lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet (miljøinformasjonsloven)
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)
- Lov om endringer i naturmangfoldloven, viltloven mv (nødverge, bruk av åte)
- Matrikkelloven
- Lov om Stadsnavn
- Lov om Eierseksjonering
- Lov om friluftsliv
- Lov om naturvern
- Lov om viltet
- Lov om hundehold
- Lov om laks og innlandsfisk
- Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter
- Lov om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven)

Delegasjon etter kommuneloven § 5-7

1) I medhold av § 5-7 i kommuneloven gir kommunestyret driftsutvalget myndighet til å treffe avgjørelser i saker som gjelder utvalgets ansvarsområde og som det etter samme lov er adgang til å delegere til utvalg.

2) Hovedutvalget skal likevel ikke ha myndighet til å fastsette regler og generelle retningslinjer som kan få innvirkning på flere tjenesteområder i kommunen, eller til å avgjøre saker som krever samordnet behandling for flere tjenesteområder.

Delegasjon til hovedutvalget i budsjett- og økonomisaker

Det vises til retningslinjer for delegasjon av myndighet i budsjett saker, jfr økonomireglementet.

Ansvarsområde

Driftsutvalget har som arbeidsområde de oppgaver innenfor miljø, plan og utvikling teknisk drift og planlegging som kommunen har ansvaret for.

Driftsutvalget behandler saker etter særlover innenfor tjenesteområdet, og etter delegasjon fra kommunestyre/formannskap.

Driftsutvalget er ansvarlig for:

- planmessig, rasjonell og økonomisk drift av tjenesteområdet.
- nødvendig samordning og samarbeid med andre berørte kommunale virksomhetsområder og med andre offentlige og private organer med samme eller tilgrensende arbeidsoppgaver.
- nye tiltak som følger av hovedplan vann og kommunedelplan avløp
- samordning i vassdragsaker etter vassdragsreguleringsloven, vannressursloven, energiloven og industrikonsesjonsloven. Utvalget innstiller til kommunestyret i saker av vesentlig betydning.
- laks og innlandsfiskemyndighet
- viltmyndighet
- saker innen landbruk
- kommunens miljøfond
- navnemyndighet i de tilfeller hvor staten ikke er navnemyndighet. Hovedutvalget er vedtaksorgan på vegne av Nordreisa kommune for navn som fastsettes av ~~Staten~~ kartverket.

Hovedutvalget har som oppgave å fremme initiativ til kommunale utbyggingsprosjekter innenfor sin sektor. ~~Hovedutvalget har som oppgave å fremme kommunale utbyggingsprosjekter.~~ Byggekomiteen har ansvar for oppfølging av utbyggingsprosjekter innenfor rammer fastsatt av kommunestyret for prosjekter over 1 million kroner, jfr retningslinjer for byggekomité Nordreisa kommune.

På grunnlag av vedtak i kommunestyret for prosjekter inntil 1 million kroner hovedutvalgets ansvar å:

- igangsette planlegging av prosjekt iht. kommunestyrets vedtak.
- gjennomføre prosjekter innenfor vedtatt kostnads- og tidsrammer.
- rapportere plan- og kostnadsavvik til hovedutvalget/formannskap/kommunestyret.
- fremlegge sluttrapport til hovedutvalg/formannskap/kommunestyret.
- opprette underutvalg for løsning av tidsbegrensede oppgaver, herunder utsmykningskomite.

Driftsutvalget fører kontroll med at vedtak innenfor utvalgets arbeidsområde blir gjennomført, og at det blir utarbeidet årsmelding for tjenesteområdet.

Saker hvor hovedutvalget har avgjørelsesmyndighet

Driftsutvalget treffer vedtak innenfor de rammer og etter de retningslinjer som er fastsatt i lov, i medhold av lov eller vedtatt av kommunestyre/ formannskap, herunder:

- **forvalte og prioritere** bevilgede midler innenfor budsjettets rammer og forutsetninger i overensstemmelse med gjeldende retningslinjer for budsjettbehandling og delegasjon av myndighet i budsjettsaker
- **opprette** komiteer for løsning av tidsbegrensede oppgaver
- **delegere** avgjørelsesmyndighet til kommunedirektør, etter reglene i kommuneloven §13-1.
- **delegere** avgjørelsesmyndighet til underutvalg, herunder vedtatte tilskuddsmidler som er avsatt i budsjettet.
- **fremme** søknader om forlenga åpningstid for motorferdsel løyper.
- **vedtak** på bruk av midler og prosjekter innen nye tiltak vann og avløp, jfr. kommunestyrets vedtak for hovedplan vann og kommunedelplan avløp.
- **samarbeidsavtaler** (feks om havner).
- **Miljøfond.** Hovedutvalget behandler og avgjør søknader om kommunalt miljøfond.

Løpende prioriteringer innenfor eget ansvarsområde eller overfor statlig eller fylkeskommunal myndighet må være i samsvar med overordnede vedtak i kommunestyre/formannskap (kommuneplan, langtidsbudsjett m.v.). I tilfellet hovedutvalget ønsker å fravike dette, må saken tas opp særskilt.

Utbyggingsaker:

- forvalte bevilgede midler innenfor budsjettets rammer og forutsetninger i overensstemmelse med gjeldende retningslinjer for budsjettbehandling og delegasjon av myndighet i budsjettsaker.
- delegere avgjørelsesmyndighet til kommunedirektør etter reglene i kommuneloven §13-1.
- vedta romprogram/ramme for utbyggingen.
- vedta skisseprosjekt/forprosjekt med kostnadsoverslag for prosjektet.
- fremlegge skisseprosjektet/kostnadsoverslag til hovedutvalg/formannskap/kommunestyret for godkjenning.
- vedta anbud/tilbud innenfor prosjektets vedtatte areal og kostnadsrammer. Kontrakter undertegnes av kommunedirektøren eller den han bemyndiger.
- behandle og avgjøre klager på tildeling av kontrakter eventuelle andre klager på kommunens praksis i forbindelse med utbyggingsprosjekter.

Hovedutvalget behandler større etableringer, samt store overordna prosjekter før behandling i formannskap/kommunestyre.

Kommunestyre forvalter kommunens eierskap i bedrifter/selskaper. Kommunestyre kan gjennom reglement/delegasjon delegere fullmakter til formannskap eller hovedutvalg.

Generelt

Løpende prioriteringer innenfor eget ansvarsområde eller overfor statlig eller fylkeskommunal myndighet må være i samsvar med overordnede vedtak i kommunestyre/formannskap (kommuneplan, langtidsbudsjett m.v.). Dersom hovedutvalget ønsker å fravike dette, må saken tas opp særskilt.

Dersom hovedutvalget er i tvil om det har avgjørelsesmyndighet i en sak, eller visse saker, kan det bringe spørsmålet inn for kommunestyret ~~formannskapet~~, som avgjør hvor avgjørelsesmyndigheten ligger.

For øvrig utfører hovedutvalget de oppgaver formannskap/kommunestyret bestemmer.

Saker hvor utvalget har forslags-/uttalerett

Driftsutvalget har forslags-/uttalerett i følgende saker:

- retningslinjer for delegering av avgjørelsesmyndighet.
- rammene for årsbudsjett og langtidsbudsjett innen sitt arbeidsområde, jfr. retningslinjer for budsjettbehandling og delegasjon av myndighet i budsjettsaker.
- øvrig planlegging innen sitt arbeidsområde.
- opprettelse av faste underutvalg.
- ~~opprettelse, og inndraging av stillinger innen arbeidsområdet, samt større omorganiseringer~~
- hvor avgjørelsesmyndigheten ligger under formannskap/ kommunestyre.
- andre saker som hører inn under tjenesteområdet, men hvor avgjørelsesmyndigheten ligger under formannskap/ kommunestyre.
- samarbeid med nabokommuner, fylkeskommunen og statlige organ innen tjenesteområdet.

Hovedutvalget kan for øvrig ta opp og uttale seg i saker som ellers kan ha betydning for tjenesteområdet, eller som kommunestyret/formannskapet bestemmer.

Delegasjon etter kommuneloven og særlover

1. Vegloven av 21. juni 1963 nr. 23

Hovedutvalget skal være kommunens vegstyremakt etter lovens § 9, 3. ledd.

Hovedutvalget har ansvar for trafiksikkerhet

2. Forurensingsloven av 13. mars 1981 nr. 6

Med hjemmel i lovens § 83 delegeres all myndighet til å fatte enkeltvedtak til hovedutvalget.

3. Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) av 14. juni 2002 nr. 20

Kommunestyrets myndighet delegeres til Hovedutvalget.

4. Friluftsløven av 28. juni 1957 nr. 16.

Myndighet etter friluftsløvens § 40 legges til hovedutvalget (stansing av ulovlig byggverk etter loven)

5. Lov om viltet av 29.05.81 nr. 38 nr. og forskrift av 22.03.02 om forvaltning av hjortevilt og bever. Hovedutvalget delegeres myndighet til å godkjenne driftsplan og tildeling av fellingskvote for elg. Etter samme lov og forskrift har utvalget myndighet til å fastsette minsteareal og godkjenne elgvald.

6. Lov om vassdrag og grunnvann av 24. november 2000.

Myndighet etter denne loven delegeres hovedutvalget.

7. Lov om laksefiske og innlandsfiske av 15. mai 1992

Myndighet etter denne loven delegeres hovedutvalget.

8. Lov om stadsnavn av 18. mai 1990 nr. 11

Navn på gater/veier, områdenavn og veistrekninger vedtas av hovedutvalget.

Særlover innen landbruk

9. Lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (dyrehelsepersonelloven) av 15. juni 2001 nr. 75. Myndighet etter denne loven delegeres hovedutvalget.

10. Lov om jord av 1995-05-12 nr 23, ~~og tilhørende forskrifter~~

Myndighet etter denne loven delegeres hovedutvalget.

11. Lov om forpaking av 1965-06-25 nr 1

Myndighet etter denne loven delegeres hovedutvalget.

12. Lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom mv 2003-11-28 nr 98, ~~og tilhørende forskrifter~~. Myndighet etter denne loven delegeres hovedutvalget.

13. Lov om jord av 1995-05-12 nr 23 ~~og tilhørende forskrifter~~ (odelsloven). Myndighet etter denne loven delegeres hovedutvalget.

14. Forurensningsforskriften (FOR 2004-06-01 nr 931, hjemlet i Forurensningsloven (Lov om vern mot forurensninger og om avfall av 1981-03-13 nr 6), Anlegg, drift og vedlikehold av planeringsfelt. Myndighet etter denne loven delegeres hovedutvalget.

15. Skogbrukslov (LOV 2005-05-27) med ~~tilhørende forskrifter~~.

Myndighet etter denne loven delegeres hovedutvalget.

Delegasjon i plansaker

LOV-2008-06-27-71 Plan- og bygningsloven

I henhold til plan- og bygningsloven § 3-3 1. ledd er driftsutvalget kommunens planutvalg for kommuneplanens arealdel. Formannskapet er planutvalg for kommuneplanens samfunnsdel.

Planutvalget delegeres følgende plankompetanse og myndighet så langt plan- og

bygningssloven av 27.06.2008 nr. 71 tillater det med de begrensninger som nevnt i lovens § 3-3:

- a) Å fremme forslag til kommuneplan(er), samt å fatte beslutninger og vedtak om offentlig høring av henholdsvis planprogram og planforslag til kommuneplaner.
- b) Å fatte beslutninger og vedtak om planprogram og offentlig høring av regulerings-planforslag, samt myndighet til å vedta mindre detaljreguleringsplaner når planen er i samsvar med kommunelovens regler og når planen er i samsvar med rammer i kommuneplanens arealdel og overordnet plan, når det er mindre enn fire år siden kommuneplanens arealdel ble vedtatt av kommunestyret.
- c) Å fatte beslutninger om offentlig høring av reguleringsplanforslag i samsvar med overordnet arealplan.
- d) Ved endring av reguleringsplaner, delegeres planutvalget myndighet til å foreta mindre endringer i detaljreguleringsplan, eller delegere Kommunedirektør å vedta utfyllinger innenfor hovedtrekkene i reguleringsplanen.
- e) Fullmakt til å forlenge detaljplanvedtaket etter søknad med inntil to år.
- f) Deleget myndighet gjelder så langt ikke saken ansees prinsipiell i forhold til overordnede arealplaner og ikke er i strid med politiske vedtak.

Delegasjon til kommunedirektør

Kommunedirektør delegeres avgjørelsesmyndighet i alle saker som ikke er av prinsipiell betydning, med følgende unntak:

- Alle saker hvor det er negativ innstilling fra kommunedirektør. Disse legges frem for hovedutvalget til avgjørelse.
- Delings- og byggesaker innenfor 100-metersbeltet i strandsonen som krever dispensasjon.
- Byggesaker gjeldende større offentlige bygg eller private næringsbygg.

Alle delegerte avgjørelser refereres til hovedutvalget.

Delegasjon etter kommuneloven og særlover

1. Vegloven av 21. juni 1963, nr. 23.

Kommunedirektør skal være kommunens vegstyremakt i kurante saker, jfr. lovens §9, 3. ledd.

Kommunedirektør er rådgiver for utforming av kommunens trafikksikkerhetspolitikk.

Han/hun har et særlig ansvar for oppfølging av kommunens trafikksikkerhetsplan.

Kommunedirektør skal

- gi uttalelse i saker vedrørende fastsetting av fartsgrenser
- gi uttalelse i forbindelse med utsending av skiltvedtak for andre permanente trafikkregulerende skilt
- behandle og gi uttalelse i saker om trafikksikkerhetstiltak

2. Vegtrafikkloven av 18. juni 1965 ~~med forskrifter~~

Kommunens myndighet etter vegtrafikklovens §7 (treffe midlertidige vedtak om forbud mot trafikk) og kommunens skiltmyndighet etter skiltforskriftene, delegeres til kommunedirektør.

3. Forurensingsloven av 13. mars 1981, nr. 6 ~~med forskrifter~~.

Kommunedirektør delegeres myndighet i alle saker av kurant karakter, herunder omlegging og utbedring av stikkledning, jfr.

- §22, utkobling av slamavskiller, jfr.
- §26, siste ledd, avfallsopprydding, jfr.
- §35, og pålegg om opprydding, jfr.
- §37.

Hovedutvalget videredelegerer myndighet etter forurensingsloven §7(plikt til å unngå forurensing), § 73(tvangsmulkt ved forhold i strid med forurensingsloven), §74(umiddelbar gjennomføring ved

forurensningsmyndigheten), §76(betaling av utgifter for tiltak mot forurensninger) til kommunedirektør.

Med bakgrunn i gjeldende delegasjonsreglement §6 (hovedutvalgets myndighet etter forurensningsloven) delegerer hovedutvalget myndighet etter forurensningsforskriftens §§ 12-2, 12-14, 12-16, 13-2, 13-17, 13-18, 15-2, 15-8, 15A-2, 15A-7 til kommunedirektør.

Hovedutvalget videredelegerer til kommunedirektør myndighet til å treffe enkeltvedtak etter følgende paragrafer i forurensningsloven

- § 18 Endring og omgjøring av tillatelse
- § 49 Opplysningsplikt
- § 50 Rett til granskning
- § 51 Pålegg om undersøkelser
- § 75 Bruk av annen manns eiendom for å bekjempe forurensning og avfallsproblemer og vederlag for bistand

Hovedutvalget videredelegerer til kommunedirektør myndighet etter følgende paragrafer i forurensningsloven (LOV av 31.mars 1981):

- § 58 Gjenopprettingserstatning til allmennheten ved skade som rammer utøvelse av allemannsretten utenfor næring m.v.
- § 78 Straffeansvar for forurensning
- § 79 straffeansvar for ulovlig håndtering av avfall

Hovedutvalget videredelegerer til kommunedirektør myndighet etter følgende paragrafer i forurensningsforskriften (FOR av 1.juni 2006) kapittel 7 om lokal luftkvalitet:

- § 7-4 andre og femte ledd. Myndighet til å gi pålegg for å sikre at kravene i dette kapitlet overholdes, og i særlige tilfeller gi pålegg om at den ansvarlige for et anlegg som ikke bidrar vesentlig til konsentrasjonen av de enkelte stoffer gjennomfører plikter etter dette kapitlet.
- § 7-11 andre ledd. Myndighet til å føre tilsyn med at bestemmelsene i dette kapitlet overholdes.

Hovedutvalget videredelegerer til kommunedirektør myndighet etter følgende paragrafer i forurensningsforskriften (FOR av 1.juni 2006):

- § 1-8 annet ledd. Gi tillatelse til at nedgravde oljetanker som ikke er i bruk rengjøres og fylles med sand, grus og lignende i stedet for oppgraving
- § 1-9 annet ledd. Kreve opplysninger om eksisterende nedgravde oljetanker
- § 1-10. Tilsyn, registrering og krav til kontroller
- § 1-11. Dispensasjon
- § 1-12. Kommunens myndighet i særlige tilfeller
- § 2-7. Krav til faglig kvalifikasjoner
- § 2-8. Godkjenning av tiltaksplan
- § 2-9. Gjennomføring av tiltak, rapportering m.m.
- § 2-11. Tilsyn og kontroll

4. Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter av 31. mai 1974 nr.17

Kommunens myndighet etter lovens §1, 4. ledd til å innvilge fritak fra avgift for ubebygde eiendom samt myndighet til å dispensere fra avgiftsbestemmelsene legges til kommunedirektør.

5. Forskrift om gjødselvarer mv av organisk opphav av 04.07.2003.

Kommunedirektør delegeres kommunens myndighet etter del III og IV

6. Lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (dyrehelsepersonelloven) av 15. juni 2001 nr. 75

Kommunedirektør delegeres kommunens myndighet etter denne lov.

7. Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) av 14. juni 2002 nr. 20

med tilhørende forskrifter, herunder forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen av 1. juli 2002 §§2-2, 2-4 og Forskrift om brannforebygging av 17. desember 2015

Kommunedirektør delegeres kommunens myndighet etter denne lov med forskrifter.

Kommunaldirektørs myndighet videre delegeres til brannsjefen etter denne lov med tilhørende forskrifter.

Viktige og prinsipielle saker som dokumentasjon av brannvesenet og planer for brannvernarbeidet skal behandles av kommunestyret etter behandling i Hovedutvalget.

8. Forskrift om vann og avløpsgebyr i Nordreisa kommune

Vedtaket etter forskriften fattes av kommunedirektør.

9. Forskrift for renovasjon og slamtømming i kommuner tilsluttet Avfallsservice AS, Nordreisa kommune

Avfallsservice AS er tildelt konkret ansvar og myndighet i forskriften.

Kommunen er klageinstans for vedtak fattet av Avfallsservice AS, og klagesaker behandles av kommunens klageutvalg.

10. Delegasjon av saker vedrørende utmark og vassdrag.

- Oppretting av kommunalt viltfond og fellingsavgift for elg i medhold av kommunelovens § 23 pkt. 4 delegeres kommunedirektør myndighet til å forvalte kommunalt viltfond.
- Gi uttalelse i bygge- og delesaker, forpaktningssøknader ol. på vegne av friluft-, vilt-lakse- og innlandsfiskeinteressene
- Gi uttalelse i saker hvor viktige naturverdier eller naturinteresser er berørt, blant annet saker hvor kommunen blir bedt om å uttale seg om slike hensyn.
- Gi forslag til uttalelse på vegne av kommunen i høringsaker som gjelder endringer i friluft-, vilt eller lakse- og innlandsfiske- og forskrifter gitt i medhold av disse

Lov om viltet av 29.5.1981 nr. 38

Kommunedirektør fatter beslutning etter viltloven i følgende saker:

- Avlivning av skadet vilt
- Avlivning av skadegjørende vilt

(Jfr. brev fra direktoratet for naturforvaltning av 16.01.2003).

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10.6.1977 nr.82

Kommunedirektør gis fullmakt til å treffe vedtak i kurante enkeltsaker etter ovennevnte lovs §6 og etter nasjonal forskrift § 5 for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag og fastsette vilkår etter § 7. Kurante saker omfatter tilfeller som er omtalt i kommunale retningslinjer for behandling av søknader om dispensasjon fra lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Gi uttalelser til fylkesmann i kurante saker vedrørende dispensasjoner fra motorferdsels-forbudet i perioden 5. mai – 30. juni.

Lakse- og innlandsfiske- og forskrifter av 15.5.1992 nr. 47

Myndighet til å dispensere fra plikten til å betale fiskeavgift etter forskrift nr. 532 av

15.06.93, delegeres til kommunedirektør. Oppgavene etter lovens § 47, 2.ledd - ta vare på verdien av ulovlig fanget fisk, delegeres til kommunedirektør.

Utvising av garn, not, ruser og teiner iht. forskrift til lakse- og innlandsfiske- og forskrifter delegeres til kommunedirektør.

11. Delegasjon etter Hundeloven

Kommunedirektør delegeres myndighet til å dispensere for bruk av løs hund i båndtvangstid til jaktprøver og jakthundtrening etter hundelovens § 9 e) og til oppretting av dressurområder for hunder etter samme paragraf.

12. LOV-2008-06-27-71 Plan- og bygningsloven

Kommunestyrets myndighet etter plan- og bygningsloven delegeres til kommunedirektør så langt dette ikke kommer i strid med loven eller er delegert til planutvalget, og som er etter vedtatte retningslinjer og prinsipper, og i saker som ikke er av prinsipiell betydning.

Myndighet til å fatte vedtak etter lovens §12-14 om mindre endringer av reguleringsplaner eller til å vedta utfylling innenfor hovedtrekkene i reguleringsplanen delegeres til kommunedirektør. Vurdering av om sakene er innenfor denne kategorien gjøres i hvert tilfelle av kommune-direktør, evt i samråd med overordnede myndigheter.

13. Flyttet til delegasjon til kommunedirektør

13. Jordloven (Lov om jord av 1995-05-12 nr 23) og tilhørende forskrifter, delegeres til kommunedirektør

14. Forpaktingsloven (Lov om forpaktning av 1965-06-25 nr 1) og tilhørende forskrifter, delegeres til kommunedirektør

15. Konsesjonsloven (Lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom mv 2003-11-28 nr 98) og tilhørende forskrifter, delegeres til kommunedirektør

16. Odelsloven (Lov om jord av 1995-05-12 nr 23) og tilhørende forskrifter, delegeres til kommunedirektør

17. Skogbruksloven (LOV 2005-05-27) med tilhørende forskrifter delegeres til kommunedirektør

Delegasjon til dispensasjonsutvalget

Ansvarsområde

Dispensasjonsutvalget skal behandle følgende saker i henhold til delegasjon fra kommunestyret:

- søknader om dispensasjon fra motorferdselloven i henhold til regler gitt i lov om motorferdsel av 10.6.77 nr. 82, ~~forskrifter til loven,~~ samt kommunale retningslinjer.

Saker hvor utvalget har uttalerett

- gi uttalelse til Fylkesmannen vedrørende søknader om dispensasjon fra motorferdselforbudet i perioden 5. mai til 30. juni.
- gi uttalelse til fylkesmannen i saker vedrørende stenging av løyper, områder m.v. i spesielle/ekstraordinære tilfeller.

Saker hvor utvalget har avgjørelsesmyndighet

Treffe vedtak i enkeltsaker ~~etter lovens §6~~ og etter nasjonal forskrift §6 for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag.

Delegasjon til hovedutvalg for næring (næringsutvalget)

Delegasjon etter kommuneloven § 5-7

I medhold av § 5-7 i kommuneloven gir kommunestyret næringsutvalget myndighet til å treffe avgjørelser i saker som gjelder utvalgets ansvarsområde og som det etter samme lov er adgang til å delegerer til utvalg.

Hovedutvalget skal likevel ikke ha myndighet til å fastsette regler og generelle retningslinjer som kan få innvirkning på flere tjenesteområder i kommunen, eller til å avgjøre saker som krever samordnet behandling for flere tjenesteområder.

Delegasjon i budsjett- og økonomisaker

Det vises til retningslinjer for delegasjon av myndighet i budsjettsaker, jfr økonomi-reglementet.

Ansvarsområde

Næringsutvalget har ansvar for saksområder som gjelder alle løpende saker i forhold til kommunens ansvar som tjenesteyter innenfor kommunal næringsvirksomhet, tilrettelegging og bistand for næringslivet, samferdsel og infrastruktur.

Næringsutvalget skal aktivt bidra til en helhetlig næringspolitikk og treffer vedtak innenfor budsjettets rammer og etter de retningslinjer som er fastsatt i lov, i medhold av lov eller vedtatt av kommunestyret. Næringsutvalget gjør vedtak for sine saksområder innenfor økonomisk ramme og etter de retningslinjer som er fastsatt i lov eller vedtatt av kommunestyret. Strategisk næringsplan skal være styringsdokument for å oppnå ønsket utvikling.

Innenfor sitt arbeidsområde skal næringsutvalget arbeide med mål, strategier og kvalitet som sikrer oppfyllelse av krav i lover, forskrifter og kommunale bestemmelser. Næringsutvalget skal holde seg best mulig oppdatert om hvordan kommunen løser sine oppgaver innen utvalgets ansvarsområder.

Næringsutvalget ivaretar nødvendig samordning og samarbeid med næringslivet i kommunen.

Utvalget har ansvar for følgende regelverk (listen er ikke uttømmende):

- EØS-avtalens regler om statsstøtte.
- Norsk lov om offentlig støtte (lov av 27. november 1992 nr 117)
- Lov om samferdsel av 4. juni 1976.
- Retningslinjer for midler gitt over statsbudsjettets kap 551 post 60 og 61.
- Retningslinjer for kommunale utviklingsfond i Troms. Vedtatt i fylkeskommunens plan- og næringsutvalg 7.4.2003
- Vedtekter for kommunalt næringsfond og kommunalt utviklingsfond ~~næringsfondet og fiskerifondet~~. Vedtatt i kommunestyret i sak 46/18 ~~77/96~~.
- Regler for tilskudd til store arrangement, tildeles etter gjeldende kriterier
- ~~— Regler for kommunal sponning. Vedtatt i Nordreisa næringsutvalg i sak 13/01.~~

Næringsutvalget er fondsstyre for kommunalt utviklingsfond og kommunalt næringsfond ~~fiskerifondet~~. Søkerne har vanlig klagerett i hht forvaltningsloven. Klagene skal være skriftlige. I delegerte saker er næringsutvalget første klageinstans. Klageutvalget i kommunen er klageorgan.

Næringsutvalget har det overordna planmessige, rasjonelle og økonomiske ansvar for tjenestene som sorter under næringsutvalget i kommunen, ihht kommunelovens § 13-1.

Saker hvor hovedutvalget har avgjørelsesmyndighet

Saker der Næringsutvalget har avgjørelsesrett:

- Avgjøre søknader om kommunale tilskudd og fondsmidler, i nærings saker hvor søknadssummen er over 100 000 kr.
- Være fondstyre for kommunalt utviklingsfond ~~nærings- og fiskerifond~~ i hht egne vedtekter for disse fondene.

- Disponere midler til kommunalt næringsfond ~~kommunalt utviklingsfond~~ fra Troms fylkeskommune etter departementets retningslinjer.
- Oppfølging av kommunal strategisk næringsplan.
- Opprette komiteer/ ad-hoc-utvalg for tidsbegrensede oppgaver.
- Avgjøre saker av politisk prinsipiell karakter og politiske enkeltsaker.
- Samarbeidsavtaler (feks med Haldi næringshage).

Saker hvor hovedutvalget har forslags-/uttalerett

Saker hvor utvalget har uttalerett:

- Høringer innen næringssektoren.
- Høringer om ruteopplegg for kollektivtrafikk jfr. ~~Lov om samferdsel av 4. juni 1976. utgått~~
- Forandring i eller utarbeidelse av nye kommunale forskrifter innen næringssektoren.
- Høringspart i saker som omhandler samferdsel og infrastruktur.

Delegasjon til Kommunedirektør

Avgjørelsesmyndighet på søknader inntil kr. 100 000,-.

Delegasjon til hovedutvalg for oppvekst og kultur

Delegasjon etter kommuneloven § 5-7

I medhold av § 5-7 i kommuneloven gir kommunestyret hovedutvalget for oppvekst og kultur myndighet til å treffe avgjørelser i saker som gjelder utvalgets ansvarsområde og som det etter samme lov er adgang til å delegere til utvalg.

Hovedutvalget skal likevel ikke ha myndighet til å fastsette regler og generelle retningslinjer som kan få innvirkning på flere tjenesteområder i kommunen, eller til å avgjøre saker som krever samordnet behandling for flere tjenesteområder.

Delegasjon i budsjettsaker

Det vises til retningslinjer for delegasjon av myndighet i budsjettsaker, jfr økonomi-reglementet.

Ansvarsområde

Hovedutvalget for oppvekst og kultur har som arbeidsområde å ivareta tilbudet for barn, ungdom, flykningetjeneste, ~~helsestasjon~~ og kultur i kommunen innen sitt ansvarsområde og for all opplæring, både for barn og voksne.

Hovedutvalget behandler saker etter særlover innenfor tjenesteområdet, og etter delegasjon fra kommunestyre/formannskap.

Hovedutvalget for oppvekst og kultur er ansvarlig for:

- Samordning og planlegging av undervisningsvirksomheten i kommunen, herunder ansvaret for å ivareta kommunens forhold til det videregående skoleverk og høyere undervisningsinstitusjoner.
- Samordning og planlegging av barnehagevirksomheten i kommunen, jfr. barnehageloven
- Tiltak og kommunale forpliktelser etter opplæringsloven, voksenopplæringsloven og privatskoleloven.
- Tiltak og kommunale forpliktelser etter lov om barnevernstjenester
- ~~Tiltak og kommunale forpliktelser etter lov om helse- og omsorgstjenester og forskrift om helsesøstertjenester for helsesøstervirksomheten – forebyggende helsearbeid~~
- ~~Tiltak og kommunale forpliktelser etter lov om helse- og omsorgstjenester med forskrifter for habilitering og avlastning til barn/unge og deres familier~~
- Skolefritidstilbud
- Samordning og planlegging av kulturvirksomheten i kommunen
- Styre for kommunens kulturinstitusjoner dersom ikke annet er bestemt
- Oppnevner representanter til kulturinstitusjoners styrer, med mindre annet følger av lov eller forskrift.
- Oppnevner representanter til Ærespriskomiteen.
- Tiltak og kommunale forpliktelser knyttet til Lov om folkebibliotek
- Planmessig, rasjonell og økonomisk organisering og drift av tjenesteområdet oppvekst og kultur.
- Nødvendig samordning og samarbeid med andre berørte kommunale virksomhets-områder og med andre offentlige og private organer med samme eller tilgrensende arbeidsoppgaver.

Hovedutvalget for oppvekst og kultur fører kontroll med at vedtak innenfor utvalgets arbeidsområde blir gjennomført, og at det blir utarbeidet årsmelding for tjenesteområdet.

Saker hvor hovedutvalget har avgjørelsesmyndighet

Hovedutvalget for oppvekst og kultur treffer vedtak innenfor de rammer og etter de retningslinjer som er fastsatt i lov, i medhold av lov eller vedtatt av kommunestyre/ formannskap, herunder:

- Forvalte og prioritere bevilgede midler innenfor budsjettets rammer og forutsetninger i overensstemmelse med gjeldende retningslinjer for budsjettbehandling og delegasjon av myndighet i budsjettsaker
- Opprette arbeidsgrupper for løøsning av tidsbegrensede oppgaver
- Delegere avgjørelsesmyndighet til kommunedirektør etter reglene i kommuneloven § 13-1.
- Oppnevne representanter til grunnskolenes samarbeidsutvalg
- Fastsette driftstilskudd og kapitaltilskudd til private barnehager innenfor gitte budsjetttrammer, i samsvar med retningslinjer gitt av departementet
- Vedta rammer for virksomhetsbudsjett for hele tjenesteområdet
- Godkjenne lokaler og kapasitet til barnehageformål
- Godkjenne vedtekter for barnehager
- Godkjenne lokaler og kapasitet til skolefritidsformål for elever
- Godkjenne vedtekter for skolefritidsordning

Løpende prioriteringer innenfor eget ansvarsområde eller overfor statlig eller fylkeskommunal myndighet må være i samsvar med overordnede vedtak i kommunestyre/formannskap (kommuneplan, langtidsbudsjett m.v.). I tilfellet hovedutvalget ønsker å fravike dette, må saken tas opp særskilt.

Dersom hovedutvalget er i tvil om det har avgjørelsesmyndighet i en sak, eller visse saker, kan det bringe spørsmålet inn for formannskapet, som avgjør hvor avgjørelsesmyndigheten ligger.

For øvrig utfører hovedutvalget de oppgaver formannskap/kommunestyret bestemmer.

Saker hvor hovedutvalget har forslags-/uttalerett

Hovedutvalget for oppvekst og kultur har forslags- /uttalerett i følgende saker:

- om delegering av avgjørelsesmyndighet
- rammene for årsbudsjett og langtidsbudsjett innen sitt arbeidsområde,
- øvrig planlegging innen sitt arbeidsområde
- opprettelse av faste underutvalg
- opprettelse, og inndraging av stillinger innen arbeidsområdet, samt større omorganiseringer hvor avgjørelsesmyndigheten ligger under formannskap/kommunestyre
- andre saker som hører inn under tjenesteområdets arbeidsområde, men hvor avgjørelsesmyndigheten ligger under formannskap/kommunestyre
- samarbeid med nabokommuner, fylkeskommunen og statlige organ innen tjenesteområdet.

Hovedutvalget kan for øvrig ta opp og uttale seg i saker som ellers kan ha betydning for tjenesteområdet, eller som kommunestyret/formannskapet bestemmer.

Delegasjon etter særlov

1. Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa av 17. juli 1998 nr. 61

Hovedutvalget delegeres myndighet til

- Gi forskrift om skolested for elevene, jfr. § 8-1.
- Myndighet til å fastsette forskrift om skolerute, jfr. opplæringsloven § 2-2.
- Myndighet til å fastsette målform i grunnskolen, jfr. opplæringsloven §2-5
- Fastsette ordensreglement for skolene, jfr. opplæringsloven § 9A-10, samt bortvising av elever jfr. § 9A-11

2. Lov om barnehager av 17. juni 2005 nr. 64 - med forskrifter

Hovedutvalget er godkjenningsmyndighet og har ansvaret for forvaltning og tilsyn.

3. Lov om frittstående skoler av 4. juli 2003 nr. 84

Kommunens forpliktelser etter friskoleloven er tillagt hovedutvalget.

4. Lov om barneverntjenester av 17. juli, 1992 nr. 100.

Hovedutvalget har det overordnede ansvar for forebyggende virksomhet, samarbeid med andre deler av forvaltningen og samarbeid med frivillige organisasjoner, jfr. lovens kapittel 3.

Barnevernadministrasjonen ved barnevernets leder utgjør kommunens barneverntjeneste, jfr. §2-1, 2., 3., og 4. ledd.

Hovedutvalget har ansvaret for gjennomføringen av oppgaver etter lovens kapittel 3. Dette skal skje i samarbeid med administrasjonen.

Hovedutvalget har et overordnet ansvar for at forebyggende virksomhet generelt blir ivaretatt.

5. Lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr 50

Myndighet etter kulturminnelovens §§ 15 og 16 og om å avgi uttalelse vedr. fredning av bygninger og riving av fredede bygninger legges til hovedutvalget.

6. Lov om folkebibliotek av 20. desember 1985 nr. 108.

Kommunestyrets oppgaver etter lov om folkebibliotek legges til hovedutvalget.

7. Lov om trdomssamfunn og ymist anna av 13.juni 1969 nr.25.

Tilskudd til trossamfunn etter lovens §19.

8. Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere av 04. juli 2003 nr 80

Kommunens myndighet etter loven delegeres til hovedutvalget.

Delegasjon til Kommunedirektør

Delegasjon etter kommuneloven og særlover

1. Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa av 17. juli 1998 nr 61

Kommunedirektør delegeres myndighet til å fatte enkeltvedtak i saker som ikke er av prinsipiell karakter.

- Fremme søknad om forsøksvirksomhet i grunnskolen, jfr. § 1-4.
- Kommunedirektør er delegert myndighet til å fastsette forskrift om skolerute og fastsette barnehageruta, jfr. opplæringsloven § 2-2.
- Fastsette ordensreglement for skolene, jfr. opplæringsloven § 9A-10, samt bortvising av elever jfr. § 9A-11
- Bruk av lova for privat opplæring i heimen, jfr. § 2-13
- Kommunedirektør delegeres myndighet til å foreta opptak av barn til skolefritidsordningen, jfr. opplæringslovens § 13-7.
- Fatte vedtak om spesialundervisning for elever i grunnskolen og for voksne, jfr.
- opplæringsloven §§ 5.1, 5.4 og 4A-2.
- Føre tilsyn og sikre at virksomhetene har forsvarlig system for å sikre at krav i opplæringslov og forskrifter oppfylles § 13-10

2. Lov om voksenopplæring av 28. mai 1976 nr 35

Kommunedirektør delegeres myndighet til å fatte enkeltvedtak i saker som ikke er av prinsipiell karakter.

3. Lov om barnehager av 17. juni 2005 nr. 64 med forskrifter

Kommunedirektør delegeres følgende myndighet:

- Foreta opptak av barn i barnehage.
- Godkjenne barnehager og hjem som tar imot barn i familiebarnehager.
- Føre lokalt tilsyn med virksomheter som drives etter loven.

4. Lov om barneverntjenester av 17.juli 1992 nr.100.

Barnevernleder er barnevernadministrasjonens leder, jfr. barneverntjenestelovens § 2-1, 3.ledd. Barnevernleder gis myndighet til å opptre som kommunens rettslige representant/ stedfortreder i barnevernssaker.

5. Fastsetting av åpningstider for kulturinstitusjoner og virksomheter innen oppvekst og kultur

Ovennevnte myndighet delegeres til kommunedirektør.

6. Spillemidler og kulturmidler

Kommunedirektør har godkjenningsmyndighet for forhåndsgodkjenning av anlegg det skal søkes spillemidler for. Kommunedirektør fremmer på kommunens vegne søknader på spillemidlenes overskudd til idrettsanlegg, lokale og regionale kulturbygg m.v. etter prioritering foretatt av kommunestyret.

Kommunedirektør delegeres myndighet til innenfor budsjettets rammer å foreta fordeling og avgjøre søknader om tilskudd på sektorens budsjett etter fastsatte retningslinjer.

Hovedutvalget for oppvekst og kultur er klageinstans for administrative vedtak.

7. Lov om trdomssamfunn og ymist anna av 13.juni 1969 nr.25.

Kommunedirektør beregner tilskudd til trossamfunn etter lovens §19.

8. Lov om kommunale helse og omsorgstjenester m.m. og tilhørende forskrifter

Kommunedirektør delegeres myndighet til å sikre at kommunen sikrer oppfyllelse av lov om helse og omsorgstjenester § 3-2 nr 1 om; helsefremmende og forebyggende tjenester, herunder:

- ~~helsetjeneste i skoler~~
- ~~helsestasjonstjeneste~~

8. Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere av 04. juli 2003 nr. 80

Kommunens ansvar etter loven delegeres til kommunedirektør, herunder utvidelse av introduksjonsprogram til 3 år i hht. §5.

Delegasjon til hovedutvalg for helse- og omsorg

Delegasjon etter kommuneloven § 5-7

I medhold av § 5-7 i kommuneloven gir kommunestyret hovedutvalget for helse- og omsorg myndighet til å treffe avgjørelser i saker som gjelder utvalgets ansvarsområde og som det etter samme lov er adgang til å delegere til utvalg.

Hovedutvalget skal likevel ikke ha myndighet til å fastsette regler og generelle retningslinjer som kan få innvirkning på flere tjenesteområder i kommunen, eller til å avgjøre saker som krever samordnet behandling for flere tjenesteområder.

Hovedutvalget skal ha seg forelagt til orientering alle klager på vedtak.

Delegasjon til hovedutvalget i budsjettsaker

Det vises til retningslinjer for delegasjon av myndighet i budsjett saker, jfr økonomi-reglementet

Ansvarsområde

Hovedutvalget for helse- og omsorg har som arbeidsområde de oppgaver innenfor tjenesteområdet helse- og omsorg, som kommunen har ansvaret for.

Hovedutvalget for helse- og omsorg behandler saker etter særlover innenfor tjenesteområdet, og etter delegasjon fra kommunestyre/formannskap.

Hovedutvalget for helse- og omsorg er ansvarlig for:

- Samordning og planlegging av helse-, omsorgs- og sosialtjenestene i kommunen
- En planmessig, rasjonell og økonomisk drift av sektoren
- Nødvendig samordning og samarbeid med andre berørte kommunale
- Virksomhetsområder og med andre offentlige og private organer med samme eller tilgrensende arbeidsoppgaver.
- Tiltak og kommunale forpliktelser etter lov om helse- og omsorgstjenester og forskrift om helsesøstertjenester for helsesøstervirksomheten – forebyggende helsearbeid
- Tiltak og kommunale forpliktelser etter lov om helse- og omsorgstjenester med forskrifter for habilitering og avlastning til barn/unge og deres familier

Hovedutvalget skal ha seg forelagt alle prinsipielle enkeltsaker der det ikke foreligger tidligere avgjørelser, saker som det ikke er gitt retningslinjer for, og saker der det er ønskelig å fravike retningslinjer som er fulgt. I særlige kontroversielle saker skal hovedutvalgets uttalelse innhentes før det fattes vedtak.

Hovedutvalget for helse- og omsorg fører kontroll med at vedtak innenfor utvalgets arbeidsområde blir gjennomført, og at det blir utarbeidet årsmelding for tjenesteområdet.

Saker hvor hovedutvalget har avgjørelsesmyndighet

Hovedutvalget for helse- og omsorg treffer vedtak innenfor de rammer og etter de retningslinjer som er fastsatt i lov, i medhold av lov eller vedtatt av kommunestyre/ formannskap, herunder:

- Forvalte og prioritere bevilgede midler innenfor budsjettets rammer og forutsetninger i overensstemmelse med gjeldende retningslinjer for budsjettbehandling og delegasjon av myndighet i budsjettsaker.
- Opprette komiteer for løsning av tidsbegrensede oppgaver

- Delegere avgjørelsesmyndighet til kommunedirektør, etter reglene i kommuneloven §13-1.

Løpende prioriteringer innenfor eget ansvarsområde eller overfor statlig eller fylkeskommunal myndighet må være i samsvar med overordnede vedtak i kommunestyre/formannskap (kommuneplan, langtidsbudsjett m.v.) Dersom hovedutvalget ønsker å fravike dette, må saken tas opp særskilt.

Dersom hovedutvalget er i tvil om det har avgjørelsesmyndighet i en sak, eller visse saker, kan det bringe spørsmålet inn for formannskapet, som avgjør hvor avgjørelsesmyndigheten ligger.

For øvrig utfører hovedutvalget de oppgaver formannskap/kommunestyret bestemmer.

Saker hvor utvalget har forslags-/uttalerett

Hovedutvalget for helse- og omsorg har forslags-/uttalerett i følgende saker:

- Om delegering av avgjørelsesmyndighet.
- Rammene for årsbudsjett og langtidsbudsjett innen sitt arbeidsområde.
- Øvrig planlegging innen sitt arbeidsområde.
- ~~Opprettelse og inndraging av stillinger innen arbeidsområdet, samt større omorganiseringer~~
- Hvor avgjørelsesmyndigheten ligger under formannskap/ kommunestyre
- Andre saker som hører inn under tjenesteområdets arbeidsområde, men hvor avgjørelsesmyndigheten ligger under formannskap/ kommunestyre
- Samarbeid med nabokommuner, fylkeskommunen og statlige organ innen tjenesteområdet.

Hovedutvalget kan for øvrig ta opp og uttale seg i saker som ellers kan ha betydning for tjenesteområder, eller som kommunestyret/formannskapet bestemmer.

Delegasjon til hovedutvalget etter særlov

1. Lov om kommunale helse og omsorgstjenester mm av 24. juni 2011 nr. 30 med forskrifter.

Hovedutvalget skal fatte vedtak i saker etter Lov om kommunale helse og omsorgstjenester mm av 24. juni 2011 nr. 30 dersom:

- det ikke foreligger klare retningslinjer for tildeling
- saken er av prinsipiell betydning
- en ønsker å fravike eksisterende retningslinjer

2. Lov om folkehelsearbeid av 24.06.2011 nr. 29

3. Lov om sosiale tjenester i arbeids og velferdsforvaltningen

Kommunens myndighet etter loven delegeres til hovedutvalget.

4. Serveringsloven av 13.6.1997 nr. 55.

Kommunens myndighet etter serveringsloven delegeres til hovedutvalget.

5. Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven) av 2.6.1989, nr. 27

Hovedutvalget er kontrollutvalg for omsetning av alkoholholdig drikk i kommunen, jfr. al. § 1-9 og forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. § 10-1.

~~Kontrollutvalget har ansvar for utøvelse av kontroll med kommunale salgs- og skjenkebevillinger for alkoholholdig drikke gruppe 1, 2 og 3. Videre skal det gjennomføres kontroll med skjenkebevilling gitt av departementet etter al. § 5-3, første ledd. SE PKT 5 DELEGERES KOMMUNEDIREKTØR~~

I medhold av alkoholloven jf. kommuneloven § 13-1 delegerer kommunestyret følgende myndighet til hovedutvalget: Treffe vedtak om skifte av styrer og stedfortreder jf. Alkoholloven § 1-7 c annet ledd. SE PKT 4 DELEGASJON TIL ORDFØRER.

Det vises videre til: Forskrift for salgs- og skjenkebevilling for alkohol i Nordreisa kommune vedtatt i kommunestyret 24.09.20

Delegasjon til Kommunedirektør

Delegasjon etter kommuneloven og særlover

1. Lov om kommunale helse og omsorgstjenester mm av 24. juni 2011 nr. 30 med tilhørende forskrifter

Kapittel 3.

Kommunens ansvar for helse- og omsorgstjenester.

Kommunedirektør kan i samsvar med kommunens planer inngå avtaler med andre kommuner om samarbeid om helsetjenesten, jfr. lovens § 3-1, 5.ledd. Slike avtaler skal inngås skriftlig og forelegges hovedutvalget til orientering.

Kommunedirektør delegeres myndighet til å sikre at kommunen sikrer oppfyllelse av lovens § 3-2 og §3-6 om:

Andre helse- og omsorgstjenester herunder:

- Svangerskaps- og barselomsorgstjenester
- Helsetjeneste i skoler
- Helsestasjonstjeneste
- Hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner, herunder:
 - a. legevakt,
 - b. heldøgns medisinsk akuttberedskap og
 - c. medisinsk nødmeldetjeneste
- Utredning, diagnostisering og behandling, herunder fastlegeordning
- Sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering
- Andre helse- og omsorgstjenester, herunder:
 - a. helsetjenester i hjemmet,
 - b. personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt,
 - c. plass i institusjon, herunder sykehjem og
 - d. avlastningstiltak.
- Omsorgslønn

Kapittel 5.

Særlige plikter og oppgaver.

Kapittel 7. Individuell plan, koordinator og koordinerende enhet

Kapittel 8. Undervisning, praktisk opplæring, utdanning og forskning.

Kapittel 9.

Rettsikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemming. Hastekompetanse i tvangssaker kan ikke utøves uten godkjenning fra kommunedirektør.

Med hjemmel i § 9 – 3, 3. ledd, delegerer Nordreisa kommunestyre til kommunedirektør ansvaret for å begjære oppnevning av hjelpeverge dersom ikke oppnevningen er begjært av andre som kan fremsette slik begjæring, jfr. vergemålslovens § 56.

Kapittel 10.

Tvangstiltak overfor rusmiddelavhengige.

Kapittel 11-2.

Vederlag for helse og omsorgstjeneste

Kommunedirektør bestemmer hva den enkelte pensjonær skal betale for opphold i bolig med heldøgns omsorgstilbud, jfr. lovens § 11-2

Kapittel 12-4.

Særlige bestemmelser ved opphold i institusjon.

2. Lov om folkehelsearbeid av 24.06.2011 nr. 29

Kap. 2. Kommunens ansvar

Kap. 6.

Samarbeid, beredskap, internkontroll, tilsyn mv.

Folkehelseslovens § 9, 1. ledd.

Myndighet og gjøremål innen miljørettet helsevern som er lagt til kommunestyret, delegeres til Kommunedirektør

Folkehelsesloven § 9,2 – 6. ledd

Kommuneoverlegen har hastekompetanse som nevnt i folkehelsesloven § 9,2 – 6. ledd, samt kap 3 miljøretta helsevern.

3. Lov om sosiale tjenester i arbeids og velferdsforvaltningen

Kommunens ansvar etter loven delegeres til Kommunedirektør

4. Lov om vern mot tobakkskader av 9. mars 1973 nr. 14 med forskrifter

Myndighet og gjøremål knyttet til vern mot tobakkskader delegeres til kommunedirektør, jfr.lovens §6.

5. Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven) av 2.6.1989, nr. 27-

Avgjørelsesmyndighet vedr. nedenfor nevnte oppgaver delegeres kommunedirektør:

- kontroll og inspeksjon av salgs- og skjenkesteder, jfr lovens § 1.9 1.ledd.

6. Lov om vern mot smittsomme sykdommer av 5.august 1994 nr.55.

Kommunestyret delegerer til kommuneoverlegen å utføre de oppgaver innen smittevernet som pålegges i lov om vern mot smittsomme sykdommer av 5/8- 1994.

7. Strålevern (Strålevernforskriften) av 21.11.2003

Nordreisa kommunestyre delegerer til kommunedirektør å utføre de oppgaver innen strålevern for solarium som er delegert til kommunen i forskrift om strålevern og bruk av stråling

(Strålevernforskriften) av 21.11.2003, § 42, 3. ledd. Forskriften er gitt i medhold av lov og strålevern og bruk av stråling av 05.12.2000

Kommunedirektør gis fullmakt til å videredelegere denne myndigheten til kommuneoverlege.

Delegasjon til ordfører

1) Behandling av søknader

Ordføreren avgjør søknader i saker hvor det omsøkte ikke beløper seg til mer enn kr. 25.000,- og belaster formannskapet eller ordførers ~~kommunedirektørs~~ budsjett.

2) Generalforsamling/representantskap

Ordfører eller den han/hun bemyndiger gis representasjonsrett i generalforsamling/representantskap i selskap/foretak hvor kommunen har eierandeler, dersom ikke annet er fastsatt i lov eller forskrift.

3) Søknader om permisjon/fritak etter kommuneloven § 7-9

Søknader om permisjon gis ordfører fullmakt til å behandle. Ved klage går søknad til kommunestyret. Søknader om varig fritak behandles av kommunestyret.

4) Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholoven) av 2.6.1989, nr. 27

Avgjørelsesmyndighet vedr. nedenfor nevnte oppgaver delegeres ordfører:

§§1-6, 3. ledd og 4-5: Tildeling av bevilling for en enkelt anledning

§ 4-2, 3. ledd: Utvidelse av skjenkelokale for en enkelt anledning

§ 4-4, 2. ledd: Utvidelse av skjenketid for en enkelt anledning

§ 4.5 Ambulerende bevilling

§ 1-7c, 2. ledd Skifte av styrer og stedfortreder

Delegasjon til kommunedirektør

Delegasjon etter kommuneloven § 13-1

Etter kommunelovens § 13-1 gir kommunestyret kommunedirektør fullmakt til å treffe vedtak i alle enkeltsaker eller typer saker som ikke er av prinsipiell interesse.

Særskilt nevnes:

• ~~Personal og organisasjonssaker~~

~~–Innvilgelse av ulike ordninger og godtgjøringer til ansatte i henhold til reglement~~

~~–Omgjøring, utvidelse og omplassering av enkeltstillinger~~

~~–Opprettelse av engasjementstillinger/ prosjektstillinger innenfor 1 år under forutsetning av budsjettmessig dekning, samt at bestemmelsene i arbeidsmiljøloven § 14–9 følges.~~

~~–Kommunedirektør, Service og personalsjef og personalkonsulent, er arbeidsgivers forhandlingsutvalg ved lokale forhandlinger.~~

~~Forhandlingsutvalget forbereder og gjennomfører forhandlingene med arbeidstakerorganisasjonene. Forhandlingsutvalget har avgjørelsesmyndighet.~~

~~–Kommunedirektør delegeres ansettelser, oppnevner ansettelsesutvalg og reglement for disse i tråd med hovedtariffavtalens bestemmelser.~~

~~Delegasjoner i permisjonsreglementet~~

- Kommunedirektør har ansvar for oppnevning og sammensetningen av administrativt

arbeidsmiljøutvalg, jfr. arbeidsmiljøloven § 7 – 1. Reglement for AMU vedtas av administrasjonsutvalget.

- **Økonomisaker – fond – tilskudd**

1) Finansreglement for kommunen:

Innenfor de generelle retningslinjer som følger av finansreglementet delegeres fullmakter til kommunedirektør til opptak av lån, ihht til pkt 7.2 i finansreglementet.

2) Fullmakt til å anlegge søksmål i kurante saker for beløp under kr. 500.000.

3) Næringsfondet og kommunale stimuleringsstilskott.:

- Kommunedirektør gis avgjørelsesmyndighet til å fatte vedtak i kurante saker inntil kr. 100.000.
- Fullmakt til å avgjøre saker utover denne ramme kan gis for et kortvarig tidsrom.

Der det foreligger konkurser, gjeldsordninger, eller domsavgjørelser, går disse foran kommunedirektørs delegasjon og skal behandles i forhold til gjeldende lovverk / domsavgjørelse.

- **Økonomisaker – utlån – eiendommer - pantedokument**

1) Kommunedirektør eller den han bemyndiger gis fullmakt til å møte på tvangsauksjon der kommunen er kreditor og avgi bud på inntil kr. 1.500.000. Videre gis Kommunedirektør fullmakt til å godkjenne andre bud på inntil dette beløp.

2) Fullmakt til å samtykke i prioritetsvikelse/slette heftelser/pantefrafall. Eks:

- tvangssalg av bolig der kommunen har heftelse/kommunale krav
- kommunale krav
- næringslån
- andre lån

3) Kommunedirektør gis fullmakt på kommunens vegne å slette heftelser på parseller eller tomter som utskilles fra hovedeiendom og som får egne bruksnummer. Det forutsettes at verdien på parsellen eller tomta må anses å være liten i forhold til verdien på hovedeiendommen og at den gjenværende eiendom må anses å gi god dekning. Det forutsettes videre at heftelsens verdi ikke overstiger kr 400.000,-.

4) Kommunedirektør gis fullmakt til å avgjøre søknader om prioritetsvikelser med kommunale heftelser, forutsatt at kommunens heftelser på den enkelte eiendom til sammen ikke overstiger kr. 400.000,-. Det forutsettes videre at det fortsatt er god dekning for kommunens heftelser. Søknader som blir avslått kan ankes til klagenemda.

Pkt. 4b: For startlån gis Kommunedirektør fullmakt til å avgjøre søknader som prioritetsvikelser med kommunale heftelser forutsatt at kommunens heftelser på den enkelte eiendom ligger innenfor gjeldende markedsverdi. Det forutsettes videre at det fortsatt er god dekning for kommunens heftelser. Søknad som blir avslått kan ankes til klagenemda.

5) Kommunedirektør gis fullmakt til å avgjøre pantefrafall med inntil kr. 400.000,- og hvor pantefrafallet ikke svekker sikkerheten for kommunens krav.

Pkt. 5b: For startlån gis Kommunedirektør fullmakt til å avgjøre pantefrafall med beløp som ligger innenfor gjeldende markedsverdi og hvor pantefrafallet ikke svekker sikkerheten for kommunens krav.

6) Kommunedirektør delegeres myndighet til:

- Ettergivelse/nedsettelse og slettinger av hovedstol med renter inntil Kr. 100.000,-.
- Utsettelse med betaling av hovedstol med renter inntil 3 år.
- Godta lånetilsagn med sikkerhet innenfor 100% av totalkostnader/takst
- Overføring av ikke nedskrevet boligitilskudd til nytt panteobjekt

7) Fullmakt til å inngå/undertegne planleggings- og utbyggingskontrakter i henhold til vedtatt budsjett eller vedtak fattet av kommunestyre/formannskap.

8) Fullmakt til å undertegne gjeldsbrev og pantedokument på vegne av Nordreisa kommune.

9) Fullmakt til å undertegne festekontrakter for kommunale eiendommer.

10) Fullmakt til å undertegne festekontrakter og skjøter.

11) Fullmakt til å igangsette frivillig grunnverv i henhold til vedtatte planer og til å anke over skjønn.

12) Fullmakt til å begjære tvangsfullbyrdelse i forbindelse med besittelse av ekspropriert areal iht. avholdt skjønn.

13) Tildeling av tomter. Søknader om større industritomt/forretningstomt tildeles av formannskapet, når formålet er i tråd med gjeldende reguleringsplan.

14) Tildeling av tilleggsareal til tomter, og salg av tomter som ikke er i tråd med gjeldende reguleringsplan, gjøres av driftsutvalget.

15) Granneloven av 16. juni 1961 nr. 15. Kommunedirektør får fullmakt til å opptre på kommunens vegne i naboforhold.

Der det foreligger konkurser, gjeldsordninger, eller domsavgjørelser, går disse foran kommunedirektørs delegasjon og skal behandles i forhold til gjeldende lovverk / domsavgjørelse.

• Økonomisaker – kjøp – avtaler

1) Ved enkeltkjøp avgjør kommunedirektør kjøpsform/kjøp i.h.t. innkjøpsreglement

2) Som prosjektleder har kommunedirektør fullmakt til å :

- a) innhente og godta tilbud/leveranser under kr. 1 000.000,- eks m.v.a., samt
- b) foreta tilleggsbestillinger/innkjøp uten pristilbud innenfor en ramme på kr.100.000,- eks. m.v.a. pr. tilfelle. Pkt. b kan delegeres til byggeleder.

3) Alle regninger vedr. byggeprosjekt anvises av kommunedirektør eller den kommunedirektør bemyndiger.

4) Ved samordnet prosess mellom reguleringsplan og utbyggingsavtale gis kommunedirektør, eller den han bemyndiger, fullmakt til å undertegne avtalene etter at den aktuelle plan er godkjent.

For utbyggingsavtaler som fremforhandles etter at den aktuelle plan er vedtatt gis kommunedirektør, eller den han bemyndiger, fullmakt til å undertegne avtalen, uten å forelegge avtalen for formannskapet, dersom den ikke medfører vesentlige omprioriteringer eller økonomiske forpliktelser for kommunen.

Avtaler som medfører vesentlige omprioriteringer eller økonomiske forpliktelser skal forelegges formannskapet.

5) Fullmakt til å undertegne avtaler godkjent av kommunestyre/formannskap og avtaler som

ligger innen de rammer kommunestyre/ formannskap har trukket opp. Kommunedirektør kan delegere denne myndighet til sektorleder.

Flyttet fra delegasjon til Driftsutvalget:

6) Delegasjon i utbyggingssaker byggesaker til kommunedirektør:

Fullmakt til å innhente og godta tilbud på arbeid/leveranser under kr. 1 000.000.- eks mva. Kommunedirektør gis fullmakt til å innhente ekstern bistand til utarbeiding av romprogram, kostnadsanslag for budsjettering osv. Kontrakter med arkitekt, konsulenter, entreprenører eller leverandører undertegnes av kommunedirektør.

Kommunedirektør skal påse at prosjektene blir gjennomført innenfor rammen av gitte bevilgninger. Dersom det skulle vise seg at det oppstår fare for overskridelser eller andre vesentlige avvik, skal kommunedirektør gi forslag til reduksjoner/dekningsmåte til hovedutvalget.

Alle regninger skal anvises av kommunedirektør eller den han/hun bemyndiger.

For øvrig vises det til økonomireglementet kap 7 Reglement for investeringsprosjekter.

• Andre saker

1) Fullmakt til å engasjere juridisk bistand.

2) Fullmakt til å avvise klagesaker dersom vilkårene for å behandle dem ikke foreligger, jfr. forvaltningslovens §33. Dersom avvisningsgrunnen er at klagen er for sent fremsatt får kommunedirektør imidlertid bare fullmakt til å avvise saken dersom det er gått mer enn ett år siden vedtaket ble truffet, jfr. forvaltningslovens § 31.

3) Kommunedirektør er administrativ leder for kommunens kriseberedskap. Kommunedirektør innkaller kriseledelsen i hht. beredskapsplan for den kommunale kriseledelse. Kommunedirektør gis fullmakt til å iverksette de tiltak krisen krever. Kommunedirektør plikter å orientere formannskapet, så snart det er mulig, om så vel økonomiske, som andre konsekvenser av en krise og dens håndtering.

4) Delegert behandlingsansvar etter Lov om behandling av personopplysninger (av 15.06.2018 nr 38 ~~14.04.2000 nr. 31~~) til kommunedirektør.

5) Uttalelser, meddelelser m.v.

Kommunedirektør gis fullmakt til å avgi uttalelser og meddelelser m.v. som faller inn under Formannskapets arbeidsområde og som må anses kurante eller som ikke er direkte bindende.

Delegasjon til kommunedirektør i budsjettsaker

Det vises til retningslinjer vedrørende delegasjon av myndighet i budsjettsaker, jfr økonomireglementet

Delegasjon til kommunedirektør etter særlover

1. Straffeloven av 20.05.2005 nr 28 ~~22. mai 1902 nr. 10.~~

Med hjemmel i § 79, 5. ledd får kommunedirektør myndighet til å begjære påtale i alle saker som gjelder innbrudd, hærverk på kommunens eiendommer (osv), og forøvrig i de tilfeller der hensynet til hurtig etterforskning krever rask påtale. (Jfr. kap. I, § 3 nr. 1).

2. Lov om eierseksjoner av 16.06.2017 nr 65 ~~25.5.97 nr. 31~~

Kommunale oppgaver knyttet til loven delegeres til kommunedirektør.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
43/21	Nordreisa kommunestyre	06.05.2021

Revidering - reglement for interpellasjoner og spørsmål

Henvising til lovverk:

Kommuneloven

Reglement for Nordreisa kommunestyre

Ordførers innstilling

- Reglement for Nordreisa kommunestyre (reglement for interpellasjoner og spørsmål) vedtatt av kommunestyret 16.06.1994 endres slik at første setning bokstav a) skal lyde som følge:
 - a) Interpellasjoner må innleveres skriftlig senest kl 10.00, sju dager før møtedag.
- Samtlige politiske reglement for Nordreisa kommune revideres og legges frem for kommunestyret 1. halvår 2022.

Saksopplysninger

Representant John Karlsen (FrP) har sendt inn følgende forslag 23.04.2021 på endring av reglement om interpellasjoner:

«I vårt reglement §17 a) står det: Interpellasjoner må innleveres skriftlig senest kl. 10.00, ti dager før møtedagen.

Vurdering: Kommunestyrerepresentantene får tilsendt saksdokumentene senest åtte dager før møtedagen. Her er det en logisk brist mener vi i Nordreisa FrP. Vi bør få tilsendt saksdokumentene før vi eventuelt innleverer interpellasjon. I mange andre kommuner er det adskillig kortere frist på å innlevere interpellasjoner. Blant annet i Troms og Finnmark fylke er det sju dager som vi mener er en bedre ordning.

Nordreisa kommunestyre reglement §17 a) endres til følgende:

Interpellasjoner må innleveres skriftlig senest kl. 10, sju dager før møtedagen.»

Reglement for Nordreisa kommunestyre ble vedtatt 16.06.1994 av kommunestyret i sak 4/97 og §17 i reglementet omhandler forespørsel (interpellasjoner) som sier at tidsfrist for interpellasjoner er ti dager før møtedag.

I forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder, §6-3 Møteinnkallinger, femte avsnitt: «Folkevalgte skal som hovedregel senest 8 dager før møtedag ha saksdokumentene tilgjengelig»

Vurdering

Reglementet for Nordreisa kommunestyre er fra 1994. Dette reglementet er ikke i samsvar med dagens delegasjonsreglement, kommunelov og forskrifter.

Ordfører støtter representanten John Karlsen (Frp) i at det er en logisk brist i tidsfristene. Innledningsteksten til §17 i reglement for kommunestyret sier: «Utenom de saker som er ført opp i innkallingen til møtet, kan hver representant av kommunestyret gjøre forespørsler som rettes til ordføreren». Tidsfristen på 10 dager til å gjøre en forespørsel står derfor ikke i samsvar med at den endelige sakslisten ikke er tilgjengelig før åtte dager før møte.

Innleveringsfrist på en uke vil være mest hensiktsmessig for interpellasjoner.

Ordfører ser behovet for å revidere alle kommunens politiske reglement slik at disse harmonerer i forhold til dagens lover, forskrifter, reglement og rutiner vi styrer etter.

Ordfører ber om at samtidig politiske reglement revideres slik at disse er i samsvar med dagens lovtekster, forskrifter og delegasjonsreglement. Klarspråk skal benyttes som en metode i arbeidet med denne revideringen. Klarspråk er kommunikasjon med så tydelig ordlyd, struktur og visuell utforming at leserne i målgruppen finner informasjonen de trenger, forstår den og kan bruke den.

Alle politiske reglement samles i en publikasjon og skal være tilgjengelig på kommunens hjemmeside og politikerportalen.